

[illegible]

٢٨٣	دارمي صاحب جند	٢٩٨	ابو العاصم قشيري	٣١٢	شيخ محمد بن عبد السلام	٣٢	ابن المقفع
=	محمدي صاحب جند	٢٩٩	سيد الكريم السعفاني	٣١٣	عمر بن جماد قاضي البغداد	=	اسحاقي
=	ابو بكر بن ابي شيبة صاحب جند	٣٠٠	عبد الرزاق الصعفاني	=	ابو الحسن علي المرتزبان	=	فاطمة عياض
٢٨٣	سيد الحسين سالم بن سري	=	ابن النوفلي	=	الماوردي	٣٣	الزواوي
=	ذو اصد الفهر السبعة	=	ابن اصبغ الفقيه الشافعي	=	ابو الحسن الاشعري	=	خو الف
٢٨٥	كرخي فقيه حنفي	=	عبد القوي المعري الحافظ	٣١٢	باهر بن اسحاق الحافظ	=	حسان بن علي بن ابي طالب
=	ابن ابي ربيعة	٣٠٢	عبد القوي المقدسي الحنفي	٣١٥	امين بن اسحاق الحنفي	٣٣٥	خو الق
=	ابو داود عي امام ابو الشام	=	عبد القادر الغاري	٣١٦	سيد الدين الابردي	=	قاسم بن محمد واحد الفهر السبعة
٢٨٦	ابن جناد المالكي صاحب جند	=	عبد الاول السجزي	=	الدارقطني الحافظ	=	قاسم بن شكام
٢٨٥	ابن عسا الفقيه الشافعي	=	عبد الاول السجزي	٣١٨	ابن ماركول الحنفي	٣٣٦	ابن زبالي الاشعري
٢٨٨	الصدفة	=	عبد المنعم الحنفي	=	ابن حسان بن ابي حنيفة	٣٣٧	قاسم بن القزويني
=	ابن الجوزي	=	ابن اسحاق الحافظ	٣١٩	اسحاق الموصلي	=	ابن الاك
٢٨٩	فاطمي بن الجوزي	=	ابو اسحق السجزي	=	ابن القاسبي	=	نيس بن سعد الفهري
=	جلال الدين السجزي	٣٠٥	ابن سنان بن احمد بن ابي حنيفة	٣٣٨	ابن حزم الظاهري	٣٣٨	خو الف
٢٩٢	ابن ابي حاتم	=	المندري الفقيه الشافعي	٣٣٩	ابن الاسر الجوزي	=	ابو اسحاق بن اس
=	العبد بن مشه	٣٠٦	التنوع	٣٣١	ابو الحسن بن ابراهيم	٣٣٣	ابن الاشعث الجوزي
=	ابن فزارة الشافعي	=	العراقي الحافظ	=	القاسبي	٣٣٣	الامام الشافعي
٢٩٣	ما جشون المالكي	٣٠٥	الاسنوني الشافعي	٣٣٣	المزني صاحب الامام	٣٣٣	ابن ابي حنيفة
=	ابو المعالي المالكي	=	ابن العطار	٣٣٥	ابن العطار	=	ابن ابي حنيفة
٢٩٥	صحنون الفقيه المالكي	=	ابن العطار	=	ابن العطار	=	ابن ابي حنيفة
=	عبد السلام الشافعي	٣١٠	الكشي صاحب جند	٣٣٦	ابن العطار	=	ابن ابي حنيفة
٢٩٦	الدر بن ابي حنيفة	=	ابن فلاح الاموي	=	ابن طبرزد	٣٣٥	ابن العطار
=	ابن حنبل بن سفيان	=	اسحاق بن الاحول	٣٣٦	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	عبد العبد بن العبد	=	ابن الصلاح الحافظ	=	ابن طبرزد	٣٣٥	ابن العطار
٢٩٤	ابو الحسن الروياني	٣١١	ابن اسحاق بن الجوزي	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	القطيب بن الجوزي	٣١٢	ابن السكك	٣٣٨	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	راشمي بن زوي	=	عز الدين بن ابي حنيفة	٣٣٩	ابن طبرزد	٣٣٥	ابن العطار
٢٩٥	صحنون الفقيه المالكي	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	عبد السلام الشافعي	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
٢٩٦	الدر بن ابي حنيفة	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	ابن حنبل بن سفيان	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	عبد العبد بن العبد	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
٢٩٤	ابو الحسن الروياني	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	القطيب بن الجوزي	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار
=	راشمي بن زوي	=	ابن طبرزد	=	ابن طبرزد	=	ابن العطار

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

هذا كتاب من كتب دار الفنون والعلوم في عهد السلطنة العثمانية

این کتاب از کتابخانه دار الفنون وعلوم است

مطبعه دار الفنون وعلوم
دری افشار کاوی و مطبوعه

مستحبین و مائتین و بی هجده صاحبین محمد الجلیل بالجم البزر و هوسن تصانیف موجوده قال ابن حجر و نقلا للشیخ جلال الدین
 السیوطی المتوفی ۸۰۵ درستان الحنفیین گفته این کتاب بقدری جزوست و در آخر این کتاب واقع است قال الامام الحنفی ابو سعید
 البخاری لاین بغضک لفاقد شامعیل بن محمد قال اخبرنا محمد بن جعفر قال ثنا زید بن اسلم عن ابی عن عمر بن الخطاب رضی الله عنه
 قال لاین جبک کلک و لا بغضک لفاقدک کیف ذک قال اذ احببت کلک العصبی و اذ ابغضت احببتک حبک
 التفت انتی اذ ابی النبی جزوی از کتب موضوعه است مروی از ابی الدرداء اولش این حدیث است لایزین
 احدکم العصبی ان رجا احدیة النج و العرق للشیخ قطب الدین محمد الملکی المتوفی سنه ثمان مائتین و تسع مائت
 بقدریک کما است است اوله الحمد لله و فی الم و اکثر از منسک کثیره و چه اذکار اذکار مختصری است اذکار کبر و
 للشیخ محیی المسادی و السیوطی ایضاً فی الحدیث اذکار الصلوة ازیر المشایخ محمد بن ابی القاسم البقالی الخوارزمی
 الحنفی المتوفی سنه ثمان مائتین و تسع مائت اذکار النومی اوله الحمد لله و اوله احد القهار محمد بن محمد است مرتب بر کتب
 و ابوابی مثل بر اذکار آورده و احادیث و آثار و سرایب و در حق آن گفته اند بیع الدار و اشتراک اذکار و درین باب مثل می باشد
 در اسلام نموده و در این بیان ترجمه و تصحیح و تحسین و تصحیف احادیث باطل الیفا و کشف حالی نموده و بعضی مسائل فقہ طایع ابواب هم افزوده
 و همان بر درستی حدیث از احادیث ترجمه نموده و درین نزدیکی بخود و سرور سنه ثمان مائتین و تسع مائتین العقب بقیع رسیده
 از بعضیات فی الحدیث اهل علم را درین باب صنفاً لا تخصی است با اختلاف مقاصد و جمیع و المیت آن پس
 بعضی اعتبار بر ذکر احادیث توحید و اثبات صفات نموده اند و بعضی قصد ذکر احادیث احکام خاص با عام نموده و بعضی بر آنچنان
 بعدا و ات قرار داده اند و بعضی احادیث مواظف و رقائو آورده و بعضی اخراج احادیث صحیح السنه از مسامح الطعن نموده
 و بعضی قصد علمی الی اسناد کرده و بعضی در فضائل و اختصاص خاص یا مناقب عام جمع نموده و بعضی احادیث طویل الملتحسین است
 ایراد کرده و بعضی احادیث تنافی بالما فی باربعی یا خاصی جمع نموده و جبران از مقاصد و هر یکی کتاب خود را باربعین سسی تحت
 و بعضی با ساسی گریه نام نموده چنانچه ذکر بعضی از بعضیات خواهد آمد و حدیثی که درین باب مروی است لفظ وی این است من حفظ
 علی ابی النبی محمد بن ابعث الله تعالی یوم القیامه فی زمره الفقهار و العلماء و باوجود کثرت طرق و تنوع روایات
 این حدیث اتفاق کرده اند بر ضعف وی قاضی محمد بن علی تنوکی فی ترجمه خود که سسی است بویکل الغمام علی شفاء الاوام فی
 احادیث الاحکام المسبب الانا محمد بن حسین بن محمد بن محیی بن الناصر در بیان تضعیف این حدیث کلام بسیط کرده و گفته این حدیث
 بسط طرق را در تصحیح ابی مرویست از الش نزوان عدی و از ابی سعید نزوان بن نجاره و از ابن عباس نزوان عدی ایضاً و او را
 طریقی می دیگر است غیر این طریق از آنجه است از علی نزوان بن الحوزی از ابی هریره نزوان عدی و ابن عساکر و بیهقی در
 شعب الایمان از ابی الدرداء نزوان بن جابر بن کثیر البضعاء و نزوان بن نجار و یوسفی و از ابی سعید نزوان بن نعیم و ابن الحوزی
 و از ابی امامه نزوان بن حوزی ایضاً و از ابن عمر عنه ایضاً و از جابر بن عمر نزوان بن علی و ابن الحوزی و در طرق غیره ایضاً
 و قد تمکنا علی جمیعها و لم نکن لدر طریق صحیح و حسن و العجب من اشتغال جماعه من الحفاظ المحدثین بتالیف بعضی
 مع علمهم بحال الحدیث و قبول الحامل اعم علی ذلک کون الحدیث فی فضائل الالاسان و قد سوغ بعض الالاعلم العمل بالضعیف

اوله بسم الله الرحمن الرحیم مفتوح کل کتاب کرم کما رواه الخطیب فی المجالس الخ وروی گفته بنده اربعون حدیثا سانیما بیه
ومعانیها کثیرة من دروغر سید البشر المستقط من بحار الاثر والخبر المشتهر او خبر ما یصور من الکلام المعجب جمیعاً انظر العبا
الی الباری علی بن محمد القاری وجملة احادیثی ثنائی مست حدیث اولش الامامان یان ست وحدیث آخرش الیمین
حسن الخلق واین اربعین در سلسله هجری در بحوال بال با ترجمه اردو وایف مولوی عبدالقیوم بن المولوی عبدالحمید رحیم
طبع شده اربعین عشاریات الاسناد ولاقاضی جمال الدین ابراهیم القلقشنیدی الشافعی المتوفی سنه ستین
وتسع مائة وده وصد رب العالمین واین اربعین از حوالی مرویات خود استخراج نموده است اگر چه بدرج حسن نزیه واول
اربعضی دیگر است از حوالی مرویاتش که بران ابراهیم بن عبداللطیف آفرایم ساختار اربعین الفزای هو الامام
ابو محمد عبدالسهم محمد بن الفضل الشمرستانی المتوفی سنه ثمان واربعمین فی خمس مائة وشرستان لفظی محی است مرکب از شهر معنی
مدینه وستان بمعنی ناحیه پس گویا معنی وی مدینه الناحیه شد اربعین فی فضائل عثمان بن حنن الامام رضی الله عن
ابی الخیر اسماعیل بن سبقت القزونی الحاکم ودر اربعون فی فضائل علی کرم الله وجهه اربعین فی فضائل عباس لم یحفظ
ابی القاسم حنظل بن ایوسف السهمی اربعین فی فضائل المهدي بن اربعین فی فضائل المجاهدین
اربعمین فی مایعلق بالاسیر و التابعین این هر چهار اربعین از بعض علمای پورست اربعین فی فضائل
والعمره وایف مولوی محمد صحتی وطلوی ختر زاده شاهی عبدالعزیز محمدت منیر لیکو عظمه وستم این اربعین مولوی عبدالقیوم مانه
اربعمین فی فضائل الائمة الاربعه لعبد السد بن محمد النجندی اربعین قره جعفر اربعین فی فضائل
الاصحاب والعقود وایف حدیث رباعی فارسی بطریق ترجمه نوی نوشته لم اقت علی اجم مؤلفه اربعین الامام
عبدالکریم بن هوزن بن عبدالملک القشیری الفقیه الشافعی قشیری نسبت است نسبی قشیری بن کعب که قبیل بزرگ است
اربعمین الامام حنیف الدین الکاذبی اربعین المنبأ به شیخ الاسلام ابی الفضل احمد بن علی بن حجر عسقلانی
المتوفی سنه ثمان وستمین وثمان مائة وصد ولفه القاضی عزالدین محمد بن حماده وجمعه ایضا السیوطی ابن سید محمد بن موسی الفای
اربعمین محمد بن اسلم الطوسی المتوفی سنه ثمان وستمین اربعین مائتین اول وی این حدیث ست حدیثا عبد بن یزید
قال ثنا عبد الرحمن بن یزید عن عبد الله بن عمر رضی الله عنهما ان رجلاً قال قال رسول الله من المسلم قال
من سلم المسلمون من لسانه ويده قال من المؤمن قال من امنه الناس على انفسهم واسواهم قال فمن المهاجر قال من
هجر السيئات قال فمن المهاجر قال من جال نفسه لله عز وجل اربعین محمد بن ابراهیم بن علی المغربي اربعین
محمد بن محمد ابی المنصور البخاری الحافظ وشيخ محمد بن محمود بن جمال الدین الاقرنی علی مشرب الصوفیه اربعین
الملک المظفر صاحب الیمین اربعین المختارة فی فضائل الحج والزيارة الحافظ جمال الدین ابی بکر محمد بن سبقت
بن مسدی الغزنای المتوفی سنه ثلث وستین وسمیع مائة اربعین المونذبة بالاحادیث الملقبة اربعین
المؤذن هو ابو سعد اسماعیل بن ابی صالح الکرمانی اربعین انصر بن ابراهیم المقدسی الحافظ المتوفی سنه ثمان وستمین
واربع مائة اربعین النوفی یعنی امام محدث شام محی الدین محی بن شرف الشافعی المتوفی سنه ست وسبعین

ما يصح انواع فوائد واما بعضي استمتد كه فائق حجة است واورا شرحي ديگر نيز است مضمون اولش اينست انما ارفع اعلا
 الملك الزبير او شرح شيخ سراج الدين عرين علي ابن الملقن الشافعي المتوفى سنة اربع وثمان مائة وشرح حاجي رفيع الدين خان
 بن فريد الدين خان رح او ابا دادي المتوفى سنة ثمانية عشر بعد الف وستمين في شهر ذي الحجة الحرام وسماء بالغوث الميرزا ابن
 شرح الرزق ابن حجر علي بن يوسف ملا علي قاري واشعة اللغات ترجمه شكوه شيخ عبدالحق ديلوي فخر آفرينه اولش اينست انما ارفع
 و سلام علي عباده الدين مصطفى الخو درين تترج ترجمه اربعين از بابي بسم الله تعالى ثبت كرده در هشت جزوست هر جز هشت و يفت
 و دروي گفته كه كل شرح مستفاده بران نوشته و الا ان در است اين كتاب در حزين شرح اربعين معلول است و وديم در مدينه منوره
 علي صاحبها الصلوة و السلام كه افندي حافظ عثمان مصري كه اعلم علمي خفيه بود در زمان خود بعد از مغرب و در مسجد شريف
 شرح ابن حجر علي را در رس ميگفت و من هم در بعض مجالس سماع آن كرده ام و بعد رجوع بوطن خود استم كبرايي چهار بار شرحي انا
 ترجمه آن بفارسي كه كافي باشد و فهم معاني آن نويسم تا بدين سيله در زمزمه حافظان را و ايان آن با تمام استي بعبارة
 و الايشان اسناد اين اربعين را تا نويست چنانكه در شرح مذكور ذكر كرده **اربعين** الهروي اخذ من اربعين ابن
اربعين اليمانية للشيخ محمد بن عبد الحميد القرشي جمعها في فضائل اليمين **اربعين** للشيخ الاجل محمد بن
 سنده الوقت لشاه ولي الدين الشيخ عبد الرحيم العمري الهروي و دروي گفته نده اربعين جديد است با سند صحيح الي
 النبي صلى الله عليه و آله و سلم بائنه اليسيرة و معانيها كثيرة و الزور و ايتاين اربعين به شافعة شيخ خود ابو طاهر مرسى
 تاعلي بن ابى طالب كرده اول حديث في اليسر الخبر كالمعانية است و آخر حديثه خير الزاد التقوى و تمام وى در يك صفحه
 مى گنجد **اربعين** المسمى بالودعانية و هو القاضى ابو نصر محمد بن علي بن عبد الله بن دوغان حاكم الموصل المتوفى
 سنة اربع و تسعين و خمس مائة و دروي چهل خطبه جمع كرده و تمام احاديث وى موضوع و مختص و فترى ست مجامع وى حدود
 در مضامين كذاين **اربعين** شامى و هو ابو منصور عبد الخالق بن ابراهيم و در آخر وى انشادات و حكايات
 نيز آورده در وى باجه وى مى نويسد انما الحمد لله رب العالمين علي آله و آله و سلم و عترته و صلوة و سلام
 علي المفضل علي جميع خلقه محمد و آله الطيبين و صحبه الطاهرين من بعده و بعد فقط سلف مني جميع اربعين حديثا
 من رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم من اربعين شيخان من شيخ الدين و از تمام سمعت منهم و رجوت بذلك الدخول في
 زمرة الذين ورو عنهم الخبر المشهور عن رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم من حفظ اربعين حديثا علي امتة فاستحسنت
 داعية ان اخرج من مجموعاتي اربعين حديثا عن اربعين شيخان من مشايخي عن اربعين نفر من الصحابة الاكرام من غيري الله
 و اتين بالهداية العشرة المشهورة و ادمها بالجمعة لاسمع شرف المشرق السند جليل الله تعالى سعيدا خالصا لوجهه و الا انما
 من فوائد بركاته بفضل و معجزة الحمد لله لاول عن عمران بن حصين عن ابى بكر الصديق رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى
 عليه و آله و سلم من غسل يوم الجمعة غسلت في نوبه و خطا ياء فاذا راى كسبا له بكل قدم عمل عشرين سنة فاذا اغتسلت الصلوة اجيز
 بعل ثمن سنة و قال في الانشادات **اخبونا** ابو الحسن علي بن محمد بن احمد الكوثون قال اخبرنا ابو عبد الله محمد بن عبد الله بن ابي
 نصر بن ابي نضر اخبرنا جعفر بن علي قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول انما يحب علي الوضوء في وقت كذا فقلت اذ ابرئيل دخلت للظلمة فاذا اجازة تفوت و قال نظم

وتبلى نافع ومفيد وشارشاد الفحول التي تتحقق الحق من علم الاصول للمحافظة على الشريعة الاسلام فادام الكتاب
والسنة محمد بن علي الشوكاني في سنة حبيب في الف كتاب جملة كتابات دست در علم حول فقه اما وجد ذكره في شرح صحيحه ليست
كروى في تحقيق حتى كروه وانتصار سنت خروء وقواحه فقهه راء كره موجب ترك على الحديث بوجهه شمسه وادوا غايت اطلاق
بر علمه موده اوله اياك انبدر اياك تستعين بامر من المعبود والمشكوك على الحقيقة اذ لا نعم سواه وكل نفع يجري على غيره
فوالا في اجراءه فله وروى في الفصول التي كان في العلم الذي يادى اليه لا اعلام والملي الذي يلجأ اليه
عند تحرير المسائل وتقرير الدلائل في غالب الاحكام وكان فيه مسائل المقررة وقواحه الحرة فوجهه عند كثير من الناظرين كما تراه
في سياحت الباشيخ في تصانيف المصنفين فان لم يسمهم اذ استشهدوا ما قال في حقته من كلام اهل الاصول اذ من المنازعين
وان كانوا من الفحول المتقوا هم ان مسائل هذا الفن قد اوردت في حقته في التحقيق بالقبول من رتبة يادوله عليه من المقبول
والمستقول تقصر عن القبح في شيء منها ايا في الفحول وان تبالغت في الطول وبرزت الويله تصاير كثير من اهل العلم واهل الابرار
وافعاله اعظم رايه وهو يقين ان العلم لا يغير علم الرواية حتى يفي ذلك بعدد الالحاق في من اهل العلم على ايدى الله شيف في هذا
العلم المشرف فاما رايه في الصياح راجحه من مرجحه وبها ان تحييه من صحيحه من صالحها على من الراد اليه والاصح للتحويل عليه
ليكون العلم على اجبيه وفيه في الفتح كرها الصواب لا يتغير منه وبين ذلك الحق في التحقيق بالقبول حجاب فاعلم يا طالب الحق
ان هذا الكتاب شرح له صدر المصنفين في علم قدره بما استعمل عليه من المعارف الفقه من كان من المعتقد في علم اذكر فيه
من الصواب التي يذكر المصنفون في هذا المصنف الا ما كان له ذكره في فائدة متعلق به فلهذا ما ومنتفع بها فيه انتفاعا
زائدا واما المقاصد فقد كشفت لك عنها الحجاب كشفها بتميزه في الخطأ من الصواب بعد ان كانت مستورة عن عيون الناس
بالكشف جلباب ان هذا العلم فائدة يتنافس فيها المتنافسون من الطلاب لان تقريرها هو الحق هو غاية الطلبات منها في الدنيا
لا سيما في مثل هذا الفن الذي كثر من المجتهدين بالرجوع اليه الى التقليد من حيث لا يشعرون في وقع غالب المتسكين بالاوله
بسيوف الرأى الحق وهم لا يعلمون انتهى واذن كتاب مرتب بترك مقدمه هفت مقصد في فائدة فقهية اخرى فخرج
ازبلاد ومن بعد رايه في علمه اذ كان في علماء البلاء والشيخ الامام في ابي خليل بن عبد الله الخليلي القزويني
الحافظ المتوفى في سنة ثمان مائة في غيرهم من العلماء على ترتيب البلاء الى زمانه وترجم كل بلد وناحية اوله الحمد لله على الطول
والاحسان في رتبة الشيخ زين الدين قاسم بن قطوبغا الحنفى على الحروف اذ الف الشبهات عن الآيات الامتداد
المشتقات لابي عبد الله محمد بن احمد المعروف بابن البان المصري المتوفى في سنة تسع واربعين مائة الازهار
المقتاترة في الانهار المتواترة رسالة است از سيوطي كما ذكر ان كتاب خود مسمى بالفوائد المتكاثرة مجر وساخته ست
ازهار الالهام في اخبار الاحكام في الحديث للسيوطي الاساس في مناقب يحيى العباس للسيوطي في الحديث
اسباب الحديث للسيوطي في الحديث اسباب المطر على السبب كظم خبثه الفكر في علم الاثر للسيوطي
بن سميع الابرار يعني الصغاني في اصول حديث ست استيعاب في حقوق الاحباب جلد للمحافظة على عمود
بن عبد الله المعروف بابن عبد البر النخعي القرطبي المتوفى في سنة ثمان مائة واربعمائة واذن كتاب في خليل المقدست بوله

للامام الحافظ ابی الفضل محمد بن طاهر بن علی بن احمد المقدسی المتوفی سنه سبع و مئله در وی کتاب تاریخ و کتاب تاریخ ابی نصر
 راجع نموده و ترتیبش بر حروف کرده و بر سر هر سطر یک نموده و جمیع میان این بر دو کتاب از شیخ ابو القاسم محمد بن
 بن الحسن الطبری المعروف بالکافی المتوفی سنه ثمان و چتره و اربع مائه است اسماء رجال سنه
 ابی داود لابی علی حصین بن محمد الجبلی فی الفسافی الحافظ المتوفی سنه ثمان و تسعین و اربع مائه و قیامی فی فتح
 جیم نسبت است بسوی جیان که شهری کلان است در اندلس و در اعمال مدی قریه است که آنرا نیز جیان خوانند
 اسماء رجال الکتاب الستة الحافظ ابن التجار محمد بن محمود بن الحسن بن ابرهه المدینه صاحب تل تاریخ بغداد و الخطیب
 المتوفی سنه ثلث و اربعین است مائه و نام آن کامل نهاده و آییناً للشیخ سراج عمر بن علی المعروف بابن الملحق المتوفی
 سنه اربع و اربع مائه اسماء رجال معانی الاثر المدعی بالایشاد ذکرش خواهد آمد اسماء رجال
 المشکوة الخطیب صاحب المشکوة اوله بحاکم الامم محمد که در وی دو باب است اول در ذکر صحابه و تابعین و غیرهم
 ممن له ذکر و در وایه فی المشکوة و ثانی فی ذکر من لهم الاصول من المذكورین فی اول المشکوة اسماء الصحابة
 للامام ابی عبد الله محمد بن اسماعیل البخاری المتوفی سنه ثمان و اربع مائه در وی روایت دارد و آنرا از حاکم
 بطریق ابن فارس لغوی کبیر و محمد صاحب از وی نقل کرده و آییناً للحافظ ابی عبد الله محمد بن احمد المعروف بابن منده
 الاصفهانی المتوفی سنه خمس و تسعین مائه و ذیله للحافظ ابی موسی المدینی محمد بن عمر بن احمد الاصفهانی المتوفی
 سنه اصدی و ثمانین مائه اسماء السجد ثابین در طبقات بیایه اسماء و الصفات للبیهقی
 اسماء المدلسین للشیخ الامام حسین بن علی بن زید الکراچی البغدادی صاحب الشافعی المتوفی سنه
 خمس و اربعین مائه و سی و اول کسی است که درین باب تصنیف جداگانگی کرده و بعد از نسائی پستروان و زبیدی
 تألیف نموده و حافظ ذبیحی را درین فن ارجوزه است و تلخیص وی حافظ ابو محمود احمد بن ابراهیم المقدسی تبیه است و
 از جامع الاصول علانی جزیب را بران افزوده که از وی فوت شده بود و حافظ زین الدین عراقی در پیش کتاب علانی فی علی
 بر اسماء زانده نگاشته و اوله شرح لی الدین ابو زهره با تمام آنچه علانی ذکر کرده بود و تصنیفی مستقل درین فن جمع نموده و شیخ
 بن قیوم خود بران زیاده کرده و حافظ بران الدین جلی را کتابی است که اندکی در وی برایشان افزوده و یکی اسماء کتاب علانی
 شخصت بر حضرت تن اند و ابن العسقلانی سینه ده کس بران افزوده و زیادت حللی متداری و دو کس است و ابن حجر عسقلانی
 در تقریب اهل التقدیس سی و نه نفر بران زیاده کرده پس مجموع آنچه در دست یک صد و پنجاه و نفر اند اسماء الالغی
 صلی الله علیه و آله و سلم و درین باب است تألیف ابو الحسن علی بن احمد الحنفی و در وی بر فزون نام صحابه اسماء المدینه
 اقتصاد نموده و تألیف ابو الحسن احمد بن فارس اللغوی المتوفی سنه خمس و تسعین مائه و نامش منعی نهاده و تألیف شیخ
 عبد الرحمن بن عبد الحسن الواسطی المتوفی سنه اربع و اربعین مائه و در وی نیز بر فزون نام اکتفا کرده و شرح آن بر دانه
 و شفاوی در نقل البدیع زیاده بر چهار صد نام ذکر کرده و قاضی ناصر الدین ابی عبد الله محمد بن عبد الله المعروف بابن الملق
 المتوفی سنه سبع و تسعین مائه را که اسماء است که در وی کتاب ابن حبه المدعی باستوفی را تخفیف نموده و ابو عبد الله القز

الى الرشاد و در وی نوشته اند جمیع اطراف سنن ابی داود و جامع الترمذی و السنائی و اسانید باور تب علی و حسن
 ثم وصل الى اطراف السنة المقدسی و قد اضاف اليها سنن ابن ماجه فاختبر و سبر الى ان ظهر فيه امارات النقص فاشتمل
 الى كتاب اطراف سنن ابن ماجه خشيت من نقصه عند ترك اطراف الصحيحين لتام ما صنف فيها انتهى و ايضا الاشراف على
 اطراف الكتب للشيخ سراج الدين عمر بن الملقن المتوفى سنة ١٠١٠ هـ اطراف الاشراف للسيوطي اشراقات الاصول
 في احاديث الرسول مختصرى ست در اصول حديث ابن ابي لال الدين محمد القافى اشرف الوسا ئل الفهم الشامل
 در شرح شمائل بياد اشعة المعاني شرح فارسى تشكو للشيخ عبد الحق بن سعيد الدين التكرلى دلبوى الموطن البخارى
 الاصل در چهار مجلد است و در كلته در اصل طبع شده بعه و در بعضى طبع گشته در سهولت تناول و شرح غريب ضبط شكل
 و ذكر مسائل فقهر حنفى ابى نظير ست و مرزى شهرت و قبول و بعضى ستمى باز بيان ست اوله الحمد له اكمل الحمد على كل حال و فى كل حين
 و دروى گفته بده مسكين البدر از مجموع اثرين شريفين ادم الله شرفا و تعظيما و حصول اجازت روايت حديث شارح شيخ
 آن بيار شريف چون تفريق قباييد الهى دستگيرى كرده و در دست اين علم شريف و مقام ستقامت بنشاند و ست كه كفا
 مشكوه الصالح كركه جدين و زكاته ست استهلا موم ست شرح كن و از فوائد آنچه ذكر كتب قوم ديده و از مشايخ وقت
 شنيد و بايضا طر فاطر سيد دجالان برسان بعضى از اجازات صاحب صفوت و ارباب محبت فرموده كه اگر شرح بزبان فارسى
 واقع شود بهتر است فتح آن اعم و اشمل پس در چون شرح كرد در شنائى طالعه آن سخنان وى همى نمود كه درج آن در شرح فارسى
 مناسب نباشد و از دست اون آن سخنان را بغير گنجايش نداشت و پس شرح بلسان عربى نيز شروع ننمود تا اينده نگاه هر دو
 شرح فارسى و عربى معا تسويده مى يافت آخر چنان شد كه عربى چون اسپ نازى بيشتر رفت و تمام شد و فارسى و در نيزه اها
 و چون بامر از نظر ثنائى بران مقيد نشد و بعضى تنوع و زناى مد يد بران گشت سود و فارسى حكم نسبيا گرفت باز امر شد
 كه فارسى نيز تمام كن و از سواد ببياض رسد و بر روى كار آيد بكم الما مورخذ و را نقد كه تسويد يافته بود و بياض آورد
 و در تمام آنچه باقى مانده بود و شرح كرد و انتهى خود را بكتاب گفته آقا تسويد اين شرح در اوسط ايام تشرى سنة تسع عشرة
 و الف بود و تمام در شهر ربيع الآخر سنة خمس و عشرين الف و اگر چه شرح عربى بجهت اشتغال بر باحث علم و تحقيقا ت و تفقها
 فكرى امتياز و اختصا ص و بگيرد و ليكن اين شرح فارسى در تنقيح و ترميز الفاظ و ضبط و ربط معانى راجح و فائق بران آمد
 و در جرم وضاحت و زائد بران اقتدا و مودى نيز ابريت ست و تمام آن در بده و بلى شده و انتهى اصا بة فى تميز الصحا ب
 للفاظ ابن حجر العسقلانى المتوفى سنة ثمان و عشرين و ثمان مائة و شرح مجلد كان ست و دروى همه آنچه ورا ستيعاب و ذيل او
 و در اسد الغا ب است فراهم كرده و با ستراك غالب فافت پرداخته و شيخ جلال الدين سيوطى خ قصر اش نموده عين الاصابا بام كده
 و درين نزديكى در كلته طبع هم رسيد و اصلا ح غلط الصدين ثنين للامام ابى سليمان احمد بن محمد الحنفى
 المتوفى سنة ثمان و ثمانين و ثلث مائة و خطا بى بفتح فامى بجر و تشديد كى كنه نسبت ست بسوى جدوى خطاب قيل ان ذوات
 زيد بن الخطاب بنى المدنة بوده و الله اعلم الاطراف للزى بكسر الميم و تشديد الزا ي المعجزة نسبة الى الفرد بهاء
 بعد الزا ي قرية بدشتى تنسب اليها ما لفته يقال اهم من يدين اطراف الاشراف بالاشراف على الاطراف للشيخ

یکن و حاصله الکتاب رقمی حلیه هذا التالیف انتهی و چون این فصول مقصود کتاب است و آنچه جزاوست بمنزله کمال
 ذکر وی در اینجا مناسب بوده شد و این فتاوی صمدیست بقوله سئل رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم عن کذا فقلت
 کذا و نحوه اعتباط بمعرفه من جمیع بالاختلاف البرهان الدین بن محمد المعروف بسید ابن العجمی الحلبی رتب علی
 المحروف من اختطاط کلامه من الرواة فی آخر عمره اعمال الفکر و الروایات فی شرح حدیث انما الاعمال بالنیات
 للشیخ ابراهیم بن حسن الکردی الکورانی المحدث فی الشهر و زی المتوفی سنة ثمان مائة الهفکان فی مصنفیه
 للشیخ فی فوط ابن القیم الجوزی و درو و مجلد است کتابی است نفیس لطیف و در بیان اقسام قلب امراض دل و او و بیان
 واحیا و امات و بیان توحید و کثافت نفس و مکر شیطان مشتمل بر سنده باب مختصرش از امام هاشم بن یحیی شامی
 اغراب مشبه علی سفیان و سفیان علی شعبه فی الحدیث للإمام ابی عبد الرحمن احمد بن شعیب النسائی المتوفی سنة
 ثلث و ثمان مائة الاغفال فی غریب الحدیث لابن کبر الحنبلی افاداة الشیوخ بمقتدار النسخ و المنسوخ ای
 ناسخ القرآن فی الحدیث و منسوخها لما مع هذه الاوراق اوله الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب تبصرة لا ولی الرسوخ در
 چند کراسه بزبان فارسی است الا فضا که عن شرح معانی الصحاح ای الاحادیث الصحاح لابی لمطر الوریون
 یحیی بن حمیر و بن محمد بن جریر المتوفی سنة ست و ثمان مائة و این کتاب مشتمل بر تفسیر و در بیان احادیث جمع
 باین صحیحین است شرح کرده و یکشف حکم هر یک و پرداخته و تفسیر ابو علی الحسن بن الخطیر النعمانی الفارسی المتوفی سنة ثمان و عین
 و خمس مائة الا فضا که معانی البخاری من الابهام و در حرفت جیم خواهد آمد اقتباس الانوار و التماس الازمان
 فی انساب الصحابة و رواة الآثار لابی محمد عبد الله بن علی بن عبد الله بن خلف بن احمد اللخمی المعروف بالرشاطی الاندلسی
 المری المتوفی سنة ثمان مائة و اربعین و در کتب قدیمه در انساب است و در وی تفصیری از خود در
 جمع راضی نشده و مردمان از وی اخذ کرده اند و بر سلوک کتاب ابی سعید السمعانی الخافض المسمی بالانساب است
 و اکثرست از عسائی و صد فی ذکره القاضی ابن شعبة بن محمد بن محمد بن ابراهیم البلبسی المتوفی سنة ثمان و ثمان مائة
 و زاد زیادات ابن الاثیر علی انساب السمعانی و سماه القیس اوله الحمد لله الذی خلق صنف البشر و ورشاطی نسبت است
 بسوی قبیله اقتراس فی اصول الحدیث للشیخ تقی الدین محمد بن علی بن یسب بن قتیق العید المنفلوطی الشافعی المتوفی
 سنة ثمان مائة مختصری است حافظ زین الدین عبد الرحیم بن الحسین العزاقی متوفی در سنة ثمان مائة ذکر وی و غنیه
 کرده و آنرا نظم نموده اقتضاء الصراط المستقیم لمخالفة اصحاب الجحیم کتابی است در یک مجلد و وسط مائت
 شیخ الاسلام ابن تیمیة الحزانی در در و بدعات با دله سنن و کتاب اوله الحمد لله الذی اکمل لنا و بنا و اتم علینا نعمته
 و رضی لنا الاسلام و بنا الحق اقتضاء العلم و العمل از تصانیف خطیب است و در باب خود کتابی بسیار خوب
 بعضی محدثان از وی انتحالی کرده اند که در بار عرب شهرت دارد و اکثر در مقام تحصیل اجازت بهین منتخب سخاوته و اول
 این منتخب حدیث ابو بزره اسلمی است قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم لا تزول قدما عبد یوم القیامة حتی یسئل عن اربع
 عن عمره فی ما افناه و عن علمه بما دأخل فیه و عن ماله من ابن التنبیه و فیم انفقه و عن جمعه فی ما ابلا و آخر ابن منتخب ابن ابی است

کاشی از ترمیم دست و بعضی گویند که مکشور بر جابر است اما علی مع الماست و اما آنست که مالی تشدید و گرد و
 شاگردان او یا محار و قرطاجین ملحقه کنند و او بگویند سلوکی که حق تعالی بر وی فتوح کرده و ایشان آنرا رگبار بر لب
 نوشته کتابی گردوده و نامش الما و دعوات سلسله را ببل حدیث و فقه و عزیمت در افاده علوم ترم بران قدیم جمعی بودند
 شامیه لیسالی بر امور تعلیق تا رسد اما علی لای افاضه بر علی بن محمد العسقلانی المتوفی سنه ثمانین و تسعین و ثانی
 و اگر ترسیده است که مدبر سلسله الما کرده و فصل از سوت خود در حق آن کتاب این ابیات نظم نموده

يقول راحي الله الخلق اجمعين	اما احديث بي الخلق متعلا	يد او مير الكاف ان قد سماه
خرج اذكار رب قد ذنا و ملا	دقی جهت الخلق بر وقهم	کجا کل غر سمات الحدیثات علا
في مدة يوحى قد مصت هملا	و ايعى العري و داليق قد علا	ست و سمول علمات احصها
من شتر السد ساكنا و يا محلا	احاديث الخطايا او علة	في موقعا المختار كذا ان لي املا
توحيد في يعقدها والرحاء له	و حله حتى لا كذا الصلوة حله	محل في مساحي المساء و يه
حلى و يطلق عساها يخلق الملالا	واقرب الساتر من القيامه	بالصلوة عليه كان مستقلا

يا رب حقق حوائجنا و لا تولى سمعوا | امي جميعا كف عن مك قد تملا

امالی لای الحسن محمد بن احمد بن شمعون الما کرده است از حدیث و مرتب نموده است براحر اما علی لای القاسم
 علی بن الحسن بن عساکر الله شمس المتوفی سنه احدى و سبعين و خمس مائه فی الحدیث اما علی ابی جعفر محمد بن القاسم الجعفی
 فی الحدیث اما علی ابی طاهر محمد بن محمد بن محمد بن الیرادی فی الحدیث اما علی ابی طاهر الخاضع الحدیث اما علی
 الی محمد بن حمید بن یزید بن جعفر العسقلانی فی الحدیث اما علی ابی جعفر اسمعیل بن محمد الاسعقلانی فی الحدیث
 اما علی ابی الفضل محمد بن ناصر السعید فی الحدیث اما علی ابی القاسم بن بشران فی الحدیث اما علی ابی القاسم
 عبید الله بن محمد بن یحیی بن حناء البراء فی الحدیث اما علی حاکمی کتابی مختصر است تقدیر تازه حر و شمس
 این است حدیث السری تا محمد بنی اس جعفر تا شمس معن الحکم بن ابراهیم بن علقمه معن عبد الله بن عیسی بن عبد الله بن
 السی حلی الله علیه و سلم و علی الطاهر حسا بن محمد بن عبد الله بن محمد بن عبد الله بن محمد بن عبد الله بن محمد بن عبد الله بن
 کان الیردی ثلث اصل او حسا و جماعی است مست موسوی جماعی محکم که در دوم و سطر بران بر داشته میشود و ثانی
 در سه سید موسوی بودند اما علی الجعفری ابو محمد حسن بن علی الخاضع اما علی الحنفی لای اعیض محمد بن محمد بن
 المعروف القسری الزید بن المصری و اصله من مکه لایم قصیده علی خسته اسبیل من قریح اوله الحمد لله الی فصل فصله
 متبسل و عم تقوله العاضل المصنوع الا فصل الجرد و لای کتبه الما بعد هذه احادیث و آثار و استعارها الما بعد ان
 حلی لای فی زاویه القطع شمس المین ابی محمود الجعفری قدس سره عقیدت روس کتاب التماثل لای افاضه فی جسی الترم
 حقه مانی هذه الاوراق احیاء آثاره و آثاره الما خط الا حصار قبل الا بد تا و ختم دی بر این ابیات است ابان
 ان حجت يوم الحشر او هو له | و رحمت ان تحطی بمکل الما ام | فعتس حل سببه حیدر الورى

ایمانیت دارد و در طحاوی آورده و شرح عریض بر او داشته و در هیچ ماست متفق بر او و در دست نقت. تلمیح و تفسیر مائتة فی التفسیر
 خارج شده و مختصر من سبکی بنام او الیه انون فی احادیث الطحاوی تألیف شیخ ملال الدین سنویلی است و در مختصر سائید
 حدیث و مفسرات را خلاصه کرده و تفسیر و تفسیر شیخ شرف الدین سبکی بنام سبکی بنام سبکی است و تلمیح و تفسیر مائتة فی التفسیر
 و سبکی بنام مائتة فی التفسیر الکلیج کتبه المحدث المصنف تألیف قطب الدین محمد بن محمد انیسری الشافعی
 المتوفی سنه اربع و تسعين و ثمان مائتة و این حدیث در احیاء العلوم بدرک صلوٰۃ الرغائب مذکور است و در سنن مسند سائید
 ابن حجر اما سنن الحوری در موصوفاتش چنانکه در مرسوم سنن سائید مذکور است حر کرده و در بعضی طبعی ممل بر آن سنن محمود
 اللؤلؤ فی اللوامع فی ما اورده علی جمیع الخوامع و روع الضلال فی الحمال الموصلة لظلال الدلیل
 از شیخ ملال الدین سنویلی المتوفی سنه احدى عشرة و تسع مائتة در یک حروف متعل بر احادیث وارد و در جمیع جلد کمال برش
 دو احوال و سائر این حمال سنا و جعلت بر سر و در وی انبیا و این حمال هم کرده و بار دیگر بر تکرار تفسیر او و
 اقتضای راز او متن بوده سنن المحدثین رساله فارسی است تألیف سنا و در بعضی سنن شیخ ولی الدین
 سنن شیخ عبدالرحیم بلوی المتوفی سنه تسع و تسعين و ثمان مائتة در یک حروف متعل بر احادیث وارد و در بعضی
 و زان و در کتب حدیث است که مبالغه در سائل بعضی آثار را نقل می آید و در بعضی عدم اطلاع بر آن کسب است و در بعضی
 و مالتج سرجی را احوال مصنفین آنها بر مذکور می شود که در حقیقت قدیر تصنیف از قدیر تفسیر است و در بعضی
 کتاب است و بر سر طور اولی ذکر متون است و گاهی ذکر بعضی ترویح مشهوره و بعضی از کتب متداوله بر او اساسا و یا
 بر او شرح مذکور را بحیث کثرت شهرت و تلمیح و تفسیر و نقل و توفیق و اعتماد بر او حکم متون حاصل شده است و توفیق
 سعادت و لیکن این سال هیچ ترتیب ندارد و بعضی از کتب مشهوره بر وی مذکور است و بعضی از کتب مشهوره و بعضی از کتب
 لما تصفه و این است هم در بعضی من العوائد للقاصی عیاض بن موسی البیضاوی المتوفی سنه اربع و ثمان مائتة و در بعضی من العوائد
 فی الذیل علی مجمع الزوائد فی المیم بغیة المسباح للشیخ تفسیر الدین محمد بن یوسف الرازی المتوفی
 سنه خمس و سبع مائتة و در این کتاب جعل حدیث جمع کرده و ترویح آن کرده است و بعضی از کتب مشهوره و بعضی از کتب
 للامام الحافظ عبد الله بن المواقی ملل انبیاء همان را یعنی فلان مائتة است که در تکرار بعضیات گذشته است
 بلغة الغریب فی مصطلح آثارنا بحیث البسند فی تصنیف الکریمی الشافعی شال سراج از تالیفات ستمبرج الآخر
 سنن اربع و تسعين مائتة و الف تسع مائتة بر سر بلوغ المرام من احادیث الاحکام تألیف ابی حامد الامام الشافعی
 من تخریر السلاطین المتوفی سنه اتمین و تسعين و ثمان مائتة در یک حروف متعل بر احادیث وارد و در بعضی من العوائد
 قدیرا و حدیثا و هو متوفی برین حدیث است اخرج الشیخان عن ابی هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 کلمات حصان علی اللسان قبلت ان فی المیراث کما ان الله و جده سبحان الله العلی العظیم و تسمیع بحاری برین
 تسع مائتة و در وی شرح دیده شده که بر تمام الحاشیة القاصی شرف الدین المعری الصغالی دوم سال السلام علی
 من عمل الصالحات الامیر النعمانی سوم سال الحتام جامع به الاوراق جمعا المذکور و کتاب بلوغ المرام در کتب مختصرة علم حدیث فانی

جميع كتبه مؤلفات من باب ست وبعث من ان كره بعضي ان وجه من في فضل محي وشرح فارس
خود كرهه ايم و حسن بايتال فيه ان قد قرح وقد ربح البين واليتا من جبال الاحاديث في السناد
سباكره بن محمد بن الاشير الجوزي الملقب بمجد الدين المتوفى سنة ست وست مائة في حجة النفوس من غايته بغفر
ما لهما وما عليهما في شرح جمع النهاية وهو مختصر البخاري لمحمد بن اسماعيل بن ابي عبد الله بن ابي حمزة وروى في
سعد حديث آدوده وورود وجد شرح ان كرهه وعلوم غامضة وحقائق غيبية لسان اير وادونه في حجة المحافل
واجمل الوسائل المقرين براءة الشامل يعني تمام الترتي جميع الشيخ الامام ابو الامام ابراهيم بن ابراهيم اللقاني المالكي اوله
الحمد الذي اطلق في نقل هذه المحدثه رجالا و اخره كان تمام ترقية الفراغ من تقويمه غرة ربيع الآخر من شهر ربه سنة السابعة
والثلثين بعد الف من الهجرة في حجة الحاس من انس الجالس لابن عبد البر وابن كتاب درسه سفرست ودر و
اسياي تحسنة كماله ذكره ومما خرو بهند فر احم آدوده از افعال من ست ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم را في مناسه
انه دخل الجنة وراي فيها عند قاعد لي فاجبه قال من هذا فقيل للبي جبل فشق لك عليه وقال الالب جبل الجنة والاد اقلها
ابن فانهما لا يعلوا الا في شغل آله كثر بن ابي جبل سلم في تمام اليد تاول ذلك الخندق عكرته ابنه و منه ايضا الثقيل بصفر
بن محمد يعني الصادق كم تناخر الروايات قال ابي النبي صلى الله عليه وآله وسلم كان كلبيا التبع بلغ في و منه وكان شمر بن في بن
قاتل الحسين بن علي وكان ابر من كان تناخر الروايات في سنة و من كان النبي صلى الله عليه وآله وسلم را في في بن
علي في بن الحسين بن علي قال يا ابا بكر رايت كافي انا وانت نرق في و ربه فبستك مرقاين في نصف فقال يا رسول الله فيك
التي اتي الى خفرت و ربه و احيش بعدك فستين في فغا وقال النبي شمر بن علي قال لي صالح بن حيان من افضة الشعراء
فقلت اختلفوا في ذلك فقيل افضة الشعراء اوضح اليك حيث يقول نظم

اذا قلت ها الى اوليني تبسمت	وقالت معاذا الله من فعل امر	فما كملت حتى تضعت عندها
واعلمتها ما ارضى الله في العلم		

و منه ايضا في اسلم بن زرعة ان انهرت من صاحب مرواس غضب عليك لاسير عبد الله بن نيا و فقال ان في غضب علي
وانا خير من ان يرضي و انما ميت و منه ايضا ان اعرابيا سب آخر فسكت فقيل له كم سكت عنه فقال ليس
علم بمساويه و كرهت ان ابسته باليس في و ما قيل في المعنى نظم

تألمني عمر و وثالبته	قد اتى المتلوذ بالثابت	فقلت ليخبرني فقال الخفاء	كل على صاحب كاذب
----------------------	------------------------	--------------------------	------------------

و ذكر ابن كتاب ربه في حجة بستان المحدثين كرهه و ربه و منها فخش بسوي كتب حديث چند ان شاست مدار و
بيان الوهم والاهام للشيخ ابي الحسن علي بن محمد بن القطان القاسمي المتوفى سنة ثمان و عشرين مائة صح
في عدة احاديث بيان الفرقان بين اولياء الشيطان و اولياء الرحمن للشيخ ابي العباس احمد بن عبد الحكيم
بن محمد العنبري المتوفى سنة ثمان و عشرين مائة و كرهت الطنون كنه به و تشكره القادة البيان والتبيين
في انساب المحدثين للابي عبد الله محمد بن احمد الزيري المتوفى سنة سبع و عشرين مائة البيان في احوال الصعابة

[illegible]

الاسم الجليل هو المسمى بالملكوت المجاهد والوصول الى الحق في عقل مني الحمد للذي اعير را مادي مؤلفا القاموس في الاصطلاحات
 ليس في ذلك الملكة من آل قتادة لاس لميرة وتلك من المقام على دودة تاريج نيسا بود ازا حكمة ست تاريج المام الى وايسا الشيخ
 عبد الله محمد بن عبد الله الحاكم النيسابوري المتوفى سنة خمس واربعمائة اوله الحمد لله الذي احسن جملة الناس في تاريج
 وطبقات جود كفته هو التاريج الذي لم يترتب في تاريخنا اهل نيسابور عندي سيد الكتب الموصوفة للسادة فاكتر من غيره في هو الامام
 من شياخه واشياخ تباريه في تاريج روي في كركوه ساني كركوه تباريه في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 ودر كركوه اساق احار ايتان بعده وكراتين في السنين بار كركوه في تاريج كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 يعرف انك منتهى تاريج في كركوه روي سادات تباريه في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 ودر كركوه اساق احار ايتان بعده وكراتين في السنين بار كركوه في تاريج كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 في احوال الرجال اير كتاب تاريج يعرف وسموفا ولس ابن مديت بيت قال الحافظ الناقص في تاريج طه
 حد تباريه في كركوه تباريه في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 صلى الله عليه وسلم الاسلام واسلم اهل مكة كلهم وذلك قبل ان يفر من مكة لظهوره في مكة
 ويا طه في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 وكانوا في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 عن يقين في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 تاويل فتسار كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 تاويل فتسار كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 تبصرة المتنبه في تحرير المشتبه في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 مانع الياس كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 اتعانه في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 تروية في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 الاقويك اير كتاب كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 لالووي كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 اير كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 المتوفى سنة خمس واربعمائة اوله الحمد لله الذي احسن جملة الناس في تاريج
 اعراسا الى النبي صلى الله عليه وسلم واستطاع للشهد وروي لوط الطيط الرطل بالركبة في كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه
 استعانة المتدلسين كركوه ودر طبقاته ارايت ان تاريج طه

المتوفى في سنة احدى واربعين وثمان مائة واكثر لا كتاب المراسيل علا في شخص محمود وروى عن تقي الدين
 الشيخ العلامة حسن بن محمد الصفهاني الحنفى وروى احاديث موضوعة من كونه التثنية عند تبيين
 يتكونه ليست للسيد على وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين
 بن جسام الدين حسين بن ابراهيم بن خليل العلوي اولاد الحمد بعد الملك القوي العزيز وازد شيخ احمد بن علي السبيعي
 في سنة سبع وثلثين الف واوراد وشرح مست يكي فتح المقيت في شرح التثنية نام نهاده وديكر ارفع النور
 من تقي الدين تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين
 وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين
 في فوائده متعلقة بالمصالح وكرش خا اهدامه تجريد الاصول
 بن احمد ويدا الرسول الشيخ الامام شرف الدين ابى القاسم بن عبد الرحيم بن الباز بن الهيثم الشافعي المتوفى
 سنة ثمان وثلثين سبع مائة وروى عنه تقي الدين بن جسام الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين
 النواهي من الكتب الستة للشيخ ابى بكر بن ابى المجد الحنبلي المتوفى سنة اربع وثمان مائة تجريد التفسير
 بن محمد البخاري على ترتيب السور الحافظ بن حجر العسقلاني تجريد الصحاح الستة للشيخ الامام زين
 بن عارفة العبدري الترمذي المتوفى سنة خمس وثلثين مائة تجريد الصريح لاحاديث الجامع الصحيح
 بخاري وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين
 سنة ثمان وربعين سبع مائة تحفة الاحياء في مناقب من تخرج الاحياء لابن تقي الدين الحنفى المصري المتوفى
 سنة تسع وثمان مائة تحفة اهل الحديث عن شيوخ اهل الحديث الحافظ بن حجر العسقلاني المتوفى
 سنة اثنى عشر وثمان مائة تحفة اهل النظر في شرح الدرر في علم الحديث تحفة السامع
 والقاري بن محمد صحيح البخاري للشيخ ابى العباس احمد بن محمد القسطلاني المتوفى سنة ثلث وثمان مائة
 تحفة الطالبين في الحديث تحفة المستردين في الاحاديث الثمانية الاسباب لرشد الدين
 ابى الحسن يحيى بن علي بن عبد الله الطار المصوى المصري المالكي المتوفى سنة اثنى عشر وثمان مائة تحفة
 المكي تركي مختصر في مائة حديث واما تحفة المصطفى بالمراد العشرة للشهاب احمد بن علي بن حجر
 المتوفى سنة اثنى عشر وثمان مائة وهو في مجلدات اوله الحمد الذي لا يحيط العا ولا نعمه تحفة السامع
 في تقي الدين المشايخ جمال الدين عبد الرحمن بن ابى بكر السيوطي المتوفى سنة احدى عشرة وثمان مائة التحفة في الحديث
 لهد الدين محمد الابري تحفة الانام في العمل بحديث النبي عليه افضل الصلوة والسلام للشيخ محمد حياة السمرقندي
 المدي اوله الحمد الذي شرفنا بغيره الاحكام التحقيق في احاديث الخلاف لابى الفرج عبد الرحمن بن علي بن الجوزي
 البغدادي الحنبلي المتوفى سنة تسع وثمان مائة مختصر في مائة حديث وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين
 وسبع مائة تكملة احاديث الاحياء وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين وروى عنه تقي الدين
 متوفى سنة ثمان مائة راو كتاب مست يكي كبره در منه هفتصد ودر آن وقت بسيارى از احاديث لا يجرى

متبرک است که در این طبع اوقات اسماء و نسبت بهین صغیر از تصنیف کرد و نامش الحلی عن حمل
 مانی الاجایه ام الحار مراد اوله احمد بن الدی اجایه علوم الدین در وی امتیاز کرد و بر طرک
 و محقق بیان صحت و جمع می هر که در احیا حدیث مکرر آمده وی آمر او بنای اول ذکر نموده بر آن گفتا که
 اعاده کرده است یعنی ضرورت کرده بعد از تلخیص وی حافظ اس محمد عسقلانی المتوفی سنه ۸۸۵ است که آثار

و هم برین الدین قاسم بن قطلوبغا الحنفی المصری المتوفی سنه ۷۴۵ و سبعین و ثمان مائه از کتابی است که می تحت الاجایه
 فی اوقات مسخر ارجح احادیث الاجایه و سید طاهر عبد الله بن محمد بن اسماعیل الباقی الباقی را رساله است و در یک کتاب
 که در آن تحفین می کرده و نامش تحفین المشی لایال الاری فی ما اصل له فی الاجایه و من کثر ما ذکره و در وی باقیه صابر و در آنکه
 بی اصل نموده اوله احمد بن الواحد الصمدی بصری زیدی شریک کتابی که می تحت الحلی و اتحاد الساده المتوفی
 متبرک است که در این طبع اوقات اسماء و نسبت بهین صغیر از تصنیف کرد و نامش الحلی عن حمل
 مانی الاجایه ام الحار مراد اوله احمد بن الدی اجایه علوم الدین در وی امتیاز کرد و بر طرک
 و محقق بیان صحت و جمع می هر که در احیا حدیث مکرر آمده وی آمر او بنای اول ذکر نموده بر آن گفتا که
 اعاده کرده است یعنی ضرورت کرده بعد از تلخیص وی حافظ اس محمد عسقلانی المتوفی سنه ۸۸۵ است که آثار
 و هم برین الدین قاسم بن قطلوبغا الحنفی المصری المتوفی سنه ۷۴۵ و سبعین و ثمان مائه از کتابی است که می تحت الاجایه
 فی اوقات مسخر ارجح احادیث الاجایه و سید طاهر عبد الله بن محمد بن اسماعیل الباقی الباقی را رساله است و در یک کتاب
 که در آن تحفین می کرده و نامش تحفین المشی لایال الاری فی ما اصل له فی الاجایه و من کثر ما ذکره و در وی باقیه صابر و در آنکه
 بی اصل نموده اوله احمد بن الواحد الصمدی بصری زیدی شریک کتابی که می تحت الحلی و اتحاد الساده المتوفی
 متبرک است که در این طبع اوقات اسماء و نسبت بهین صغیر از تصنیف کرد و نامش الحلی عن حمل
 مانی الاجایه ام الحار مراد اوله احمد بن الدی اجایه علوم الدین در وی امتیاز کرد و بر طرک
 و محقق بیان صحت و جمع می هر که در احیا حدیث مکرر آمده وی آمر او بنای اول ذکر نموده بر آن گفتا که
 اعاده کرده است یعنی ضرورت کرده بعد از تلخیص وی حافظ اس محمد عسقلانی المتوفی سنه ۸۸۵ است که آثار

اكتم اين خبر و امام را از زهد و دليل تحریر ميكنند باز در عاى امام حكيم را نوشته بسبب و ميلش مي نمايشتي كه جواب باز
 او و آن هر دو غايب نشود و از وي ميل بسوي دعاي اين هر دو و فهم ميگردد و وظيفه وي شرح مسائل جامع صنف قد و در
 ست و چون بگويد قال في الكتاب را و قد وري باشد و هر جا كه خلاف روايت قد وري ميكنند آنجا تصریح بلفظ جامع
 مي نمايد و ترتيب هاي مختصر ترتيب جامع صغير است اول الحمد بعد الذي اعلى عالم العلم و اعلامه تخریج احادیث
 الطريقة المحمدية المسماة بالمواهب المتعينة للامام العالم على بن حسن بن صدقة المصري للاصيل ثم اليان
 امام جامع محمد آقا المعروف بامام هادي امام اوله الحمد بعد المثلث الذي قد المثلث تاليف شيل تاليف و غيرت بهاء رمضان
 سنة خمس مائة الف از تاليفش فراغ يافته تخریج احادیث الكشاف للامام المحدث جمال الدين عبد الله بن يوسف
 الزيلعي كنعني المتوفى سنة الثنتين مئتين و سبع مائة و كتاب و را حقا قط ابن حجر عسقلاني و تاليفش نموده ناش الكفاف الكشاف
 في تحري احاديث الكشاف نموده و اين در يك مجلد است و در مجلد ديگر و اين است در يك مجلد كه نموده آين حجر گويد است و ب تاليفش
 الاحاديث المرفوعة فاكشتر من تبين طرقها و تصحيحها على خطها في احاديث الهداية لكنه فاكشتر من الاحاديث المرفوعة
 التي يذكرها الرشمري بطريق الاشارة و لم يتعرض غالب الشئ من الآثار المرفوعة انتهى و تخریج ولى الدين ابو زرعه احمد
 بن الحافظ الكبير عبد الرحيم العراقي را حاشية السيست در و مجلد و در آن كلام ابن نيه و علم عراقى و ابى حيان اوجيهيدين جليلة
 و سما قسى را باز ياد و تخریج احاديثش تاليف نموده و علامته شرف الدين الحسن بن محمد الطبري را حاشية السيست بر كشاف است كه
 اجل جاشي اوست و دشش مجلد مقام و در آن تبين و جوده قراوت و صحيح احاديث و روايات و تحقيق لغات و تدقيق نسخا
 مرد افندي قاله السيوطنى في فوائدها البكار تاليف الكشاف عن حقائق التاويل اليف ابى القاسم جارا الله محمود بن محمد الرشمري
 النجفوارمى المتوفى سنة ثمان و عشرين مائة ست و از تاليفش ضحوة يوم الاثنين الثاني والعشرين من ربيع الآخر
 في عام ثمان و عشرين مائة فارغ شده آين ملكا نگفته كان الرشمري معتزلى الاعتقاد و اول صنف كتاب الكشاف
 كتب بفتح الخطة الحمد لله الذي خلق القرآن قبل لم يمتى بركة على هذه حجة و الناس فيه و لقوله الحمد بعد الذي جعل القرآن
 و جعل علمهم منى خلق انتهى وليكن خاتم التحقيق قاضي محمد بن علي شوكاني و تفسيره في فتح القدير في فن الرواية و الدراية من علمهم
 لتعقب الرشمري چنانكه بايد و اكثر مواضع از تفسير وي كرده و اول انصاف و علم تحقيق داده و از عدد مختصرات كشاف كتاب
 الفهرست تاليف قاضي ناصر الدين عبد الله بن عمر بن عبادي است و زير كه در وي تاليفش آن با جاده و از ذلك اعتزال كرده
 و تخریر و استدر كه نموده تخریج احاديث المنهاج يعني منهاج الوصول الى علم الاصول كه مختصرى است
 از قاضى جينا وى متوفى سنة خمس و ثمان مائة للشیخ الامام سراج الدين عمر بن على بن الملقن و در يك جز المتوفى
 سنة اربع و ثمان مائة و الشيخ شمس الدين عبد الرحيم بن جدين العراقي المتوفى سنة ست و ثمان مائة تخریج احاديث
 الشرح الكبير يعني شرح امام ابى القاسم عبد الكريم بن محمد بن عبد الكريم القزويني الرافعي الشافعي المتوفى
 سنة ثمان و عشرين مائة سمي بفتح الغرزة على كتاب الوجيز و اين شرح كبير است و مثل آن در علم سبب تصنيف نشده
 و در جيز في الغرزة كتابي است جليل نموده و تاليف شافعي از تاليف الامام حجة الاسلام ابى حامد محمد بن محمد الغزالي الطوسي الشافعي

میلینا دل سیا می لب مولاس

[illegible]

والفقه في الدين ... كتاب التمهيد لدراسة الفقه ...

كتاب التمهيد لدراسة الفقه ...

تذرية التبرعة المرفوعة عن الاحبار ... كتاب التمهيد لدراسة الفقه ...

[illegible]

باب الحليم

[illegible]

تسبیل طریق الوصول الى الاحادیث الزائدة علی جامع الاصول و الافعال فی شرح صاحب الیمین در غریب و
 کتابی است از صاحب الدین احمد بن عبد الله الطبری المتوفی سنه اربع و تسعين من مائت و امانت حضرت اولیس از انجمن
 الی جعفر محمد الرزوی الاسترآبادی و وضع و وضع مکتب کتاب است و سال اتماش التتین و ثمانین من مائت بوده و آن را
 بضمیر صبیح تسمیة کتابی نوشته و مختصر شده اندین پدید آمدن عبد الرحیم بن البازری الحموی الشافعی المتوفی سنه ثمان و
 وسبع مائت و ستاد تخریر الاصول اول الحمد لله به الله المیدین و درین مختصر شرح غریب اعراب مکرر را که در اصل کتابی و ترک کرده
 و در وی ذکر کرده و چون اشتغال بتقریر این مجموع حدیث که اهم مقاصد همین است بیشتر بود ناچار تالیف ایشان بر اکمل الصانع
 نیامد و اخیرت مصالح باطل را بر فیضیلت پر و افتد باطل و اربع ترتیب باز یاد تدریس پس منجمله ایشان شیخ ابن الاثیر است که
 در کتاب ریزین نظر کرده و وضعی جدید اختیار نمود و لیکن چون قصور مردم داعی عراض آمد لابد آنرا مجروح نمود و مختصر شیخ
 صلاح الدین خلیل بن کسکندی العلما فی الدمشقی ثم القدسی المتوفی سنه احدى و ستین من مائت و این مختصر مشهور است
 بتدوین الاصول و مختصر شیخ احمد بن زکی اندلسی انصاری اخفی و مختصر شیخ عبد الرحمن بن علی الشیرازی بن الریج الشیبانی
 الیمینی المتوفی سنه اربع و اربعین و تسع مائت تقریر و این مختصر حسن و فاضل جمیع مختصرات است و نامش تسبیل الوصول الی
 جامع الاصول است اول الحمد لله الذی تسبیل الوصول الی جامع الاصول من حدیث الرسول و سهل فی تحریکات جمیع مقدار
 مع حسن الايراد و لطیف العبارة الزائدة فی بعض در سنه ست و عشرة و تسع مائت فارغ شده و بر حروف چهار ترتیب آن بوده
 در دو مجلد است و در کلکله ۲۵۰۰ اجزای طبع رسیده و مؤلف را در تصنیف این مختصر خود ابیات است ثمان نظم

کتابی تسبیل الوصول الذی حق	اصول الحدیث المست عز نظیره	فمن بمعانیه اعنی و بدره
و تحصیله استغنی و دام سره	و منها نظم	کتابی تسبیل الوصول الذی حق
اصول الحدیث الیست لیس مثل	علیک بحصله و اقراه واجتهد	و حقق معانیه یتم لك الفضل
و منها نظم	تیسیر ناقد یسر الله یل	کثما املت اتمامه
فالحمد لله علی ما هدی	الله لا احصر انعامه	و منها نظم
علیک بتیسیر الوصول الذی حق	اصول الحدیث المست لیس لک ثما	موطاهات البخاری و مسلم
مع الفسائی و الترمذی و البیضا	لقد عز فی الدنیا و جوح نظیره	لما فیه من علم عظیم و تبیان
فرو ناطق التیسیر فالزمه طابا	ولا تشتغل عنه بما الا دانی	و ایا کوان تعدل به نظر او
من الکتاب و ثنییک عن سنی	فشیق تری عما قریب من اعنی	ببین اعلام الوسیع عالی الشان

الهی فحق لی و لاطالبین ما
 رجوت به و اتم بخیر و احسان
 و باجماع این مختصر مستغنی عن الوصف است و کتاب حروف اراده و ارم که بروی شری و در فارسی الحارم و باین جلد و سبیل
 بدست ارم و باند التوفیق جامع الاصول و سالت فی الحدیث للشیخ صدر الدین محمد بن ابی القوی المتوفی
 سنه احدى و سبعین من مائت جامع الاصول و اوفی الحدیث للشیخ محمد الغزوی جامع التحصیل

فی احکام الراسل للشیخ صلاح الدین ابی سعید طویل بن کیکندی العالم فی الحافظ المتوفی سنة احدى وستین و مئین
مجلد ششم الحکم اوله الحکم القیم الذی لم یزل و این کتاب مرتب است سرشت نبات اول در تحقیق شرح و در بیان
در مرسل سوم در احتیاج مرسل چهارم در فروع آن پنجم در مرسل ششم در حدیث ستم در حدیث هفتم که روایت آنها محکم
بالمار سال است شخص است از تدبیر الکمال و مختصر تنقیح سال فرائع از تالیفات حضرت محد و قبل و شش ماه و شات
حاکم الصحیح مشهور بصحیح البخاری الحافظ الامام ابی عبدالله محمد بن اسماعیل بن اسیریم المتوفی سنة ست و
والتین و این اول کتب صحیح است و فصل آه است مرتب به ترتیب شمار و نوی در صحیح گفته علماء اتفاق کرده اند بر آنکه
این کتاب قرآن کریم مجید آمده و اندکین تلخیص کرده اند این برود و القبول کتاب بخاری فتح هر دو دست صحیح و اکثر
آنهاست در و ائمه و بحث رسید که مسلم از سفیدان بخاری است و معترف مانده طبرسماری در علم حدیث و پیش
ترجم حق را جوهر است و هر طایفه و مسلم آنست که حدیث را کسی با حراج کس که در ثقیف می اصحابی شده و اتفاق باشد
در بیان لغات ملاحظ و اسناد حسن متصل غیر قطعی بود و اگر صحابی بر او را و یا را ائمه حدیث حسن است اگر کسی که
راوی است بطریق او صحیح شد و پس راوی هم حراج میکند و اگر بعض معارف تفصیل مسلم را بخاری نقل است این بحث
حسن سیاق و جودت وضع و لطف ترتیب شرط صحابی قوت لغای راوی است صحیح بود اگر چه زیاد و اگر یکبار باشد
و مسلم غلطی معاشرت گفته اموده و این همان است من حیث الاتصال و اما من حیث التعلل و الفیض این من حیث
علیه مسلم اگر انداز بخاری اما آنچه صحیح بخاری را با تفصیل است که در مجید است اعداد احادیث بخاری اقل عدد است از اعداد
مسلم و این همان است من حیث عدم التند و الا اعلال احادیثی که مرال درین هر دو اتفاق کرده اند قدح و در مسلم
مقبول صحیح میکند بر آن که هر بطریق دیگر غیر قاضی و نیز وارد اند و واقع است اطلاع بر تلقی این هر دو و قبول ترجیح
بریکه که مجید مقدم اند بر ائمه عصر خود و عصر را بعد خود و در حدیث صحیح و علی و قریری را بخاری روایت کرده که گفت ائمه نقل
درین صحیح حدیث مگر بعد از استخاره و قوت بحث می داری با مسلم و بعد که بخاری اخرج کرد و مگر حدیث غیر معلول
و اگر علت از دین نیست معده الکرام کرده است استنباط و فوائد فقیر و یکت حکمیه الدنم تا قس و او آرد او را و اس
صحیح بحسب ساست تقرقی کرده و آیات احکام اعتقاد مود و در اسارات تفسیر آنها سلوک سبل و شیعه کرده و این تا
که ابواب بسیار خالی است از آنکه اسناد حدیث و مقتضیست بر قولی من العی صلی الله علیه و آله و سلم و بخاری نقل می اند
و که یکسده و گاهی آنرا معلق می آرد و بقصد احتیاج بر ترجمه و گاهی اشارت میکند بسوی حدیث بنابر آنکه معلوم است
یا عقرب که گفته و اکثر ابواب صحیح چنان است که در وی حدیثها ذکر کرده و در بعضی صورت یک حدیث یا یک آیه آورده
و در بعضی هیچ نه اولا و لیدر نامی در رجال بخاری گفته که وی صحیح را از مرسل نسخ نموده و در قریری استنباط نموده
و حیران دیده که تا تمام است بعضی حدیثها تذکره و این نوع تراجم ابواب است که بعد از صحیح می نیست نشود و بعض
احادیث است که بی ترجمه آمده پس بعض استقصی همانا خاست و دلیل بر آن اختلاف و ایست تملی و حسی و کتب تنفی
و البورید و در وی نیست تقدیر و تاجیر حالا که بنگارن اینک اصل نوشته اند و او سرچیده یا زاده متصل یکدیگر واقع اند

و میان سه واحد پیش نیست ولیکن در متن قول نظر است چه این کتاب خوانده شده است بر مؤلف و بقرونش مگر
 محبوب پس عبرت همان راسته و ترجمه ابو ایتس جانی ظاهر است و جانی غنی و ظاهر است که ادال و بطلان بقوت بر ترجمه و کتاب
 ترجمه میکند بلفظ مترجم یا بعض آن یا معنی آن و بیشتر ترجمه میکند بلفظ استغنام و با مظاهر و با مخرجین و بعضی قائل و گاهی
 بلفظی که معنی حدیث خود می شود و نیست بر شرط وی یا صریح آن لفظی آورد که بر شرطش نبوده است و در باب آنچه خود می معنی
 آن بود که می نماید گاهی با مظاهر و گاهی با معنی گویا میگوید که درین باب چیزی بر شرط صحیح نشده است از لفظ کتاب
 در ترجمه میان جمعی از فضلا مشهور شده و در تطبیق آن دو مورد و در هر یک اسما را نظر کرده و از این قیقه غافل افتاد
 چنین اعتقاد میکنند که بجاری باب این تبیین گذارسته حال آنکه چنین نیست بلکه ترجمه از غایت دقت فهم و غرض فقه
 تحفیر افکار و تدبیرش عقول ابصار آمده و کیف که صحیح خود را میان قبول و منکر خودی صلی الله علیه و آله و سلم بیاض کرده و دیگر
 هر ترجمه و روایت نماز ندارد و قطع و اختصار و احادیث و بعضی حدیث را در ابواب چند برای استدلال است در هر باب
 بسند می گیرد معنی دیگر و مطلب دیگر و اندک است که یک حدیث را در دو موضع با سند و لفظ واحد بیارد و احادیثی که
 آنها را در دو موضع سند و متن آموخته و به یکی گشت و سه حدیث است و اختصار بعضی متن بغیر آنکه باقی را در جایی که
 ذکر آن جایی است که محدود و موقوف است بر صحابی و در وی چیزی نیست که حکم بر رفع آن میکند پس همان لفظ محکم بهارش
 را آورده اتی را حدیث میکند بجهت آنکه تعلق بموضع کتاب ندارد و احادیث معتقد او که بلفظ جزم است چنانکه قال فی فعل
 و حکم صحیح است همچنین غیر مجزوم بهای خودی و دیگر گاهی آنرا در جای دیگر به وصول می آورد و گاهی بغلیق بعضی
 اختصار نموده یا بنا بر آنکه نزو شمع حاصل نشده یا در سماع آن شک آمده یا شنیده مگر بطریق مذکور و بعضی آن
 صحیح هم هست لیکن بر شرط وی نیست یا حسن یا ضعیف است و در موقوفات هر چیز نزد وی صحیح شده اگر چه بر شرط
 وی نباشد جزم میکند و هر چه در سندش ضعف یا انقطاع است بر آن جزم نمیکند بلکه ایراد آن بطریق استیناس تقویت
 مذکور بخارج و یا تقویت مسائل مختلفه فی بین الائمة بوده است پس مقصود بالذات همان احادیث است که آنها را
 ترجمه کرده و آنها را ملحقه و موقوفه و آیات عرضا و تعبیر آورده و موضوع صحیح وی اسنادات است نه تعلقات زیرا که معلق
 غیر مستند است و عدد احادیث این کتاب نزدیک هفت هزار و صد و هفتاد و پنج حدیث است مع المکرر و
 النووی و ذکر مفضل و حافظ ابن حجر تعقیب می نموده هر یک باب اجداد تحریر کرده و گفته جمله احادیث وی با مکرر و تعلقات
 و مستلجات حسب تحریر و اتفاق من هفت هزار و صد و هفتاد و پنج حدیث است و خالص از آن بی تکرار و دوهزار
 و ششصد و هشتاد و پنج حدیث است و باضمایم متون و حلقه مرفوعه که یکصد و پنجاه و نه حدیث باشد مجموع خالص و دوهزار
 و هفتصد و شصت و یک حدیث میشود و جمله تعالیقش یک هزار و یکصد و چهل و یک حدیث است اکثر آن مکرر و جمیع مستلجات
 صد و چهار و چهل حدیث است و متون غیر مخرج یکصد و شصت پس همه آنچه در دست مع المکررات و تعلقات الشواهد و التایبات
 نزدیکه و شصت و هشتاد و دو حدیث باشد و در اینجا میان علمای اصول حدیث و تخریج برای اختلافی نیست و اقرب
 احادیث جاز صحیح او آنست که میان او و غیره صلی الله علیه و آله و سلم واسطه باشد نیست و حدیث صحیح المکرر ازین قبیل است

بالتأرا المشتهة ثم بالیار السفا قسی و شرح امام ناصر الدین علی بن محمد بن المشیر الاسکندرانی و هو کبیر فی عشر مجلدات له
 حواشی علی شرح ابن ابی اعلی حکام علی الترحیم المسمی بالمتواری علی ترجمه بخاری و شرح ابی الاصبیح عیسی بن سهل
 بن عبد الله الاسدی و شرح امام قطب الدین عبد الکرم بن عبد الخضر بن سیرجانی الحنفی المتوفی سنه خمسین
 و سبع مائه و اربع و النصف صحیح در ده مجلد است و شرح امام حافظ علاء الدین غلطائی بن قلیچ التکرکی المصری الحنفی
 المتوفی سنه اثنین و تسعین و سبع مائه سیمی بخاری و این شرح کلان است بالقول اوله الحمد لله الذی انیظ من خلقه در
 کواکبه اری گفته شده بتتبع الاطراف شبه و تحقیق التعلیقات مثل و کانه من اخلاصه من خصاصه الکتاب علی ضمان
 و من شروح الفکره و توضیح ساینه علی امان و مختصرین شرح از جلال الدین سولایین احمد البستانی المتوفی سنه ثلث و تسعین
 و سبع مائه است و شرح علامه شمس الدین محمد بن یوسف بن علی الکرمانی المتوفی سنه ست و ثمانین و سبع مائه
 و این شرحی متوسط است بالقول جامع فرائد فوائد و اورد و اورد مسمی بالکواکب الدلاری اوله الحمد لله الذی انیظ من خلقه
 بجمل اهل النعم و دقایق و در وی ذکر کرده که علم حدیث فضل علوم است و کتاب بخاری اصل کتب است نقد او اکثر است
 نقد و مضبوطا و نیست او شرحی مثل کشف بعض آنچه تعلق بدان و اما کشف همان چه رسیده برین شرح الفا
 لغویه و وجه اعاریب بخاری بعبیده را شرح کرده و روایات و اسما و رجال القاریات و انرا مضبوط نموده و در میان احادیث
 متنفیه و متعارضه توفیق و تطبیق داده و در کمال غیر عینه خمس و سبعین و سبع مائه از تشریح فارغ شده و اما حافظ ابن حجر
 در کتاب الدرر الکاشفه فی تراجم اهل السنه گفته بود شرح مفید علی او نام فیه فی النقل لانه لم یأخذ الا من الصحف
 و شرح و لدی فی الدین بحی بن محمد الکرمانی المتوفی سنه و در وی استناد و نموده از شرح پدر و شرح ابن الملقن
 و شرح زکشی و حواشی رمیاطی و شرح الباری و بدو و غیره باضافه زیادت و نامش صحیح البحرین جو اهل البحرین بنما و
 و این شرح در هشت جلد و کلان است بخط او و شرح امام سراج الدین عمر بن علی بن الملقن الشافعی المتوفی سنه
 اربع و ثمان مائه اوله ربنا اتنا من لدنک رحمه احمد الله سبحانه و تعالی علی قوالی انما سواد این شرح کبیر است و درست مجلد
 و بر قدره و نجی ذکر کرده که مقصود از آن شرح کرده ام و در دو قسم و نامش شواهد التوضیح نموده سخاو و گفته اعتماد فیه علی شرح غلطائی
 و القطب اوفیه فلیا قال ابن حجر و هو فی اوائل اقصیه فی او اخره بل بر بعضه الباقی قلیل الجودی و شرح علامه ^{شاه} ^{الزین} علی
 ابی عبد الله محمد بن عبد الله کرم بن موسی البزازی الشافعی المتوفی سنه اصدی و ثلثین و ثمان مائه و این شرح هم خوب است
 در چهار جز و نامش الاصح الاصح اوله الحمد لله المرشد الی الباصح الاصح و در وی ذکر کرده که جمیع نموده و درین شرح در میان
 شرح کرانی باقصار و در میان تنقیح زکشی با بیاض و تنبیه و تیز از اصول می هدی الساری مقدّمه فتح الباری است
 ولیکن تبیین می بعد وفات او شده و شرح شیخ برهان الدین ابراهیم بن محمد الجلی المعروف ببسط ابن العجمی
 سنه اصدی و اربعین و ثمان مائه سیمی بالتصحیقه لقمه قاری الاصح و بخط وی در دو جلد است محتوی بر فوائد حسنه و مختصر این
 شرح از امام مالکیه محمد بن محمد الشافعی المتوفی سنه اربع و سبعین و ثمان مائه است و حافظ ابن حجر در زانی که بحلب بود او و
 التقاط نمود بجان آنکه نزد وی نیست زیرا که از فتح الباری که از عین سیرجانه داشت و آنرا غلیم شرح بخاری

و تالیف وی بیست و شش سال میشد و در وی از فتح الباری استمداد نموده و آنکه نگارگر رفته بکارها از وی نقل میکند
 و هم در بعضی مواضع تعقیب ای کرده و تطویل نموده و بجزیری که حافظ ابن حجر آنرا حذف ساخته از سیاق حدیث تمام افراد
 ترجمه بر روی بکارها و تبااین اسباب لغات و اعراب معانی و بیان پستندیا و فوائد از حدیث و اسناد و اوجود و نسخ و فتح الباری
 را معرفت بر زبان بنی نصر از مؤلف می ستعزاز میگرفت بعضی از فضلا حافظ ابن حجر را توجیح شرح عینی نوکر کرده و گفته اند که این
 شرح مشتمل است بر مدیحه حافظ بدیدر گفت که این از شرح رکن الدین نقل کرده و من پیش از عینی بر آن اکتفا شده ام و من
 ترک کردم نقل از وی بسبب آنکه تمام بودن آن لهذا حکم نکرد عینی بعد از این قطعه بجزیری از آن را بکار این شرح اگر چه کامل حاصل است
 در معنی خود و اما مثل فتح الباری در حیات مؤلف می شکسته و منتشر نشده و به علم چرا و شرح رکن الدین را صاحب بن محمد بن
 القرمی المتوفی سنه شصت و ثمانین فی سبع مائه و این همان شرح است که حافظ ابن حجر ذکر آن در جواب عینی کرده و شرح
 شیخ بدر الدین محمد بن ابی بکر بن عبد الله الذرکشی الشافعی المتوفی سنه اربع و تسعین مائه و این شرح مختصر است
 و یک مجلد اوله احمد بن علی اعظم بالانعام دوروی قصد ایضاح غریب اعراب غامض و ضبط نسب یا نام که یم تصحیف
 کرده و واضح اقوال اصح معانی با بیجا ز عبارت و در باب اشارت و الحاق فوائد که لیب با وجود آن از دیگر شرحی بیافزاید
 ایراد نموده و نامش بتعجیل نهاده و برین شرح نکست است از حافظ ابن حجر و بی تعلیقته بالقول لم یتیم و هم نکست است
 للقاضی محمد بن احمد بن نصر الله البندودی الحنبلی المتوفی سنه اربع و اربعین مائه و شرح علامه الدین
 بن ابی بکر الدماینی المتوفی سنه ثمان و ثمانین مائه مسمی بمصباح الجامع اوله الحمد لله الذی جعل فی خدمته سنه
 النبویه عظم سیاده و ذکر کرده که وی این شرح را برای سلطان احمد شاه بن محمد بن طغرل از ملوک هند تصنیف نموده و بر
 ابواب مواضع محتوی بجزیب اعراب تبذیر تعلیق کرده و این ضمنون در دیباچه این شرح نیست بلکه در آخر نسخ قدیمه
 کما انتهای هذا التالیف بزییدن بلاد الیمین قبل ظهور العاشرة العاشرة شهر ربيع الاول سنة ثمان و عشرين مائه علی
 يد مؤلفه محمد بن ابی بکر بن عمر بن ابی بکر الجوزی الدماینی و شرح حافظ جلال الدین عبد الرحمن بن ابی بکر السیوطی المتوفی
 سنه احدى عشرة و سبع مائه و این تعلیق لطیف است قریب بتعجیل و رکشی مسمی بتوجیح علی الجامع اوله الحمد لله الذی جعل فی خدمته
 وله الترشیح و لم یتیم و شرح امام محمد بن عبد الله بن شرف النودوی المتوفی سنه ست و سبعین مائه و این شرح پاؤ
 از اول اوست تا آخر کتابا لایمان و شرح مسلم ذکر کرده که وی در یک شرح جل شتله رفائلس انواع علوم جمع نموده و شرح
 حافظ عماد الدین بن حمید بن کثیر الدمشقی المتوفی سنه اربع و سبعین مائه و این نیز شرح قطعه از اول اوست و شرح
 حافظ زین الدین عبد الرحمن بن احمد بن جلال الحنبلی المتوفی سنه خمس و تسعین مائه و این نیز شرح قطعه از اول اوست
 و نامش فتح الباری نهاده و تا کتاب الجواهر المنصه فی طبقات ستاخری احباب احمد و شرح
 علامه لاج الدین عمر بن سلطان البلقینی الشافعی المتوفی سنه خمس و ثمان مائه این هم شرح پاؤ از اول اوست تا کتاب المایات
 در پنجاه که اسمی بغیش الجاری و شرح علامه عبد الدین ابی طاهر محمد بن یعقوب الغیر زبادی الشیرازی المتوفی سنه
 سبع و عشرين مائه و اما شرح الباری باجماع الفصح الجاری این شرح کبیر است بر عباد اشد در ده مجلد است و تمام اودر

صاحب غریب و متبحر برای شناسیدن صاحب مشرق و مشرق برای ملک ظاهر استنباح نمودم یعنی این ادیده حسد برود و
 فضیلت شرح خود بران شد و در و گشت و غلط او را در شرح خود بیان کرد بر شرح و مع و الاستنباح علی الظاهر
 المعشار و این بصورت فنیاست از آنچه در خطبه شرح بخاری المعینی واقع شده و الا اعلام بمن فکر فی البخار
 من الا اعلام و روی احوال بخاری زیاده از آنچه در تندیبا کمال است ذکر کرده و الا تعلیق و در ان تعلیق
 تعلیق مرفوعه و آثار موقوفه و مستاجات آنرا با سائید با الی الموضع المعلق فکر کرده و این کتابی حاصل است
 عظیم النفع و باب خود نیز بسوق الیه تلخیص آن بخلاف اسانید و مقدر فتح است و در ان حجج را موصولاً ذکر نموده و در
 بران تقریظ نوشته گفته اند که این اول الیاف اوست اول الحمد الذي من تعلق به باب طاعة فقد استدل امره العظیم و در
 گفته نامت صاحب الیطال العلم من شرح البخاری فوجده ثلثة اقسام الاول فی شرح غریب الفاظ و ضبطها و اعراضها
 و الثانی فی صفة احادیثه و مناسب ابوابها الثالث و اول الاحادیث المرفوعة و الآثار الموقوفة المعاهدة و ما شابه لک فی قوله
 تابعه فلان فی رداه فلان فی ان الحاجة الی اصل المنقطع ماسته فجمعت و سمیته تعلیق و تعلیق لمان اسانید و کانت کلا ابواب
 المفتوحة فخلقت انتهی و سال فراغ از الیاف سبع و ثمان مائه است و در انتقاض گفته که تمام آن در سنه اربع و ثمان
 بود و شاید که این تاریخ شویید باشد و آن تاریخ بتبیین و تبخیر شرح بخاری شرح شهاب الدین احمد بن محمد بن محمد بن علی بن
 المصري الشافعی مؤلف و ما سب لک الیه المتوفی سنه ثلث و عشرين مائه است در و جمله من و ج اول الحمد الذي من شرح
 بمعارف و عوارض السنه النبویه و در و ی بعد مرع علم حدیث و صحیح بخاری گفته طال با خطری ان اسبق علیه شرح اخره فیه
 فزها امیر فیه الاصل من الشرح بالبحر لیکون کاشفا لبعض اسرارها و در کمال الحمد و فی شکله مقید احدی و فیها تبیین بقیه
 کافیا فی ارشاد السامی الی طریق تحقیق شمرته فی العلم و اتیت بویوت التصفیفات من ابوابها و اطلقت لسان العلم
 بصبارات صریحه مختصه من کلام الکبر و لم تخش من الاعاده فی الاقاده عند الحاجة الی البیان فی لانی منبسط الوافح عند
 علمه انما الشان قصد النفع الخاص و العام قد و نک شرحا اشرقت علیه من شرفا ت هذا الجامع اضواء النوره اللامع
 و اتحققت منه الکواکب الدرر ایمی و کیف لما و قراض علیه النور من فتح الباری انتهی و این شرح مکرر و محروم و در
 قاهر و طبع رسیده و نامش ارشاد سامی است و در و ی استمداد از فتح الباری بسیار کرده و در مقدمه و ی چند فصل که
 اصول قواعد این شرح اندازیده و کرده در کشف الظنون گفته قد خصت ما فیه من اوصاف کتاب البخاری و ثروته الی انما
 مع خصم منتهی فی جمیع کل شرح کالتیمه و ذلک ببلغه من العلم لکن البخاری حلقات اخری و اورنا ما تمیما لما ذکره و تنبیها
 علی ما فات عنه و اواهم و الا سئله علی البخاری الی انشاء الصلوة و کتفه السامع و القاری نعمم صحیح البخاری و ذکره الاستیفاء
 فی الضواء اللامع انتهی و از انجمله است شرح امام رضی الدین حسن بن محمد الصنای الحنفی المتوفی سنه خمسین و
 و این شرح مختصر است در یک مجلد و شرح امام حنفی الدین سعید بن مسعود الکازرونی و از الیاف سنه ست و
 و سبع مائه سراج الاول و در شهر شریف از فارغ شده و شرح المولی الفاضل احمد بن اسماعیل بن محمد الکوری فی
 سنه ثلث و تسعين و ثمان مائه بود شرح و سطوا و الحمد الذي اوقد من شکوۃ الشهاده و ستاه الکثر البخاری علی ما

وقتی از انجمن البیضا فباخت به نایب یسلی بالتمن المجلدات لکنی قهصر علی التوسط انتهى و این در دو مجلد است
 یا سجد در پند و مصلح و مکرر طبع شده و در المجلد و مختصر شرح از شیخ شمس الدین محمد بن یوسف القوی
 الخفی المتوفی سنه ثمانین و سبع مائت و شرح قاضی عیاض بن موسی الجصبی المالکی المتوفی سنه اربع
 و اربعین خمس مائت سسی بالاکمال و بیان کتاب علم المازری را کمال ساخته و در شرح شیخ ابی عبد الله محمد بن علی
 المازری المتوفی سنه ثمانین و خمس مائت سسی بالمعلم بنو اندک کتاب مسلم و شرح ابی العباس احمد بن عمر بن محمد الکفر
 المتوفی سنه ست و خمسين مائت و این شرح مختصر است که هم از دست و در وی ذکر کرده که وی آنرا تخریص بر ترتیب
 و تبویب نموده است با شرح غریب و تنبیه بر نکات اعراب و وجود استدلال با حدیث و نامش للمعلم لما اشکل من تلخیص کتاب علم
 نماوده اوله الحمد و کما وجب لکبرائه و جلالة و شرح امام ابی عبد الله محمد بن خلیفه الوشانی الالبانی المالکی المتوفی سنه
 سبع و عشرين ثمان مائت و چهار مجلد اوله الحمد و العظیم سلطان و نام او اکمال العلم است و ذکر کرده که این شرح مختص
 شرح مازری و عیاض و قریطی و نووی است باز آیات مسلم و تنبیهات و آن شیخ خود ابو عبد الله محمد بن عرفه نقل کرده که
 وی گفته شاق نیست شود بر من فهم هیچ شیئی چنانکه شاق میشود کلام قاضی عیاض و بعضی مواضع از اکمال چون اسماء
 شرح مذکور به سائر و دائرست بین العلما لهذا بهم اشاره به مازری و بعین بعباس بن بطریق بدال بحی الدین
 و شیخ بسوی شیخ خود ابن عرفه نموده و شرح عماد الدین عبد الرحمن بن عبد العالی المصری المتوفی سنه و شرح غریب
 وی للشیخ الامام عبد الغافر بن سلیل الفارسی المتوفی سنه تسع و عشرين خمس مائت سسی بالمعلم فی شرح غریب مسلم
 و شرح شمس الدین ابی المنصور یوسف بن قرا و علی سبط ابن الجوزی المتوفی سنه اربع و خمسين مائت و شرح
 ابی الفتح عیسی بن سعید الزواوی المتوفی سنه اربع و اربعین و سبع مائت و این در پنج مجلد است و در وی تعلم و اکمال العلم
 و متذاب راجع نموده و شرح قاضی زین الدین زکریا محمد الانصاری الشافعی المتوفی سنه ست و عشرين تسع مائت
 ذکره الشعرانی و قال قال بسود و بنحی و شرح جلال الدین سیوطی المتوفی سنه تسع مائت سسی بالمتذاب علی شیخ مسلم بن الحجاج
 اوله الحمد الذي سلك به صاحب الحديث اوضح نجه و شرح امام قوام السنه ابی القاسم سلیل بن محمد الاصبهانی فی
 المتوفی سنه و شرح شیخ فلقی الدین ابی بکر محمد الحسنی الشافعی الشافعی المتوفی سنه تسع و عشرين ثمان مائت و شرح
 شیخ شهاب الدین احمد بن محمد القسطلانی الشافعی المتوفی سنه تسع مائت سسی بهمتاج الابهتاج بشرح مسلم بن الحجاج و حشت
 جز است تا نصف کتاب و شرح الملا علی الفارسی الهروی المالکی المتوفی سنه ست عشرة و الف و چهار مجلد و اما
 مختصرات مسلم پس از آنجمله است مختصر ابی عبد الله شرف الدین محمد بن عبد الله الحرسی المتوفی سنه خمس و خمسين مائت
 و مختصر و اندر مسلم علی البخاری للشیخ سراج الدین عمر بن علی بن الملقن المتوفی سنه تسع و چهار مجلد و مختصر امام حافظ زکی الدین
 عبد العظیم بن عبد القوی المنذری المتوفی سنه ست و شرح ابن مختصر عثمان بن عبد الملك اللردی المصری المتوفی سنه ثمان
 و ثمانین و سبع مائت و نیز از شیخ محمد بن احمد الاسنوی المتوفی سنه ثمانین و ستین و سبع مائت و بر مسلم کتابی است از محمد بن
 بن عباد الخياطی الخفی المتوفی سنه و اسمای رجال مسلم از ابی بکر احمد بن علی الاصفهانی المتوفی سنه تسع و سبعین و ثمانین

بن محمد بن سید الناس العجمی الشافعی المتوفی سنة اربع وثلثین و سبع مائة و اربع و دروه مجلد است تا دو و شصت و اگر
اقتصاد بر فن حدیث سیکر و تمام می شد و شرح حافظ زین الدین عبد الرحمن بن حسین العراقي المتوفی سنة ست و ثمان
و شرح زوائد ترمذی بر صحیحین ابی داود و مالک و سراج الدین عمر بن علی بن المظن المتوفی سنة اربع و ثمان و ثمان مائة است
و شرح سراج الدین عمر بن سلمان البلقینی الشافعی المتوفی سنة خمس و ثمان مائة و این شرح پاره از دست
تمام ناکرده می باشد بالعراق الشافعی علی جامع الترمذی و شرح زین الدین عبد الرحمن بن احمد بن النقیب الحنبلی
المتوفی سنة و این در دست مجلد است تقریباً و در فتنه بسوخت و شرح جلال الدین سیوطی المسمی بقوت المغنیه علی
جامع الترمذی و شرح حافظ زین الدین عبد الرحمن بن احمد بن رجب الحنبلی المتوفی سنة خمس و تسعين و سبع مائة
و الفتح المحرم النبوی و این شرح الطیفة است بالقول اما مختصر اقتشایس از انچه است مختصر الجامع للشیخ نجم الدین محمد
بن عقیل الباسمی الشافعی المتوفی سنة تسع و عشرين و تسع مائة و شرح شیخ نجم الدین سلیمان بن عبد القوی الطوسی از انچه است
سنة عشرة و سبع مائة و ثمانه حدیث متفقا و علی الجامع صلاح الدین غلیل بن کیکلای العلامی الکامع الصغیر
فی حدیث البشیر التذییر للشیخ الحافظ جلال الدین بن ابی بکر السیوطی المتوفی سنة احدى عشر و تسع مائة اوله الحمد لک
بعث علی راس کل مائة سنة من بحر دانه و الامام احمد بن محمد و دروی گفته او دعوت فی س الکلم النبویه الوفا و س الکلم المصنوفه
صنوفاً انقصرت فی علی الاحادیث الوجیزه و الصحت فی س ما و س العصر بریزه و بالغت فی تحریر التخریج و فترکت القشر
واخذت اللباب صنفه عاقر و بوضع و کلاب ففاق فکالک الکتاب المولفة فی هذا النوع کالغنائق و الشهاب و حو
من انقائس الصنفه الحدیثیه الم یودع قلبی فی کتاب ترتبه علی حروف الحجر عیا اول الحدیث فبالعباده سیداً علی المطلقه
و سمیة الجامع الصغیر من حدیث البشیر التذییر لانه مقتضب من الکتاب الکبیر الذی سمی جمع الجوامع و قصدت فی س
جمع الاحادیث النبویه باسرا انتهى و در آخر وی ذکر کرده که فارغ شد من ان الیفش بیچم ریح الاول سنة سبع و ثمانه
لیکن بعد الاحادیث صنفه و در غله هم بسیار دان آورده و در مجلدی ذیل بران نوشته می زیاده الجامع الصغیر و در
و ترتیب جمودی مثل اصل کتاب است و اصل اشهر حاست از انچه است شرح شیخ شمس الدین محمد بن العلقمی الشافعی
قلید المصنف المتوفی سنة تسع و عشرين و تسع مائة و این شرح در دو مجلد است بالقول المسمی بالکوکب المنیر لیکن احادیث
فی شرح گذاشته بنا بر عدم احتیاج بدان گفته حیث اقول شیخنا فمرادی المصنف و حیث اقول فی الحدیث علامه الصحة
او حسن و تصحیح المؤلف بر من صورته صحیح اوضح بخلفه و حیث اقول و کتابا فمراد بها السیال الشریف یوسف الارسلو
و این غلطی انتهى و شرح شیخ شهاب الدین ابی العباس احمد بن محمد المیتولی الشافعی المتوفی سنة سبع
بالاستدراک التذییر علی الجامع الصغیر اوله الحمد لک شارح صدور اهل السنة و الفرو و دروی نوشته که اطالت کروی و طقی در انچه
حتاج الیه بود و اختصار کرد بلکه ترک نمود و چیزی که محتاج الیه بود و انتهى و خود درین شرح شرح احادیث برو تفصیل پرداخته
قد رسد اصول حدیث در مجلدی مختصر جمع نموده و شرح شیخ شمس الدین محمد المدجوب بعد الرؤف المناوی الشافعی که
سنة ثلثین و الف تقریباً اول شرح کرده بود بالقول چون بخار بعد تمناش التماس مزج نمودند استیناف عمل کرده

سری کبیر مروج تسعین ساحتی الفیض القدر و محمد باستان اوله الحمد للہ الذی جعل الاسلام ہذا الجامع العظیم
و کتبہ لانی کتب کتبہ کتبہ تترجیح اسماء و بیان خود کہ مراد بقاصی درین شرح سیما و یست و لغزاتی سیر الدین سیم
قاصی بحی المساوی و این شرح مختصری است از بعض اہل علم اولہ الحمد للہ الذی علما س تاویل الاحادیث و اس
تفسیر است و التبیح العلامتہ علی بن حسان الدین الہندی المعروف بالتبجی المتوفی سنہ سبع و تسعین و تسع مائہ تقریباً
مرتب الاصل و الذیل معاً علی الاواب الفصل روی کتبہ از جوف مثل جامع الاصول مرتب بنودہ منہاج العمل
فی سہل الاقوال نام نہاد اولہ الحمد للہ الذی سیر الاسلام بقرینہ مستقیمہ و آوار ترتیب جامع الکبیر یعنی جمع الجوامع
نیرست چنانکہ باید و مسترح مولانا نور الدین علی بن سلطان محمد التاری بریل کہ خود شرح شیخ علی بن
ن محمد بن ابراہیم المعروف بالحریری اولہ الحمد للہ الذی و فقہا الاستعمال سنہ رسولہ و تلیعہا من غیبہا و اوداعہ
للسؤلہ و این شرح مختصر مروج است سنی بسراج المیزور و روی کرد کہ جوہر شرح الکتاب حجت قلت قال الشیخ قدس سرہ
شیخی مادام سمعہم الخوارزمی اتحرالی المشہور بالواسطہ و اذالم امر الحکام لاحد و عن الشیخ عبد اللہ و المساوی و سنہ
و این شرح و این روی کہ جوہر مفسر قال طبع مرادہ و الحمد لله و بروی شرحی است و جوہر مروج حامل المتق در و محمد
سید علامہ محمد بن شمس الدین الہامی و قدیر و سعیدہ بران مطلع تنہا از این تنبیہ کہ سنہ الجوامع الصغیر
فی الحدیث اللامام الخاضع الی حدیثہ محمد بن شمس الدین المتوفی سنہ تسعین و تسع مائہ و این روی کہ عبد اللہ بن
الاشقرتہ این کتاب ارتقا معین خودہ اوست کہ اس حیر الجوامع الکبیر فی الحدیث اللامام الخاضع
بن شمس الدین المتوفی سنہ تسع مائہ و اس مابہر جامع المسانید و الاکتاف للشیخ ابی العزیز
بن علی الخوری العدادی المتوفی سنہ سبع و تسعین و تسع مائہ اولہ الحمد للہ الذی اقدم کتابنا علی الکتاب و این کتاب
کتاب الشیخ ابو العباس احمد بن عبد اللہ المعروف بالحلب الطبری المکی المتوفی سنہ اربع و تسعین و ست مائہ و اذ
ترتیب و ادہ جامع المسانید الخاضع لحدیثہ و الدین ابی العزیز بن علی بن عمر المعروف باسم کثیر الدمشقی المتوفی
سنہ اربع و تسعین و ست مائہ و این کتابی عظیم است در وی احادیث کثرت حشر و ادر رسول اسلام یعنی حتی سنہ تسع مائہ
از حدیثہم خودہ و جامع المسانید للشیخ جمال الدین السیوطی المتوفی سنہ احدی عشر و تسع مائہ و اذ
فی ہر من و اذ جامع المسانید للشیخ جمال الدین السانی و کردہ السانی فی کسر الراغبین جامع المصنف
فی مقاب الامان للامام ابی کریم حسین البیہقی التامی المتوفی سنہ ثمان و تسعین و اربع مائہ کتابی کلان مشہور است و اذ
مختصر است از احادیث مختصر الشیخ شمس الدین التوتوی مختصر امام حسین الدین محمد بن حیدر و روی ہذا و ہذا و ہذا و ہذا
و مقاب السیوطی و در و اذ اصل کتابہ جامع مذکورہ اما ہیش از یک کتابت ہست اما جامع الاواب الکرام
و السامع للامام الخاضع الی کسر بن احمد بن علی المعروف بالخطیب البغدادی المتوفی سنہ ثمان و تسعین و اربع مائہ و اذ
کتاب شمس بن رواد و اذ مولانا رسول علم حدیث جامع فی الحدیث للامام عبد الرزاق بن بہام الصنعانی المتوفی
سنہ تسع مائہ و اذ اصل قطب الدین محمد بن علاء الدین المکی المتوفی سنہ تسعین و تسع مائہ و روی کتب

پس چندی ترتیبی تنهیب نموده و آیتنا را این بسبب الی محمد بن عبد الله الطهری المتوفی سنة سبع و تسعون بالتحجاء المذکور
 من الساهی بعد انجاش الانسان فی بطنه شیست بلکه زیاده در بیان فضل سعی و رقت کمال حج بریه از بعض ستمایان مدینه اول
 الحرمه مجیب الحاجات و در وی گفته جمیع ماسین حرکت حج القضا ساکن الحرم و اقصی القدر ترویجی الی یازاروم
 و حافی الی یاسین بنانها المشیه و جمیع مساکین را التفسید ناشایسته من فتور باب الحرمات من الساهی بالشفاعة فی
 قضاء الحاجات حتی زیاده و کثیر منهم باله و تخاصص عن الحرج و بمقا الحذر و امر بالتعصص بمرازة عدم القبول لکم بل احتلوا
 اشغروا و جروا و یغنی الساهی فی لسان الرسول انتفی فی الواقع جمیع این اخبار در نهایت لطافت و خوبی از جامع و
 واقع شده و مدور و علی السبیل از اجزاء الحکایت از روایات خاصه بسیار از جناب که ترتیب جردت و ذکر کرده میشوند
 چون در این محکم شیخ العوفیه و در اول این خبر میگویید ثناء ابو مسلم ابراهیم بن عبد الله الکلبی قال ثناء ابو عاصم الصخاک
 بن محمد النسیل عن الازداعی قال سمی قرقوب بن عبد الرحمن عن ابن شهاب عن ابن سلمه عن ابی هریره رضی الله عنه قال قال
 رسول الله صلی الله علیه و سلم احب عبادی الی اعلمهم قطرا و فاقش و رسمه صد و شصت و پنج بوده چون ابن شهاب
 هو ابو اسید بن محمد بن عبد الله الطهری و ابو اسید بن محمد بن ابراهیم السراج چون ابن ترنا چون
 ابن یزید هو ابو ابراهیم بن محمد بن الحسن الکسانی و در وی حدیث افک است چون ابن ابی حبه هو الامام ساج چون ابن یزید
 هو ابو بکر احمد بن سلیمان بن یزید ان الکندی ذکره البقاعی فی شیخه چون ابن سراج عبد الرحمن بن احمد فی المائة السکره
 چون ابن السقا هو ابو محمد عبد الرحمن بن محمد بن عثمان چون ابن شادان هو ابو بکر احمد بن ابراهیم النیرا چون
 ابن عبد کوی هو ابو الحسن علی بن محمد بن جعفر چون ابن عرقه و ابو الحسن بن عرقه بن یزید العسیدی و کان حیاتی سکه
 و حسین است ثناء چون ابن خلیل هو ابو علی طاهر حسن بن ابراهیم الاسد الانطکی چون ابن محمد جیر الطوار چون
 ابن یحیوف و ابو احمد بن عبد الله چون ابن سنده هو ابو جعفر محمد بن سنده الاصفهانی چون ابن نفیث چون
 ابی بکر محمد بن القاسم بن ابی الهیثم الانباری و منها مفتاحه الکبیر و اصغیر چون ابی بکر یوسف بن یعقوب بن ابی سهل
 چون ابی بکر محمد بن عمر بن بکر النجار چون ابی بکر محمد بن محمد بن محمد بن عبد الله بن سلیمان بن محمد بن
 چون ابی الجهم العلانی و موسی بن عطیة البابی چون ابی الحسن احمد بن حمیر بن خوصا چون ابی الحسن علی بن علی
 چون ابی الحسن محمد بن علی بن محمد الازدی من حدیث مالک بن انس چون ابی الحسن علی بن محمد بن عبید رواه الحاکمی
 چون ابی اسید بن زرقویه چون ابی اسید بن محمد بن حامد بن اسری هو مترجم بکتاب السنه حین ابی اسید بن
 چون ابی حفص عمر بن عثمان بن شامیر الواعظ چون ابی روفت احمد بن محمد بن بکر احمد انی چون ابی زرع عبد الرحمن
 بن عمرو الضبی هو مترجم بکتاب العلل چون ابی سعید ابراهیم بن عبد الرحمن النزهی چون ابی سلمه بن زینار مولی سق
 بن مالک چون ابی طاهر حسن بن احمد بن ابراهیم الاسدی الباسی چون ابی عبد الله احمد بن الحسن الصوفی
 عن محمد بن یحیی بن معین چون ابی عقیل محمد بن علی بن محمد الصابونی المحمودی و هو مترجم بکتاب التمهید چون ابی محمد محمد
 بن عبد الواحد اللغوی چون ابی عبد الرحمن السلی چون ابی الفتح نصر بن عبد الرحمن النخوی چون ابی الفضل احمد بن محمد

کیفیت الصلوة بذکره ثم تلاه ثم الايمان بالصلوة التي علمها صلى الله عليه وسلم متدا
 درین کتاب و در مؤلفات دیگر خود باو که جمیع اثبات رسانیده و برای محدثین که در کتب حدیث صحیفه
 بدو ذکر اکران اعداد صحیح بیان فرموده مرثیه و جمیع الیه از ائمه این شرح لطیف غرر و جلیوم خمیس شش و شصتین
 و مائت الف فارغ شد جمیع الجوامع فی الاحادیث اللوامع اربعون حدیثا جمیع الجوامع للشیخ عبدالرحمن
 بن ابی بکر السیوطی المتوفی سنه احدى عشر و تسع مائت اول و سبعان الذی مبدی الکواکب اللوامع و این کتابی کلان است
 در وی قصه استیغاب احادیث بوسیله کرده و دو قسم نموده اول در سبوق لفظ حدیث بمقتضا ذکر خرج و راوی از یک تا ده یا زیاده
 بترتیب است بر حروف بهم ثانی در احادیث فعلیه مضمر یا شمله بر قول قبول یا سبب یا امر اجد و نحو یا مرتب بر رسانیده صحابه
 و عشره را در آن مقدم کرده بر حروف بهم و اسماء پیستر و کنی پیستر و سبها تا پیستر و مرسل و تبرای این کتاب یک تب بسیار
 سطا لک کرده و در جابج صغیر گویا قصد است فی جمیع الجوامع جمیع الاحادیث النبویه باسرها قال المناوی هذا مجیب ما طلع
 علیه المؤلف الا باعتبار ما فی نفس الامر لتعدد الاعاظم بها و انا متاعا علی جمیع الجوامع المذكور لکن رتوم و قد اخترت المئیه قبل ان
 و فی تاریخ ابن عساکر عن اصحیح بن الحدیث سبع مائت الف و کسر و قال ابوزید کان احمد یحفظ الف الف حدیث قال الخیار
 حفظ مائت الف حدیث صحیح و مائت الف حدیث صحیح و قال مسلم من غفلت الصحیح ثلث مائت الف حدیث تهکی کشف الغنون لکن تراویح
 حقیقت نیست بلکه کثرت است و معذرت بحال دعوی احاطه و استیغاب نیست اگر چه از کتاب باشد زیرا که وصول
 جمیع مرویات و مجموعات و شوارست و شیخ علامه علاء الدین علی بن حسام الدین الشیخ الشیرازی المتوفی این کتاب
 مرتب کرده و کثیر العمال فی سنن الاقوال و الافعال نام نهاده و ذکر کرده که به روایات بسیار در کتب حدیث از مائت الف مائت
 واقع شده لیکن هیچ کتابی در اینها اکثر الجمع از این کتاب ندیده ام زیرا که جامع اصول سنه و هزاران است با کثرت جدو
 و حسن افاده و اجابده اما عاری است از فوائد جلیله مثل عدم اسکان کشف حدیث تا وقتی که سر حدیث یاد نباشد اگر
 قولی است نام راوی اگر فعلی است هر که این را بداند در بروی استخراج حدیث متغذر پس اول جامع صغیر و زوائد از
 مسبوین نموده و بمنهاج العمال فی سنن الاقوال نام کرده بعد بقیه تقسم اول اتوبیست نموده غایه العمال فی سنن الاقوال نام
 پیستر قسم دوم افعال و مبوب ساخته بمسند رک الاقوال اسمی ساخته بعد و هم را در یک ترتیب بر سبب جامع الاصول مرتب
 جمیع رک اکثر العمال نامیده شده بعد و انتخاب و تلخیص آن کرد پس در اول در چهار جلد که جمیع احوال و بعیان فی فضل القرآن
 اعلی القاری اوله الحمد لله الذی نزل القرآن فی سبیل الذی نزل القرآن فی سبیل الذی نزل القرآن فی سبیل الذی نزل القرآن فی سبیل
 علیه و سلم قال خیرکم تعلم القرآن علیه و سلم و احب الکتب السنه و آخر حدیث او این است عن انس رضی الله عنهما فی فضل القرآن
 غرر و ابل الجوده الضیاء جمع النهایة فی بدایه الخیر و غایه مختصری در حدیث است از شیخ ابی محمد عبداللہ بن سعد
 ن ابی حمزه الاثری الماندلسی المتوفی سنه اوله الحمد لله حق حمد و در وی ذکر نموده که وی سنه صد و پنجاه حدیث را در چهار
 جلدت اسانیده و الباقی نام راوی برای سهولت حفظ انتخاب نموده شرح آن کرده است سببی به بجه النعوس فی تعلیمها بمختصرا
 اعلیها و اول الشرح الحمد لله الذی تفرق ثلثات جمالات القلوب جمع باین الصحیحین یعنی صحیح بخاری و صحیح مسلم

قاضی طاهر بن شاور ری را در مرجع این رساله تصدیقه غرض است لیراد آن برین مقام مناسب افتاد و گویا قصیده	اهل توحید چه تحقیق سخن دیگر گیرند	خس و خاشاک شک از نصیر لغین گیرند	رونق کار خود از حضرت قرآن چویند
شاهد دین خود از قول پیغمبر گیرند	در محافل مخصوص این چه تحقیق قیاس	هر بیانی که بود ساده و ز قیاس حدیث	در کف اهل هوا نقش مزور گیرند
خاطر از فقه محرف همگی بر گیرند	انچه سخت خیال است مخالف بنصوص	ناورست و عیث و ابوی و سنگر گیرند	دید از فقه منزل جو منور سازند
گرچه فواید امام است که اجتر گیرند	کابل دل سر نه توفیق از آن دیگر گیرند	جنتگاه صیب است گنجی غلطی یک	هر چه در وی نه خطا حکم پیغمبر گیرند
اهل تحقیق کجا باطل آیند قیاس	کار بنان قضایه که شود فک و دش	باطل سرخ که بهاش خرق و بی نبی است	هر چه از آن بود مستند از قول رسول
کابل دل سر نه توفیق از آن دیگر گیرند	از احادیث نبی مرشد و بر گیرند	شده سواران چنین صید محقر گیرند	رتبه لاله نهمان نه برابر گیرند
کار بنان قضایه که شود فک و دش	متن مضمون احادیث به تبدل سوات	جنبه با بر گیرند که ارباب نظر	سند مصطفوی در کج حدیث است و فضا
از احادیث نبی مرشد و بر گیرند	اگر از آید بر حق طلبان علم حدیث	چون طلا کار و در گیرند	خاک آن کوی با کسیر بر گیرند
متن مضمون احادیث به تبدل سوات	هر کجا قول رسول آمده مستگیر گیرند	در مقامیکه خنهار و د از علم و عمل	ای خوشا تو کم که اندر رو دین گاه گیرند
اگر از آید بر حق طلبان علم حدیث	بلغ فردوس بران قوم صباح که نیست	چون مکر شود آن قسند مکر گیرند	هر چه آن غیر حدیث است ندر خود گیرند
هر کجا قول رسول آمده مستگیر گیرند	سند مصطفوی به بر گیرند	سستی زنده نمایند در بر عیسیس	علم دین جمله عزیز است ولی اهل وفا
بلغ فردوس بران قوم صباح که نیست	بعد از آن شیخ نسائی و ابوداؤد و اند	شب تاب است بگو شمع منور گیرند	اجر صد خون شهیدان و دوا و گیرند
سند مصطفوی به بر گیرند	آمده بر سر تسلیم چه افسر گیرند	بی شعوران که بر آوا قیاسات تمند	هر کجا حرف قیاس است چه صحر و جند
بعد از آن شیخ نسائی و ابوداؤد و اند	سوی توحید گرایند با خلاص و پیس	روشن رستی از قول پیغمبر گیرند	کو کانت که او را قیاس مصور گیرند
آمده بر سر تسلیم چه افسر گیرند	که ملاک مستحق فکر تش از بر گیرند	ترندی گر چه بود قافله سالار هدی	از صحیحین و موطای امام مالک
سوی توحید گرایند با خلاص و پیس	جنت ساخت که در زر گیرند اهل فساد	هر دوراد و صفت تقوی هر و سر و گیرند	در جزالت بحسب عین مؤخر گیرند
که ملاک مستحق فکر تش از بر گیرند	یک بیک بر فلک معرفت اختر گیرند	زینت و وحایمان بود از طائفه	غیر ذلک ز کتب آنچه در آثار رسول
جنت ساخت که در زر گیرند اهل فساد	ای علم از نبی روح قدس یا ورتو	جنت قدس علی رغم ابی و ز گیرند	که قدم بر اثر شافع محشر گیرند
یک بیک بر فلک معرفت اختر گیرند		محم طیب اش رفته بگردون چنان	قدوه اهل زمان حضرت صدیق حسن
ای علم از نبی روح قدس یا ورتو		اهل حق در دم هیجا بخود سپر گیرند	که زاطیارا ولی از جنه شو پر گیرند
		ای سرفراز که از بهر دوستی و سدا	نکته نیکه در آن کرده محرر علما
		باد کت اهل یقین ناسر و یاد گیرند	اهل خبرت همه از طبع تو مسطر گیرند
		مر ترا در صفت ابرار موقر گیرند	مر ترا از سر تعظیم مغرزدانند

الجواب الحزم عن حدیث التکبیر جزم للشیخ جلال الدین السیوطی جوامع الکلمه للامام ابی بکر محمد بن
بن القفال الشافعی المتوفی سنه خمسین و ثمان مائت و در وی کلمات با سعه آنحضرت راجع نموده

اوله الحمد لله رب العالمین علی کل حال مرتب بر شخصت و یک باب در هر باب ده حدیث آورده و در آخر هر باب در هر باب ده حدیث
 از اجل استیناس اخبار سید المرسلین من عتقهم به فی نزل الرشید و الهدی و تثبیت به فی حصول الخیر و التقی فقد نجا
 من الغواية والضلال فجاز بفوز السعادة والكمال انتهى و برین کتاب شرح مختصرست در اردو و از والد ماجد ترجمه و
 خلاصه کجبل المتین فی شرح الاربعین شرح فارسی چهل حدیث ثنائی است از شیخ عبدالباست قنوجی اوله
 الحمد لله علی ما انعم و علم من البیان ما لم تعلم و سال فرغ از تحریرش سته الف و مائت و فی سبع ست کجبل المتین
 فی الذکوار و الادویه عن سید المرسلین الابی الوقت عبدالملک بن علی الصدیقی المکی و الا اعلان القزوینی الحمد لله رب
 بریقت فصل اول در عا و مقدمات وی دوم در اسم عظم سوم در اوقات مخصوصه چهارم در اوقات مجتبه پنجم در احوال
 و فضائل قرارت ششم در فضل صلوة بر آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم و آنرا در جزوی تخصیص بر نحو حجة الله الغایه
 للشیخ ولی الله محمد الدیلموی ابن کتاب اگر چه در علم حدیث نیست اما شرح احادیث بسیار در آن کرده و یکم و اسرار آن بیان
 تا آنکه در فنی خود غیر سیبوق البیرونی واقع شده و ثانی آن برین بوده صدر سال هجرت از بیج کی از علمای عرب و حجم تصنیفی بوجود یافته
 و بخیر تصانیف مؤلفش مضی بوده است فی الواقع پیش از آن است که و غش توان نوشت اوله الحمد لله الذي حفظ الاما
 علی طه الاسلام و الاهتداء الخیرین کتاب منی بر یک مقدمه و دو قسم است اول در قواعد کلیه و ثانی در بیان اسرار و ماجای النبی
 صلی الله علیه و سلم درین قسم ثانی بابا انقصار مذاهب اهل حدیث در فروع کرده و بتدریجی حساب الهام ربانی و ایامی بوده
 صلی الله علیه و سلم و نام موفق شده در وی در باب بیان بصفاات الله تعالی نوشته و استیصال به اولاد الخالقون علی
 معشر اهل الحدیث و مجموعهم مجتبه و مشبهه و قالوا هم المستترون بالبلکفة و قد وضع علی وضوحا بیننا ان احتیاجهم به
 لیست لشیئی و انهم مخلوقون فی مقام التهم و رایت فی طعنهم انهم الهدی انتهى و درین کتاب از انقصار احکام است
 در عبادات و معاملات بسیار کرده و مذاهب خفیه را ضعیف و مست گردانیده درین قرن مان ۸۵ هجری این کتاب
 مع کتاب الزلزله الخفا عن خلافة الخلفاء بصرف همت بر ارامهام محمد جلال الدین خان بهادر نائب یاست بجوابال فسخ الله
 فی مدته و مطبع صدیقی بواقع بلده بر علی الطبع پوشیده و ستیاب طلبه علم گردید و بعد از آن محمد رضا اقا کفای
 فی الحدیث للشیخ برهان عمر بن علی الملقب الشافعی المتوفی سنه اربع و ثمان مائه و آنرا مختصر کرده و لکن نام نهاد حدیث
 ابن حود رضی الله عنه جمعه ابو محمد بن جواد حدیث الاربعین فی امور الدین اصنی ترجمه اشیا الامام
 نجم الدین ابو النعمان ثبیر بن جاهد بن سلیمان الجعفری السمری المتوفی سنه ست و اربعین است انما یحدث النزول
 کتابی متوسط در بیان بعضی از مراد حدیث نزول وی اقالی بر شرب بر آسمان و نیار و جواب و اهل بعض اهل علم از شیخ الاسلام
 قدوة الانام حافظ اسنجمیه حرانی اوله ما یقول سیدنا و شیخنا فی علمین تنازعنا فی حدیث النزول و کتاب حروف در که خطبه
 علی آن بخط خود کرده و بعد الحمد الحزب الا عظم و الورد الا عظم و الورد الا عظم و الورد الا عظم و الورد الا عظم
 نزول کلمه المکرمه المتوفی سنه ست عشره و الف و و روی ادویه قرآنی و ما قره و از کتاب این فن جمع نموده اوله الحمد لله رب
 علما للامان بهادنا بالقرآن برین حزب شرح است از انجلیست شرح شیخ اسکندر ابی نصری الفهرید المکی فی نزول کلمه المکرمه

منه ان یسئل فیما فی القدر یا ایشی حاجتی مستورد و محله اوله الحمد للہ الذی سخر اہل العلم رفقہ و توفیقہ
 ارجع السافر فی بعض الاثر من فتح الاکرم و در حاشیہ آن ذی ای تحضرت علی المد علیہ وسلم امر حالہ ایدایلی
 تمام شرح کرده و حکایت سناہ وجود مودہ و در آخر شرح گفته ہما شرح فی حب سناہ رفقہ و توفیقہ ہما و الذی و شرح
 تسبیح عثمان العربی الی اہل الکفر شرفی سناہ شرف ہما و الذی لہما و ذی ہما اولہ الحمد للہ الذی اعاد
 وجوہ المصطفیٰ ایشی شرح مسووست فارغ شد از تالیف در ماہ رمضان سہ ہجری ۱۰۲۵ ہما و الذی ایشی حرر در
 زاد ہمد کہ طبع شد و الحمد للہ حسن المتجلی فی احادیث التبتہ لہام مال الدین ایشی و علی المتوفی سناہ
 حسن الہدیٰ سناہ سناہ الی التبتہ الی مکر عد الدین محمد بن عبد القری الشافعی المعروف باسم الی الی
 المتوفی سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 لا تزل السناہ للسیب علی الی احادیث حصہ السناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 الا انما فی الخرجی اقتصدی الفقیہ الحق علی صحیحہ مستوردی الوو کہ تبتہ سلسلات وجود ذکر کردہ مستوردی
 مرہبہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 و کردہ کہ ارجع ادار احادیث صحیحہ مودہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 حسن
 گفت دعا کہ رای سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 مسیح مودہ ایشی الفقیہ شرف سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 مسلما کہ دین سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 مقرر کردہ و در سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 و اسما سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 و حتم کتاب فصل مصلوہ ترا تحضرت علی المد علیہ وسلم مودہ و ایشی سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 و تسبیح سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 مستید احمار لود و مردم احصار در حد عظیم لود و میناہ مقطوع و ایدہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 و ہر واحد سناہ مال خود صائف و طاہر بلکہ محدود و اکثر شرف معوم و لکہ حسن من قال **فظم**
ان ما مک الا لمر لہول **ادک الو العالمینا** **اداد اعی باع علیک** **ادد ماک الحصل المصد**
 و ایشی کتاب اردو تالیف نایندم شرقا و غربا در دہ اہل علم و فصل است ذاتیرات وی بر یکنگارن طاہر و طرفین
 و غولش ایشی سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ سناہ
 شروع ترا تحضرت علی المد علیہ وسلم در دو مرتبہ و لیلة اللہ تاملش کند یا یوم الخمیس شروع مایلیہ لود الحمد للہ

[illegible]

یا حبیب الدنیا یونانی گفتم پس بود و استاد من که در سگی من قطع آب است و در آن وقت چرم من که گریه دارد
موت و مودع قیام فصل عام بعد کما تدران و نه سنجید و نه الحاح حصول الفرق با عدول البر و
الرجوع ملال الی سرطی و طرح اعلا بیت طارقه و احوال التمرق و ایلا و هرا و اذ انهار

في احاديث السوال للسيد علي المرتضى في نسخة المحررة الخطية في ذكر الصالح المستمجد في لطيف سناار محمد طه
 در بيان شرح علم خصوصاً علم حديث و ذكر مروج عين طراز تراجم كتب مستوفى و نويسان آراء و تفصيل مسائل متعلق بكتب حديث و شرح
 و فائده و در آثار محمد بن حنفية و در شرح مروج عين طراز تراجم كتب مستوفى و نويسان آراء و تفصيل مسائل متعلق بكتب حديث و شرح
 ما ليس في نسخة مستوفى و در آثار محمد بن حنفية و در شرح مروج عين طراز تراجم كتب مستوفى و نويسان آراء و تفصيل مسائل متعلق بكتب حديث و شرح
 و بعد طبع مباحثه في طبعه و در آثار محمد بن حنفية و در شرح مروج عين طراز تراجم كتب مستوفى و نويسان آراء و تفصيل مسائل متعلق بكتب حديث و شرح
 بل علم از حد و شرح مباحثه في طبعه و در آثار محمد بن حنفية و در شرح مروج عين طراز تراجم كتب مستوفى و نويسان آراء و تفصيل مسائل متعلق بكتب حديث و شرح

مجلس حجاب بود و در سنة اثنین و ثمانین و ثمان در شهر الفضائل فی شرح الشرائع در حرفتین و ثمانین
 مذکور شود انشاء الله تعالی در شهر فی اصطلاح اهل الاثر لکون بن ابی نسل الرشیدی الاثری متنی مختصر است اوله
 الحمد لله الذی هدانا لهذا الذی کوننا و تخرج وی هم از دست سببی بجهت اهل النظر اوله الحمد لله الذی هدانا لهذا الذی کوننا
الدر البهیة فی المسائل الفقهیة یعنی فقه الحدیث للشیخ الامام بدر الاسلام القاضی محمد بن علی الشوکانی
 المتوفی سنة خمسین و اربع مائة الف رسالة مختصری است جامع عبادات و معاملات ثمانية باوالة و حیکمة کتاب سنت
 و بروی شرحی است از مصنف کتب موسوم بدرای غنیة اوله الحمد لله الذی هدانا لهذا الذی کوننا و تخرج وی هم از دست سببی بجهت اهل النظر
 قاصداً جامع المسائل التي صح و لیلهما و انقض سبیلها تا کمالها کان منهنما من جنس الراي فانه قالوا و قیلها فاستنبطنا
 الى المطولات من الكتب الفقهیة نسبة السبکة الذی یبیت الى الترتیب المعنیة تکلیف کتب من رشح فی العلوم قد مره و سجد فی
 بحار المعارف و غیره و لسانه و قوله انتهى و چون این شرح بالقول است کتاب حروف آخر ایاضا و غیرها که از اوله و سبیل
 مخرج نوشته بودیم فی محاسن و در کتب دیگر از او در حدیث و فقهی علامه عبد الرحمن بن حسین بن علی در مختصر شرح می گویند **نظم**

له حافظه سنة	الحضرة محمد النظار	شیخ الامام محمد	بن علی البدین المنابر
جدیداً شریع کاله	فی روق دفنیه الصغیر	اعنی الدار بنی الدار	اغنی عن الشرح الکبیر
سجد له عن آی فمن	فی الراي خطر خطیر	و جزاه عن نفع الامام	عن الصغیر مع الکبیر

و در ربع و می جماعتی از علم اشعار بسیار افشا کرده اند از انجمله این است **نظم**
 ان شئت فی شرح النبی نقد بر ذوق داری / فاعلمت علی الدار النبی سلکت ببطون براری

الی غیر ذلک **الدعوات النبویة** للامام ابی سعید عبد الکرم بن محمد بن السمعانی الترمذی
 انشأ فی مائة سنة اثنین و ستین و خمس مائة و اورا کتابی دیگر نیز در دعوات است دفع المتعارض
 حماییم التناقض فی الکتاب السنة لفتح الدین سلیمان بن عبد القوی الطوفی احنبلی الدمشقی المتوفی سنة
 عشرون و سبع مائة و تائق الاخبار و حقائق الاعتبار للقاضی ابی عبد الله محمد بن سلیمان القضاة
 المتوفی سنة اربع و خمسين و اربع مائة اوله الحمد لله الذی هدانا لهذا الذی کوننا و تخرج وی هم از دست سببی بجهت اهل النظر
 فی هذا الکتاب حماییم الی من حیث رسول الله صلی الله علیه و سلم و احادیث این کتاب متعلق بمواعظ و امثال حکم
 و آداب و غیره و او کار است **دلائل الاحکام** من احادیث النبی صلی الله علیه و سلم و در مجلد است و در
 بر احادیث که مقتضا احکام در فروع از آنها میشود و تکلیف نموده الیه ابن شداد ابی العزیز یوسف بن اوفی الکلبی
 احنبلی الشافعی المتوفی سنة احدى و ثلثین مائة است **دلائل الخیارات** و شوارق المفاخر
 فی ذکر الصلوة علی النبی المختار للشیخ ابی عبد الله محمد بن سلیمان بن ابی بکر الخزرجی السعلائی المشرقی الحنفی المتوفی
 سنة اربع و خمسين و ثمان مائة اوله الحمد لله الذی هدانا لهذا الذی کوننا و تخرج وی هم از دست سببی بجهت اهل النظر
 فی الصلوة علی النبی صلی الله علیه و سلم یو اطلب بقرینه فی المشارق و المغرب لاسیما فی بلاد الروم انتمی بن محمد بن

ولم يكن بحثه في باصدي عن مسئلة الزياره والطلاق الا عن اجتهاد وسائق بالاتفاق والمجتهدين في الحائتين
ماجور ومثالي ليس في شئ مما يلام او يعار لكن حليم على كل حسبهم الظاهر وكيدهم المباهر انتهى لمخلصا وهو
طويل جدا وكثيرا فخر قاضي قضاه الحنا بانه بالدار المصرية الامام العلامة ابو العباس احمد بن قاضي القضاة
الامام العلامة نصر الدين احمد البنادري الاصل ثم المصري اوله الحمد فحق حمده وكبره فخره حافظا امام محدثا
ابو الوفا ابراهيم بن محمد بن خليل الحلبي اوله الحمد وسلام على عباده الذين ينصفي وكبره فخره حافظا امام علامه فخره
زين الدين ابي النعيم ضوان بن محمد بن يوسف العقبى المصري المشافعي اوله الحمد لمنصفي التقى العالمين من جبال الكفر
وموجب الشقي الظالم في موجبات النحر في غير ذلك **رسالة** ذكر كشف الظنون فوشته هي المجلدة المستقلة على
قليل من المسائل التي تكون من فروع واحد واصلا للصحة التي تكون من سلة من سيد انتهى **رسالة** ابراهيم
على ظاهره بالفاضل محمد بن علي الشوكاني المتوفى في سنة ١٢٥٠ هـ في جواب سوال البعض الاعلام وفيها اثبات
استوائه سبحانه وتعالى على العرش كونه في جهة الفوق العلوي **رسالة** في اسرار المفسرين لجلال الدين السيوطي
المتوفى في سنة **رسالة** الشيخ العلامة شامة الحسين محمد بن ناصر الحارثي النجدي المتوفى في سنة ١٢٨٢ هـ في الصفات
اوله الحمد لسر ربا العالمين في جواب سوال البعض اهل العلم اوله ما قولكم لرفع اليد بلكم في آيات الصفات والاحاد
الواردة في ذلك ما ظاهره بوجه التشبيه افيد ونا عن اعتقاد الشيخ محمد بن عبد الوهاب النجدي في ذلك وكيف فیه
ونذكرهم ودرين ساله اثبات مسئلة استواء غيره اوله ان احاديث وآيات كرهه بعده ازا قول صحابة تابعين متبعين
ونقله اقول انما لا يجهل في بعض احوال محدثين على مقتضى ما نقله من حديث محمد بن عبد الوهاب بن يوسف واين ساله بالاجابة
. احق تمام در باب خود خلی غفر وخوش اسلوب اقع شده است من شاء فليرجع اليه **رسالة** في من وعنا نبيا
او وليا او استغاث به في تفرج الكربات للشيخ محمد بن ناصر المذكور وهي في شجرة ترس اهل مكة المكرمة **رسالة**
في بيان صحة المفسر من خلف المتكفل للسيد العلامة محمد بن اسماعيل الهمداني المتوفى في سنة ١٢٨٠ هـ وقد نقلته في الكرك الشوال
١٣٨٠ هـ ابا الجدي والبقية في سفر الحج **رسالة** في شرح حديث ان الله تعالى خلق آدم على صورته لمحمد بن محمود بن جمال الو
الاقصري المتوفى في سنة سبعة مئة وسبع مئة وله خلق بن آدم مرة **الرسالة** الشهابية في اصول الحج
مختصر اوله الحمد لله في فوق العلم والتحصيل للاعاديث النبوية ودروي يك مقدمه وشش باب يك خاتمة
الرسالة العلية في الاحاديث النبوية بحسين بن علي الكاشفي الواعظ البهقي المتوفى في سنة سبعة مئة وسبع مئة
و دروي چهل حديث جامع اصول عبادات فراهم منود پیر هشت اهل وهر چهل راینچ وصل ست و دروي آیات
واحاديث و امثال حکایات بنام شیخ عبدالقدشندی آورده اهل اول و توحید و دم و عبادات و سوره
فضائل قرآن و دعوات چهارم در کرام اخلاق پنجم در اوصاف و در حدیث ششم در آداب سلطنت و امارت هفتم در
متعلقات از سنه و اکنه و البسه و اطعمه و اشربة و ششم در احادیث متفرقه و لیکن جامع او نزد محققین اهل سنت
شیعی است و اسلام **رسالة** مید شریف جرجانی در علم اصول حدیث مختصری است مشهور و علماء جامع تری

استیعاب کبار و اراده و شرح مدلی بآیات و احادیث و آثار و احوال اهل علم و حاجی نمود که درین مدت الف و مائتین
 به چینی را از علی قدس و احدیتا سید شریفه شیخ عبدالحق و بلوی و در زوا و المتقین گفته کتابی بنامیت سفیدست پیش از
 به چینی سلوک این طریق کرده و درین باب تصنیف مستقل این طول و عرض نسخا بنامی کار تفسیر کرده و باور و فواید
 نهاده پس ترجیح کتب خود کبار را حصر و استقصا کرده اثبات آن بآیات و حدیث و دلائل شرعی نموده است این شواهد
 منجز کتب او همین کتاب را پسند میگرد و توصیف آن می نمود و میگفت در باب خود بی مثل غیر مسبوق الیه
 محرم سطور این کتاب و در سفر حج بتبع تمام خرید و این کتاب در ۸۷ هجری بمحرم و سه مصرح علیه طبع و پیش
 الزهر المطول فی معرفه المعلول فی الحدیث الخافض ابن حجر الحنفی فی المستوفی سته اثنین و خمسين و ثمان

باب السید المجله

سبا عیات الحافظ الی القاسم بن عساکر علی بن الحسن المتوفی سنه اخرجه بنفسه و للشیخ الامام ابو موسی محمد
 محمد بن عمر الاصبهانی المتوفی سنه احدی و ثمانین و خمسون سنه سبا عیات التجیب هو ابو الفرج عبد اللطیف
 بن عبد النعم بن علی الحارثی فی الحدیث ترجیح السیاه شریف عز الدین احمد بن محمد حسینی سبیل السلام شرح بلوغ
 للسیاه العلامة بدر المله المئید محمد بن اسمعیل الامیر الیما فی المتوفی سنه اثنین و ثمانین و مائه و الف و اوله الحمد لله
 من علینا بلوغ المرام من جملة السنه النبویه و این شرح در دو مجلد است در وی گفته اند استرجح لطیف علی
 بلوغ المرام تا لیف الشیخ الحافظ العلامة شیخ الاسلام احمد بن علی بن حجر اصله العد و الاسلام اختصره من شرح القاسم
 العلامة شرف الدین حسین بن محمد المغربی اعلی الله درجاته فی طبعین مقتصر علی حل الفاظ و بیان معانیه قاصدا
 بذکر وجه القرب المطالبین فی المناظرین فی معرفه بعض فکرا الخلافات و الاقاویل الا ان یجد الیه ما یربط
 به الدلیل محتجبا للاجواز الخلف و الاطناب العمل و قد اتی بزيادة علی ما فی الاصل من القوائد و الاسالیق کجمله فی المعانی
 من غیر العوائد انتهى و این شرح نیز در فقه حنفیه سیاه علامه عبد الله بن محمد بن اسمعیل السیرمیه لف کتابت در الحنفیه
 و اول مجلد ثانی این شرح ابن سبیل است الحنفیه الی اصل اعباده الدیج الاثر و حرم علیهم السلام الحنفیه و الی سبیل السلام
 فی الحدیث الابی طاهر احمد بن محمد السلفی الاصبهانی المتوفی سنه ست و سبعین و خمسون سنه سبیل الملتفی فی الحدیث
 السراج المنیر فی غرائب احادیث البشیر للزید الشیخ عبد الوهاب الشحرانی سفر السعاده الشیخ محمد
 بن یحیی بن ابراهیم بن عمر المتوفی سنه سبع و ثمان مائه مجلدی وسط است بفارسی و اول بعد از محمد و ثمان
 حضرت کبریا و برین کتاب استرجح کلان ست الشیخ عبد الحق بن سعید الدین بن محمد اصله التکرک الدیوبی البخاری و اول
 شجاع الامام اعظمنا و در وی ذکر کرده که سفر السعاده که آثار اصراط مستقیم نیمه خود اند کتابی است شیخ لطیف ستین
 حسن المسک سید المسیح صحیح المبانی بنایق المعانی که در باب عبادات و عادات و اطلاق اعمال ذکر کرده مقدسه نبویه
 با حسن سلوک اسهل طرق نوشته و داد علم و دانش و اده انتهى و لیکن شیخ درین شرح حمایت نهاده و تفسیر بسیار کرده
 و در تائیدش در برابرین صحیحی ثابت بقصیری از خود راضی نشده و اندا چنانکه باید پسند ایل اتباع نیست حل کل

شرح وادعيات ابن هب تحقيقات و تفهيمات امام ابن هب است و صاحب اساتيد الدين في الاسوة بحسنه
 نقبت امام شيخ هز و در ترك احوال و عيشه سياره و بيهوده و غير شرح فارسي لموج المزمع خالبا سيد شيخ را و
 شرح و در ترجمه فارسي شكوته و در شرح احكام مستاصل كرده و چون شعر السعادة و در فارسي عربي هز و دست اقل
 صرلوا المستقيم است اما ذكر عربي و در عرب و صايد ياد سفينة الكواكب و الجايد للآثار و الاحبار في المواعظ
 ثلث مجلدات لغير الدين محمد بن احمد المكي الحنفلي المتوفى سنة خمس و تسعين و ثمان مائة صلاح المعاني للشيخ محمد بن
 ابي الفتح محمد بن محمد بن ابي هب المصري انشأ في المتوفى سنة خمس و تسعين مائة اوله الحمد المسموع على حلقه
 بحسب آل الله و دروي مستفيك ابي بيت از حسن قول في يمين مست كد در زمان مصنفين است و عظيم مريد كد
 واحد على آرا سيد يد حافظ محمد بن احمد بن هب المتوفى سنة ثمان مائة و عشرين آرا بود و احصاء شمس بود
 ياد كروت و محظود و جده سحران بوست و شهداء الدين غزالي محقق كد و ابن محقق بن محمد بن محمد بن هب است و ياد كد
 مقاصد اصل كنهات استوفى سنة و تسعين مائة اوله كتاب اربع و عشت كد كد و مقاصد كنهات كد
 معلوم لوان كد و سلفيات من احراء الاحاديث للحافظ ابي طاهر احمد بن محمد السلمي الاصبهاني المتوفى سنة
 و ابن مستحق اصول انما ظي اس الطيور في سنة سلم القاري شرح صحيح البخاري للسيد الحق محمد بن احمد
 بن عبد السامي الاصل البصري الشافعي الساكن بقرية مرادقة شرق حديد سلمه الله تعالى السميط القاتل
 في مناقب اهل البيت المؤمنين لمحمد الدين احمد بن عبد الله الطبري المتوفى سنة اربع و تسعين مائة و كد كد
 سنان ابن حيان في الحديث رتبة علي بن ابي طالب الفارسي المتوفى سنة تسع و ثمان مائة و تسعين مائة و كد كد
 في الحديث و هو ابو عبد الله محمد بن يزيد بن مائة القرويني الحافظ المتوفى سنة ثمان مائة و تسعين مائة و كد كد
 سادس كنهات حديث مست و در بعض ملكه اكثر و شرح ياد و در بعض ملة است اذ احاطه علماء الدين على كل
 من قلع المتوفى سنة ثمان مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة
 والاكرام و دروي شرح مست اذ احاطه سلمان الدين ابراهيم بن محمد الحلي سبط اس العجمي المتوفى سنة ثمان مائة و تسعين مائة
 و ثمان مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة
 ليكن تمام شده و در شيخ سراج الدين عمر بن علي الملحق الشافعي المتوفى سنة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة
 مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة و تسعين مائة
 ارباق الله ما حفظ شكل اسماء و كني و عرائ و حرائ است و اي او در شمس و دوماه و يقعه و انما و در حال و در و
 شرح مست القول اربع ابو الحسن بن عبد الله بن محمد بن السدي المتوفى سنة تسع و ثمان مائة و تسعين مائة و تسعين مائة
 و دروي حاشية بيت سمي باسماح الحماجه للشيخ محمد بن علي بن ابي سعيد القاروق في المجدوي و البديوي و الالمية
 حالا و ابن مائة رحمانية سنن مذكورة و در علي طبع شده و در مائة و كد كد و در مائة و كد كد و در مائة و كد كد
 نوشته و گفته كد كد حاشية قايوس و دروي و در مائة و كد كد و در مائة و كد كد و در مائة و كد كد و در مائة و كد كد

تحقیق کرده که نام مادر سنی و بر پدر و تقدیر بر ستم خطا افتاد این یا الف است حافض ابن حجر گفته اول کسی که این سنی
مضاف کرد و بسوی حسن فضل بن طاهر است که در کتاب لطرافت خود با خمسة من ریح که بعده حافض عبد الغنی در
کتاب الاکمال فی اسما الرجال آنرا تقدیم داد و بر مؤلف این کتاب که ثروت زوایا و می حال آنکه ابن الاثیر گفته که اگر چه بی کتاب
مفید قوی النفع است و رفقه لیکن در وی احادیث ضعیفه بسیار است بلکه منکر هم و مروی است از حافض مرقی
غالب آنچه وی بدان تحفه دست ضعیف است و این اخیر و احادیث از امضا و خمسة من ریح که بعده حافض عبد الغنی
انتهی لخصا و در این باب حدیث فضل قزوین منکر بلکه موضوع است لهذا در وی طعن کرده اند و در کتاب التلخیص
گفته که حافض ابو زرعه شهادت بر صحت این کتاب او و فرمودن غالب آنست که احادیثی که در سند آنها خلل است
یا ستم بوضع و شدید التکارت اند تا سنی نرسیده باشند و این باب چون از تصنیف آن فارغ شد بحضور ابو زرعه که از
برد و او این سنی را دیده و گفت که اگر این کتاب بر دست مردم خواهد افتاد که اشروع و مصنفات فن حدیث محفل
و بکار خواهد ماند و فی الواقع از حسن ترتیب هر واحد حدیثی که در آن با خصار آنچه این کتاب را در حدیثی که در آنست
و در این سنی و دو کتاب آورده و در ضمن آن که هزار و پانصد باب است و مجموع احادیث وی چهار هزار و صد است
سنن ابی داود سلیمان بن الاشعث بن سنی لازمی السجستانی المتوفی سنه خمس و سبعین
ابن کنگه گفته صحیح کتاب السنن قدیرا و عرضه علی الامام احمد بن حنبل رضی الله عنه فاستجابه و ستخذه انتهى حافض
ابو طاهر سلفی بسند خود از یحیی بن یزید که یزید بن یحیی الساجی آورده که گفت مهمل اسلام کتاب خداست و ستون اسلام
سنن ابو داود و ست و از حسن بن محمد بن ابراهیم روایت کرده که گفت دیدم رسول خدا صلی الله علیه و سلم بخواب میفرمود
من علی راوانی بسمک یا سنن فلیک سنن ابی داود و ابن الاثیر گفته که شخصی اسم کتاب را سنن ابی داود و اصل خود
او را در مقدمات دین کافی و بسند بود و او را در کتب مهمل نایه اجتهاد را از علم حدیث تمثیل بسنن ابو داود نموده اند
و ابو داود و وقت تصنیف این سنی پنج کک حدیث حاضر داشت از آنها انتخاب نموده این سنی مرتب کرد و مشتمل بر
چهار هزار و هشت صد حدیث و در وی التزام نموده که حدیث صحیح باشد چنانکه گفته که از جمله این احادیث هر عاقل را
چهار حدیث کفایت میکند اول احکام الاعمال بالنیاء دوم من حسن اسلام امر ترک ما لا یغنیه نسوم لا یكون المؤمن
مؤمننا حتی یرضی الاخیه بایضا و لنفسه چهارم الحلال بین و الحرام بین بین کک مشتهرات از در کتاب گفته رضی الله
آنست که بعد از معرفت قواعد کلیه شریعت و مشهورات آن در جزئیات و قلال حاجت بجهت تدوی و مرشدی باقی نماند
زیر که در تصحیح عبادات حدیث اول کفایت میکند و در محافل اوقات عمر عز حدیث دوم و در مراعات حقوق همسایه
و اقارب و دیگر اهل تعارف و معاملة حدیث سوم و در دفع شرک و ترک سبب اختلاف و علما یا اختلاف اول و در رسیدن
حدیث چهارم پس این چهار حدیث نزد هر عاقل حکم بر و استاده و دور و دانهی این السیاحه بر طبق فکرات گفته چنان
دو اوین الاسلام و الفقهاء و الاشیاع من اطلاق لفظ الصحیح علیه و علی سنن الترمذی لیکن او را ششصد و شصت حدیث
ابو طاهر محمد بن احمد بن عمرو اللؤلؤی دوم نسخ ابو بکر بن محمد بن بکر بن محمد بن عبد الرزاق بن عیسی النخعی صوم

بن احمد البغلي الخفي المتوفي سنة تسعين وثمان مائة قتيح ابو الحسن السدي هم يروي شري دار بالطول
 وجامع سنن كور وورهند وصرصر حليط طبع پوشيده وندله احمد بن مسنن ابی مسلم الكشي بفتح كاف ثبي
 وكني نيزه كونه نعيم نام او عبد الله بن مسلم البصري مستان كتاب سنن او شه ورت چون از جمع واسطه و
 فارغ گشت هزار دهم كرا اير نشت بر فقره اتمدق نمود و چاه كثر از اشتغالان بعلم حديث و ديگر اعيان
 دعوت نمود و طعام عام سكهف تمام بخت كويند در بر دعوت هزار دينا صرف شد درين بهن ثلث ثبات بسيار است
 اول او اين حديث است در باب فضل صدقه حد ثنا عمرو بن محمد العثماني قال حدثنا عبد الله بن نافع الانصاري
 انه اخبر عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من احب ارضا ميتة فله منها اجر
 واما كذا العافية فله و له صفة مسنن الصحاح الماثورة مسنن ابی قرقوس بن الحافظ ابی علي سعيد بن عثمان
 بن السكر المتوفي سنة ثلث و خمسين مائة السنان الكبير و للسنان ابی عبد الرحمن احد بن شبيب الحافظ المتوفى
 سنة ثلث و ثلث مائة و ابن سنن روايت ابو بكر محمد بن معاوية شه و رايان الاحمر است و چون از تصنيف
 فارغ شد كي از امر ابی انوقت از وي پرسيد كه اين كتاب تو صحيح است گفت نه صحيح حسن هر دو دار و امير
 التماس كرده كه درين كتاب انچه در اعلى و جوده صحت باشد براي من جدا بايد نوشت پس مجتبي را تاليف كرد و هر
 پيامي موجوده است بعد از ناي فقيه و بعضي بنون نيز يافته اند و معني قريب بكيه گيرست الاجتناب بزرگي
 الاجتناب ميوه از درخت چيدن در اين سنن كي از كتب مسته چون ابی حديث كويند رواه النسائي مراد
 مجتبي باشي حافظ ابو علي گفته مشرط النسائي در رجال سخت تر از شرط مسلم است و كهذا قال الخطيب و ليكن بقاعى و شرح
 گفته و عن ابن كشير ان في النسائي رجالا مجهولين اما عين او حال او فيهم المخرج و فيه احاديث ضعيفة و محلة و كذا
 انتهى گويم مراد و نسائي شايد سنن كبري است نه سنن مغري زير كه درين سنن هر حديث را كه در سنن شريك كرده
 ترك اوده و صحيح را بر چيده فلان تاراض بين القولين و باجماع گفته اند كه احاديث كتابي اول كتاب رابع است بعد از
 صحيح بن از روضي ضعف و وي جامع ست بيان طريقت بخاري و مسلم در تصنيف و تصحيح و تصحيح و افزا بيان علل
 و بعضي از شيخ گفته اند كه وضع كرده نشده است در اسلام مثل وي و مقاربا و ست كتابا بود او دو مقاربا
 او ست كتابا بر ترمذي اين پنج كتاب اتفاق ست بر عده آنها از كتب مسته و سادس نزد بعضي ابن ماجه است
 و نزد بعضي موطا و مختار صاحب جامع الاصول اين هفت است اما علم و اين سنن دو بار در نه طبع شده ليكن بسيار
 و بزرگ و اند و صحيح بن ابو داود و ترمذي شري مست از شيخ سراج الدين محمد بن الملقن المتوفى سنة در يك مجلد
 و جلال الدين سيوطي المتوفى سنة بر سنن تعليلي دارد كه اولش اين است الحمد لله الذي لا تحصى منه و تعليلية
 شيخ ابو الحسن سدي كه بالقول مست البسط از تعليق سيوطي مست السنان الكبير و الصغيرة و و كتاب است
 الابن بكرا احمد بن الحسين بن علي الخضر و جوي البيهقي المتوفى سنة ثمان و خمسين مائة و هر دو بر ترتيب مختصر و ناي
 در اسلام مانده اينها تاليفي بوجود و نيامده راوي آنها ابو القاسم زاهر بن طاهر بن محمد الشجاعى است و كبري را

عن ابیه یوسف اذ کان الماء قلین **ابن حماد** است بر قوت حافظه و استقامت مؤلف سابق الامام **الحافظ عبد**
بن عبد الرحمن الدارمی المتوفی سنه خمس و خمسين و مائتين و چون شهرت این مکتب مسند دارمی بیشترست و کثرت
در حرفت و یم بديل سانی بیا به السان **الحاج** حجة قبل الصبحین از انجمله است من ابن حماد و من
ابن ابي این شهر سیراوست و من بن قرقه و هو الحافظ موسی بن طارق الزبیدی و من عبد الرزاق بن یحیى
الصنعانی المتوفی سنه احدى عشرة و مائتين و غیره یاد کرده فی التلک الوفیة سنن حنفی سنن حنفی
وایت ابن السنی یعنی ابو بکر احمد بن محمد بن یحیی ذکرش گذشت و سنن بن مرفه کسوره بی مدید از سنن مکتب
بناسات که شهری است در خراسان گاهی درین نسبت نموی گویند و هنوز را بود بدل کنند و سونق
قیاس سنن است اما مشهور است **سهم** **اصابة** فی الدعوات المستجابة لجلال الدین السیوطی
المتوفی سنه اوله الحمد لله الذی لا یخيب اجید در وی چنان فضل و یک خاتمه است تقصیر کل احادیث و اروده
درین شان تمامه اخبار مخصوصه بدعا و ادعیه با ثوره یاد کرده اوقات که در انها استجاب متوقع است و طریق و عاقل
برای داعی السیاسه **سنة** **عبد** فی اصلاح الراعی و الرحمة للحافظ الامام شیخ المسلمین و الاسلام
ابی العباس احمد بن تمیم الحارثی اوله الحمد لله الذی ارسل رسوله بالبینات الخ در وی حدود و تعزیرات اروده
در احادیث صحیح برای عمل ملوک جمع کرده رساله مختصرست فقیر از که استعمل کرده ام در کشف الظنون گفته جده
پیر محمد بن علی العاشق لاعلام حال الی السلطان سلیم خان بیان تجربه عن القضاء و سماء و مخرج الایالات و مباح و الحاله
زاد فی اشیا متعلقه بالحریر بیت المال السیف المناظره للظفر فی الدنیا و الآخرة فی الحدیث علی ترتیب
الشیخ الامام بدیه الدین **ابن** **محمد** الصالح المتوفی سنه ثمان و ثمانین و سبع مائه جمع فیة نحو الف حدیث من الصحیح المستند
اوله الحمد لله رب العالمین بنبیه الخ

باب الشیخین المعجمة

شافعی فی الحدیث **ابی بکر** غلام الخلال ایضا فی شرح الشماکل و شرح مسند الشافعی شد الرجال
فی ضبط الرجال السیوطی ذکره فی فهرس مؤلفاته فی الحدیث شرح اسماء الحسنی لجامع من اهل العلم
منهم **الزهري** و **الاقليشي** **البراسي** و **السنفي** و **البقالی** و **البیضاوی** و **البیهقی** و **الحصاصی** و **الحوطی** **ابن**
علی **العلافی** و **الحطیب** **الوزیری** و **البونی** و **الدیرینی** و **المنفلوطی** و **القونوی** و **التسلیانی** و **الغزالی** و **فضیل** **اللیان**
والغزالی **الرازی** و **القشیری** و **الکافجی** و غیرهم و تفصیل فی کشف الظنون شرح حدیث الاربعین للشیخ **ابن**
بن **حسن** **الربیع** **المالکی** قاضی تونس المتوفی سنه اربع و مائتين و سبع مائه ذهابی گوید استند تهمنه شرح
حدیث الاربعین لابن کمال باشا شمس الدین احمد بن علیان الملقب المتوفی سنه اربعین و تسع مائه و در وی افتی
مسبح از جامع الکمل نموده و پیر محمد عاشق بن علی البقاعی ترجمایش در ترکی برای محمد پاشا نموده و در وی ذکر
روایت خود و اجازه عن الشیخ عبد الرحیم عن الشیخ نجم الدین محمد الصحرادی عن الشیخ عبد الرحیم العراقي نموده شرح حدیثین

المتوفى سنة تسع وعشرين من سنة مائة وثمانين شرح احوال وراثته متعلقه لطبيب از ابو العباس احمد بن محمد المعروف
 بابن العالمة الذي استقى المتوفى سنة اثنان وخمسين من سنة مائة وثمانين شرح حديث الاربعين القدرية في الكون
 وصباح الهمز للشيخين بن احمد بن محمد التبريزي ودروي نوشته بعد ما سمعت من الشيخ زمان سجاور
 بكلمة المكرمة سنة ثمانين في سبع مائة وستة اربع وثلثين في سبع مائة وستة احدى كويتين في سبع مائة وبعصر القدس
 والعراق كتب الحديث اختصر ما يتعلق بأسرار غفائية وعلوم دينية وشرحتها على تختصي شرب القوم عنه
 طائفة الصوفية وجمعت اليها اربعين حديثا من الاحاديث القدرية ليكون المجموع ثمانين حديثا تسمى كماله
 صلى الله عليه وسلم ابنه الثمانين حقا، الله سبحانه وتعالى فشرحتها ايضا على مشربهم انتهى وچون مراد بابناي
 ثمانين مرد وشتاد ساله است صاحب اين قدر احاديث رساله ليس اين استلال خيلي ظريف واقع شده شرح
 حديث الاربعين للقاضي ابى انصر شرح حديث الاربعين المتوفى هو الامام يحيى بن شرف المتوفى سنة ثمانين
 وست مائة وشرح ان از حسين بن يحيى مست واز حافظ ابن حجر عسقلاني المتوفى سنة ثمانين تسمى تخرج الاربعين
 بالاسانيد العالمة الشيخ نجم الدين سليمان بن عبد القوي الكنعي المتوفى سنة عشرة وستمائة واز شيخ
 مصحح الدين محمد الارمني المتوفى سنة ثمانين واز شيخ علي بن يحيى المغربي المتوفى سنة عشرة وتسع مائة واول كسيلة
 اربعين حيث جمع كرده امام زاد عبد الله بن المبارك المتوفى سنة احدى وثمانين مائة است بعده حافظ القويم
 واين در باب همدی معتظرست و محمد بن علي غسانی دروي الترام موافقت نام شيخ خود بانام صحابكره شيخ
 ابو سعيد احمد بن الحسين الطوسي في فضل فقرا و صوفيه بطرح اسانيد فراجم نموده و شيخ محمد بن ابى بكر حكايات
 و اخبار و آثار و اعطائه كورده و كذا شيخ جمال الدين الخلوئي في ويلي اربعيني در ورقة مجمع كرده كي ورجا و وديكر
 و طيلسان في جزآن شيخ محمد بن محمود بن جلال الدين الاقصر في صوفياته ترتيب نموده و كذا شرح الاحاديث طائفة
 الاربعين و در اول آن في كرسطان بايزيد بن محمد خان نموده و اربعين با ترجمه از دريس بن جسام الدين التبريزي
 در فارسي مست شرح بن نسخ از كتب حديث ست بي حمد و ثناء و مقدمات و خاتمه اولش باب الهني عن
 تمنى الموت مست و جمل ابواب و مشتا و يك باب است هم متعلق باحوال موتي و برزخ و دروي بعد ذكر حديث
 شرح يكند آنرا بقوله قال رضي الله عنه و آخر كتاب نوشته اخراج نعم بن حماد قال حدثنا ابو يوسف المقدسي
 وكان كوفيا عن الخيزم فخر يشعب امرهم في سنة خمس وتسعين او تسع وثمانين في سنة مائتين عن
 جعفر قال يقيم الممدي سنة مائتين في اخراج عن ابى قبيل قال اجماع الناس على الممدي سنة اربع و مائتين في سنة
 الاشارة شعر بتاخر الممدي بعد الالف بامتين في الدجال التمايخ بعد الممدي بالاتفاق فاذا كان ظهور الممدي
 على مائتين او اربع و مائتين يخرج الدجال على راس مائة فية عيسى عليه السلام ينزل بعد ملك الاربعين و با
 و فية الامر في رواج الاسلام فمده اربعة و اربعون بين النفتين فمده الامة تزيد على الالف اربع مائة و ستين
 ولكن لا يكون المدة الفا و خمس مائة اصلا فالبرزخ من حين آدم عليه السلام على تدريج المتوفى سبعة آلاف سنة

واین در عربی است از یافیش در رمضان سنه نهصد و چهل و نه فارغ شده و شرحی بکرمست در فارسی و التیسو
 زید الحاکم علی الشامل و تشریح مخرج از نور الدین علی بن سلطان محمد القاری المتوفی سنه ست و عشتو و الف ست
 اوله احمد و الذی خلق الخلق و الخلق و فیما شریح جمیع الوسائل مناده و از تسویدش بیکه سطر سنه ثمان و الف فارغ
 و شیخ محمد بن عمر بن حمزة الطاکي تمهید بآن بخوده وقت قدوم روم خدمت سلطان بایزید خان هدیه کرد و نامش
 تمهید الشامل ست اوله و الحمد لله الذی جعل حیوة العارفین فی بروی شرحی مخرج ست از عصام الدین
 بن محمد الاسفرائینی المتوفی سنه ثلث و اربعین مائه اوله احمد و الذی فضل المصطفی بکرم الشامل و تشریح
 ملولی محمد کفخی ست و از تالیفش در جادی الاولی سنه ست و عشتو تسع مائه فارغ شده و شرح محمد عاشق بن عمر
 انجفی المتوفی سنه اثنین و ثلثین الف و در وی گفته من این را روایت کرده ام از شیخ خود عبد الله الانصاری
 معروف بنجد و مملک بن مسلم الدین و تشریح شیخ عبد الرؤوف المناوی المتوفی سنه احدى و ثلثین الف اوله
 شامل اهل الفضل فی القایم و الحدیث و در وی گفته ان من تصدی مشروحا و احدهما قد فین الانعصام الدین
 فانی بآل السبق الیه من کشف القباب عن اسرار ما کنه من الاحتمالات العقلية فی هذا الفن الذی هو من الفنون العقلية
 مع ما هو علیین من الاقدام حتی عند ذلک من سقطات الاولیام و تلاء العالم التحریر الفقیه الشهید بایز بن محمد البیتقی زریل
 مکة المکرمه فاعال اطاب لکن بعد لا انتاب من فی ذلک الکتاب از الترویج المکتب باقتضاره علی ازعم انه المهم من
 الفناء الباب علی ما هو علیین من الشفقت بالردو التعصب بالیس بکبر امر تارة و اخرى فسالنی بعض الافاضل ان
 اعلی علیها تعلیقا مختصرا متصفا فاجبته و مختصت فانی بذهن الشرحین صمانا الیهما من الفوائد ما لا بد منه انتهى و ترجمه
 ترکی آن از احمد بن خیر الدین ابی بنی مشهور بنحو آنچه از حق اخذ می متوفی سنه عشتو و ثمان مائه و الف ست و مصطفی بن حسین
 حلبی معروف بظلمه زاده از اردر ترکی نظم کرده در شانزده بحر و سال تماش شد الست و از شرح او در الفاضل
 للشیخ الفاضل علیم الدین بن محمد صیغ الدین القنوجی اوله احمد و الذی حص نبيه الکرم بخلق العظیم و در وی گفته انی
 جمعت حاشی شرح العلماء الاعلام علی نسخة شاملة لترندی التي هی اجل ما صنف فی هذا الفن من کتب الاسلام و در الفیه
 حل اللغات من کتب اللغات لاتمام الفوائد و اسباغ الموائد و کتبت سامی الشا حیدر القنوجین عقیب الی شیه
 و اللغه لمراد الاعتقاد و الفقه فی ادوان قرآنی علی من اقتبست من قبله الا نور و استصحب من لسانه الا طهر من العلماء
 المتبحرین اهل الکلام و المحدثین الموصوف بشامل اجلاء الصحابة المعروف بحی من الفضل و الکرامه شیخ العرفاء الکبراء
 صدق اجلاء العلماء المبداء الواسط الملولی عبد الباسط القنوجی لانزال غلال ارشاده علی رؤس العالمین و اضمحلت
 اتباعه علی کف عظام العالمین بحیمة بدر الفضائل فجاوذا الجمع و التالیف جاسعا و انیا و للعلیل شافیا
 بفضل الله الکبیر ان علی کل شیء قدیر انتهى و در آخر وی نوشته فرغت من تسوید هذا الکتاب وقت لصحی من فی حقته
 الرابع و العشرین من شهر ربیع الآخر سنه الف و مائتین و ست عشتو الهجرة انتهى بر شامل حاشیه نیست مبسوط از
 شیخ ابراهیم بن محمد بن علی بآلوا هب الدین علی الشامل الحمدیه در حرف میم سایه شمس المعارف و انس القادر

يشقى جواهر القلوب والهمى : ولطالما انشرفت طين صدقته فاذا الى فيه حديث محمد بن مخنف
 الصلوة عليه يا خور بنو ترحم على القضاء لك يجمع اشتات فعيه وشكوكه وقال بعضهم نظم
 كتاب كنى السبع كذا ليعرفه | احدى حكم ما فورة وبيان | اطلع من افق النبى محمد
 بالمع حديث بعد ما ثمان | اخذ ح في جو المنجاة نورا | اسار بتدقيق له الثقلان

وخرم ابن كتاب برين عاست اللهم فى اعوذ بك من علم لا ينفع وقلب لا يفتح ووعا لا يسمع ونفس
 لا تشيع واعوذ بك من شره لولا الاربع : وهو مشتعل على لغوات كثيرة نافعة : :

باب الصاد المصملة

الصاد المصملي على نحر ابن السبكي مجلد وسط للشيخ الامام الحافظ المحقق ابي عبد الله محمد بن احمد بن عبد الله
 بن عبد الحميد بن قدامة المقدسي السبكي (اوله الحمد الذي يدعو الى دار السلام ويهدي من يشاء الى صراط مستقيم) من
 كتاب درر وكتابتين الفارة على من انكر الزيادة معروفة باشفاء الاسقام في زيارته خير الانام مستمغرض الزيادة
 ذبست ان شيخ الاسلام ابن تيمية : بما ضعف ووضعت احاديث وارودة در سفر زيارت واشبات عدم انكار شيخ الاسلام
 اصل بارت انتحضر على الصلي عليه وسلم ارجا نكه بردي تممت كرده اند ودر وي منى حديث لاشد الرجال را بر وجه
 تفصيل تحقيق نموده وچنانكه بايد در ذكر جرح وتعليل اذ خلاف آن كوشيد چه از اهله اخبر ادريافت لطفاين كتاب
 موقوف بر مطايعت بنده عاجز از در حاشية اجمعي در سفر مبارك حج بر مكه واداني از مصبي تاجه بخط خود از اول
 تا آخر نوشته واستفاده واستفادته تمام از وي حاصل نموده و بعد الحمد **الصحيح** المأثورة عن رسول الله صلى الله
 عليه وسلم للحافظ ابي على سعيد بن عثمان بن الحسن البغدادي البصري المتوفى سنة ثلث وخمسين ثلث مائة **صحيح**
 لابي حاتم بن جابر البستي المتوفى سنة اربع وخمسين ثلث مائة حافظ ابن حجر در نكتة گفته فيه تساهل لكنه اقل من
 تساهل الحاكم في المستدرک قبل هذا غير مسلم وليس عند البستي تساهل واما غايته ان يسمى الحسن صحيحا فانه وفي
 بالتمام شروط ولم يوف التحاكم ذكره البقاعي در رتبه ان الحديثين گفته صحيح ابن جابر اتفاقا واما انواعه فانه
 وترتيب ان مختصر است شرب ابواب است ودر بر مسانيد صحابيه ودر بر معاجم شيعون اول اقسام ذكر كرده ودر ان
 انواع آورده مثلا ميگويد النوع السادس الماربعون في التواهي ودر برين كتاب خطبه وراز نوشته استي اوله الحمد
 لآلائه المتوحد بفره كبر يائه الخ ودر رتبه ان حديثا ودر برين كتاب خطبه وراز نوشته استي اوله الحمد
 ابن خزيمة الى عبد الله محمد بن اسحق النيسابوري المتوفى سنة احدى عشرة وثلث مائة در وي گفته حدثنا عبد الوارث
 بن عبد الصمد بن عبد الوارث قال حدثنا ابي قال حدثنا حسين المعلم عن عبد الله بن بريدة عن ابي عبد الله المغيرة بن فضال
 ح قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال في المغرب كعتين ثم قال في المغرب كعتين ثم قال في الثالثة لمن شاء ان يحسبه بها
 الناس **صحيح** اسما عليه وان مستخرج است صحيح بخاري وازحوالي او در برين استخراج ابن حبان في حديثه اخبر
 ابو ظيفر قال ثنا عبد الوارث عن عبد العزيز عن الحسن بن مالك قال استغنى ان احذنكم حديثا كثيرة الا اني سمعت رسول الله

بسته
 موهبه
 ١٠٣

صلی الله علیه وسلم بقول من تبعکم لعلکم یقربوا مقعد من الدار و من یجاری برادر و مادیت اس طایف از اهل بیت
 و اخیالی را روی بسیار ستار است و او را بهر بعضی درین حدیث جعل تلبیس بر بنایت علوم هم رسیده و اوقات
 ازین ترجیح قطعیات بحار را که اخیالی و اصل را موعده است حدیثی است که از آنجا که اگر استغنی این حدیث گویند
 صحیح بخاری چون نام او مانع صحیح است و کثیر در حروف حیم که تحت ویر و حال این کتاب در شهرت
 و سیوع مدرسه رسیده که متعال سیان آن اصول پیدا مانع است از اشتغال هر چه در این کتاب در هر چه رسیده
 در کتاب الحدیث که مستند تصنیف این جامع صحیح است و این حدیث که در مجلس استغنی من ابویه جابر و در
 استغنی که اگر کسی توقع یا به مختصری درین جامع نماید و مراد حدیث صحیح که مدرسه اعلامی تحت رسیدن آنکه
 حیثیت است که عمل کسب گاه بی در حدیثی در راحت بختند بین بدان عمل باید این سخن در عمل بخاری ماکر و در آنجا
 تصنیف این جامع بخاری است اما در حدیثش یک حدیث که در او موجود بود و انتخاب شروع کرد و آنچه بسیار صحیح
 در کتاب الکفای بود و بعضی حدیث صحیح که هم باین در حدیث رسیده اند که کرده کوف و ثعلوب را با و حتی میگوید و رای او مستند
 بر حدیث علی که آورده و در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 که آن حدیث را در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 و سر ظاهر آن سر و صلی الله علیه وسلم این حدیث را در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 این جامع آن حدیثی است که در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 و افضل بخت علما و روایت او متعلق است در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 او میگوید که حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 تو حیات می که او میگوید در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 که بخاری گفته صحیح خود را میصد بهر حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 جامع صحیح در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 مشکو و گفته بسیاری از علما و شایخ از ثقات از برای حصول مرادات و کفایت همت و قضای حاجات و دفع غیبت
 و کشف کلمات برای محبت و تقاضای نیاز و در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 و بعضی نزد علمای حدیث که در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 نقل کرد که حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 خوانده اند مقصود و حاصل شده و در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 بهر حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش
 عرق حرق گاه دارد و استغنی و این کتاب است و در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش در حدیثش

لیکن از حقیقت برتر ظاهر است و تقدیرش بمانی و آیهات و حنا که بر ملک العسی و موعودات بر حجاب و در حجاب است
 دستور تحقیق می باشد و در آن ام ای و الله اهل علم و ادب و ان سیکند که در اندرون و درین تحقیق می گوید که دست که در
 میسر می باید که حق و در آن حال جاست لکن در عبادت سنان الحدیث که ملاحظه صحیح عالم آورده و در آن کرده و در آن
 من الجاح العتیری المتوفی سنة اربع و عشرين و ثمان مائین و در آن بر حرف می گوید و در آن صحیح عالم لیس من اربع و عشرين
 حدود و در آن اسامی و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 اورا در حجاب الیها تا به علم صحیح پیدا و در حقیقت با تحت ادریم السواد و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 رفته است و این دلیل که در آن صحیح عالم است که در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 بلکه در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 که در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 تا که ایراد این حدیث است و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 موجود نیست اما در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 از مسلک حدیث صحیح و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 این حدیث که در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم
 قالوا المسلم فصل | قلت للحارثی جلت | قالوا للحارثی یکن | قلت للمسلم فصل |

و حافظ عبد الرحمن بن علی بن الربیع التمیمی از حدیثی که در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

تا به حدیثی که در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

قلت للحارثی جلت | قلت للحارثی جلت | قلت للحارثی جلت | قلت للحارثی جلت | قلت للحارثی جلت | قلت للحارثی جلت |

صحيح المصنف في الحديث ان الحسن بن عثمان العدادي المتوفى سنة ثمان و عشرين و ثمان مائین و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

معروف سمر السعادة و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

بریل الحرم الشريف مؤلف كتاب القاموس فی اللغة و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

لعل طاعة الاصحاب رتبة العترة و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

ان غاية ذلك هو الحق على سائر الطرق و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

على لا يتصور الاخر من ان يتصرف بذلك و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

محمد المصنف على انه عليه آله و سلم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

الى بصيرة الزانية و لا وسيلة لها و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم و در آن صحیح عالم

فاجتنبوا محبة الدنيا ومغفوم الحكمة الجامعة النبوية الذين التفتوا بها إلى استئصال الجارية لتمسكهم من الغرير المفسدة
النبوية ونبعة من الدوحة المكرمة المصطفوية في انشائها جواب ثبت في محال الاخبار المقدسة في الطريقة الانبيائية
والسنة السنوية النبوية فاجرمنا القلم بالتكوير وسور المن اراد اذراك هذه السعادة فليعتمد عليها في باب العبادات
اعتمادا وكليا والاشياء بخلافه يدور فدان هذه المسائل سكتت على وجه ثبت من سؤل الله صلى الله عليه وآله وسلم
بامان صحيح وكل متعبد اتم سلوك هذا المنهج المستقيم بطريق الاخلاص لكن يطلبه التعليق بطريق مقصوده وتختلفت
طبيعة الطريقة بالاخلاق المقدسة النبوية ان شاء الله تعالى وهذا سفر السعادة جعلناه محتويا فاتحة وخاتمة واجواب
تحتوي على فضول فناء ان تحيط انوار اسراره بالكافر وتكتشف انوار الدقائق التي من عينه واين كتاب وحقيقت
خلاصة كتاب المعاد في بيخير العباد والحقا بن القيم مستبجذ اوله وزائد مؤلف في شاگرد حافظ بن القيم
در علم حديث اگر چه درين کتاب اشارت بايغني نموده صفة حج النبي صلى الله عليه وسلم على اختلاف طرقها
لمحمد بن احمد بن محمد الطبري المتوفى سنة اربع وتسعين سنة ثمان مائة صفة الصفة مختصرة الاولياء
لابي الفرج عبد الرحمن بن علي المعروف بابن الجوزي المتوفى سنة سبع وتسعين سنة ثمان مائة اوله الحمد وسلام على
عباده الذين صطفى الصفة في اصول الاحاديث مختصر في ستة اربعين مثاخير شريفة في ركيب مقدم وچهار قسم
صلوة الغائب وهو تحفة الجنايب بعضي كذا ابن در قرن ثالث حديثي وفضل ابن نماز اخلاق كونه كذا در
قرن اربع شهرت گرفت ابوالباق بر فضل في نص كرد وبعده الغزالي وصاحب تحفة الجنائب كشف آين حديث
كتابي نوشته سمي بالبرق الموح ككشف الحديث الموضوع ونووي منجلا منكرين اين نماز ستا شيخ ابو محمد عبد الرحمن بن محمد
المقدسي ابو شمس كتابي دارد در ابطل اين هر دو تصنيف سمي بالبرق واين كتاب خوب است هم ابو بكر طوسي
وابن حبيب ابو محمد عبد العزيز بن عبد السلام خطيب جامع دمشق انكارش كردند بلكه خطيب كور روز جمعة سنة سبع وثمانين
وست مائة وخطبه اعلام به دعوت بودن او كرد وجزوي تا ليف كرد بنام الشريف عن حمولة الرضا في دروي تحذير نحو ازار كتاب
اين تحت صلوة المنار في اصله على النبي المختار مختصر للشيخ ضياء الدين ابى محمود محمد بن ابن عبد العزيز بن محمد الشيرازي
كدر سنة سبع مائة انا ليف كرده اول الحمد الذي اختار محمد ابن خليفته واين پنجاه حديث است كذا تراز در
فضل لقا بر تحف صلى الله عليه وسلم نموده وهر دو فضيلته الصواعق اطرب سلمة على الجمعية في معطلة للحافظ ابن القيم

باب الضاد المعجمة

ضوء البدن في احياء البقية فقه والعبد من نصف شعبان ليلة القدر رسالة للسيد في ذكرها في فن الحديث
ضوء الدراري شرح صحيح البخاري للسيد الفاضل غلام علي بن السيد فوح الواسطي البجلي المتوفى سنة ثمانين والستين
واين شرح بالقول است تا كتاب الزكوة وكروي در حرج وچيز بر شروح بخاري كذا شت ضوء السراج في احياء الحديث
لابي كبرين محمد الجيشتي البسطامي اوله الحمد الذي قرب من اجابه العباد واجتباها ضوء المصباح في الحديث
ضوء المشارق ضوء المصابيح در حرج سيم يا يا الضوء اللاحق في طالع الهامة التاسع على السراج

المتوفى سنة ثمان وتسعين من سنة والطرق الوسائل لتلقيق مست بران انابن صبيح احمد بن عثمان النكرمانى كدور سنة
تكنيدى سبع مائة آخر انايف كرده الطريقة العين بنف المونظ لمولى محمد بن بى على المعروف بى على المتوفى
سنة احدى وثمانين من سبع مائة اوله الحمد لى الذى جعلنا امته وسطا خير الامم ذكر كشف الظنون فقهه بى كوتا سى غيد
معتبر وقد اختصره المولى محمد اليزدى المعروف بعيشى المتوفى سنة ست عشرة والالف بعد درو كشر ورجوع وى اطالته
الطواكيات فى الحديث الابى القاسم الطبرانى الطواكيات للحافظ الكلبى ابى موسى محمد بن ابى بكر عمر المتوفى
المتوفى سنة احدى وثمانين من خمس مائة واين دو مجلد ست شتمل بر واهى وموضوع طيب القلوب
لمحمد بن محمد بن على الفخرى دوران جليل حديث جمع كرده شرح آن بفارسى در سنة يانصد و نو ده است

باب العين المهملة

عارضه الاخوذي فى شرح سنن الترمذى للحافظ القاضى ابى بكر محمد بن عبد الدين احمد المعروف بابن العز
المغزى الاندلسى الاشبهى المتوفى سنة ثلث وتسعين من مائة بن فكان در وفيات الاحيان فقهه العارضة القدره
على الكلام يقال فلان شديدا عارضا اذا كان فى القدرة على الكلام والاخوذي الخفيف فى التلى اخذ وقال الاممى للاخوذي
المستمر فى الامور القاهرا لى الذى لا يشبه عليه منها شئى وهو يفتح القفرة وسكون الحاء المهملة وفتح الواو كسر الزال المجته
وفى آخره يا مشهورة انتهى عجاالة العالم من كتاب المعالم مختصر معالم السنن للحافظى ذكر شىء وشرح صحيح مسلم
عجاالة نفاعه مختصرى ست در فارسى از شاه عبد العزيز بن الشاه ولى الدين عبد الرحيم المحدث الداروسى
المتوفى سنة در بيان كتب حديث واسانيد خود وبعض فوائد علم حديث اوله الحمد لى وكفى وآخره بيت

چرخ خوش گفت وانا که دانش بستی | ولیکن بر آگنده با هر کسی ست

عداة الكبرى فى الحديث حلة وجهه و مختصر حصين ست الشيخ شمس الدين محمد بن محمد بن ابي عبد الله است
الحمد لى الذى جعلنا امته وسطا خير الامم ذكر كشف الظنون فقهه بى كوتا سى غيد
من المتقدمين فى عز اليف نظير على من ملك طريقه من المتأخرين لما حوى من الاختصار المبدى والجمع الرصين الشيخ المتدين
والمرز الذى هو على العز ومعين جدا فى على اختصاره فى هذه الاوراق من جهله المذكور بعد ان كنت سنت فى ذلك
مرارا فى سنتين هو من آتش غرتى وكشف كرتى وادرجا الحق على كفاية ولم اقدر عليه ما الا بالرداء كفا لى ابدى
نضرو وسافاته وترجبه فارسى وى سعى بغرفة الحصن از سيد صيل الدين عبد الدين عبد الرحمن الحسينى الواعظى ست
الحمد لى الذى جعلنا امته وسطا خير الامم ذكر كشف الظنون فقهه بى كوتا سى غيد
وشمان مائة از تاليفش فارغ كرده عداة المنسوخ من الحديث للشيخ حسين بن عبد الرحمن الابدلى العيني فى درو
ست يك حديث ست كد نسخ آن ثابت شده واين بخش كتاب اخبار الرسول لابن الجوزى العن السلسل
فى الحديث السلسل الحافظ الديرى عرف الودى فى اخبار الممدى السيد على نض فية الاربعين لى نض فية
عشاريات ولى سنة حديث ست كد جلال الدين سلوطى در رحلت بنوا حى وى ميا يافته تخريج آنرا نموده است

وكما علمي اهل الحديث صحيح عواليهم فادعوا لاجل التلقيات ثم الرعايات ثم العايات ثم السبلات الى الله
 ومن جرحا قيل القائل ان الرب ابراهيمي وولده جماعة ابراهيم وكان الكفر بالنبوة الى ما لا احد يستطيع ان ياتي به اذ قد مضت
 فوجع في الحادي عشر من راية انتهى عتسار يات من عرق من مداه من محمد التوسلي المستوي من راية
 تحريم الزنى وهو ان عقود الزنى على سيد الامام احمد لما لم يلبس السبيل المستوي مستاحدا حتى تروى
 اول الحمد بعد الذي حسن به في الامية ودروي ذكره في الامام ان النقا العكبري جوي ابراهيم القرآن تليف كروا في
 وادعوا الى الحديث وروايت ان صاحب احاديث سيارار سيد امام احمد رواه ان قدس مكره ان تاليف حلي محمد بن
 وامام حال الدين بن ملك التبعي حاس بلوى صحيح بخاري في صحيح التوسيع لمسكيات جامع صحيح بين صحيح
 ودين ما تروى من حروف محمد ورسايد بحار عدم عقود الالهي في الاماديات المسلسلة العوالي
 للتوسيع الدين محمد المحمدي صاحب النص الحسين اول الحمد بعد المعين لتعليل الكائنات المسلسلة ودروي كنه به احاديث
 مسلسلة صحيح حسان وعمل حجة عثمانية عالية النشال لا يوجد في الدنيا اعلی منها ولا يكسب المؤمن الاعراض عنها
 او قرأت الاسماء وعلوه من رب الله تعالى ورسوله صلى الله عليه وسلم ثم اتممتها اتصال تلاوة القرآن العظيم الى
 الذي اكبر ثم اتصال الصحة وليس حرقه النصوص العالية الترتيبا لقسمة سلطان الاسلام رئيس ملوك الامام
 صلى الله عليه وآله ايمان من قبل الله والشيعة والدين شاسج هو اذ نصر الله الاسلام على محمد الرابن الحديث الاول الى قوله
 عمر بن العاص ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا احمون برجمهم ارحم من تبارك تعالى ارحم من في الارض يرميكم
 من في السماء ارحمنا لو اكدوا والبردي وقال حديث حسن صحيح واين حديث مسند تعلق و مسلسل باولييت آورده
 بر كاه احقره اعقيد اهل التوحيد المخرج من علامات الجمل في راية التقليد المربعة الصا كل مبتدع عيب
 للامام محمد بن يوسف السوسني كسي المستوي من حرق شعير وثمان ما شتم شجره وجاهه مدة اهل التوقيع والتسليد
 شجر عقيدة اهل التوحيد ثم حرقه بالاشراج العقيد الواسطية فتشيع الاسلام الى العباس ارجح من عند الحكيم
 من تسمية الخزان اول الحمد الذي ارسل رسول الله صلى الله عليه وسلم في الحق ليظهر على الدين كما يحضرى بنت ديك كراسته
 بره فعل ابن حبان وطاقات كنهه كنهه حسن صحيح ما شتم شجره وجاهه مدة اهل التوقيع والتسليد
 ويحضر اليك ان جواهر شدة درسه مجلس وحقاقت ووقع الاتفاق في ذلك على ان هذه عقيدة سنية مسلية استه
 ودروي كنه به استقواء الفرق الداحية المستورة الى قيام الساعة اهل السنة والجماعة ودرجاي وغيره يستقون الالهي
 بالهدايات ان ما احضر الله في كتابه وتواتر عن رسول الله صلى الله عليه وسلم واجمع عليه سلف الامة من اهل سجاد فوق
 سماواته على عرشه على حلقه وهو سبحانه هو من ان كانوا يعلم ما هم عالمون كما جمع بين ذلك في قوله تعالى على خلق السموات
 والارض في ستة ايام ثم استوى على العرش يعلم ما لم يخفى في الارض والسموات وما لا يحصى فيها وهو معكم من كنهه وجاهه مدة اهل التوقيع والتسليد
 وليس معنى قوله هو معكم كنهه وجاهه مدة اهل التوقيع والتسليد ما شتم شجره وجاهه مدة اهل التوقيع والتسليد
 عليه الخلق بل العنصرية من آيات الله من اخر مخلوقاته وهو موصوف في السما وهو مع المسافر وغير المسافر من السما

وپو سنان فوق العرش قیوب علی خلقه همین بلیهم مطلع الیهم فی ذلک من معنی ربوبیتہ وکل هذا الكلام الذی فی کف
 من انه فوق العرش انه معناه علی حقیقۃ لا یتحتاج الی تحریف لکن بعضا من الظنون ان کذا یتشکل ان یظن ان
 فی السماء ان السماء قلعه وانه باطل بل جاس اهل العلم والایمان فان الله قد عوّد کربس السعوط والارض وروا
 یسک السعوط والارض ان تزدوا ویمسک السماء ان تقع علی الارض الا باذنه ومن آیات ان تقوم السماء والارض
 بامر وعقید لا الشیخ الامام ناصر السنه شیخ الاسلام موفق الدین ابی محمد عبدالعزیز بن احمد بن محمد بن قدامه الله
 المتوفی سنه اوله الحمد لله وکل لسان ابن عقیده کما شیخ حضرت دروی گفته ومن صفات الله تعالی التی
 بحسب الایمان به ان الله یسک کل کلام قدیم یسک من شئ من خلقه سمعه موسی عنه من غیر واسطه وسمعه جبریل علیه السلام
 ومن اذن له من الملائکة وانه یمسک المؤمنین یوم القیامه ویکلونه ویاذن لهم فیہ وروند وکشف اهل الحجاز فقال صلی الله علیه
 اذ انکم بعد الی الیوم سمع صوت اهل السماء وفی حدیث عبدالعزیز بن النضر عن النبی صلی الله علیه وسلم یحیی الناس یوم القیامه
 عراة عفاة یحییهم بصوت یسمعه من بعد کما یسمعه من قریب ان المملک انما الدیان رواه الامامه ومنتشیر بکثیر
 ومن کلام القرآن العظیم وهو سور وآیات وحروف کلمات اول و آخر متکوبا بالسنه محفوظ فی الصدور وکثیر
 فی المصاحف سمع بالاول والآخر ودر بیان ابن صفی ذکر اوله بران تطویل کرده عقید الاکبری الی شیخ الاسلام
 بسبب این عقیده فتنه عظیمه برپا شده در برای موعظ در بلده و مشی حکم نائب استیجاب حسب استماعی از شیخین
 مجلسها انعقاد یافته کما ذکر شد باب فضل الله العزیز فی مساکل الابصار و ابن حجب جنبل و طبقات نحو گفته کتبا
 فی فقه واحدة و هی از یس فی الک عقید الشاه ولی المحدث بوی المتوفی سنه ست و سبعین و بالالفه قد
 در عربی جامع اصول عقائد اهل سنت اوله الحمد لله رب العالمین دروی گفته اشهد الله تعالی و من حضر من الملائکة
 والجن والانس علی انی اعتقد من صمیم قلبی ان لعلهم صانعا فاعدا بالهم و بروی شری مست از محرر مطهر موسوم بانقذ
 علل الحدیث و درین فرض جابحتی از حفاطه و محدثین تالیف کرده اند منتهی سلم بن الحجاج المتوفی سنه و الاقام
 ابو الحسن علی بن عمر الدار قطنی المتوفی سنه و تحه بن عبداللہ الحاکم النیسابوری المتوفی سنه و ابو علی حسن بن محمد الرضا
 المتوفی سنه علل المتناهیة فی الحدیث لابن الجوزی معارف علوم الحدیث اول مقصدی درین
 حاکم نیسابوری ست اوله الحمد لله فی المخرج الاحسان القدره و ابن درینج جز ست شتمل بر پنجافه و ابن البدر
 درین باب تابع است از انواع حدیث شصت و پنج نوع ذکر نموده علوم الحدیث کتابی ست از ابی عمرو عثمان
 بن عبد الرحمن بن عثمان بن موسی بن ابی النضر النضیری المالکی الاکبری الشیخانی المقلب تقی الدین المعروف بالصلح الاثر
 الحافظ الفقه الشافعی الشافعی المتوفی سنه ثلث و اربعین ست سنه شیخ بران الدین الانبازی و شرح خود سسمی بافتاح
 من علوم اهل بیتان کتابها احسن تصنیف فیہ و صوفی که فی خسته و ستین فح عاوق اعتنی به العلماء فی زمانه الی غیر
 الزمان منهم من انقصه و منهم من عترض علیه انتی و مختصرش از قاضی القضاة بدر الدین بن جماعت و شرح آل ابن العرب
 بن احمد بن جماعت متوفی سنه تسع عشر و ثمان ناله و اختصارش امام ابو نوری ابی بن شرف النووی المتوفی سنه کرده

آتشانی فی احادیثه الثالث بیان وقوع فیه من المعاصات الکلیه فی ضبط لفظه الخامس الاشارة الى بعض ما یستنبط
 و اسماء رجاله کتب نیز از وی است موسوم بکتابه کما قال افروت هذا کتابا سیدیه بعدة و تشرح این کتاب من حیث یجوز
 از ابو عبد الله محمد بن احمد بن مزرق النکسبانی المالکی المتوفی سنه احدى و ثمان مائت و سبع مائت اوله بعد الحجة بعد الحجة و در وی گفته
 سألنی البعض اختصار حجة فی احادیث الاحکام ما اتفق علیه الامان البخاری و سلم فاجبتة عاقله بن حجر عسقلانی یگوید
 جمع فی بین کلام ابن قتیق العید و ابن العطار و الفاکهانی و غیرهم و تشریح او از سر لاج الدین عمر بن علی بن الملحق النکسبانی
 المتوفی سنه اربع و ثمان مائت موسوم باعلام و این از حسن و کفایت است و از ابو طاهر محمد الدین بن محمد بن مقویب
 الفیروز آبادی است سنی بعد ما حکام فی شرح حجة الاحکام و این در دو مجلد است دیگر شرح سید تاج الدین ابو نصر الفیاض
 بن محمد بن حسن بن ابی الوفا العلوی المتوفی سنه است موسوم بعدة الاحکام و در اولی ششین مقاله آورده اوله
 الذی فی رصاثرنا بنو الاسلام و دیگر شرح عبد الرحمن بن علی بن خلف الشیخ زین الدین ابو المعالی الفارسی کوی استافعی
 و این شرح و این است بر کثرت فضل او و وی قاضی مدینه منوره بود در سنه هفتصد و نود و دو و وقا تشریح رسته ثمان و ثمان و ثمان
 و دیگر شرح شیخ عابد الدین اسماعیل بن احمد بن سعید بن محمد بن الاثیر العلوی الشافعی است و اوله بعد الحجة بعد الحجة و در وی ذکر کرد
 که وی کتاب حجة را که مرتب بر ابوباقی فقه است و در وی با نصد حدیث است یا ذکر کرده و حفظ نموده و شرح این فقیه العید
 فرات کرد و بعد بطور امل بر آن شرح نوشت احکام الاحکام نام نهاد و بعد القادی شرح صحیح البخاری در ذکر
 شروح وی که شدت عدده السحدثین لابی محمد بن عبد الغنی بن عبد الواحد المقدسی الحافظ المتوفی سنه
 ست مائت و علی المیق و اللیلۃ الحافظ عبد العظیم بن عبد القوی المنذری المتوفی سنه ست و خمسی و بیست و ست
 و در وی ذکر کرده صنف العلماء فی عمل الیوم و اللیلۃ و الدعوات و الاذکار کتبا کثیره و من حسنہا الامام ابی عبد الرحمن الحلی النکسبانی
 المتوفی سنه ثلث و ثلث مائت و حسن منه صاحب الحافظ احمد بن محمد المعروف بابن السنی الدینوری المتوفی سنه اربع و ثمان
 و ثلث مائت و هو جامع الکتاب فی هذا الفن لکنها سطوة قال فخرت الاسانیا لضعف فهم الطالبین بانتهی و الامام ابی نعیم
 الاصبهانی و السیوطی علی الیوم و اللیلۃ للنسائی و در بین کتاب و بفضل قراوت قل هو الله احد گفته حدیثنا
 قتیبه بن سعید ثنا ابو حاتم عن جابر ابی الحسن عن علی بن سحاب النبی صلی الله علیه و سلم قال کنت اسیر مع النبی صلی الله علیه و سلم
 علیه و سلم فسمع رجلا یقرأ فیها الذین الکافرون حتی ختمها فقال قدیری فزاس الشکر ثم سنا فسمع اخر یقرأ قل هو الله احد
 فقال ابی افضة فسر عنایه فی شرح الهادی فی هوال الحدیث عنایه بخریج احادیث الکفایه عنایه فی معرفه
 احادیث الهادیه عنوان السیر فی ذکر الصحابة الحافظ شمس الدین ابی عبد الله محمد بن احمد الذهبی المتوفی
 سنه ثمان و اربعین و سبع مائت العواصم فی الذب عن سنه ابی القاسم محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن ابی القاسم
 السید الاحوط الامام العلما فی الذین محمد بن ابراهیم بن علی بن الرضی الملقب بابن الوزير الیمانی الصنفی المتوفی
 سنه اربعین و ثمان و ثمان در دو مجلد که آن است و اوله الحمد لله الحی القیوم انصافا و عدلا و در وی اسکان جو حجت و در هر زمان
 ثابت کرده با و که حجة ثابته و هم اثبات عمل بر حدیث و تکرار تعلیم و تکرار هب و حجة نموده و حجة اندیشه او و تکرار عمل بر حدیث و تکرار

فی شرح جمیع الجوامع الغیالانیات من اجزاء الاحادیث من حدیث ابی بکر محمد بن عبد الله بن ابراهیم سلمی المعروف
بالبزار الشافعی المتوفی سنه اربع و خمسين فی ثلث مائه المائتین شیخه و رواة ابی طالب محمد بن محمد بن ابراهیم
بن غیلان المتوفی سنه اربع و اربع مائه ذکره السیوطی فی طبقاته و قال احمد بن محمد بن الحسن بن زکریا ابن الصلاح قتابه اثبت

باب الفعاع

الفانی فی حلاوة الاسانید رساله ایست از سیوطی در وی ذکر و روایت امام ابو حنیفه از امام مالک و **الفانی**
فی غریب الحدیث للعلامة جبار الله الی القاسم محمود بن عمر الزخشری المتوفی سنه ثمان و ثلثین فی خمس مائه اوله الحمد لله
الذی فتح لسان الذیج بالعربیة البینة و الخطاب النصیح و این کتاب در سلسله تواتر ناموده و **فناوی** امام المفتین
و رسول العالمین الشیخ محمد بن ابی بکر بن القیم الجوزیه و بی خاتمه کتاب اعلام الموقعین و قد قال فی حقه و قد تم الكتاب
بذكر فضول سیر قدر ما عظیم لم یکن یح و حاله الذی الکتاب و قد قال علی بن محمد بن التلیف و هو صاحب عن رسول الله صلی الله علیه
و سلم انه سئل عن ویتة المؤمنین بهم **فتح الباری** شرح صحیح البخاری لل حافظ ابن حجر العسقلانی المتوفی سنه
ذکر این کتاب شریف شرح بخاری در حرف جیم گذشت این کتاب از عمده تصانیف اوست و بعد تمام آن در
و با قصد وینار در وی که آن صریح نموده و سیوطی در سلسله تواتر ناموده و این تصانیف مطلقا و انفعلا للطالب مغربا و مشرقا
و اجلهما قدر او اشر با ذکر اینجاست روایت بخط مؤلف قبل تمامه انصه و لو لا خشية الاعجاب لشرحت ما يستحق ان یوصف
هذا الکتاب لکن بعد الحمد علی ما ولی و ایاه اسال ان یعین علی کمال المنا و طول الا و کان الابدان فی اوائل سنه سبع و عشر
و ثمان مائه تملی طریق الاما ثم صارت بکتاب بخط لکن الطلبة تداولوه و شایفا و الا سماع فی یوم من الاسبوع للمقابلة
و المباحثه و ذلك بقراه شیخنا العلامة ابی خضر الی ان انتهی فی اول یوم من یجب سنه اثنین و اربعین ثمان مائه سو
ما الحق فیه بعد ذلك فلم ینتبه الا قبل وفات المؤلف یسیر و جاز بخط مؤلف فی ثلثه عشر سفر او کان بعد الفراغ من المقدمه
شرح فی شرح اطال فی النفس و کتب من قطعه یکون قدر مجلد خشی الفتور عن تکمیل علی تلك الصفحه فابتدأ فی شرح خط
و هو فتح الباری انتهى و نیز در وی گفته سمعته یعنی المؤلف یقول است راضیا عن شی من تصانیفی لانی علما
فی ابته او الامر ثم یتبیا لى من تحریر یا سوسی شرح البخاری و معتدته و المنته و التهذیب لسان الیلین
بل رایت فی هو اضع اتنی علی شرح البخاری و التعلیق و النجته ثم قال و اما سائر المجلدات ففی ثلثه و اربعه و اربعه
ضیفه القوی نظامیه الروی و لکن کما قال بعض المحققین من اجل المائتة الخامسة **نظم**

و صال فیہ سوى اتنی اراه هو فی افق المقصد او ارجو التی بکتاب الصلوة علی السید المصطفی احمد

فتح القدیر الجامع من فی اوائیه الدرایجین علم التفسیر لل حافظ الکبیر العالم الشریف البدر المنیر المحقق الرمانی شیخ الاسلام
ابی علی محمد بن علی بن محمد اشوکافی المتوفی سنه خمسین و مائتین و العتارین کتاب محل ذکر این تفسیر نیست و لیکن در حدیث
درینجا آنست که اربع تفسیر مثل است بر الوف حدیث و جامع مست میان تفسیر حدیث و در باب خود بی نظیر است
و شکرش درین سیر و در حدیث تالیف نشده اوله الحمد للذی جعل کتابه للبیین کافلا بینات الاحکام شامله لاشهر

والا واخر كتابا الحاشية على كتابي بن العساكر وهو في جملة من غير انه اطال بكثرة سائده وطرقه الى نحو خمسة عند الاختصاص
فوائد الشيخين للابن ابي اسحق بن سعيد الطبري وفنائه كما مع فضائل عثمان الابن الحسن بن علي بن احمد
 بن نعيم الانصاري في كتاب من كتب اجزاء الحديث واية في جملة الحسن بن محمد الخلال عند **الفضل** العليم في
 اقطاع تميم السيد على كره في فن الحديث **فقه** الحديث شرحه ابو اسحق شمس الدين محمد بن عمار المالكي النخعي المتوفى
 سنة اربع واربعين وثمان مائة فلق الصباح في تخرجه احاديث الصحاح للجوهري **الفنون** الجلية في معرفة
 حديث خير البرية في علوم الحديث القاضي القضاة عز الدين ابى البركات عبد العزيز بن علي بن العربي بن عبد العزيز الحنبلي البكري
 البغدادي المولود القدسي المشائ والموطن المتوفى سنة ست واربعين وثمان مائة فوائده الى احمد بن محمد بن عباس
 في الحديث **فوائد** ابى الحسن علي بن عبد الله البجلي في الحديث ذكرها ابن حجر في الجمع **فوائد** ابى الفتح محمد
 بن حسين الازدي في الحديث **فوائد** ابو بكر الشافعي وهو محمد بن عبد الله بن ابراهيم بن عبد ربه البزار المتوفى سنة
 اربع وخمسين في ثلث مائة و آخر اغنيال انيات نية خزانة زير كراوى كوشخ ابى طالب محمد بن محمد بن ابراهيم بن علي بن موسى
 وابن فوائده نسبت باو شهرت گرفته هكي بازده جزوست وداقطنى رباعيات اوراجده انوشته رساله مستقل گردانيده
 كديسارست اول ست دور وقت تحصيل اجازت وسماع همين ساله راسخو انزال باعيات اين حديث است **قال** الفقيه
 ابو بكر الشافعي حدثنا محمد بن الفرج الارزق احمد بن عبد الله السري قال حدثنا محمد بن كناسة قال ثنا اسمعيل بن
 قال قت الابی حقیقه بن ایت رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم وكان الحسن بن علي بن محمد بن محمد بن محمد بن موسى بن ابراهيم
 بن عمران قال حدثنا اسمعيل بن علي قال اخبرنا خلف السدي عن انس بن مالك قال قيل يا رسول الله الرجل يلقي صديقه
 او اخاه فينحني له قال لا قال فيمنعه ويقلبه قال لا قال فيصافحه وياخذ بيده قال نعم **فوائد** الاحقاف في احوال الرجال
 المذكورة في البخاري زيادة على تهذيب الكمال للشيخ ابى الفضل احمد بن علي المعروف بابن حجر العسقلاني المتوفى سنة
 اثنى عشر وثمان مائة **فوائد** البزار في الحديث هو عبد الله بن ابراهيم بن ايوب بن ماسي ذكره البقاعي
 في **شجرة** **فوائد** الصقلي في الحديث هو القاضي ابو الحسن علي بن المفرج الصقلي ذكره البقاعي في **شجرة** **فوائد**
 في **شجرة** **فوائد** القاسم تمام بن محمد بن جعفر الدمشقي المتوفى سنة اربع عشرة وثمان مائة دروي گفته
 مل رايته في مواضع اتني على شرح البخاري و...
 ضعيفة القوى خط امية الرومي ولكن كما قال بعض الصحاح...
 وما لي فيه سوى اني اراه هو في افول المقصد...
فتح القدير للحاشية بن قتيب الداريم بن علي التفسير للحاشية الكبير العالم الشهير البدر المنيّر المحقق الرباني شيخ الاسلام
 ابى علي محمد بن علي بن محمد الشوكاني المتوفى سنة خمس مائة واثنتين الف ابن كتاب محل ذكره في تفسيره ليست ليكن من جرد كرس
 درينجا آست كه اين تفسير نقل است بر اوف لحاديث وجامع ست ميان تفسير وحدیث ودر باب خود بی نظیر است
 وشلش درین سیزده صدر جرت تا لیس نشده اوله الحمد الذي جعل كتاب المبین كما فلا يبينات الاحكام شامل لما شره

جمل جرحي ستار امام الى الفقيه محمد بن سيرين بن زيد و در اول آن ذكر ما عرب اعطوه و بقوله بعض شيعة اول الحجة
 الذي اعلى قد حيد الى اوج الكمال و درين احاديث ذكر فرستادن در و دست را حضرت صلي الله عليه وسلم
القول النافع في ختم صحيح البخاري الجامع القول الحسن في الذب عن الشيخ في الحديث لا يسيو القول الجلي
 في ترجمة الشيخ تقي الدين بن تيمية الحافظ الحنبلي للسيد الامام صفى الدين الحنفى البخارى بن زبيل بن ابي اسحق
 ابن كساب جرحي لطيف ست در احوال و في حق الله عنه و در حق كرسائل كسبب بيان اساتاد و در حق وى كرسائل
 ذكر نموده تا ويلات و محال حسنه برى آن نوشته و مراد او از طعن جرح او اهل عناد با كس ساخته و برين كتاب تقاريف جمعي غفير
 از علمائى آنوقت ست از انجمله ست تقرير لطيفه تا فلا في معنى خفيه و سيد محمد و فالوفائى و غيره را و چون بگوئى اين كتاب
 خفيست و از قدامى علم است مناسبى نمايد كه حرفي چند از ان در حق وى نقل كنيم تا خفيان را بگوئيم مستقيم بشوند
 قال جرح الحافظ الذهبي الشافعي الذي قال فيه الحافظ ابن حجر مؤيد اهل الاستقرار التام في نقد الرجال و بعلني لك
 السيوطي و الله هو يفي الحافظ ابن تيمية اكبر من ان يثبت شئ على قوته فلو خلفت بين الركنين المقام خلفت في ما رايست
 بعيني مثله و لا والله بما راي مثل نفسي في العلم و ما رايست اشد اتصافا للمؤمنين عز و امانه كان السنة بين عيني و على
 طرف لسانه بعبارة رشيقة و عين مفتوحة و قال امام الجرح و التعديل الحافظ جمال الدين المزني ما رايست احدا اعلم بكتاب الله
 و سنة رسول الله صلي الله عليه وسلم و لا اتبع له ما منتهى و اما جريك بهذا الكلام من اهل الحنفين و الدين فيقال ليقية المجتهدين
 ارجح في القيد احق به و مع كلامه انك انت اظن ان الله تعالى بقى بخلق مستكبر و قال ايضا ما رايست رجلا العلم كعلم ما بين يديه
 ياخذ منها ما يريد و يبيع ما يريد و قد فضل على ان يلع رتبة الاجتهاد و جمع من العلم منهم الذي و ابن حجر العسقلاني و الشافعي
 في طبقات الحنفية و قد تفرد بسلكه مكررة قط و ان كان قد خالف لانه لا رتبة في مسائل فقد وافق فيها بعض الصحابة
 و التابعين من اتبع ما وقع له سلكه تحريم السفر الى زيارة القصور و قد قال قبله ابن بطي في الابانة الصغرى و الامام مالك
 و غيره ما و قال الحافظ ابن حجر في ما كتبه على الرد و الاقرار و المسائل التي اكرت عليه باكان يقولوا بالتشهي لا يصح على القول بها
 بل قدامه ليل عليه عا و اياه تصانيفه ففتح بالرد على من يقول بالتجسيم و التبري منه و معه ذلك فهو بشر بخفي بصيرت الذ
 اسباب فيه و هو الاكثر فيستعاض منه و ترجمه جايه بسبب الذي اخطأ فيه الا يقبل فيه بل هو معذور لان التمسح به و ايمان
 ادوات الاحتماد و جفت في حقى كان استدالمقصبين جايه الشيخ جمال الدين الزملكاني في شهر لسد كذا كذا الشيخ صدر الدين
 من الكواكب الذي لم يثبت مناظره و غيره و لو لم يكن الشيخ تقي الدين من المناقب الاكثريه الحافظ ابن القيم صاحب الفتاوى
 النافعة السائرة التي اتبع بها الموفق و الخالف لكان في غاية الدلالة على عظم منزلت كفايته قد شهد له بالتقدم في الحكماء
 و التمييز في المنطق و المذهب و امه عصره من الشافعية فضلا عن الحنابلة قاله في اطلاق عليه مع هذه الاشياء الكثرة او على من
 سماه شيخ الاسلام لا يفتت اليد و لا يقول في هذا المقام عليه بل يجب و مع ذلك انى ان يرجع الحق و يذعن عن المصوب
 و قال البلقيني الله المحرقاضى القضاة تاج الدين بن بكى في ثناء و الاية عليه بيان الحافظ المزني ان كرسائل لفظ شيخ الاسلام
 الالابيد للشيخ تقي الدين بن تيمية و قال ايضا و لم اقف الى الآن بعد التمتع و التخصص على شئ من كتابه فخصي كثره و لا اريد

فقد جازى هو السؤل ان لا يكون الى نفسه والى شئى حاله ياتى القصد منه ودفعه الى الشك في المثل الاول
 شيا للمعطى بغيره التوريف وشرايطه غير نجاسة المعطى وشيا للشبه يتضح بدوم شرايطه غير نجاسة المعطى
 والموصوفه للشبه القلوب المبدى يخرج شرايطه من بين فريضة دم لبنا خالصا سائغا للشايبين المثل الثاني
 شجرة المعطى مغروسة على شفا جوف دار وشجرة المشبه قد اجتمعت بين فوق الارض باكماء من قار وشجرة الموحد
 اصلها نابت وقسمها في السما توفى كلها كل حين باذن ربها ولا يضر الله الا ما يشاء للناس ولا يضرهم شيئا وهم راجعون واين ده
 مثل ست ونيز درين كتاب ذكر شيخ خوش شيخ الاسلام ابن حنبل في كرهه وكفته **نظا**

حزبت هذا كله ووقعت في	ثلاث الشباب لو كنت اظلم	حتى اتاح لي الاكله بفضل
من ليس تجزيه يدي ولساكي	حباري من ارض حران فيا	اهلا بكم قد جله من حران
فالشهيرة الذي هو اعلاه	من جنة المأوى مع الرضول	لخذت يدك يدك وسأطعمهم
حتى اراني مطلع الايمان	ورايته اعلو للمدينه تحوطا	نزل الهدى عساكرا القران
ورايته اثارا عظيمه شاكها	محبوبة عن زمرة الاعيان	وورثت راس الماء ابيض صافيا
حصيا كلال النجان	وايت اكلها هناك عكيدة	مثل النجوم لو ارد ظمان
ورايته حوض الكوة الصافي	الارال يشعب فيه مزابان	مذاب سنته وفول الهه
وهما صدى الارمان لا ينكح	والناس لا يدرونه الا من	الاكلاف افراد اذ واهيان

الابيات هي اسمى من ضربها لربنا شيا من شرح الشباب سدورنا طمعه المساحر على الداجره الوافره لقد نقلت
 هذا الكتاب على نفسي للاولادى ولمن خلفه من يدي وولد الحمد **كتاب كادب** في حسان الحديث الابى العلماء
 حسن بن احمد الطاهر القمى سنة ثمان وخمسين واربعة مائة **كتاب الاسماء** والكنى لابى احمد محمد بن
 الحكم النيسابورى الكمرى سنة ثمان وسبعين وثلث مائة **كتاب الاشراف** في مسائل الفخا
 الى افطالى بكر محمد بن ابراهيم بن المنذر المتوفى سنة تسع عشرة وثلث مائة كتابي ستغاية تفيد من اختلاف علماء
 مع الدلائل ذكره وواحاديث راوى سمرقنده كرهته واد استنباط آسان كشته ولش ابن ست ذكره فضل الطحا
 اوجب الله الطهارة للصلاة في كتابه فقال جل ثناؤه يا ايها الذين امنوا اذا قمتم الى الصلاة فاغسلوا وجوهكم وايديكم
 الى المرفق واسجروكم وارجلكم الى الكعبين وقال يا ايها الذين امنوا لا تقربوا الصلوة وانتم سكارى حتى تعلموا ما تقولون
 ولا جنبا الا عابري سبيل حتى تغسلوا اولت لما اخبار الشايبه عن سوال عبد الله بن عبد الله بن علي بن ابي طالب عن ابي عبد الله
 للصلاة والتفق على ان الصلاة لا تجزى الا بها الا اذا وجد السبيل اليها حذثنا الربيع بن سليمان قال ثنا
 عبد الله بن جهم قال اخبرنا سليمان قال حدثني كثير بن زيد عن الوائد بن رباح عن ابي هريرة رضي الله عنه ان سوال الله
 صلى الله عليه وسلم قال لا تقبل الصلاة بغير طهور ولا صدقة من غل ولا **كتاب الاعتقاد والهداية**
 الى سبيل الرشاد للامام ابي بكر احمد بن الحسين البديعى المتوفى سنة ثمان وخمسين واربعة مائة اوله الحمد لله الذي خلقنا

سنة ستين فبثت مائة وراولش مكيه قال الحافظ ابو القاسم في كتاب الفتنه جامعاً لا دعيه رسول الله صلى الله عليه وسلم
 حداني عليه في رايته كثر من الناس في شكوكه وادعيته وفتحت على هذا اليوم ما انما الوراقون لا يروى عن رسول الله
 صلى الله عليه وسلم ولا عن احد من اهل بيته ولا عن احد من التابعين منهم باحسن من ما روى عن رسول الله صلى الله عليه وسلم
 من الكرامة للصح في الدعاء والتدعي فيها فقلت هذا الكتاب بلا سائر الماتورة عن رسول الله صلى الله عليه وسلم وبارك
 بفضل الدعاء وادعيه ثم رتبته اليها على الاحوال التي كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدعو فيها فجعلت كل دعاء في موضعه
 يستعمله السالك لموسى بلغة على ما رتبناه انشاء الله تعالى خروجه بل باب تاديل قول الله تعالى ادعوني استجب لكم
 ان الذين يستكبرون عن عبادتي سيدخلون جهنم داخرين حدثنا عبد الله بن محمد بن سعيد بن ابي مريم قال حدثنا محمد
 بن يوسف الغزنوي ح وحدثنا علي بن عبد العزيز قال حدثنا ابو حنيفة قال حدثنا سفيان عن ابن منصور عن زهير بن عبد الله بن
 عن مسيب بن الحضر عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الدعاء هو الذي دعا الله به في الدنيا والآخر
 واهل كتاب مجدي كلان ست وود حصن حصين از وى اقل مكنه **كتاب الدعاء** تاليف جندب بن كس بن شيخ
 امام ابو بكر محمد بن الوليد الغوري الطرموسي دوم ابي عبد الله محمد بن حرب الزبيري النيسابوري المتوفى سنة اربع و
 مائتين بسوم ابي عبد الله محمد بن عبد الرحمن بن ابي حاتم الرازي چهارم امام طبري **كتاب الدعوات**
 تاليف جندب شخص ست يكي امام ابو العباس جعفر بن محمد المستغفري الشافعي المتوفى سنة اثنى عشر وثلثين م اربع مائة
 وروى ابي الحسن علي بن احمد الواحدي المتوفى سنة ثمان وستمين اربع مائة بسوم امام يوسف بن حافظ احمد بن الحسين النخعي
 المتوفى سنة ثمان وخمسين اربع مائة وادو وكتاب ست يكي صغير وكر كبير چهارم صاعد جندب حسين الخالجي ششم ابي ادو
 بنفهم ابي القاسم سليمان بن احمد ذكر و ابر حمر في التمهيد حيث تم تامل لاية الحلواني **كتاب الدعوات النبوية** التي حفظ
 ابي سعيد عبد الكريم بن محمد السمعاني المتوفى سنة ائتين وستمين وثلثين خمس مائة **كتاب الذكر** لابن ابي الدنيا والغير
كتاب الرحلة في طلب الحديث للخطيب البغدادي **كتاب رفع اليد** بن الخطيب البغدادي وروى ابي الحسن
 بر احوال ابن كتابه فيصلا اطلاع فيست وكر شفت الظنون في تفرق من كرا ن كره **كتاب الرقاق** للخازمي كرا ن كره
كتاب الزهد تاليف جندب ست يكي امام احمد بن حنبل المتوفى سنة احدى واربعين مائتين دوم حافظ بيده في احو
 سنة ثمان وخمسين اربع مائة وادو وسته ست صغير وكر كبير سوم امام محمد بن احمد الشعبي چهارم جناد بن السري نجم ابر
 ششم امام ابي عبد الله محمد بن حرب النيسابوري المتوفى سنة اربع وثلثين مائتين وستم وبع ششم ابي داود و زو زو زو زو
 از ريشه بن عبد الله ست چا ن كره زو ن كره كتاب الزهد امام احمد بن حنبل بن حنبل **كتاب الزهد** الواقفي
 عبد الله بن المبارك الخطيب المروزي وفضل راج وشمهور انتخاب وسته ك حافظ ضياء الدين ابو عبد الله محمد بن
 بن سليمان صف في زو زو زو كره و مقبول خاص و عام كشته و در اصل اين كتاب في يا ووات بسيا و واقع ست بعضي از انما
 از راوي اين كتاب حسين بن حسن وزي همت از ذي ابو محمد بن يحيى بن صاعد روايت كره و پس بعضي زياد و ست
 و اين منتخب كره و اجازات و سماعات چهارم ميشود اولش اين حديث است اخيرا نكته على الامر في قال في الزهد

کتاب تفسیر الکشف من لدن مرامه تدریس الکلی علی حروف المعجم مرتبه واحصه رتبه و تدوین الامام محمد بن اسماعیل البخاری است
 به یادگار که در کتب نقل شده است و در کتاب الحروف المعجم که در کتاب الاسامی الناسانی نیز استخانی بموده اند و در کتب
 اکثر معتقین این حدیث است فی باب من تکی ما عمن قال الحاکم اوطا احمد بن حنبل للنسائی احبوا ما فیه بن سب
 قال تمالیت عن یزید بن ابی حنیف عن ابی حنبل عن یزید بن عمار قال التبعه رسول الله صلی الله علیه وسلم و هو
 فقلت اقرانی سورة یهود و سورة یوسف فقال لی ان اقرت انما یبلغ عندنا من قول اخذوا بالحق کتابا ضعیف
 من احادیث الصحیحین و الجواب عما للفرافی المذکور فی الایضیه و فی فوائده و محتات کتاب المکتب که کتاب النسخ
 الابی من لایفه استحق بن نصر القرشی کتاب المجتبی للامام ابی بکر محمد بن الحسن بن ادریس الازدی المتوفی سنه ۲۵۰
 اوله محمد بن احمد بن احمد بن علی بن ادریس که کتابی است متعل فی فوائده استحق از اخبار کوفه و الفاظ و فوائد و اشارات
 و معانی حمزه و حکم متناهی حدیث تحسنه کتاب الماکثین للصابونی ابی عثمان یحیی بن عبد الرحمن البیضاوی
 المتوفی سنه ۲۵۰ و الیومین و اربع مائه و درین کتاب و صد حدیث و دو صد رکایات و دو صد نقطه و شعر مناسبت
 به حدیث بوده است کتاب الجباله للذیوری ابی بکر احمد بن محمد و ان کتابی مشهور است در کتب زیاده
 نقل بسیار آمده در وی میگویی حدیثنا اسمعیل بن شعیب منا حمزه بن حصص شاعری بن یحیی بن النضر
 بن انس تمالی بن مالک سنه ۲۵۰ سال رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال یحیی مکاشف لک یوم القیامه قال انا فاعل قال
 فاین اطلبک قال اطلبنی عند الصراط فان جئتنی و الا فانا عند المیزان فان جئتنی و الا فانا عند حوضی و الا فخطی
 هذه التلهه الموضع و کتابنا محمد بن حنفیه درین حدیث بعضی علماء اشتباه میشد و میگویند که در بر صراط طاعت و
 اعمال است همچنین بقی باز حوض نیز در حوض و موقوف است پس اول بر صراط طلب کردن اگر در اینجا نیامد باز بر حوض
 و منان طلب کردن چه معنی دارد اگر در بر صراط طلب میشد مناسبت بود اقامه حروف گوید مور بر صراط و فته جمیع است یا
 میسر نخواهد شد بلکه فوج فوج از موقوف فارغ شده بر صراط خواهند گذشت و هنوز جمعی کثیر در موقوف گرفتار عیش و نشاط
 و زنا اعمال خواهند بود و آنحضرت صلی الله علیه و سلم بجهت کمال شغف تروید خواهند فرمود جامع شریف قدمان را مور
 بر صراط خواهند گنجانید و چون از بر موقوف فارغ خواهند شد باز بر صراط بریزان برای ملایم هم وزن خواهند شتافت و در همان
 موقوف بر جمل برائی گنجانید عیش است گاه گاه بر سر حوض نیز تشریف خواهند برد و در نوشتن این کتاب بنایان کار و زار
 خود را علی قضی کریم الله تعالی خواهند فرمود باز بر صراط خواهند رفت پس تقدیم و بعضی است را خواهد بود و روز
 بعض دیگر و بعضی دیگر که است را فلا اشتغال را چه فرمودند که اول بر صراط طلب کن بنابر گفته قبل از شریع و مور بر صراط
 آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود تمام است خود که در موقوف جمع خواهند بود و بوزن اعمال مشغول موجود باشند و محمل
 آنحضرت صلی الله علیه و سلم هر کس را اعلام خواهد بود و حاجت طلب و تقیبتش نشود چون است تفرق شود و بعضی بر صراط
 و بعضی بر صراط و بعضی دیگر که است را گویان بر سر حوض آنوقت وقت تلاش طلب است پس اول بر صراط طلب کن
 که تقیبتش بچنان شش سنگ را در جانیان در بر صراط بریزان را چه است اگر در اینجا نباشد باز بر سر حوض ایستاد می باشد

لیکن بکثرت و غلبت طبایق کرده اند براینکه اصح الکتب بعد کتاب الله صحیح بخاری است پس سلسله مستوفی است بر طبق کتاب
که من بود و او و فریدی و نسائی و ابن ماجه و دارقطنی و مسند مشهوره اند انتمی و ولید الکتب دیگر سوانح صحیح
قلیل الکتب اول بلکه متروک الاستعمال است الا ما شاء الله و جل جلاله اعطاء هذا شیخنا ابا هبیل حسن و جماعت و جمل محمد تین در
استنباط فروع احکام و مسائل اسلام بر همین مسند است یا فی الجمله مستدام است و آن در حقیقت است این جدول مستند
کشف اسناد احوال حکما استخرجه الموروثه من جمیع اصحاب الکتب از شرح اربعین است تا لایف محمد الدیرین و
و در حین شین گذشت کشف التلبیس عن قلب اهل التلبیس کتابی است متعلق باین حدیث المسیح الموعود
کشف الصلوة عن صف الزلزله ذکره السیوطی فی فہرست مؤلفاته فی الحدیث کشف الغم عن جمیع الکتب
فی الحدیث للشیخ عبدالوہاب بن احمد الشعرانی المتوفی سنه ثلث و سبعین و تسع مائت و ولید محمد رب العالمین و وفی کفر
که این کتاب با خود است از کتب حفاظ معتبره مثل صحیح شمسو معاجم ثلثه طبری و جمیع سیدوطی و مرتب است بر ادوار فقه
و در وی احادیث را منسوب بخبر جن برده بلکه اقتضا نموده بر ذکر محال است لال گفته بود و حضرت که چنین میکرد و چنان گفت
و صاحب در بار که از آن تقریری نمود و برکت و ذیت سکوت میفرمود و نیز قصه را حذف ساخته مگر آنکه مشتمل باشد بر سوط
یا اعتبار یا ادب و در آخر وی نوشته است در تحریر و رعایت فیه اوله مذاہب الاربعه و غیر ہم فلا یوجد منها مذہب
الا و اوله فی هذا الکتاب کان الفرغ من تمیضه سهل جب منہ ست و ثلثین و تسع مائت بمصر و این کتاب درین نزدیکی
بمطهر صبح هم شده ولیکن بجای از تقلید بنی محنت است بجهل و تحقیق که بحث میکند از صحت و سقم اول و ثبوت و عدم ثبوت آن
بر سوط معتبره نزد اهل حدیث و فقه کشف غوامض المنقول من مشکل الآیات و الاثار و اخبار الرسول لکفر
کشف التلبیس حدیث رد الشیخ الفیاض السیوطی که فی فہرست مؤلفاته فی الحدیث کشف شکل حدیث
ابی الفرج بن الجوزی المتوفی سنه سبع و تسعين و خمس مائت و در سنه ثانی و ثلثین تا لایف فارسی شده و مختصر شد از
بعض اهل علم است گفته اند که فیہ من الاحادیث مشکلا و غیر مشکلا لایا فی فہرست شایف فاجلبت ان مختصره علی
ترتیب ذکر الحدیث اذ لا عن الصحابی ثم اعطین علیہ ما ورد عنہ فی مسنده بلطف طلبا للاختصار و ترتیبه اندیکر المتفق علیہ
و ما انفرد به البخاری ثم سلسله تمقا احوال و اقله قال فہم الفرغ من تمیضه فارغ شد کشف المخطی شرح
موقوف بر جدول براتی که در حدیث است گاه گاه بر سوط عرض نیز تشریف خواہند برد و در سلسله باب
خوبی علی بعضی کرام الله تعالی بنویسند فرمود باز بر صراط خواهند رفت پس تقدم و بعض است را خواهد بود و بر
بعض دیگر و بعضی دیگر است را فلا اشکال ان فی فرمود که اول برابر صراط طلب کن باینکه است قبل از شیء و مرور بر صراط
آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم نزد تمام است خود که در وقت جمع خواهند بود و بوزن اعمال مشغول موجود باشند و محل
آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم هر کس را مستقام خواهد بود و حاجت طلب و تقیض نشود چون است تفرق شود و بعضی بر صراط
و بعضی بر سوط این وقت و بعضی دیگر از طیش گویان بر سوط عرض آنوقت و وقت تلاش طلب است پس اول بر صراط طلب کن
که مقتصد بر این بیان میفرماید اگر در این بیان تا بر سوط از این جهت است اگر در اینجا هم باشد تا بر سوط از این جهت است

ودروى كفته ان كتاب الكمال الذى القى الحافظ صاحب الغنى وهدى بالحافظ المزى من اجل المصنفات فى معرفتها
 ولا سيما التهذيب بيدانه احوال فقصرته النعم عن تصيله لطوله فاقصر بعض الناس على الكشف من الكاشف الذى
 انقصه منه الحافظ الذى يسمي تراجمه انتهى كما عنوان تستحق النفوس الى الاطلاع على ما رواه ثم ان تهذيب التهذيب
 للمزى طويل العبارة مع اجمال كثير من التوثيق والتجريح وانقصه على طريقه مستقيمة واقصر على ايراد الجرح والتعديل بالمعروف
 خاصته وحذف ما طالع به الكتاب من الاحاديث التى خرجها من مروياته العالية فان ذلك بالمعجم واشيخات وشبهه
 وان كان لا يلحق المؤلف من ذلك عيب فهو ثلث الكتاب ثم ان شيخنا قدس سره شيوخ صاحب التحريم وهدى با رواة
 عنه وارتب له على حرف المعجم فى كل ترجمة كنه شئ لا يسيل الى استيعابه ولا فائدة فيه سوى شئ واحد وهو اذا اشهر ان الرجل
 لم يرد عليه الا واحد فاذا الحفظ المقيد له براءه آخر فاذا دفع جهالة عين ذلك برواية اثنين فتتبع مثل ذلك التتبع عليه
 واذا اجئنا الى مثل سفيان الثورى حمى من واحد وشيخوهم على الالف فاستيعابه يتغير فعالية التعذر فاقصر من شيوخ الرجال
 والرجال وادعاه على الاشهر والاحاط فان كانت الترجمة قصيرة لم يحذف منها شيئاً وان كانت طويلة اقصر على من عليه
 رقم الشيخين من ما رواه زاد بقوله قلت وقد كتبت من هذا الكتاب غير نسخة ثم انى فى زمن الاشتغال بالبحث في اشياء كثيرة
 تفكرت في هوش هذه النسخة وهى نسخة الاصل من النسخة فليحط بها فاني انجست منها تراجم كثيرة جداً في سنة مضى معظمها من
 ذكره في التاليف انجست فيما من ذكره صاحب الكمال وحذف المصنف لكونه لم يقع له على روايت مع احتمال وجود ما فزوت ثم ان
 وانجست من تراجم الترمذى ومن السنن الكبرى للنسائى من غفلهم المصنف وارجمان اجرو ما زاد على التهذيب لنتبه
 كذا الحال فى سنن الاقوال الاضال ودروى جميع الجوامع سيوطى را بر اواب فقرة ترتيب اوده ووجوده تصرفاً
 بقدر طاقت استيعاب بخوده اليف شيخ على تنزيل مكة مكرمه است ورسالة آخر تحريرش فارغ شده ابو الحسن كبرى
 گفته است للسيوطى سنة على العالمين المتقى منه عليه ذكرش ودر حرف جيم گذشته كفى الحقائق فى حديث غير
 مختصر للشيخ عبد الرؤوف المناوى المتوفى سنة احدى وثلاثين الف وله الحمد الذى كسا اهل الحديث ردوا الشرف
 ودرين كتاب نه در حديث است در ده كرايش در هر كرايه نه در حديث در هر ورق صد حديث در هر صفحه پنجاه حديث
 ودر هر سطر دو حديث ودر هر اشارت بخروج حديث نيز كرده كواكب ليو سفاكرانى صاحب الاخبار فى الحديث
الكواكب الدراري شرح صحيح البخارى ودر حرف جيم ودين كدر شد الكواكب الضوئية فى
 شرح الاما ديت النبوية للشيخ محي الدين ابى محمد عبد القادر بن السيد محمد الشهير بقصيب البان المقدسى سنة تسع عشرة
 اوله الحمد الذى انزل على عبده الكتاب المبين جمل حديثى است محتوى بر سنان فاع ما شافى معاذيه ودر هر حديث
 قطعه مختصر من حديث آورده بعبه خود شرح آن كرده وارسان بزوم سلطان احمد خان عثمانى بنوده ودر سنج حرف
 ذكره الكوثر الجارى شرح صحيح البخارى ودر حرف جيم گذشت الكوكب الدراري المستخرج من كلام النبى
 النبى العباس احمد بن محمد الفايشى المتوفى سنة تسع واربعين خمس مائة اوله الحمد الذى له الحمد فى الاول والاخرة
 وروى كرده كه چون كتاب النجم من كلام سيد العرب العجم وضع نمودم وبرا حديث وآداب كه در كتاب شهراب بنو وند

الى صاحب اول | اروي من طوطي | فديت شوقي هو الكا | سلسل باكوليه

مجالسة لاجمير واول الميرورى المالكى المتوفى سنة عشر وثلث مائة مائة من كتب الاسانيد والاشباح
وما من النواور والاكابر يقتضى الحكم والاشعار واتخذ بعض من ساهبه الموانيسه من كتاب الجباله مجالس الدعوى

لابن ابى الدنيا اولش اين حديث مستلم في الحكم الا انه قد عيسى بن مريم ومصابه حجج صحيحا بده انصبي الذي مضى به
راكب ابته فاربه وشاره حسنه وبى ترمذ فقال اللهم اجعل ابنى مثل هذا المرحوم في محقق السنن الكبري الكنت

مع شمره زهر الرثي ونير محققى كتابي ديكرست وحدث لابن البازرى وشايد كما اين بيان مست كذا في اواسع الاصول
اختصار كرده اوله الحمد لله ربنا العلى الاعلى ودروى گفته اما بعد هذا كتاب المجتبى واحاديث المصطفى وهو خبته المتقول

وخلاصه جامع الاصول وهو مرتب على ستة اقسام وخاتمه هجوى في رجال الكتب الستة لابي جعفر محمد بن احمد الكوفي
المتوفى سنة ثمان مائة اربعين وسبع مائة هجوى في غريب الحديث للشيخ ابى محمد عبد اللطيف بن يوسف بن محمد الملقب بالمطحن

الموصلى البغدادي المتوفى سنة تسع وعشرين في سنة ثمان اوله الحمد لله في الايد ودروى گفته اين كتاب اكرنا الكافي
كه در غريب الحديث مستخلص كرده ام مجلس المطاوعة في تخرج الاحاديث للحافظ ابى القاسم خورشيد الكنت

المصري ذكره الباقى في شيفه مجمع الكافور في غرائب التبريل والطائف الاخبار للشيخ الفاضل المصنف
شمس الفضائل والمناظر محمد بن طاهر الصديقي الكنتى المتوفى سنة ست وثمانين مائة اوله الحمد لله الذي اهدانا

لهذا وما كنا لنهتدى لولا ان هدانا الله ورسوله محمد بن مسعود النزيل والكنهه در چهار مجلد و بر طرز نزيه ابن الاثير
در سنة اربع مائة ودر بده كنهه طبع پوشيده ودر ديار جدي مكيو واذاما يرسد اتمام على هذا المنهج القوسل بر الى خديته

ذلك الجناح العالى شيخ الشفيق الشفق ذى المناظر والمعالى قطب الاولان ودعوت الزمان صفوة الحسن نزيل المحرمين
مجاور بيت السمرى بالانام ودر مشد الكرام عيسى الشيخ على المتقى بن حسان افاض اند فيض تعواه على الداني والفاضل على الداني

ليكون في ربيعة الشفاعة يوم الفرج الاكبر في ذلك المقام ولا ان هذا العيد في يوم تم نزول فيه الاقام انتهى وتبين ودر ديار جدي گفته اول
من اخوان الصفا ان يصلح له باطن به العلم فان كان كذلك من جديد في لفقه من اراجعه من الائمة وهو انى على الناس السامعين

بالفساد والبائسين العنت البر والعناد المكدرين للايمان بسبل سيف العداوان على الاعزة والاخوان المنكرين للانعام
باكثر النعم والاحسان انتهى بلضا ودر آخر مجلد اول گفته تمام الحمد للثلاث الاول من مجمع البحار بافتق تصانها السامعين

اعني صولته ولادة السوء والحققة العجبة الشاهرين سيف العداوان على اهل الايمان المسلمين على الرعايا اهل الطغيان من جهة
الشياطين الموزين للمؤمنين والمنونات بغير التمسيد من الصديان المرحومين وراج الكفر والطواغيت العبيات المنين

شعائر الاسلام وشرائع الاحكام ومعاهد التوحيد البنيان جازاهم الله تعالى فافا عن المسلمين اهل الامان ظهر الارض
من اخباشهم وارجاسهم وغواهم بقديم الاحسان فيا كثر الخير وادائم المعروف الكناشهم وما اجهنا من صولاتهم شملت

يا كريم وتب علينا ما نزل النعم ويوجب النعم صلح الراعى الرعية بلطفك ايا قواب يا عليم انتهى ودر آخر مجلد ثاني گفته تمام
السمر الثاني من مجمع بحار الانوار بالفقر صانها الدعوى الفتن صانها من موجبات النعم وتاب عليهم ما جوب

السمر الثاني من مجمع بحار الانوار بالفقر صانها الدعوى الفتن صانها من موجبات النعم وتاب عليهم ما جوب

الحمد لله الذی اوضح لنا عالم السنن سبیلاً وادی فلاحاً من حصول علوم الحديث شایراً بالصلی حسنت بازیادت بران من نسبت
 بر مقدمه و اربع لطراف مقدمه در حد طرف اول و در متن ثانی و در سند ثالث و کیفیت تحمل اربع در اسما الرجال اثرش
 در سنن سبع و ثمانین من سنن مائت بدشقی فراغ دست بهم و او ده مختلف الحديث سبق فی اختلاف الحديث
 لابن قتیبة المتوفی سنه ست و سبعین مائتین المختلف المتوفی فی اسما الرجال لابن احمر بن علی
 بن عمر الدارقطنی البغدادی المتوفی سنه خمس و ثمانین مائت و اربع کتابی حافل ست گویند ضبط اسامی باس
 اولی ترشیا ست زیرا که قیاس او روی نقل نیست و قبل و بعد آن چیزی که دلالت کند بران موجود نیست
 و ازین کتاب حافظ ابوبکر احمد بن علی خطیب بغدادی شتبه النسب گرفته و بران افزوده کتابی بنام مختلف المتوفی
 مرتب نموده امیر ابو نصر علی بن حبه العبد بن ماکولا آمد و بران چیزی را زیاده کرده اکمال نام کتابی تألیف کرد و اما
 ایشان را در کتابی دیگر است در آن نمود بده حافظ ابوبکر محمد بن عبد الغنی معروف بابن نقطه الحنبلی کند و بر اکمال
 ذیل نوشت در مجلدی کتابی دیگر جمع ساخت سیمی بالنقیب المعروفه و اده السنن الاسلامیه ذیل کتاب ابن نقطه
 حافظ محمد بن علی دمشقی ابو حامد بن الصابونی المتوفی سنه ثمانین من سنن مائت ست بهم از منصور بن سلیم المتوفی سنه
 ثلث و سبعین من سنن مائت و برین سرود ذیلی ست از حافظ علماء الدین من خلطانی بن طلح المتوفی سنه اثنتین و ستین
 و سبع مائت ست این ذیلی کلان ست لیکن اکثرش اسامی شعر او انساب عرب ست و برین قرن است کتاب اکمال
 و تمزیب و شتبه هبی و بصرة المشتبه بن حجر المختلف المتوفی فی شتبه اسما الرجال الخی فظ عبده
 بن یحیی المازدی المقدسی المتوفی سنه تسع و اربع مائت و اده شتبه النسب ایضا حافظ صوری ابو عبد الله محمد
 بن علی گفته لما صنف عبد الغنی المتوفی المختلف عرضته علی الدارقطنی فقال له اقروه فقال کیف اقروه کما و معظمه
 اخذته فک فقال نعم اخذته عنی متفرقا و الآن قد جمعتها انتی و الذلی احمد حسن بن عبد الله العسکری و الذلی المنظر محمد
 بن احمد الابیوردی المتوفی سنه سبع مائت و الذلی البرکات علماء الدین علی بن عثمان المارونی المتوفی سنه خمس
 و سبع مائت فی انساب العرب و الذلی القاسم یحیی بن علی الحضرمی بن الطحان المصری المخرج سنه ست عشره و اربع مائت
 مختصیا من اجزاء الاحادیث من حدیث ابی طاهر محمد بن عبد الرحمن المبر العباسی بن محمد بن یحیی المدیح الی الدیج
 متعلق بحدیث السید علی المتوفی سنه المئده فی کرامیه السوال و الرد بحال الدین السید علی ذکره فی
 فهرس مؤلفاته فی قرن الحدیث مرقاة الصعود الی منبر ابی داود السیوطی و ذکره بن و الله المرقاة العلمیه
 شرح الاسماء اللغویه فی الحدیث مرقاة شرح مشکوٰۃ علی القاری کرش بیاید المسارعة الی المصارعة للسیوطی
 فن الحدیث مسئله العلو و النزول فی الحدیث لابن طاهر مسامرة السموع فی ضوء الشموع رسالة است
 از سیوطی جواب سوال ست از روشن کردن آن حضرت چرخ را و در وی جستجوی او الی ابقاء نموده هیهات یکجا فراموش نموده است
 مستخرج من کتاب الاحادیث الخاف الدارقطنی مستخرج ابو حوالة یعنی حافظ یعقوب بن اسحق الاصفهانی المتوفی
 سنه ست عشره و ثلث مائت و اربع سنن مستخرج بر سلم ست و در حروف صداد گشت حافظ ابن حجر گفته اذا جمعت المستخرج مع

على قناده خروجه من حاكمهم بقوله زياده القنات مقبولة واذا استعملت ان س في اصل الارسال والوقت ارفع وير
 فالذي جعله الزيادة من غير على من لم يحفظ والحسن انه كثير اما به على النخل في اعتنا من قبل الموقوف ووصل النخل قطع لا يما
 عنده فترهم في التمسك للفرع وتوحيهم به في الشجران لا يقولان بكثرة ما يقولون انك اذ اذلتهم المستدرك على ما هي
 البخاري في مسلم في ذر المروي الحافض عبد بن احمد بن محمد المالكي المتوفى سنة اربع وثمانين اربع مائة المستفاد
 من جهات المتفق الاسناد للشيخ في الدين ابي زرعة الطبراني مسك الختام شرح بلوغ المرام كتاب الخرو
 عفا عنه واين نام وراود شام الهام شبيهه ووجه كذا ان يست اوليا محمد بن عمرو بن جل وروى في تمام وسبل السلام
 وتخصيص صنف علام رايا اختصار وارجا جميع ساخته ولبارت قارى عام فهم كجاشته وچون آخرين شرح وجمع
 آثار باري اول افروع ستين نام بدان بنا سببت تمام وارو شيخ سواد الدين بن المؤيد بن عبد الله بن عبد الرحيم
 بن سلطان بن ابراهيم الاقداري الحسيني له نقل في چون در سفر حج بمقام حديد به با مرسطور ملاقي شد ورجله بر اين شرح
 الطال يافته مع وي وقصه ملاقات فير طلي افشا وكره شستا وسته بيت ستين چند شعر از نعت اشع

قد حصلنا كل بلوغ المرام	اذ وصلنا الى بلوغ المرام	واتممتنا وكنتم تفضل	للتداني ونفعة من مرام
وعشقنا على الشهي كوكبا	لحدوث الحسام نخل الكرام	من خلدنا فاضيا بكل عظيم	سبحانه النقص ابرام
لم يكن بالضعيف في كوكبه	بل هو الواس ثابته كوكبه	حسن النجم ما به من فجر	راجح القدر نحو سبل السلام
كيف لا وهو من جلاله	في عيان التاكيد وشم	ريثما كمال ارباب الصحب هذا	سوضع كجافه خلد السلام
فوصلنا كالفجر سبحة	سبل فوق كعبه كاستلا	وبرايها وجاهي ابي الحيا	سنة قد فاق ضوعه بل تمام

وتتضمن كعمل المعية	تدري سيد جليل ابرام	التي تولى فقط	م
وسالنا عن سنة فاجابوا	هو فوق الشمس في كوكبه	فراينا غير بدع عرجي الله	معطيه افهمه كافهم
فهم من شاء اودع الشمس	ووجهه وجاهه في كوكبه	مثل هذا المولى كليل	المولى المفخر العلام
صد اهل الكمال من شرح	الصمد بشرح على بلوغ المرام	فاني فيدر من بواطن علم	الطاهر الحكيم العبد المرام
موضعا فامضات ما قد حوله	سبوا للاهلال بالاجرام	وبجانب اعرابه باللسان	الانتماء الى القيد الانعام
ان هذا من حسن الى الفهم	المسمى المدين في كوكبه	ذاته هيسل لطيف متال	صاعا لله وآثار الهندام
كاد لطف اصيل من حسن	قد هذا فذكر كعمل المدام	عقبا لله ذات عوجه	عاشد مع حزه عمرام
وعل جلد كصلوة الى	مع سلام تدري عر الدام	وكذا الله الكرام وحب	كافته الهزافه والبسام

واين شرح از احسن كتب مولد ابن بيضا عت ست وجاه روایت وروایت كجاء الخيرو تكلو القلوب تشبه
 مسلسلات كجرا هي في الحديث للشيخ ابي عبد الله بن طاهر الابراهيمي مستند في كجرا هي في الحديث
 من سند الدارمي ذكر في اسما رواها حروف العبد مستند في الدارمي وهو صلاح الدين بن خليل بن كوكبه في الدارمي
 المتوفى سنة اربع وتسعين مائة وراو الممسلسل بالاوليت مستند في الدارمي وهو صلاح الدين بن خليل بن كوكبه في الدارمي

قال ائمه بن محمد بن بعض القیمی المسانید كلها كالانوار وسند أبي علي كالبخريون مجمع الانوار ولبستان المحدثين
 ابن سنجار جامع مست و ترتيب ابواب صحاب اول و کتاب الامان مست و ران میگوید باب فی احادیث الامان مست
 مسند ابی بکر و علی بن القیس و تمام آن مسند راسی و شش چیز کرده اند قال فی اول المسند حدیثا مسلمة بن شیبان
 هشیم ثنا کوفی ثنا سلم بن نافع عن ابن عمر عن ابی بکر الصدیق رضی الله عنه قال قلت یا رسول الله یا نجاة هذا الامر
 الذی من فی قال من شهد ان لا اله الا الله و انه لا اله الا الله و انه لا اله الا الله و انه لا اله الا الله و انه لا اله الا الله
 الحافظ النیسابوری المتوفی سنة ثلث عشرة و ثلث مائة و ترتیب فی ابواب مست و حافظ ابن حجر ذکر آن در معارج
 مسند ابی هریرة الامام المحدث ابی اسحق ابراهیم بن حرب السکری السمسار المتوفی سنة اثنتين
 و ثمانین مائتين مسند ابی عبد الرحمن بنی بن محمد القطری الحافظ المتوفی سنة اثنتين و سبعين مائة
 ابن حجر گفته و برین سند از یکبار و سه صد و چند صحابی روایت کرده و بر ابواب فقیر ترتیب نموده پس سند و مصنفی
 که مثل آن بی یحیی را بنوده است مسند الامام ابی یوسف مسند الامام ابی محمد
 عبد بن حمید الکشی المتوفی سنة تسع و اربعین مائتين و لش سند ابی بکر مست اول آن ابن حدیث مست اخبرنا یزید
 بن یارون قال اخبرنا اسمعیل بن خالد عن حمیس بن ابی حازم عن ابی بکر الصدیق رضی الله عنه قال انکم تقرؤن هذه
 الاية يا ايها الذين امنوا عليكم انفسكم لا تضركم من مثل اذا اهتمتم قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان بالكتاب
 اذا راوا الفطلم فلم يابذوا على يد يدا و تكان بهم العقباب و رقاسوس و رباب شين مججمة گفته الککش الفتح قریب جرجان
 و برین هم گفته الکس الکسر الفتح بلد قریب بحر قنند لا یتقال بالشین المحجمة فانها مست ذکر انتی و ابن مسند را کبیر خوانند
 زیرا که از وی مسندی دیگر انتخاب کرده و آن مستیر است مسند الامام احمد بن حنبل المتوفی
 سنة احدى و اربعین مائتين کتابی جلیل است از جملة اصول اسلام درست و چهار مجلد و نسخ آن که در مستصریه و قف
 نوزده مجلد است و در وی سی هزار حدیث است باز یاد است پسرشان چهل هزار حدیث و بعضی محدثین گفته اند که هر یکی از این
 و ممکن است تطبیق با سقا مکر و شمار آن پس هر دو قول صحیح باشد و لبستان المحدثین گفته نزد محدثین هرگاه صحابی مختلف
 حدیث دیگر گشت گویند و غنی و قصه متحد باشد بخلاف عرف فقها که نزد ایشان اعتبار معنی است و نه معنی
 و احد است حدیث احد است بلکه خصوصیات زانده بر اصل معنی نزد ایشان خل ندارد و محط فائده و ما خذکم امری بیند
 و گویند این وجه توفیق بدین القولین مست و ابو بکر قطیعی که راوی این مسند از پسر امام احمد عبد الله مست نیز در وی افزوده
 زیرا که امام احمد این کتاب بطریق بیاض جمع میکرد و ترتیب تمذیب و از امام ابو یوسف نیامده بلکه بعد از وی پسرش
 عبد الله ترتیب آن نموده و اما خطای بسیار کرده مدنیان و در شامیان و راجع نموده و شامیان و در مدنیان داخل فرموده
 چنانچه خطا بران تنبیه کرده اند و با مجلد این سند تقسیم است بر یکصد و هفتاد و جزو و تجزیه وی از حسن بن علی است که
 راوی اوست از قطیعی در قاموس گفته القطیعة کثرت فی حال بغداد و اقطعه المنصور اناس من اعیان دولته و لها
 و یسکنوا بمنها قطیعة الدقیق و منها احمد بن جعفر بن حمدان المحدث مراد با احمد بن ابی بکر قطیعی است غرض از قطیعة نام حکمت

واورا برین سندها مالی است در دو مجلد و منقش بر سبخی بمقتضای شیخ جمال الدین محمود بن احمد القزوينی الدمشقی المتوفی
 سنه سبعین و سبع مائه است و آنرا شرح کرده می کنند و زوائد را ابو الوفید محمد بن محمود الخوارزمی المتوفی سنه
 خمس و ستون است یا تصحیح نموده اوله الحمد لله الذي سقانا بطول من صغفي الشرائع و دورى كفتة سمعت في الشيعه
 عن بعض الجاهلین بمقداره ما ينقصه و يمدد صغره و يستعظم غيره و يفسد على قلة رواية الحديث و يستدل على كمال الحديث
 و مؤلفه امام مالك بن نعيم النيسابوري الحنفية سندها و كان لا يروى الا احاديث قلقتني حمية و دينية فاروت ان
 اجمع بين خمسة عشر من سنانيدہ التي جعلها فحول علماء الحديث الاول الامام الحافظ ابو محمد عبد الله بن محمد بن عوف الجار
 المعروف بجدة الله الاستاذ الثاني الامام الحافظ ابو القاسم طلحة بن محمد بن جعفر الشاذلي العدل الكاشاني الامام الحافظ
 ابو الحسن محمد بن المطهر بن موسى بن عيسى بن محمد الكراخي الامام الحافظ ابو نعيم الاصبهاني الشافعي الخامس الشيخ
 ابو بكر محمد بن عبد الباقي بن محمد الانصاري السادس الامام ابو احمد عبد الله بن عدي البجلي الكسبي السابع الامام الحافظ
 عمر بن حسن الشيباني الثامن ابو بكر احمد بن محمد بن خالد الكلاعي التاسع الامام ابو يوسف القاضي يعقوب بن ابراهيم الانصاري
 و المروزي بنسبة الى ابو يوسف الكاشاني الامام محمد بن حسن الشيباني و المروزي عنده سبسي بنسبة محمد بن احمد بن عدي الشاذلي
 و رواه عن ابني حنيفة الثاني عشر الامام محمد بن احمد بن محمد بن عيسى بنسبة عن النابغين و رواه السبي الثاني عشر الامام الحافظ
 ابو القاسم عبد الله بن محمد بن ابی العوام السعدي الرابع عشر الامام الحافظ ابو عبد الله حسين بن محمد بن عوف الجار
 المتوفى سنه ثلث و عشرين خمسمائة و قد خرجت بحرا حسنا و لم يثر الا باليسير و في مجلد بنسبة الخامس عشر الامام
 المذكور و فحفظها على ترتيب ابواب الفقه بخلاف المعاد و ترك تكرير الاسناد انتهى و لكن بالبين بمرسانيد خمسة عشر
 که حاصل بران حیات دینی شده بنور نقلت روایت و می حدیث را بجای خود ثابت است نسبت بایمده و دیگر و این بدیعی است
 انجاءش نتوان کرد و این بدیعی قلیل که از وی جمع کرده اند نیز شکم علیه است و در ترتیب روایات دیگر از بنسبت و لیکن در اینجا
 انچه می بایست گفت این است که هر یک که از ان برتر است که اگر برای ما شوند با کمالی دیگر نباشد نقضی بجای او راه یابد
 یا گنجایش طعن بر وی درین باب بود زیرا که هیچ یک بسیار اند که از ایشان روایت نیامده مگر قلیل جدا و از انچه خفیه در
 مناقب می آید نقل کرده اند و این سنده نیز در حقیقت تالیف او نیست بلکه دیگران بعد ایشان آمده روایات ایشان را
 جمع نموده اند و بسنده فلان محسوب کرده چنانچه خوارزمی در سنده شش صد و هفتاد و چهار رسانیده او را که علمای سابق
 فراهم نموده و درین سنده یکجا کرده و نیز خود و جمیع چیز از روایات و ترک نموده و قبل از وی هر چند مسانید بسیار بر آید
 روایاتش ساخته بودند چنانچه خود و در خطبه نام آنها با سنده خود و آنرا نبرده اما مشهور و واضح در میان آنها همین
 دو سنده است یکی سنده حارثی و دوم سنده خسرو در بستان المحمدين گفته پس نسبت این سنده بحضرت امام عظيم الزمان است
 که مثلا سنده ابی بکر را از سنده امام احمد نسبت بحضرت ابو بكر صديق خاتم و از تصانیف ایشان انکار می نمایند و نسبت
 و از تصانیف امام احمد در حدیث امروز در دست مردم غیر از خطوط موجود نیست و مسانید دیگر که در عالم مشهور است
 خود ایشان تصنیف آن نیز داشته اند بلکه دیگران جمع نموده و بر مرقع پوشیده نیست که روایات شخص از هر طبقه یابن

ان الله تعالى احياها له قال المتن قال ابي فاقبل في سبيل الله عز وجل مرة اخرى فقال حل في طاعتك اني قضيت انصلا ارجو
 مسند ابراهيم بن محمد بن عيسى بن النعماني المتوفى سنة خمس وتسعين مائتين مسند ابي بكر بن يارون مسند
 ابي علي الطوسي شيخ ابي حاتم وكتاب فخر مست بر كتاب ترقى ودي شاربك موت ولسبيل في انشيوخ مسند
 امام ابي ابي ابراهيم بن يوسف النعماني المتوفى سنة احدى وثلاث مائة واين وريكه صخر مست مسند
 امام ابي ابي ابراهيم بن نصر الرازي المتوفى في حدود سنة خمس وثمانين مائة درسي وچند خبر مست قال الخليل
 مسند مالك الامام احمد بن شعيب النسائي المتوفى سنة ثلث وثلث مائة مسند مسيلو لابن ابي بكر محمد
 بن عبد الله بن جوتي المتوفى سنة ثمان وثمانين مائة واين هان سفيح صحيح بر كتاب سلم مست كد يعقوب بن ابي حاتم حافظ ابو
 اختصار ش کرده اند المسند المنتخب لابي بن عبد العزيز البغوي مسند ابي ابي الموصلي سفيح ذكره
 مسند شرح خطب الاشاء ولي الله الحديث المدبوي مجلد كماله كتاب اوله الحمد الذي انزل على عبده الكتاب تياما
 واحكاما الخ وروي گفته الموطا الصحيح كتب النسخه استمر با واقعه واداجها وواقعه الفتي السوداء والاعظم من الامانة المحررة على العلم
 والاجتهاد في رواية ورواية والاشارة بشرح مشكلاته وحضراته والاهتمام باستنباط ما عليه وتبويبها من تتبع
 ذاهبهم ووزن في الاضافات في نفسه علم الاحكام ان الموطا عدة مذاهب كماله اسامه عمه مذاهب الشافعي واحده راسد صباح
 مذاهب ابي حنيفة وصاحبه غير راسد ونهذ المذاهب بالنسبة الى الموطا كالتشريح للمتون في هود منها بمنزلة الدرة من النجوم
 الى آخره قال مشارق الانوار على صحيح الآثار وتفسير غريب حديث مختص بموطا ومجيبين تاليف تاليف
 عياض بن ابي الجصبي المتوفى سنة اربع واربعمائة كتابي تحليل القدرت بنيات نافع وغيد ودرج وى گفته اند
 كذا كتاب زرنويسند وچهار وزن كند حتى اواد انشود اوله الحمد مظهر دينة على كل من يخشع شمسى بطالع ازها نظ
 ابو ابي ابراهيم بن يوسف الوهلي في المغزى المتوفى سنة تسع وستين مائة مست دروي جيزه افزوده مشارق الانوار
 النبوية من صحيح الاخبار للمصنفين الامام زنى الدين حسن بن محمد الضعفا في المتوفى سنة تسعين مائة دروي احاد
 صحاح بر ترمذ و شايخ گازر ولى جمع نموده كه دو هزار و دو صد و چهل و شش حديث ميشود اوله الحمد مجي الرعم و مجرى العلم
 و دروي گفته اند كتاب رضى و ستمضى بفضايه والعمل بقصدناه الفقه فخراته المستقصرين الظاهرين المستقصرين العباد
 و ذكر كره كه چون از صبح المديج و الشمس المنيرة فارغ شدم انچه در كتاب نجم و شهراب بود بغير من اجتماع صحاح باين بر دو م
 واين كتاب حجت مست در ميان من و تعالى و حجت مضاميدان در مذكرو و كره و چنانچه خ اشاره بخارست و هر
 بمسلم و قى بمتن عليه و ترتيب اين كتاب بسيار خوب اتيق واقع شده و بر و دازده باب مرتب است بر وى شمس
 از انچه است شرح شيخ اكمل الدين محمد بن محمد و ابابايرتقى الحنفى المتوفى سنة ست و ثمانين مائة سمي تحفة الابار و شرح
 مجلد الدين ابو طاهر محمد بن يعقوب القيرزى بادي الشيرازي المتوفى سنة سبع عشرة و ثمان مائة سمي بشوارق الاسرار العلية
 واين در چهار مجلد است و شرح غير الدين خضر بن العنطه في من الماد الدولة الشافعية سمي بالكشف الشارح و رسته مجلد
 و شرح شيخ امام سعيد بن محمد بن حور الكازر و في المتوفى سنة ثمان و خمسين مائة سمي بالمطالع المصطفى و شرحه بر

و نه گام نعلیت فخری سکر صد حدیث جمع نموده شرح آن کرده ام و فاشش تحفه حسنا نموده و همین نام تاریخ تالیف اوست
بعده باز در حدیث دیگر در باره سلام بآن ملحق نموده بشرحش پرداخته و شرح را در وی شارحی تحقیقه الاخبار از ولوی نجرانی
المتوفی سنه ثمانین مائتین فی الف ست این شرح دوبار در هند طبع و پشیده و عوام مسلمین بکمال خواص مومنین را رفع
خاص نامشیه المشقبه فی المؤلف و المختلف و علیه شرح شمس بن ناصر الدین الرشتی سماء التوفیق المشقبه
مشقبه النسبه الخافظ النبی اوله الحمد و الله لم یخذل و لد اقال علقه فی کلام الاحافظ عبدالغنی الاذدر
و این کولاولین نقطه و این العلایقرصی و غیر هم انتهى لکن اعتماد قریه علی ضبط القلم فکثر فی الغلط و التحریر و مصنف ابن حجر
تبصره و این مشقبه النسبه الخافظ النبی از حدیث دیگر ابن ابی شیبہ الضیاء و ابن حجر العسقلانی توفیق المشقبه مشتمل بر الوصی
فی الزیاده علی غیر باری مشکوٰۃ الا نوال فی باروی عن المسبحان و تعالی من الاخبار للشیخ محمد بن الدین محمد
بن علی المعروف بابن عربی الطائی الا اندلسی المتوفی سنه ثمان و ثلثین سنه اوله الحمد و الله رب العالمین در وی گفته است
هذه الاطبعین بکماله المشرف فی شهر ۹ سنه و شرفت فیما ان تكون من الاحادیث المسنده الی المسبحان و تعالی خاصه و ربها
باصاحبه عن الله تعالی مرفوعه الا غیر سنه الی رسول الله صلی الله علیه و سلم مارویه ما وقع بها ثم اوردتها باحدی عشر من حدیثا
فی ایت واحد او مائه حدیث کتبه انتهى و شرحش از امام نووی است مشکوٰۃ المصابیح للشیخ ولی الدین ابی عبد الله
بن عبد الله الخطیب المتوفی سنه اوله الحمد و الله و سنه ثمان و ثلثین سنه اوله الحمد و الله و سنه ثمان و ثلثین سنه اوله الحمد و الله و سنه ثمان و ثلثین
نام صحابی را وی حدیث نام مخرج ذکر نموده و فصل ثالث برای هر باب الا در ابیفرز و در ان احادیث تیره صحیحین و در
و از تالیفش آخر و زوجه ماه رمضان سنه سبع و ثلثین سبع مائه فارغ گردیده و در وی گفته وانی اذ النسب البحرین الیهم
کافی استند الی النبی صلی الله علیه و سلم لانهم قد فرغوا منه و اغتوا عنه و اورا اسمای حال مشکوٰۃ نیز هست و شرح آن
بکاشف عن حقائق الحسن از علامه حسن بن محمد بن الطیبی المتوفی سنه ثلث و اربعین سنه سبع مائه است اوله الحمد و الله و کمال
الحنیف و در وی گفته است قبل من استشرت الخ فی الدین بقیه الاولیا و قطب العلی اولی الدین محمد بن عبد الله الخطیب
جمع حاصل من الاحادیث فالتحق راینا علی حکمة المصباح و نه بنید و تدریج و ایتة فما قصرت فی ما اشار الیه من جمعه الی قوله
ثم انه بذل بسعه فلما فرغ عن اتمامه شمرت عن ساق الجهد فی شرح معتضله و بعد تتبع الکتاب علی کمال مصنف بعلامه است
و این شرح مشهور و طیبی است دیگر شرح ابو الحسن علی بن محمد المعروف بعلم الدین السخاوی المتوفی سنه ثلث و اربعین
و سنه ثمانه ست و شرح عبدالغزیز بن محمد بن عبدالغزیز الابرری المتوفی فی حدود سنه خمسین و ثمان مائه و سماء التوفیق
و این نام تاریخ سنه ثمان و اربعین امیر شیر تالیف کرده اوله ان جمع احادیث تیره و لغات فی الاعصار و شرح شیخ نور الدین
بن سلطان محمد الهروی المعروف بالقاری المتوفی سنه اربعه عشر و الیه و شیخ عظیم مخرج سماء المقراة و در وی جمیع
شرح و حواشی را فراهم ساخته تا آنکه در چهار مجلد آمد و شرح شیخ محمد بن عبداللہ التکرلی الهروی المتوفی سنه
و سماء اللغات می عربی و له شرح آخر فارسی سماء اشعة الاله و در باره باب مشکوٰۃ فصلی دیگر افزوده
چنان فصل گردانیده اند و هر حدیثی که گام بخورد فی المذهب بآن اسند کرده است و در ده گوید برای آن هر دو کتاب

للتشیخ الفاضل علی بن الحسین النعمانی صاحب المصنفات المشهورة في الفقه والحديث والعلوم الشرعية
 المتوفى سنة ١٠٤٠ هـ في مدينة قم المقدسة في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين
 هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 من عند المؤلفين والحقائق المذكورة في هذا الكتاب هي التي تضمنها هذا الكتاب في نظم

اداسته كان وان لم يسأ	وما تشاء ان لم يسألكم	حاصل السداد على ما علمت	في العلم والحق في المعنى والحق
على ما علمت بعد ما علمت	وعدا اعتد ولا تفسد	صحيح شافعي ومذهبهم	ومذهبهم في حقهم

معظم المتصنفين في عصره الشريف محمد بن محمد الحلي المتوفى سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 ووزي واحد في سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 ولما نام في العباس حفر من محمد المستعصر في المعنى المتوفى سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 المتوفى سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 المعلم سارواه البخاري على توطئة في شرح الشيخ الفاضل في الرواية احمد بن محمد الاستيعاب في المعنى المتوفى سنة
 سبع وثمانين سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ

يقول بعد ان جعل هذا السلك	عبد الله احمد بن محمد
---------------------------	-----------------------

صحيح شرح صحيح مسلم سبق ذكره معني في الضمارة وبعض التفات محله شمس الدين محمد بن احمد الباق
 المتوفى سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 وبخاري في ربيعة والحقائق المذكورة في هذا الكتاب هي التي تضمنها هذا الكتاب في نظم
 وطيف في الحواري في الحديث المذكور في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 من يدين في الحديث المذكور في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 سند وسارواه البخاري على توطئة في شرح الشيخ الفاضل في الرواية احمد بن محمد الاستيعاب في المعنى المتوفى سنة
 ثمان مائة واربعة وثمانين هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 مفتاح الحسنين در عرفان الحقايق في شرح صحيح مسلم في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 في كثير من الاجابات المشهورة على الاسئلة في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 وتريش برعوه في اكل الحاميت مست وامت رتبة في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 وستش سوي انصرت على الحديث في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ
 من الحديث المذكور في شهر ربيع الثاني سنة ثمان مائة واربعة وثمانين هـ

مادیر ما سبک صلیحه فی الحدیث علی بن عثمان طه والیر الماریدی الحنفی المتوفی سنه خمس مائه وشرحه
 انور الدین ابی ابراهیم بن محمد عبدالاسدی الشافعی المتوفی سنه اصدی وشرحه سید مائه معتقی فی الحقیقه
 الی محمد عبدالدین علی بن حارود واین کتاب گو یا استخراج صحیح ابن جریر است لیکن در وی انکشاف جدول
 احادیث کرده و اوله امروم معتقی شد و در آخر وی گفته است احسن ما محمد بن عبدالدین عبدالکلیم بن عبدالدین بن
 حد تم قال حدیثها مستام من عروه غریب من اسلم عن ابیها معاویه لما قدم المدینه حاضرا حاضرا وعلیه بن عمر
 رضی الله عنه ما قال معاویه حاضرا یا ابا عبد الرحمن قال حتی اخطا الخبر فانی رايت رسول الله صلی الله علیه
 و آله وسلم یجلس فانه یسألهم عن حدیثهم صلی الله علیه و آله و سلم فی الاحکام الشرعیة من کلام جبر النبی للامام المعتز
 شیخ الاسلام محمد الدین الی الکتاب عبدالسلام بن عبدالدین الی القاسم بن محمد بن تیمه الحرانی اوله الحمد لله
 لم یجد ولده اوله لم یجد شریک فی الملک الحرودوی گفته است که کتابت قبل علی خط من الاحادیث السویه الی شیخ مولانا
 الاحکام الیهما یعتمد علیها ایل الاسلام علیها معتقد ما من صحیح النجاشی و سلم و مسند الامام احمد بن حنبل و جامع
 الی عیسی الترمذی و کتاب السنن الی عبدالرحمن المسائی و کتاب السنن الی داود السجستانی و کتاب السنن الی
 القریبی و استغنی عن الاخر و الی به المسایید عن الاطالعه ذکر الاسانید العلامه لما رواه النجاشی و سلم احراه
 و لتیتم رواه الحنفیه و لم یستقیم رواه الحنفیه و لا حدیث النجاشی و سلم متفق علیه فی ما سدی و کذا سدی و سلم
 و لم یخرج فی ما سدی و سلم کتبهم الا فی ما سدی و سلم و ذکر فی حدیث و کذا سدی و سلم کتبهم الا فی ما سدی و سلم
 و رقت الاحادیث فی کذا الکتاب علی ترتیب فقرا ایل ما سدی و سلم علی بن تیمه و ما سدی و سلم کتبهم الا فی ما سدی و سلم
 من العوامه استی و اوله کتاب الطهاره اوله المتیاه ما سدی و سلم و ما سدی و سلم کتبهم الا فی ما سدی و سلم
 قل ان یختلف در یک حدیث کلا من سید علامه محمد بن ابراهیم و فرید و کتاب الفتا و گفته الاولی من ارا و الاحتیاط
 ان یخرج کما من کتاب الاحکام الی قضا و ما علی و کذا احادیث التخیل و التخریم و جمعا صیغ ما فی کتب الصحاح و کذا
 و میده الصحیح و السقیم مثل المعتقی لاس تیمه و ما سدی و سلم و صحیح و سعید کل البیاض انتی قلت قیبه ما کل الدیال
 السوکان فی سبل الاوطار و قصی الوطرنه و سد الحد و قدرن امده علی بکلیه ما سدی و سلم کتبهم الا فی ما سدی و سلم
 من علی بن الحنفی الشافعی المتوفی سنه اربع مائه و لیکن کتابت کما در و در باره از ان فوتیه و شرحی است ار
 النوالب اس احمد بن الحسن بن قاضی البکری الحنفی المتوفی سنه اصدی و سعید مائه و سماء قطر العام فی شرح
 احادیث الاحکام و لیکن ما نام مست و مراده را اول دوست و شرحی است از قاضی القضاة محمد بن علی السوکان فی الفتا
 سنه حسین و مائتین الف درج محل و سماء سبل الاوطار فی شرح معتقی و انما ذکر من حدیث حوا و مائه کمال
 فی شرح حدیث اما الاحوال کمال الدین السوکان صلی الله علیه و آله و سلم کمال الدین السوکان فی شرح حدیث
 انهم حصل علی بن حسین السوکان الحدیثی سنه مائه المقال فی شرح حدیث انشد الرجال رساله است
 من طبعها علی العلم الی حدیث محمد بن الدین حوا و الدیوای المتوفی سنه خمس مائه و مائتین و اوله الحمد لله

جل البیت آسمان و تبارک الناس امین و در آخر آن مستخرج بسیار کرده است شیخ الاسلام ابن حجر عسقلانی رحمه الله تعالی
 ارفقه تالی شافعی و خفیه مثل ابن حجر عسقلانی و تالی سبکی و از بعضی توابع شیخ بکری و نویری و ذم او و عفا عما و بایجا نقل کرده که
 نزد اسماعیل نظر ساقط از اعتبار است **منه البکری** بالسیح انصیح البخاری فی مستخرج البخاری در حرف جیم گذشت
منه البکری شرح فارسی شیخ البخاری للشیخ محمد حسن الواعظ الحافظ بن الحافظ محمد بن الحافظ محمد بن الحافظ
 الخوشابی الغشاشوی المعروف بجانف و از آخر حفظ قرآن است در حفظ حدیثش اوله حمد و سپاس بی حد و وقایع
 مرغی ای که سجات جلال او مقدس از همه محدثان زوال است از و این شرح پاره اول او است از باب و الوجود
 تا باب فضل من بآیات علی الوضوء و این مجلد در کتب در شاو طبع شده در اول فی پیش از شروع و مقصود از این
 مناقبه اربعه و اتمام بخاری ذکر کرده و معلوم نشد که این شرح با تمام رسید یا نه و الله اعلم **منه البکری**
 للسید الامام محمد بن اسماعیل الامیر البیرونی المتوفی سنه ۴۵۰ اوله الحمد للذی امر علیه بان یوزن فی الناس بالبحر الی علیه السلام
 و در وی گفته شده ان المسک الشریف قد ربطت مسائله بالادلة الناصحة عن التیغیه و التحریف کتبت لنفسی ایامی من بعد
 معاودة یثیة العتیق ان یرزقنی جمیع اشرف هدی و اقوم طریق فان الابداع قد دخل من العبادات فی
 جمیع الانواع و قد عارض عن الهدی النبوی کل مضطرب و مضطرب و ضالط الحق بالباطل مخالف انتهی و آخرش گفته نظم

لهذی منک الحمد و صفاته	فی حجه و رجوعه و رحله	فاذا احدثت سائرته و سعاده
و تقیل فی الجناات خوم قیل	فالزم طریقه و کن متمسکاً	بفعاله و بهدیه و بقوله
ان النجاة من الملمات کلها	لحیات الا فی سلوک سبیل	ثو احذره احد من قول المرء
یا فی بضد النص من تاویل	لا تتبعن سوی النبی محمد	فبذا انک الله من تزیله
ما ارسل الا من غیر محمد	فینا فیدضیه اتباع رسول	لا یسأل الملکان من حل للذی
الا عن المختار بعد حلوله	لا عن مقال سواه من کل الور	لا عن اجتهاد العباد فی تحصیل

الحاصل الراجح هنا حصل
 احکامه التحصیل من محموله
 الی آخره قال و این رساله نیز رفیق فقیر بود در سفر حرمین شریفین زاد شرفها منطوق فی الحدیث لابن ابی حوزة
 و شرح حوی از شیخ قاسم بر تملوفا الحنفی المتوفی سنه ۸۰۰ در دو مجلد و در وی از هر نوع جمع نموده تا آنکه
 از شرح بودن برای هر چه نظم قلیل خارج گشته و میگفت اندر نزد خانی یعنی هر چه نزد من بود و در آن فراموش کردم
 اما تمام نشده منظومه فی العلم بالحدیث للشیخ الامام محمد بن سعید سفر الممد فی اوله نظم

الحمد لله العظیم الشان	من انزل القرآن ذال المثنی
------------------------	---------------------------

مجموعه ابیاتش یک صد و یک بیت است و فقیر از خط مؤلف آنرا نقل کرده و منع الموانع علی سوا الان جمیع الجوامع
 و این همی است که بعضی از ان بر متن او است و از ان جواب داده اوله الحمد للذی اسس قواعد و بینها
 منها جملات بها شرح جمیع مسلم بن الحجاج النووی منها جملات السنه و منها جملات الجوه فی الفقه جلال الله

وارتفع المصحح السجود الممثل الرومي في القلبي العسوي محمد السيد علي اوله الحمد لله حمد التاكرس برتبه موحسرت
 دوران عاريت رايات اثاره وطاقم سمومه ومنهم العمال الشيخ حسام الدين علي الهندي المعروف بالهقي اوله
 الحمد لله الذي يزيل الاسان اقره بصفته عن سائر المخلوقات ويطهر من علم المكشوفات بغير الحملات بغير المدمات وقرت
 تعاريف الاشياء على حسن السق والتزيت قيد شوار والاعايد المعاني لمصالح التوحيه وروى كفته لما ريت
 كتاب الحامص الصغير ورائدة تاليف شيخ الاسلام عبد الرحمن خلال الدين السيوطي الشافعي اجمع كتابا في الدرر
 وسوار دوا وامل صايط لغوها واثوار دوا حطه الى ان ارتسا حاديتها مسوية معصولة لتفسير شوار ومقولها معقولة
 لتسهيل حط الاعايد ونعم المعاني وتيسير الاطلاع على الموارد المعاني مرتبا اسامي الكتب الاثوار العبد علي عله
 مع ترتيب ماسح الاسول سوية مع العمال في حسن الاقوال او ذكر ديباجة الكتابين المذكورين في رموزها كما ان الاثوار
 فلا يكون تاركها من الكتابين شيئا على طي الاثوار الدتالي المستخرج المبين في الحديث للمفكر الكاشف
 الممثل الحاد في شرح صحيح البخاري خري في بحيم الممثل الرومي في الحديث العسوي للشيخ الامام بدر الدين محمد
 س ابراهيم بن سعد الدين حاشية الكتاب الشافعي المتوفى سنة ثلث وتسعين وستمائة مختصر اوله الحمد لله الذي اوضح
 لمعالم السنة تنبيلا ودروى علوم الحديث ان الصلاح را تحيى سمومه وجيرى را ان افروده وريك مقدمه وديار طر
 مرتب كرده ودرقرعات اقسام من مسند واسماي حال كويت تحمل حديث بروي تخرى مست ارتخ سر الدين محمد
 س الى كرس حاشية المتوفى سنة تسع عشرة وثمان مائة صفيه اكلعبي في امانات من تخرج احاديث الهداية
 للربيعي للشيخ قاسم بن قطلوبغا اجمع المتوفى سنة تسع وسبعين وثمان مائة صدية السالكين في العايد
 في شرح حديث الدارين اوله الحمد لله المتوحد مائة وصعته واثار الاله محمد في مست بهر حقيقته متل حصول
 المسمى في الكلي خلال الدين السيوطي المتوفى سنة ثلثة واربعمائة وافقت كيفة كيفة روحه من الصحابة في الحديث
 وله من عايش من الصحابة مائة وعشرين موايد الضمان في روايات اس حاش في الحديث موافقا
 الاية المحسة الحافظ صاحب الدارين الى عبد الله محمد بن عبد الواحد المقدسي الدمشقي اجمع المتوفى سنة ثلث وتسعين
 وست مائة وعدد اربع مئة حديث مست كرس را شمس ابو داود ووتردي ولساني اتفاق كرده اذ موافقا
 في الحديث للحافظ الى القاسم علي بن عساكر الدمشقي موافقة بين اهل البيت الصحابة ودار واكل فرق
 في حق الآخر للحافظ الى سعيد افعيل بن علي بن يحيى الرازي السمان المتوفى سنة خمس واربعين اربع مائة مختصر
 العايد حاشية ابو القاسم محمد بن عمر الرضوي المتوفى سنة ثمان وثلث مائة حسن مائة محدث الاسانيد التكرار
 على اصول الاحار المواهب للدين في التماثل الحمد للشيخ ابراهيم الديوري اقره من قري مصر المتوفى
 سنة سبع وسبعين وثمان مائة اوله الحمد للمستوفى كل حال ابر حاشية اية تمارك في سوط در كيفة حديث وروى
 تراكم تخرى على اثره وروى في اصلاح اسرا اسمي حال تحقيق معاني وشرح عريه من حل عريه كفت ايام وسعفا
 شرح ساقين ابراهيم بن بوزهور ابو داود ودر سنة ثلثة واربعمائة در حيات مؤلف بحجوه مصر طبع تند در تاراب حاش

فی صفت قائم رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم گفته اجماع معتقد است بر آنکه مکرمه و مدینه فضل بقاع اند و ایضا گفته بر آنکه
 که فضل است از مدینه و مالک کس آن گفته و خلاف و غیره بوقت تشریف است چنانکه فضل است از جمیع مساوات از مدینه و مالک کس آن گفته
 که تشریف است که چون حسین مرعوف پدر عارف بنو میند مکه وسط البلاد و الله مرعوف بالعباد و چون
 و در باب جای فی صفت شرب رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم گفته شرب آنحضرت تالی زفر مر را استاده با وجود ذی ازان بر
 بیان جواز بود و در حق وی این فعل مکروه نیست بلکه واجب است پس قول آن سنیست آن اتباع الله صلی الله علیه و سلم
 سافطند و نیست حاجت او را نسخ و تضعیف نمی زیرا که جمیع ممکن است و معیر بسوی آن واجب زرم آنکه نمی طلقت
 و شرب از زفرم مقید مرد و دست باینکه نمی مطلق نیست بلکه عام است شرب از زفرم قائما فردی از افراد است
 پس نمی آنرا شامل باشد و تقاض حاصل شود پس محمول بود بر بیان جواز و استند لال بر عدم کراهت لعل خلفانی
 غیر سید است زیرا که تمام صحت خبر وارد و در ذی بنا و علی الضرر نمی تواند شد و حافظ ابن القیم بعد ذکر سفاهت شرب
 قائما گفته مسنون است برای شارب قائم گفتن اللهم صل علی سیدنا محمد الذی شرب الماء قائما و قاعا زیرا که باین
 ضرر و زیاده و حکم گویند تحریک هر دو ابهام پای و دفع ضرر است انتهی المواهب اللدنیة
 بالمخل المحمدیة فی السیرة النبویة للشیخ شهاب الدین ابی العباس احمد بن محمد بن ابی بکر التتلی
 المصری الشافعی المتوفی سنة ثلث و عشرين و تسع مائة اوله الحمد لله الذی اطلع فی سماء الارض
 شمس انوار مبارک النبوة الحمد و مجلد است در اسلام درین باب کتابی مثل او بعد از او
 تألیف نشده اخت شفا فی قاضی عیاض است بلکه امثل از او در کشف الظنون گفته
 هو کتاب جلیل القدر کثیر النفع لیس فی نظیر فی باب در تبه علی عشر مقاصد و قال فرغت من تصنیف هذه السیرة
 در بلاد هند خلی عزیز الوجود و او اول اشاعت آن درین آنکه از شیخ علی حقی نزل که مکرمه صورت گرفت و من سن
 سنة حسنة فله اجر و اجر من عمل بها شیخ عبد الحق دلوئی در زاد المستقین نوشته اند شیخ علی متقی بجا آن فیه که کتاب
 مواهب لذیذ داشت که ندید و گفته شنیده شده است که پیش شما نسخه از مواهب است ملک شماست یا وقت
 آن فیه از بیان آن افتخاض کرد و نخواهست که بوقت آن اقرار کند فرمودند هر چه باشد سلیح آن بچند رسیده است
 گفت نیست ابراهمی فرمود این بی ابراهمی است نیت شما کرده شده است این ابراهمی بدو نوشته را بجا و بعد از آن
 متدوره از آن است کتابی فرموده نسخه از آن بکثرت فرستادند و حاصل سخنهای در یار هندی و آن کتاب نسخه ایشان است که بکثرت
 فرستاده بودند انتهی شرح حافل فرمود مواهب که ندید از امام علامه محمد بن عبد الباقي بن یوسف الزرقانی المالکی
 المصری المتوفی سنة اثنتين و عشرين مائة و ثمانیة و درین کتابی نوشته و در محروم هر قباله
 و هر چه اکثر احادیث و روایات و غیره و صفات شریفه صلی الله علیه و سلم جمع کرده و جزوه است و غیره و هر چه
 اول شرح این است الحمد لله الذی جعلنا خیر امرنا خرجت للناس و در وی گفته اما بعد هذا الکتاب لم یلم علیه منی رباب
 ولا رغبائی فی تعریفه را خیر انما اطلبه بنی فیه خرج المواهب فا و دعه نقالیس بهای ترا فیس فی شرح السیرة النبویة

و بعضی ندارند و بانی تحقیق علیه که در جمیع نسخ موجود است از آنجه که نسبت به حضرت مرسل است یا نزد حضرت و کتب
و شیخی مالک که بنام درین سند مذکور شده اند به فتاوی و پنج کس اند و دو جای بی تعیین نام باین عبارت مذکور اند مالک
عن الشافعی عنه و آنچه امام مالک گفته بکنی بدون ذکر راوی آن پنج موضع است حدیث در رجال صحابه که در پیش مذکور اند
بهشت او پنج است از آنجا که صحابه است و سه و از تابعین چهل و شش است انتهای تشریح در نسخ صحیح بن یحیی تمیمی است در باب
فی اسماء النبی صلی الله علیه و سلم میگوید و این آخر باب خبر است که بران موطا تمام شده مالک بن ابن شهاب عن محمد
بن حمیر بن عظمی عن رسول الله صلی الله علیه و سلم قال فی خمسة اسماء ما محمد وانا محمد وانا احمد وانا الهادی الذی یجاء به الی الکفر
و انا الحاشی الذی یشر الناس علی قیدی و انا العاقب این یحیی تمیمی غیر مصحودی است چنانچه در نسخ ابو صفا و صحیح یازدهم
نسخه مسوید بن حذیفه و از غیر روایت او این حدیث است که عن هشام بن عروه عن ابی عن عبد الله بن العاص بن سواد
صلی الله علیه و سلم قال ان الله لا یقبض العلم انتزاعا یترک عن الناس لکن یقبض العلم یقبض العلماء فاذا هم بطلوا
انخذ الناس بؤسا جمالا فاشبهوا فافوتوا غیر علم فضلوا و ضلوا و انما تشرع و هم نسخ امام محمد بن حسن الشیبانی و موطا خود را
برین حدیث ختم نموده اخبار مالک بن عبد الله بن عمر بن رسول الله صلی الله علیه و سلم قال انما احکم فی ما خلا من الاعم کما بین
صلوة العصر الی غروب الشمس و انما شککم و تل الی یهود و النصارى کر جل یستعمل عمال انقال لیل لالی نصف النهار علی قول
قال فعلت الی یهود الی نصف النهار قال لیل فی نصف النهار الی النصارى علی قول فی طریقه و ثم قال من لیل
من صلوة العصر الی غروب الشمس علی قیة الطین قیة الطین الا فاتهتم الذین یقولون من صلوة العصر الی غروب الشمس علی قیة الطین
قیة الطین قال فاضیت الی یهود و النصارى فی قالوا نحن اکثر عمالا و اقل عطا قال بل انما شککم من حکم شیئا قالوا لا قال فانه فضل الی و یسته
من ایشا و ثم قال محمد هذا الحدیث یل علی ان تاخیر العصر فضل من تعجیلا الا تری انه جعل ما بین الظهر الی العصر اکثر ما
بین العصر الی المغرب فی هذا الحدیث من عمل العصر کان ما بین الظهر الی العصر اقل ما بین العصر الی المغرب فذا یدل علی
تاخیر العصر و تاخیر العصر فضل من تعجیلا ما دامست الشمس یضیة و فقیه لم یأطعها صفة و هو قول ابی حنیفة و العامة
من فقهاء ائمه السلف الی انتهی در بستان الحیثین در تحقیق مقام گفته آنچه امام محمد ازین حدیث استنباط کرده اند صحیح است
و در لول حدیث همین قدر است که ما بین صلوة العصر الی غروب الشمس کمتر از ما بین نصف النهار الی صلوة العصر می باید نکات
علی و کثرت عطا که مقصود از تشبیه است درست گردد و این جنی بدون تاخیر عصر از اول وقت آن تحقیق نمیشود و اما آنچه
از بعضی فقهاء منقول است که باین حدیث تسک کرده اند در آنکه وقت عصر از ابعاد التخلیک شروع می شود و قبل از آن
وقت ظهر است پس در آلات حدیث بران موقوف است آری اگر گفته ما بین وقت العصر الی غروب می بود و گنجایش این است که
لفظ حدیث ما بین صلوة العصر الی غروب الشمس است و ظاهر است که صلوة العصر را اول وقت تحقیق نمی شود و اما حاصل گردد
و در تشبیه بر قیای ما بین نماز عصر است برونی آنچه معمول است آنجا که بود تا وقت غروب آن کمتر از ما بین ظهر و عصر باشد و گو
از ابرار دای وقت عصر تا غروب مساوی آن باشد و اگر کسی را بنا خاطر رسد که تشبیه برای تفهیم است و درین صورت
تحلیل لازم آید زیرا که صلوة عصر اتعینی نیست پس کسی در وقتی از اوقات متعینه بخواند بخلاف وقت عصر متعینه نیست

والفوائد شرح بسیط مست وجاز مجله و در هر صنف طبع شده اولاد احمد و سالدی الطبع ششمین است و صاحب الحدیث فی سماء
 و در دیباچه وی مقدار وضع کرده و در آن حال مؤلفه و طبع تفصیل نوشته و در بستان الحدیثین گفته حضرت شیخنا و قد و سنا
 فی کل العلوم و الامور شیخ ولی الله دلهوی قدس الله سره و شرح نوشته اند بر احادیث و کتاب و مؤلفا بر ادبیت جمعی ایشان
 و اقوال امام مالک بعضی باغیات ایشان آمده و فرموده اول که خیلی دقیق و محبت دانه است بزبان فارسی است
 نام او مصطفی بن احادیث المؤلفا و دوم که مختصر است در آن گفتار بر بیان مذاهیب فقههای حنفیه و شافعیه فرموده و قد
 ضروری از شرح غریب و مضبوط مشکل داخل نموده می است بسببی من احادیث المؤلفا و اقرح و وف این شرح را از ایشان
 بعضی و اتقان شنیده است انتی و ذکر این هر دو شرح سابق تر قوم شده و در قول جلی فی ترجمه التولی للشیخ محمد عاشق
 فرموده یعنی شام ولی الله محدث دلهوی درین دور را در عمل بر مؤلفا است و یکبار باشتن مختصر حیات و گفتار آنچرا در
 حدیث نزدیک اند لغت غریبی تراود و دست بازداشتن از انکار و رویه دانشمندانه و همچنین مراد حق درین مانده
 ریختن بر کاشفات صوفیه و اشغال او را ایشان است انتی **موفقیات** فی الحدیث للزمین بکار الاله
 القرشی المتوفی بکته سنه ست و خمسمین هجری است انتی **مهم السنن** لابن خزمه الاندلسی **میزان الاعتدال**
 فی نقاد الرجال الخجلان علی فخره شمس الدین ابی عبد الله محمد بن احمد الدیمی المتوفی سنه ثمان و اربعین و سبع مائه اوله
 الحدیث الحکم العدل الاعلی الکبیر در کشف الظنون گفته بود کتاب جلیل فی المناهج فقهه العلم النبوی القدر بعد کتاب الله
 و زاد علیه ریادات حسنه من الرواة المذکورین فی الکتاب بالنذیل علی اکمال لابن خزمه رتبه علی حروف المعجم
 حتی فی الآباء و لیقرب تناوله و مضر علی اسم الرجل من اخرج له فی کتابه من الایته السنه بر سوز هم السامیه و فیهم من
 مشکوک فیهم ثقت و جلالت بادی الیقین لم یجد فی اسم احد من له ذکر بلین جمافی کتاب الایته خوفا من ان یتعقب علیه
 الا باکان فی البخاری و ابن عدی و غیره من الصحابه فانه یسقطهم بحال التهم و کذا لا یدکر الایته المتبوعین فی الفروع
 بحال التهم فی الاسلام فان کره فعلی الاضافه فقد احتوی کتابه بر اعلی ذکر الکنز ابن الوضاحین فی التهم
 ثم علی التهمین بالوضع او بالتزویر ثم علی الکنز ابن فی التهم لافی الحدیث ثم علی المتروکین المکی الذین لم یقتض علی قوتهم
 ثم علی الحفاظ الذین فی دینهم رتبه و هم علی الضعفاء من قبل حفظهم الذین اسم غلط و او نام فانه یقبل حدیثهم
 فی الشوهد و الاعتبار ثم علی الصادقین المستورین الذین اسم لیس لم یبلغوا رتبه الاثبات ثم علی خلق کثیرین
 الجهولین ثم علی الثقات الذین فیهم بدعت و کلک فیهم من الایته فی کل اسم ثم من المعلوم انه لا بد من صون الراوی و ترو
 فاما الحفاظ علی المتقدم و المتأخر و هو اس الثقات ثلثه سنه کذا قال الله اعلم و ذیل این کتاب را صاحب خطیران الذین
 ابراهیم بن محمد الحلبي سبط ابن العجی المتوفی سنه احدى و اربعین و ثمان مائه و مختصرش که معروف بلسان المیزان است
 تألیف حافظ ابن حجر عسقلانی است و تحریر المیزان هم از دست اول لسان ابن است الحمد لله المحمود و یکل لسان در
 گفته من اجمع ما وقعت علیه کتاب المیزان ذکر کن اردت لنسخه علی وجهه فقال علی قرا یت ان احذو منه اسماء
 من اخرج له الایته السنه فی کتبهم و بعضهم و کتبت منه بالیس فی تونزیر الکمال کان من فی کمال فاندان احدهما

المستوفی سنة احدى عشرة و قس مائة نصاب الاخبار لتذكر الاخبار الامام الحسين سراج الدين بن محمد بن محمد بن محمد الاوشی فقله من الاقناع والتبني جامع الترمذي وروضة العلم وشهاب الاخبار وصحيح البخاري وطبقا الطوسي وحيون المحاسن فردوس الاخبار وكنت الاحباب للوكوات وسنديا في بريرة والكشف واليو اقيت قد اختصر من كتاب غرر الاخبار ودرر الاشعار وهذا الذي كان جدي بجمعة مختصر على ابي الفتح حديث صحيح وهو كثير الابواب كان جيا في سنة تسع وستين خمس مائة نصاب الراية لاحاديث الهدى يتيقظ نظم الدرر في علم الاثر الفقيه في الحديث لجمال الدين السيوطي اولها مصحح له حمدي واليه استندت في طبعه كهرج دروي بسرخي نوشته ام زياد من بيت و بروي شرحي ست استازي سمي بالبحر الذي ذكرنا تمام فتد شرح ديكر سمي بقطر الدرر نظم الدرر والمرجان للشيخ الامام واحد الدين البركي ثم الجان ميري الهندي مجلد وسط است اوله الحمد لله الذي ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ليعظه وعلى الدين كله دروي گفته ان اهل الحديث فاطمة بغير اسم سبحانه استي وزيادة قد صنفوا في فصول مغازيه وشماله وشيعة الشريعة صلى الله عليه وسلم كتب شي و الفتاوى في تبيين كثره وفنائه ومفاخره زير الاقتصار ويزولوا بهم طول الذي في اكنا لانا و اتام ما واني مع قلد بضاعتى متحقا نفسي في مسلك زير كتم كجود يوسف الفتح مختصر انبيت فيه ما قرب ما خذ و فقله وسهل تناوله وحله ليكون للبعدي بصيرة و للمنتهي تذكرة و در آخر شرح گفته قد فرغت من تسويد هذا الكتاب بحمد الله الذي اصنف في الاسلام مشقة قط في ما اظن يوم الثلث ثمان في ذي الحجة سنة احدى وتسعين الف نفحة الجودي في البحر بين احاديث الهدى السليح اليها بن الدين محمد الموصلي الشافعي المتوفى سنة ثنتين وستين مائة نفى النقل في الحديث للابن الفرج عبد الرحمن بن الجوزي نقاياه للسيوطي دروي رساله در علم اصول حديث ورج عنده اوله علم الحديث علم الحديث يعرف بها اصول السنن والفتح شرح آن كه تمام الدرايه است هم از دست النكت البديعات على الموضوعات اى موضوعات ابن الجوزي للسيوطي سبق ذكره النكت على كتاب علوم الحديث للابن المصباح سبق ذكره نوادر الاصول في معرفة اخبار الرسول للابن عبد الله محمد بن علي بن حسن بن بشير الموزني الحكيم الترمذي المتوفى شهيد سنة خمس وخمسين مائة في زوائد من زجل الدين سيوطي نست حكيم دروي سه صد اصل ذكر نموده و در زد كم سيلوة العارفين بلقب كرده و اين غير ترمذي صاحب جامع صحيح است كه كتابش بعد و در صحاح سنة ست و درين كتاب احاديث غير معتبر بسيار است اكثر جلالان الاشتباه ميشود و حكيم ترمذي را بهان ترمذي خيال كرده نسبت به ابيات بسوي او ميكنند دريتجا فرق كود ضرورت حكيم و اصل ايقال في السجود لسجدات القرآن ميگويد ايقال في سجدة سورة الاعراف عند قوله تعالى ان الذين عند ربك لا يستكبرون عن عبادتي ويسجدونه و السجودون غلبت اهم سنازل القرية عندك فتظهر واعند الاستسكار واذ عنوا لك خضوعا عما عاينوا من كبرياك عزير جبروتك في الملكوت فلتقو على تمسكك بالتسبيح و استكناوا بالسجود كاخشوعا لاهلها و ابرج ملكتك من خرج له ابرج فطرتك و من صبح يدك انه جديك المردوعون في التوراة و الموصوفون في الانجيل باسماعتنا من و نك و فضلك

وادیت الی الخلفین ساء ما یاکل وکرانک حسا ورافه محمد الیک مجلس من اعتکرت حجتک القیامه بایدها ساء ما یاکل
 الاوکل سیک و معروف ک یا سرف و با عطایا الخریط و محمودا علی صانعک المحید السقی ذکره شرف الطول کتبه قال
 الحکیم الترمذی و اوصیت عمره الی یقل عی و لا یسب الی شیئ منه و لکن کان اذا انت علی بقی اهل بیته فی تصامیمه
 و یلوح صدق بالقول فی ذلک الکتاب حیت لم یقدم خطبه و لا ترید اذ یقال تامل و بانها اصل قد قبل ان الاصول
 اکت ما یستوفی هو موجود فی کتبه رتبه الشرف الطوسی بالری کذا قال الغفیری فی فی دهرس به الکتاب و یختصر
 علی قدر زیاده امتی **نور المسعته** فی مصنف الحقه للحی و السید علی اوله الحمد لله الی حص به الاله الحقه
 اما وحر لاس الفصائل السیده رساله الیهیت مختصره و مصنفه یوم حقه متبل بریکه صدیکت حاصیت که در
 احادیث اردنده و این رساله در حدوده مصر و کتبه الخریط علی طبع رسیده در اسب و هو اجمع رسائل این باب است
 و اصل علم فی **القائمه** شرح صحیح النجاشی للشیخ نور الدین بن محمد صالح الاحمد اذی المتوفی سنه اربع و ستین الف
 دهائیه کلمات فی غریب الحدیث للشیخ الامام ابی السعادت مبارک بن ابی الکرم محمد المعروف باسم الاثیر الخیر
 المتوفی سنه ست و ست و اید کتبات اکر کتاب العربین للردی و غریب الحدیث لابی موسی الاصبهانی احکروه
 و بالترام اول ف تانی بر هر کله و اما شرف ثالث معروف بخر تریه اوه علامت کتاب هر وی کا سحر و علامت کتاب
 ابی موسی حرف بن خمر کرده و غیر این دو کتاب ابی علامت که استه تا شمیرات مارا یه ما و در کتبه در حرف مدین کتبه
 اوله الحمد لله علی محمد بن محمد و ذیل فی ارضی الدین محمود بن ابی کره الارموی المتوفی سنه ثلث و شترین سبج ابیه
 و مختصر اربعه بن محمد الصغوی المتوفی سنه ثلث و شترین تسع مائه و سبج اربعه محمد و خال الدین سنیوطی بن محمد بن خیر
 سسی بالده التی فی مختصر مایه اس الاثیر و لا التخیل و التاریخ علی مایه اس الاثیر فی العربیه ویر مختصر مایه اس
 شیخ کامل علی بن حسان الدین الهندی الشهیر بالمتقی سنه ثمانیه فی سبج ویر مایه مختصر جامع التوحید لابی العبد
 بن سعد بن ابی حمزه الارموی المتوفی سنه خمس و ستین مائه تم شرف و سما ویر العفوس و تخیله المعروف علیها و ایدها
 اوله الحمد لله علی حق رتق کلمات حالات العلوب **سلاک الوطار** لشیخ اسرار المتقی الاحبار کما و طاقوت
 عاتم الخیرین المعسر بن ماله یا الیهیته فاصی قصاده الضعفاء المحمه الی علی محمد بن علی بن محمد الشوکالی المیسوی سنه
 حیدیه و الثانی الف اوله الحمد لله بن شریح صدره و امیل الاوطار من علوم السنه و افاض علی قلوب ساس الباری عارف
 لاس احیاس ظلم الخبال کتبه الخیر و در وی کتبه لکما کان الکتاب الموصوم بالمنقذ من الاحبار فی الاحکام ما شرح
 علی مدح سوره الاحزاب و سوره الاحزاب المایه الاعلام قد جمع من سنه المطبوعه و المکتوبه فی عید و اسفار و طبع الی مائه
 فی الاطرافه احادیث الاحکام متعاصر عنها الدوائر الکسار و تامل من الاصل المسائل حقه مایه فی ویر الطفره سبج باطل
 الاحمار و صار حقه العله ویر الی مائه الی لیل الاسیامی بن محمد الدیار ویر الی اسرار فانها بر حقه علی مائه
 اطار المحمد بن سبج علی الدحل فی امواسه و اقدم الساتین من الختفین ویر الطیار ویر الی ویر الطیار ویر الی ویر الطیار
 من حق التقلید یقولون علی الی قوله سکت فی بهما الشرح اطول الشرح مسلک الاحتمار و حقه عن کثیر من التقریبات

در پیوسته نشان و متعین باشد و ائمه که فرمایند است از قرنی عصر او و از ده ساعت متولد شده قرآن تجوید و ائمه
بر پدر خوانده و در سال ۱۲۰۰ برای تحصیل علم با فرقی قدم آورده و در وقت چهارده ساله بود از شیخ محمد امیر و عبد الله شرفاوی
وسید او و قضاوی و طبقات ایشان اخذ علوم کرده و اکثر اخذ از شیخ محمد فضالی حسن توفیقی است ملازم اول بود و او را
در اندک مدت بارع شده در هر فن و در سن اربعه که او از توحید و اصول معقول و منقول اخذیه شامل و در سه نوشته و تعلیم
نفس عالی داشت و بر آن ملازم بود علی التوالمی و دایم التلاوة قرآن و تفسیر عین الاقران با اهل بیت نبی کریم و او را
و حبیب بود و باین جهت مواظبت میکرد و بر زیارت ایشان جماعت و رفت می نمود و با ابواب اینها تالیفش هم در زیارت و می
انتشار یافته و از تفسیر البلاد مطلوب شده ریاست جامع از هر در وقت او منتفی بسبب وی او بود در سن ۲۰ متولد
آن شده وفات او درین نزدیکی در سن ۲۱ که در سن ۲۰ و در وقت او و چند ائمه افتاده و رح
ابو عبد الله احمد بن محمد بن ضیل بن هلال بن اسد بن ادیس بن عبد الله بن حیان بن عبد الله بن انس بن
بن قاسط بن مازن بن شیبان بن قریل بن ثعلبه بن حکایه بن صعب بن علی بن بکر بن اهل بن قاسط بن هبیب بن تهمی
بن قری بن عبد الله بن اسد بن هبیب بن نزار بن معد بن عدنان الشیبانی المروزی صحیح و نسب و همین است و قبیل
بنی مازن بن قریل بن شیبان بن ثعلبه بن حکایه و این غلط است زیرا که وی از بنی شیبان بن قریل است نه از بنی ذریل
بن شیبان بن ذریل بن ثعلبه بن حکایه بن شیبان است و الله علم مادرش از بلد مکر و در حالت حمل می برادر و در بغداد
مرجع الاول و از دهم یازدهم سنه اربع و ستین مانه او را بزرگساید و بعضی گفته اند که هم در مرو متولد شد و بغداد آمد و در
حاکم شیعیه خواره بود و ی امام محمد شین بنوی زمین است در کتاب سنن خود واحدی جمع نموده کثیر او را اتفاقاً نیافته و در
نزار حدیث یادداشت از اصحاب شافعی است همیشه مصاحب او بود و آنکه شافعی بسبب وی ضرر رفت سفر بکسب و حق
او گفت که از بغداد برآمد و نگذاشتند که در آنجا متقی ترو فقیه تراز وی شیخ عبد الحق دلبوی در رشته الامعات ترجمه بشکوه
نوشته پیش او وقت بود و در حدیث و فقه و زهد و ورع و عبادت و با و شناخته شد صحیح از سقیم و مجروح از معطل نشو و نهاد و بفرمود
و طلب علم تحصیل حدیث در آن پای کرده و بعد از آنکه از سماع حدیث از مشایخ آن ناحیه فارغ شده رحلت نمود و در تحصیل حدیث
و سماع حدیث از وطن خویش بکوفه و بصره و مکه و مدینه و مصر و شام و جزیره و کتابت حدیث و سماع آن از علمای شایسته بلاد مکه و
روایت دارد از نزدیک بنی بن سعید بن قطان بصفیان بن حمینه و خلایق بسیار و روایت دارند از و شایسته علمای
مثل محمد بن اسماعیل بخاری و مسلم بن حجاج قشیری و ابو زرعه و ابو داود و سجستانی غیر ایشان سخن بن ابویه و حق او گفته
احمد بن حنبل حدیث میان خدا و بندگان او بر روی زمین احمد سعید و در می گوید من ندیدم هیچ جوانی که احفظ باشد
محدث رسول خدا و اصل علی و سلم از احمد بن حنبل پسند او در میان مردم شنیده و معروف است و کتاب در زمان او
اصحی ارفع و جامع کتب بود از ابو داود و سجستانی منقول است که گفته می باشد با احمد بن حنبل می باشد آخرت است یاد هیچ
از امور دنیا و در مجلس او نبود و اکثر ده اندک وی فقه اختیار کرد و در فقه و مسائل بر آن مبرم نمود و او یکسری چیزی قبول نکرد
محمد بن موسی گوید از عصر برای حسن بن عبد العزیز میراث و صد هزار دینار زر سرخ بار کرده بغداد فرستادند اما فقه

و استقامت رسیدند و جماعتی که از ایشان امام احمد بود بسوی خلیفه فرستادند چنانکه امام احمد بقره رسید خبر مرگ مامون بطور آرزو راه بغداد برگشت مامون وقت انتقال خلیفه خود را وصیت کرد بر جمل مردم هر غلطی قرآن مجید و هر غلطی خلیفه احمد بر چنین اقدار که روز دنا آنکه گشت و شربت ماه در زندان بود بهشت روز بیا مانده وفات یافت و خلیفه ابی نعیم رضی الله عنه در کتاب سبقتاب اعلام الموقعین شرح بحال العالمین در ذکر مقتدین بنیاد نوشته که بود در انجا امام احمد علی الاطلاق احمد بن حنبل آنکه بزرگدرو روی زمین از روی علم و حدیث و سنت تا آنکه آیه حدیث و سنت ابعاد و کتب اشباع اویند تا روز قیامت بود و شدیه الکرامه برای تصنیف کتب و دو سبقتاب شدیه تجربه حدیث و ناخوش شدیه کتب بکلام خود و شدیه بسیار سیکر و بر آن چون الهیست او تعالی حسن نیت و قصد او نوشته شد از فتوی کلام و زباده از سنی کتاب نیست نهاد حق تعالی بر ما بکثر آن کتب فیه تفسیر از ان مگر قلیل و جمیع کرده است خلال انصوص و ارجاع کثیر قریب است کتاب یا اکثر از ان روایت کرده شد فتاوی و مسائل او و حدیث نمودن بانی قریب قرن تا آنکه امام و قد و اهل سنت شد با وجود اختلاف طبقات آنها تا آنکه مخالفین نه همیشه با جهاد و تقلیدین غیره روی تعظیم کردند انصوص و فتاوی او را و پیش از سند حق آن قریب انصوص و فتاوی صحابه و هر که تامل کند فتاوی او را و فتاوی صحابه مطابق یا بدیگری را یا دیگری و در یاد که همها خارج از کتب مشهوره است تا آنکه هر جا که صحابه اختلاف کرده اند بر دو قول است از روی نیز در روایت آمده است بود و تحری و فتاوی صحابه را مثل تحری صحابه و مرفعات او را و بلکه علم از ان بزرگ مقدم میکنند فتاوی آنها را بر حدیث مثل اسحق بن ابراهیم بن مانی در مسائل خود گفته ابو عبد الله یعنی امام احمد را حدیث قبول خدا مثل رجال ثبت و دست ترست بسوی تو یا حدیث از صحابه و تابعین قبول رجال ثبت گفت علی بن ابی طالب و ابو و فتاوی او را و منی بر پنج اصل یکی انصوص چون انص یا فتی فتوی بسوی داوی و التفات بسوی خلاف وی نکردی هر چه باشد و از هر که باشد از ان التفات نکرد بسوی خلاف عمر و بنیوت به حدیث فاطمه بنت قیس و در تهم جنب به حدیث عمار بن یاسر و در استدانت محرم بطبی که پیش از احرام استعمال کرده بود و حدیث عایشه درین و همچنین التفات نکرد بسوی خلاف مخالف در منع مفرد و قارن از فسخ بسوی تمت بنا بر حجت احادیث فسخ و همچنین قول علی عثمان بن عفان و ابو ایوب بن ابی بن کعب در ترک غسل از کسالی بنا بر حجت حدیث عایشه آنها فعله و رسول الله صلی الله علیه و سلم فافسلا و التفات نکرد بسوی قول ابن عباس و قول علی در روایتی که دره ستوفی عننا زوجه که مالک انصی الاجلین است بنا بر حجت حدیث مبعیة اهل نه بسوی قول معاویه و معاذ و در توریث مسلم از کافر برای حجت حدیث شافع از توریث بنیها و نه بسوی قول ابن عباس در صرف یعنی فی قول لار بالانی انسیه بنا بر حجت حدیث برکات وی و نه بسوی قول او با بحت کوم حم و ابرق قسم بسیار است و مقدم نمیکرد بر حدیث صحیح هیچ عمل و رای و قیاس و قول کسی را و نه عدم مسلم را انجاف که بسیاری از مردم اجماعش نامن و بر حدیث صحیح تقدیمش نمایند بلکه وی تکذیب مدعی این قسم اجماع کرده و تقدیمش بر حدیث ثابت و مانند است و شافعی هم در رساله جدید خود انص کرده است بر آنکه هر چه در ان خلافی معلوم نیست آنرا اجماع نتوان گفت و لفظ وی این است اما لایعلم فی خلاف فلیس اجماعا و عبد الله بن کعبه

تقديم مدد را ميگفت هر چه دعوی يكدمردی در ان اجماع را آن كدمست هر كه دعوی اجماع كند كدام مستند
مردم اختلاف كرده است مدونی آراء است و آن شنبی است به این باید كه چنان گوید با علم الناس اجماع است و دعوی
است بر این اجماع و دعوی من اجماع را نام احمد و سائر ائمه حديث اصل است از كدام كدمست كل اجماع را كه چنان
حد علم بحال است اگر كذا را مستلصص من شوبه قائل شود برای هر كه ميپندد محال را و چنان مستلصص تقديم اصل
في انك مستلصص من اربع قسم دعوی اجماع انكار كرده است انام احمد و ثناني به ايجده مردم گمان بكند كه وی و دعوی
اجماع را مستند گفته اصل و دوم آنكه چون باقی فتوی بعضی صحابه كه شهادت نمیشود برای آن محال را ارايه است
در ان مستلصص و دیگر داران بسوی جبردی و ميگفت كه ان اجماع مستلكه از وضع اود و عبارت ان مستلكه ميگفت
لا اعلم شيئا يذنه يا ما ساد ان حيا كه در روايت الوطاع اليك لا اعلم شيئا يذنه قول ان حسان ان حمز و احد عشر
من الساعين عطاء و محمدا و ابا المديه على تسري العدن في الس من مال كذا مستلصص اعلم احاد را و ثناني و العطاء
الانام احمد و چون انام اعلم نوع قوما باقی مقدم كرد و وی على سرای و در قياس اصل سووم آنكه در اختلاف صحابه
ار احوال ايشان قولي احتيازي ميكرد كه اقرب بودی بسوی كتاب و حديث ارا قوال ايشان بيرون می روت پس اگر
ظاهر مستند به واقعت احاد لا قوال حكايه يكر خلاف را در ان مستلصص و حرم می بود فتوی آن جناب ارا بهر من نالی
انام احمد را گفت مردی در قوم خودی باشد و او را از جبري پرسيد كه مردی اختلاف است يعني پس می چيكند و مرد
فتوی به ما يذنه موافق كتاب است مستند بهر چه نو باقی ان مستند و اساك كذا گفته است آیا جواب ده در ان گفته است
اصل چهارم احد مرسل و حديث ضعيف است چون مستند در ان باب جبري كدم دفع كند آراء و وی کسی است
كه ترجیح داد آراء را قياس ميست مراد مردی ضعيف حديث باطل و مستلصص و ايجده در وقتن مستند كه در باب
بسوی وی روايست تا عمل چيرسد ملكه حديث ضعيف مردی قديم صحيح است و قديم ارا قاسم حسن مستند و قديم
حديث را بسوی صحيح حسن ضعيف ملكه بسوی صحيح و ضعيف مردی راجيده تر است پس اگر يافته شود
در ان باب تری دفع اود و قول صحاح نه اجماع و خلاف می عمل بر ان مردن اولی ارا قياس باشد و مستند
ا را يكردی موافق اوست برين اصل من حيث المله چه هر كی ارا ايشان تقديم بكند ضعيف ارا قياس پس
الوجيه تقديم كدم و حديث تقديم في الصلوة ارا حص قياس حال آنكه اهل حديث اجماع كرده اند ضعيف می و تقديم كدم
حديث و صومليد نمرا ارا قياس و كذا اهل حديث تصديق بكند و تقديم كدم و حديث اكثر انحص عشره انام ارا حص و
ريكره ايجده مرید و هم می عني ادر حقيقت كه است مساوی اصل بر و در هم مستند حال آنكه حديث ضعيف مستند ارا
ايشان و تقديم كدم و حديث لا امر اقل من عشرة و اهرم ارا حال آنكه اجماع كرده اند ضعيف بلكه اطلال و ارا حص قياس بلكه
مدل صدق و حاو صه است در معامله مدل لصع پس بهر چه مردی اهر و راضی شود حاضر باست قليل بود يا كذا و تقديم كدم
شاهي حتر خرم صيد و خ رانا و وجود بعضن ر قياس في تقديم كدم و حتر خرم راز را كه در وقت می با وجود و ضعيف حتر خرم
آن راي قياس غير كذا را ملا و تقديم كدم و در كی اهر و قول خود حديث من قاء اوجع لليتوضا و كذا على صلواته را

شوق تصنیف در سرفا و تصانیف مقبوله از وی یادگار ماند از جمله آنها شرح بخاری است که در کتب معتبره در باب
 علی بن ابی طالب و نحو مسند فی شرح المقدسه الجزیه و الاطراف الاشارات فی الحشر القراءات کتایب الکفر فی وقت حرق و شمشیر
 علی بن الحنفیه و شرحی دارد بر شاملیک زیادات ابن الجزری را در آن آیه ختمه و فوائد غریبه آورده که در کتاب دیگر متوان یافت
 و شرحی دارد بر قصیده برده سیمی بانوار ضیاء کتبانی و دارد بر کتابی تحت التماس سیمی بتقادیس الانفاس کتبانی دارد
 مساقب شیخ عبدالقادر سیمی بالروضه از اهر و کتبانی و کرد سیمی بتجمل السامع و القاری تختم صبیح البخاری شیخ جلال الدین
 سیوطی را از وی شکایت بود میگفت از کتب من در مواهب لدنیة استمداد خود در بی اعلام انکار از کتب من نقل میکنند
 و این سخن نوعی از خیانت است و نقل شمره از کتمان حق تیر و زور و چون این فتح کایت شائع شد بجنود شیخ الاسلام ازین
 ذکر باجهال افتاد سیوطی قسطلانی را از ازم داد در مواضع بسیار از آنچه انکار گشتی و در چند موضع از مواهب لدنیة نقل
 و از مؤلفات بقی نیز او چند مؤلف موجود است نشان بدهد که در کدام یک از آن مؤلفات دیده نقل کرده است قسطلانی
 و تبیین موضع نقل عاجز گشت سیوطی گفت این نقلها از کتب من کرده است و من از بقی کرده ام پس از این که گفت
 نقل السیوطی عن البیهقی که نکلند انا حق استفاد من هم بجای آورده و از جمله مضمین نقل هم خارج الذمه گشت قسطلانی
 ملزم شده از مجلس برخاست همیشه بنظر داشت که از این کدورت از خاطر شیخ جلال سیوطی نمایم بیشتر فی شکر و ذکر
 بهین مقصد از شهر مصر تار و ضحکه مسافت دور دراز دارد و پیاده رفت و بهر سیوطی استاده دستک او شیخ پیر گیسو
 گفت ختم احمد که بر پهنه پا و بر پهنه سر و از شمشیر استاده ام تا از من کدورت خاطر دور کنی و راضی شوی شیخ از
 اندرون خانه جواب او که کدورت خاطر دور کردم اما در وازه بکشتاد و ملاقات نمود و فوات قسطلانی شب جمعه ختم
 سینه خود و دست و نه در قاهره مصر اتفاق افتاد و بعد از نماز جمعہ در جامع از بهر روی نماز گذارده و در مدینه عین کدورت
 جوارخانه او بود و دفن کردند کدافی بستان الحذیر بن ابن حکایت اشیر علی بن حق و لوی نیز با مختصار و زاد المتقین آورده و نقل
 ابو بکر احمد بن علی بن ثابت بن احمد بن مهدی بن ثابت البغدادی المعروف بنحیه ابن حنانه متوفی علی بن
 بود گفته اند اگر او را کتابی غیر از تاریخ نمی بود همین کتاب کفایت میکرد زیرا که دلالت دارد بر عظیم اطلاع او و کمال بصافت
 زیاده بر شصت کتاب است قریب صد فاضل می اشهر از وصفت است از آنچه است کفایه و مشرف اصحاب الشیخ
 و السابق و اللاحق و المتفق و المقتضی و المختلف و تفتیش المتشابه و کتات الرواة عن مالک
 و ثقیفه المتقین فی تمیز الملتبس و تمیز متصل الالاسنید و رواة الالبان علی الالباب و غیره و کمال من التصنیفات
 المفیده التي هی بضاعة الحذیرین و عروته من فہم حافظ ابوطاهر سلفی در حق تالیفاتش گفته فقط

تصانیف ابن ثابت الخطیب	الذی انصب الی الفضل الرطبیب	یراها اذ رواها من حواها
ریاضا للفتی الیقظ اللیب	و یاخذ حسن ما قد ضاع منها	القلب کما حفظ الفطن الا ربیب
فاية راحه و نعيم عیش	یوازی حینها بل ای طیب	ولادت او روز پنجشنبه بیست و چهارم ذی القعدة
سنة صد و نود و دو بوده و قبل ششم جمادی الآخره پدرش نیز سناسبتی بعلم حدیث داشت و از تلامذات طلبه ابن فخر بن ابی بکر		

لا تظن اخاك الدنيا الرخوفها ولا اللذة وقت مجلت فرحا
 وفصله بين الخلق قد وغما
 كوشا رب عسلا فيه منيه
 كذا تفضل سيفا من به فحكا

چون بهار شد بنظیف گفته فرستاد که من هیچ وارث ندارم مال من بر بیت المال میرسد اگر از من باشد من آنرا بطو خود
 بشه صرف نمایم خلیفه فرمود مبارک است همه کتابها را وقفه کرد و جمیع اجناس مال را در راه خدا صرف نمود و بنعمت و نعم
 سیزده بار صد و شصت و سه روز بنفاد و وفات یافت و سمعانی گفته در سوال انتقال نمود شیخ ابو اسحق شیرازی که از شما
 مشایخ شافعیه و جامع علوم ظاهر و باطن بود جنازه او را بروش خود گرفت گویند از وی انتفاع بسیار حاصل ساخته بود
 و در تصانیفش مراجعت میکرد خطیب در وقت خود حافظ مشرق بود و ابن عبد الجبار مغرب لطف آنست که هر دو
 در کمال انتقال کرد و محمد بن الدین بن النجار در تاریخ بغداد گفته که ابو البرکات النخعی بن ابی سعد صوفی گفته که شیخ
 ابو بکر بن زهرا صوفی گوی در جانب قبر بشر حافی برای خود ساخته بود و هر هفته آنجا رفته در وی خواب می کرد
 و قرآن میخواند چون خطیب انتقال کرد و وصیت نمود بدفن خود بجانب قبر بشر حافی اصحاب حدیث نزد ابن زهرا آمد
 و درخواست فرستاد خطیب بن آن قبر نود و نودی سخت متنوع شد و گفت جایی که از شما امرا برای خود ساخته ام قسم از من
 گرفته شود چون این حال دیدند نزد پدر من ابی سعد آمد ماجر ابا ر گفته والد مرا و از نو خود خوانده گفت که ما اینگونه
 که شما این موضع قبر را بایشان بدهید ولیکن این میگوید که اگر بشر حافی زنده بودی و شما در پهلوی او بودی ابو بکر
 خطیب می آمد و در جای فرود تراز شما می نشست آیا شما را خوش آمدی که از وی بالاتر می نشستید گفت نه
 بلکه بر خاستی و بجای خود او را می نشاندی گفت نه چنین من وقت تیریزی بایا غلبه شیخ ازین حرف خوش گردید از من
 پس او را بجانب بشر حافی حرق بن کرد تا بقصی او شکافید بعد از وفات مادر خواب دیدم از پیش پیرید گفت ای پسر من این را
 ابو العباس با احمد بن احمد بن محمد بن عیسی البرنسی القاسمی المعروف بزروق روزی نوشته وقت طلوع آفتاب
 بستم و ششم صبح منده ششم صد و چهل و شش متولد شد مادر و پدرش قبل از سال هجرت قضا کردند از علمای کمال
 دیار مغرب مثل قوری و عیسی و استاد ابو عبد الله صفیه و امام غفالی و ابراهیم تازی و یحیی و سخاوی و صریح صانع
 و دیگر بزرگان آنجا اند علوم کرده شیخ وی سیدی زیتون در حق او گفته که وی از ابدال است و با وصف علو حال باطن
 تصنیف او در علوم ظاهر و نیز نافع و مفید و کثیر افتاده از جمله حاشیه او بر هیچ بخاری است که نهایت جربته واقع شده
 و شرح رساله زید در فقه مالکی و شرح ارشاد ابن عساکر و شرح مختصر خلیل در فقه مالکی و شرح قرطبه و شرح عافیه و شرح
 قدسیه است و چند شرح بر حکم شیخ تاج بن عطاء الله الاسکندرانی و شرح حزب البحر و شرح مشکلات حزب کبیر
 و شرح حقائق المقرئ و شرح اسرار حسنی و شرح مراد ابو العباس احمد بن عتبة الحصری و فیه کافیه و مختصرش احادیث
 المسکین علی الطریق القیم و التکلیف قواعد التصوف و این در غایت خوبی و حسن واقع شده و حوادث الوقت کمالات
 نهایت نفیس در صد فصل در رویدادها فقرای وقت و رساله مختصره در علم حدیث در مسلمات بسیار با حباب خود
 در آوازه و موعظه و لطف سلوک نوشته باجمهر وی جلیل القدر است ثم تری کمال فضل او فوق الذکر و الوعد است

یومین بعدی عمر وی خود و بهشت ساختند و سرج ابن النجار علیه صفه ای است هم دلالت دارد بر آن
 نمیدانم که کسی از صد سال تا اربع صد سال سیده باشد تا بزیاده بر آن چهره سوای قاضی ابوالطیب ظاهر
 بن عبدالطبری که وی یکصد و دو سال زیست و نسبت سلفی بسوی جد و ابراهیم سلفه است بکسر سینه و حمله
 و فتح لام و فاء و آخرش هاست و این لفظ عجیب است و معنی آن بحر ثلث شفاء است زیرا که یک لب او
 مشقوق شده مثل دلب گشته بود سوای آن لب دیگر اصلی و بدل در وی سلبه است ببا بدل و الفافیه سلبه و الله اعلم
 ابو عبد الرحمن احمد بن علی بن شعیب بن علی بن سنان بن بحر النسائی بن هرون مکتور به بی بد نسبت است بسوی
 نساکه که شهر می در خراسان است و گاهی عربان درین نسبت انصوی گویند و بهر حال او بدل نمایند و موافق قیاس
 همین است و لیکن شهر اول است ثلاث وی در سال دویصد و چهارده یا پانزده یا بیست و یک بوده علی اختلاف ابوال
 وی کی اختلاف حدیث و آمده فقط و مقدم و مشار الیه و عمده و قدوه و امام زمان خود است با اختلاف شیوخ که بارها درین
 و بهر سان حجاز و عراق و جزیره و شام و مصر و جز آن رفته اول حلت او در عمر پانزده سالگی بود بسوی قتیبه بن سعید
 و نزد وی یکسال و دو ماه مکث کرد و کسب علم حدیث نمود و بعد از خدمت اسحق بن ابراهیم و علی بن شرم و محمود بن یحیی
 و ابو داؤد و حجت بنانی افتاد کرده و روایت نموده و بعد ازین امام احمد بن حنبل الملقات کرده طحاوی ابو بکر بن السیسی
 و ابو القاسم طبرانی شاکردان اویند و بهر شایخی داشت چنانکه سناسک و بران حال است ابو علی نیسابوری گفته
 چهار کس از ائمه حدیث در وطنی سفر خود دیدم و اول نسائی را نام گرفت و حاکم گفته نسائی در زبان خود و افتد
 مصر و او نشان بصحیح و سقیم آثار و رجال بود و ذمه بی گفته و مواضع حسن مسلم و از قطنی گفته وی مقدم است بر کسی که
 مذکور است و علم حدیث و جرح و تعدیل و آتش در زمان خود و او را کتب معتبره است و حدیث و علل و کتاب بن مشهور
 آنهاست حاکم گفته کلام ابو رفیع حدیث بیشتر از آن است که ذکر کرده خود و هر که نظر کند در کتاب بن می حیران شود و حسن
 کلام وی و بود در غایت فصیح و ازینجا است که در سنن خود روایت میکند از حارث بن سکیان که عالم صالح و قاضی مصر بود
 باین طریق قرئ علیه و انما اسمع و منیگو و بعد ازین و اخبار چنانکه در هر کتاب روایت از دیگر شایخ خود و میگوید زیر آیه میان و
 و حارث بن بعضی وجه خوشنوی بهم رسیده بود در مجلس وی ظاهر شدن نمی توانست پس بهر گام روایت او در گوشه
 خانه پنهان شده استماع حدیث میکرد و بر وجهی که از حارث را شنود و شخص خود را بر وی ظاهر نکرد عراقی گفته در طریق او
 استماعی است در تخریج احادیث از آنها یکم مختلف فیه اند و وی گفته که متروک نمیشود نزد من هر مگر آنکه اتفاق کنند
 همه بر ترک وی و اما اگر کسی توثیق کند و دیگری تضعیف ترک نمیکند و را بهجت تشدید بعضی و میگویند که ابو داؤد و
 باین مسلک می رود و بعضی از اصحاب که ابو داؤد و مترندی اخبار حدیث کرده اند نسائی از آن اجتناب می نماید بلکه از خارج
 حدیث از بعضی رجال شریف نیز تنبیه میکند و با جمعی وی یکی از بزرگان حدیث است به طبعیت و داشت بر صوم و داؤد
 و باین نهایت کشید اجماع بود چهار زنی است و نزد هر یک یک شب میگذرانید و سرسری نیز بسیار بود و قال ابن عساکر
 و ابو سعید و تراخی میگردید و در نسائی در مصر قدیم بود و امام در حدیث ثقه شربت حافظ و ابن ابی شیبه

نصوص امام شافعی را جمع نمود و در ده مجلد از مشهور مصنفات او مناقب شافعی و مناقب احمد بن حنبل و غیره کتاب
 و قانع بود از دنیا بقیل امام الحرمین در حق وی گفته ما من شافعی المذهب الا لا شافعی علیه منته الا احمد البیہقی
 فان له على الشافعي منته و یوعد اکثر الناس غیر المذهب الا شافعی و او را در نیشاپور بطبعید ند برای نشر علم پس آنجا رفت
 و بود بر سرست سلف و جماعتی از اعیان از وی اخذ حدیث کرده اند منهم زاهر السنجاری و محمد الفزازی و عبد المنعم الشیخ
 و غیرهم و لا اثنی عشر شعبان سنه ستم و بیست و چهار بود انتہی و در بستان الحاشین نوشته که وی مجبور برای آنکه ششم
 و با وصفت این برہم تحریر و علواست و کہ اردو متون اسلامی بجا آید ترجمہ و متن این با جزئیات و با وجود ویرا حدیث این برہم
 کتابکاتینفی الطالع مدار و در علم و حق تعالی برکت خلیفہ داد و قوت قہم کمال عطا فرمود و از وی تصانیف عجیبہ با کثرت
 کہ مثل آن تصانیف از سابقین و نوادہ از حلقہ تصانیف گذریدہ و فاضلہ وی کتاب الاسماء و الصفات و مجلد است بسبکی گفته
 لا اعرف لہ نظیرہ را کہ کتاب الاسماء و الصفات و مجلد است بسبکی گفته
 و عالم نظیری نیست کتاب الزمر یک جلد و کتاب الخریف التزیید یک جلد و اربعین کبریٰ اربعین صغریٰ کتاب الابرار
 و دیگر تصانیف بسیار دارد در تصانیف خود نصرت مذہب شافعی ننمود و بتایید او رواج این مذہب بآگاہی جامع و
 در فنون حدیث و علل و فوائده وجود و جمع میان احادیث مختلفہ و چون در تصنیف کتاب معرفۃ السنن الاثار و شرح
 یکی از اصلی خواب یک امام شافعی در جانی بستند و در دست ایشان چند جزو از این کتاب است میفرمایند کہ امام فزازی
 کتاب فقیہیہ برہمنست جزو فو قستیم با خواندیم فقیہی دیگر نیز امام شافعی را خواب یک کہ در مسجد جامع تبریزی نوشتند
 و میفرمایند کہ از کتاب فقیہیہ حدیثی بہیقی فلان حدیث استفادہ کردم و محمد بن عبدالعزیز بن زنی فقیہ شیعہ گویند کہ روزی خواب منی
 کہ یک صد نفر از فقیہان بجا آمدند و در آن رخسایت در شنگ کہ چشم فانیہ می کشند بیستم کہ این چه چیز است و شنگان گویند
 کہ این مذہب و حق تصانیف بہیقی است کہ در بارگاہ کہ با مقبول شد گاہی بیست و شش ہر یک و این چنین بیت از نظم و سبکیست

من اعترف بالحق قبل الله جل جلاله	ومن رام عن كائن سواء دليل	ولو ان نفسي مذبراها مليك
مضت عمر حافي سجدة للجليل	احب من احاة الحبيب باوجه	ولكن لسان المذنبين تحليل

وفات و دہم جمادی الاولی سنہ چہاد و بیست و شش در شہر نیشاپور واقع شد و تا بوقت نہادہ بجزق آوردند و خسر و مجرد
 مدفون خشت بہیقی نسبت بہیقی است کہ نام چند ویرست متصل ہم و سبت کہ وی نیشاپور جمع آن با یک سبکی گویند شام
 و ہر سبکی در فواح دہلی و کلان ترین آن مات خسر مجرد دست مدفن بہیقی انتہی این خلکان گفته خسر مجرد بضم غای مجہول
 سین فتح را می کشد سکون او و کسر جہر پسترا و دال حلقین است کہ ذاتی تقویم البدان اعتقاد علیہ اللہ اعلم
 ابو جعفر احمد بن محمد بن سلام بن عبد الملک الازدی المجری المصری الطحاوی طیابی است از دینا مات مصر
 قبیلہ شمرہ است از قبائل اہل لاؤش کہ در و صد و سی و شست بودہ و ابو سعد سمعی گفته در و صد و سی و شست و ہجرت و ہجرت
 لیلة الاصل عشر خلون من سبج الاول وایت حدیث از ہارون بن عبد اللہ بن یونس بن عبد الاعلی و محمد بن عبد الحکم و محمد بن نصر
 و جامعہ کثیر از تلامیذ این برہم را در و از وی احمد بن القاسم شافعی ابو بکر مقری طبرانی و محمد بن بکر بن مطر و دیگر محدثان

و اصول اصفینا دارد و او را شیخ محقق کرخی و شیخ مختصر طحطاوی و غیرهاست شاگردانی حسن کرخی است در فقه و حدیث
 و سایر بابی حنفیه در بغداد بود کرخی بوی منتی میشد در سنه شمس و ثلث تا متولد شده و در سبعین و ثلث مائده وفات یافت
 ذکره فی نتائج الاکار ابو مکاحمل بن ابراهم بن اسماعیل بن العباس المعروف بالاحمیلی در شهر حران امام و مفتی
 در فقه و در حدیث و در علم او را مقتدا می شمردند بعد از وفات بخاری بمبت و یکسال متولد شده و در سنه دو و مائده
 و هفت در اوائل حال او را شوق طلب علم حدیث انگیز شده اهل اقا رب و بر حلت و سفر او را رضای نموند و بیای
 و حیله این کار باز داشتند تا آنکه خبر موت محمد بن ایوب از ی که یکی از محدثان عهد آنوقت بود و در سنه و هج و شصت و پنج
 حالت او متغیر شد و خانه آمده جاسهای خود برید و فریاد و فغان آغاز نمود و خاک بر سر پاشید تمام اقا رب اهل جامع آمدند
 و از سبب این بختی پرسیدند گفت شلم ارفتن نادیده آنکه یکس ازین عالم انتقال کرد و من از علم محروم ماندم چون حالش
 برین موال دیدند تسلی دادند و گفتند حالاندر علمای بسیار در قیة حیات اند هر طریقی که خواهی سفر کن از ایشان فیض حاصل
 خال او بر او او شده و از وطن در ترحال کرد اول در شهر سنندز و ابو الحسن بن سفیان رسید از آنجا بغداد و کوفه و اهواز و بصره
 و انبار و موصل و جزیره و دیگر بلاد اسلام سفر کرد و از ابو یعلی و عبد الله ابو خلیفه اجمعی و محمد بن عثمان بن ابی شیبہ شیخ را
 بن عثمان مقبری و ابراهم بن ابی هریر و ابی دفریابی و دیگر محدثین استفاد کرد و جامع شد در میان فقه و حدیث و ریاست
 دین و دنیا تا آنکه بعضی از محدثین جمعه گفته اند که او را لائق بود که کتابی مستقل در سنن تصنیف میکرد زیرا که بدین جهت آمده
 و کتب بسیار را در دست و علم و افرود بن سلیم او را تصنیف شده اند که تابع بخاری باشد و اسانیه روایت و فی فقه بسیار
 او را و رای این استخراج تصانیف دیگر هم هست جمعی دارد و مسند کبیرش بسیار کلمات قریب سه جلد است اما آن سند
 مشهور گشته وفاتش در شصت و هفتاد و یک بود ابو عبید الله احمیل بن محمد بن محمد بن ابی عبید الله العبدی
 المؤدب الهروی الفاشانی ابن حنکله گفته اند ابو المنقول فی نسب و ریاست علی بن حنکله ابا الفریح بن اند احمد بن محمد بن ابراهیم
 و المسلم انتی از کابر علماء است صاحب ابی منصور از بهری اخوی ابو دوبروی اشتغال نمود و بوی منتفع شد و تخریج کرد
 بزرگ و دست بود طعام و خلوت تناول میکرد و اهل ادب و عاشق حجتی خود و در مجالس لذت و طرب میماند عفا الله عنه
 وفاتش در رجب سنه اصدی اربع مائده بوده و هروی نسبت مست بسوی هرات که یکی از مدین خراسان است اصف بن
 اثر البطل و صلح از طرف عبدالمدین عام فتح کرده و فاشانی نسبت مست بسوی نفاشان که قریه ایست از قری هرات آنرا
 باشان بیانی موصوفه نیز گویند متصاحب المذهب ابی الفضل احمیل بن علی بن محمد بن علی بن محمود بن حجر الکسانی
 الصقلانی ثم المصری الشافعی قاضی القضاة قوله اولیست و سوم شعبان سنه هفتصد و هفتاد و سه بوده گویند
 پیر او را فرزندی بنی زیمیت بکیده خاطر بجز نور شیخ خاقیری که از اولیای کرام بود و سیب شیخ فرمود از پشت تو سپری
 که تمام دنیا را بعلوم خود پر کن این برگشت که در علم و اوقات وی بوجود آمد از دعای شیخ بود از مصر طلب علم با سکن در فیت
 و شاعر و تفسیر و حدیث و کلام و غیره گذر نمود سیب سیب عیون علوم شد و در نظم و شعر قدرت تمام در پای عالی داشت سید علی گفته
 انما الشعر قبل الذی القایه ثم طلب الحیث شبع الکثیر و حل و تخرج بالحق ابا الفضل العراقی فرج عقیقه تقدم فی جمیع فنونه

ولسان دمی بالغرام سترجم لم یعلو عن الهوی لکنهم لاموا علیه لافهم لرفیعها ما شاهدوا ذلک الحکال وقد یا من له سنن واثار اذا تقر الصلوة علی النبی فانه ایا خیر خلق الله دعوة مذنب ادبا باک امسی منداستی اسند الکلیت شعری هل الیقین لیلیة وهل لی ان اروی واشقی اسعدا فیارب حقق لی رجائی فانی بتوحیدہ یجوز ضاک لیسعدا فوشتم مویش این ست فظهر ویا اما ما للوهری بابه ورده ما فاک به فی المتقال فهل ان فی مسند ما ادعی جواب ما ضمنه فی السوال	لام العواذل کل صا لللقا لاموا علیه ربانی مغرم ان ابرمو فی بالملام فان لی فاننا الا صم عن الملام وحمعوا نلیت بری لاعی وبقی العذر یبدی به الذکر الحکیل وینحدر تخوف من نار التجمیر توقدا وانت الذی جنبنا طارقا للو مکثر اشفی ذالفواد المنفدا وانی لصا صا صا عن صواتک اخاف بان اقصى طولیاد طاردا اندر درستان الحشرین گفته شیخ شمس الریزجری بجا نبی حافظ ابن حجر السوال فظهر تشد من اقصى البلاد الوال ابن الحاد الشافعی ادعی الخبر المروی حقایق کمال بین رعایک الله یا سیدی فی الحاک الما فی کذا فی المال
--	--

این حجر در جواب آن پدیده این چند بیت نوشته فرستاد بلیت

هلا لجا بیضا ذات الحکال من الم الفرقه بعد اعتلال م الی العزیه قلنا نسف نرا کما غرابک ربنا رجال ن طریق فیها اضطراب وک فنا غفر الله لشمس الدین ابو عبد الله محمد بن علی بن ابی ایشا من خصوصه بایکیر و خور و یحافظ علی کل طبعه و کذا قطع ندی حدیث ظریف بمنکر قطع کذا بان جمیعاً من صدق من نارهای آن رسیده بر سر شالی برنشته بود و میلان کرده قریب بقبوط باشد یا و شاه مکر فرمود که آنرا هم کرد و باز بنام	بالنقش یزهو ثوبها باصقال تسأل هل جاء لنا مسند من مال عن الف و فی الکف مال اخرجه احمد و الموصلی یخلو من الضعف حل کل حال ایقول ذاکوهو فی ذایقول اسر انیر از لطائف او است که چون سلطان مدرسه مؤیدی بن کرده تمام نمود و منار ایقول ذاکوهو فی ذایقول اسر انیر از لطائف او است که چون سلطان مدرسه مؤیدی بن کرده تمام نمود و منار
--	--

لحقى على القصير ^{نور} حيد شلم
يحيى ويحيى ^{نور} ان اعدنا نزه
طهى على ^{نور} كل عام الهنا
فقيه وعاد وبالوسع الهامه
ومنى شغل العباد واعلم
اننا ناطم وهي المدا مع ناثرة
وكذا في الحد منه ذخيرة
في الغد مخبوء ليوم مفاتيح
يحيى تني الاحلام بعد ريسه
كانت عليك النفس قد احاذر
ورمشت فيه فليت اني لم اكن
طوبى لنفس عند ذلك صابرة
يا دمع واسقى تربة ولوا زها
سكنت احزان عذت ^{نور} عذت
يا قابر طيب قد صرت بيت العلم او
ومنا استضفت حجابك نفسا
يا نفس صبرنا الناصي لا شئ
حان الصلح المعجزات الباكه
وعلى عنسيرة الكرام والاه

امللا التواحي بالنواحي مبادر
لحقى على ^{نور} حيد شلم
تاني الوقت الى حياه مبادر
قد خلفت الدنيا خرابا بعده
العين انتفت في حاليتها شاعر
فكانه في قبرة سؤ عدا
اعظم لها درس العلوم الفاخر
قصر تني الايام فيه فليتني
واخر قلبي قد مرعي بالهاجرة
وشعره من صبح النوى بجزيرة
اوليت اني قد سكنت مقابر
يا نوم عيني لا تلح بمقيلتي
بعلومه حيرت البعابر الزاخرة
يا نار شوي بالفراق تانج
صينا به انسان قطب الدائرة
يا عرب فارحه واسقى ضريحه
بوفاته اعظم شافع في الاخرة
صلى عليه الله ما جال الردي
وعلى صحابه النجوم الزاهرة

لحقى على ^{نور} حيد شلم
او كان ينفضني شديدا هادرا
والان في ذالعام جاؤ للقل
لكنها الاخرى لدي به عامر
ولم الحاجر طابقت اذ للرشا
في الصدر والافهام عتقا
وكانه في مرسته سيف ثوي
في مصرعت وما رايت لفاخر
من شام بعد اعقيلت اننا
فاذا هم من مقلتي بالساهر
رءه جميع الناس فيه واحد
فالنوم لا يا وبي لعين ساهر
يا مستجرا ليليس غلبي رغا
يا ادمي بالمرن كاني ساخر
يا موت انك قد زلت بذي النذر
يا حبيب من فيض فضلك غامر
المصطفى زين العهدين الذي
فينا وحيد الامة بآق
ابو بكر احمد بن مروان المالكي

نزل من صر وها ما تاذر عن القاضي ^{نور} حيد شلم
ما تني حشره ثلث وتسعين ^{نور} ما تني
هو صاحب الكتاب المجالسة ابو جعفر احمد بن عبد الله بن سلم بن قتيبة الدينوري المالكي قاضي ^{نور} حيد شلم
اهل العلم والحفظ حدث بكتب ابيهم من حفظه بصر ولم يكن مع كتابه ^{نور} حيد شلم
شهرين نصف مات بهاني ربيع الاول سنة اثنيتين وعشرين وثلاثمائة ^{نور} حيد شلم
الكتابي ^{نور} حيد شلم
اتحاد الخيرة ^{نور} حيد شلم
للحق المقتدي الشافعي ازكا ^{نور} حيد شلم

پس عمل التماسی بر
 ان شاء الله و بعد آن کان بنهر دران نخواست و بعد آنکه ابو جعفر احمد بن عمرو بن عبد الله بن
 طوسی و عجمی را برای آنکه کسیکه تخم فروشی کند در مهندی و اورا بنساری گویند وی از اهل بصره است که نزد
 طوسی عالمی که شیخ بخاری و مسلم و از عبد الله بن حماد و حسن بن علی بن ابی اسد و حیدر بن عبد الله بن حماد و یحیی حاصل نموده
 فیاضی بود شیخ و طبری و عبد الباقی بن قانع و دیگر محدثین و ابی اسد در آخر عمر خود برای تعلیم علم و نشر احادیثی که نزد
 خودش بود رحلت نموده بر عکس آنچه متعارف است که در ایام شباب تحصیل برای استفاده و نقل سفر میکنند و در
 اصفهان شام مدت ما بین نیت صالحه اقامت نمود و گفته اند تحصیل العلم من المهد الی اللحد خلقی کثیر را فیض علم حضرت
 و از طوسی ذکر کرده و بروی شما نموده بعد گفته که در روایات خطا بهم دارد و بیشتر اعتقاد بر حفظ و یاد خود میکرد و نسخه
 صحیح را نمیداد باین جهت اکثر در روایتش خطا واقع میشد در سنه و صد و نو و دویست و هجری و در زمانه ابلا و شام وفات یافت
 آنو سلمه احمد بن محمد بن ابراهیم بن خطاب البستی که مذکور ابو منصور الثعالبی فی تیسیت الدیر و لیکن این خطا
 از وی در نام و همین غلط او مشهور شده تحقیق آنست که نام او احمد است ابن خلکان و روایات الاشیاع گفته اند که در جمع فی
 اسم ابی سلیمان چرا که مذکور احمد را یعنی با ثبات الهفتر و صحیح الاواد قال الجاکم ابو عبد الله محمد بن البیع سالت ابی القاسم
 بن طاهر بن محمد البستی الفقیه عن اسم ابی سلیمان الخطابی احمد او محمد فان بعض الناس یقولون ان هذا یقال بمعنی قول ابی الذ
 سمیت به و لیکن الناس یقولون ان هذا یقال بمعنی قول ابی الذ سمیت به و لیکن الناس یقولون ان هذا یقال بمعنی قول ابی الذ
 انو حله احمد بن اسماعیل السهمی لوی موطن امام مالک است آخر اصحاب و ست باعتبار وفات در بغداد و در عید الفطر
 سنه و صد و پنجاه نه انجمنی شد لیکن در شیراز روایت چندان معتبر نیست و لهذا از طوسی تصدیق می کرده و گفته
 بعض مردم احادیث دیگر را خارج از موطن او و موطن داخل کرده بروی خوانند و او تنبیه نشد خطی گفته است و نه مستدرون
 لیکن بسبب یادگی و غفلت درین طبعی افتاد بر قافی تشاکر و از طوسی گویند از او طوسی پرسیدم بخاطر پرسیدم که باقی
 و احادیث صحیح جمیع کتب روایات ابو حذیفه هم دران درج نایم گفت باک نیست اما ابن عدی گفته که وی از امام مالک
 سخنان ابی اسلم و باطل روایت میکنند اعتبار نباید کرد غالباً سبب این قباحت آنست که او در نقل بود و مردم
 او را فریب میدادند و احادیث غیر معتبره در موطن او نموده پیش او میخواندند و او آنها را باور میداشت نه آنکه خود
 دروغ گوید در اصل قریشی است از بنی سهم که یکی از شعبهای قریش است در مدینه ساکن بود آخر بار در بغداد سکونت
 اختیار کرد و قریشی صد سال عمر یافت ذکره فی بستان الحشین ابو حصص کبیر احمد بن حفص شاگرد امام
 بن حسن الشیبانی است از مشاهیر و قدما می فقهاست و پسرش عبد الله معروف با ابو حفص صغیر است گویند زمانه
 زمانه بخاری بود و فاش و سنه تسع و عشرين و مائتین بوده قال العینی او را صاحب بودند و بخاری و الله
 خصائص ابو جعفر احمد بن عمر الشیبانی محدث ثقیل الزیاده و شیخ حنفیه و ما سب عالم بالرای زاهد و عزم
 نزد مومند و با علم بود و از صنعت خود و بخورد کتاب الخراج و کتاب الجمل و ادب القاضی و احکام القوت و جز آن که

میان مردم با حضرت جواد حاضر بر پیشانی ایشان بروی شنای بسیار زیبایی گفته فراری این درس را بجز خود نوشتند در
تفسیر شیخ بنایت میگوشید بعد بهای پدر و جامع بر سر پدر و ایام جمع برای تفسیر قرآن شصت و از اول فرقان جمیع کلام
و از حفظ خود و این مجلس ذکر کرامت و اسما ذکر می نمود و می خواند و در تفسیر سوره نوح چند سال گذرانید و در سنه نو در کربلا شصت
روز جمعی خبری از صفات بیان کرد بعضی از این الفین به شرح برضا مستند اما ممکن نشد قاضی القضاة شهاب الدین الحنفی
من بر اعتقاد ششم درین باب بران معاتبه گفت پس می جمع است ماده علم او بسیار و منیگو بدو مگر آنچه جمع است
شیخ شرف الدین المقدسی فرمود من اسید و ابریکت و دعای او یوم و او یار و برادر من است و ذکر ذلک البرزانی فی تاریخ عقده شیخ و در جمیع
و تصنیف شروع کرد و یکم از نسبت سادگی و همیشه در علو و انبیا و بود از علم و قدرت و آخر عمر قوی و در جمیع شیخ خود ترجمه وی آورد
و گفته یکتای زمان بود و علم و معرفت و شجاعت و دکا و تنویر آتی و کرم و فصیح است و امر بالمعروف و نهی عن المنکر حدیثی
و در طبیبش بنفس خود اکثر کرد و کتابت و تدریس نمود و در طبقات رجال نظر فرمود و حاصل کرد و آنچه غیر او حاصل نشد با رع بود
و تفسیر و تریق معانی او و شیخ سیال و خواص بود و در مواقع اشکال بظاهر بیانی بسیار غیر مسبوق الیه استنباط نمود و در
حفظ حدیث و تروا و اوسوی اصول و معاصرت او باشند استحضار وقت خلافت بویل حضرت فقه و اختلاف مذاهر فقهی ایضا
و تابعین فائق اهل زمان بود و در وقت افتخار مرم به منصب نمیشد بلکه با پیچیدلش نزد وی قائم شده عربیت را اصولا و فرما
و تعلیم او اشکالاتا افاقان کرده بود و در عقاید و اقوال متکلیف نظر نموده و برانهارد ساخته و بر خطای شان تنبیه فرمود و از انهار
نهی بر کرده و سنت را نصرت نموده با وضع حج و ابر بر ابر و در قصر مدین بمحضه ترسانیده شد و در راه خدا و ذات وی ایثار نمود
تا آنکه حق تعالی مناره او را بلند ساخت و قلوب اهل تقوی را بر محبت و دعای برای او بود و دعا بر عبدی ایجاب و فرامی ساخت و مردم
بسیار از اهل ملل و فتن سبب بی راه یاب هدایت تا بگشتند و قلوب ملوک و افرغ غالب را بقران و انقیاد برای وی و بر طاعتش متوجه شدند
و ملک شام بلکه اسلام بود و از زنده گردید بعد از آن که از قتل و ضرب تروینی و فساد ایشان چند پذیرفته بود و محاسن او
بسیار است و اکبر از آن است که قتل ^و قتل بر سر پیرت می تنبیه کند اگر سوگند خورم میان کن و نقام می توانم خور و که چشم من
مثل او ندیده و ندانم و مانند نفس خود مشاهد نموده انتهی کلام الذبیری و شیخ کمال الدین بن الزید کانی نوشته چون در فتنه
از علم پرسیده میشد همیشه و شنونده گمان میکرد که دی جز این فتنه میداند و حکم می نمود که هیچکس این فتنه را شنیده نمی شناسد
فقیری صاحب طواعت چون من نشین او میشدند در مذهب خود استفاده اشیا بسیار از وی میگرد و معلوم نیست که وی
با حدیثی متاخر کرده منقطع شده باشد یا در علمی از علوم علم شرع باشد یا فیران حکم کرده باشد مگر آنکه برای آن علم فائق شده و در کلام
شرطیه تا حدی و وجهها جمع شده بود انتهی فقهی و در جمیع خصوص خود گفته نامی متبحر بود و در علوم دینیه شیخ الدین بن علی الادرا
سیال الفقه کثیر الحسن و جودت بفرط شجاعت کرم فارغ از مشاوت ماکمل و طبیب و جامع او را و غیره نشر علم و تدوین عمل
بمقتضای آن هیچ لذت نبود بروی قضای قضای عرض کردند قبول نکرد و سنن انکار را مستوجب بود از روی حفظ اگر
سخن و تفسیر که حاصل از این است و اگر قوی و فقه و ادب و کمال غایت است و اگر تدوین حدیث نمود صاحب علم و ذوق و ادب
و اگر فوض در ملل و فتن فرمود دیده نشد و اسع از خلقت و نهار فزع از درایتنا و در هر فن برانهای چنین فائق بود و هم در

شمر و گفته‌اند که این را قال نظام	و اصحابه اهل الهدی لا نضرم	صلی علیهم طعن امری جاهل غبی
هم الظاهر و القائلون بانهم	الی الحشر لوفی لهم ذ و تعلب	لنا منهم فی کل عصر رایسه
هدایة الی علیاً مصابیحهم	و قد علم الوطن ان رما ننا	لشعب فی الوادی امی تنسعب
فجاء یجیر عا لهم من سرانهم	سبع مایلین بعد حجره یثرب	یقید قنایة الدین بعد اعوجاجها
و تنقذها من مضیة التعصب	و الذی فی جمیة خبره سدد	نجیب انانا من سلالاة نجب
علیه بادواء النفوس یسیسها	بحکمته فضل الطیب الجرب	بعد عن العتساء و البی کادی
قریب الی اهل النبی ذ و تحبب	بوی نصره الاسلام اکرم مغم	واظهار در ایامه ارجح مکب
و کم قد غدا بالعلل القلوب جلال	ضلاله کذا ب در ای مکان	و لم یلق من عاداه غیر منافق
و اخر عن فحم السبیل منکب	و لیس له فی الزمان العلم شبهة	سوی الحسب البصر و اب الیسر

و تخرج فی آخر آثاره شرف الدین عبد الله و بی طویله چون این قیق العید با وی جمیع شد و سخن او شنیده گشت که گشت
 اظن ان الله یبقی خلق مثلك و حافظ ابو العباس الترمذی در تعظیم شیخ و شنای حسن بروی سنان داشت میگفت مثل
 انچه را صد سال دیده نشد و بطریق صحیح از ابن الزمکانی آمده که وی گفت از باب صد سال مثل او بر بنی ستم و از باب ارشاد
 شرف الدین خلی تعظیم و کرم او و سیکرد و همچنین دیگر مشایخ عارفین مثل ابو عبد الله محمد بن قوام و غیره و میگفت کسی که در
 سمارت خود و کرامت این حمید و شیخ عباد الدین اسطی با آنکه در عمر او و کلام او و تلمیذ او و شهادت و بسیار تعظیم می نمود
 و گفت وی شرف ست بر مقام این که کبار و قیام او در بعض امور مقام صدیقین متساویست در مقام رسالت و نبوت و تحویل
 اصحاب شیخ نوشت و در این حدیث که ایشان را بتعظیم و احترام و معرفت حقوق او و ذکر کرده وی اعیان بلا
 اسلام را طواف نموده و در آنرا مثل شیخ ندیده و در علم و عمل و خصال و خلق و اتباع و کرم و حلم و در باره نفس خود و قیام
 بحق خداوند انتهائیکه حرمت و برتری حق سبب گویند بنام خدا یاد کرده و گفته وی صدیق و راست و حق و حقیق ایشان
 در علم و غیره و الفذ و احادیث ایشان انصاف حق قیام بآن آنگاه ایشان را از روی گفت ست اهل ایشان را اتباع نبی و ائمه
 و سلم ندیده و در راه خود کسی که روشن شود و نبوت محمد صلی الله علیه و آله و احوال امری گران مراد و بوی قلب صحیح شهادت
 بآن اتباع حقیقی همین ست که این شخص دارد و طایفه از ائمه حدیث و حفاظ و فقهای ایشان شیخ را بسیار دوست میداشتند
 تعظیم می نمودند و قول او با اهل کلام و فلاسفه و پیغمبر و نبی و انچه طریق تقدیرین ایمه حدیث ست همچو شافعی و احمد و حنبل
 و ابی حمیر و نحو هم همچنین جمیع از علما و فقهاء و محدثین و صالحین تقریر و او بعض مسائل شاذه که سلف بروی انکار کرده اند
 ناخوش پنداشتند تا آنکه بعضی قصائد عدل و راستی از افاضت بعضی آن نموده و در حق گفته غالب حقا و بر فضلاء و ترکتیست
 و در بعض آن بی جهت است و نه هب او تو سبب عذرست برای خلق و تکلیف نمیکند احدی را اگر بعد قیام حجت بروی او
 نصرت کردیست محض و طریق سلفید را و احتیاج کرد برای آن بر این مقدمات امور غیر مسبق الیه ما و اطلاق
 عباراتی را که عاجز نشدند از آن اولیر فی آخرین ترسیدند و وی جبارت کرد بر آن تا آنکه برخاست خلقی از علما و شایخ

و از جهت شایسته اتفاق کردیم بر این حدیث مستند بعضی طوطی قائل شدند و بعضی بگوید کتابی از طرف
 سلطان رسید در آن نوشته بود که مقصود ما این برادر است شیخ و انظار این معنی بود که وی بر عقیده سلف است یعنی
 مصریان را بدین حدیث نکرده است با او مکن نیست مجلسی برای او عقد کردند و گویان قائم نبودند از آنجا یکی بر سر
 و بنشیند و این مخلوط قاضی مالکی پس شیخ را برید بقاهره طلبیدند و روز دوم از رسیدنش بتاریخ بیست و دوم
 رمضان منتهی شد و بعد از پنج درون قلعہ مجلس کرده بروی روبروی قاضی مالکی این مخلوط دعوی کردند که وی میگفته
 که ندانم بقرآن بحرف و صوت کرده وی بذات خود بر عرش است و بسوی او اشاره حسیه میخوان کرد و طالع بر طوطی
 یعنی قتل بر ندید مالک برین معنی شدند قاضی گفت ای فقیه چه میگوید شیخ حمد و ثنای الهی کرد و گفتند شتابی کن
 برای خطبه خواندن سید گفت آیا منع کرده میشوم از شنیدن او تعالی قاضی گفت جواب بگو فقد حدثت ائمه ائمه
 شیخ سکوت کرد باز گفت یا شیخ بگو شیخ گفت حاکم در حق من نیست اشاره بقاضی کردند که این حاکم است شیخ بگوشت
 تو قسم می قسم درین حاکم میکنی تو قسم نموده من آنست که من تو و درین سائل قتلانچ ایم پس ائمه یحیی بن یزید و یزید
 حکم تو را نکرد پس شیخ از مجلس برخیزانیدند و با وی هر دو را و او بودند باز برگردانیدند شیخ گفت راضی شدم که
 درین حاکمی قاضی را جلوس مکن نشد گویان شیخ شرف الدین در وقت خروج ایشان ابروهای او را در کار بردارند شیخ
 منع نمود و گفت بکاینچنین بگو اللهم سب لهم ذریه یستندون به الی الحق بعد چند روز در برج حبس نموده
 شب عید بسوی جب قتل کردند و فرمان سلطان بشام و باره خطه شیخ و الزام مردم مخصوصا اهل فقه و شریعت
 از عقیده اش منع میدادند و حبس رسید و رجوع دهوانان نگذاشتند و آن فرمان او را جامع بعد جمیع خوانند
 و حاکم را از ایام بسیار در قاهره رسید بعضی محبوس شدند و از بعضی خطوط رجوع گرفته شد و قاضی قاهره و صید الغنی
 بن یحیی بن محمد الحارثی مروی فلیل العلم بود پس سطح رمضان منتهی است سالار نائب السلطنه مصر قنات و قنات را
 حاضر نموده و باره اخراج شیخ گفتند که در هنگام اتفاق کردند بر اشتراط بعضی امور بروی و الزام رجوع از بعضی
 عقائد خود و یکی را نزد شیخ در باره قبول این شروط و حضور فرستادند شیخ حاضر نشد و تمیم بن مزم بر عدم حضور کرد و در
 قمر پیشتر باز آمد و شد کرد و مجلس در آن گشت آخر من غیره شئی برگردید بعد از آنکه آخرین سالک اهل البوسنی السید شافعی
 از طرف شیخ رسید و وی حاضران مجلس در ابدان خبر کرد و شیخ شام نمود گفت نه مثل می و نه شیخ از وی دیدم و قویه
 او را بسوی خدای تعالی در سخن فکر نمود و قبول نکردن می سکوت سلطانی و او را با و شاهای راسیان کرد و اینکه وی بچیز
 ازینها آگوده نیست و در رجب الاول منتهی سبع و سبع ماه ثمنابن عیسی امیر عرب بمصر آمد و نفیس خود در زندان نزد شیخ
 حاضر شد و از سخن بر آورد و برای او مجلسی عقد کرد و اکابر قنات را حاضر نمود و برخیز و خوبی جدا شد و بعد ازین اطلاق
 از قفس بدست منوع شد و در قاهره اقامت کرد علم می آسوخ و در جمیع و مجالس عامه تکلم میکرد و خلقی بر وی جمع میشد
 باز در سال مکه و به شوال حاجتی کشید از صوفیه بروی خراج نموده شکوه اش را پیش حاکم شافعی کردند و مجلسی برای کلام او در
 این عربی و غیره عقد شد و این عطا دعوی چیز را بروی انو و لیکن هیچ شئی اثبات نرسانید چرا که اکثران کرد که وی گفتند

بعد حکم قطع لسان او فرمود زیرا که بسیار فضول و جبری بود و سپس لشفاعت مردم بدو و جمعی از اهل ارج کر و در آن وقت
 و کلام و حکم منع نمودند و درین مدت علم آموختی و برای مردم و رجال عامه شستی چون سند و اوز و هم در پیش
 مع برادران بسوی شام قیوم نمود یعنی همراه سلطان برای وضع ترازو شام و با جیش بیرون آمده از عسقلان جدا
 و بیت المقدس از یارت کرده با شوق در آمد بعد از آنکه زیاده از هفت سال از آنجا غائب بود و خلقی کثیر برای ملاقات
 بر آمدند و بعد از آنکه او سرور شدند و بر حال اول از اقزای علم و تدبیرش بکسر و به جنبه ای افتاد و مردم و خلق را بیست
 ستمانه و در سینه و پیکر کتانی از سلطان و در شوق و از افتاد و در سینه و پیکر کتانی از سلطان و در شوق و از افتاد و در سینه و پیکر کتانی از سلطان
 مجلسی از برای آن منعقد شد و ازین فتوی منوع گردید و در بلد بران نادیدنی گردید و در سینه و پیکر کتانی از سلطان و در شوق و از افتاد و در سینه و پیکر کتانی از سلطان
 انقطاع یافت و کتاب سلطان رنج انده شد و بر افتای اندک و بعد از منع معاتب گشت و اهل مجلس بر تالکیده منع جدا شدند
 بعد از آنکه در بنابر همین فتوی مجلس سوم عقد گردید و عتاب حبس و رقلعه نمودند تا آنکه بارد و دیگر هم بران مجبور شدند
 و از مطلق فتوی منوع گردید و در بنابر خود فتوی ادبی و گفتی که علم را نشاید آخر الامر بروی حاکم گردید و در سینه و پیکر کتانی از سلطان و در شوق و از افتاد و در سینه و پیکر کتانی از سلطان
 از سفر بسوی قیصران بیا و صاحبین بران از آن تم نقیصه بیا نمودند و گفتند که این کفرست و جماعتی از اهل اهل
 که بهر کس بودند و رئیس ایشان قاضی اخانی مالکی بودند بران فتوی دادند و هر چه را قاضی مصر حکم بحبس و بی خود
 و قلعه و شوق و دو سال و چند ماه محبوس مانده بعد از وفات کرد و بیان نمود که آنچه بران حکم کرده اند باطل است با جماعت
 مسلمین بوجه کثیر جدا و جماعتی فتوی بخطای بجهت دادی که مغفور است داده و جماعتی از علمای بغداد و غیر هم
 توقف کردند و همچنین ابائی ابوالولید شیخ المالکیه و شوق گفتند که هیچ وجه اعتراض بر قول و نیست بلکه روی عقل
 علماء و علماء درین مسئله کرده احد القولین بر ترجیح داده است غرض که مدتی در قلعه مانده کتابت علم و تصنیف میکرد
 و با صاحب خود رسائل میفرستاد و هر چه از علوم عظیمه و احوال حسیه درین مدت بروی از جانب و تقاضا میشد
 در آنجا می نمود و گفت قد فتح الله علی بنی هاشم فی هذه القره معانی القرآن من جعل العلم شایعات کثیر من اهل
 به خود و نوازندست علی التذییع اکثر اوقات فی غیر معانی القرآن بعد از کتابت هم منوع شد و قلم و دوات کاغذ
 هیچ شیئی نزد او نگذاشته نشد تا چاقبال بر ملاوت متجدد و متاجات و ذکر مقصود کرد و حافظ ابن العجم گفته شنیدم شیخ را میفرمود
 در دنیا بشته است هر که در آن در آمد و در پشت آن خرت ندراید و یکبار گفت دشمنان من چه خواهند کرد و جنت وستان من
 سینه است چرا که روم بخند آشنود از من فرود دیده و جوی خیابان من هم گلستان است بهر کجا که نشینم بهار خورشید شتم
 حبس من خلوت است و قتل من شهادت و اخراج من از بلده سیاحت و در حبس خود بقلعه میگفت اگر
 پری این قلعه ز سر من کمر نروم برابرش که این نعمت نباشد یا خبری ایشان تو انهم داد بر آنچه بدست خبر درین امر نشانداری
 عمر و شادمانی بدو پیش نیست که دنیا بهین ساعتی پیش نیست و گاهی در سجده خود سیفت و حال آنکه
 محبوس بود اللهم اعنی علی ذکرک و شکرک و حسن عبادتک یکبار گفت المحبوس من حبس قلبی عن به و الما سور من امر و امام
 و چون داخل قلعه شد و در سور او در آمد و بسوی وی نظر کرد و گفت فخر بر اینهم مهوره باب باطنه فیله رحمة و غلا بهر

و یکتا و دیر و بر و احسن چیزی که آورده که در او نام و خواطر میگذرد و شیخ کمال الدین بن الزکی که فی نفسه خود بر کتاب رفع السلام
عن الایمة الاسلام اربع عبارت نوشته تا لیس الشیخ الامام العالم الاسلامی الا و احد الحافظ المجتهد العابد القادر الامام الایمة
عمدة الایمة علامه النوری و ارسا لا نبی الا خیر المجتهد بن اوصد علم الدین برکت الاسلام حجة الاسلام برهان مشککین قاسم
المجتهدین حمی السنته و بن عظمت بیشت علیها الفتوحات بعملی احد الائمة و استبانت برکت و بهر المجتهدی الدین
ابن العباس احمد بن عبد الحکیم بن عبد السلام بن تیمیة الحرانی اعلی ائمة سار و و شیرید بن الدین ارکانه و آیین شارب
و قتی کرده که عمرش در اوقات حتی سال او و خلقی از شیوخ او و کبار علمای عصر بروی شانه ها گفته اند مثل شمس الدین
بن ابی عمرو و شیخ تاج الدین فرارسی و ابن منجب و ابن عبد القوی قاضی حوی فی ابن فقیه العید و ابن النحاس و غیرهم
و شیخ عماد الدین اسطی که از علمای عارفین مذکور می کرد و گفت انموذج الخلفاء الراشدين الایمة المهديين الجامع الفی
و الباطن فهو یقتضی باحق ظاهر و قلبه فی الحق قاطن اعاد الله برکت و رفع الی مدارج العلیا در جبهه و صبح هر صبرهای هر دم
تفسیر قرآن میگرد و خلقی کثیر مجلس برکت عا و طهارت انفس و صدق تبت و صفای ظاهر و باطن موافقت قول اجل
او منتفع میشد و رجوع بخدا می آورد و تصانیفش چهار هزار کراسه باشد یا زیاده و در نقل فتنه و مایه های رخا و تاملین
تغییر داشت تا بنده اسبابی که اربع چهره و سفرش بتاریخ و سیر عجب العجایب است و شجاعت جهاد و متجاوز الوصف
و فائق الغت اجداد او احیا بود در زهد و تقیاعت بمیسر در احوال ملائک ضرب المثل است فخر نقیات بود و جبرقیات
در هیچ گفته بود عظم من ان الله کلمی او شکیله اشارت بقلی فان سیرته و علومه و معارفه و بحسب و بقله ان یحتمل ان توضع فی جملته
و دو نیست که تصانیف او الی الآن بیاض صد مجلد رسیده باشد و او را در غیر مسئله تصنیفی مفرد در یک مجلد است و حدود بیست
مصنفات و محتاج ادراک کثیرست مؤلفات قواعد و فتاوی و اجوبه و رسائل و قالیق او غیر محصور است هیچکی را از دسترس
و متاخرین نیست که مثل وی جمع و تصنیف کرده باشد و نه قریب بدان با آنکه تصانیف وی از حفظ و یاد خودش بود
و اکثر آن در حسن انتهی کلام تذکره الحفظ بالاختصار و بود طویل جدا البتة منقر الاوراق فلیرجع الیه و شیخ صلاح الدین
در فوات الوفيات ذیل تاریخ ابن خلکان گفته یکی از احوال شجاعت او این است که مردی از قضاو یک کبیر و علم او بسوی او
شکایت کرد و در نامه در جبروت و اخذ اموال مردم و غصب آن عظم بود و حکایتش درین باب شهرت است
شیخ بروی در باره سخن کرد قضاو یک بطور بسته تر گفت من خود اراده داشتم که بخداست شمارم که اگر عالم را
شیخ گفت شما تکلیف نکنید موسی علیه السلام که بهتر از من بود و هر روز بر فرعون که بدتر از تو بود و من بار رفته
روی ایمان سر میگرد و در قلعه دمشق حبس شده بمردان نظم او ست بر لسان فقرای مجروحین نظم

والله ما فقرنا اخذنا	وانما فقرنا اضبطنا	جماعة كلنا كمالا	واكلنا ماله اعتبارا
تسمع منا اذا اجتمعنا	حقيقة كلنا فشا	انتی کلامه و شهاب بن فضل الله العمری در کلام الله	

در ترجمه شیخ طاعت بسیار کرده و بطرق تمام احوال و بحسن نسیم عبارت و بلاغت کلمات و فصاحت الفاظ و جودت سبک
و ترجمه معانی نوشته فقره چنان بطریق انتخاب ایند بالعوض مضامین از انجا گرفته در اینجا نوشته می آید میگوید و نه هم احمد

والمعول من كل من طلع سد اليهم وتوسلوا العلم في ذلك الصدد واول الاستحقاق لفوقه القدره مع ما له من جهاد في
 ارفع خفيه طلل الكوشج واولم يجره فيار لفع الشيعه توافق حروب باسره واولم انك خروب عاشرا واولم ارق صفاح كاشم
 وسمانك رباح عاشرا واولم اصناف خصوم اتهم سببا النفرات واولم اكلموا مختلف الثمرات فقلح جدا انوى لسانه واولم جلدنا
 سناننا قام بها واولم بار واولم باساعرا واولم قاسى اكابرنا واولم ابل مدح قام في وقاسنا واولم جدد في حطيفنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 بين لما خطا السواديل واولم القليل لم اسكت طيس الذباب في خياشيمهم واولم سبهم بالاضابل حتى ناسوا في حلقه واولم جلدنا
 وقاسوا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 الا ان السابق المقدور واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 على سبيله واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 متعصب في وفاته لا تتجمع وتعلل هذا الخيال ريد بطواريق كحسن متقلب قد اجمع من الورع وما حازه من خدائير الوجود من الجود
 كانت تاتيه القناطر المتفرقة من الذرهب الفضه والخيال المسومة والانعام واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 في موضع لا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه
 ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه
 لانه لا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه ولا ياحد شئ الا لاسببه
 غاذا ان كان محافل ابن تيميه للسرمان قتل للفنان انت ترحم انك سلم مسك قاض امام شيخ وموزن على ما بلغنا
 فقروتنا والابوك وهدك بالابوك كاكافرين ما علمنا الذي علمت عابدا وفيا وانت عابدت فخرت وقلت فوافيت
 وجرت لسر غاذا ان قتلوه شاه وبولاي امور ونوبك قام فيها كلها ما قال الحق ولم يحسن الا امد اخبرنا فافصح
 ابو العباس بن حمري اتهم لما حضر واجلس غاذا ان تقدم لهم طعام فاكلوا منه الا ابن تيميه فقيل له لم لا تاكل قال كيف
 اكل من طعامكم وكلمه ما نهيتهم من اغنام الناس واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 اللهم ان كنت تعلم اننا ايقنا قتل لشكون كلمة اصدى العليا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 والدنيا والسكان فافعل به وبقض يد حوله عليه واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 ثم لما خرجنا قلنا لكدت تهلكن معك ونحن بالصحبيك من هنا قال لا انا اصحبكم فانطلقنا عقبه واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 سوه فاستسحت الخواين الامراء فاولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 نكث ما له فارس في كبره ما نحن فخرج علينا جماعة فقتلونا وكان قاضي القضاة ابو عبد الله بن الحريري يقول انك
 بن تيميه شيخ الاسلام فمن هو ثم بعد ذلك نكث ابن تيميه في الشام حتى صار يلقى الروس فيضرب بالحدود واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا
 القتل على من شجاعة في موافقت الحرب نوبه متعجب نوبه كسر وان ما لم يسمع الا من صناديد الرجال واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا واولم جلدنا

و اجلاس الحرب بارقة ياتر القتل تارة يحرض عليه ولما دار السلطان الى الشك لانا الى قمر المحرقة وحمل الشبهة وشبهة
 طار رأى السلطان كبره السار قال ما حاله من الوليد فقال له لا تقل بها وقل يا سيدك ما استفت ما استك حدة ووشة
 وقل يا الكسبيوم الدين ياك حسدا ياك استعين تم اكل القتل تارة على تخليصة تارة على السلطان يمد يما ويرامهما
 حتى جاء نصر الله والفتح وكل ما قال السلطان انت فاكك سلور قال ليصن الامر اقل ان شالله الله حقيقة
 لا تسليق انكاس كما قال فقال السج المقرى عند الله من احسن عيا مصرت يمتق من صا ستيد انما الى ابن تيمية وخلص
 عند رضى انما استقل بالحق المرحى على تم قال طررت العافية فما كان الا ان تام و فارضى وادوا العافية قد عارت تربعت
 وكان يعود المرحى و استيع الحما و يقوم حقوق الناس من تالف العلوت لا يسلم الى راحت لديه و ما ولا يخفى الحكم
 رة ولا يتسنى طعاما ولا يتبع من تنى سلم كل جملة لا يتكده معصود ولا يسلم معصود و آخر امره انه يحكم في الوزارة و
 فانه سوس فلقه و متوس في تارة و ما على القلعة تم حل على اصابع الرجال ثم الى جامع دمشق معصود الهام و صلى عليه و
 مرة فخره و اصل في قمر الازمنة الفخر حرج الناس من جميع احوال السلك كانوا ملما لا يصيبهم الا العدا و حرر الرجال السلك
 بحسب الكتاب فيقول كسر من ذلك و ريت ارمال صا و ثارة و اعات الى الناس التام المضر العزاق النجا و العرش من اكل القتل

ورتيمة تقصيدة الى قصيدة
 احكنا انمع الشمس الميرة عن
 فليس يروى اوقانه منحور
 احكنا القوس يرمي بالبراء وما
 يلوى عليه في اصداوه الدرر
 الى ابن تيمية قمرى سهام ادى
 ياله ملك فيها ولا منحور
 طريقة كان عيشي قل مستينه
 حا و ا على اثار السنان فاستدنا
 مثل الايمة قد احيا رما نهم
 محقة الربع ايضا انه حدر
 يكون وهو امان تذكرو
 كان مسكر على اواه زمر
 مثل ابن تيمية يرمى حواشي
 او السكى كما العاد هو الصنادم الذي
 مثل ابن تيمية تدوى حائله

الحكدا الى الدماحي بنحج القمر
 ماع الارض احيا ما فستائر
 احكنا السيف لا تمضى مصا
 تعلى الرمايا وما يى يا عها نصر
 احكنا تسمى الدين قد عشت
 من الامام ويدي السار والظفر
 ولم يكن مثله نداء العانز في
 بها الويكرا الصديق او عمر
 لما سوا قلده علىاء من مضموم
 كانه كان يهم وهو مستظرف
 امته يديكم يلقى عصبقة
 تنق مسكر الاحداث والبير
 مثل ابن تيمية يرمى بحسبه
 بحسبه ولكم في حسنة غد
 مثل ابن تيمية يرمى بكل ادى
 وليس تلغط من اصابه الزهر

ويحسن الموضع حتى يدس الطمر
 احكنا الدحر ليل كله اسدا
 والسيف في الفلك ما يبرح
 احكنا يترك الحى الحصم ولا
 ايدى القيد او تعدى حوى السر
 هذا السواق جنتا لسا دة لا
 علم طيرة و رعد ماله خطر
 رد لد اهل اقول اربعة
 بى و يتر منها مثل ما عمر و
 ان يرفعونهم جميعا دفع مستدنا
 حتى يطير له عدا دم مدد
 والله لواه في غير اوصكم
 حتى يجرى و لم يكن به بعض
 مثل ابن تيمية في السكى معقل
 وليس محلى قدى مسر لا ظفر
 مثل ابن تيمية تفس تيب سدا

ما توفق به الاصال والا
مثل ابن تيمية يضي وما زلت
وجهه فوساها الا وضاح والفر
ولا تعبس حرب في مواقفه
ويستقم على منهاجه اليسر
اقس بالانبياء الطهور كمر بلغت
المن كابد ما بلقى ويصطبر
ابن هبيل لهنهل الصافي ما نقت
وكظهور وضري الناس اوضر
بحر من العلم قد فاضت بغيته
نظيره في جميع القوم ان ذكرنا
هل فيهم من يضم البحث في نظر
كفعل فرعون مع موسى ليعتد
نلتقي الا باطيل اسما وطا دس
حق يكون كمر في شأنهم عن
ناط الكما نفرو عنه بجانبه
اوشا انض للمعنى والحوستع
تدل باضطرا كاعدا قد غلبوا
طها انفا كاهها او بعضها نكر
وبعد ما كسروا واجبال ان قد
يطالما بطلوا طفوى وما نظروا
ليس يذهب معنى منه منقاد
بحري به دوما ليجي وينهمر
سقى نراك من الوسمي صديقه
حار المر اشفت في اجفانه حوا
باوازان من علوم الانبياء هني
من الانام ولا ابقي ولا اذر

مثل ابن تيمية يضي وما زلت
له سبوت ولا خطية سته
ولا تحف به الا بطل دائرة
يومه ما يفيح في ارجاء النظر
بل هكن السلف لا برا عاجو
فيهم مفاض اقوام وكمر هجرنا
ما اعملوا ابد ابل اعملوا الهند
به الظاء وتبقى الحجة الكدر
طوح من الحكم لا يرقى لافن
ففاضت لا بحر الضلعي ما شغل
هل فيهم محدثه المديف واحد
او مثله من يضم البحث والنظر
قواوا طر قال هذا فابحثوا معه
فيلتصق الحق ما قالوا وما سخر
وليتهم ادعوا للحق مثله
وليتهم نفقوا في الضير او ثريا
رحى الى شجر غازان مواجبه
على الشأم وطال الشرو والشر
هذا واعداده في الدوا ليجوم
اقام اطوا دها والطوق منفطر
قالوا فابره قلنا ان ذا عجب
وانما تدشبالاجسام والصن
لحقى عليك ابا العباس كمر
وزان فضا كقطر كاله قطر
لفقد متلاك يا من ماله مثل
اورث قلبي نارا وقد هاه الفكر
يا عالما بنقول الفقهاء اجمعها

العاسر لا رد انا والطور
ولا تجاري له خيل مسومة
كانهم اجتم في وسطها قمر
حتى يقوم هذا الدين من فيل
سبلى اصطبا هم جهدا وهم صبر
في يوسف في دخول السجى منقبة
والله يعقب تاييدا وبتصر
مضى حميدا ولم يعلق به وضر
كانما الطوح من احجاره حجر
يا ليت شعري هل في الحاسدين
عبد النقد اديروني له خير
هل اجمعتم لمرقوب مكر مكر
قد امنا وانظروا الجمال ان قدروا
فليتهم مثل ذلك الوط من مالا
فامنا كلهم من بعد ما كثرنا
هل فيهم صانع بالحق مقوله
سهماه من دعاء عونه القدر
وشق في المرح والاسيا ومقتله
مثل النساء بطل الباب بسنتر
واستخدا القوم بالاسبا وحمدا
حقا الكوكب الدررى قد قربوا
لم يبيك ندما من لم يصب وما
لما قضيت به من شجرة العسر
ولا يزال له برق يفا ز له
ناسى الحار يرك لا يا شمس السحر
يا واحد الست استثنى بيا حدا
اعنا تحفظ زلات كما ذكرنا

صیق علیه السلام و لیس حتی منها الا و بعد و لیل من الکتاب المستوفی انما السلف فشنق الشیخ عز الوجود فی العلم
 من الحقیق ان یحقی شأوه فی تحریر و تقریر و الذین یضیقوا علیه بالخواص عشارا انما استعالی و ان کان تعنیقه فمذکات
 من اجتهاد و مشاجرة العلم فی مثل لک حاجی الا کشاجرة الصحابة فی ما یهمهم و الواجب فی ذلک کف اللسان الا و یجوز
 بعده درین ساله از سائل تقدرات و مثل بودن او تعالی فوق عرش و شمع سفر برای زیارت نبوی صلی الله علیه و آله
 و تکرار وجود قطب غوث و خضر و مدعی مخفی و اعتقاد شیعه و تفسیر آیت طهارت با راد و تشریحیه ناراده نکوین جواب اوده
 بطریق تصدیق و ترجیح این سائل من شاء الاطالع علیه فلیرح الیه و یجین قاضی القضاة صفی الانام صدره و الشام
 امیر المومنین اخی فیخص عمر بن ابی البرکات موسی الحمصی الخزومی الشافعی فی الفقهی مستطویل الذیل بجواب الی الی الخیر

اول سوال اینست نظم	ما قول اهل علوم الشریع و الحکم	فیمن یکف شیخ العلم و الادب
تقی دین الله الصبیق مشهورته	یا بن حمیه حذرانی الغیب	و اول جواب اینست سمعی
الحمد لله حاکمنا بلا نصب	الی الصواب بخیر العجم و العرب	و یجین سیدی صفی الدین حنفی بشارک

نزول نایس در قول علی از جمله ایرادات مردم بر شیخ الاسلام جواب شافی داده و ترجمه وی بحال بسط و شرح نوشته و از طبع
 هر چهار بند به شجاعتی حسن بروی نقل کرده و یجین شمای اواز یکی و ابان الزمکانی و غیره جاسم اعداء و ششاده درین کتب
 نقل کرده اند و ساد محمد در رقبا و کتب رسائل مستقلة تصنیف شده اگر از همه نقل کرده شود کتابی مستقل گردد و اندازان
 در گذشته اسمای بعضی تا هیات و قصه وفات او درین جهان نوشته میشود و در قوافل الوفاات ذیل تاریخ ابن ملک کان نوشته
 کتب التفسیر قاعده در متعاده قاعده در سبله کلثم بر هر سبله قطعه کبیر و تفسیر بعضی آیات سوره بقره غیر السبع
 بعضی در دو کراسه و بعضی در سه کراسه و بعضی شش کراسه و بعضی ده کراسه و تفسیر مائده در یک مجلد و تفسیر سوره یونس
 یک مجلد تفسیر سوره نوری یک مجلد کبیر تفسیر سوره قلم یک مجلد تفسیر سوره اخلاص معوذتین قتل ابی ایمن الکافرون یک مجلد
 کتب اصول اعتراضات مصریه علی الفتاوی الحمویه چهار مجلد در تعارض العقل و النقل چهار مجلد جواب ابی ایمن الکافرون
 ابن اریسی یک مجلد جواب صحیح لمن بدل فی المسیح در رد نصاری چهار مجلد متماجد الاستقامه شرح عقیده اصفیه
 یک مجلد شرح اول محصول للارازی یک مجلد الرد علی المنطق یک مجلد شرح اول کتاب غزالی در اصول دین یک مجلد
 رد علی الفلاسف چهار مجلد آفتاب الرد علی ابن سینا قاعده فی القضا یا الوجیه قاعده فی قیاس لا یتناهی جواب
 الرساله الصفیه قاعده فی الکلیات مجلد لطیف رساله بعلبکیه رساله ازهریه ابطال الکلام النفسانی و آنرا
 بهر شتا و وجها باطل کرده جواب من جلف بالطلاق الثلاث ان القرآن حروف و صوت آفتاب الصفات الصلوات
 دو مجلد مستجاب فی الاستواء و ابطال تاویل بالاستیلا و جواب من قال لا یمکن الجمع بین اثبات الصفات علی غیر
 مع نفی التشبیه اجوبه کون جبهه السموات کریمه سبب قصد القلوب لعلک جواب کون الشی فی جبهه العلوم کون لیس
 بجهه و لامرض قبول او تمیل جواب بل الاستواء و النزول حقیقه و بل لازم المذهب نهج شرح حدیث النزول
 یک مجلد لطیف مست بیان حل اشکال ابن خزمه الرد علی الحدیث قاعده فی تقرب الی رب من مابیه و داعیه یک مجلد

مستوفی

انقض کلام التبعیه و البعد می چنانچه کتب الفرقان بیرون آید و البطلان میان آنکه دلیل علی تصدیق انوار علی الاطلاق
 فی مسئله الزیاده ابرجیب در حقیقت خود گفته اما تصدیق نمی آید من ان تنکر و اعرفت من ان تنکر سارت مسیر الشمس
 فی الاقطار و استلالت بها البلاد و الاسعار و قد جاوزت هذا کثرة فلما یکن احد جبریا و لا یتسع هذا المكان لحد الموت
 و لا فکر یا انتهی فی آنکه ذکر وفات وی پس کشاد و قلعه رشیدان از او بقدمه قریب و سال بود و بست و چند روز بیمار ماند
 و اکثر مردم بیماری او ندانستند بیکایک شنیدند که خبر وفاتش در شهر لیده الاثنین بستم فبقعه رسته شامی و عشرین صبح
 اتفاق افتاد و مؤذن قلعه بر مناره جامع ذکر کرد و محرم بر برج قلعه بدان حکم نمود تا نوبت مردم هر کس می شنید بعضی
 خواب بر این صلح شنید و می آمد و اگر قلعه فریاد می شنید تا آنکه اهل خط و مرجع جمع شدند و از دوام غصه شریک اهل اسواق
 آن روز هیچ شئی در بازار نمی یافتند و بسیار بی از دو کایم شوق نشد و در واز و قلعه شاد و شنید نایب سلطنت غاکب از بدید بود
 پس صاحب صغیر زن نایب قلعه آمد و تفریح کرد و نزد او نشست و در قاعه عز و شین خلقی بسیار از اصحاب و جمیع شد و گریستن
 و بروی شاکر آن آغاز کردند و جماعتی نزد او قیام غسل شسته قرآن مجید خواندند و برونیت و تقبیل او برکت جستند و گوی
 از زنان هم رسید مثل ابن نجف آورد و در برفت برادر شیخ زین الدین عبدالرحمن خبر داد که وی و شیخ از مدینه و اهل قریه
 هشتاد و شش نفر آن کردند و ششم شاد و یکم شرم کرده بودند و تا قول تعالی ان المتقین فی جنات و نه فی مقعد صدق
 ملک مقدر رسید که شیخ صاحبین عبدالرحمن صاحبی و شیخ زری سرور قرار شد شیخ خود نزد شیخ قرار ایشان و دست شسته
 پس بیدایت از سوره حمل کرده تا آخر قرآن خواندند بعد مردم متفرق شدند و صورت غلبه دهنده گان که یک یک می رسید
 ایشان باشند مانند اولیها جماعه صالحین بودند و اهل علم و فوری و غیره و شیخ زری غایب از غسل شده بودند که قلعه اهل
 پر شد و احوال قلعه تا جامع ملوک دید و اکثر طرق ابواب مثل کلاسه و باب البریده و باب الساعات و غیره از آنکه از احصاء
 مسدود گشت پس بدرگاه قلعه اول شیخ زری زده قد و محمد بن تعلیم نازنگار و در بر وقت مردم بیک شاد و دعا بگفتند
 و جنازه در ساعت البعد جامع و شوق آوردند و سیم جامع و محسن او و کلاسه و غیره همه پر شد و جمیع اعظم اصحاح الجمع
 شیخ را در وضع جنازه قریب مشهوره نهادند و لشکر بانی بگایبانی رضام خلق میکردند و مردم بر غیر صفوف جلو می کردند و شیخ
 نشستن ممکن نمی شد بلکه سجد و سجده بکلیت تمام و بعدی اکثری و می شد که نصف توان کرد چون مؤذن اذان نکر گفت
 اقامت صلوة برشت بخلاف عادت اتفاق افتاد و نماز پیشین گذاشته بر شیخ نماز کرد و نایب خطابت علامه الدین بن الخراط
 و القزوهی امام جنازه بود و بعد جنازه دست بدست بردند حالتی عجیب بر مردم از بیکاد و دعا و شاد و ترجم و تهلیل و تاسف
 زنان فوق طبعی می گریستند تا مقبره بجهنم کیفیت برده شد و این روزیوم شاد و بود و شوق مثل آن معبود نیست
 و مختلف نشد از اهل بلده و حاضر و مکرر قلیل از متعاضد و محندات و صار فی فربا و کراهکن الیکون جنازه ایام السنه
 در بر وقت مردم را اگر شیخ فقر گرفته از باب البریده بر مردم بنفس شریف و سنا و دل و عام خود انداختند تا آنکه از دست
 رضام جنازه از دو شهر بارید گاهی بیشتر میرفت و گاهی پست مردم از جمیع ابواب بلدیرون شدند و در واز و از باجموع
 خصوصاً بر باب الفرج و باب الفراء و باب النصر و باب الجابیه و در سوق علی امر از دحام عظیم تر گشت و برین جابر از شرم

ابیر الدین عبدالرحمن بر روی در نماز تقدیر کرد و وقت عصر رفتن شد و در پهلوی برادر خود شرف الدین عبدالمجید بن قباچه بن فیه
چون جوانی است که در دار شصت بر کس تا دو کنگ نوید و در میان یا برده بهار و درین وقت قتل امام احمد ظاهر است که
فرمود است یحیی و بن اهل المدینع یوم الحناثر و شکایت است که مثل این برادر امام احمد ظاهر است که
قتل را روی بگفتانی مذکور شده و حصاره امام احمد علیه السلام کسرت اهل مدنا و اجتماع ایشان و تعطیل آن
رای او و تمام دولت در اوست میراست خلاف شیخ محمد و شوق فاتیما است اهل آن عرش ایل اعداد و مود
و هم کارکام بر و و مسند آلاء و مرای و بی جمع شد که اگر با و شای قاهر و سلطان حاکم و دیوانی حاضر ایشان اصح کردن است
هرگز باین اموی اختراع ایشان مکر نیستند آنکه اساعیل شیخ در فقه و طریق مجلس شده و در قول حل گفته و کثیر من القضاة
یکرول سلسله اسباب کثیره و نماز مساعیل اهل الادیان فصلی عن اهل الاسلام و الایمان بدو کاست چهار
چهار علی قلیت باطلیم یوحی الاسلام من اجتماع و چهار طلمات اجتماع و چهار استیج نقی الدین عبد الامام احمد کما اشار الیه
ایضا طاس ماصرفی کتابه الرد الوافر و من عمن الصبی سلی الله علیه و سلم اتمتم الله فی الارض و در قرآن
الامام برین الدین عمر الوردی فی مذکور شیخ الاسلام العینی تقصیده و سما قوله قصیدة

عنی فی عرضة قوم سلاط	لم من عجز حوصه التقاط	نقی الدین احمد حیدر
حروق المعصلات به تحاط	تونی وهو محسوس فی سید	ولیس له الی الدین السباط
ولو حصروا حین قصی لا هوا	ملائکة العلیمة احاطوا	نقی نعماً و لیس له و تشرین
ولا لطیفة لف حماط	نقی فی حله اصحی فریدا	و حل المشكلات به سیاط
و کان الی التقی بدعوا المرایا	و یعنی قرقة فسقوا و لا طوا	و کان الحق یعرق من سطا
لو عطل للقلوب هو السباط	فی الله ما قد صم محد	و یا لله ما علی السلاط
نعم حصد و له عالم یسا لوا	ساقه و قد مکروا و ساطوا	و کانواعی طریقته کسالی
ولکن فی اعادة لهم سباط	و حسن الدین الاضاح	و عند التبع بالبحی اعتباط
بالها تمی له اقتند امر	فقد فاق السون و لم یواطوا	سویمه کانوا و اسان
محم العلم ادر کما انضباط	ولکن یا مدامة حاسیه	فتک السراک کان به یماط
و یأرجح الیه و سا فلتتر	و ان الصدیحه احکاط	المریک و یکم رحل رشید
بری سخن الامام فیستطاط	امام لا کلا یه کان یرحو	ولا وقف علیه و لا زباط
ولا جارا کوفی کسب مانی	و لم یهین له نکما احتلاط	و غیر یختموه و عظمه
اما کحل ادینه استراط	و سخن التبع لا یرصاه و متیل	و عیه لقد رمت کلک اعطاط
اسا والله لولا کثر سره	و خوف الشر لا یحل الرباط	و کنت اقول ما عذنی و لکن
یا اهل العلم احسن استطاط	فما احذ الی الا تصاف یط	و کل فی هواه له اختراط

میروی التوکلانی المذکور عن ابی الخضر ابراهیم بن عبد الصمد الدمشقی عن ابی مصعب عن مالک الامام المشهور و رسولاه
 و شیخ محبوب بن تیرمی عن محمد بن عبد الله الودائی عن ابی الخضر محمد بن محمد بن خلیل عرف بابن الرکاش الحنفی عن ابی الخضر
 المستقلانی و کوفه فتح المبارکی و غیره و تهرانی و ابن ابی حازم و در سننه احمدی و یحیی بن یسیر عن ابی یوسف عن حماد بن عمار و ابی یوسف
 فضل و کمال در فنون بسیار که یکی مثل کوبیا فرانس و رمی اقا و اس و تفنگ بازی و شمشیر زنی و صید آگینی و شوق جهاد
 و حضور ما که هلال نیز بطولی داشت و قیل خاطر تجسید و کمال ملائیس و مرکب حج کتب مطالع آدان از غریب صاحب
 و کتبت و نقل رسائل بسیار بوده و در هر یکی از این امور فائق بر احوال و با برع بر اقران برآمد و یکدو بار سفر بر
 جهاد کرد آخر سفر ایشان بر صحرای بود و در شهر که از رود و صدد و بختاد و شش چون از وطن بالوف در بلده بود و
 مضاف صوبه بکرات رسید و چندی از کسل راه آسود طبیعت از جادو اعتدال انحراف شده و مبتلا می گشتی ای اسما
 شیخ حاج غلام حسین که یکی از مشایخ و علمای بلده قنوج بودند و خط و کتابت حروف نوشتند که آن مرحوم
 بسته نیم شعبان شکسته هجری بسواری عجله نزد خیر رسید که کمال سیرت حاصل شد چهار مدت سی و دو سال که
 درین ماکه بگذشتیم این چنین عزیزی نزد من رسیده بود بدریافت کمالا و نشان که درین مدت قلیل حاصل کرده بود
 نهایت مخفی بود و درین اثنا در دنیا کثرت تب پاکش در دم بود ایشان هم در آن مبتلا شدند یک سال و نایک
 و بیوج سحای که دیدیم فائده نترتیب نشد تا آنکه نیم جادی الاولی شکسته هجری روز جمعه بعد از نماز جمع که بر ایشان
 بنده و مولوی مراد الله در حالت احتضار یافتیم و بزرگوار شغول شدیم زیرا که از یک پاس و زبانی بود که رحمت حق بپوشد
 انالله و انا الیه راجعون بعد تجوید تکفین بطریق سنون نماز جنازه خوانده و در تکبیر ماتی دید که در اینجا فراسیدی بقیه مردم
 از خلفای خود و افتی حبشید را بگیری و قبور اکثر مردم علاقه تو را به صاحب بود و باست متصل قبر شاه عالم خان مرحوم و قبر
 یک پاس شب گذشته دفون شدند انتهی مولوی عمار حسن بویانی میگفتند وقت احتضار سخن گفتن فراموش شده
 که الله را گویم و زبان بزرگوار طبیعت شغول بود و و لیس الحمد از من باید پرسید که کدام سنگ صبر بر سریند گذشت که
 هنوز بی عجز برادر زنده ام مشعر اگر نه قضا بود که با همسم رویم میرسد آن وقت که ما همسم رویم

خطبته و وفاد و اوجها	بعصائب رکن الدین یوم تصدق	الراشد الا واه مصباح الدینی
من المفضائل والحق قد جمعها	السید المفضل احمد من سنی	المکرم الاخلاق قد توسعا
حسن الفعل الصادق القول الذی	اوصافه عظمت و جلته و رفعا	للمعارف و العلوم اخا المند
فی دهره بنظر لیس له سسما	حاز المکرم قبل شدا از ارسا	وعدی اما ما قبل ان یتزعما
و غنی بدر العلم قبل فطامه	و علا علی اقرانه و ترفعا	افتی بوصف فی العلوم و المبحر
السبع و العشرین الا اربع	وله نقادة عارف منصرف	بالکمال و التعبد قد ملا الوعا
و لکومباحت فی منعمان حجة	بقواطع البرهان و بها قطعاً	درست دروس العلم بعد و فانه

صفت نادرش خوب در عرصه	و تعظمت اعلامها و رفوها	لما حلت منها و ابراج و و دغا
تولوا لاهل الحسد و لیکو ادم	من بعد ان یسکوا و یصوا الی دما	هو حی کل بدر جانل تنسها
حقا و طی متله لدر یطلعها	فانه یسقی شقه فتاحلها	سجاش حتی ولا تفتتعا
دامت علیه من الاله مرجم	ما تس و دل او و یص لعلها	ان الصلوة علی النبی و آلہ
ما طائف البیت طائف و دغا	و علی ائمنه الکرام و صحبه	ما قام محنت و ما ادع دعا
و الساعین و النابیین داتسا	ما افر و رفی الزلی و تصوتا	وین مان آخر کیک لعت سنتک

ایسان بود در درو و تقلید و غلو و تشدد و بدو تشک که کسی درین باب تقریر می تحریر می جوده باشد مگر انکار اجماع محتسب و اولاد
 در اصول بمقام محمد بود و حسن آنرا در کتب متروک و امر نوکسان به تمام جهت معصوف استسار فرقتا جامع سیکرد که
 موسوم است به باب فاف و در تعلیقه بر روحی پوسته که در متعلق در پهنه دیده و تشدید شده کاتب حروف و انکار کلام متصور بر پیشانی
 ایشان در عرفی بوداری دارد و مجموعی از هم آورده بر بی همان شعری جاهلیت اندود و فارسی اجماع بر عرفی و نظیر
 دور از دقتی ای آتش و باسج و باره غل غل و حدیث و اسکار را رای موه و احاطه اس حرم منج الاسلام من تحیه بود و اما
 استانی امر که ساین همه گواریان باطلاعی بود و جهت آنکه تصایب ایشان در پهنه بود و در سر سبک است اگر زوری ارد و نیز او
 این انکار در استار است و در بعضی انکار تعلیق و انضیاء تحقیق سطر ایشان میگرد منت و اطلاع و دعور و اوله و را برین تعلیق
 و جمع جمیع ذرات لائل سلطه ایشان دست هم میرا و احاد و در و تعلیق و عیانت جمیع و تدبر که با وجود عدم الخلق آنقدر را در
 متصرف قرار میگوید و نو و در حال می آید که کسی بفری را جمع بدو اندک و در خط ایشان یافته شد که نوشته امانه و عالی است
 رسول الله صلی الله علیه و سلم محمود است و قبح فی مستور و اریته نام و التکلیف فی التماس من مصان سه حسی تین و تائید الاله است
 حسیا لور و امین من ابون الحنفه و تحسنا لایشتکی منه قس و الاطول و لایت کالی باکت بعد طعام و اداخل یدیه الی قصتی قدرت
 الالادام الی ساعده سید و یا کل کلام کم کم فی قصه طعام او کان کافله لم یمن برسی لغت سیدی من انکم فی و الا کران و صکم
 این من حواکم لغت تعبیر کلاما اسلامیه و معاشی استلم فلو ساد و سالت من علی الله علیه سلم ان اعص الناس
 یزکون بعد شکم لقیاس المحدثین مع ان المحدثین قاسوا و اذ المحدثی و احدیت رسول الله صلی الله علیه و سلم و اذ حواکم
 ان علیا و علی الحدیث و قد عطا الناس حتی انکم و اس ارشد هم الی اتباع حدیث بجا الله و هم مشا بدت آثار الملال فی نشر
 صلی الله علیه و سلم صبیح الناس و اوصایه تحکل کان الملال ملع فی الفک و تفتت من النظر الیه و لا یرمی سبیحهم
 فتکنت ساسا الناس انیوا رسول الله صلی الله علیه و سلم فقال صاحبی فعلت ان توقف لیمح بعد اکل الطعام ثم قام
 لا مرنیة فلیس فی منزع و کنت و اسالت السئله صلی الله علیه و سلم کان حبسی حبسه و بر علی الله علیه و سلم الیک و سلم
 یتعطف علی النمل الی فوج و رایته صاحبی فوج من بر صلی الله علیه و سلم حبسی فاعمل بالحبسیت الی فوج و عدت لمدینه
 المستوره محمد صلی الله علیه و سلم فی قلنی ارید مکانا قلن کنت حتی اصعدت لوالی فخلت مداه و اقل فی الحما و اما
 انیر و الله صلی الله علیه و سلم فی قولی سید کفی شیهه الالهی آیتان بر او که ان حبسی کاتب حروف و انیر و الله و الله و الله

ولوالینا اجمعین انظر ربیب بیتنا انظر ایشان ست	نسیما الصبا وافی شکر امطیبا	نسیما الصبا وافی شکر امطیبا
كانك انقاس المسيم بعينها	فقلت له اهلادته هلا ومرجا	فقلت له اهلادته هلا ومرجا
فكل حاكم حين اقبلت رجبا	فديتك يا نعم الصبا خبر مقدم	فديتك يا نعم الصبا خبر مقدم
تنفخ في الاشجار روحا غمليا	تضاهي لك الاطيار والسبع مطرا	تضاهي لك الاطيار والسبع مطرا
فان الصبا نعم الرسول لمن صبا	احل حبت من تلك الربى برسلكه	احل حبت من تلك الربى برسلكه
اما بغلياك نال العشق تلهب	الى آخر ما دوى نسون بيتا وقن قولين قصيدة اخرى	الى آخر ما دوى نسون بيتا وقن قولين قصيدة اخرى
فكل دمع الى الاضلاع ينجب	بلى ولكن تطلی النار في خلجك	بلى ولكن تطلی النار في خلجك
والدهم باين اخلاء الحمى ضرب	ان لسلي لقد شط المزارعها	ان لسلي لقد شط المزارعها
ولكن من اخرى	وانني من اهل الى العشق منتخب	وانني من اهل الى العشق منتخب
فاهلا وسهلا لا زال ترجبا	لنغم شميا نغمة منك تنشر	لنغم شميا نغمة منك تنشر
واين ترسب كيصير بيت ست دروغ بعض علمای بی ولی من اخرى	عوا لم احسن ما راينا ديارها	عوا لم احسن ما راينا ديارها
واذ كشفت عنها راينا لها رها	اذا غطت الوجان لا قبل ليلها	اذا غطت الوجان لا قبل ليلها
فقلت اما لا كل سوداء تمة	فما خير نخل قد منعنا ثمارها	فما خير نخل قد منعنا ثمارها
واين زياده برجل بيت ست اورا قسید دیگرست قریب بختا بیتا ولها نظم	كما نجح الصبا بالريح من زهر	كما نجح الصبا بالريح من زهر
طوبى له طاب من حاكمها	منها فظ	منها فظ
مخفته عزة الاياء في السدير	من قد علت في كرام الناس غزير	من قد علت في كرام الناس غزير
استوفرا الخط من علم ومن عمل	رب الورى عن شرها الجحش البشر	رب الورى عن شرها الجحش البشر
فلم يقع اصغير السن في خطر	كخاله الله اغنت عن كفالهم	كخاله الله اغنت عن كفالهم
وكراه من معان ما نطق لها	فجاء من صغرة في سيرة الكبر	فجاء من صغرة في سيرة الكبر
فكيف ممدوحه يا صاح فاعتبر	هذي مناقب مرادها انتشرت	هذي مناقب مرادها انتشرت
لا زال يحويها كي من فضايله	كرفي دعائك من خير ومن اثر	كرفي دعائك من خير ومن اثر
الا يا نسيير الروض بلغ تحييتي	تحية دیگرست دروي گویه نظم	تحية دیگرست دروي گویه نظم
وما طاب جالي من عموم البلية	لقد عمت البلوى الى الميقاتي	لقد عمت البلوى الى الميقاتي
نقول جمال للزمان تعسيرا	وما فزت منها حيث جدت بلذة	وما فزت منها حيث جدت بلذة
الا زاد من ذكر الحبيب توجع	ولكن من قصيدة اخرى نظم	ولكن من قصيدة اخرى نظم
نسيما الصبا وافی شکر امطیبا	فقلت له اهلادته هلا ومرجا	فقلت له اهلادته هلا ومرجا
فديتك يا نعم الصبا خبر مقدم	تضاهي لك الاطيار والسبع مطرا	تضاهي لك الاطيار والسبع مطرا
احل حبت من تلك الربى برسلكه	الى آخر ما دوى نسون بيتا وقن قولين قصيدة اخرى	الى آخر ما دوى نسون بيتا وقن قولين قصيدة اخرى

لديه مقامات السمر من رابع	وحريره مي تكت صيت متغير	حام عدل من كس الموحش
عليه السلام يارق العشق النور	كوب حبيب لا يران يصنع	وردداد بالقلب في كل كسر
باعتاسي اللاتي حكما بالصوامع	ان من قصيدة اخرى نظم	اعير يدان من حاسن الحداد مع
ام املت من ساه الميود الذراع	وار تطلعت في نوادر اسرمت	ام اللوق في قلب السواك طبع
اميدهم هدى القصص لساها	ام انتصلا لاجار ان كنت خرج	انحس كرو الموى وولادته
ام الرعد من فوق اليوم يقع	ول	سلمه في وادي العيقو من رابع
ترها كاتال العقائق تلعب	وما الميس حبيرت ساها	ولكن لما اخرته من المدامع
كان عبي مطرا هو واكس	وفي دجها برق صارا ال يلعب	الا يا نسيم اكتفك ام عداها
فند طال ما حارت من المقام	انحس شعق قد تعطي حرداها	وديك من ليل ليل يلعب
وله من قصيدة طويلة بعد النظر	يا من اداب حواء القلب اكس	ودي هذا الكلام السعي في يلعب
الريح يلقى والحكم في حرق	ولكن في ارق العين في شرا	باسمه هس كرات ما عمة
وت سيو باه اصمى خط دفي	ما حل تعق ليال ما كحي سلف	اصاءه ابد في حبيب من كل
كيف السبل الى سلى وحارها	والحكم موتا عا نبيم القصص	ولكن من اخرى نظم
تذكر يا ام الصا واللياليا	نعم ارق السوق من القلوب	اذا البين انتهى ما يكون من الله
واطل لانات سوء الاخا دنا	دار ربع الحرصية اهل	عين كرام الف الماسيا
محصرة الاطراف رقااة اللهي	رفاق السما لالحكات عوايا	وتارب علف الوعد بعد فاته
وصت عما عرى الوشا الكسا	كان لو نك من احدك سيبا	عفو ولم ربع العوف المواسا
فاني من ادى العوف لصاحي	وان لم نك للعهد منه مراعا	ول
اوق عهدك ما سلى ر وادي	وان رعت وواعيدى فرا عيني	الست من كرام هم دوو بشر
طويل سوا عدهم تنم العرايل	ول	يعايتني بوسل رومان وحمصه
وادى حررا رومان وسلمه	وما الموالا وبوم ولسيلة	تلمه شهما الصاء ودهمه
يعلمه سرده الحسوة عسه	ويعدته روح السيم شمه	الا ان حيد الزاد ما سد فاقه
وخير لادى الذي لا احبه	وان الطوى بالورا حسن يافق	اذا كان من كس المدلة طعمه
والى لا في النفس عن كل لادة	اذا ما اذ تقى مسا الى العرق صم	واعرص عن سيل الذرا اذ اذ
وفي سيله سوء المقام ودمه	ولنظم	دايت الريرا لا تروم ونوحها
سوى دار ما تنى اليها رماها	كان لم تخر في عالم الصبر والوا	سوانا كرميا طل يرعى رماها
فتشرها معا يع عيونها	ويطعمها بحا يقوى عطاها	ويوترقه حبة القلب نملها

صفا و ما یقرب یزید و عظامها	و دره نظر	الا یا جالساً فی کل ناحیه
هدایه الله ری خیر هادی	ثبت مجالس البدعات طرا	الست بخائف یوم المعاد
و ما من محفل الاحداث الا	و کنت حضرته بل انت بادی	تجاوز عن صراط مستقیم
لعیس الحدیث وانت هادی	فویک یوم یوخذ بالکواصی	شفاخیر من حضر النوادی
اصلا لست تعرف بدعه ما	لذا القیت فی هدی البوادی	تعالی تعالی سلفی یا ابن عقی
و ما طما صیطاً بامرادی	و ما ایت عوفه فی الدیر الخفیف	من النقصان و من اذد یاد
و لم یاک راغبا بقدر و حیدر	بل لا انکار اهل الاجتهاد	قذالت بدعت شر ضلال
فساد فی فساد فی فساد	فقم و اترک رسوم احدثوها	و خوف یوما اذا نادى المتکاد
و من یحدث بدعه الله شیئا	فذلک خاصه الله عادی	و ا حصل محدثات الناس لاجل
و دج ما لیس فی الشرع المراد	و الیوم سنة الغتار الزم	و عا د عقائد الا شرار عا د
الی قـ	و اسمی احمد الحسن الحسینی	و جیدی سیدی خیر العباد
وصلی الله فیاض العطایا	علی من حل فی خیر البلاد	متی رفعت غصون الی ان طرا
و رتخت الصبا و الطیر شاکی	این ست پر قوی از کتاب ذره از افتاب تمام این ابیات با وصال و صفا	که بر شرفی و شعر شری می چربد و با حمیدی فیضی دم تسادی می زنبجای خود در جبهه قرا هم ست استخا باید و یلا نظم
که بر شرفی و شعر شری می چربد و با حمیدی فیضی دم تسادی می زنبجای خود در جبهه قرا هم ست استخا باید و یلا نظم	فاری ایشان پس آن بسیار است ایتمی چند از قصائد و غزلیات متفرقی بر ای ضیافت طبع ناظرین برین جا ثبت میشود و بدین	ایک نام تو پر تو بر زبان انداخته در یاض طبع فرشت ارغوان انداخته آب رنگ حسن آلوده بر روی بها حیرت در گیسو بچشم بسید لان انداخته
ایک نام تو پر تو بر زبان انداخته در یاض طبع فرشت ارغوان انداخته آب رنگ حسن آلوده بر روی بها حیرت در گیسو بچشم بسید لان انداخته	گو بهر مقصود و در حبیب مان از انداخته تا سبک در حاش شوق تن پرستیا کند ساز و برگ عشق و حبیب خزان انداخته شرد و عشق را که بر عری نفوق داده	نوا بر شرم از فیض صبا جود تو زناغ بر لرحم و مهابرا استخوان انداخته در خط جاد و نگار مان زهرت ریگان کز دم جان بخش خود جان بر میان انداخته
بیا ساقی بگردش آرجام دور صبا بیا موزد بیت نارسایم با و بیبا بیا عرش بشیم مگر حریفین خوش ابوالقاسم محمد بن عبد الله یحیی	که میخوایم زخم سنگی بفرق جرم بدینا ولی یواندن پندی در دان غیبا سهم دست طرازا که بخشد تاج دارا شگفتی نیست گر خیزد ز کافه جبهه اول	برون نارفته آبی کز دل شکم همی خیزد تماش کن که دار و شیشه ام با سنگ گریز مهین فرمان وای کشور دلهای تو رسد که با مهر نبوت نسبتی داریم آسای
صبا اگر از گل تفریاد محبت ربا گردد دروس حبله مطلب کند با او زلیخا شمار شمرند نقد قصیر عصیان بر پریشم بدان سان کز دل عاشق برون آید	پیر از روی گل چین پوشش طبعان گرد می آستاش قریض صراغ انصاف کدو و افقاده ام از در گشت با چرخ سید	که بود اهل بیت را نظر بر خوان یقین بر آنکی میجو یوسف بنده فرمان برش کز که نبود اهل بیت را نظر بر خوان یقین انگهی کن که از بند و ستان خواهم برین

با یک کوزه خورشید را با	از سر کوزه داغ شده بر پستان	عش سفت آمد و شایسته پستان
تا سار کوزه بر سر مرغ مسان	ترج میانی که در پای لم سنان	با سمل لبه ده انت عمان
خون شسته اندک لبس اندک شست	خون لاله مل سوخته امسک لسان	تا جید شتر را مل و سیه توان
یا رب مددی و دود ماسان	از سینه جیح ستم سیه و ان یات	کوار لی ایجا ستم سیه میان را
چون شمع در آتش طبع طاسد	ما سوخته ست سری کون و مسکان	کجیده نگذارد ستم دش نماید
تحت نگذاشته هم در میان را	فراد کد این کوزه لایم گدا را	تا سر کیم خاک و بر پستان
این در مها کز مد طبع طاسد	گوید که روح القدس آن جوت طاسد	تا لاله اندک و مود معالی است
کردل تو ام طلب آورد میان را	سر کشته مار یک که در سینه نهفته	سرسره و در داد حراتی رگینا
اسوخته در دستن هر سنگ افکند	می بخش من ایچه نو دادی گایان	کزن به آتوب لایم سر سنج
ریس مار لی حلی را طبل امان را	ار مار کی طاسد من جسم گران است	بر گیزه آتوب من این بار گران را

هر چه معمول این میت اخیر شاعر و دیگران چون تیر پیاوستی بر این که نظر آید بر این شاعر و دیگران است

مسافری رسد از دم که برسم	که بر جریح کارد نو جوان مرا	اما دود و مالیه و اصول شعر
گیر یو ساله میز منی میست	این با تم سخت که گوید چنان بود	ول
نار یاکی و در گریبان میبرم	لیک جو میو حب ایل میبرم	من سکار و دم چو فکر جو یست
بر سر از سز تن جولان میبرم	چون لب رحم دل صد جا که خود	حد با مادر و پنهان میبرم
ار بی پیش و مشاط مردم عشق	رعد مز تاب و رگ عا می میبرم	سگ آتش را می دام بر رگ
طبعه و رگ و سلمان میبرم	چشم لی تر گال سسته خوشا	بر سر تنه ای میکی میبرم
دیده و سحر را تر گال سود	ایای بر حار معیلمان میبرم	رد لی دیو و سورم داغ عشق
سکه مرا تسلیم ایمان میبرم	ایای کلک را و محسی می روم	دست چو دم سوج چال میبرم
لک فخر و در ملک تا تو تم خوش است	بیت یا رحمت حاقان میبرم	الی حراقان ای ادیس با تیریت است
مرضیه معان علقه مستان دارد	بر مر حوش و شمع رنگ گلستان دارد	دوست دام حشر بر که به نام استاد
کین جان است که دسار دمان دارد	گردها همه داسه گیسوی توابه	این دو صده عقده چو کاکل بجان دارد
فکر ایام طرب لایم در دوشن راکی	عید و موسم گل تر گریبان دارد	لعله مثل حش رند اکون تر
که سر سقت قد و پاکی دارد	ول	ای پر گز نام تو روح و مسان
وصف خوش تو جوهر تیغ رمان ما	مهر و جاشدی و میر و دستان تو	ساح تو ستم و میر و دستان
مار دست راست رسد نامه عمل	وصفت دشت عاثر رنگین سان	ول
چون آدم صابر در گله از سر آید	دام که بر کوی تو من نامه را بر آید	حر فیکه اران لعل شکر بار مر آید

در راه اتحاد نه بد میرودیم ماند	و	فصل زده از چشم که کثر بدر آید
کشم بر فلک آه شعله زن تا چند	و	تو میروی ز ما و تر خود میرودیم ما
دماغ و سوسه شیخ و برهن تا چند		بسان شمع بفا نوس سوختن تا چند
زخویشتن بدرا همچو بوی گل سرشته		بیانک طرح جنون دگر بیت دازیم
شده ای نار که دگر سلسله از بافتند	و	برنگ بلبل شوریده در چمن تا چند
آخر از بام فلک طشت سیبا افروخت		کار دیوانگیم باز بصرا افتاد
حسن افران وای هفت کشور سا		و
عرصه دل کم نبود از وسعت کون جهان		هر شراری کردل پر شور سر بر کشید
لب استگی ست عقده کار تباه و ما		داغ راه طلع غور شید چشمتان
زان بر تو ناگوار تر آید گناه ما		روشن بی ست اختر خنک سیاه ما
افروخته بر مشهور پیر وانه سحر آ		و
و		بلبل بقیس از غم گلشن بفتافت
و		منتهی از غم تیغ تو بسوداشته ام
و		کشته بر چشم نسون ساز ترا
و		شیشه ماست بخارا گستاخ
و		و
و		برداشتنم ز کون مکان دست نشین
و		نازم بحسن سرمد دنیا دار تو
و		مجنون فغان ز خیمه لیلی بر آورد
و		آتش شیشه است یا دل ما
و		و
و		ز بیدلان خرو و حسرت نظاره تو
و		کز در و بود از جور آسمان گرس
و		ز چشم خوب تو تا درین عشوه بخوان
و		هر بیت و حکم یک قصیده دارد و له شعر
و		و
و		بگر سوز نیست لازم صاحبان دل

که بدخ صفتی است که کونین چنان	درین کلام کونین صفتی است که	برای اینست که هر کس در این کتاب
این قصیده قریب صد هزار و دویست	فلک اواده ادا دل خود و ده و ده	شود تا به یک روز مانع از او نیست
که بگوید آید نمیشد هیچ سخن و این	فانی اندیشش در کمال شاد و آید	نمودن معنی در آخرش که نه لطمه
قصیده دیگرست دردی میگوید نظم	که این فردوس معنی مانند عرش است	بدای با قاف بسیار مصرع و جادو
ماهی رنگ ماه و ماهی و ماهی و ماهی	الحق در بدستش نور ابدی را بدید	اگر گریه یاری تو تر دامن می دود
تا کی گل حلاوت درین بوستان بدید	مرگانی بختیم من گم از بهار شد	آن قیص حاصل که - سیر معانی رسا
و ده خوانده ام در نظم حسن و عشق درین	نویست که در چنین جهان رسد	سده و دوازده مصرع و در این رسیده
که در خوشی مانند کلمات حسن و این	بیت ابروی اندر مطلع دیوان حسن	کرده ام یک مصرع آن سر و بالا انتخاب
بیمین رابع فلک خوشتر یار	که در این دیوانه دین و دل و یار	و این قصیده قریب دویست قصیده دیگر
کشد و قفل دل است اعزای گویار	هدای بنیاد و عرش که در کلی زبان	لطاس هر ده و شوق با و سپهر را
تراست بچشم آن سعدی از غزل و این	که در اینجا مستودست ایل و دیار	منزور و آه تنهایی تو که کشته گشته
سعدی قلند مینا کند عوهار	سرم که خلع وصل مصرع هر مصرع	که هست خجسته و مدوح ایل و اقوا را
مسم که گزیده ملک و در بهند جهت من	که در این کس مرد و یار سپهر را	مسم که گوشت نامان من مسلم کوم
بهیم جوهر و قصای علی و این	مسم که هست الهامی من کعبه جهان	ر در خود و در صد راه نادر و آرا
مسم که همان سخن میدهم هر سخن	جهالت است را می تو من سپهر را	مسم که فاسد بدست من زبان در دست
فلک که بود و هیچ و درین مکتبها را	مسم که مالی فلک ترا به خوشی رسد	هر امر عامه گویای من است میار
پس بگوید برق حرف ماند اما را و این	پس بگوید برق حرف ماند اما را و این	سود شکست و اوقات و قلم علم انداخت
و این قصیده و جمل بیت دارد در معنی حسن	و این قصیده و جمل بیت دارد در معنی حسن	مصرع و در این قصیده مسم که گویان
و	ای سر و نهال میں انتظار ما	کس و میدهد است رعایا را را
و	شبه عشق ترا در صفت و لطیف است	اگر اضطراب دارم در آرزویند
ای داد و نثار مدارا را نوی یار	هر چه ای که هست دعا کنم جهت بگیر	و در این اگر محنت کتاب بگیرد
و قصیده و صفت سبک را و قصیده دیگر	و عشق هر چه سبکی را و قصیده دیگر	عالمی در کمال بیجا و در این
و	دل بگذاشتن تو در من شاد و در	و
و	میر و مصلحت است که خوشی صد کثرت	مرات مال و دین و هر چه را رسد
و	شور و نوا می تان هم را که گدایان	خنده و تیرس ادا یان شکر جوان
و	و بسیار که برای اینجاست آریاں مال	و بسیار که برای اینجاست آریاں مال
و این کتاب نیست اما در گوشت و مسم که در این	و این کتاب نیست اما در گوشت و مسم که در این	و این کتاب نیست اما در گوشت و مسم که در این

ابو العباس اسحاق بن ابراهیم بن ابی بکر بن عثمان قاضی القضاة شمس الدین الاربعی الشافعی یکی از بزرگ علما
 و سادات فضلا و صدور و سوابق و در چند درجه ستولی تدریس مانند آن برای غیر او صورت نداشت و در آن
 روز خمس بعد از صبح تا نهم ریح الاخره شش ماه است عاقبت بوده و در مدینه اربل پدر رسد سلطان اسحاق بن علی بن محمد
 بن ابی الدین شیخ نجاری را در سنه احدی و عشرين است تا که در اربل شیخ صالح بن حیدر اندر سماعت کرده تاریخ غریب
 و فیات الاعیان از اکابر صفات است این کثیر و تاریخ خود گفته من قتیح کتاب نهاده و تصنیف عیلم احواله و الطواره و تنقلاته
 و کان یسیر الی بعض اولاد الملوک و لایه اشعار را نقد و هو الملک سعود بن یحیی صاحب حماة و کان قدیمه حب و کر
 یزین البیتین لیلۃ الی ان اصبح نط

انا والله مالک	ایس من سلاک
تداوات قیافته	وقال فظ
فخیلی ان الفواد کرمنا	وانا کاکر قلی علی البعد والنف

و قد کان له شعر رائق و نظم حسن و محاضرات فی خاتمه الحسن انتهى و بالبحر و ی از
 خاندان عالی شان است و اربل شهری است در عراق بر شاطی شرقی ناز نزدیک بموصل در عرقتا و در سالکی بود
 سیوطی ترجمه وی باختصار در حسن المحاضر آورده و گفته نوی طوسی او را اعیازت داده و تقدیر او بر این پونس این است
 اکبر سلار دیده و در عصر کونش مرزیده و نا قاضی آنجا مانده بعد بالاستقلال قاضی شام شده و ده سال آنرا سرانجام
 بعده مغرول گشته بمصر رفت سال خانه نشین ماند و باز بر قضای شام مشغول گشته در عرقتا کان را که اخبار یا عارفا
 بالیام الناس مات فی حبس متا حدی و فانی من است تا تابو پس از آن هم بن سعد السمان البابی بالولاء البصری در آن
 حبس طویل راوی است از وی اهل عراق روایت دارند مصاحب ابو جعفر منصور بود قبل خلافت چون می غلبه شد از بهر
 نزد او آمد منصور و او را همچو ب مانت از بهر شتر و دین بوس عام او شست بر وی در آمده سلام کرد و مشغول گفت
 چرا آنکه گفت برای تمیز شما بر من موقوفه کردید و بدید و گوید که و غلبه مبارکبادی تو او که تو هم بار دیگر نیائی
 از بهر رفت و سال آئینده باز آمد درین وقت نیز از یافت نگران مجلس عام شد چون بروی او را سلام گفت منصور گفت
 چگونه آن می گفت شنیده هم بهار بوده برای عیادت آمده ام فرمودند و دینارش اوده گوید که و غلبه سیادت او کرده شد باز خود کنی
 که من قبیل الامر امر من لم یلق یزید و بطریق سابق و غلبه عامه رسید غلبه گفتند چرا آمده گفت از تو دعای سستی شنیده
 برای آموختن آن آمده گفت و سالی من تجاب نیست زیرا که هر سال از خدا می خواهم که تو نزد من نیائی و حال آنکه تو می آئی و او را
 وقایع و حکایات مشهوره است و لا و تش بختی احدی عشره و مائه بوده و وفات در سنه ثلث و اثنین قبل سبع و اثنین قاتل
 اسم علم است و مکان بتشهد یزید نسبت به وی شیخ حسن محل او یعنی روعن فروش و بصری نسبت بسوی بصره است که از
 شهر من عراقی است و این جمله اسلامیه است عمر بن الخطاب آنرا در سنه چهارده از هجرت بردست عقیبه بن خروان با کرد
 و بدید و نهادن عقیبه در کتاب ادب الکاتب در باب با قیصر من اسما و البیاد و غلبه البصره الحجاره الرخوة فان خذوا الیها قالوا
 البصر کسره لیا و انا اجاز و انی البصری لذلک البصر یعنی الحجاره الرخوة قاله فی الصحاح کذا فی و فیات الاعیان بلخفا

المهرج انوار الهدی **محمد عیسی بن محمد بن علی بن عمر بن علی** نام جلیل الصلوات است شافعی در حق او گفته
 لو انظر السیفان بعد ربه وینح محامله و عرات متقلل بر و تیا و در آن گوی و بی صاحب است بخت قتل است همگی گفته
 صفت کتابها المسطور المنقصر المقنن المسائل المعسرة والرحیب فی العلم کتاب الثنائق العقار سعی مدکاک
 المعنویة و صفت کتابها معروفة علی مدیه لاطعی مدیه الشافعی و ده نمارحه در بی فوت شدی است یکبار از آن که او
 و در کار و عمل و ادبی قضا و احکام و گفتی این کار برای آن یکیم فاضل من قوی شود و گوی از علم تو و مناظر و محاج
 در سه کیسه و مقدار و حج بیژانند و در مصاصی است شتم سه مرتبه و شتم و شتم و فوات و قریب قترانی و شد
 ذکر السیف علی حسن الحامیة و آن مکان گشته از این حضرت و در عالم عقیده محاج عواصم صافی و قیقه امام شافعی است
 و اعرف لیتان لشرق و فدا و بی شافعی در حق او گفته ناصر مدیه من است و در هر نظر لیتان صفت شده و در عالم عقیده
 شافعی یومی صل داده و در حدیث تقدیم هیچ مادی را ازل مقدم روی احتیاط و نیکو جوی را در ادب سلفه در حق خود
 خارج می شد و در محراب استاد و در کتبت شکر میگذاشت و در آتش کس گشت هیچ متحقق المهرج من الدیابند و المقتضی و حضرت
 اصل کتب صنف در شافعی است در ستال بی دیگر این ترتیب کتب خود کرد و در کلام او را تقسیم تخریج نمود و در فاضل
 من قیقه جمعی اندیش و ادبی اجتماع حوائی اتفاقا در سار حار و جمع شده یکی گفت مری را چیزی بر سید که من است و من
 شخصی گفته با ما را ابراهیم در احادیث تخریم تحلیل بنید بر دو آمده و بنا تقدیر هر مرتبه که او در مری گفت و بجهت از دنیا رفت
 وی در ایام مالیت بر نه که بعد از آن ملال شده با شده و در ملتفت اتفاق است و این تعدد صحت احادیث تخریم است
 یکبار این جواب از او منی حسن است و در احتیاط و احوادی نو که تمام سال را کور و محاسن آب و جوی و جوی و در دنیا
 او را گفته که مرا سید هست که ایشان هر گز در کیران استعمال نمیکند و ما را را ظاهر یکسکه و بجهت یکی از اصحاب سلفه
 در هیچ نمی خود را روی تقدیر کم و در این پس در روی و در تاسی خود کرده و بجای چه وی است و سلم گفته ساقب او
 بسیار است این و دلاق در تاریخ خود گفته مگرش است و ده سال بوده و در روی ریحین سلیمان مؤذن سار گدازد
 مرقی افشیم میم و فتح را است است مسوی میر به بنت کلب که قسیله سزرگ مستور است + +
 او عمر و **محمد عیسی بن محمد بن احمد بن یوسف بن خالد سلمی** نیا یوری یکی کار اولاد درین سنج صوفیه تیج حضرت
 در تصوف و در زهد و عبادت و معالطه بود و در علو اساد و ستالیه باقی و شهور و از اسان است از آحاد اجداد و مال
 اسیا و میرات یافته بود و هر را در او خدا و علما و ستایج تخریج فرمود و محبت بنید و ابو عثمان حیرتی و دیگر بر گان فقیه
 و از ابراهیم بن ابی طالب و عبداللہ بن احمد بن مسلم و ابو سلم کی حدیث را و اگر گفته نو و از
 ابو عبد الرحمن سلمی شیخ الصوفیه است ابو عبداللہ حاکم و دیگر بر گان عمده اخذ میص غایر و باطل ابر و یونان
 و او را در عصر خود ش از ابدال بنید است و نو و ده ساله بود که در سه مرتبه و صفت و حج و فوات یافت از ساق
 سلیمه او کی است که ابو عثمان حیرتی را مصری ضروری در بعض فتور حما و برای ایانت حجاب پس در بین آمد و حیرت
 و تماش کرد و در وجه و قیج بیال شده و در بی مجلس محسرت آنکه این عمل حیر از دست او برود و تگمل شده که بر کرد

اوقوی بجا میخورد شسته بنویسند با کجری و غیره کار نیست قبول نگردد تا آنکه مولوی ولی الله فرخ آبادی مخفی شدند و در سواد
 در اوقات افعال ایشان برکت و سعادت تمام محسوس میگفتان بود برای هر چه دعا کرد قبول میشد و معصومان و کلبه و قنوج
 که امروز است هم از وقت ایشان آباد شده ضیافت اهل مکر نمیخوردند شمع فساق و دوست پیرهن کار بود و ندانست و خطا
 و علم و فتوی این بلده در آن زمان منتفی بایشان شد و نام خود در تصانیف و کتابتیب بطریق عرب حسن می نوشتند
 نه اولاد حسن انشای فاسی ایشان که مولوی فضل الرحمن قنوجی جمع کرده اند مذاقی دیگر دارند خیلی از لایفانه و لطیفه و افسانه
 و اسکاره و سلفی و سوس که نام برده اند و الفاظی که در سخاوتش بر قاعد و شریعت نامیده است در آن واقع نشده و از زمان
 و از آن که شریعت در زمان او بر کار است و در آن زمان است ایشان درین باب سالک هم است کسی مایل گشتا بدین کرد و نکات است
 جمع و مودود اند شیخ فضل الرحمن مذکور را در مدح ایشان نقلی شیرین و مشعری میکنیم پس بیا نش این است مشغولی

بدستم سیر میگردد در گلرنگ	فریاد آنکشت از گلرنگ	بگویم بخیر و دوست از نیب	بها صد گم سیر و یاز نیب
مردنور فلک هر لحظه هر دم	بتعلیم قدر خود میکنند غم	رخ اقبال اسیر است سویم	می فضل خدا میل است سویم
سعادت میشود و بدو نشینم	چو ما و نو نیمی باله جبینم	شهادت میرند سکه بنام	بهای بخت می افتد بدویم
نامم تا چنگل روی در حکم	چو وارید ما ریزد ز سکم	بناظر دینی ارم چمن را	نگوادم سیر مدح حسن را
بجای نام سایه مدح وی افتاد	ز من خروده بگوش سامع باد	سیست شراب بخوشد لام	که الح حسن ابن علی ام
نمیبرم بر تنایش می گراید	مرد و ضوای بی عظمت آید	ز شراب آیدم حشمت گوین	ز طوبی و صبر جان تحسین بن ندیم
بشارت روی و در عرفی بی هم	غنیمت آید از بحر سلام	مرا زید اگر این حرف را نم	که فردوسی حشمتان زمانم
بگردد و سیر گردد لب من	سعادت یاورد ز زوین	لب ارم مدح آل حیدر	زبان تر میکنم از آب کوثر
بود و باغ جهان میراث خاصم	بر حتمای یزدان خفصام	گل خوشترنگ گلزار سیادت	سوا و خال خسا پر سیادت
فروغ افزای ایوان شریعت	سیر ارای دیوان شریعت	دخشان مزین دین ایوان	سرتابان اوج صدق ایقان
بهین شباز اوج اجندی	حمین سالار فوج از جندی	دلش محو از سر مایه وین	بداقتش نیست از پیرایه وین
نشندی هیچکس از انفس اطهر	بجز قول خدا قول پیغمبر	کمالش آمده جان هدایت	لبش تفسیر قرآن هدایت
گرامی کوهر کان رسالت	و جدوش عید رمضان ایات	قدش سر و گلستان کرامت	خوش شمع شبتان کرامت
وجودش دره التاج امامت	نهادش بحر مواج امامت	جمه آثار بدعات بر آشوب	و فیضات پاکش در لک کرب
در آس امر بالمعروف پیشه	نهی از منکرش زینت پیشه	دلش از فیض دین شگفت گل	بود دین نبی گل او چو بلبل
زبانش مدام غوغای نبی	بتقوی حجت تقوای حدیث	ز دلش نشسته حیدر در لک	ز نبیره صولت عمری نمودار
حیا چون بانهاوش آمده	بلاشگ تانی عثمانی گفت	ز اخلاقتش چه زان حرف نداشت	که دانش آمد اخلاق تمامه
فرار هم کو گل از او گلی چید	بخش خلقش آخر سنده گردید	نه تنهاش شکر کاهم از نیر قند	که زینش بر لب آفاق شدید
ز لطیف حق او بر وضع دائم	بجویم عطسه بر سفر شام	ز لطافتش غنچه دلا شگفت	ز جانها که دلفت پاک شسته

بن عباس بن شام بن شوی المشقی البصری القشیری القراء الامامی اور اسماعیل و اجازات عالیہ است کہ بیان مشق
 و اصغر ابابکر بن یحیی ساختہ و در آخر عمر خود بیام و اجازت از ابی محمد بن محمد بن احمد بن ابی محمد القاسم الکوفی
 صاحب مقامات متفرگشتہ و این اجازت اخیر و در جبرہ بود منہ انشی عشرہ و خمس مائہ بیت و بیت علم حدیث است
 او و پدر جد او و ہمہ محدث بودند از پدرش رسیدند کہ شمارا خشوی چنان مامیدہ اند گفت جد عالمی من امامت مرد و ہمہ کرد
 در محراب جان داد و را خشوی گفتند منسوب بنحشع روزی منعی ضمیمہ مولد ابی طاهر و شوق است در وصیت بنحشع و من
 مستول شدہ و ہمہ بشوق شب شنبہ بمقتضی نصف سنہ شوق تسعین خمس مائہ وفات یافتہ روز دیگر نزد پدر خود و باب الفیاض
 مدفون شد و ی آخر کسی است کہ از حریری روایت بالا اجازت کردہ قشیری بضم فاء و سکون ابی محمد نسبت بہ شوق فر
 است انما علی ہم فرش فروش را گویند و رفا و معروف است ابن فککان گفتہ با جماعتی از اصحاب و جمیع شدہ ایشان
 شنیدہ ام و آنرا ام اجازت داد و اندو را و را بدیدار مصر بدیدم نزد من اکثر اوقات آمد و رفت میکرد اجازت جمیع صحابہ
 و اجازات کہ از پدر داشت بن از ابی خود و بھان **ابن علی بن احمد بن علی بن سبط بن عبد الحق الواسطی**
 قاضی دیار مصر و امام عالم فقیہ عارف لغو مضرب سب محدث بود از جبرہ و ابی البخاری را وی است در گفت
 و مناظرہ کرد و شرح ہای تصنیف نمود و سنن کبیر بوقی را مختصر ساخت مائہ فی ذی الحجۃ سنہ اربع و اربعین مائہ
 ابو عبد الرحمن البیہقی بن ابی کریم الفقیہ الحنفی البصری البصری بضم یاء و کسر را نسبت بسوی مدرس است کہ
 قریب بیست ہجری قبیل خیر فلک فقیہ از قاضی ابو یوسف گرفتہ و مستغفل علم کلام شد و در تجرید قول بخلاق قرآن کردہ و در بیان
 از وی اقوال شنیعہ مروی است مرجی بود و فائزہ مرئیسہ مرجیہ منسوب باوست میگفت سجدہ شمس قمر فخریت
 بلکہ علامت کفرت با امام شافعی مناظرہ می نمود و سلم بخونید است در کلام او کلمن فاحش بود حدیث از حدیث و من
 و سفیان بن عیینہ و غیرہا شنیدہ گویند پدرش بودی صلیغ بود و کوفہ در سنہ ثمانی شترہ قبل تسع عشرہ و مائہ و پنجاه و یک از کوفہ
 بکاکر بن قتیبہ بن اسد الثقفی بن ابی الدیابی بکوفہ الصحابی البصری ابو بکر الفقیہ الحنفی قاضی الدیار المصریہ مائہ و
 از ابو داؤد و طیالسی اقران فی ابن خواندہ و در حجج و ابن خزیمہ از وی روایت کردہ اند متوکل او را در سنہ ست و اربعین مائہ
 قاضی مصر کردہ بود و او را اصحاب است و عدل و خیرت و نزاہت و ریع و تقاضی است در شرط و وثائق و درست بر شافعی و در
 بر ابو حنیفہ نقض کردہ و لا قدس در سنہ اثنین فی ثمانین مائہ و وفات در وی حجۃ سبعمائہ و مائہ و فی کربہ السیوطی و فی الحاشیہ
 ابن فککان گفتہ دینی در زندان ماند و اصحاب بہت شکوہ القطاع سماع حدیث بسوی ابن یحیی و کوفہ از ابن جماع خود متذکر
 از طائی کہ در زندان بود و حدیث مینمود بود یکی از بکاکر بن تالین کتابی را سبیکہ را بنفش خود را بکوفہ و حدیث و حدیث
 ابو بکر بن عبد الرحمن بن الحارث بن ہشام القشیری الخزومی یکی از فتوای سبیکہ بدینہ است ہمین کہیت نام او است و کوفہ
 در حرمت البیابریات و در حدیث بن محمد بن اسدات تابعین بود و او را سبیکہ قریش میگفتند پدرش حارث برادر ابی جہل
 بن ہشام از اہل صحابہ است در خلافت عمر بن الخطاب پیاشدہ و در سنہ اربع و تسعین مائہ یافتہ و ابن ہریرت فقیہ
 و جبرہ و ابی جہل و از ایشان علم و فتیاد در دنیا منتشر شدہ و ذکر سبیکہ در حرمت نام او خواہد آمد انشاء اللہ تعالی و قد جمع

[illegible]

ابو علی الحسن بن اسماعیل الطبری الفقیه الشافعی ساکن بغداد بود در فقه و خلافت مجرب و جلیل و اصول فقه
 تألیف نمود از تفسیری بفتح ط و بای موحده نسبت بسوی طبرستان است بفتح طین که ولایت کبیر است قتل بر
 بلا و کثیره اکبر از نابله آمل است از وی جماعتی از علمای ابرامده و نسبت بسوی طبری به شام طبرانی است
 ابو محمد حسن بن محمد بن حسن بن علی بن عیسی معروف بخلال و کثیره سصد و پنجاه و دو مؤلف شده و از او بزرگواران
 بر شادان و طبقة ایشان علم در شفا گرفته خطیب بغدادی و ابو اکسین طبری و جعفر بن احمد سراج و علی بن عبد الواحد سراج
 و دیگرند ایشان همه از وی روایت دارند و نزد بگمانان فقه و معتبر بود و در حفظ حدیث سرآمدان بنامی روزگار خود بود او را
 مسندی است بر جمیع لیکن با تمام نرسیده در جمادی الاولی سنه چهار صد و سی و نه وفات یافت کذا فی بستان المیزان
 رضی الله عنهما حسن بن محمد بن حسن بن حیدر انصافانی الا لهو ری عالم ربانی بود انای خواهرش معانی بود و فقه و حدیث
 و علوم دیگر پای عالی داشت لادت او در لاهور پانزدهم صفر سنه سیع و سبعین هجری مائه واقع شد صفائی او را با اعتبار
 اصل گویند صفائی بفتح صاد و فین هجری شهری از بلاد ماوراءالنهر است بمندای حال نزد والد خود تلمذ کرد و فنون کثیره تحصیل
 و استدلال عالی بهم رسانید و در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه
 مشغول گشت از آنجا بکعبه مطهره شافعی مدتی بمجاورت بیت ائمه سعادت باقی و خدمت و محاسن عطاء عظیمی عطا نمود و در
 سده شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه
 و کثرتانی بر سبیل سفارت از آنجا بفرستاد و در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه در سنه شصت و سه

[illegible]

ظاهر به بیان قائل اندازا حضرت علی علیه السلام و حسن است پس ایشان و درین امر بر حق بودند و تعویض خطای ایشان
 مگر حسن جیش انجمود را آنچه حدیث در آن وارد شده و باطنی و در خیر و باطنی در اصل او حاجی حدیث خود بیطل خارج از
 شریعت مستنصر با واهی است که نیست قایت برای او و در دنیا و آخرت و تقی و از خطای مذکور در مظهر به بازیدار
 افرام خارج از حق است این حق ایشان را و در شتمنی است و اگر در بیان عام از ظاهر به و خیر ایشان از اصحاب ائمه است
 پس این کلمه قیچ است از شرکان اعتقاد باید کرد و از انجام به او باید ترسید و کیفیت که او فی اصحاب ثلوا هر مثل امام الایمه
 قبله ایشان سنه ابو عبد الله البخاری رحمه الله تعالی است این تعمیم بر شمول مثل او از بعض متجاسر و فقده مستبعد نیست
 زیرا که اکثر از اخرج او از بنجار است حال آنکه او از شهر بدر کردند و مجبور بودند و این را ساندند تا آنکه بمواطف و تعالی و تعالی
 و بود خارج از خانه و بل و خود و در غربت و هجرت و گفت آنس حق و ریح خود بسوی او تعالی لغنا الله جان و سائرین
 بهر کانه این است ظاهر به و اما اصحاب ثلوا هر پس ایشان اهل حدیث اند و خیر اهل حدیث و خیر اهل علم بر روی حق
 و خیر اهل و سادات این است و فرقه نجهیه انشراح تعالی و اهل سنت قائل اند بوجه استنباط بحیثی که قیاس نمی کند که آنرا
 بدان قائل ماند و یکی از ایشان در آن علت از اصل از نفس خود پیدا میکند و آنرا با وجود و خضای او در فروغ سعادت
 آن فروغ می نماید پس در شریعت در موضع ازین قیاس که تشریح کامل است جبارت میکنند و در آنکار این قیاس را از ایشان
 اهل حدیث از صوفیه که ارم خیر اهل عقائد بر روی زمین بخیا و فراوس و ات اعتقاد اند موافق بوده اند و تمام ایشان اهل طهارت
 از آن جهت شد که صرف خصوص از ظاهر به و تاویل غیر مجموع الی الصفوف اعتقاد نمی کنند و رفع تضارض از کلام و محصور صلی الله
 علیه و سلم حصول جمع میان کتاب تاویل سوای حاجت مذکور نزد ایشان حرام است و درین تحریر صوفیه که از ائمه اهل بیت
 و حمل کلام خدا و رسول بر حامل اسرار باطنیه از صوفیه رفض معنی ظاهر و تاویل کلمات قدسیه بسوی غیر و نیست بلکه ایشان
 ایمان می آرند بظواهر آن انبیا و تاویل و باطن آن را ایشان افاضه می یابد بدون اخراج آن از آنچه حق است بهر که اطلاع
 بقیضیل این تحقیق خواهد بود و کتاب ما نور الوجود من منبع المجد رجب کند که در وی خفاست از غیر و انشاء الله تعالی
 دیگر حرمت تاویل مبنی بر آنست که ظاهر نزد مشایخ صوفیه و حدیث و حقیقت پس چنانکه اخراج انص صریح ناطق از
 مدلول حرام است همچنان ظاهر پس معنی اصحاب ثلوا هر بودن ایشان آنست که ایشان ثلوا هر از خصوص شریعت و ظاهر
 اعتقاد میکنند و چنانکه غیر ایشان از طوائف علمای سبالات برای سیکه رای او موافق نفس نباشد میکنند و همچنان ایشان
 باز ای حال چون مخالف ثلوا هر باشد باید که گویند که بودن ظاهر و ثلوا هر در معنی چنانکه ناطق در این بدون فرق حق
 بر خلاف اهل اصول است باین دلیل مقبول نیست گوئیم که حق تعالی بنور فائض از حضرت صلی الله علیه و سلم را امام کرده که
 آن دلیل حدیث صحیح دارد درج از علی رضی الله عنه است که گفت چون این آیت فرود آمد و علی الناس حج البیت من
 استطاع الیه سبیلا گفتند ای رسول خدا حج در هر سال فرض است آنحضرت خاموش ماند باز گفتند که حج در هر سال است
 مگر تو فرمود باز گفتند که حج در هر عام است فرمودند و اگر می گفتیم که هست واجب میشود پس این آیت فرود آمد و ایها
 منوالا تنسوا عن شهیادان تبکم تسویم و جدا استدلال بر دعوی این است که قول او تعالی الله علی الناس حج البیت

فاقد شئی واحد با خدائی سریع و یگانه بی هیچ لواکشی این عالم را طاعت کند و حافظه مندری گفته از اشعار اوست حفظ
صبر جمیل اما اسرع الفرج
من صدق الله فی اکامه و رجا
من خشی الله له یبذل له
و من رجا الله کان حبیب رجا
ابو محمد در بیع بن سلیمان بن داود المصری البخیری صاحب امام شافعی قلیل الروایه است از وی و اکثر از عبد الله بن
روایت کرده گفته بود ابو داود و نسائی از وی روایت دارند و زنی سیرت شاکسته بسیار از ابی البر سرافق و از ابو فرواد
بیشتر از وی گفت چون درین باب گفتگو کردند فرمود من سختی التار و صلیح بالاراد فقد رجا و فاش درسته است و حسین بن
در جیره بوده و قبر او در آنجاست قابل القضا فی الخط و جیره و بیده ایست و قبلا در معرض نیل سلیمان بن داود و ابی امام علی
اوست و قریب با و این از عجائب بنیده است ابن خلکان ذکر وی درین باب کرده و سیوطی و حسن الحافظ آورده که از فایده حج الیه
ابو الحسن بن یونس بن مسعود بن عبد الدار بن قحطی بنی مشهور از قریش و فیه الدین الحاج المراد ابی بن فربه الدین
یکی از فضلاء است برین چند بود و علم حدیث از ابو لوی خیر الدین بن سوری تلمیذ شیخ محمد حیات سندی از اشرافه ولی الصد محدث بلوی
استفاده نموده و بیعت طریقت با شیخ محمد غوث لاهوری بجا آورده و سعادت ادای حج و عمره یافته و درین باب کتابی نوشته
مسمی بحالات الحرمین و او را پادشاه عبدالعزیز بلوی مذکور علوم و متفاضله منطوق و مفهومی بوده مسائل صعبه از تفسیر حدیث
از وی می پرسید و در این تنگنا میسوزد تصانیف ایشان بسیار است از آن جمله است قصص الانبیاء و کرامی الاله و الکلیف و الکلیف
ترجمه صیغ العلم و شرح العین نووی و کثر الحساب و تذکره المشایخ و کتاب الاذکار و تذکره الملوک و شرح غنیة الطالبین و تاریخ
افغانه و جزآن انتقال ایشان در بلد مراد ابی و با نر و همسم و بحجی عرض استسقا و سینه ثمان و عشره و ثمانین الف و ع و جلد و کتاب

حروف الزامی

ابو عبد الله فی یومین بن بکار و نیت ابو بکر بن عبد الله بن حبیب بن ثابت بن عبد الله بن الزبیر بن العوام القرشی الکوفی
از اعیان علم است متولی قضای کرده و کتب نافه تصنیف کرده و کتاب انساب قریش و وری شئی کثیر جمع کرده و بر
اعتماد و مومست و معرفت نسب ایشان و جزآن از مصنفات که دلالت میکنند بر اطلاع و فضل وی از ابن عیینه و طبعه
او را وی است از وی ابن ماجه و ابن ابی الدنیا و غیره روایت کرده اند و یگانه گفته قال ابنه نسی لاهنا خالی خیر جل لاهله
لا یخف ضره ولا یشتری جاریه فقال المرأة المذمه الکتاب المذموم علی من ثلث ضره الرواصح و که ابن خلکان
وفاتش در سینه است و خمسمین و ثمانین بوده و عمرش ثمان و چهار سالگی بکه عمره صاحب المذموم
ابو الطویل ز فو بن المنیل بن قیس النبری الفقیه الحنفی جامع بود میان علم و عبادت از صاحب حدیث بود و پسر
بروی خالیه که معنی قیاس صاحب ابی حنیفه و زفر بن عمر از او متبع فاست ابو حنیفه میگفت فرما قیاس است حاد و بن
گفته بود بعد از ابو یوسف و اصحاب ابی حنیفه مثل می مولدش سینه عشره و ثمانه است و وفات و شعبان سینه ثمان و بنی قال ابن
و سیوطی و ابی القاسم ابی الدار الحنفی گفته وی متولی قضای میسر بود و با نر و گشتند و تصنیف پدرش بر صفها و بعد و اول علم

و ادرا سمل بن عبد الله تستری آمده گفت بنو کار می دادم گفت چه نیست گفت اگر کنی با اسکان گفت اگر ممکن است من ضرر نمی کنم
گفت زبان خود که به ان از حضرت صلی الله علیه و سلم حدیث کرده برادر که از ابوسم دی بر او رفتستری از ابوسید و لا نش
در سینه اش تین مائین بوده بار با بنده او قدم آور و بنده سکونت بجه و اختیار کرد و در اکثر بلاد اسلام مخصوصا مدینه و شام
و حجاز و عراق و خراسان و جزیره و گردش نموده علم حدیث فرا گرفته و حفظ حدیث و آفاق و ایت و تقوی احتیاط و رعایت
یک استین بانه او کشاده بود و دیگر تنگ ازین معنی او را بر سیدم گفت کشاده برای دشتن اجزای کتاب است و دیگر را
کشاده دشتن اسراف است شاگرد امام احمد و تقی و ابوالولید طایلسی و مسلم بن ابراهیم و یحیی بن معین و غیره مسلم بود
شرفی و ستانی و صاحب بن عمار و غیره از وی روایت دارند و از ملا میذا و چهار کس سر آمدن نین شدند یکی پسرش ابوبکر
دوم ابن اعرابی سوم ابو موسی چهارم ابن و سه امام احمد و دیگر استاد اوست از وی حدیث غیرت را روایت نموده و گو
ین بارون که یکی از بزرگان آن عهد است در حق وی گفته بود او در دنیا برای حدیث و در عقبی برای شست آفریده شد
و ابوجاحم بن حیان گفته وی یکی از مقتدایان روزگار است در فقه و علم و حفظ حدیث و لشک و ورع و ایقان خات و شانه زدن
شوال سنده و صد و هفتاد و پنج بوده بجه و فتاد و سه سالگی در بصره دفون است و کدرش ابوبکر عبدالله بن ابی داؤد از اکابر
حفاظ بغداد بود و عالم متفق علیه امام بن امام او را کتاب المصابیح است در شیوخ پدر بصره و شام شریک بوده و در بغداد
و خراسان و اصفهان و سجستان و شیراز سماعت کرده توفی سنه ست عشره و ثلثه و از مصنفان صحیح ابو جلی حافظ بن عیاض
و ابن جریر و اصفهانی بدو احتیاج کرده اند این خلکان گفته سجستانی یکسر سیرین مکه و حیم و سکون بین ثانیه و فتح تالی فتنه
فوقیه و بعد الفنون نسبت بسوی سجستان اقلیم مشهور و قیل بن نسبت الی سجستان او سجستانه قریه من قری اجمعه قری
و رستبان الحاشین برین قری ای اعتراض کرده و گفته که ابن خلکان با وجود کمال تاریخ دانی و تصحیح انساب درین نسبت را
خطا افتاده شیخ تاج الدین سبکی بجدل عبارت می گفته است و او هم و الصواب انه نسبت الی الاقلیم المعروف المتنازع لکن
المنذ انتهی یعنی این نسبت بسجستان است که ملکی مشهور است فی ما بین هند و هرات متصل قندهار و حقیقت که سجانی گان
چشتیه است نیز در همین ملک شافعی است و نسبت در قدیم الزمان پای تخت آن ملک بوده و عربان گاهی و نسبت این
ملک به جری گویند انتهی قریه گویم ایراد سبکی مدفوع است زیرا که ابن خلکان نسبت ابوسوی بسجستانه قریه بصره بلفظ قیل که
دلائل بر ضعف روایت میکند کرده نه بعینه جزم و در محل جزم گفته که آن نسبت بسوی اقلیم مشهور است و مراد بدان اقلیم
همان است که مراد سبکی و صاحب بتان است لا غیر از سی و هم و وقتی مسلم میشد که در بصره باین نام که امر قریه از اصل موجود
حال آنکه سبکی و غیره قری آن نمیکنند قریه بر ابوالقاسم سلیمان بن احمد بن ابی یوسف بن یحیی الطبرانی و در هر یک از ابوالقاسم و در
دو صد و شصت باه صفر پیدا شده و در سنه هفتاد و سه طلب علم شروع کرده در اکثر بلاد شام و حدین شریفین و غیره بصره و بغداد
و کوفه و بصره و اصفهان و جزیره و دیگر محوره های اسلام گردید و از هر اثر شیخ بلکه زیاده سماعت و استفاده نمود نسائی و
بن عبد الله بن زبیر لغوی و شیر بن یحیی و اداریس و عمار و ابوزرعه و تقی و اقران ایشان و در شیوخ او محدود و اندک پیش از این
طایفه مدینه پیش می نمود و او را با خود گرفته شهر را می گشت و بحضور اساتذهی رسانید بقصایف بسیار وارد و معاجم شافعی را

و غیر ذلک می یکی از ائمه مسلمین است میگفت ششده ابا در عبد بن احمد الهروی را که میفرمود وصحت الاجازة بطلت الرحلة
 و وی با نلس رجوع کرده قاضی آنجا شد و گویند قضای حلیه هم کرده بود و اصل علم مولدش روز شنبه نیمه یار و دقیقه سه شب
 و اربع ماه ربیع الثانی بطلیوس بوده و وفات در بلده در شب شنبه میان هر دو عشا نوزدهم ربیع حبه تته اربع و سبعین اربع ماه
 و در باب نصفه بخود فوئد ششده شمس قاسم بروی نماز گذارده و از وی ابو یوسف عبد الجبار صاحب کتاب الاستیعاب بخند کرده میان
 و میان محمد بن حزم معروف بظاهر بی مجالس و مناظرات و حصول او ده اندک شرح آن معلوم دارد باجمی فتوح نامی بودند نسبت به
 بسوی ابی جکانه نامشهری در آنلس است اینجا با یجو گریست که شهری است مافریقیه و با یجو گریست قریه از قریه میان قالی اربع و کالی
 سلیمان بن داود بن الحجار و الطیالسی در اصل از شهر فایس بود آخر سکوئت بصره و اندکی کرد و از محدثان آنجا نقل
 ششده شمس و ستوائی و ابن جعفر غیر هم روایات بسیار دارد و احادیث طویل را نیز نقل کرده و شمس درین مصنفت در اصل از خود
 معروف و ممتاز بود علم حدیث از هر شرحی فراموش کرده و از وی خلقی بسیار روایت نموده و منتفع شده گویند انچه از وی نوشته اند در
 شمار چهل هزار حدیث رسیده یعنی مع الطرق الاثنا عشر الموقوفه بحی بن معین ابن المذنبی و قلاس و کعب و دیگر علماء اسماعیلی
 او را تعدیل و توثیق مفرط نموده اند و الحی که وی بهین قسم دی بود در ششده سال بزرگست و در سنه و صد و چهار
 وفات کرد و ابن غیرابی داود صاحب من است که کتاب ویکی از کتب ته بوده است چنانچه مقدم است بروی زبان سید
 چنانچه از تاریخ وفاتش پیدا است اصحاب صحیح سته غالباً از وی بیکی اسطر روایت میکنند قال فی بستان المحدثین
 ابو محمد مسعود بن سعید الهروی اوی موطا و او احداثی نیز گویند مسلم و ابن ماجه از وی روایت دارند و او را است ششده سال
 بغوی گفته وی از ضابطه بود امام احمد بن حنبل و بعض امور بروی گرفت یکصد و هشتاد و هشت حدیث و چون از نوشته خود روایت
 با حلیه اسبیکه و چون از او خواست نامی نمود خط اسبیکه در آخر عمر بسبب کبر سن و شیخوخت و ضعف بصارت و خلل
 حافظه قابل اعتنا و ماند در احادیث او منکرات بسیار یافته اند و مسلم آنرا کثیر را در کرده و از اصول معتبره او فایده
 گرفته وفاتش در سنه چهل و دو مصادف شد شوال القناق فیه ده هجری که فی بستان المحدثین

حرف الشین

ابو جعفر شمس در ابن شیره و ابن شهر و السی صاحب فردوس است کتاب را برتر تریب خوب و چهار مجلد
 است که در مبسوط الفردوس نامید در معرفت حدیث و فهم بهتر از پدر بود و معانی هم فهم و معرفت وی گواهی داده علم او با
 نیز خوب میدانست و مرد بکرم و عابد بود و مسجد خودی ماند و غالباً وفات ششده سال حدیث و نوشتن آن میکنند
 و در طلب علم حدیث شریک پدر بود و در سفر اخضران سال پانصد و پنجاه و بعد از فوت پدر و در سنه بیست و هفت بنفاد نوشته از
 اساتید بسیار تحصیل این علم نمود و از یکی بنصور الکفری و ابو جهمی و طائی و ابو بکر بن نجویه بعضی حدیثان دیگر اجازت حاصل کرد
 و اسانید کتاب فردوس را بحدیث تمام جمع نمود و چون از تصحیح و تهذیبش فارغ شد پسرش ابو مسلم احمد و جامع دیگر
 از وی روایتش کردند وفاتش در سنه پانصد و پنجاه و شصت بوده نسبت این خاندان بقبر و زید علی است که و تامل
 اسود یعنی بود و آنحضرت سلی الله علیه و سلم در حق او فرموده قافیر و زو فیر و صحابی است ذکر کرد فی بستان المحدثین

مطلب عاشق تصدیق نموده بود و شاه صاحب برای وی مکتوبی بنام امین در رسد آنجا مولوی امین اندوخته اند و فیض این
خط را بهر دو دست خود کاتب بدو دست خطا کرده است و به عبارت این است در تریق الما مولوی صدر الدین صاحب که از فضل
نامدار این بلد ماهر اند و در اکثر فنون عقلی و نقلی از عربیت و ادب اصول و فقه و کلام و فهم فنون فارسی مهارت تمام دارند
و اکثر مراجعت تحقیقات فقهیه علوم و فقهی خانه نموده اند و سعادت نسبت ارادت و اتحاد و باقیه سرورانی دارند و جدا جدا
ایشان از فضلای متبر و مخلص از حاج ملازاده و احباب حضرت الدراج فقیر بودند و اند خط

القوم اخوان صدق فیهم سبب **امن الموح قلم یعدل به نسب** عازم دار الاماره کلمه تقریبات
چند و چند اند انشاء الله تعالی ملاقات سامی خواستند نمود مراتب جهات مذکور و حسن تلقی و اعزاز و اکرام ایشان
همه امکان در نظر سامی باشد و السلام در سینه شمس و سبعین و ثمانین الف و در هر یک کلمه فساد و فواحش انگلیسی میباشند
چشم زخمی عظیم ایشان رسیدیم تعلقی روزگار رفت و بهم جلد یابد و معاش که درین بی سال ملازمت بهر ساقیه بودند
در سر کار ضبط گردید و بهم تهمت افتاد با حکام وقت مقید شده چند ماه در زندان گذرانیدند آخر الامر کسرم
اقصواریان ثابت شد زمانی یافته گوشه گرین و خانه نشین شدند و اوقات حیات را بوظائف و عبادات و تدبیر
علوم و بینة فنون حلیه معمور نمودند و از آنچه در شبانه شبیب پیش ازین کرده بودند از نهمه تائب شده بتلافی
مافات پرداختند در شوال سنه ست و سبعین و ثمانین الف مکتوبی بفقیر نوشتند نسخه اش اینست الحمد لله
تماما سرشته اند و شد انفس درست دارم و اوقات عمر باقی مانده چنانکه دل خواست در گذر دست مشعر
بی غم عشق و صمیمیت عمری گذشته پیش ازین کاش گرفتار غمت می بودم الله تعالی توفیق طاعت استئصال الحکام
تشریف از او امر و لواهی و تسلیم احکام را روی از صبر و رضا و موافقت و فخر از زانی فریاد و توبت و استقامت بران
عطا نماید و پای بهمت ازین جاوه صواب طریق مستقیم بفرزند و اوقات غاصد از دعا حسن فائدت و کوی کما قبت ساهله فرد
که خواهر این عزیزان ملازمت و دیان سادات مشعر حجت مگر که هر ورق دفتر اسبید به صد یاره کرده ایم و چون شایسته ایم
شکوه و سپاس از وی به حال هرگز هر لحظه مودی که کشف و تاسفی بر زوال زخارف دنیا که عبارت از اسباب سامان
تقدیر و ساز و برگ زمین حیات دنیوی بود اصلا بنحاطم خطور نمیکند مگر بقصد تضایق بشریت خواهش و امر به این دل
بیراست یکی سر انجام زود و راه که برای مفرج حاز و اقامت آنجا در اوقات باقی حیات مستعار که ساعتی به این نیست
کافی و بسند باشد و دم دست بهم دادن بعضی کتب دینی از تفسیر و حدیث و علمی که نافع در دین است نه لغو و بعلی و در اثر انوری
و بهو المیسر کل عیسیر و بالا جا به جبر انتهی فقیر و سال تقریر با از حاشیه بساط افادت ایشان استقاده نموده و با انواع عنایات
و عطف و نگرانی و شفقت و محبت مریدانه و التفات خاص در تعلیم و اهتتام مخصوص در تعلیم و منتظر و مسایب بود و تا در وقت
این همه انعام و اکرام و ناز و نعمت غرض بسوی رب فضائل خالق و تمام است و در ایام حضور می خود بارها همراه رکاب ایشان
بزیارت مزار فالقنص الا انوار خواجۀ طلب الدین بنیتا که کی کوشش نظام الدین اولیا و دیگر بزرگان علی از علمای مشایخ و مشایخ
و فضلاء عصر را که در علی وارد میشدند دیده و مشعرا می نامد در ملاقات نموده و شریک مجالس انفس و سرور ایشان مانده

<p>خجسته سفر به عالم آخرت برسد و در نه نفس و ثمانین ماه متین الف بر جست حتی پیوسته بود و بوی هوس را علی محاسب بشمس اشعرا تا پنج وفات چنین گفته اند فقط</p>	<p>چون زمانی صدر الدین که در سر امام ششم آخر زمان بود</p>	<p>نهی صدر را صد و نیک سفر بعد و او چون نوشید و از</p>
<p>بر و پنجشنبه که در حلت که این عالم نه سیاهی جا و او آن</p>	<p>طهور و حسن آن استا و قوی پدر و او هم همیشه حرمیان بود</p>	<p>ریح الاول و بیست چهارم و او را سودا را بخواند</p>
<p>و این حساب عمر ایشان به ششاد و یک سال میشد و الله اعلم</p>		<p>چون که ششم جوان و دو جوان</p>

ابو الطیب صدر ای حسن بن لولا حسن بن اولاد علی بن طغف الله حسینی نسب و البهاری محمد او القوی موطن غفر الله له و لوالدیه و آسن الیهما و الیه یباع ابن اوراق و کثر من طلبه علم آفاق ست ترجمه خود در خانه و خط بزرگ الصالح است بهر فی کاشته است و ترجمه کرده در ارض قرطاس با نیاشته در نیانیز نیارسی آنچه مناسب است اقتدا و بعضی از اهل علم که ترجمه خویش در کتب مؤلفه خود نوشته اند مثل عبد القادر فاسی در تاریخ نیسا و یاقوت حموی و محمد ابوالحسن و لسان الدین خطیب در تاریخ غرناطه و حافظ نقی الدین فاسی در تاریخ مکه و حافظ ابن حجر عسقلانی در قصص مصر و شمس الدین در وصفی و شاه ولی الله محدث دهلوی در ترجمه لطیف فی ترجمه العبد الضعیف و شیخ عبد الحی دهلوی در اخبار الاخیار و غیره نامی نویسد و بزبان حال و لسان به نقل گویش هر گز از یکسان نبرد و از یکسان نبرد و در بار آفرینش شسته گلدسته ام و کیف کلک از اخبار و کتب از اخبار و فلک از اخبار گریز و گریز نیست باجملا این بچیدان هیچ چیز کس میسر نمود بی بود و نوزدهم جمادی الاولی روز یکشنبه بنه شان اربعین ماه متین الف لیا سستی پوشیده از وسعت آب و کرم پیکنگنای وجود رسید الله علی کل حال پنج سال بود که پدر بزرگوار از سر گذشت که زبانی بر سرست ششم مرا باشد از مال مفسدان خبر که در طفلی از سر بر تهمید از بزرگان مهربان جز مادر و پان سر برستی شد و بی بهتضای شغف و روی کیف با اتفاق بکنا عطف بر در دو و نگساریدها نمود و بکتاب نشاند حرفی چند از اهل الانه از که میاد و تمایز و اندام و اوقات عزیز در لا طائل گذرانید چون زمان شو آمد و در خانه هیچ شی از اسباب نیاجا که تمام متروک و الی مردم ندید پسنگی خاطر و دست و کشاد و بی تصور بود و آنکه در تماشای کتاب آشنائی عبارت و قدرت فهم خطاب بهر سید و از بنیامیلی بسوی علم پیدا شد و طبع آقاصای طلب کرد و او اهل مختصات فتوح مثل میزان نشر شب تصریح بده تندیب الملق و شرح آن مختصر المعانی و غیره بر بردار و کلان اعیانی خود به فعات اوقات مختلفه و اوقات و بدایه الخ و شرح ملا و ایسا و حوچی و قطبی بامیر و دیگر این پس اعینه و ملت پیدا شد و سالی چند در نواح وطن مثل کابو و فرخ آباد و جز آن بنام طلب علم و رموز و لب و سر بر و آخر چند باطن بیک نگاه بصورت اراک و علم که یک شیه او اخر سسته نس و متین الف و ثمانین الف و در آنجا اتفاق افتاد و سعادت حضور و حلقه درس محمد را لاف لاف از اهل منی محمد الدین بنیام و صدر الصدور در دلی دریافت کتب انشعاری اسبقا سباقا در عرض مدت یکسال بهشت تاب و ایشان بکتاب را نبرد و تحصیل که فتلش در ترجمه شان گذشت حاصل نمود از کتب متدواله علوم و ترجمه معانی آخر و عبارات شرح و قیام و سایر و او اهل توفیق و ملوچ در اصول فقه و سفر با ملا حسن حمد الله و قاضی مبارک و شطوط و میبندی تمام و شمس باز نه ذکر

اینها و اجازتی بنویسند از ایشان عبادت و غیره هم من اهل البیت نفع الله تعالی بهم فاقول انی اجزت السید المذکور
 کثر الله تعالی ثوابه جمیع کتب الیه ریش من الصحاح و المسانید و المعاجم و غیره را و ما یستبعد اما همه نفع فی الاستنباط و التذکر
 من نحو مصروف و اصول الفقه و المعانی و البیان و البدیع و اللغات و کتب الرجال کما اجاز فی مشایخی غیره و من جمیع ما علیه
 اختلاف انوارها کما یرایه و هو اهل لها و انما کما کثرت لم اشترط علیه فیها اهل من فکرت اعلی و او صیه یعقوبی السید و جلیل اتباع
 الحق اینها کان و مع من کان و العین صحیح السنه و مجانبه البدع و الاستقامه علی قدام الحق و الصدق و ان لا یستأ
 من عنائه فی خلواته و جلواته و تعظیم جلواته بمعنا الله تعالی فی دار السور علی سرر متقابلین فی الدنیا فی بحر خیر و احسنین
 و یجعلن من عبادہ المتحابین و علی الله علی رسوله المختار و کله و محب خیر و انخیار قاله بفره و حرره بفره خادم السنه النبویه
 عبد الحق المحمدری عامل الله تعالی بطبقه الخفی و الی الی فی نسخ رجب سنه خمس و ثمانین و مائتین و الف الهجره انتهی کلامه
 بالجماعه کتبا علوم مذکور و حصول مرتبه اجازت و روایت توفیق الی و ستمگیری کرد و در خدمت علم شریف محمد
 در مقام تقاسم نشاند و فرمود بدین جمله خواند کما لات غالبه و انهم علوم و صناعات که سرایه اعتبار و یست اینها
 روزگار است بیگانه گلی کلی حاصل شد گوی مگر گاهی بآن آشنائی نبود و از استعمال معقول بشتغال افتاد و از این روایت
 نعم البدل آن حالت یافت شعری حرفت رای بود و نگذشت لی زائر را علم سنت شده و افضل خدا پیشیه ما
 و از بركات این علم کی آگشت که خاطر از اسباب نیاید و اهل دنیا بکلی نرسد و گذشته و از این روایت نیز بایش ملائیس با کمال
 و مناسک و مساکین و مراکب و کوه گوی محبت ز خراف فانی بآن چنانکه باید و مرده حال آنچه در خود می باید و در وی باقی است
 محبت علم حدیث و ذوق تدبیر این علم شریف و خوض و تالیف در آن است بعد ملاحظه و تفرقه در این باب و بهر حال فقه
 و احادیثی که محکم است و آثار از ایشان است بدین معنی اعانت الی قرار داد خاطر و کینه باطن و نفس منتهی شد این و اتباع طریق این
 عصا بر دست و در جلوه و تحسان که شعری در خاطر احباب الزائر رای است من قهرج بلخ محدثان تنصا
 بعد ما روید که جز در ابواب دین نیست که باعث ترویج و تجدید شریعت و موجب حفظ عقائد و احکام سنت باشد
 حکم کند و از دائره اعتدال و حیاط احتیاط بیرون رود و باشارات وجودیه و تاویلات کلامیه و تحسانات فقهیه
 مستند بر اصول ثابته نباشند دست نزنند و بصیت کبریا دین در حق این سبک آگشت که عامل شهادت بر سنت صحیح و عقیده بانه
 بدیع نامرئیه و تقیم بر قدم صدق و حق و متبع صواب با هر که باشد و هر که باشد باشد با تقوی و اخلاص و سخن نگوید
 حقائق و وقایع بلکه بیان سازد علم مسامات را بر رای خلق و آنچه موجب انتهای ایشان از معائب وجود و گفتار و گفتار
 از باطنی مقدم نکرند علم باطن بر علم ظاهر پس موجب این مسایط و طریق باین ضعیف در اکثر احوال در تالیف و تصنیف
 نقل ترجمه عبارات قوم و روح کلام از دین و اکابر محدثین که جامع طریقین متفق علیه فخرتین اند و تبریه و تفسیر
 این مقام از فضول کلام افتاده و تحقیقت این طریق علم و احکام است در اتفاق سنی و اعتبار سخن و احتیاط از اطمینان
 و زلت قلم اللهم که در من بیان سخن آورده شود و برای شرح مقام و رفع ابهام که آن نیز در حکم اصل خواهد بود و چون بگویند
 بعد از علم در شرح بعضی از اینها بفره بعضی بلکه بهر علی بلکه معقول است لائق اتباع از آن است که موافق سیر است

معروف است اگر سر و قوتی صحیح است استماع چیزی میگویم که اکثر مرال را، و اگر سر و استعیار مرال
 بهر دایره انصاف حول یک است و هر که یک طرفه که ترجیح معضت بر بعضی اکار بر علوس ایسا
 چیزی نیست و نیست بر روی دهن باب مگر چیزی را که است ثابت است و در احاطه نظر تحقیقین است مرال
 مامش بود و بعد مایل متعصبه نقول بیشتر را برای دیگران مادم تنوید یا رابع گردد و ارایا یا تنوید را
 و بعد امد و در میانس او کای گنگا که سواران جای دیدار است و خوش نوعی نامی ستان تملیل هدایر ستان متعصبه

کای لغوی صوت و کلسر جادو | کای اعراب فی ماده محبت دوست

مشقه کای صفات است که است نماید و کل هر سر و بویق را است که است ثابت است و مرال یا بدایهات فیه را بر معیر و دیگر
 علوم بر سیمای صرف کج و مشق و عروص و عربیت و انقد و کلام و عدال تصویر و حدیث اقل آمده مجموع آن را و
 بر می گشت است و سق آن را استادی او طلب توقعی آمده اما عالمتق این حدیث است که در آن طلبت و دیگر است لطیف
 استفاده و متعصبه در این که در دو کس که شور و شور و در او این کثیر و علمای اسلام و صفات و ملامت است
 اعلام که تمارش نماید و رالوف است دست هم و ادوات و جموع است و بوج مشرقی آید و دل تنجیحی از آن نامی نیست
 و بر که حدیقه القوی غایت از وی و اهریه العده و کثیره العده است و بای امید گشت که آن هر دو شرح در ریه مرال و افکار
 و شرح طبعی الهم و اتفاقه حدیقه و رالوف هم حکم کلام و در بعض احبار متواتر و معتقد است و بعض اصول
 اسلام و رالوف احاطه علی مسئله الاستواء و رالوف ماسح مسوح و این کتاب است و همچنین ایچ اعدا برین تالیف یا در
 سر و آرد و حکایت کرده که ما بهر معانی هر کلام ناصی بعد از هر کلامی اعتراضی که و قاصی جواب نوشتند قد وقع الی تنبی
 و ما در می و وقع کلام لاهود و ان الاسان لایکث تنبائی بای مسئله الایقول فی شد و رالوف و انکان حسن لوت که لک کلا
 اولی و بدیهه عقیده و حقیقه و مسئله علی و مسئله و بعد الفحصان علی طبع الاسان است و و الحق حیدر اما ملکات می اوله
 ساخته و بدو احد مستثنی تقویم یا ریه مشرقی آید این صعیف را در بدایت کار و سیل مسوی اعظم اشعار هم به و در جای
 رفع حست طر جبری مورد و سیکر و این حدیث را ان عیال هم است و الا درین وقت جبری مایل بود است و فطهم

یا قاتل ذی کربلا یا رومی	صد و کل میر در حرم مکر و ساری	حسرت حال استدار در ریش اکتفا و
کاش آید که ریون حرم از بهر احوالی	ایچ آن رگس که سار در تن میا از بهر	که در جایت ستم کسی اندر دل شیدایی
مردم و مردم خود شوقی تهادت نیست	ماگر در درجه دست مار که بر مای	کرده ام بهمان تنب علم بر زبان جز
میدم صبح و میات از رخ امای	رخت دنیا و برستان اسیر خود و	می تراود ما حق از تنقه دیبا می
مرا حای شادما حی جتی پیاه	در جیتی آید حیات معنی از لیدای می	دات یاکت را درین لیاات حمل و
ملکه خود را رام تو مهر و شاد لای	ای من بچ تو مطهر و ترس گردد تمام	ای حدایت کما راع کاسر آرای
حدایتی که آدم رد مسوی بر لب	صحب دوم العید که در هر سب لیدای	رنگه آید حصه و عیسی را عیسی
حاکم گردد که میرب لاشه و بای	ای جو شاطل که با بهر سب لیدای	مهر گردد و دایع دایع از عیبت سبای

الى آخر ما وله نظم
 قتلك رجوع قد خلت عن اهلها
 وما بصرت عيناى حيا بمنزل
 اقتت بها دما بعين قسيرة
 وما هجرها غير احكام المخل
 فلا يطعم العذل مني تصبرا
 اخترت بين اماكن الغبراء
 من دونها في البر والارماء
 ليس البلوغ غارضا في قدرتي
 فالقلب فيها عمدة الوجود
 نفسى الغداة لتربة قد سينت
 نور تجلى فوق سبع سما
 نبراس نادى الانبياء ونورهم
 ان الضياء لمبطل الظلماء
 يا سيدى يا عروقي ووسيلتي
 مشاوما بتنفس الصعداء
 اخشى مدافع معشر متجانف
 يا رحمة العالمين بكائي
 نهد الذي هو سائل ما ترهب
 ضاعت بنوك ساحة التراء
 ولا الشفاعة والمكانة في غدي
 في عفون لا تبى بجوم جزاء
 اهدى اليك الهنا متواترا
 والال الكرام السادة الكبار
 وهي طوية وله نظم
 صان الاله عن الافات ساجدة
 وحيث في لوعات المسمومة

لسلطنة دار بالدخول وحول
 وامست قفارا بادرات التطل
 والله ايام مضين بقى بها
 واستقنوها كاسات من فلفل
 دجوجية القرعين معسولة
 بفرقتها فالصبر عني بعزل
 دار الكرامة بقعة الزمراء
 كيف الوصول الى منازل طينة
 شنان بين الهند والزمراء
 ولقد ثلثت نفخة انسية
 فيجاني سيد البطحاء
 هو كن بيت الله جل جلاله
 هادي حداة اللبيلة الظلماء
 لا غرو ان القيت زور وكفنا
 يا عدتي في شدة وخراء
 ارحم فقيرا جاء باك راجيا
 هموا بقتلي وانقطاع بقائي
 لا ينبغي رخ العفاة تغافل
 اني يحون الخبة العظماء
 المع على عناية وعطوفة
 ولانت اكرم معشر الشفعاء
 وسواك ما لي القيام تشافع
 دار الصلوة الزهراء الغراء
 ما اقدرت لا رواح من نقالها
 انست وقرأ في ظل الاشلاك
 تتاول على الصب بالاحسان ايا
 كيف الوصول الى ارض مسكنت

عفا اليها نسيم الجنوب وقفا
 وقفت بها والدمع تجري متبا
 لقد عشت فيها بالنعيم الخضل
 فما وصلها الا الحيرة وطيبها
 بعيدة مهوى القرطري الخلل
 وله نظم
 هل مكان فيا طلب احقي
 فيها المفتقر حصول رجاء
 ان بات جمعي نازحا عن ارضها
 من روضة مخفوفة ببهاء
 طوبى لها من حيث حل يسوها
 وعما هذى القبة الخضراء
 قد ابطال الملل السوابق دينه
 حق على الالباء للابناء
 قد جئت باك ضارعا متضرعا
 انت القهين بحسرة الفقراء
 مالي وراءك مستفان فاجن
 شان الكرام رعاية الغباء
 يا ايها الشمس الرفيع مكانه
 واخر حناكس مجتبي السواء
 فخطير رجوي ان تكون شفيعة
 انت المخلص لي من البأساء
 والى معاشر صحبك العالمين
 وتنفس الاصباح بالاضواء
 ترى احاديث ارباب الصبايا
 فاذكرتي عهود اياي سلفت
 غيداء فائمة ذات الزوايا

سأرت فمادست منما و ماوست	لا اله الا الله من فلك الملائكة	الحمد لله الذي خلقنا
يا ماذة فمغني ابن معاذ	وحيث ما انت عين الله توكل	عسا يان من من الله في كل
شهاقة و فوادي سعد و حواد	اني رعشت و ما عشت في عتق	الاس و الحس و الا مالا و فوكل
وله فط	فخذ اليك رسول الله جلت	راة تد كا را و اب و اعواس
است الذي طاست لذي با طيكتا	عوات الله في معني السائل الله	است التبعيع لعبد لا تتبع له
ترميه بالهون طلما اعين الس	اراد متسما يوم التاكاد كسا	اراد متسما ايام اعواس
احسنت ادبكم فمغني بلهش	وقية من شبك ما مع عاسي	يا حذر اس اوى الى حرم
وحداسا كالايمان من ماس	اسما اليهم سمو الحس في قدح	ادب فيهم حبيل المسكر في
بعد اراي و آخر سه محس و ثنائين و ثناء و الف است بهتم شمعان رور سه لود مار طيبتين ريريتا و غير فريته		
بدوق و شوق تمام و و كه عظيم ار حانه راد و بعد و سيم ماه ستر و دور و كه سطر تند و اين بيت و فخران بيت		
الطحاء مكة هذا الذي به اراده عيانا و هذا الانا بهيم تب لو و كه از سرون بلده بيتا		
تدمر سرحا ليك گويان و درن حرم خرم سيم پس كه نظر رجال خللك و الله في اختيار رار ران راد شعر		
هذه دارهم و انت محب و هذا قلاد الموع في الاماقي و دست به عار و اشت و كعت اللهم		
احلني استحال لود عود بده اعمال عمرو ما آورد و تاصير بهم در اسجا كذا نيد كي بار عرائ اوقات حالات ان		
كريم طواف سيم شب است و تجلي خاص و عظمي محصوص رور و ديوار ان مقام هي افتد كه تفسير اراي حسن		
لسان وقت مكل ميت معني بي كيف و كم كه ميا تند و حال ان جان مدرك ميگر و دو ستا به هي افتد		
ناكسا سكه ايضا حيا سنا سنا سيم میده باشد خدا و كه در ان يوار و در عظميت و كرت و كرت فنداده اند ان		
شماق مستاعب سفر سكه نظر راطر فسر اموتن شد شمس سماك كنه مگر در ربر و ان خوا به		
كه جان خسته لان سوخت در يابا درين طواف سيم تسي با كه عين موسوم و دج تهماني وقت و غلوت سكر		
كه در بر طوف استلام حرم دست هم داد و بهم انچه در خاطر بود و لي كلفت اغيار حاصل شد قطعه		
مس ازوس حرم و كد بل انشا و كد	اسي مالا يده يا قوت كسي را يا ميكروم	درين ارالا ما شتا ق تيع قاتالي بوم
رميتالي طواف فانه سيميا و ميكروم	عول رور و ترويه كذا احرام ح	ح لسته تاديه مناسك اعمال الش يرد ختم ك
مدت قامتاين مله طيله قريه چاراه نو و سواي صلوات مكتوبات و اوقات طواف و نوافل تمام اوقات		
يل و همار و در سطا كنه كتب ايد كه بار و كتابت رسائل محدثين ابرار ميگر دست چو ماه صفر سه صحت و ثنائين		
و ثنائين و الف آمد سفر مدينه مسوره اختيار افتاد در باس		
رفتم نو و اع قلله انس و ملك	ار كن و مقام و حرم و مرم كيك	آواز امد كه لبتي كشت ملك
الحمد لله الذي خلقنا و رور و صلوات عليه موزر است و ستا به و انما و ملا حظه انوار و صلي عليه و آله و سلم		

و حسب الامر و در بیت فرمود خواند نظر
 یا عین ان بعد الجدید و در آیه
 فلقد ظفرت من الزمان بظلال
 ان لم یزیه فی جنه اقدار
 و اناب مواحل و شط مزارع
 اول کاریکه بعد رسیدن این بایده مبارک
 می آیم و می آورم از بارگهی
 اینجام حرم محترم بادشاهی
 مضمون مسالک آنکه بر اینجامت
 اعفوا لئلی شفاعت روی می
 یک اسبوع حسب عادت اهل آن و یار سعادت مجاورت مزارع الخصال انوار اندوخت و دیده و دل را نور و سرور بخشید
 و بخیر و ضروری بر فراق آن بقیعه مبارکه صبر نمود شهر ضرورت است که در خدای می دانند که ترک محبت
 جانان اختیار من است و سرزمین مدینه را آنکه خاص نفی مخصوص دارد که آنجنس خوشبو در هیچ عطر و طیبیه نشود
 و کوه و اطلال می بایستگی غریب دارد که در هیچ اوطان شاهانه یافتاده نشود بطیبی سوله الله طاب ثبته
 هذا المسک و الکافور و المندل الرطب چون از اینجا با دل خمیده و غلط اندوده آمیخته معاودت کرد و احرام عمره
 از دهن بلبه بر بست از حسن اتفاقات این است که درین نوبت هم در و دیکه که در شیب ثقیان افتاد و مطاف برابر و تور سابق
 خالی از اغیار یافت باطمینان تمام اعمار کرد و شب حرم گذرانید و بعد نیم ماه در او اتمل سینه بست و ثمانین متوجه شدند
 در روز شنبه و اندویم چاهوی الادی سینه صدر در گرفت و صحت و سلامت بوطن رسید شهر اوقات غش آن بود که با دست بیشتر
 باقی همه بجا صلی و بخیر بر رویه الطف لطافت اینست که رفتن از وطن و رسیدن در آن بعد هشت نیم ماه در و نیم ماه
 یعنی روز شنبه اتفاق افتاده که این سفر روزی پیش نبود و تمنائی که در و امانه است موت احد الحارثین است لیسامه بطیبه
 تقبلا الله تعالی فی ذلک کتاب نعت کتایت و در عبارت فارسی عربی و شرف نظم و هیچ یکی از اسانده بلند نکرده و پیش
 معالی انومی ادب ته نموده همه آنچه هست یقین آئی الهام از دی است که محض فیض عام مبداء فیاض درین چیز با برکت
 و انوارش در نسی آمده شهر فیض روح القدس را باز در فرماید و دیگران هم بکنند آنچه میسر میسر و دیگر و از آنکه کتاب کرده و کند
 که کاتب سرع امیر چند روزنی تواند نوشت و در خرج و رایان و زبای و ن مرکب مجلدات ضخیم قلمی نموده و در امانه متبرک مثل سنی
 عرفات باوقات فراغ از اعمال و مسالک کتابت با مانده با مطالعات کتاب الف جانی دارد و با مشغله علم دین سیاحت
 اسباب سنت اشجار و وحانی درین فنون حقه بلند معنوی با احاطه و محامد حکم ساخته و با ایشان یکجا آن چند قالب بسته میوز
 و بنیه و فتوحات تنبیه که نزاد است بطیفیل ایشان است پس پس با آنکه طبعی کمزور و دارد و هیچگاه در هیچ اخذ با طبع نظر
 خانی این سبب سراسخی نظم نکرده و اگر در ناو استگی کرده از انان توبه النصیح نموده و فی عمره تحمل منت محکومتی نشده و بخود
 با احسان کسی نکرده و اگر چه روانه گرفته وقت اقدار مسکافاتش ساخته و از احدی با وجود نیاز احتیاج طالب ام نشده
 و قرض ستانده و سوال چیزی نکرده و در اموال مردم چشم طبع هیچ و چند وخته و در خدمت خلق و نفع عباد تا اسکان از خود
 بتقصیر رهنی نشده و از قلم و درم و قدم کوتاهی نساخته غرض که انعام و احسان خداوندی جلالت عظمت و دعم قواله در باره وی
 چندان است که زبان قلم و قلم زبان از تسویه شرح و بیانش بجز معترف است و کیف ماکه اگر هر روی منش زبان گردد و شکر یکی
 از هزار و اندکی از بسیار نعمت الهی او تعالی دانست و نکرده و آن نعت و انعمه الله لا یحصر و لا یحصی و لوان بی فی کل صفت شعر فی

<p>قدسی انفس قصاص تهنیت گذارند از آنجا که قصیده قاضی ذوالفقار علی بکر امرای این مست قصیده</p> <p>بشود و با چو بر او دم تقابلی می جانان را که می سم گفت آری بپارزش ماه کنگان را گم گویم که یا قوش دم تقیر و وصف آن بطرز نوبلیک در دود آینه این پنهان را مگر باس لم تقدیر من ظهور نظر دارد اگر از ما هلمی یک نگه خواهد اندامان را حسب چون گل بهی خنده بهار از بس سجده که تقدیر خدا مسرور خوبی کرد خوبان را نه وصف مثل احسان می آخر خود در اثر کریم داور عادل نشان خردوران را بپا هوش نوبت عالم بفرش عزت گیتی حاصلی فدی می غم ز کشتش تیغ بران را چو بحر دین سلام است اصل آب شمشیر که شمشیرش شیران کرد خالی بر نهستان را بهشت گم می حسد اگر خون دفایر د ندید آبا دگس در عهد عفویش پیچ زندان را عطا بخو است هر وقت وفای عهد است حساب خطره گرداند حساب لب باران را خداوند جهان می زمین را دوا غور شیدی که جمیعت به در هفت کشور هر پایشان را خدا دواست این وقت که از عز جلال او بصورت گر که بار دست سامان سلیمان را کسی نود کند زانو حضور او یک ساعت بعالم شدن زبان خیرین بهوش می سخندان را گدای زیر آوازش روان بر خاک می بیزد خویدگر بهو سدر و آن بابی در بان را</p>	<p>هائیکد کسوف گرم فرخت در تابان را سرن از رنگ طلالی جاض ملکون پسندید برنگ باین چو کوی سرخ مروارید زندان را نماند و عشق اشعوان چو بخورد و ندین که در گذار حشش نرسید کشت بجان را شرا غلامی بر زند در جام من مسکین بگشش بر گل و ریحان چو کرد و می لاله گم فکر هیچ آنکه تقدیر خداوندی که حاصل شد بزارت او جالی عدل و احسان بعد از آبایش حشش بجو افرازش چار ببرش خردایوان را بر زمرش خردان را چو آب تیغ او آب حیات از بهر عالم شد بسان زهراب ریزد در گلو را باطنیان را بعد از او که ز حمته اسد شد بر رحمتا کند عفویش بشما نش چو عفو یوسف لغوان را چه باک از جو دوا و کرم ستالی از گم دریا باین هر دو عمل بسته سامان گربان را خرواش روز می مور و ملن سخن در با بشارت با وزین اسجاد عثمان چشمان را زین عالی گزافانی که در عالم وجود او بشیرش بود خرد و حار و خن خافان را گم بخشش می میزان بی صفت ثار او کند تعلیم اصال افلاطون لقمان را چو قصرش تقدیر بهمش رفت نمی یابد اگر ریزد کسی درو بهمش با قوت و حجان را بی اسباب سلم اضطراب سخت میدارد</p>	<p>بشود و با چو بر او دم تقابلی می جانان را که می سم گفت آری بپارزش ماه کنگان را گم گویم که یا قوش دم تقیر و وصف آن بطرز نوبلیک در دود آینه این پنهان را مگر باس لم تقدیر من ظهور نظر دارد اگر از ما هلمی یک نگه خواهد اندامان را حسب چون گل بهی خنده بهار از بس سجده که تقدیر خدا مسرور خوبی کرد خوبان را نه وصف مثل احسان می آخر خود در اثر کریم داور عادل نشان خردوران را بپا هوش نوبت عالم بفرش عزت گیتی حاصلی فدی می غم ز کشتش تیغ بران را چو بحر دین سلام است اصل آب شمشیر که شمشیرش شیران کرد خالی بر نهستان را بهشت گم می حسد اگر خون دفایر د ندید آبا دگس در عهد عفویش پیچ زندان را عطا بخو است هر وقت وفای عهد است حساب خطره گرداند حساب لب باران را خداوند جهان می زمین را دوا غور شیدی که جمیعت به در هفت کشور هر پایشان را خدا دواست این وقت که از عز جلال او بصورت گر که بار دست سامان سلیمان را کسی نود کند زانو حضور او یک ساعت بعالم شدن زبان خیرین بهوش می سخندان را گدای زیر آوازش روان بر خاک می بیزد خویدگر بهو سدر و آن بابی در بان را</p>
--	---	--

بشود و با چو بر او دم تقابلی می جانان را
که می سم گفت آری بپارزش ماه کنگان را
گم گویم که یا قوش دم تقیر و وصف آن
بطرز نوبلیک در دود آینه این پنهان را
مگر باس لم تقدیر من ظهور نظر دارد
اگر از ما هلمی یک نگه خواهد اندامان را
حسب چون گل بهی خنده بهار از بس سجده
که تقدیر خدا مسرور خوبی کرد خوبان را
نه وصف مثل احسان می آخر خود در اثر
کریم داور عادل نشان خردوران را
بپا هوش نوبت عالم بفرش عزت گیتی
حاصلی فدی می غم ز کشتش تیغ بران را
چو بحر دین سلام است اصل آب شمشیر
که شمشیرش شیران کرد خالی بر نهستان را
بهشت گم می حسد اگر خون دفایر د
ندید آبا دگس در عهد عفویش پیچ زندان را
عطا بخو است هر وقت وفای عهد است
حساب خطره گرداند حساب لب باران را
خداوند جهان می زمین را دوا غور شیدی
که جمیعت به در هفت کشور هر پایشان را
خدا دواست این وقت که از عز جلال او
بصورت گر که بار دست سامان سلیمان را
کسی نود کند زانو حضور او یک ساعت
بعالم شدن زبان خیرین بهوش می سخندان را
گدای زیر آوازش روان بر خاک می بیزد
خویدگر بهو سدر و آن بابی در بان را

آنچه مطهر است را در قرار زود	امید من بجا تو کجاست در قریه	برای من مشرب قهر افتخار زود
و دیگر شیرینده نه سنگزار زود	شکل منبسط کوشش بستان	کامی درین سخن بود و شکر زود
و اینجا بطول کشی اعتبار زود	مختصر من در ولایت و موقوف	سر پر زود و غیب آشکار زود
روح الامین از آیین هزار زود	و در نظر بنامی مان این منصب	خطاب غلت چینی زود

و موجب نیاز و اقراران باشد لیکن خدا شایسته کفی به شهید که در چشم ناتوان بین من این همه عروج منزلت این در ارفاق
 هیچ و پوچ نظری آید و پیش محلول است بنده و جاه مناصب شرعی مثال خدمت محاذی جوهر می نماید حتی خالی میداند
 کاین همه آرزوی من بود و هر چه بود آمد اثر تقدیر از دل است و کیف که دنیا به نظر اوست می ماند غرق از ان حلال است باقی حرام
 است درین دیار که شایه هر گز ناخشنده غنیمت است ما را همین با ناخشنده امید می که در دل پیر خود دارم صرف
 اوقات عزیز در عبادات و تحریر مسائل و احکام و متعجج اولام و فواید شرعی مطهر و رفیق منطوق و مفهوم کتاب الله
 تعالی و سنت سید الانام است پس حسرتی که از فوت این چیز با درین ایام بودی قلت فرصت و کثرت
 مشاغل یعنی دوا نگیر دل است مصروع دل من و اندو من و اندو دل من با او تعالی را امید دارم که بحکم الله تعالی
 مزرعه الاخره ترقی این دار فانی را سبب الکتاب حسنات آن جهانی و تحصیل رضایات ربناست که گردانند
 و از تبعات آن محفوظ و مصون گردد و تا جان در متن است درین حال حالی که بعد ازین پیش آید محو اتباع و تقیاد
 ملت حق و شسته حشر این نصب کند و ما ذلک علی الله یعنی ز فانه علی ما یشارت و قدیر و بالا جا به جبر و تسلیم

حرف العین

ابو عبد الرحمن عبد الله بن المبارك بن واضح الحظلی المروزی پدر ایشان غلام ترک بود و مملوک تاجری
 از خمار بهمان و آن تاجر از بنی حنظل بود که قبایل از بنی تمیم است لذا ایشان را حنظلی گویند نسبت بولاء
 در تاریخ عامی گفته پدر ایشان مبارک خلی متورع و متقی بود و مالکش او را دار و غنای خود کرده بود و روزی
 گفت یک انار ترش از باغ بیار رفت و آورد و انار شیرین بر که گفت من ترش خواسته بودم مبارک گفت
 من چه شناسم که کدام درخت انار شیرین میدهد و کدام ترش هر گز آنرا چشیده باشد این فرق دمی پشناسد
 گفت تا حال نخشیده گفت از بن چشیدن نداده پاسداری که لازمه خدمت من است بجای آمدم مالک ازین
 و یانت و امانت او بسیار راضی شد و گفت تو قایل آن هستی که در مجلس من بلشته و باغبانی بدگیری سپرد
 و این خلکان این قصه را بحواله بعض نسخ منسوب بایر ایمن بن ادهم که بعدی صالح بود و آورده و کذا ذکره
 الطروش فی اول سراج الملوک و لیکن درستان الحدیث موافق این کتاب ذکر کرده و گفته که مالک پدی
 روزی از وی و باره که خدائی و خیر خود که بحد جوانی رسیده بود مشوره خواست مبارک گفت عریان بیست
 دختر خود برای حسب نسب میدادند و میویدان برلی مال و نصاری برای جمال و اسلام دین را اعتبار است
 ازین هر چهار هر چه پسند خاطر شریف باشد اختیار باید کرد مالک او را عقل او بسیار خوش آمد بخانه رفته بمادر دختر

این مشهوره میان کرده و گفته است که در حق این ملک دهم که در ورع و تقوی و پارسایی سرآمد زمانه است
گویند که این فاضل شریفی شده و خزانده او اندانوی عبادت مناسک که وجود او نولدش در سده سوره
یا نوره و یکصد و مال سیار از آن تاجرو رویه است یادت و ایام حوالی شربت مید مصلانود و در آنجا
از شعل است از اجتماع طایفه و سوره و محبت یاران که لای بر اردست می و اندیکار در موسوم بخت کسب
صناع آمد و یاران و رفیقان را بهم حواید و طعام و شربت مختلف حاضر ساخته متحول بود و طرب گردوز
تا آنکه مستی عالمند و میبوشن افتاد و آخر حیدر شده و خفته که چنگ گرفته سوزند و بد که چنگ آوار و در
چون درین کار جرات تمام و شدت تاریهای آفران که در قند را بهم صد ادا و قدرت الهی گویند و پس آن
سکون و التماسی لایق است آن شخص قلوب و حوایل که الله و ما نزل من الحق ایشان متنبه شده
یکسان است که بر تافتند و میدارند و محبت و محبت و ملوک را عید و طلب علم و عبادت را آید و این بخت
الو عبادت من حای بهمین اسلوب و تالیف مختصر المذکر آن آورده و در طبقات کفوی بنوع دیگر مذکور است و در
و کوه صناع و تهر و شکر گفته چون ایشان بخواهتند دیدند جانود و خوش الحان بر سر ایشان نالای در
است و همین آیت می خوانند در کشتان المذکر گفته بختی که اول و حوال آواز جانود رخ کرده باشند باز و در
آواز چنگ تا کیش بود و در حال مراد و مخدوب و درین شعل ایشان بود و در اول امر ارتقا گردان حضرت
امام علم بود و در طبق نفقه از ایشان می آموختند چون امام وفات یافت در مدینه مودره و امام مالک آمد
نمود و در این جا احتیاج ایشان گویا به دست مجموعه سیر و طریق است لهذا اخصیه ایشان را از حود می شمارد
و مالک و در طبقات خود می نگارند و در میان و طبقات خود می آید تمام عمر ایشان در سفر گذشت گاه بخارج
و گاه به بیجا و گاه به بیجا و تجارت در قایلیم اسلام گشته اند و از امام مالک و مسعیان توری و مسعیان س عید
و هشتم س عوده و عاصم احوال و سلیمان شبی و حمید و طویل و خالد و در دیگر علمای کبار تابعین و تبع تابعین
احد علم حدیث مودره آمد و سایر طبقات عمده محدثین مثل عبد الرحمن بن اسدی و یحیی بن عیین و انوک و عثمان
یسرا الی سید امام احمد و حسن بن عوفه و شاگردان ایشان اما ایشان گفته که من از چهار هزار شیخ علم
جمع کردم لیکن روایت نمی کنم مگر از هزار کس از عاصم مالک و مسعیان توری که از اهل شیوخ ایشان اند از ایشان
احد مودره آمد و مسعیان توری را وجود آن کمال که حیرت ده اهل کمال است می فرمود و من سیار چند کردم
که سینه رور و شب و تمام سال بر وضع این مکرر مگر را نعم بنیسم بیامد و گاه می فرمود که است تمام عمر من
را در سینه شبانه روزی می نمودن من شقیق گفته مودری نماز عشا خوانده چهار بار مناسک را درم او بخواب
که خانه خود مود و شب سیار سرد بود چون در واده مسجد رسیدیم او در کور حدیثی نمودم و در جواب ترم و
بهاسحا استاده ما مود تا آنکه مؤذن آمد و باگ مکرر گفت در نوع ایشان چیرهای عیب معقول است یک بار را

که وطن ایشان است بشام رفتند برای رسانیدن ظلمی که از کسی ماریت گرفته بودند و بفرزانشی همراه بوده و میگفتند
 اگر درمی که در شبیه باشد و کم از من بهتر از آنکه یک لک در سهم صدقه دهم براه خدا و عادت ایشان چنین بود که
 چون حج می رفتند مردم بسیار در رفاقت ایشان بار آورده این سفر مبارک کردند و هر یک مقدسی و جنسی که داشت
 برای زاد راه آورد که بیشتر صرف کند آن همه را قبول میکرد و در فرست نام هر یک جدا جدا با مقدار او
 نوشته میگذاشتند چون از حج مراجعت میکردند آن همه را با هم میآوردند و پس میدادند چون از بخمی پرسیدند
 گفت اگر اول دله بایشان رد نمایم ایشان ترک رفاقت من کنند و ازین سعادت محروم مانند بندگان آنکه گفته اند
 میخوریم و بر کسی بار خاطر نیستیم همراه می روند و من بطفیل ایشان مبلغی کثیر بدهم و در صورت رزق
 نفقات ایشان من هم ازین محل خیر محروم مانم و هدایا و تحفه که از حرمین برای و دوستان و همراهان میآورد
 می آوردند هم بصرف سبایغ کثیری بود و این همه از اموال تجارت بود پدرش پنجاه هزار در سهم با و داد که
 تجارت بکن آن همه را در علم حدیث صرف کرده بوطن برگشت پدر پسر پسر پدر چنبد آوردی و چنانچه برداشتی و
 دفاتری که جمع نموده بود بیدار نمود و گفت ابن جنبد آورد و ام و نفع دارین بر کشته پدر خوش شده و بخانه پدر
 شش هزار در سهم دیگر پیش ایشان نهاد و گفت این سبایغ را نیز صرف کن و تجارت خود را کامل ساز و گویند جمعی از بزرگان
 و ربانی جمع شدند در سر آمدن اهل زمان خود در علم فقه و ادب و نحو و لغت و زهد و شعر و فصاحت حدیث و شب بیدار
 و تبحر گزاری و عبادت حج و جهاد و رکوب و سلاح داری و ترک مالایغنی و حسن صحبت با یاران و عدم مخالفت با
 و دیگر صفات حسنا بن المبارک را قرار دادند و در هر باب ازین بابها بتفوق و مزیت او اقرار کردند و قتیقه بن سعید
 گفته خیر اهل زماننا ابن المبارک ششم حدیث بن حنبل و ثویت ابن المبارک تا آنجا رسیده بود که بزرگان عمده محبت او
 تقرب خدا می جستند و جمعی که از مشاهیر مشایخ حدیث و خیلی بزرگ کسی است میگوید مرا تا ابن المبارک در اجازت
 شش واسطه است و این کمال علوم من است بعد گفته و الله انی لأحب بعد و ارجو الخیر بعدی ما منحه من الشوق
 و العباد و الاخلاص و الاجداد و سعة العلم و الانفاق و المواساة و الفتوة و الصفات الحمیده و ریزی که ابن المبارک
 در شهر رقه داخل شد یارون شریف خلیفه عباسی هم اتفاق بود در تمام شهر شور افتاد و غلغله بلند شد و مردم دویدند و میگویند
 از زمان خاصه یارون شهید از بالای کوشک این شور و غوغا دیده پرسید که این چه صیحت و برای چیست گفتند عا
 از غرسان آمده است که او را عبدالعزیز المبارک میگویند گفت پادشاهی و حقیقت همین است که این شخص دارد
 نه آنچه یارون شهید دارد که بزور چاک و جو پستی مردم را جمع میکند و این حکایت را ابن خلکان از کتاب المصنوع
 علی ترتیب اهل المصنوع بر روایت اشعث بن شعبة المصیصی آورده و فضیل عیاض و رقی وی گفته و رب هذا البیت
 ما رأیت عینای مثلک و روزی مردم نزد وی برای طلب علم حدیث آمدند و گفتند یا عالم المشرق و المشرق سقیان ثوری
 احضار شسته بود گفت و یکم عالم المشرق و المغرب و ما بینهم اهل کنتم تعلقون خطیب گفته از عجائب فن حدیث است
 که از ابن المبارک دو کس روایت حدیث کرده اند یکی محمد بن اسحق دوم حسین بن یونس و ما بین وفات این هر دو

فاحصله یکصد و سی و دو سال حبس اعلی العالی گفته اس الماس که از رسیدن که در ام یک سبیل است معاوی بن ابی سفيان
یا عمر بن عبد المطلب که عمر یک و در بی معاویه چهاره آن حضرت علی اندلیه سلم در آمد بهر راه و ستر از عمر بن عبد المطلب
نار که در معاویه و سلم رسول الله علی اندلیه سلم و چون بی جمع اندیش چه گفت معاویه را و گفت که گفت پس انداز
به جواب بود و در بی و ستر بار سجد

قوله للشيء لا ان قلت لا	و اذا صاحبت فاصح صا حدا	و اذا صحت فاصح و حياء و كنم
ادى باسأنا دى الدين قد قيعوا	و اذا قلت نعم قال نعم	و اراستيار و است فظم
استقبل الملوك مدياهم عن الملك	و لا اراهم رصوا الى العنس المذ	و استعن بالله عن حياء الملوك
و قد فحمت لك الحاكوت بالذ	و لا حظ	و قد فحمت لك الحاكوت بالذ
صديوت ديسك ساكيا قصير	نيس الا سا طيس حانوت بالخلق	و نيس الا سا طيس حانوت بالخلق
سبادار دارا احوال فظم	و ليس يفتح اصحاب السواحين	و ليس يفتح اصحاب السواحين
	اذا سار عبد الله من مولى	و قد سار عبد الله من مولى

اذا ذكر الاحبار في كل مله

اگر کلام ایشان است تسلط العلم للسياه و علی ترک الدسیا و هم میسر و اول در علم می باید که
بیت صحیح باشد و بعد حرف استادان کمال توجه شنیدن بعد و متامل بنم گردن بعد و خط آن نمودن بعد و در تکرار
و مستفیدان بشکر کردن و بر آنکه در ساحت و دیگر که این شروط بیگانه یکی را قوت کرد در علم و تفحصان باید آمد
و بر میسر بود که من از چهار برار حدیث چهار سخن انتخاب کرده ام یکی آنکه بر مال دنیا معرور می باید بود و در بیست
دوم آنکه در شک احوال طاعت هم آن چهار دیکه یا کینه داخل نماید کرد و سوم آنکه در علم با تقدیر باید آموخت که با
چهارم آنکه در عمل و بیج چیر اعتماد نماید کرد و چون وفات ایشان قریب رسید و علامات احتسار ظاهر شد و علام
خود را که نصیر نام داشت و در مستحق است حدیث است فرمودید مرا از فرست بحاکم ابد از علمم که نیست آغاز کرد
فرمود چو می گویی که ثروت و نعمت تنبایا و آمد و این حالت عزت و مسافرت و یکسی تمام دیده می تاب تیرم
فرمود یا موش من همیشه ارحم و خواستم که زندگی من چون زندگی تو و نعمت تو باشد و مردن من چون
مردن تو که سارا و وفات ایشان در عزت و سمر اتفاق افتاد و راه در گستره بود و در راه بقعه همیشه
از قول المعقول رسید به یار شده حال حق تسلیم کرد و در این واقعه در رمضان شنبه یکصد و شتاد و یک آیتان
صدار وفات ایشان مردم صلحی نخواهد بود که گویند میگوید اس الماس که نفر دوس اعلی رسید و صی آن
موصع بیت که در آن وفات شده که سوار و سکون نماید و آن قوا میست است تهر بیت بر و ات فوق انما
ار اعمال عراق ایکن در زرت شام است اسار در زرت و وفات میاں این هر دو فاصله است چنانکه جمله سال
اسار و فدا و قائل بوده است و قبر این الماس که ظاهر است بارت کرده بود و اخبار روی در دو جزو و راه است
استی ظاهر آنست که هر دو محله است لیکن و عملی شد و اگر کسی را که می تواند شد لیکن و اوقاف و طایع و حاکمان

و در بیان المؤمن پیش از ذکر وی نوشته که هر چند رتبه ابن المبارک بزرگتر است از آنکه درین مختصر نقل
 و توصیف بآن کرده شود مثل امام مالک امام شافعی و امام احمد بن حنبل و لهذا از اطالالت در مذکور است این بزرگان
 کثرت کرده شد و در حقیقت محتاج این نیست اما چون این بزرگ با وصف جلالی که در ذمه این بزرگانست
 تا مردم بر احوال او کما فی غیبه مطلع شوند بنا بر آن برینے از احوال ایشان نگاشته آمد انتبه
 ابو محمد عبد الله بن هب بن سلم القرظی بالولاء الفقیه المالکی المصری مولی بریجانه مولاة ابی عبد الرحمن
 بن انیس القهری یکی از امام و ایراد حضرت مولد و سکن او مصر است در ذیقعد سنه یکصد و هشت و پنجاه
 و از چهار صد و یکصد و بیست و نه روایت نموده از آنجا که حضرت امام مالک بن انس و سفیان بن ولید بن سعد و محمد بن عبد الرحمن
 بن ابی ذریب ابن جریج و یونس اند و غیر ایشان ابن عدی گفته اند از اجل علم و ثقات ایشان بود نمیدانم برای او
 حدیثی منکر و ابن یونس گفته جمیع بین الفقه و الروایة و العبادة و این صالح گفته ما را است اکثر حدیثا منه حدیث بماء الفقه
 طلب علم در مصر و در عزمین کرد و از وی استاد اولیث بن سعد چند حدیث وایت نمود و گویند که امام مالک از علم
 روایت چند حدیث اهل مصر دارد منها حدیث ابن اسیع فی النبی عن یحیی العرمان و وی در زمان خود چندی بود و در
 بصره و بایش کمال و ثوق و اعتماد داشتند و تقلید و تحسین میکرد و اما طریق فقه از امام مالک لیث آموخته بود و از آنجا
 زهری قریب است کس او را یافته و علم او را ازین مانده نموده و بیست سال ملازم امام مالک و امام یحیی را
 فقیه و عالم نوشته الا و ازین امام تلازمه خود را در تعلیم آداب تعلیم و عطف و نصیحت زجر میکرد و اگر او را که کمال تعظیم
 و محبت او می پیش می آمد تعلیم میفرمود و وی در کثرت حفظ احادیث در آن زمان بود و یک سال که حدیث
 از برداشت و در تصانیف او یک سال و بیست هزار حدیث موجود است تصانیف هم بسیار دارد و ذکر کردیم
 ابن عدی گفته با وجود این کثرت حدیثی منکر و وی یافته نمیشود و الباقی موضوع چهار صد روزی نزد امام
 ذکر ابن القاسم صاحب مدونه و ابن هب کرد و فرمود ابن هب عالم است و او فقیه است یعنی بستونی بود
 هر علم است از فقه و تفسیر و مسو و زهد و فتن و مناقب و رفاق و او ستونی بود و فقه است پس پس ابن یونس
 گفته ابن هب مدو صفت کرده فقه و حدیث و عبادت و اوقات سال خود سه حصه نموده یکی در مجامع و بالفا
 و گذرانیدن در بلا و دوم در شغال تعلیم و تدیس سوم در سفر حج و عبادت و از او گفته که عبادت و مجامع و سفر
 تکلیف قضا و این هب بگرفت و روپوش شد عبادت را شفته خاشه مارا بهم کنانید چون این خبر بمس
 دعا کرد که عبادت شود یک جمعه گذشت بود که عبادت و آن چنان شد که این حکایت را چنان آورد که چون
 روپوش شد بخانه خود و روزی در صحن خانه وضو میکرد و بعد بر می طلع شد و گفت بیرون نمی آیم
 میان ایشان حکم کتاب خدا و سنت رسول وی بکنی هر روز است گفت عقل تو تا اینجا منتهی شده اند بستی
 علماء انبیا محشور شوند و ثنات یا و اشیان و بود عالم صالح خائف از خدا انتهی از عذاب حکایتش را برست
 که روزی درس میگفت که ای آنکه گفت ای اباجه آن در هم که در روز زمین و دانه ناسره بر آمد ابن هب گفت

ای عزیز دستهای ما را

و گفت صلی الله علی محمد

ساقان این است جو سما سجدیم کرد اگر استغث و ناسر العرش

در روی سائل علیا بجز صدقات و حیرات را صدای شمالی

اس من هبنا بر سینه تنفید میدن این سوره ادب ارجاوت در رف

ار تو حدیثی شنیده ام که آنجا صحابه یا امام اهل بیت در مجلس تفریق

دینست هر دو گروه گفتند این جوان است وی آمده که گفت

مقصود
و اما
یا عمر
ما کرد
یعنی

قوله

ادی ما کما نادى الدین قد قرت صلی الله علیه وسلم فرمود من حی لم یوس من منافقین یا عیسی بن مریم
یعنی ای ایسی که حق ایمان دارند این قوار استوقع فرموده اند رجایت استاد و کسی که مقتدای او است
می توانست که بخوابد و او این حرکت را توقع نکرده ام این من هبنا گفت اگر این بیت کرد و خدا ترا خراجی
و حدیث دیگر اینکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرموده است سیکون فی آخر الزمان سائیس یقال لهم الله اله
الصلوة ولا یستلوی من حمانه یخرج الناس الی ساجدهم و اعیادهم یسألون الله من فضل و کرم و جلال و کبریا
یرون حقوقهم علی الناس و لا یروی الله علیه هم حق گویند بر روی این است در جامی داخل تنه شخصی این است
و ادیتی اتون فی السار تا دیر بیوش ماند وی وجود الترانم کرده بود که هرگاه نیست کسی از وی سرزد کند و در روز
چون سبک ترش این امر بر روی سهل شد چنان فرموده اند که هرگاه نیست کند یکدیگر هم صدقه ده چون این امر
شاق آمد نیست از وی و قوف شد کتاب جامع از مشهور است و سمو عاتق از امام الک می کتابت و مشهور است
و در دو طایفه کرده یکی که در دو صغیر و التفسیر الموطا و کتاب المعاری و کتاب القدر و کتاب الناس و کتاب الایمان
و غیره و الک این است که گفته اند که چون شیخ حکما خود هر سال تصدع زیار میگرفت و با حاجه می رسید یکدیگر بر تصدع
چون حاجه آمدی تا اگر بر فراش خود یا نیتی اس عم ادی این حال دیدی حکما خود هم صدقه کرده در حاجه آمد بر فراش
حسب تو و هیچ بیامت ما حید و شکایت کردی گفت من حید را بیقین دادم و تو برای تحریر دادی و قاش را بایست
که روی کتاب الایه و ال ارجاع کیه خود که شاگردان سجاده شنید حالتی از جوف روی ستولی شد بهوش
مرد گشته حاجه بر دبد قدری هوش آمده مار لرزه و زب روی افتاد و بهوش متدور پس حالت آنحضرت
و این واقعه در یک تنه است و بحکم شعاع می کشد و بود و بهجت عمر پستان دود و شال اتفاق اندام و سیال
س عیدیه و واقف شد سید و گفت اما الله اما الیه را حوین این مصیبت تمام اهل اسلام است و بعضی از صحابه
شب فانتس بحوائد که دستار خاں بر میدارند و میگویند که دستار خاں حکم برداشته شد تصاعی حید
قرع الله من هب مختلف فیه و فی عمری سکیق قرعیه حلق بعرفه اشرع الله به و تفریق است که فی حوائد
الوعده الوحش عبد الله من سلمه من قصب النمار فی المعروف بالقصی از اصل ایدیه سوره مستور
انصر و سکوت و بهجت باز که افعال بود و تولدش بعد از یکصد و سی سال است تنبوع بسیار را در اوقات مسلم الامم
ولست من سعد و اس الی دیر و حاد و تنه و سلمه و وردان و وی یکی از روات مؤلف است و یکا که را بطل

صاحب مالک و فضلا و ثقات و خیار ایشان بود و او را مقدم است بر همه آثارنا نزد محدثین علی بن ابی حمزه
صاحب مالک من ثم القنبری گفت لا القنبری ثم مع یحیی بن معین از مخلص نیست و درین علم خبر داده و گفته اند
من یحدث بشا الا کعبا و القنبری و ی چون بنده است امام مالک رسید سماعت قنبر ابی حبیب کرد چون قنبر
ایستاد نیتا که کما یمنی با تحقیق و اسمان بنو خود و طواری را بر امام گذرانید و تا هشت و صحبت استا و ماند و حدیث
افخر که دیکبار از بصره برین آمد امام مالک را خبر قدوم او رسانیدند امام فرمود به فرزند تا نزد بهترین اهل بصره بروی
و بروی سلام کنیم چون طواف کعبه کردی میگفتند که یک مجلس فضل از دی طواف ای خانه نمیکند مستجاب باشد عود بود
از دی درین باب قصای بسیار نقل کرده اند عبد الله بن عبد الحکم گویند و عبد الرزاق صاحب صنف بار آمده
طلب علم حدیث رفتم دی با سر نشونت کرد و گفت از من بنویس و ترا نخواهم نوشت شب هنگام رفتم خوابم
آنحضرت صلی الله علیه و سلم را دیدم و این ماجرا عرض کردم فرمودند علم حدیث از چهار کس بنویس گفتیم کدام اند فرمودند
همه قنبری را فرمودند و کس دیگر را هم نام بردند اکثر اهل زمانه او را ابدال می شمردند و بزرگ صلاح او جمع علیه
اهل عصرش بود بهجت کثرت عبادت و فضل او را را همه میگفتند عبد الله بن احمد بن ابی شیمه گفته جد خود را
شنیدم میگفت چون نزد وی می رفتم چنان بر ما برآمدی گویا مشرف بر جهنم است نفوذ بانند ما و فانی
روز جمعه ششم محرم سنه دو صد و هشت و یک در بصره بود و ابوالقاسم بن بشکوال در تسمیه من ربی
عن مالک الموطا گفته که وفاتش بکشد و اسماء سلم و قنبری بفتح قاف و سکون عین ففتح ثانی بن علی
ابو حمزه عبد الله بن مسلم بن عقیبه الدینوری قیل المرزوی النخعی القنبری صاحب کتاب المعارف و ادب
الکتاب فاضل فقه بود و در بنده او سکونت داشت از اسحق بن راویه و ابی حاتم مستانی و زیاد بن ابی و طبقه ایشان
روایت حدیث کرده و پیشترش احمد و ابن درستی و الفارسی از وی روایت دارند تصانیفش به خوب و معتد
منها غریب القرآن الکریم و غریب الحدیث و معین الاخبار و شکل القرآن و شکل الحیث و طبقات الشعراء
و صلاح الغلط و کتاب التفتیه و کتاب الخلیل و کتاب اعراب القراءة و کتاب الالوار و کتاب المسائل و الجواب
و کتاب البیور و القراح و غیر ذلک و کتب خود را تا وفات خود در بنده او و بن سیکر و گفته اند که پدرش مرزوی است مولد
بنده است قیل کوفه و مدنی قاضی و دیور بود و کسر دال جمله و سمعانی گفته بفتح دال مستقیم این صحیح نیست و آن
بنده است از بلاد اخیل نزد یک قریه بنی و بنی کثیر از انجاسیه و بن آمده و بسبب تصانوس بانشده و لا و نش و نه
و صد و نه ده است و وفاتش در سنه دو صد و هشتاد و دو بوده و ناگهان بوده و بنده او و بنویش شش بمرد و گویند بنده
خود بود و از آن حرارتی پیدا شد باگی سخت بر او رده تا ظهر بهوش می خواست بود و بعد ساعی منظر اب کرد و مقراری و خود را
سحر کرد و خاند و بمرد و بنده تصدیه قریه است بکسر قاف و احد کتاب که معماست و نسبت لبسوی و قنبری استقالا بر خفا
ابو بکر عبد الله بن احمد بن عبد الله القنبری الشافعی المعروف بالمرزوی در فقه و حفظ و ورع
و زهد و حمید زمانه بود و او را هر مذہب شافعی آثار است که غیر او را از اینها نیست و شمار هیچ او هر چه است

گفت انی بهذا الله لم اعص الله قط ابو عبد الله بن الحجاج صاحب نعل شاکر و دوست احوال شیخ خود در
 مجموع کرامات نوشته و این برزوق حنفی در شیخ مختصر خلیل گفته ان ما بن ابی حمزه و تکبیه ما بن الحجاج لا یعتبر علیه ما
 نقل المذهب سبب انتهی و نه سبب ایشان بکلی است و غرض از این کلام اعتراض است بر صاحب مختصر خلیل زیرا که
 اعتمادش و نقل نه سبب بر نعل بیشتر است و کمره فی بستان المؤمنین و لیکن در نعل کتاب و در دو مجلد یکجا در مجلد
 متوسط است و در جمع و استیعاب بدعات هر عادت و عبادت کافرا نام در باب خود خیلی حید واقع شده و کثرت
 از آن نقل می آرند کاتب حروف این کتاب از مدینه منوره به بستان رویه خریده همراه آورده است و الله اعلم
 التوحید عبد الله بن عبد الرحمن بن الفضل بن برهم بن عبد الصمد الدارمی السمرقندی القمیی صاحب سند
 و صاحب رحلت و اسفار است اکثر بلاد اسلام را گشته و علم حدیث از بزرگان بعیده جمع نموده مسلم صاحب صحیح و ابو
 و ترمذی و عبد الله بن الامام احمد و محمد بن عیسی ذیلی از وی روایت دارند عبد الله بن الامام احمد گفته که پدرم
 حفاظ علم حدیث و در خراسان چهار کس اند ابو زرعه و محمد بن اسماعیل بخاری و دائری و حسن بن شجاع بخاری و چون
 خبر وفات ابو محمد بن اسماعیل بخاری رسید سرگون کرد و ناله خواند و اشک از چشم جاری گشت ایشان خبر وفاتش گذشت
 با آنکه گاهی شعر میخواند مگر آنچه در حدیث وارد شده بنابر ضرورت روایت شعر آن بتوفیق بلا حجه کلام
 و فناء نفس است لا ابالاک الفجع تلوکه دارمی در سنه یکصد و هشتاد و یک هجری است و درین سال ابن المبارک
 قضا کرده دارمی روز عرفه یوم النخمس عمر و روز جمعه یوم النحر دفن شد ابو بکر عبد الله بن الزبیر القرظی
 الاسدی الکلی الحمیدی صاحب المسند از کبار اصحاب امام شافعی است و یکی از ائمه در عصر لازم شافعی ماند و چون
 وی بمرو جمع بکر کرد و آنجا فتوی سید و تائید انقیال و پیروی است که در حلقه امام شافعی بنشیند ابن عبد الحکم و دیگران
 تعصب کردند و آنرا انداختند و از نعل ابو زرعه شاکر و آن او را بوجاهتم گفته اثبت الناس فی سفیان بن عیینة الحمیدی
 و امام احمد فرموده الحمیدی عندنا ثقة امام و قاتلش در یک مظهر در سنه و صد و نوزده واقع شد که نانی حسن المجاهد شمر
 ابو بکر عبد الله بن محمد بن ابی شعیبة ابراهیم بن عثمان اجدی صاحب صنف فی الحدیث از مولی بنی تبیس
 بسای بود و ساکنه بعد العین بود و لهذا اورا عیسی گویند در بستان المؤمنین نوشته و درینجا سه صورت شنیده و در کتب
 وارد و میشو و پس علامت خارق در میان هر سه آنست که اگر آن شخص که در نسبت می اید صورت باشد از اهل کوفه
 عیسی بسای بوده و بدین جمله است و اگر از اهل البصره است عیسی است بسای تحت و شین مجره و اگر از اهل شام است
 عیسی است بنو مسین جمله و این ابو بکر از اهل کوفه است و او را سواهی این صنف مسندی و دیگر بعضی صانیف است
 استفاده علم حدیث از شریک بن عبد الله قاضی کوفه و ابو الاحوص ابن المبارک و ابن عیینة و جریر بن عبد الحمید
 و اقران ایشان نموده و از وی ابو زرعه و بخاری و مسلم و ابو داود و ابن ماجه و خلأقی بسیار این علم حاصل کرده اند از
 ابو زرعه حدیث است ابو زرعه گفته در زمان ما علم حدیث مفتی بجا بر کس شده است ابو بکر بن ابی شعیبه که در
 حدیث یک کتاب است و احمد بن حنبل در فقه و فقه حدیث مستثنی است فقه بن معین و در جمع و کثیر حدیث ممتاز و فقهی ابن

<p> شقق القلب ثم خربت فيه هو الكفيلع بالتمام القطور تفانلحت لم يبلغ تسراب تفانلحت حب عمة في فو ادى مباديه مع الحكي في بسير تفانلحت لم يبلغ تسراب تفانلحت حب عمة في فو ادى </p> <p> و چون اين شعر گفت اورا گفتند که تو اين شعر ميگوئي گفت في اللد و در انة اللغو و ندي لي بضم ما و فتح وال نسبت بسوي ندي لي بن مدر که قبيلک کان بود اکثر اهل اوى نخله مجاور که حرسا الله تعالى از اين قبيل اند الگوئي امام ابو الحسن عبيد الله بن الحسين بن دلال از ثقات و شيوخ حنفية است مخفى و در وقوع دارد و بر قدر دوى شرحى نوشته و در سده اربعين فتح ثلث يافته ابو عيسى عبد الرحمن بن ابى بيلي بسيار وقيل و او دين بلال بن ابيته بن ابلح الانصاري و در نام پدرش خلافت است غير از اين نيز از اکابر تابعين گفته است از علي بن ابى طالب عثمان بن عفان ابى ايوب انصاري و غير هم سماعت نموده گويند از حضرت عمر هم شنيده وليكن حفاظ ثبات آن نيكند و پدرش ابوبيلي را روايت از حضرت علي عليه وسلم است و در وقوع اجل حاضر بود و روايت مر قنوي در دست داشت از وى عبد الرحمن شامي و مجاهد و عبد الملك بن عمر و خلق سواى ايشان شنيده و در دست اباين بن من خلافة عمر قتل بر حيل و قيل غرق في شهر البصرة و قيل بدر البحر اجم است ثلث و ثمانين في وقعة ابن الاشعث و قيل ستمائة و قيل ستة اثنيتين و ثمانين للهجرة ابو عبد الرحمن بن عمرو بن سفيان ثوري را چون خبر قديم او رسيد بر آمده بندي طوي ملاقات کرد و شتر اورا از قطا کشيد بر سر خود نهاد و هر گاه که بر جماعتى ميگذشت ميگفت الطريق للشيخ سماعت از زمهرى و عطاردان و از وى ثوري و ابن المبارک و جماعه كثير اخذ نموده و لا و قش در بيلکاب بوده و در سده ثمانين و قيل ثلث و تسعين و منشا اوقاع است بعده مادرش بيروت نقل کرده بود فوق الرابطة فيف الحيد گندم گون مخضب بجا و قش سنة سبع و تسعين في مائة يوم الاحد و ثوب باقى از ماه صفر و قيل ربيع الاول بدينه بيروت اتفاق افتاده و قش در قرية ايت که بر باب بيروت است و آنرا احتوس گویند و اهل آن قرية مسلمانان اند و وى مدفون است و قيل مسجد و اهل قرية آنرا نمى شناسد بلکه ميگويند که اينجام وى صالح است که بروى نور نازل ميشود و خاص مردم ميدهد </p>	<p> كأن اوزاعي من ثمانية مئة اجاد الحيا بالشام كل عشية سقي الله من عالم نفاع عرضت له الدنيا فاعظم نفعها </p> <p> قوله ثمانية مئة اجاد الحيا بالشام كل عشية سقي الله من عالم نفاع عرضت له الدنيا فاعظم نفعها </p> <p> عنها بزهد ايما افلاح حافظ ابن عساکر و تاريخ دمشق آورده که اوزاعي در حمام بيروت بر غسل قدم بود و صاحب حمام را تشغلي بود حمام را در بند کرده برفت چون باز آمده در کيشو و او را مرده يافت دست خود ريز خد مستقبل قبله نهاده جان داده است و گويند اين کار زن او کرده وليکن نه بقصد سعيد بن عبد العزيز آن زن احکم کرد که گر دني در كفارة اين کار آرد کند و بعد برون يکره است از باب افعال و اوزاعي فصح حمزه نسبت بسوي اوزاعي است که بطني از وى الکحل از من است و قيل بطن من بهر ان و نامش حمزه بن زبير است </p>	<p> قوله ثمانية مئة اجاد الحيا بالشام كل عشية سقي الله من عالم نفاع عرضت له الدنيا فاعظم نفعها </p> <p> قوله ثمانية مئة اجاد الحيا بالشام كل عشية سقي الله من عالم نفاع عرضت له الدنيا فاعظم نفعها </p> <p> عنها بزهد ايما افلاح حافظ ابن عساکر و تاريخ دمشق آورده که اوزاعي در حمام بيروت بر غسل قدم بود و صاحب حمام را تشغلي بود حمام را در بند کرده برفت چون باز آمده در کيشو و او را مرده يافت دست خود ريز خد مستقبل قبله نهاده جان داده است و گويند اين کار زن او کرده وليکن نه بقصد سعيد بن عبد العزيز آن زن احکم کرد که گر دني در كفارة اين کار آرد کند و بعد برون يکره است از باب افعال و اوزاعي فصح حمزه نسبت بسوي اوزاعي است که بطني از وى الکحل از من است و قيل بطن من بهر ان و نامش حمزه بن زبير است </p>
---	--	---

[illegible]

مسائل مدونه او را بر هیچ روایات ترجیح میدهند و اشوبه که یکی از اعیان مذہب مالکیہ است بر سید مذہب
 فقہ است ابن القاسم بیشتر است یا فقہ است ابو جیب گفت اگر بای چپ بن القاسم را با تمام ابن جیب برابر کنند
 از وی افتد باشد اما محققین مالکیه نوشته اند که اشوبه او مسائل جراح و دیات داخل کلی بود و ابن القاسم را
 در مسائل بیوع و معاملات ابن جیب و او مسائل حج و مناسک اند و علم ابن القاسم گفته است ابی حنیفه
 بصحبت امام مالک آنست که روزی در خواب مرا گفتند که اگر نزد من طلب علم داری و علم حق را دوست داری
 باید که به احوال اتفاق جوی آرمی گفتیم آن کیست و ما شنیدیم گفتند امام مالک نیز ابن القاسم اوقات سال تمام تفسیر کرده
 چهار ماه در اسکندریه میان نیرای جواد کفار و موم و بر روزنگ و سه ماه در سفر حج و زیارت مسجد نبوی و پنج ماه در تعلیم
 روزی در کوفه پیش امام مالک آمد مقرر نمودن ایشان باینیت دار و انبانی بر او و شکست خرقی شرح ساله زیر این نقل
 من قال القرآن فی سبع فذک حسن نوشته که ابن القاسم در رمضان دو صد ختم قرآن میکرد و واسدین قاسم الفخر گفته
 که وی در غیر رمضان هم همین قدر ختم نمود چون بدتش رسیدیم ترغیب باینجا حکم کردیم یک ختم موقوف داشت و یک
 ختم را تا آخر عمر موقوفیت نمود و از اجوبه امام مالک در مسائل نزد او سه مجلد بود و وفاتش در سنه یکصد و یک در مصر بود
 بعد از فوتش خواشید دیدند و بر سید مذہب ترجیح تر از ابن القاسم بود و منافع یاد گفت چند کلمات که در اسکندریه گذارده بودیم
 گفتند این مسائل فقه کجاست گفت هیچ ندیدیم و بدست اشاعره که در آنهم راه پایی نشو ریافتیم صاحب بیتان الحمد شیرین
 و ریاضی کسی را و هم را در نزد که اشتغال بعلم هیچ نیست هر چه هست اشتغال بعبادت است زیرا که اشتغال بعلم نیز نوعی از
 عبادت است که بهترین عبادات است و تحقیق آنست که نفوس انسانیه در اشتغال خود مختلک اند بعضی را از یک شغل
 تاثیر عظیم در تحوای نفسانیه حاصل میشود بعضی را از شغل دیگر و در عالم هر چند ظهور آن تاثیر عظیم واقع میشود و آنهم در اشتغال
 فی نفسانیه محمود و اندوگای در شغل قلیل سهل نیست حاصل دست میدهد و در شغل دیگر اگر چه بیشتر و عمده باشد اکتفا نیست حاصل
 حاصل نمیکرد و ان الله لا یظفر الی صورکم و اعمالکم و لکن ینظر الی تقویکم و دنیاکم قاعده مقرری است فیلیفهم ذکا استی
 ابو منصف عبد الرحمن بن محمد بن الحسن بن مینا الدین عبد الله بن حسین الدمشقی الملقب فخر الدین المعروف
 بابرج ساکر الفقیه الشافعی و علم و دین امام وقت خود بود و فقه بر شیخ قطب الدین بابی المعالی السعدونی سابقی کرده
 و زمانه در از وصیبت او مانده است نقلی حاصل نموده و دختر او را زنی خود گرفته بعد از خودش متعلق شده بدشوق و زین زمانه در
 درس گفته و خلعتی کثیر بر وی اشتغال نموده و از وی تخریج کرده ایسه و فضل اگر دیدند در فتاوی سست بود و شیخ شافعیه است
 ستولی تدیس جبار و خیه و تدیس لقیه و تدیس صلاحیه مانده و اعتنا بتقویت نموده و فضلالی شام نزدش آمد و شد میکردند
 آنکه نظامیه شام گفته میشد وی اول کسی است که در بغداد ویه درس گفت و از آنکه شستن در رواق حبابه تفریح میکرد
 تا بسبب افتادن در وی آتش نشوند زیرا که عامل ایشان بنی عساکر را بمنحوض داشتند بجهت آنکه شافعیه اشاعره اند
 و بر وی مناصبت و ایات عرض کردند پس را ترک کرد در فقه و حدیث تصنیف دارد و این حکمان گفته اند زاده ابی القاسم
 بن عساکر صاحب تاریخ دمشق است از فاضلان ایشان جماعتی از علماء و رؤسای ائمه بخط خودش نوشته که ولادت او در

غلبه چیزی در علم منطق هم خوانده بودم بعد حق تعالی که است آن در دل من انداخت این اصلاح را شنیدم که
فتویٰ تحریرش داده پس این علم را ترک و ادام و تعالی جوض آن مرا سلم حدیث که اشرف علوم است ارزانی داشت
و شایع من در روایت سماع و اجازة بسیار اند و جمعی آنها را جمع ننوده ام و شمار ایشان بکیسه و پنجاه کس میرسد
و در سماع روایت بجهت اشتغال با هم تر از آن که قنارت درایت باشند زیاده اکتاز نکردم و مؤلفات من تا اینک
به صد کتاب میرسد سوای آنچه آنرا آب شستم و از آن جوح نمودم و این است اسمای مصنفات من انتی بعد ازین
ذکر کتب خود در هر علم از تفسیر و حدیث و فقه و اجزای مفرد و فن و عربیت و فن و اصول و فن و تصوف و فن و تاریخ
و ادب کرده که در کتابت حی حسن الحاضری فی اخبار مصر و القاهرة و نام بنامند کورست هر کراشوق اطلاع بر آن باشد
رجوع بدان کند این مختصر گنجایش فکر آن ندارد و زیر که مستغرق در اوراق است و کاشف در طبقات خود در ترجمه و تفسیر
سیوطی میگفت از سعد شیع علم گرفته ام و عادت وی چنین بود که نزد امر و ملوک میرفت و طریقه زهد داشت
و قبل بر تالیف بود و مصنفاتش از تفسیر و کبیر به چهار صد و شصت مؤلف رسیده و در اقطار ارض از شرق و غرب
منتشر و شهر گردیده و مسلمانان بدان منتفع شدند کتابت و قنارت منطق را حرام و مکروه میدانست علمای عصر
پنجاه سوال از وی کردند و جواب هر سوال بمؤلفی پرداخت و مردم او را بسبب دعای اجتهاد دشمن گرفتند و در اوقات
و طرد وی کوشیدند و از دست علمای عصر بولها بروی برفت زیرا که نزد ایشان بی دعای اجتهاد بدیایم است و حق تعالی
گویا دعوی جمال میکند و لیکن انبیاء و اولیا با کثر از آن متحسین شده اند و وی با علمای مناظره کرده بیان نمود که مجتهد
و گویند اندکی مطلق و این بر این را بر ختم شده و هم منتسب یعنی تبتح در قضاوی خود برای منتسب الیه و این نوع
تا یوم القیامة منقطع نیست و وی دعای همین قسم اجتهاد دست و نگفته که مجتهد مطلقم و لهذا فتویٰ میداد و به مذہب شافعی
و اصحاب مذہب او میگفت که سائل از مذہب می پرسد از اجتهاد من و از هر مذہبی که جواب میگوید موقع خود
روز حساب عرض آن جواب بخود یاد میکنم علمای عصر خود بهفت سوال وارد کردند و بیکی جواب نتوانست نوشت
این همه سوالات را یاد کرد و میگوید که در حقیقت این همه اصول یک حال است که واضع با آنها االی آخره کیست و فاسد شود
در نه احدی عشره و تسع مائة اتفاق افتاده شصت یک سال و ده ماه و هیزه روز عمر یافت کتاب حروف گوید که دعوی
اجتهاد از سیدوطی غریب نیست زیرا که جمعی که قبل از وی و بعد از وی باین تبتب رسیده اند چنانکه کتب طبقات و تراجم
بر آن شاهان و تنزل او بدعوی اجتهاد منتسب بشاید یعنی بر عقب گذاری خود از دست علمای منصوبین و الاغفل الامر
اجتهاد مطلق هم بعد از آن در در زمانه ایمه اربعه و بعد ایشان مجتهدین مطلق بوده اند و هیچکسی بر آن اکتفا ننموده
بلکه مردم آن عهد بهر ایشان در آمده اند و قرون دراز مذہب آنها باقی مانده و بعد به تقلید و او را دیگر اسباب
انقراض یافته و هیچ دلیل از او را در این شرعیه که بر این قاطعه و مخصوص ناطقه اصول از ائمه احکام اند لا اله الا الله
اجتهاد مطلق نمیکند و درین زمانه یا بعد آن باین چنین کسی یافته نشود زیرا که وقوع اجتهاد لازم اسکان نیست و هر کس که
اجتهاد مطلق در کتاب اصول و فقه تبتح و بحث نوشته اند اجتماع آن شخصی بلکه اشخاص نیز زمان ممکن نیست یافته نشود

و پنج مرتبه بروی گرفت بعد از آن ترک داد و فاش برسد انتقامی در میان دوست داشت بود شمس الدین جلالی و ابن شهر آشوب
و غیر هم بعد موت او شریک گفته اند ابو محمد ولد عبد الملک بن عبد العزیز بن ابی سلمه الماجشون هاشمی سمرقانی
و گفته اند بنیارس است وی تهرانی تهرانی اسکندری و لای مدنی داعی فقیه مالکی مستبر امام مالک و بر پدر خود عبد العزیز بن
و در آخر عمر خود داعی شده مولود بود و سماع غنا احمد بن یحیی گفته وی بر ماقدوم آورد و با او منی همراه بود و حدیث کرد و از
فضایل او در حدیثی بن احمد معلول گفته چون یاد کنیم که زبان عبد الملک را خاک خوابد و در دنیا و آخرت ششم من جنتی و ششمی
چون بالون را که بیکر و در هر پنج منی شناخته اند که اینها بیکر و بیکر که شافعی در بنی یحیی بیادید و بیکر شده و وی در
کلب بیادید و کلب خود یحیی بن عبد الله بن عمر بن عبد الله گرفته و فاش در سنه شش شش و قیل اربع عشره و ما بین اربع
ماحتون و در گویند و قیل الاربعین الاخر و آن لقب ابو یوسف یعقوب بن سلیمان عم والد است سکینه بنت امین
بن علی بن ابی طالب فی الدین هم این لقب بود و در تمام خاندان و ابوابی گشت از اولاد او و اولاد برادر او
و گفته اند اصل ایشان از اصحاب دین است و چون بعض ایشان بر بعض سلام میکردند میگفتند شونی شونی از نیجا تا بن
نامیده شدند حکامه الحافظ ابو بکر احمد بن ابی اسیم الحجازی قاله ابن خلکان کاتب حروف گویند این لفظ عربی است
مرب از دو کلمه یکی ماه یعنی قمر و دوم گون یعنی لون و اولون قمر است و آنچه حافظ ابو بکر گفته از ظاهر لفظ
مستبعد می نماید چون وی خود بصورت و ماه رو بود سکینه علیها السلام این لفظ در حق او گفت و السلام
ابو داود گفته ماجشون لا یقبل الحدیث و ابن البرقی گفته مروی مارا بسوی او خواند چون رفیق وی نمیدانست
که حدیث چیست محمد بن سعد در طبقات کبری ذکر وی کرده و گفته که فقه و روایت و مسندری نسبت با جد است
ابو المالحی عبد الملک ابن شیخ ابی محمد عبد الله بن ابی یعقوب یوسف بن عبد الله الجونی الفقیه الشافعی
ملقب بفسیاح الدین معروف با نام احمد بن اعلم علمای متاخرین از اصحاب امام شافعی علی الاطلاق مجمع علی ایامت
متفق علیه غرارت ماؤه و قفین در علوم اصول و فروع و ادب و غیره کاک و ذکر پدرش و عباد و گفته اند از تفصیح
و عبادت روزی او شده از غیر وی محمودیست و رسامی او که میگفت در چند اوراق می گنجید و در حرفی از ان
زبانش انگلی بنیکر و در طفلی بر پدر خوانده وی از طبع تحصیل و جودت قریب و محافل اقبال که بروی ظاهر بود و بیکر
بر تمام تصانیف پدر گذشته و در آن تصرف کرده تا آنکه در تحقیق و تدقیق بروی فائز گشته چون پدر بیکان پدر بر
تدریس نشست و بعد از تدریس نزد استاد ابو القاسم اسکافی اسفرائینی بدر رسیده بقی میرفت و علم حصول می آموخت
سفر بخداد کرده و جماعتی از علمای او را بخادیده بخان آمد و مجاور گشت تا چهار سال و بعدین رفت و در سفر فتوی گفت
و طرق مذسب جمع نمود از او را امام الحرمین گویند و در او اهل ولایت سلطان ابی اسحاق بن محمد بن نظام الملک
عبد بنیاسلور کرد و در نظام بنیاسلور برای او ساخته شد تنویری خطابت آنجا بود و برای و خط و مناظره می نشست
چون تصانیف او ظاهر شد اکابر ائمه حاضر درس او میشدند ریاست اصحاب بوی شتی گشته و اسوار و قاف بسوی او
منفوخ شده قریب بی سال بغیر فراحم مدافع محراب منبر و خطابت و تدریس مجلس تدکیر و زجعه بروی سلم بود

و برادران ایشان ستمی گشته از علمای هند وستان و ایریکه بلاد دیگر کسی باشد که نسبت طند یا استفاد طلس
 یا بن خاندان درست کرده باشد شاگردی ایشان فخر کبار علم است و کتب مؤلفه ایشان معتبره فی فقه و الفقهیه
 از ایشان و ابیت از انداخته علوم از والد ماجد خود و تعلقات ایشان کرده اند و خلقی بسیار از جناب ایشان استفاد
 چون اسانید علوم تحصیل ایشان از فقه و حدیث و تفسیر و حرازان در تصانیف ایشان مرقوم است و در مردم مشهور
 ضرورت ذکرش در اینجا نیست آشنه مصنفات ایشان که دلیل کمال اطلاع و عبورست تفسیر فتح الغریت و در
 مجلد کلان بمقدار سته پاره از کلام مجید و مکرر یاد برین طایفه طبع پوشیده و تحفه اثنا عشر در و نه هشت یکمستان
 و سرالشرایع و جماله نافع و فتاوی کثیره و وفات ایشان بعد از سالکی در سنه تسع و ثلثین و اثنین و الف بوده است
 و علمای تاریخ گفته اند اگر آنگاه دلی است در پهلوی پدید بزرگوار آسوده خاندان ایشان خاندان علوم حدیث و فقه
 خدمت این علم شریف چنانکه ازین اهل بیت بوجود آمده درین کشور از خاندان دیگر معلوم و معلوم نیست تخم
 عمل با حدیث در حقیقت پدر ایشان درین سرزمین کاشته اند و ایشان آثار برگ و بار خشیده و رنده و بلاد هند
 جز فقه حنفی هیچکس علم حدیث و تمسک بدان در علم عمل نمی شناخت جز از اهل فقه الی عنا خیر الجبراه
 ابوالحسن عبد الله بن احمد بن ابراهیم بن احمد الرویانی در ایام خود از رؤس الفاضل بودند بسیار و اصولا
 و خلافا ساحت از ابوالحسنین فارسی و از محمد بن بیان کازرونی دار و لفظ به نسیب شافعی نموده شامی و غیره از
 روایت دارند و از اجاه عظیم و حرمت افره حاصل بود نظام الملک وزیر تعظیم او بسیار میکرد بسوی بخارا و غزنه
 و نسیاب و رفته و فضلا روده و در مجلس ناصر موزی حاضر شده حدیث شنیده و در اتم طبرستان بدریایخته
 نقل بر می کرد و استادش گفت و با صاحبان رسیده در جامع او ملا نمود و کتب مفیده تصنیف کرد در اصول فقه
 میگفت اگر کتب شافعی بهر بسوز و از خاطر خود املای آن بکنایم روایت حدیث از خلقی کثیر و بلاد و متفرق کرده در
 اتم بعد فراغ از املای بسبب تعصب دروین و محمد بن سنده اثنین و جنس ماله متقول شد و رویانی بقسم رای حمله
 نسبت مست بسوی رویان که شهری بنواحی طبرستان است جماعتی از علما از آنجا بیرون آمده و اتم شهری در آنجا
 القطب الکلبی مفید الدیار المصنیه و شیخ الکافه الدیر ابو علی **عبد الله بن عبد النور**
 بن منیر الحنفی ولادت او در حبس نه اربع و ستین است ماله یوه و تنی بفرع بارع دران بود و بخاری شرحی نوشته
 و تشریح فی شرح کرده و تاریخ مصر و چند و ده مجلد است غیر ذلک فائش در حبس نه خشتین سبع ماله اتفاقا
عبد الله بن محمد بن عبد الله بن الفضل الامام العالم الامام الدین ابی القاسم الرافعی القزینی صاحب
 الشرح الکبیر این اصلاح دگروی کرده و گفته باطن فی بلاد البصره شده و بود صاحب فنون بیک سیرت شرح و جزو
 دوازده مجلد نوشته و هیچکی و غیره را مانند او شرح نکرده و نووی گفته الرافعی من الصالحین المتکلمین
 او را کرامات بسیار بود و ابو عبد الله محمد بن محمد اصفهانی در اربعین خود نوشته به شیخنا امام الدین ناصر السنه
 او حدیث خود بود در علوم دینیہ اصول و فروع و او را در قزوین مجلس تفسیر و تفسیر حدیث بود بر سنده شافعی

در سنه ست و سبعین و ثمان مائه بود و وفات روز یکشنبه قبل طلوع خورشید سید شریع الاخره متوفی شد
و اربع مائه در مدینه منیه ابو محمد سید شیخ وی ابی علی دقاق گوید کتاب او که سنی برساند هست و در بیت
را قدش کردم و ذکر آنجا در اینجا پسندیدم و آن هر دو این است **نظ**

ومن كان طول الطوى داق سلوا فاني من ليلي انا غيد ذائقا والا كوشى نلنه من وصا لها

امانی لم تصدق كخطفة بارق
پیش از ابو نصر عبد الرحیم هم امام کبیر بود و ما نایب پدر در علوم و مجالس بدر
امام البحرین حاضر شده و طریقه او در مذهب خلاف جاهل کرد و در بغداد آمده مجلس عظمی ساخت قبول عظیم
شیخ ابو اسحق شیرازی هم در مجلس او آمد و علمای بغداد و اتفاق کردند بر اینکه مثل او ندیده اند در مدرسه نظامیه
و رابط شیخ الشیوخ و خطیگانت او را با احتیاط خصوصاً واقع شد بسبب اعتقاد بر آنکه وی تعصب برای اشاعه کرد
و نوبت بآن رسید که فتنه برپا شد و جماعتی از فرقین مقتول گشت یکی از اولاد نظام الملک سوار شد و بیاد شکستن
آن فتنه نمود چون خبر نظام الملک که در بغداد بود رسید و از نزد خود طلبید چون بیاد اگر از آن کرد و دستهای
سامان بفرمود و بسوی منیا بفرستاد و وی را بنجاری سیده ملازم در مع و غنا شد تا آنکه کارش نزدیک به تمام رسید
و اعضاء از ضعف قوی فکر گرفته تا یک ماه در همین حالت گذرانیده روز جمعه بیست و ششم جمادی الاخری سنه اربع مائه
و خمس مائه بنیسا بمرور و در شهر معروف مدفون شد و او را اشعار و حکایات بسیار بود و بعضی جماعت این ابیات را منسوب
و دیده شد و ذکره معانی فی الذیل البیضا **نظ**

جرت القضية بالنسبة	صا للقضية وازع	القلب فحواك نازع	والده فیاك منازع
جرت القضية بالنسبة	صا للقضية وازع	الله يعلم اني	لفان و جهاك جازع

وفات شیخ ابو علی دقاق در سنه ثمانی عشره و اربع مائه شده است و کلام این نمکدان را از قشیری در تصوف شرح کرده
و او را تعصبا بنیسا است از آنجا که کتاب نحو القلوب کتاب لطائف الاشارات و کتاب البحر ابو کتاب احکام الاسما
و کتاب آداب الصوفیه و کتاب چون الاوجه بی فی فنون الاسله و کتاب المنتهی فی نکات و ابی النعمی محدثین عده مثل ابو حسن
بن بشران ابی النعمی شافعی ابی الحسن غفر له و علی بن عبد الرحمن ابی وازی سماع حدیث از وی دانند پس ایشان را عبدالمشعم و ثیر و ایشان
ابو الاسود و غیره از طرفی ترانده آورند و احوال ایشان را در استقوال است که نوافل شرعه را در بعضی شایع نموده و نه از ایشان
گذارد و ابو تراب را می ایشان را بعد وفات بخوابید و از حال سیه گفتند و در بعضی شایع است که این شعر از ایشان است **نظم**

المبهر من و جهات مخفولم	والسحر مطرفك مسر	یا سید الیمنی حبه	عبدك موجدك صرذو
-------------------------	------------------	-------------------	-----------------

تاج الاسلام ابو سعد و یقال ابو سعید عبد الله بن محمد بن ابی بکر محمد بن ابی المظفر المنصور بن محمد بن ابی
السمانی المروزی الفقیه الشافعی الحافظ شیخ عزالدین ابو الحسن بن ابی الاثیر الخزرجی در اواخر عمر خود گفته که کان
ابو سعید و اسطیفة الیوم السمانی و عینه الباصرة و یدهم المناصرة و الیه انتهت ریتهم و بکملت سیاه و تم در طلب
علم و دین بشرق غرب جنوب شمال ارض حلت کرده و با او و النهر و سائر بلاد و خراسان بی فیات رفته و قوس
وزی و احب و ما حج به و از بلاد حبال و عراق و حجاز و موصل و جزیره و شام و جزائر از بلاد که شرفش از آنجا

ابو عبد الرزاق بن بهام بن نافع الصنعانی مولای حمزه بن یوسف سمعانی گفته اند ماضی الناس الی اجدیده
 رسول الله صلی الله علیه وسلم مارحلو الذلید علی انا و اعلام حفاظ است از سمرقند باشد از وی سواد هم البصری و از زاعی از حجاز
 و سفیان ثوری و عبد بن عبد بن عمر بن عمر روایت دارد و از وی ایضا اسلام روایت از زاعی مثل سفیان بن
 وری از شریح او است و احمد بن حنبل و یحیی بن یحیی بن اسحق بن ابی یوسف و غیر هم وی در صحبت عمر بن حفص سال گذرانید
 و در حفظ احادیث مشهور و ممتاز است و روایت او در صحاح مستند واقع و در وی هیچ عیب یافتند مگر آنکه فی الجمله شیخ
 اما غالی نبود و با وصف آن میگفت که عزت تفصیل علی مرتضی بن یحیی بن ابی یوسف عمر نمیدانم که در دل من بآن یار نباشد
 زیرا که از امیر المؤمنین کرم الله وجهه متواتر شده که فرموده امیر بن ابی یوسف تفصیل ندهید و این قوایم یقین سیده پس کار
 شیعی نیست که از فرموده علی تجاوز کند و نشاند و پنج سال بود که در نصف شوال سنه اصدی عشره و اکتین درین بر حجت حق است
 صنعانی فوقع صد و نسبت بهت بسوی مدینه نمغنا و که ششمین من است و دار الملک استخار و زیادت اخون در سبقتش شناخت
 چنانکه در برابر او ایستاد و ابو محمد عبد الله بن ابی حارث الصنعانی گفته عبد الرزاق اشیدم میگفت من یحب الزمان
 یری الطوان شنیدم که این شعر بخواند فذا الذمان لعنابه وهذا زمان یسأل یلعب
عبد الرزاق بن احمد بن محمد الصابونی از شیخ الامام الحدیث المورخ الاخباری العیالیسون المعروف بابن الکثیر
 صاحب التمهید در سنه اثنین در ربعی است مائت متولد شده میگفت که وی از اولاد عمر بن ابی لؤی شیبانی است و در
 کتاب است تلخیص الافهام فی الموطأ و المختلف و مجمل و شعر او در عربی و عجمی هر دو است مائت فی سنه ثلث و عشرين و بیع
ابو نصر عبد السید بن محمد بن عبد الواحد المعروف بابن الصبیح الفقیه الشافعی و فقیه فقه ائمه اربعین
 و مضامی شیخ ابو اسحق شیرازی و متهم بروی در معرفت مذہب و بسوی او بود حلت از بلا و بود ثقة مجتہد صالح
 از مصنفات او است کتاب الشامل در فقه ابن خلیکان گفته هوسن ابو و کتب اسماء بن و سن اصحابنا و سن
 و اثبتنا و اولاده العدة فی اصول الفقه و در مدرسه نظامیه تولى تدريس بود مائت و ستم و سبع و بیع و اربع مائت
ابو محمد عبد الغنی بن سعید بن علی الاندلسی الحافظ المصری در عصر خود حافظ مصر بود و بسوی او رجس ابی
 گفته الحافظ المقرئ النسائی امام زمانه فی علم الحیث و حفظه بر قافی گفته مارایت بعد الدار قطنی احفظ منه سائق
 ابن خلیکان گفته او را توالیف نافعه است منها مستندة بالنسبة و کتاب الموطأ و المختلف و غیر ذلک خلقی اکثر از او
 منتفع شده میان او و سیمان ابی اسماء جنادة اللغوی و ابی علی المقرئ الانطاکی مودت اکیده و اجتماع در دار الکتب
 و مذاکرات بود چون حاکم مصر او را قتل کرد حافظ عبد الغنی اسبب خوف لحوق خود آن هر دو رویش شدند زیرا که متهم بود
 بمعاشرت آنرا و مدتی مستغنی ماند تا آنکه امن حاصل شد و ظاهر گردید و ولادت حافظ در سنه اثنین و ثلثین و ثلث مائت بود
 و وفات در سنه تسع و اربع مائت در مصر و بعدی مصالی علیه فون شد میگفت و در و طویل اندک ایشان القبط قبیح لازم شد
 یکی معاویه بن عبد الکرم الضال وی در راه کنگم شده بود و راه غلط کرد و دوم عبد الله بن محمد الضعیف و اضعیف و مجتهد
 نه در حدیث ابو عبد الله محمد بن علی حافظ مصری گفته و از قطنی را گفته و عجمی را در حدیث دیدی که امید علم او باشد گفت

که در شفقت بر خلق خدا و محبت در ایشان فرستید علما و فضلا بآن علو شان رفعت مکان کنی شریعت بنی الفیض عالم بود
 تنجید ولایت دلی شریفیش از آنکه طاقات واقع شود مدت و سال که پیش در شهر دلی در صمد حیات بود و آخر عمر
 ثمان به تئیر متسع ماته بر حجت حق پرست قبر او درون قلعه دلی است و در میان گوهر بیان افتاده است شیخ عبدالحق ابو
 در اخبار الاخیار فی اسرار الابرار این حال او نوشته فضل چند از رساله معروف نفس او نقل کرده است که نقل آن فی جریغی غیر
 ابو الفرج عبد المستحکم بن ابی الفتح عبد الوهاب بن سعد بن محمد بن محمد بن عبد الله بن محمد بن ابی الاکمل البغدادی
 المولود الدار الخبلی الذی به تاجری بود او را در حدیث سماعات عالییه است و بسوی او تئمی شده رحلت از اقطار ارض
 را با کای محقق ساخته و شیوخ و مسامعات و تبحر بیکی شرکت ندارد و در سنه ست و تسعین مائه در بغداد وفات یافته بود و
 امام احمد بن حنبل مرفوعه فرزند پدر و خود تا مرگ صحیح الذهن الحواس بود یکصد و چهل و ششست جباریه و خدمت اشراف
 عبد الحق بن عبد الرحمن بن عبد الله بن محمد بن الحسن بن ابی الاشبیل معروف بابن الخضر الحارثی را در شرح
 بن محمد و ابی الحکم بن برحان و غیره ایشان دارد و ابن عساکر او را اجازت داده و در وقت فتنه اندلس نزول جایگزینت عالم
 هانجامانند شش در ولایت خطبه و نماز داشت فقیه عالم حافظ عارف بحديث و علل او در رجال اوست و وصوفیه بود
 بخیر و صلاح و زهد و ورع و قتل از دنیا مشارک در ادب و گفتن شعر در احکام و نوشته تالیف کرد کبری صغری جمیع
 المصنفین خود و توبیه کرد و کتب سده را هم جمع ساخت که کتاب فی القتل من المحدث و کتاب الزید و کتاب الفقه
 فی ذکر الموت و کتاب الرقائق و غیر ذلک من المصنفات النافعه او را در لغت کتابی حافل است که بدان مضامین
 کتاب بروی کرده ابو الحسن معافری از وی روایت دارد از شعرا و ست نظیر

ان فی الموت والمعاد لشغلا

احمد الجسم یا اخي والفض اغا

واذا کاد الذی الالهی و بلا غا فاغتذلتی من قبل المنايا

وفات او بعد هفت سوم از طرف ولایت در سنه احدى و ثمانین و خمس مائه اتفاق افتاده و صمد است و
 ابوالجود شیخ عبد الحق بن سینا الدین بن سعد الله الشکر الدیوبی البخاری در خاتمه اخبار الاخیار
 در احوال خود نوشته اند ستم چهار سال بود که والد هم سخنان این طائفه در کام جان این تئیر ریخته تربیت باطنی را
 شفقت ظاهری ساخته بعضی از آن سخنان با خصوصیات وقت هنوز در خزینه خیال مانده است خالی از غرضی
 و غریب تر از وی آنکه فقیه را حالت انقطاع خود که مدت عمر و سال باید و نیم سال خواب بود و استخوان در خاطر است که
 و یا حکایت دیر و زست از قرآن مجید سبق و سبق ایشان می نوشتند و من میخواندم همین مقدار تعلم کرده ام در دو
 آن تمام کردم و در قدر یک ماه قدرت کتابت و سلیقه انشا پیدا شدند از کتابهای نظم و اشعار شایسته و جز از
 یتان و کلمات دیوان حافظ تعلیم کرده باشند بعد از ختم قرآن میزبان محبت یاد او اند تا مصباح و کافیه و تلمیذ
 از بزرگان و شایعین جزوی طی می نمودم و در آنده ساله بودم که شرح خمسه شرح عقائد میخواندم و در پانزده سالگی
 فخر و مطلق گذرانیدم بعد از آن بمقتضی قرآن نیز یونق شدم و بر همین قیاس بر سایر کتب عبور کردم و مدتی
 شست سال ملازم درس بعضی از دانشمندان با و را و انهر ماندم میگفتند که ما تو از کتب متفنییم و ما را از توفیق

از طوالت نماید که باری جمیت و خواب که ام و آرام چه و آسایش که هرگز در شوق کسب علم طاعت و وقت بخورد
 و جواب در مجلس سرود و زیارتان و آستان سدره و بی که گفته و سیل میباشند می زخم و در سایه طراح هر یک شایم
 و با وجود احوال اوقات در طالع و حکمت هر چه از متروحه و حوائجی منطری آمد قیام آن مکنتات از سر و زیارت و طاعت
 چند دارد و بیشتر و سوس هر آنکش چنان در گرفته و در آن رسیدن خزارت آن محوره دلیغ خضره و ما و چون کسرت بلوق
 و آفراد و تسخیری و مساجات هم در طوالت بعد و اینها وجودی آید که مردم چنان کن بود مالی الاکب سلیم
 و اعداد و معادله ملک و علم و استعداد مسری و در حصه و جمیت من موقوف احتیاج طاعت برآمده ارد که در و دیگر
 در ترکیب خود که در متروحه و در طالع و حکم و جمیت بد که میگفت مان تا ملای مشکنا ما چوار سانی همواره داشت
 و حکمت دم می رجم چاره و گریه گاهان مرا با مساجد و طلسم و موسی اناه و خود کشید ایام را انعام آن حضرت علی الب
 علیه السلام شارت یافته ام شارت تو را هم کرد در طریقت مرید سید موسی اراد لا تسبیح حیاتی در طریقه سید قیام و کرام
 طعنه لروح سنگ مرا از ایشان سطرپی چند فرمودست که محصل احوال ایشان است و سیار از آنرا که از آن تاریخ نگار
 نعل که در پیشگاه او الحمد خدا بحق از سادی مشهور طاعت حق و طلب علم کسرت در یک باوان طبع اکثر معلوم و در
 تحصیل کرد و در دست بود و ساکی از اینها آن خارج شده کلام محمد را گرفته و سرساده است و هم در معول و خدا
 جاده آتی در رسید یکبار دلی را بر دیار که در موه حرمین مقرر گشت ملکی مرید بآن مقامات مشرف یافت و در
 ما اقطار مان او لیا که کما رحمت و هست نمودن از سرساده و حصه از شاد طالعان احتیاس یافته و طالعان
 تکمیل من مدیت نمود و بارگاه و روان بموطن مالوف مراحت فرمود و مدت بیام و دو سال جمیت ظاهر و باطن کن
 تکمیل هر زمان طالعان می آورد و در مشروط هم سیاه علم ترسیع حدیث پیدا و اخته منی که در و یار هم احدی را از طالعای
 مقدسین و متاخرین دست داده و متاخر و مستثنی گردید و در موهن علیک خاصه من حدیث است مشرف و تصدیق که چنان
 طالعای با این آستان در بریده و مشرف العمل خود در اندام این انشای ارواح من عوام کما حدیثی می نمایند و صفات
 ایشان از صغیر و کبیر و صمد و مجله و کسب تماماریات سیاه صمد بر این سرساده و محرم شده و معده و سیاه و پشت اسباب
 نور از تمیز و توکل و عالم عصری و او در صمد که هزار و بیام و دو تمام آگهی و کشاده چینیانی لعالم قدس چرا میزد تاریخ
 و لاوت تسبیح اولیا است و تاریخ رحلت فخر العالم استی کلام مشرفه و در عمل بر گشتا و قضای منی و قس است از آن شهر
 مسنعات ایشان لغات شرح تنگه و در عربی و استغنیه اللغات و در فارسی و تسبیح سفر السعاده و اخبار الاخیار
 و مدارج السلو و مانت بالسنه و قبل سال است الی غیر و لکن الظالم و عواریشان برکت فی طبعه و چندان است که
 بیان نتوان کرد که کانت حروف بر یارت مشرف کمر و صیای شده و گشتی عجیب و بیست که عربین آن تمام یافته
 تو الی حدیثان در بلاد بهر قول و شهرت تمام دارد و بهر طبع و بهر دانه و اما حالی از گشته و تصدق بهر است
 سیل نظر هم در مشرف و حق مخلص میگردد این سیات را نیست نقصان
 حق که جمیت کس بر خیال است
 دار و خود و مزم و دیواره عاقله
 حق سال شوق سپایان کبیر

ایشان انقباض و ایستادند و گفت نبوی قریب شصت بیت که بعد از نزول رسول میفرمود حضرت صلی الله علیه و آله وسلم خوانده شد و اولش اینست ششم بر یا ای اهل میانه ای که هستی خود ترک عوی کین میگوین چشم چو صورت نظر در عین کین ایشان را با جناش شیخ اخی بر سر سندی مجدد الف ثانی نقاشی بود و لیکن در آخر کلمات از انجیالات رجح فرمودند و در مکتوبی بخواجه حسام الدین خلیفه شاه باقی با الله قدس سرهم نوشته اند درین ایام صفای فیه روحی رست شیخ ابراهیم از حد متجاوزست السلام بر دو بشریت و غشا و جلیت بمیان نمانده قطع نظر از رعایت لطیفه و انصاف و حکم باین چنین عزیزان بزرگان بدن باید بود و در باطن بطریق ذوق و وجدان قلب چیزی افتاده که زبان از تقریر آن لال است سبحان الله تعالی القلوب و سبل الالواح شاید ظاهر پیشان استبعاد کنند من نمیدانم که حاصل چیست و بچند حال است انتهی بلفظه و وجوب این نقار آنست که حضرت شیخ را در تقلید مذمت تصب بسیار بود و میگوید که او را کشف و در بدایت طریقت و شریعت سلامت تمام باین بگذر اتفاق میان هر دو صورت نمیست و لیکن چون حق تعالی از اذن ایشان از حضرت شیخ خواست بحقیقت طریقه بحد و در اول ایشان انداخته صفای کامل بخشید و تالیف قلوب پندارانی و در حدیث عبد الصمد بن عبد الوهاب بن بنین الاسنار ابی البرکات الحسن بن محمد بن عساکر الامام المحدث الزاهد امین الدین ابو الیمسن الشافعی الشافعی نزیل الحرم سماعت دارد از حد خود و او شیخ مؤلف و ابن التین ابی القاسم صیصری و ابن الزمردی و ابن غسان قاضی ابن نصر بن الشیرازی و او را مؤید طوسی و او روح بروی اجازت او در حدیث و همچنین حدیث کرد عالم فاضل حمید المشار که در علوم بود صاحب علم و عبادت است هر که او را می شناخت هر چه شناسید که در او کشف شده اربع عشره دست ماله بوده در وقت غوغای شیخ الحجاز بود در حدیث تالیفی و او شیخ علاء الدین عطا گفته چون از امام نبوی خدمت شدم در گفت سلام من باین عساکر بران چون رسانیدم جواب گفت پرسید که او را گذشت گفت در بلد نبوی این یارید بخواند

و اید قریب که لانی مرید
انجمن علی نبوی اشتا فتکو
شوقا یجد علی الصبا و البجی
یا سادتی قرب المقید علی تو

عبد العظیم بن عبد القوی بن عبد الله بن سلاطین بن عبد الحافظ الامام نکی الدین ابی محمد المنذری المصری الشافعی وی با آنکه شیخ ابن نمکلان است لیکن ابن نمکلان ترجیه احوالش در وفیات الاعیان ذکر کرده با آنکه نامش در تراجم دیگران برده این معنی از غرض امور است و سیوطی در حسن الحاضره برای او شصت سطر نوشته و گفته بود غرض شعبان سده احدی و ثمانین و خمس مائه متولد شده و تفقه کرده و طلب این شیخ نموده و در وی یار برگزیده و با حافظ ابی الحسن بن الفضل تنجیح نموده و تا بهشت سال استولی شیخ کامل بود و در معرفت علم حدیث با اختلاف فو فی نقل شد و در معرفت احکام و معانی و تشکیک او متبحر بود و در معرفت غرضش قیام میکرد امام محمد یار در دفعه و عزیزت قرآت و کتب مستبحر کوشش تقی الدین بن قتیق العید مدنی گفته کان ابدین معنی و انا اعلم به ترغیب ترسیت بشرح الفیه الیقین است انتهی و وفیات الوفیات ذیل تاریخ ابن نمکلان گفته و قرآن برای ارجی خوانده و تفقه بر ابن القاسم عبد الرحمن بن محمد کرده و ادب از علی بن الحسن بن محمد النخوی آموخت و سماعت از عبد الحمید بن زبیر و ابراهیم بن الحشمت

و محمد بن عبید موفی و مطهر بن ابی کریم بنی و حافظ رتیة العقی و اس الحو و عیاش بن فارس و حافظ بن الفضل بن عوف
 و در کتب معتبره از یونس بن ابی اسبی و ابن عبد الله بن السبا احادیث متعدده و برای خود و محمد بن کثیر بن سعید جمع فرمود
 و سیاطی و انو و محسن بن یونس و اسماعیل بن عساکر و سلم الدین و داؤدی و اس و شقیق العید و علی بن خنیزر
 از وی روایت دارد و بدقی در قاصد و جامع طافری در سگت توفی ستمت و جمیع ستمت مائتة و مائتة و مائتة
 عبد المحسن بن حماد بن الدین التوحی الحلی یا کاتب التوحی در ستمت سبعین و ستمت مائتة و مائتة و مائتة

و مائتة کرده و در دستش از اصل او اس برده که در ستمت مائتة و مائتة و مائتة	اشتبعل بالحدیث ان کتب حدیثا
فهرستیه المراد و الایتار	و هو العلم بعلم و به دین
اسماء الراي و القیاس طاهر	و الاحادیث للوسی اوار
و العلم دوح بحی منه التماس	و احادیث عالمنا و علیما

و عایش و ستمت و در بعضی ستمت مائتة اتفاق افتاده و اتصال الفصل دین الدین الحاکم اصطلاحا امام الکبیر
 عبد الوحیم بن کثیر بن عبید الرحمن العزاقی حافظ العیسر و لا یقتضی در شتاتة الهی الی ما منی ستمت مائتة
 و در حدیثی الا الی ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة
 شیع بن عسکری و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة
 نقل کرده و حافظ العیسر و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة
 بدیده است در شرح حدیثی که ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة
 شرح تردی الا بن سیدنا اس و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة
 قد نوادر ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة
 ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة و ستمت مائتة

مصائب لم یفصل للمصائب	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او
و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او	و من العلم بعد الوجود او

اصدی که بگویم و میگویم	تشریح الاحادیث الزواق	و شرح الترمذی لقد ترقا	به قدر ما الی اعلم المراتی
و نظم بر الصلاح اصلاح	و در اشهر فی الاقرب	و فی نظم که حصول الوصول	الی منها حج حق باستباق
و نظم السیرة الغریب	علیهما الاجرم من اقی البت	دعاه بحفاظ العصر الامام	الکبر الا سنوی فی الطیاری
و علامه و السیکی و ابن	العلاء و الایمة تأتقی	و من سنین عامه لم یحاذ	و کما طمع الحجاز فی الحاق
و یقفه الیوم فی تصنیع علم	و طول تجدد فی اللیل من	فاجتمع بالکرام فی اصطلح	و بالتلف الذکریة فی اغنی
و تشغلت کاس بالتشام	و لا اله الا فی باعنا	فقی کرم بزید و شیخ علم	یروی الطلاب جمع حل المشا
فیقری طالبی علم و وفد	قری و قرأ ذات اش	فی اسفا و یا خذنا علیه	ارق من النشیة الزواق
و یا اسفا التقییدات علم	تولت بعد ذات انظار	علیه سلامه و بی کل حین	یا لایة الرضا فی ما یلا
و اسقت کحل سب الفود	اذا اخلت همت فی انظار	و ذانت مرثیه فی کل یوم	تجیات الی یوم التلا
<p>تجالی الدین عبد الرحیم الاسنوی شیخ شافعی صاحب تصانیف سائر است و منه اربع وست مائة متولدة و از تقی سبکی و قونی و ابی حیان غیر هم اخذ نموده و در اصول عربیت عروض یار شده و در فقه تقدم کرد امام زمانشده و بوی ریاست شافعیه انتهای یافت و از تصانیف او ست مائة و چهار شرح منهاج و الفان و فقه و مختصر شرح صنیر و الهیة الی او مام الکفایة و تنقیح و احکام الختمانی و زواله علی منهاج البیضاوی و طبقات الفقها و ریاست ناصریه فی الرد علی من یظلم اهل الذمه و کتاب الاستبانه و التناثر و شرح الفیاض و ما کن شرح تسبیل مات فی سنة سبع و سبعین و سب مائة و ثلثة و اربع مائة فی القیراطی بقصیده طویلة تبلغ ثلثة و تسعین بیتا و اولها انظر</p>			
لعم فیض و العالی القضاة	عن تجالی الدین عبد الرحیم	تعطل من عبد الرحیم	و غیبه فاضل انی فاضل
احضار و جوه الفقه فاعلم	و حطاه فی مضیها کلا	قضاة خبر و نام یقوم مقام	و من فی اید الا ان لحفنا
قضاة خبر و نام یقوم مقام	و جبر فی مبدان کل فاضل	قضاة خبر و نام یقوم مقام	قضاة خبر و نام یقوم مقام
فاعلم صبر کان العلم اساعیا	بجزم صحیح لیس للمکاسل	و اعظمه یوم الجلال انظار	اذا قال لم یرک ما کان القضا
لوقم فی المقدر سابقا الخطا	یقتصر عن اهل حواف ناعل	احل جمال الدین فی الخلد	الخطی بعفو منه شاد و شاد
و قرأه مولاة الرحیم رحمة	یحییة منها ما طاعل عبد	و و اذاه رضوان الجنان	بشیرا برضوان سریر معا
و حیاه بالریحان الروح و کلا	اللبابا فی الضحی و کلا	و ما غفر الا کسیر و کلا	تسبیحا ایامنا کلا و اهل
قطعت الی فوا القبر و اهل	و ما بقیت الا اقل المراحل	و هذا سبیل العالمین	فما الناس الا اهل المراحل
<p>انتهی بطحا و تاسع فی حسن الحاضرة السیوطی عبد القادر بن محمد بن محمد بن نصر الدین بن سلام محی الدین بن محمد بن ابی الوفاء القرشی و در سبقت و فتوی داد و تصنیف کرد و شرح معانی الاثر و شرح خلاصة نوشت طبقات الفقه و تحسیر احادیث الهادیة و غیر ذلک از لواذیع او ست مائة فی سنة خمس و سبعین و سبع مائة عبد المؤمن بن خلف بن ابی الحسن بن شرف التونی الشافعی الامام العلامة الحافظ الحجة الفقیه النسابة</p>			

بسوی او فتویٰ گشت فتویٰ از اساتذات افاق بسوی او می آمد و در آن عمر تشدید بنویسند و بکمال اتفاق او تسع شده و فتویٰ
 باجمه او خود داده این و دقیق العید که شاگرد او است گفته بود احدی از علمای او این صاحب گفته افتخار
 قاضی عزالدین الدکازی گفته یکبار وی فتویٰ داد بعد و او را در آن خطای خود ظاهر شد در مصر و قاهره و نجف
 مسندی کنانیکه هرگز ابن عبدالاسلام چنین فتویٰ داده باشد باید که بران عمل نکند زیرا که در آن از وسع
 خطا واقع شده قطب نجف گفته باین همه شدت و صلابت حسن المیاض بود و بنواد و اشعار سماع را حاضر شد
 و وجود بنودی ابن کثیر گفته لطیف ظریف بود و تشبه با دانشیار سیکر و وفاتش در مصر سنه ستین است مائمه بوده رحمه الله
 الحافظ ابن جماع قاضی القضاة الشیخ عزالدین ابو عمر بن قاضی القضاة بدرالدین محمد بن ابراهیم
 بن سعد الله الکنافی الشافعی در محرم سنه اربع و تسعین است مائمه متولید شده و بسیار ساحت کرده شیخ
 بیکزار و سه صد تن رسیده اند رعایت بایشان نموده و تخریج احادیث شافعی و غیره کرده قاضی دیار مصری مدرس خاشایی
 معرفت او بحدیث اشل از معرفت او بفقہ بود مات بکسته سنه ستین و ستین و سبع مائمه نسک صغیر او در سفر حج همراه
 فقیر بود با وجود اختصار خیلی فخر افتاد و در هر سال حج و عمره هر چهار روزه در آن بیان نموده است
 ابو الحسن علی بن احمد بن المرزبان البغدادی الفقیه الشافعی فقیه درع انجیل و علم الیوفقه از ابی الحسین بن القطان گفته
 و از وی ابو حامد اسفراینی اخذ نموده اول قدوش در بغداد بود وی گفته ما علم ان لاحد علم غلطه ابرو خندان گفته و
 فقیه بود و خبیت از مرطالم میدانست او را و حوی در مذہب است مدرس بغداد بود و توفی سنه ست و ستین و ثلث مائمه مرزبان
 بن قسیم سیکول را و ختم زلفظ داشتی مر بنی شد و ابی بنی حسیب یعنی حسیب الحدادی اصل نام کسی است که فرود تراز با و شاه
 ابو الحسن علی بن محمد بن حبیب البصری المعروف بالمأوردی از وجوه فقهائ شافعیه است فقه در بصرو از
 ابی القاسم حمیری گرفته بعد از ابو حامد اسفراینی در بغداد اخذ نموده حافظ مذہب بود کتاب جوی او را هر که دیده
 شهادت بجز او و معرفت مائمه او بنویسند او در بغداد ان کثیره قاضی ماند و بعد از او وطن گرفت خطیب صاحب تاریخ
 از وی راوی است و گفته کان فقهه و او را غیر حاوی تفسیر قرآن کریم و فکت و عیون ادب الدیر فی الدنیا و احکام صفا
 و قانون وزارت سیاست ملک اتقاع در مذہب تالیف در اصول فقه است در حیات خود تصانیف خود را ظاهر نکرد
 و در وضعی همراه جمع نموده چون برگ نزدیک شد مردی معتقد گفت این بجهت کتب که در فلان موضع نهاده است تصانیف است
 چون نیت خالص بران برای او تعالی سبحانه نیافتم آنها را ظاهر نکردم حال که معاینه موت سیکم و در نزاع افتاده ام
 دست خود و دست من کن اگر بران قابض شوی بدان که هیچ چیزی از آنها قبول نشده بجهت کتب با وقت ثبوت جلد بدیده اند
 و اگر دست من کشاده شود و دست تو قابض نشد بدان که آنچه قبول گردید من بجهت ضابطه فخر یافته ام آنرا و آنچه نپذیرفتم
 او بیو ط گشت و در آنم که تصانیف او پذیرا افتاد بعد از وی آنها را ظاهر کرد و وفات او در سنه چهل و پنج و اربع مائمه
 هشتاد و شش سال اتفاق افتاده و بعد از او مقبره باب حرب فون گوید ماوردی نسبت بسوی بیج ماوردی که از اساتذ
 ابو الحسن علی بن سخیل بن ابی بشر اسدی بن سالم بن سخیل بن عبد الله بن موسی بن بلال بن ابی بردة عامر

اقول المحب صمت الكاس شملها فكل وان طال المدي يصبر	وداعى صديا بات بطوى يترن ولا تتركوا يوم السمر الى غد	لخاف ان يصيب من ليعم ولد فرب غد ياتي بما ليس يعلم
فصل الجول بنوشت و درق با گر و انیده بگاشت بر فلان این غلکان بعد از نعل فتولی امام غزالی در عدم لعن وزنه خسین و اربع ماله بود و وفات روز پنجشنبه وقت عصر مدفون شد شیخ ابو طایب بنی وقاضی القضا ابو حسن بن الدمشقی که مقدم طائفة حقیقه بودند و میان این و میان این در حالت حیات منافقه و منافق بود و در حق او حاضر شد ندیکى نزد سرایستاد و دیگر نزد پای این الدمشقی را برین پیشکش کرد و ما تفتى النوادب و البواكى وقد اجمعت مثل حديث الحسن وزينى این شعر خواند شعر عقم النساء فلا تلدن شبیهه ان النساء بمثله عقم بكر كاف و نصح یا بکدام معنی گفته اند که یاد لغت عجیبه معنی کبیر القدر مقدم بر الناس تا بسوی ابراهیم بن ابی الفوارس که در مدینه نظامیه بخندش می بود و شاعر مشهور است فریاد بر این ایات با برتجال گفت علی ما حکاه الحافظ ابن عساکر	تاریخ الکبیر نظم لو كان بنجي علو من بواثقها من الحام متى رگا الردى الحد جبر عهد ناه طلق الوجه تبسما فعلما الحجم في الافاق منتشر عند الورى من اسی ابقينه خبر تجار في نظم كادها و الفكر كاننا مشكلا للفقر و صحا وقلت دهرى الى ثروا و افتقر	این غلکان گویند نمیدانم که اورا کیا تا بسوی ابراهیم بن ابی الفوارس ما لایبیه مرجمو مها و زد قل للجبان الذي امسه على حد با دمع قل في تشبيهها المطر لئن طوئت المنايا تحت انحصها صوب النجم ملث الودق منجم لحيا ابن ادریس در رس کنت نورا عینه بشهها ليس يتكدر ولو عرفت له مثلا دعوت له
ابو الحسن علی بن الاخب ابی المکارم الفضل بن ابی الحسن بن ابی النثیر مفرج الخفی القدسی الاصل الاسکندرانی المولد والدار الماکلی المذنب فقیهی فاضل در مذابک از کاکا بر خفا مشاییر و حدیث و علوم اوست صحبت حافظ ابو طایب سلفی یافته و سندی ملازم صحبت بوده برو تخرج کروزوی افضل کثیر صلاح خیر بیان نمود و از اشعار اوست نظم	فاسعد ايامی المشترك ایانفس بالما تورع حیر مرسل عاطاب من بشر ان نسیسکم ثلث باآت بلینا بها	تجاوزت ستین من مولد وما حال من حل في المعتر و عساکرا اذا بالقت فی فشر پنه اذا الفحت نیرانها اتسکى و لم ثلث او حش ما فی الورع

وست ادبی ایضا و احتیاجا وی در نظر اسکندریه محروم باشد الحکم کو و در بدرستیکم حدیثی است
بقاهر و کرده در زمره صحاح ویر معنی الدین ایمن شکر اوقات مدرسی نام و لا و قس مسدود و اربع و اربعین حسن فاعلم و
و اوقات در سده احدی مشرق و ست مائت و در رحمتی شتمانی مقدسی بفتح میم و کوفی و کوفی الی است تحت شوی القیاس
الواحد حسن علی بن ابی طالب محمد بن سالم التعلی العقیق الاصولی الملقب سبغ الدین الکندی را و الی الحال اصل الی الله
چون معدود اوقات براس الی الی الفتح نصر بن عقیق الی الحسنی که در معنی بران گذر باید بعد و اتصال اسوی در سده
شامی بود و صاحب شیح الی القاسم بن فضلان گردید و در وی اتصال در حلاف کرد و طریقه او را از و انظر طریقه بعد
حفظ نمود و تفسیر حاصل کرد و در تمام آمده اتصال بموقوف بود و مسیاری باران یا اگر گرفته ماهر شد و در مان و
حافظ تری آروی بود و معشر تاشانه متولی اعاده مدرسه مجاورت مسیح امام شامی گشت و بعد رجوع خلاصی در
فاهره گردید و چهلش هجری انتشار گرفت و در موم بودی اتصال نمود و در انتفاع گرفتند حاجتی از صفای بلاد و از
سعد و تعصب نگذاشت و انشور سوی فساد عقیده و احوال خلوی و غیثیل و غایب فلا سده و کما کرد و محضرتی تو
و شوق استاحت دم او نمود و در این حکما گشته از مردی یعنی کل معرفت مرا رسیده که چون می توانم ایشان بود
و احوال تعصب دید و در محضره که در موم برای تصدیق کلمات شان آمد سوخت شعله
حدیث العقیق احلم یا لوالسحیه فالقوم اعداء له و حصون کتب غالی بن فلان و ملاحظه
ایشان جمعی از اصحاب آمده راه تمام گرفت و در سده حیات او طس ساخت و در اصول دین و فقه و منطق و حکمت و کلام
تصدیق کرد و در تصانیف معیشت سهاکتا نگار و انکار و در کلام و فقه و شریعت و سبب و الفرائض
و زور الکنور و کذا فائق و الحقائق و لسان السالکین و منتهی السؤل فی الاصول و طریقه فی الحکایف و المقدمات و غیر
تصدیعا و در موشق و در سده عربی و رانی در در در گفت و در سده معقول گردید و در فقه و در فقه و در فقه و در فقه
در همین حال سوم صغر بود و التماس استادی نکتنی است مائت و در سده و سبع حل قاسیون فون و لا و قس و در سده
احمدی و عیین و حسن مائت و نو آندی و هم و در سده و سیم کسور و شدت است مسوی آنکه که سهری کلان در دیار کرکست
مخاور بلاد و در و الی بن کوبه و عیین و در تاج و در حاشی که بر روی انتفاع حاصل کرد و فون و حسن و شاش و شاکت و تمامین و حسن مائت
آنوالحسن علی بن عمر بن احمد بن محمد بن الدار قسطنطینی الی الاصل و المستور عالم حافظ فقیه بزرگ امام شافعی
بود و در سده سنین و نکتن مائت و متولد شد و فقیر الی سعید و صحری فقیه تاشانی و در اوقات عرضا و سها و احمد بن حسن العباس و در
الی سعید القراء و محمد بن حسین الطبری و طریقه ایشان گرفت و سماعت را الی کمر بن مجاهد بود و در سده و سیم کسور و شدت است مسوی آنکه که سهری کلان در دیار کرکست
و کو و در سده و سیم کسور و شدت است مسوی آنکه که سهری کلان در دیار کرکست و کو و در سده و سیم کسور و شدت است مسوی آنکه که سهری کلان در دیار کرکست
و دیگر علما و بسیار مرده و در عصر خود امامت در علم حدیث معروضه و لا مبارع بود و در آخر عمر برای اقرار و در احوال و در سده
عارف بود و اختلاف فقها و بسیاری از او و بن عرب را بر یاد داشت سها و دیوان السید الحمیری و ما بن حنت مسوکت
تشیخ گشت حافظ التویم معالی صاحب حلیه الاولیاء و حاکم و عبد العزیز مصری و حافظ مسدوی و تمام امری و سها و

و من المنسوب الیه نظم	یا نفس و یحیات جاء المتیّب	وماذا التصانی وماذا الغزل
تولی شبابی کان لم یکن	وجاءه شیبی کان لم یزل	کانی بنفسی علی غسّة
و حطب المخون بها قد نزل	فی الیت شعری ممّا اکون	وما قدر الله یلے باکلا ذیل

ابن خلکان گفته التزم فیما لا یلزم و هو انما قبل اللام و لا و تش و ما اول محرم سنه تسع و تسعین و اربع مائه بوده و
 بست یکم سنه احدی و سبعین و خمس مائه بد شق و نزد پدر و اهل خود بمقت بر باب الصغیر مد فون شد
 سلطان صلاح الدین شیخ قطب الدین نیشاپوری در نماز جنازه او حاضر شدند پسرش ابو محمد قاسم بهم حافظ البیضا
 در سنه ست مائه بمرد و برادرش صائغ الدین بن هبة السد بن الحسن بن هبة السد هم فقیه محدث فاضل بود
 در سنه ثلث و ستین و خمس مائه بد شق و در گذشت و بمقابر فاخذ ان خود مد فون گشت رحمهم الله
 ابو الحسن علی بن الحسن بن حسین بن محمد القاضی المعروف بالخلعی الموصلی الاصل المصری الدار الشافعی
 صاحب الخلیات المنسوبة الیه سماعت حدیث از ابو الحسن الحنفی و ابو محمد بن الخاسر ابا الفتح العباسی ابا سید
 و ابا القاسم الایوانی و غیر ایشان دارد قاضی حیاض گفته حالش از ابا علی صدق که وقت رحلت بلاد شرقیه با و
 ملاقات کرد و بدیدم گفت او را تو الیف حسن است و قاضی شده یکروز حکم انی کرد و روز دیگر مستغنی شده در
 قراقرص صغری و سنه شصت و صد بود و بعد جبال قاضی ابو بکر بن العربی ذکر کرده و گفته شیخ معتزلی فی التقریر
 علونی الروایة و عنده فوالد حمیدی از وی روایت کرده و کنایت بقراقرانی نموده و غیر وی گفته که خلعی قاضی فایز
 برای وی ابو نصر احمد بن حسین الشیرازی اجزا کسمو عاتش تخریج کرد که همین خلعیات باشد و آخر را وی ابن
 از وی ابو رفاعه است و ران از اصمعی آورده که نقش خاتم ابی عمرو بن العلاء الیزیدی و ان ایدیا که اکبر حسنه
 المستمسک منها کبکسل غره و چون ان سبش پرسیدم گفت در نیم روز بسر میاید و میگویی من شنیدم که گویند
 این بیت میگویند چون نظر بر شتم به چکس اندیدم پس این ابر هر خود کندم ثلث گفته این بیت از ابی بن نوبه
 معروف بشو لیر خفی است حافظ ابوطاهر سلخی گفته بر خلعی چون سماعت حدیث میکردند مجلس خود را با این مانتیم
 الله و ما مننت به فتمه و ما انمت به فالتسلیم و ما سترته فلا تمسک و ما علمت فاعفوه و لا و تش و در محرم خمس مائه
 بمحرم مصر بوده و وفات بهم در آنجا است و بعد هم در یکجایه یوم السبت سنه اثنتین و تسعین و اربع مائه خلعی بکس فاجحه
 و فتح لام نسبت بسوی خلعی زیرا که وی در مصر بودی لوکل آنجا خلعتها میفرودخت پس بهمان حروف شد و قراقرص فتح قاف
 در مصر و موضع مت کبری در ظاهر صغری بطاهر قاهره و آنجا قبر امام شافعی است و فی السنه و بنو قراقرص فخری از
 معافین بن یغبر بود که درین هر دو جا فرود آمد و بایشان منسوبه قاسم بن یغبر فاقله و ستی از اعمال صلیت و کاکی زیادات الله علیه
 ابو الحسن علی بن محمد بن خلعت المعافری القروی المعروف بابن القاسمی در علم حدیث و سنن و اسانید
 و بعد انچه در القسطنی دارد امام بود مردم در وی اعتقاد کثیر داشتند کتاب المخلص در حدیث تالیف داشت در
 متصل الی اسناد از حدیث امام مالک در موطا بروایت ابن القاسم المصری جمع نموده و آن با وجود صغر حجم خود

در باب خویش جیست مشرق و بار بر رفته در نوشته شد و مسیحین خرج کرده و کتاب بخاری در کتب از این برین
 و نقل و ان آمد تا نقطه سلمی در حقیقت اسع کعبه سلمی در قریه و ان مجلس گوشت با اقره المتینی فی معنی قوتی شعر
 بر آید من القلب فیما لک و یا لی الطنایع علی الدقائق قاسی و اورا گفت ای سگین تو کجا
 ار تو که تعالی تا تبدیل الحاقی اندک الدین القیم و لکن اکثر الناس لا یعلمون و ان قس و رسد نیت و اربع مائه نو ده
 خلقی کثیر بام بر قی و او ده تا مگر باید به و شعر و وی بر مر قی آورد و در چون تم بدیدان او رسید این قول
 زهر بر ای علی الزنی سیاه بخواهد مستثمت بحالک الحیاة و یمنی ستانین حوکه کلا اما لا یسأم
 قایسی استحق قات است مستوی قاسی است که تنه بری ذر اسر یقیه قریب هدیه است
 انو یمن علی س احمد بن سعید س حرم بن عباس صالح بن سعد بن عباس بن علی بن ابی طالب
 اول سیکار و حدادین سلمان بن عبد الله بن مسعود است هشت ار فارسی و حداد خلقی که کسی است که از آبی او بایر
 ذرا ده مولدش فقره از باده اندلس است یوم الاربع اقل طلوع شمس سلج شهر و حداد سه اربع و قنایس و کشت
 و حاست ستر قی باران العالم معلوم حدیث و فقهانی و حافظ مسند احکام از کتاب و مسند خود دارد به ساسانی
 انتقال مسوی به سب ایل ظاهر کرد و تعین خود در علوم هر کس که فاعل بود معلوم خود را به در دیبا و وجودی استی که او را
 وید و او را بنیت اروی در وزارت و تدبیر ملک بود متواضع صاحب مسائل بسیار و توالید کثیر و است در علوم حدیث
 و مصنفات و مسنداتی کثیر جمع کرده و سماعت بسیار نموده و در فقه حدیث کتابی نوشته یسمی بایصال الی اهل جمعا
 الجماعه کمال ترائف الاسلام فی الواح و الحلال و الحرام و است و الاجماع در وی اقوال معماره و تالین من ربکم
 من ائمة المسلمین و بی الاخر نعم حصین در مسائل فقه آورده و محنت بر طایفه و الهام و ما علیها مانع بوده و این کتاب
 کلا است که کتاب الاحکام الاصول الاحکام فی ثایه التعصی و ایدار و احوج و کتاب الفصل فی الملل و الاموال و اصول
 و کتاب فی الاجماع و مسائل علی ابوالافقه و کلمات فی مرآت العلماء و کیفیت طلبها و تعلق بمتن بعض و کتاب
 انهار رشید الیهود و النصارى للتوراة و الاکمل و بیای قاص ما یایدیه من دکت ما لا یحتمل التادیل و بهر
 لم یسقی الیه و کتاب التقریب مکمل فنی و المبدل الیه و الاطالع العاسیه و الاستدک العقیدة و فاه سلاک فی سیاه
 و ازاله حوا الطرس و تکیب المحرقین و نظریه لم یسکونا احد قلمه و کان شیخی فی المشرق محمد بن الحسن المدنی القرطبی
 المعروف باسم الکسانی و وی ادیب متاع طریب بود در طلب رساله و دارد و او بهم نوشته و بعد چار صد سال
 از هجرت مرده و کرد که اس ما کوالا فی کتاب الاکمال فی باب الکسانی و نقل عن الحافظ الی عبید الله المحمیدی و او را
 کتابی صغیر است سیمی فقط العروس در وی هر غریبه و ماده آورده و جمعی عمید است اس بشکوال و در وی گوی که او هجرت
 ایل ایل بود قاطعه برای علوم اسلام و اوسع ایتان و معرفت اتوسع او در علم اسان و نور حظ ارباعه و شعر
 و معرفت سید احبار ستر انوار الفصل گفته که در متن از خطیدیه من از کالیف او چار صد و هجرت است و تامل و ترساید
 در فقه قریبا و جدیدی گفته بار بار است که فیما احتج علیه لیس که کار و سر و حد و کرم العین و التدریس و ماریت و تامل

علی البدریة سبع سنه ثم قال الشدني لنفسه نظم	لش اصبر صبراً حسيماً	روحی عدا که ندامت گیر
ولكن للمعالي الطيف حصة	وقد ايضا نظم	و دي عدل من سنان حسنه
يظن ان الهوى يقول	ولم تدر كيف الجسم استقبل	نقلت لشرك في اليوم ظلالا
وعندك دوا در طوليل	على ما لا يخفى يقوم دليل	و روی له الحافظ الحميدى ايضا
اقصا ساعه تفرار تحملها	على الشمل لم يك داء اجتماع	اذا ما شئت تاملين احتملا

سیان و و میان ابوالولید سلیمان الدباجی ساعرات و ماجریات بود که شرحش در ازست و بود و کثیر الوقوع و علی شریف
 بر دیک نیست که چسبکی از زبالش سالم ماند ازین جهت که آنزوی گریخت و بدین فتنه ای وقت شد و بر بغض او میل کردند
 و قول او در رد و کردند و جبرم کرد و تبرئست و شیع نمود و تدبیری و تحذیر کردند و سلاطین از آن فتنه او و دشمنی خود جدا
 را از نزد یک شدن بوی و اخذ کردن از وی لهذا ملوک او را دور انداختند و از بلاد بدر کردند تا آنکه در بادی بلبل رسیده
 آخرت را در شهبان سست و خمسین از ربع ماله تبرجت حق پرست گویند و دست اندیش که قریه او بود و دلا و آتش
 و شهر رمضان بعد طلوع فجر و قبل طلوع شمس یوم الاربعاء و ثمانین و ثلث ماله بوده قال ابن صاعد ابوالعباس
 بن علی بن کفایت که کان لسان ابن خزم و سیف الحجاج بن یوسف الشافعی تحقیقین این جهت کثرت وقوع او در این گفتار است که کان
 ابن خنکال گویند چون این همه وقوع او از جهت اصل و در اتباع و اجتماع از ابتاع بود و اکثر ائمه را مقلد محض یافته
 و حامی اخبار و در بیان خود دیده و فرض سن صحیح و نه کتاب و مکتب بفرج و مجتهد فیرا مشاهده نموده زبان را
 در ذم ایشان مطلق ساخته اگر نیت صالحه همراه دارد انشاء الله تعالی ضرری از آن بسوی وی عامل نخواهد شد
 و لکن استیج که در باب ثالث و عشرین از فتوحات که گفته حایة الوصله کن بکون الشی عین مانع و لا یعرف
 که اسرار الشی علی الدسلویه و سلم فی المنام و قد عانق ابی احمد بن حزم المحدث و غلبه الواحد فی الآخر فلم تر الا واحدا
 و هو رسول الله صلی الله علیه و سلم فنه غایة الوصله و هو المجرع بالاتحاد انتهى بلفظه و لکن ما قبل نظم

نظم و اشعاع دلیل مرا بر نا	فقه السعی بیدا مالتا عدل	انفا نصد حتى اتحد ما تعا نفا
فلما انا ما را ای غیر واحد	و یقرب من لک تا قبل بالفارسیه شمر جذب و وصل بحدی سیان من و تو	

که قریب آمد و بر سید نشان بری تو رزقنا الله تعالی من هذا الاتحاد و نصیبنا فی الدنیا و الآخرة و فاته الدارین
 که وزیر و دولت عامه بود و از اهل علم و ادب و خیر و بلاغت در سه اعتدین از ربع ماله اتفاق افتاده سیرت ابن خزم
 الشدنی الدی الوزیری فی بعض صایاه اذ استفتی ان یحیی عیسا فلا تکن علی حاله الا رضیت بدونها
 این حزم را بپرسی بود و فاضل که او را ابو ارفع الفضل میگفتند در خدمت معتدین عباد صاحب اشبیلیه و غیره
 بین بلاد اندلس میماند و وقتیکه از لاقه باختر و خود معتدین که روز جمعه منتصف رجب سه شنبه و سبب و یار بیعت
 کشته شد و بلبه الفتح الامین بلده ایست باندلس منت منت یتم ففتح میم و سکون بخون و فتح تا و کسر لام و سکون یا
 قریه از احوال بلبل است که ملک ابن حزم مذکور بود و بسوی او ترو و آمد و شد داشت و رحمة الله تعالی

استدل شده و بر این ارفعه افتاده و در حدیث از مسیحا علی مرتضی و تفسیر از سرفرازی و قرآنت از تقی بن الریف و موهل و موهل
از علایح باجی و نحو آنرا بی حیانت حاصل نموده در تصوف صحبت شیخ تاج الدین بن خطا و المدد یافته راست علم بصیرت
و بی غمی گشته استغنی گفته کان انظر من ایناه من اهل العلم و من اجمع المعلوم و من اجمعهم کلاما فی الاشیاء الذی یخبر الله
علی ذلک و صلاح صفه می گفته مردم میگویند که در این عالمی مانند وی نیامده و نزد من ایشان روی در حق علی السلام
نزد من نیست مگر مثل سفیان ثوری شهاب الدین نقیب صاحب قصر الکفایه گفته و در میان گروهی از علمای شافعیان
الرحمائی تعالی تقدیر کرده باشد که بعد از ائمه اربعه درین زمان جمعی عارف مجذبهای جمیع ایشان بود و بر این نفس خود
مذهبی از هر چهار مذهب جدا اعتبار این مذهب مختلفه ترکیب بد زمانه متقاد و شود رای چنانکه بران قرار گرفت که
این تیره از شیخ تقی الدین سبکی تجاوز نمیکند و بسوی غیر او منتهی نمیشود و انتهی کاتب حروف گویم اگر این تیره برایی
ثابت شود لازم آید که مرتبه تشخیص این تجمیع گویند با لاتراز و باشد تجمیع و کما الاعلا و علما زیرا که تلبطت با تلبط
با علایح بیوت سادی انداخته بودند و اینها و جمیع شدن آلات اجتماع بر وجه کمال درینما و احاطه انداخته با علایح
و علوم و فنون شان چنانکه حاصل ایشان بود و در غیر ایشان نشان نداده اند تا با احاطه انداخته با علایح که فرقا از هفتاد و سه
فرق اسلام است چه رسد و با بجمعه سبکی بر صفات جلیله فائده است که بسبب انفاس بدیده و تدقیقات نفسیه که
در دست سزاوار نوشتن بآب زست قال السیوطی منها الدر النظیم فی تفسیر القرآن الکریم مکرر شرح مذهب خود
ناشانی تفلیس الالباب فی شرح المنهاج تا بحث طلاق الرقم الابریزی شرح مختصر التبریزی فی تحقیق فی مسئلت
رفع الشقاق فی مسئلة الطلاق احکام کل و ما علیه تدال السیف المسلمون علی من سب الرسول التظیم و المنفی فی
بدون تقصیر الجمع فی محضر بعد المطر معنی قول الامام المطالبی اذ اصبح الحریث فو مذهبی شفاء الاسقام فی زیارة خیر الامام
و در وی ارد کرده است بر شیخ الاسلام ابن تیمیه در مسئله منع سفر برای زیارت قبور و جواب ابن مساله الصارم
علی نحر سبکی از علما ابن عبد الهادی المقدسی است و در وی جواب تسانی و وافی داده و در سبکی چنانکه باید کرده
دیدنی است سیوطی کتب بسیار از تالیفاتش نام برده و گفته اند که وی کثیره جمعها و در فی ثمانه مجلدات انتهی گویم
این بزرگ رقمی کثیر بود با این تیمیه و لیکن در آخر عمر از ان باز آمده حافظ ابن ناصر الدین و شقی شرح الذی گفته تالیف
ابو الحسن سبکی خطی بسوی زده می نوشته و ان بحق شیخ الاسلام ابن تیمیه این عبارت می نویسد اما قول سیدی فی شیخ
فالمملوک محقق کبر قدره و خیاره و توفقه فی العلوم الشرعیة و العقلیة و فطر ذکاؤه و اجتهاده و بلوغه فی کل من
ذلک المبلغ الذی تجاوز الوصف المملوک لبقول ذلک انما و قدره فی نفسی اکبر من کل اجل جمع العدل من العورع
و الزیادة و الدیانة و نصرة الحق و القیام بهما الغرض مراد بر صریح علی سمن السلف و اخذ من ذلک بالمأخذ الاوسط
و غریبه مشکله فی ذالک الزمان بل من ازمان انتهی و این عبارت قد برای آن نوشته شد که تا مخالفین و او را که بر وی سبکی
ناله می نمود و دارند اعتراض سبکی بی علم و تقوی و خلوص مغرابت و خود استال باو هم معلوم شود و وفات سبکی در جزیره القبل
علی ساطی الذیل یوم الاثنين یلیع جمادی الآخره سنه ست و خمسمین و سبع مائه بوده شاعر ادیب عطر حال الدین بن

بر دقتیست و شرح فتاوی و حرکات علم اشتهر مؤلفات دست و ده قوال یعنی مقبول است در اهل علم مستأول
 پس بدول بود علم این علمی چه مکرر و ده قوالی خنیه که کسی مثل او صعب را به تحقیق طبع درین مبر حاسته او را در تحویر
 عبارت علمی بطوری حاصل بطوری مخصوص است که کز اسباب یک صبح و معنی می نویسد و در تحقیق نقد و نقد
 و در یافت علوم کلام مقبول بدیلول دارد و در هر کتاب او در تحقیق نمایان است و در دستگاه او در آن علم عیان و غیر آن
 او را رسال مالک اشباح متناهی و در بعض مسائل به راه راه تصدیق می بودست مگر به بار و صوح او در حلال آن و در آن
 اختلاف و جمیع اصناف علم پیدا و حدیثا موجود است مخصوص می نیست در راه و المتقین به شرح علی تقنی می بودست
 که روی بود او را اهل علم جوش خط او را ملا علی قاری گوید که از حلقه تفصیلات و الهیت و افلاکس او تفسیر حلالهین و بارده
 حریده و هو و میگفت که عانت هست کشیده است بر او و متوان گرفت و تفسیر و تفسیر اهل مکیه که حدید هم میرسد
 آنجا که علی بن الحسن المالکی المقدسی ثم الاسکندرانی را می او را العلماء تشرک الدین و در سابع و در بعض حسن المتقین
 و اسلامی تخریج کرده در حاطه حدیث و لایه و در هر نواد و در تصایف است مات تقاریر و بی تعداد می باشد و تفرقه است
 الظیفی الحاطه نور الدین ابوالحسن علی بن ابی کریم سلیمان رفیق ابی ابراهیم العزاقی در
 حسن و تقنین رسن بایه متولد شده در سماع رفیق عراقی بود و آلف و جمع و مات سنه سبع و نه و مال بایه
 علی بن حسام الدین بن عبد الملک بن قاصی حان المتقی جویری الاصل بر مایوری المولد بود در سنه ملت و حسین
 و سبع مائت و شصت و شصت حرامید و در مکه معظمه محل اقامت انگشت در کثرت ریاضت و تقوی و شتر ملوف نام
 و داخل علمه سلا علی بر مایه جواری و غوام آن اقصیه مقدسه کمال فضل و ولایت او اعتراف و آتش شمع اس حرم
 همتی که معنی حرم محترم مؤلف صواعق محرقة در امتدای حال استاد او بود و آخر خود را تفسیرش میجوید و در سماع را
 می آورد و در حوض طاعت او نویسد عدد تصایفش را صد و پنجاه و بیست و پنج عدد الحق و باوی که در بیست و پنج عدد الوهاب
 حلیه و دست که در آن تصایف خود آورده در راه و المتقین احبار الاحیاء طاعت در میان او اهل سماع بود
 و گفته شیع عبد الوهاب در حلیه باحوال ایستاد رساله نوشته سیمی با حجاب التقی فی فصل بیست و پنج علی المتقی و در وی اول
 که گفت حاکمیدم بحایت آراسته و دیگر سه صفت بهشت بر او را و اما در وی شیع علی تقی است به ادب و امار
 و در اول متعب و در هر دو صفت تمامه جاری نموده اما اشارت صهری کرده که این جامع کیست و بهر می نگردد
 این جامع صغیر است و محدودی اشارت میکند که این طلال سالک است و محدودی نگردد که این طلال همین کتب
 و رسائل خود را نام می برد و هر یکی را سهری و محدودی تعیین می نماید میگفت که ای بار و حد طلال کتب که هر یک را
 و اگر آنرا که نگردد را یاد و در غریب حالات ایستاد عوی محدودیت است که بخت حله وقت و شکر حال او وجود آمده
 و در غایت آن بحر و بود و شعر من ایگویم انا الحق یا ریگوید گو جویم چون مراد از ریگوید گو
 در غایت گفت که من قشقم و قدرت موت لاریه مقام قطب است برای ارجح در حیات پس اگر بر من شدت
 سکرات بهمیدانم و خود را کم نگیند و در هر چه شکوه و قلاغم شیخ عبد الوهاب نوشته که میفرمود و یکبارگی به تخریج علی

که ثواب عدالت بیشمار است اگر نخست آن غنیمت است چندگاه باین نیست منصب عدالت اختیار باید کرد و غیر آن
 باید کرد که شغل دنیا با حضور و جمعیت خاطر جمع نشود یا نه چون سلطان محمود گجراتی باین حکایت شنید غنیمت دانست
 و سعادت کارخانه سلطنت شمرد شیخ منصب اردوئی اختیار کرده بدارالعدالت نشستند جمعی از خاندان و پاجانان
 که در خدمت بودند رشوت گرفتن بنیاد نهادند سلطان رسید که شیخ با آن نقوی و دیانت رشوت بگیرد و او را از خدمت
 می نمایند سلطان باور داشت گفتند جماعت که پیشه با ایشان می باشند رشوت می ستانند البته شیخ نیز میباید و در او
 شیخ چون شنید که سلطان این چنین رسانیده اند چندانگاه در مقام صلاح کار بودند آخر دیدند که راست نمی آید و در
 و چو بر توبه عدالت نشستند بود و عصای خود گرفته برخاستند و بیاران سلام علیک کردند و بر خاسته و دیدند
 این مرد و کار جمع نمیشود و العاقبه باخیر است می رسید شیخ باجن بر بانپوری ثم شیخ حسام الدین التتقی المکنتی
 ثم شیخ ابوالحسن البکری المکی ثم شیخ محمد بن محمد السخاوی بوده اند نو دسال عمر یافتند وفات دوم
 جمادی الاولی سنه خمس و سبعین و قسب مائت بعد نو دسال اتفاق فیتا و شیخ که تاریخ اوست رحمه الله
 حاکم عادل بن علی بن یلیان الفارسی البصری و الاوتش در سنه خمس و سبعین سنه مائت بوده است
 حدیث از ابو سیاطی کرده و تفقه بر سرحدی نموده و در نه بی اصول بایع برآمده شرح دارد و بر جامع کبیر و صحیح ابن حبان
 را بر ابواب مرتب ساخته و هم حجم طبرانی را بر ابواب ترتیب داده و شرح بر تلخیص خلاطی نوشته مات بالقاهره
 فی شوال سنه احدی و ثلثین مائت و کذا السیوطی فی حسن المحاضر علی بن صدیق بن حسن بن علی حسینی
 البخاری القنوی بارک الله فی عمره و علمه و دین و دنیا و جاه و تقواه و سلمه و البقاء فیما یحب و یرضاه و لذاته
 کتابت حروف مستقیم شب و روز بخشید چهارم ریح الاخر سنه ثلث و ثمانین مائتین الف در بلده بمصر بایک مالک
 و کنایه ایست پیوسته تاریخ قطری و خفیه حسن است سعادت آتایی و لطف طبیعت و ذکاوی مناسب حرکات لطیفه
 و رقت قلب و شاشت بشرو همراه دارد و حق تعالی را امیدوارم که یککات شرکت اسمی با جمعی از محدثین و فضه که باین نام
 نامور اند که کتاب علیا از علم و عمل در دنیا و دین فائز گردد و در حیات خود در نصف بقضائل دینی و فوئیل یقینی پیغمبر را
 خطی غریب دست دهد تصور آنکه حق تعالی او را بکمالی که من خیال کرده ام برساند و من و حوزة درس افتاد و او بر کمال
 ضعف پیری تمکیده نوشته باشم و ما ذلک علی الله یغفر نیو چه دعا هست که برای او و برای او کمال در حدیث مجتهدین
 حرمه الله تعالی کرده و قبول اجابت را راجع بنموده ام انشاء الله تعالی آن که بصد قبول رسیده باشد و ما خاب من دعاه

یار باین اخترم مقرر گردد	بلکه خوشتر شد با خطر گردد	متقی بر حسب شود	صاحب خصلت گزیده شود
نورست منور شدن دارد	ظلمت عیدش نیاز دارد	یکسر سوی بر نشن نبود	که شریعت منور شدن نبود
باو عمرش دراز در طاعت	که درود بر تو هر ساعت	اختار طاعت بشام امید	نایه انبساط چون بر امید

ابو حفص جعفر بن ابی بکر محمد بن عمر بن احمد بن یحیی المعروف بابن طبرز و الحمد للشهور البغدادی الملقب بحجت العبد
 از مردم جانب غربی بغداد سکنت نه که او را القزو دست انداز مشهور بدین قریه گشته برادر کلان او ابو البقاء و را احاطه

وعدت مخلصها من الصياد	بدر الدرة من الكمالين عجا	ماحي الذنوب حماله الى قلا
ولم	ازى المخازنة للأمارات ملة	او قلها حجاب عن اذنت
ان كنت تبع على دعواي بيته	فخص رجل هو الله في البحر	فكس دشت ابراهيم من حجر دست
ابن هيب انكار ان كسر سيد محمد بن سعد الحليل لمكر امي ودر قانع مسد آتسين مستين وانه	نوتنه كه درس ال برني نكاس محي در ملكهم واروشد سكه اسري م سيد علام عباد الدين عشار كوكبي يمجهر بطور	اكر كست دوايح وبيرون صديت ديه هسه كنه ناي نزلت آنحضرت صلى الله عليه وسلم بر سلكي افقست ده شده
ايضا كنه ناي مار كهر ابراهيم عليه السلام نقش شده بود اگرچس اس كا الزامی مخمره آنحاب ميث على سلام نقش سكه	ارسل من نقش مستهقي لفظ كات حروف كوي نقش بر سلكي كه در بند ويلي صفت را ي امانت آن ديس عشر	ار ايل علم تسك احوال بود و كنهات بعض ايل ميكره في تحقيق امر نوتنه امكره اند و جمع حقوقي آن نادله تسرير
دار بر و طرف رسالت و كنهت تاليف امده حق عدم نوتن او ست ار آنحضرت صلى الله عليه وسلم قائله علم و كنه	اولئك من اخوان و قرأ عانت	حاصلت من قلوبها المراسم عاكسه
لقد قال للعن الرطبه مطلق	عليك تنكري الطيور السواح	درب بعل رسول الله مكيول
حباب رسول الله حيدر الله اثم	وليس	كأنما اطوار الحساء مكحلا
لقد سفا في من الاضام معلول	لما اك اشقى من الصرب	فما ولي حصاة الغريب
ولم	فاين من كاسها بضحيه	مد بر راحا على يد لها
عوج بي عيناك الحميا	يعيبها مطمع النيا وى	حيثما صار مع اللبيب
وهي ما راحه الحبيب	ليقوة المطلق العيب	يقول للصبا انت سأل
رايت بالمعنى عد ولا	وقال يله عادل من	حصاة كاستف المعيب
وعده ستأخذ الوحيب	وان في حالة السيب	نقلت لك السلام على
انت تصونا الى العواي	حدى عداة الرحيل حاج	عناؤه صوت عبد لب
وقعت في كفها الحبيب	تسير والعيت في السكوب	دكا صرام على قوا اديني
حرت دموعي فقلت محلا	اخر سوقا الى السديك	حين جدد الى الحيت
فبت أنوخر عن فريث	وان اتانا على العقب	حماله فاقص سود
محمد كاتح الدرايا	دعاؤه خاء ما العوا دي	وكفه حاد بالصيب
وحلقه فاشع بطيب	سعمي در عهد الحبيب	قد ار تقى في السماء حقا
نواله واسع فاملا	لقيمة العلم حاطه بته	ودعرت التاة بالجليب
وحل بالمدل الرحيب	فكته الله في القلب	من استعي منها حاسا
اتاه سرا العدي نقب		

سهری الی سروضه الرطب	نظمت فی مدح جماعت	وهذه شيمة الاديب
اقام ازاد فی سقام	وانما المصطفی طیبی	ولیس للعبد مستجار
سواک یا احسن الرقیب	علیک صلی الهنا ما	ترثم الصب بالسیب
وقال ایضاً	شئت السمع حام بهدیر	هو من جیرتنا خیر بشیر
وسرت بأرفقة بأرحة	بسنما أبصرت عین ضریح	این نادون ندای اضم
والمرکون اوامی بعصیر	ایها العشر ابغی قدحاً	ولمن جاء به حمل بعیر
خبرة لوجلیت فی ظلم	لکسنت جلابیب هجیر	اناظمان رقیق عطر
من اباریق بشیر وندیر	سید منفرد فی کوم	بابه کشف غنی فقیر
ولقد ارسله الله هدی	انقذ الامة من مس سید	اقتفی ادم ایاة نعم
سبق الاول ایجاب خیر	یتسنى فتس فی عشر	من سنا طلع عشر عشر
وله دولة فقر عجب	یمتخ العا فی اقبال امیر	موجد فی غسق اللیل سنا
عادم عنصره شکل نظیر	نظر الله صبا طیبته	تظهر الیابس فی حسن نظیر
مدح واورث نظمی عظماً	انما القیمة فی عرف عبیر	سلم الله علی السید ما
رقی الواحد فی اوج کثیر	وقال شاعر لفظ	ناومت شوقاً والبرق تجلت
لعل طباء الخیر اصغت قلبت	لقد عطر ننی من سماء جویة	نفاثر من بخار الا باطع هبت
انت ووشاة الحی میشون حولها	ناومت الینا بالین ومرت	ذات لیل بسط الله ظاهراً
لشیلات قدره لا تلوح بقلیت	بکین مدى الا یام ایضاً صابة	ومن اذت الحار السلیم تاذ
ولله	هی سلی جمالها یکفیک	فی العیون المراض ما یشفیک
شکر الله سعی و تانصة	هی عن سهم لحظها تصفیک	صاح تشکی الی متى عطشاً
شم من النجد یارقا یرویک	صانک الله ح الی اضم	ثم ترعی غزالة تسبیک
یا ندی اقص واقعة	عرضت لی لعلها تسلیک	اقبلت اعجمیة سحر
قلت بالفارسی انزدیک	فاشارت الی مقتلتها	فی حضور الرجال لا ابتیک
قلت مهلا سلط راضیة	حان ان یدهبوا بلا تحریک	ذهبوا کلهم فقلت لها
اجلسی اجلسی حراس ابیک	رغبت فی الجلوس اذنة	قلت دومی یسجتي اذ یدیک
انت شرفت منزلی کوما	یخدم العبد خدمتیرضیک	ولله
وذهبته وفوادی اسفل غزاً	وبعد ما لی علم انما ذهباً	تحقت لمیتنی ان لا یفارقنی
قلبی ومن هو نادیه فاعقباً	رایته یوم سار القوم من اضم	یروح فی عقب المعشوق مضطرباً

ولم يلبسوا دي مقله شكره	من بعد ما سقت المنيتم را جا	اكطها المرحى قتل بريه
يا القباة ان يكن صحاحا	ولم يار الراد مدسة فوالدا	بارالوج ادمدسة اهلادما
لثوقا له رايت فوالدا	نحو الصارم كخطها شعرا	اصمى الخلائق كخطها في مرآة
الله اكبر ما استدعا	اراد من نحو المعوية كارع	ويرواه وهو المدينة مددا
ولم عطف على اطيار دي الصبحا	حاله السبع ودفن في الافقاص	من الذي يسمى لوجه الله في
تخليصها عن محسن القاصد	ولم داوى محاك يا سلمى المرحس	ان مات خالد لم لا ياتيك المرحس
وله باع الاناس قلوبهم بكواط	وشربت سعاد نعيمه الا لحاظ	ولم لا يملك العيون الجميع بها
عين وقصاها على الاطلال	عيني باطفال الدموع قوينة	يلعبن في كنجي اديالي وله
انكي حيا من لام لك حاهلا	الله الصنف كيف افسا نالا	وله ادى علي السترليل داج
ما تمس ان كرامة الانلاج	ولم طوني لطيفه من الافاص	ادركن دوله صحبة القاص
ادركن صيدا املحيا باسمها	نيسين حسن تسم الثعلص	ولم ادى هوادي ذكر الخلد تحفه
يا ايها القوم قولوا كيف اسليه	الى غير ذلك وهي كشمس من	نحو هواري من ان تستقي اما اشعار
ما ريتا وليس معنى ارباب ما يست	التي الما كرمي دل ديوانه مارا	كراستك من الالاشيبي دانا مارا
نه در دست رنگار من آينه لول	رجس جويش كن آما وجر سماء مارا	كزيان انظر مررتي همامي ستا
مسرايع بيرون سرفه سچا مارا	له رنكس ارگردام عرس دل را	بعلتم شاه شكنس اين كشمس شكل را
چرا صلفه احباب ميروى سروى	كس راى حذاني جيسراى محمل را	له اى معلج وديده كرس يار مرا
مرطبيت همچو اوكرا ريار مرا	نابست آورده ام نامدل شير را	اكر اودم طلبك گارست دستا مرا
ولم سوخت اير تو خورشيد جسي دل را	آتشى شيتنه نود جيتم تماشاني	ما و له امروى كشمس را كيت حرقم
دم ميرد روج وراه و العتار را	آه نشود كس عدال رسيد	آرادرسته نكته انتطار را
وله دالتس جيتم و آه ترستم را كجا	لب يا اي غنمت ميتود كم كرهه را	اوله كرم طار ساطر و شهادت را
ردست و تنج تو مردن ربي سعاد	متد جده برايتحت ترشتي دستام	انار سچوتس او ميتس كردعت را
ولم رفت روعده سالها چمك حسان	وعدده سال بيتن ميتد و رة افتاد	وله دلي كه آينه مهر احمد سسر را
دروى حاه و شيتنه خطي شت	راى صحتي كس و دياب لدت حرا	اكر آت امره حوتس اقد ترسته كيت
وله و تن صد دست دعا در حرم جوي	ليله القدرى كه ميگويد گيسوى تو بود	تس ناوار ياد زويدت سودى ستا
نكحت گل با تر ارمك سركوي تو بود	وله دل در بر من جيسان مستيد	او بچيلو دستان نسيده
وله اكر اود و تنج تو خورشيد جوس	سحرگر بر زميني مى شتيد ز شام خيزد	له رماه عاوه كنده سوس بحال دگر
بيال نوتس و كمش اسطار سال دگر	تد تو ميتود نما كرد در دل جوان	جوان بهال كه رو ميده در بهال دگر

وله باد چشم او در انجمن بویانه گردید	ز بار خفاستم گرد و سبوا نگریدم	پیش خیر با من نامناسب بود
ز انداز نگاه ای یافتم بچکانه گردیدم	وله چو سایه در قدم سرور قرار توام	مرید سلسله گلیسو دراز توام
بچه تست بازاد و پیش از دگران	غلام مقتدر حسن امتیاز توام	وله یار ارادین من در عرق شرم نشا
از نگاه و ناطق خویش پیشان شستم	وله حقوق بنده صاحب فارغیت کن	التصاوی میخود بوسه عنایت کن
اسید وارگر قاتریم درین حصار	ز دام جذب خود حلقه گرفت کن	وله که زابر و خود و انکر دقاتل من
شبهه این دو کمان مهره است بیک	بحال مجلسیان طرذگرم و سوزی	خداوار از کند عمر شمع محفل من
وله میر حسن آن قرن با زلف غنیمت	سایه و چاه مست ای دل اندکی اگر کنم	وله میر سدا ز خانه آیدینه سرشار جنون
این پری از سایه خود شد گرفتار جنون	وله آئینه وار تصفیه گر آرزو کنی	دل راز آب دیده خود دشت شو
گفتم باو چرا شکنی دل جواب داد	در ملک من تر از رسد گفتگو کنی	زید ترا اگر بلباس بر تن کنی
از نقشش بوریای قناعت انو	آزاد پیر میکرده ارشاد میکند	در بای خم نشینی و می در سبوعنی
وله در میان یاورانه نامی میکند	سیتوان یافت که از شهر قاضی	طرشوخ می گذارد که نشینی یک جا
بماشای چمن پا بچما می آست	ملیتوان بخت عبیری ز غبار و آن	گر بگشت مزار شهردامی آست
بر سر مشه از آواشنیدم امروز	که قومی آبی و بسیار بجای آست	آلی غیر ذلک فات نامر کعبه شتا و دجا
ساکلی در سینه ماتین الف واقع شد	در روضه مدفون گردید تاریخ وفات	امام اهل سخن فخر انقیاد آزاد
که بود سید و الا نزا و نیک نهاد	چو رخت است ز دنیا بجا لم بعت	بیاب روضه قمری فلک ندا داد

حرف القاف

ابو محمد القاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله عنه یکی از فتوای سببه مدینه است و ذکرش کس
 از ایشان پیشتر درین کتاب در حروف اسماء ایشان گذشته از سادات تابعین افضل اهل تاریخ بود و از جماعه
 از صحابه راوی است از وی هم جامع از کبار تابعین و ابی تراب و یحیی بن عبید گفته ما احمر کننا احد الفضله
 علی القاسم بن محمد و مالک گفته کان القاسم من فقهاء هذه الامه مردی از وی پرسید انت اعلم ام سالم
 ذاک مبارک سالم محمد بن اسحق گفته که ان ليقول هو اعلم مني في كذب او ليقول انا اعلم منه فيزني نفسه كان
 القاسم اعلم ما وای در سجده خود میگفت اللهم اغفر لابی ذنوبه فی عثمان وای پسرخاله زین العابدین علی
 بن حسین السبط است زیرا که مادرش دختر زید و جرد آخر ملوک فرس است و فاش در سنه احدی و ماته بود و چون
 غیر ذلک گفت مراد جامهای من که در آن نماز میخواندم دفن سازید یعنی قیص من از روردا پسرش گفت یکدو
 جامه زیاد نکندیم گفت بکذا کنن ابو بکر فی ثلثه الثواب والحی اوجج الی الجدید من المیت عمرش هفتاد سال بود
 ابو عبید القاسم بن سلام بن شید لام پدرش بنده رومی از اهل هرات بود وی بحدیث و ادب و فقه
 اشتغال کرد صاحب برین سیرت جمیده و در هر یک حسن فضل یارح بود قاضی احمد بن کامل گفته کان فاضلا فی دینه و علمه

را یا تشنه فی جهنم علوم الاسلام من الفرائد والعقد العربیه والاخبار حس الروایه معجم العل لا اعل احد کما
الماس طبع علیه فی قیاس امرویه را اسم حریفی گفته کاه محل معویه الیه یحس کل شیء و در طوطوس قاضی شده و
را بی رید الساری و صهی وانی سیده و اس الازالی و کسائی و قرا و غیر هم روایت دارد و درم از طوطوس است
و حید کتاب در قرآن کریم و حید و عرب آن نقد و غیر را روایت کرده اند و له العرب الفسفه الاستال سلسله
اشعر و غیره لک گوید وی اول کسی است که در عرب حدیث تصنیف کرده مدتی در خدمت سید اعدس بن خلیفه
و کتاب العرب را بر وی عرض کرد وی آنرا بسیار سیدیه و دوستی کرد و گفت ان عتلا اعدت صاحبه علی کل مدخل
حقیق ان المصحح الی طلب الماس احرى علیه عترة آلاف دیر هم فی کل شهر محمد بن یونس شغری گفته ابو سعید
میگفت که درین تصنیف چهل سال گذراند و بسیار بود که فائده از افراد حال استعاده میکردم و درین کتاب
آنرا مصحح می نمودم و شب ارجوسی آن مانند پیر ارمی ماهم و نام در یکی از شامی آید و چهار پنج ماهی مانند میگردد
که بسیار اقامت کردم بلال بن العلاء را فی گفته متقی خالی برین است بهما کس در میان ایشان است و ما و یکی است
که گفته در حدیث آنحضرت صلی الله علیه و سلم که در دوم احمد بن حنبل که در محبت مات قدیم آمد و اگر وی می نمودم
که اگر می شد مدوم می بودی بن معین که در حق را از حدیث یصل حدیثی الله علیه و سلم و در کرد چهارم قاسم بن سلام
که غریب حدیث را تفسیر کرد و اگر این کار می نمودم در خطای آمده بود که اس الاری گفته قاسم بن سلام را
میگردد در یک ملت نامر میگردارد و در شش دیگر می گفت و در ثلث تالک کتاب می ساخت اسحق بن اهو یگفته بود
علما و اکثر نادبا و احصا محصا ما محتاج الیه و لا محتاج الیه و تلک گفته اگر وی در سی اسرائیل می نمود و تحسین
می نمود و در حق احصا بر حاکم میگرد و فار و دست داشت در تعداد آمد و درم اروی کتبا و تنبیه بداند اینجا
بج وقت و در یک نامر بعد و فراغ حج در صد و صد و ست و در عمر خطیب تا ریح لغد گفته که وی همسار و دست سال
در ستاس الجوری گفته مولدین نه اس محمد بن ابی نوره و در هرات طوطوس شیخ طاشهری است بسیار علم دیکتاس
و حصیه سا کرده و من من مورانی حصار تصانیف من مقصور و محدود و قرات مذکور و ثلث و ثلث الی حدیث
و اد القاضی و در دآسی القرآن اسان مد و در حصی و کتاب الاموال و حرآس یا و کار است رحمة الله علیه
القاسم بن محمد بن یوسف الشیخ الامام الحافظ المحدث المخرج علم الدین ابی محمد بن العدل بهار الدین
الحافظ رکی الدین الزهرالی الاصلی ثم الشیخی الشافعی مولدین در همدانی الاوادی سه حشمتین است نامر و ده
قرآن کریم و تنبیه و مقدمه اس الحاح یا و گرفته در سه ملت و شصین را برید و در قاضی عمر الدین صالح است
علم حدیث داده و دست میداشت احزاب بسیار و دست و در بیج و در آن کرد و در اس الحرولی ابی عمر اس سلطان است
و مقدمه و در تنبیه و در طلب حد و حد کرد و سوی ملک و در و حکمت ملت بوده و در احاطه کرده و در و در
عمر حالی گردیده و در خطب صحیح خود کتبا بسیار نوشته و مرا می حس خود و شتیج خود و سی کثیر تخریج نموده و
خوانی خود ما اعیان شود و مدتی جلوس نموده و در معرفت تهر و تنبیه را در کتب حید و چهار حرا و مهر سایه

و ثبت او سبست و چهار جلد است در وی که کرامتین از خود نموده و او را با تاریخ هست که در آن از عام مولد خود که در وقت
 امام ابو شامه وفات یافته جمع نموده و صلوات را بر خاندان او جاری گردانید و مجامع و تعالیق او بسیار است
 در فقه و ادب تاریخی کرده که کسی بدان رسیده باشد شمار شیوخ او زیاده بود و نیز از کس است و با جازات افزون
 از نه از کس بگمان آن امر تریب که کرده و تراجم آنها نوشته و صدق احوال و امانت را سرفرستین قوم بود و صاحب دست
 و اتساع و از مردم فرائض خیر متواضع حسن البشر عید الشریع القزاقه با عدم الحزن آنقدر قرابت کرده که از روی اکثریت
 وصف نتوان کرد عالم بود با سواد الفاظ با علم و صبر و تود و عدم تکثر فضل خود هیچ فاضل انقیص نمی نمود بلکه خوا
 و فاسک بود و مردم ملاطفت می فرمود و در راه دوستی او بود و در سینه محبت او بعد خود مثل خود گذشت در سینه ثمان و شصت
 حج رفت از شیخ حسین فرگرفت اجدد چهار حج دیگر گذارد و کتب اجزای خود بر طلبه بیدل میکرد و در جمیع امور سمع می نمود و تصدیق
 شیخ شمس الدین فی سبب گفته بود المذی حبیب الی طلب الحدیث قال لی خطک لی شب خط الحدیثین فاشترقوله فی سمعت
 و تخرجت بی فی اشیا انتهی تولى دار الحدیث اشرقیه بود و در مدارس حاضر میشد تفقه بر شیخ تاج الدین چهار اکران
 و اصحاب وی کرده و با وی سفر نموده و قرائت را بر علی تجوید فرموده و شیخ خود را حدیث نوید و نفیس بود
 تعلق داشت کتب و عقار خود را بر صدقات وقف نمود چهارم در تجربه ستمه تسع و ثلثین و مسیح با تبه
 بفرستاد و چهار سالگی ازین جهان فانی بعالم باقی رحلت فرمود مردم بر وفات وی تاسف بسیار نمودند و در وقت
 قاسم بن محمد بن قاسم الاموی مولایم القطری الفقیه الحدیث بالاندلس در خبر گفته او را در وقت ستمی بسوی تفرقه بر
 حارث بن سبکین ابن عبد الحکم نموده مجتهد غیر مقلد بود و رقیقه بن محمد گفته بود اعلم من محمد بن عبد الله بن الحکم و ابن عبد الله گفته
 نیاز خود ما اعلم ترا و وی را از اندلس محمد بن عمر بن لباب گفته که از ائمه گفته روی عن ابی اسیر المنذر الجعفی طبقه ستمه و ستمه قیاسین

حرف اللام

ابو الحارث اللیث بن سعد بن عبد الرحمن امام اهل مصر در فقه و حدیث مولای قیس بنی فاعه و وی مولای
 عبد الرحمن بن خالد بن سافر الفهمی بود مجلس از اصحابان ستمه تفرقه سری سخی بود گفته از علم زهری شیخی کثیر نو شتم
 و مرکوب برید بسوی صافه خواستم باز تر سیدم که مباد این کار برای خدا نباشد با چار ترک داوم تا
 گفته اللیث افقه من مالک الا ان اصحابه لم یقبوا بگویند و غلش در هر سال پنج هزار دینار بود و همه را در صفا
 تفریق میکرد از کرامی اجداد بود و منصور بن سمار گفته نزد او آدم مرا برادرینا بخشید و گفت حکمتی که خدا تعالی ترا داده
 آنرا باینها نگاهدار این حکم را گفته در بعض مجامع دیدم که وی خفی مذہب بود و قضای مصر داشت امام مالک را
 او ظرف چینی پر از تمر فرستاد وی آنرا بر زر کرده برگردانید و برای یاران خود فالوده می ساخت و در وی دانه برنج نهاد
 تا هر خورنده را زیاده از صاحب خود حاصل نشود و ستم سال بود که حج کرد و از نافع مولای ابن عمر شنید گفته ولادت من در
 نود و دو بود و وفاتش در ستمه شمس و سبعین و ماله اتفاق افتاده در قزاقه مدون است و قبرش یکی از اضرار است چون
 او را دفن کردند و از شیخیند که کسی بگوید ذهاب اللیث فلا لیث لکرم مضی العلم قریباً وقت قبر

و هرگاه که ضرورت سرحد چشم میکشید در خانه می نشست می روی نمی آمد و سر بر کشیدن ابی علت مرض مکرر و سید
خاتم ایشان اوصاف بود و نگین آن سیاه و این آیت در وی نقش بود حسبن الله نعم الوکیل سطرف طلیه وی وجه افتد یاران
نقش بر سید فرمود او تعالی در کلام خود بجهت مومنین گفته قالوا احسبنا الله ونعم الوکیل چه است که مضمون این کلمه
تصب العین من نورش منیر من باشد و در دوازده خوان این کلمه نوشته بود و ما شاهد او چون پرسیدند گفت حق تعالی
فرموده و یولوا اذ دخلت جنتک قلت ما شاء الله و جنت من خانه من است خواستم که هر بار بخانه در آیم این کلمه را بخوانم
و بر زبان جاری شود خانه ایشان در بدین خانه عبدالمعین مسعود بود که از کبار صحابه است و جای جلوس و مسجد بنویس
مجلس امیر المومنین عمر فاروق بود میگفت من تمام عمر با سفیری و سبک عقیلی بهمنشینی نکرده ام امام احمد گفته این امر
عظیم است که هرگز از پیغمبر امام مالک میسر نیامده و در نه روی علمای فضیلتی بهتر از این نیست زیرا که صحبت سفها نور علم را
تیره کند و الا قلی بهمنشین ایشان تنزل از در و تحقیق بحضض تقلید و در دوازده خوانی در نفاست علم قدح میکند
محرر سطور گوید حق تعالی طبیعت را نیز برین خلق آفریده که هرگز در صحبت خیر علم اگر چه برای دمی باشد خیر نمی آید
و لیکن حصول آن درین آخر زمان عسرت تمام دارد و ناچار عرض کن ناممکن است از جلوت بجلوت میکند زانم و در طالع
این جز گوید از آن روز شب می آرم و باشد التوفیق امام مالک کسی از خود در آن آسا میدن ندیده و جلوت این کلمه
و باین همه کلام حق تعالی را در حسن خلق با او داد و خود چشم بر تریه عظیم بودند و درین باب عایت اتباع سنت و طریقه
صحابه را که میفرمودند هر ص طلب علم ایشان غالب بود و در بدایت طلب که سرایه طاهری چندان بنو و وقف خانه را کردند
چوب آفر و خسته در کار کتاب صرف نمودند بعد از آن بنیای ایشان هجوم آورد و فتوح عظیمه و داد این خلکان گفته و
قرارت عرضا از افع بن ابی نعیم اخذ کرده و سماعت حدیث از زهری و نافع موطا ابن عمر و محمد بن المنکدر و جماعه دیگر از
تابعین و تبع تابعین بنوده و از وی اوزاعی و یحیی بن سعد نقل گرفته و بهر اسیه الرائی نزد سلطان فتوی اوده میگفت
اگر کسی است که از وی علم آموخته که اگر دمی نزد من آمد و فتوی پرسید این چه گفتند در بدینه منادی شنیده که فتوی
این مجلس در هر را که مالک بن انس و ابن ابی ذریب فقط بدرجه اتم داشت میفرمود و چندین شده که چیزی را در حافظه خود
نیاورده باشم و باز آنرا فراموش ساختم ابتدا این سخن است در مجلس افتاده و تعلیم در عمر هفده سالگی بود و در آن ایام زنی عمده
در بدینه قضا کرد و سال چون در مجلس دست بفرج آن زن گذاشت گفت این فرج چه را که بود دست بفرج چسبیدیم
نزد و طلیح کردند دست از آن موضع جدا نمیشد و بعد از علما رجوع کرده چار کار جستند چهارم از علما رجوع فرمودند امام بن حنیف
گفت این جناله را حد قوف بر تریه همین که شستاد و در زدن دست از فرج جدا شد از آن روز و اما مستی ریاست ایشان
در آن زمان مردم مستقر و راسخ گشت میفرمود بدست خود و نیز حدیث نوشته ام این جمیع که از آن گزیده اصحاب اوست گفته و
در تمام مجلس افاده و اسامع حدیث یکطور می نشست و از انو بل نیکو و تا و با حدیث رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
و ایشان درین باب نهایت احتیاط بود و چون شخصی با طلب علم بدر برای او آمدی جاریه خود را میگفت برو و بر من که
فتوی سخنان حدیث اگر گفتی فتوی سخنانم هر روز آمده جواب فتوی او بگفتی و اگر گفتی حدیث سخنانم از ایشان نیاید

انکسار کرد و فرمود ایس کل الناس یقیدون فی کل عید و مردم سعادت او در جمیع کسان طایفه سعادت می کردند
 و گفته که وی آنجا بخت بسیار از چهره می داد و جمیع عصب مشبه او و الطلیعه و بر سر هر که قرار می یافت
 او را کشته تا آنکه کف جرات دایمی در حق او موجب غلظت و رقت می یافت و در میانند آدمی ملامت طاعتی
 داشت همیشه او در میان سیر از هر کس حال او که قدرت بر آن داشت ملاسمه در حدیث او و طایفه سال پسند و
 و جل بر دلیلی که پس از آنکه کرده وین با آنکه الهود و دله و در موطای او روایت می بیند موجود است از او
 در تروار معتقد و در حواصت سبعه و در بعضی که گفته شده است که ملک من انس سبعین موطا لاهل حقوی الم توفی
 عرض السطان در فتح السارحی شرح صحیح الداری گفته که عبد الرحمن بن عوفی گوید سبعین قوری امام است
 و ابو راعی امام و سبقت با ملک و نه هزار و امام است و گوید در هزار عالم درین حدیث معصیر الساس که سال لاهل
 اولی حدیث عالمی از علم من که اندیشه امام ملک است قاله سبعین بن عبید بن جهم که گفت که در میان
 و حضرت یکس که افتاد من بروی نوی ترا شد بر وسط و حط اعدایت رسول الله صلی الله علیه و سلم از امام مالک
 با و در سید مالک اسه هزار و یاد و او گفت که هزار من از سید سیر و آبی تا از تو استماع و علم من که امام گفت
 لا و از الدی که عالمی در سیر الرسول صلی الله علیه و سلم به و ما یسر که ان شئت فحمد و ان شئت فمد و او را می بیند
 و یعنی در تالعه من خوب کرد و ما در هر که عایشه و حضرت سعد بن قاص و دیده و وی در سعادت او دستا می گفت
 رد مالک بود که شخصی چهل شصت مسئله از وی پرسید در جواب می و دو مسئله از وی گفت غزالی گفته از او
 روی جدا و در بعضی که می ساختن توان کرد که نفس خود را قرار دهد من بایت که در هر تافعی گوید یاد کرد که عالمی
 فاک العلم التاقب ما احدا من علی من مالک الا و حضرت صاحب طایفه سعادت او را مع کرد که روایت حدیث در طایفه
 مکره کند و کسی از مراد ما می روی از سید مالک علی بن رؤس الا شهادت روایت کرد که نیست طلاق بر کرد
 ابو جهم از او را بر امام مالک ترک روایت نمود مالک گفته الحدال فی الدیر لیس شئی و غیر گفته هیچکس نیست
 در حق می گوید که مگر تمتع نفل پس بیکه در هر م او را آفت خرافت در سید مدی طایفه از وی پرسید که ترافا نیست
 گفته و لیکن ترا حدیث یکم درین باب بنیدم رعبه را میگفت سبب امر در راه با و در سید مالک گفت
 مردی آمده باقی تا اطلاع با او تو شنیدی منی مؤظافا فرمود ای امیر المؤمنین این علم را ستایم و این آمده و
 اعراض پس که در هر م و حواصت و لیل که درین دلیل خود العلم یوتی و الا یاتی با و در آن گفت راست میگوئی
 و اطلاع ما فرمود که در سید رفته همراه دیگران نبودند سابقا ام بسیار و بیشتر است این مختصری است که از آن
 علم او پس باب تصانیف میرا که اندر احتیاج مسالک کتابانی که از حدیث مروان المدنی و فی اللغو فی سید شریف
 و کتاب بابی فی العیسی بن مسعود الساقی فی الموقوفی مشاریع و سعید بن مسعود و کتابه و کتابه بنی الا را ملک
 الا امام مالک السید و فی دی هر که از مدینه بیرون رفت الا یکبار برای حج و دره العمد و مسجد آنحضرت در و در و
 درین حکایت حاکم ابو سعید الحسیدی در حذو القعس از قیسی آورده که گفت بر مالک در عرض موت او

از وی ندیدم پس امام احمد پیر را گفت شافعی کدام شخص است که همیشه برای او دعای بسیار بکنی گفت ای پسر من شافعی
 آفتاب است برای دنیا و آخرت است برای بدن آیا هست این هر دو را لعنت با عرض فرمودی الی است که شافعی
 مگر آنکه برای او دعا کردم و استغفار نمودم و بنی بن عیین گفت امام احمد را از شافعی نمی میکرد روزی او را استقبال کرد
 و شافعی سوار بود و وی پیاده در پس او میرفت گفت من را نمی بینی و خود پس او میروی گفت خاموش باش اگر لازم نیست
 انفعال بر من حسن بن محمد غفرانی گفته گیر شافعی در نیامده الا که احدی بنی نعل نزد وی بود و از وی استغفار و بیکرد
 و در عقب نماز با سیگفت اللهم اغفر لی و لوالدی و لمحید بن ادریس الشافعی خطیب در تاریخ بغداد از ابن جبر الحاکم آورده
 که چون ما در شافعی شافعی حامل شد دید که مشتری از فرج او بر آورده بمصر پیفتاد باز در هر پلده ازان باره نور سحر
 و صاب و یا تعبیر دادند که از وی عالمی بر آید که عیش اهل محقق با اهل مصر شود و پیوسته در سائر بلدان متفرق گردد شافعی گفته
 سوطا را یاد گرفته حاضر خدمت امام باک شدیم فرمود برای خود قاری بهر سران گفت من خرج و قاری امام سوطا را بروی
 از یاد خواندم فرمود اگر یکی بسته کار شود پس آن این غلام است سفیان بن عیین را چون خبری از تفسیر و فتیله آمدی
 التفات بسوی شافعی کرده میگفت که از این غلام یعنی کوکک پسر سید محفو طالب بن بوی بغدادی گفته در مسجد الحرام
 امام احمد را نزد شافعی دیده گفت که سفیان بن عیین در ناحیه مسجد حدیث روایت میکند گفت این فوت شود و
 فوت نشود ابو محمد خواهر را دیده گفته شافعی در یک شب چند بار میگفت تا جاریه برای چراغ بفرود و در سایه چراغ
 مطالعه کتاب میکرد بعد از آن میگفت چراغ بر دار و بگرد و فکر مشغول میشد از کلام او است اگر علما اولیای حق تعالی ندیدند
 پس میراد آخرت ملی نباشد ما اتحادند و لیا جابا لاطق مارون رشیدوارا گفت بمن رسیده که تو غذا بگاه میخور
 حکمت درین چیست گفت برو دت آب و طیب هوا و قلت فباب و جسم با ده طبع در میان اصحاب مارون گفت هذا
 بیت القصیده وی گفته آنچه علما را زینت دهد فقر است باقناعت و خوشنود بودن بآن صبر نمودن غیر گفته فقر
 علما اختیار می است و الا اضطراری ابو حسان یادی گویند ندیدم محمد بن حسین تعلیم ابو حنیفه را که تعظیم می کرد
 از اهل علم مثل تعظیم شافعی کند روزی شافعی نزد او آمد وی سوار شده بود او را دیده برگشت و در خانه خود برده
 تخمیکر تمام روز نشسته بچشمی الاذن آمدن امام احمد و تمام صبح وی گفت که وی کتاب بسط ابو حنیفه از این بیت گرفت تمام کرد
 و یک شب روزی حفظ کرد و علمای وقت صبح و شای بلای بروی کرده اند شافعی اول کسی است که در اصول فقه کلام کرده و آنرا استنباط نمود و با
 و اول کسی است که ناخن و صفت حدیث مقرر کرده و اول کسی است که در ابواب کثیره معروفه و فقه تصنیف نموده و قال الامام
 امام احمد گفته خدای تعالی برای مردم بر سر هر صدمه دی را میگمارد که ایشان اسندن بی آسود و کذب از رسول خدا
 صلی الله علیه و سلم و در اسن باله اول عمر بن عبدالعزیز بود و در اسن مائتین شافعی است تمام نشد و میراد
 ابو تور گفته عبدالرحمن بن حمادی ایشان را نوشته که برای ما کتابی جمع کن که در آن حافی قرآن با اقوال اخبار و حجت
 اجماع و بیان ناخن و منسوخ قرآن حدیث باشد پس کتاب را بر سانه وضع نمود و هم ابو تور گفته هر که در علم و شای
 شافعی بود علم و فصاحت و معرفت و ثبات و محکم دیده است آنکس در و غلوست وی در حیات خود منقطع القرب بود

چون عمر و عیسیٰ مگذشت امام احمد فرموده هر کس در سستی و غفلت و قناعت شافی را برگزیند او مستحق است که از
 گفته اصحاب بیست و هجده نود شاهی بگذرد و این پنج اسید را ساحت اردعای اوست اللهم یا لطیف یا ساجد
 اللطیف بی باحترام و التقادیر و این غادر میان علمای مستور را حیات و محرمیت مولدین و وفات المومنین
 در میان جمیع و تنالیم راجع است خفیه گویند امام شافعی بود تا آنکه امام با انفعال کرد شافعی گویند چون امام با
 ظاهر شد امام شافعی که در وقت مرگ بر سر وی رسید و پرسید چگونه مرگیدی گفت صلیح کردم مرگم
 از حال بار دنیا و دستار قناعت را خوانم پس مرا شایسته جام موت و رسیدن سدیهای وجود و وارد شدن
 روح بقالی و در گریه شد و انبیا و خود و بچای معصوم و معصومه را که بر جوار و جان او دو فاقه و در جمیع آن که
 سه اربع و دانهین و نهان در بعد عصر و در فراقه معصومی بدوین مدت قدر ترس یا رنجگاه است درج سلیان گفته اند که
 او گرفته بود که کمال تعجب دیدم و در جواب او را دیده پرسیدم که جدای بقالی تا تو دیگر گفت مرا کسی از راسا
 و لولوی و یک برس مبارک را و انعاما بیست شافعی گفته یدرم لعمریه و بیست سالی قصه کرد و علمای اهل حدیث و فقه
 و اصول و فقه و لغت و نحو و هر آن قاطعه رفعت امامت خداوند و در و بر و آهست غرض و محبت لغت و حدیث
 و طو قد و بچای و اوقات کرده اند امام شافعی را استعاره بسیار است میگفت در استادی امر را سلیح شاعر و گویند بسیار
 آرا تا رسیدم بسیار که بر بیاید مثل آرا مکرر و در عظیم دوری در سایه حاکم گفته است نه نودم و در چو یکس و من خود در وقت
 که گویند و گویند یا محمد یک گفته و دعای شریف هم را می بقول است که پیش از او ان یونیغ انصرفت صلی الله علیه و سلم
 را در حوائج یدم که فرموده یا عیسیٰ هم لیک یا رسول الله فرمود که ای قوم که منم را قوم تو فرمود و نزدیک من آبی و در یک
 همچنان کردم آن من مبارک خود مقداری گرفت مردان را و ان لب من من کشید و فرمود اصعب مبارک الله یک
 دیگر بعد از این فقه در من نمی و خطای رحمت و کلام عرفت و فقه و کلام جیل بر دام مالک بنتم و کلام مرستند
 ساسنی انظر شما منم بود و مالک او را سستی بود و رسید امام و جمیع گفتیم محمد گفتی محمد پیرو ترس از خدا و از رضا
 محقق باش در سستی که ترا شالی عظیم دست و در میان است محمد صلی الله علیه و سلم پس بی طاعت کردم او را
 تا از تحصیل علمی که بر او بود خارج گشتم و اعازت معصوم در وقت و داع گفت ای خوال بد رسیده که دعای انعام
 نوری در دل تو القافر موده است آرا انسا لکن ظلمت معصیت از استعاره شافعی شایین چند بیت و طم

ان الذي سرق اليك ايامك	احمد لاجرا ليدنو فوق	ايضا يدي كل امر تباع
والله يفتح لك باب معلق	واذا سمعت ما من جنة كاحوي	عودا فامرني يديه فصدق
فاد اسمعت بان محرم ما اتى	ماء ليس به دعاء من محقق	لو كان باكمل العلي لو جلاتي
نعم انظار السماء تعليق	لكن من رزق النحي حرم العي	صدان معترقا اني تفرق
ومن الدليل على القضا وكوبه	نوس للميت طيب عيتك	ول

كلما لدسي الدجور اراي نقص عقيل - واداما اردوت سلم اراي علما محلي

[illegible]

پس سائل بپرسید در احکام و احادیث و روایات که در حدیث خود خارج گشت و بخاری و مسلم و ابوداؤد و ترمذی و
 اندلسی و بیهقی و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 متوجه شد که حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 و هر ساد و السوی و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 کاری که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 سوال بود که حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 مسلمانان متوجه بودند که حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 کاری که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 و ناصر الاحادیس المصطفوی و ناصر المواریت الحمیدی القاسمی و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 صاحب صحیح حسن بدایمی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 و یاسید الحمیری و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 مثل خود و اسرار حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 آنکه حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 و استناد هر حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 روایت حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 مستحجاب گردان و حیرت برای آنکه حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 و در باره سالکی عظیمی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 اطلاع یافت که حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 بعد از آن در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 و قنوت حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 رحلت کرد و چهار ماه بعد از آن در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 عدد چهار صاحب حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 و خلافتی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره
 از حدیثی که در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره در حدیث خود خارج گشتند و بحاکم و مسند و معجم و غیره

و سختی و صاحب مروت و مستور و محتاط بود و در جمیع امور و تصدق بر فقرا می نمود و طالبان علم حدیث را رعایت
بسیار میکرد و بغایت قلیل الاکل بود چون بیمار شد اطباء گفتند که این مرض بجهت نان خشک خوردن عارض شده است
پس با لقمه شربت بمانان اختیار کرده و موی دست که نوبتی در نماز بود و زبور پخته و نوبت اورانیش نزد نماز را قطع نمود
بخاری را غیر این جامع صحیح کتابهاست مانند کتاب ادب مفرد و در فتح الیومین فی الصلوة و قرارین خلفه الامام الزاهد
و تاریخ اوسط و تاریخ صغیر و خلق افعال عباد و کتاب بیعتنا و جامع کبیر و کتبه و کتاب الاثریه و کتاب بیعتنا جدا
و کتاب علل و کتاب کبیری و کتاب بیوطانتهی کلام در بستان الحوشین نوشته حامد بن احمیل که یکی از محدثان عصر است
میگوید بخاری همراه بن در طلب حدیث پیش شیوخ وقت آمد و رفت میکرد و هرگز دوات و قلم و محبر همراه نمی برد و شست
و هیچ نمی نوشت اما در گفتیم که از این آمد و رفت چه فائده است چون هیچ نمی نویسد و آنچه میشنوی از یاد میرود و چو
باد دریا گویا می آید از گوش دیگر می آید بعد از شش ماه روزی گفت که شما بسیار مانگ کردید حال بسیار بد آنچه شما
نوشته اید و محفوظ دارید و مقابل کنید درین بحث تا یا پانزده هزار حدیث نوشته بودیم این همه از یاد خواندن گرفتار افتاد
بصحت میخواند که ما نوشته های خود را از خوانده اتو صحیح میکردیم بعد از آن گفت که شما می پندارید که من عبت سرگردانی میکنم
از همان روز یقین کردم که این شخص شریفی است و کسی با وی برابر نمی بخوابد کرد و از او در بخاری آگشت که میگفت من
امید دارم که مرار و زحساب از غیبت کسی نپرسد که هیچکس از غیبت نکرده ام و این نوع و تعفف بسیار عجیب است
بخاری را گاه گاه میل نظم بود و یکی در طبقات کبری این قطعه ابو یوسفی نسبت کرده

فخیم ان یکن موتاک بغلکم	اگر صحیح دایت من غیر سبقم
فخیم ان یکن موتاک بغلکم	اغتتم فی الف راغ فیض ال کفاح
ذهدت نفسا الصبیحة فذلک	

انتی لیکن مشهور است که بخاری گاهی شعر دیگری هم خوانده جز آنکه در روایت حدیث وارد است تا بشعر گوئی چندی
شاه ولی الله محدث دهلوی در بعض تالیفات خود نوشته اند که روزی در حدیث او کان الا بکان عند الثویان لانه جال
او بیل من بؤلا یعنی ایل فارس فی روایت لانه جال من بؤلا بلا شک اندا که میگوید و میگوید گفت امام بخاری درین حکم
داخل است زیرا که خدا تعالی علم حدیث را بر دست می شنود و گردانید و تا زمان ما حدیث آنحضرت صلی الله علیه و سلم بواسطه
این مر و مروا شده است و صحیح متصل باقی ماند شخصی از اهل عصر که با ایل حدیث نقاری داشت مانند حال اکثر متقدمین و معاصرین
پدر اہم الله تعالی طریق الصواب این سخن اخیر را نپسندید و گفت بخاری حفظ حدیث داشت نه علم دوی قوی بود و در
حفظ حدیث ضعیف بود و رفقه و فهم معانی از مخاطب آن عزیز روی باز کشید که فائده نداشت و توجیه بیان خود شد
و گفتیم که شیخ ابن حجر در تقریب میگوید محمد بن سلیمان امام الدینیانی رفقه الحدیث و این سخن نزدیکی است که متبع فن حدیث
کرده باشد بدین است قابل تشکیک نیست بعد از آن چیزی از تحقیقات علییه که منشأ آن بخاری بوده است و حاصل
لوای آن خیر بخاری کسی دیگر نمیبویان کرد و در آن باب شد انانی هر چه خواست بر زبان جاری ساخت و خواست هر چه
گفتند آنچه مذکور شد بغایت مفید است اما حافظ را گنجایش حفظ آن ندارد مگر آنکه حامل آن باختصار و ایجاز بقلم
منقبض میگردد و موافق است بخاری ایشان دوستانی با آن بقلم منقبض کردیم باید بدست که خطم به دست راصد سال از دست

انظر ان میسرش نمی تواند شد چنانچه اگر کسی گوید که فلانی قواعدی را که در قانون مذکور است انتقاد نموده است و آنچه
یاد گرفته ثابت شده از غیر آن مستثنی نموده است بطریق بدیهه است دانسته شود لاحتمال که جزئیات و کلیات قانون را
تفصیلاً مشاهده و نیز آنرا که گذشت از تعالی در سینه او نهاده بر نیکی را سنجیده است و همچنین اگر کسی گوید که فلانی در بیان
ابواب الشیبه تنقیح را انتقاد نموده است بآب و زهر است دانسته شود که عرض عرض عربیت و طریق انشا و شعر نیک و زبیدی است
آنها انتقاد میسرش آید از انجا که دانسته شد که بخاری این علوم را نیک و مرزید و اولاد و اساتید آنها استماع نموده و آنچه بآنها
یا حدیث صحیح بطریق سحر است یا دلالت ثابت شده از غیر آن چنانچه ساخته و کفی بذا که تفصیل و غوغا و اگر انصاف را
نکار فرمایم چنانکه از علمای تقدیم نمی یابیم که در جمیع این فنون محکم کرده باشد کلام ایشان چه تصریح یک فن است یا در
فن غالباً و چنانکه از مستقصدین نمی یابیم که در استلال از اشعار حدیث برین علوم بیشتر از بخاری سخن گفته باشد
و نیز انصاف را اگر کار فرماییم دانسته شود که احکامات این علوم از احادیث صحیح بر آوردن انتقاد نمودن کار عظیمیست
در شریعت و محتاج سرعت انتقال فیه و حفظ طرق حدیث و استحضار آن علوم تا آنکه امام احمد بآن همه تبحر خویش کار را
گفته است حاصلش اینست که از انتقاد مسفرن که سیر و تفسیر زهد باشد عاجزیم زیرا که اکثر آن برسل ضعیف نظری آید
بالر زاده کرده است بخاری در هر یک از این فنون اولاد جلیل از موقوف صحابه و تابعین و آنها را در ترمیم بابینش گردانیده و
و طرق استحضار احادیث در مسائل متعلق بآن تعلیم کرده است و طرق استلال با شماره انصوص خود اختراع نموده است
آری در استلال بخاری چند نوع است که محققین فقها آنرا قبول نمیکنند مانند استلال بر هر یک از اجزای الفاظ برای استنباط
و للناس فی ما یستفاد من مذاهب و در چنانکه است اینها که محل اعتراض و بعضی موافق نشده و باشد و نیز در عقده و اگر
سوء تریب تقریر او را در بیان می آید و بهش آنست که پیش از وی فن ترویج چندان ممد شده بود و اهل علم را از آن نظر
سطحی طایفه می باشد نه تروجم و ترتیب شعر شیده معانی را نباشد که وسفال در پاش رندی آشنایان را با این محکمه حاجه کار
استی با غلط محرم بطور گوید تفهیم بخاری و غرض فهم او در معانی کتاب است چنانچه است که پیچکی از منصفین علمای اخبار آن
نمی تواند کرد نمی که شرک کتاب و قدما و حدیث از ان زمان تا این زمان چنانچه کوشش و سعی و تطبیق تراجم ابواب با اشعار
ابواب کرده اند و نمیکنند و هنوز چنانکه باید بی بوجه و علل مراد مولف نبرده و لهذا اتفاق کرده اند بر آنکه وی در نقد و
ذکر من فهم مقاصد کتاب سنت بی نظیر کوشش عبدالحی دبلوی در ترجمه مشکوٰۃ قصه وفات او چنین نوشته که وی چون
از طلب علوم و رحلت بلاد و از دست مشایخ فارغ شده به بخارا که وطن مولد او بود باز گشت اهل بخارا تعظیم و تکریم فرمودند
او نموده یک فرسخ برای او استقبال کردند و قبایح خیام در آن فرسنگ برای او زدند و در راهم و ذناب و روی شمار ساختند
پس قی در بخارا بود و در رس احادیث و افتاده علوم شتغال داشته بعضی از اصحاب غرض حسد حاکم بخارا را بران برداشتند
که بخاری را استماع نمود که جمیع خود و تاریخ نگیر را بسیار تاسع این و کتاب از قونایم بخاری گفت من علم را نخواهم گذاشت
و از این برای مردم نمی برم اگر او را حاجتی هست نزد من حاضر شود و در مسجد من در سراسر من علم بشنود و در وایتی آنکه
دال بخارا استماع نمود که مجلس خاص برای اولاد او تعیین سازد که در آن مجلس غیر ایشان کسی نباشد و جمیع سخن

ابو یوسف و او شش سالگی در سنه ثانی یا اربع و ثمانین و ثلث مائست ماسرجی بفتح میم و سین
و کسره جمع نسبت بموسوی بن جده اوست که در فرائی نورد و بر دست عبدالل بن مبارک اسلام آورد و
ابو بکر محمد بن ابراهیم بن التندر النیسابوری فقیه عالم مطلع بود که در کوشش ابو اسحق فی طبقات الفقهاء گفته
تصانیف کرده و اختلافات علماء کتب بسیار که مثل آن تصنیف نشده و محتاج شدند بسوی کتب و موافق و مخالف
نمیدانند که گفته اند که رام کس گرفته از کتب مشهوره او در اختلاف العلماء کتاب الاثران است که کتاب الملبس و الکبر
من الاثران و بهی و اختلاف العلماء و نقل از ابراهیم ایضا و که کتاب الاما جم و بهی و صغیر قوی بکتابه سنه تسع و عشتون
در کتاب الخیرین گفته اند او را شیخ الحرم که گویند بجهت مجاورت حرم و اشتغال بتعلیم علم حدیث در آن فقه معتبره و کتابها
او داده وقت بود او را است کتاب التفسیر و کتاب السنن فی تصانیف او مایه اجتهاد و تحقیق است و علم فقه و فتن
مانده و دلیل و خود معتبر بود و تقلید کسی لازم نمی گرفت و در علم حدیث شاگرد محمد بن سیمون و روح بن سلیمان و محمد بن اسماعیل
و محمد بن السدین و کلام و دیگران که حدیثین است و سیاطی و محمد بن یحیی بن عمار و ابوبکر بن قری و دیگران که حدیثین و دیگران که
آنوزید محمد بن احمد بن عبدالل بن محمد المروزی الفاشانی الفقیه الشافعی از ائمه اجلاس است حسن النظر
بزرگ و حفظ مند است او را در منصب جوه غریبه است فقه از ابی اسحق مروزی گرفته و از وی قفال مروزی اخذ نمود
و در بغداد آمده حدیث کرد و در اصفهان و محامل از وی شنیده باز بکر رفته و هفت سال مجاور ماند و در آنجا از فقهی تبحر
بصیحه بخاری نمود خطیب گفته ابو زید اهل بن وی هذا الكتاب ابو بکر بن زید گفته از نیسا بوز تا که چهاردهی بودم شنیدم
که ملاک بروی خطای نوشته باشد و احمد بن محمد عامی گفته ابو زید را شنیدم میگفت رسول خدا را در یک نجواب دیدم گوید ابو بکر
علیه السلام را میفرماید ای روح الله ادا وطن بمرا و ادا باش در اهل امر فقیه بود و بر هیچ شی قدرت نداشت در رمای شدید البر
بی جرمی ماند چون او را گفته فرمود مرا اعلی هست کما ز پوشیدن محشون منع میکنند مراد بدان فقر بود و بخواست
بر باطن حال او مطلع شود بعد و دنیا را آخر عمرش بروی ر و آورده در مالیکه دنداننش فروخته و نمیتوانست آنچه
بدان خایه و جاسوس از وی باطل گردیده نیست را منع طلب شده میگفت لا بارک الله فی اقبلت حیدر لا تاج الاضواء
الجن کما گفته و در فکر تنی نه از حکایت اربابنا بعض الفضلاء و قد اثری و صارت له نعت و هو فی شرفنا و فی نظم

ما كنت ارجوه اذ كنت ابن عشرينا	ملكته بعد ان جاوزت سبعينا	تعلیف بی من بی الا تراك اغزلة
مثل النصول علی کتابان یبوینا	وخرت من نبات الروم برائعه	یکلین باحسن حور الجنة العینا
یغزنی باسار یع منعمة	کما ذنق من اطراف کینا	یردن احیاء معیت لاجرا العینا
فكيف یحیی منی صا صا صا فونا	اقالوا انینک طول الببل یقلقنا	فما الدی قششکی قلت التما کینا

وفات ابو زید روز پنجشنبه سیزدهم حجب سنه احدی و سبعین و ثلث مائت بوده ✽ ✽
ابو عبداللہ محمد بن سلامه بن جعفر بن علی بن حکمون بن ابراهیم القضاعی الفقیه الشافعی قاضی مصر بود از طرف
ایلی مصر و بطریق رسالت از ایشان بر مرقه حمیدی از وی روایت دارد و وی احادیث از ابو الحسن بن یحیی و ابوسلم

بن محمد بن احمد کاتب و ابو محمد بن الفاس کرده محمد بن رکا بن سعید و خطیب بغدادی و عبد الحلیل بن سنان و شیخ ابو
 سعیدانی گفته دی محم که در آورده حسن و اربعین و اربع مائه صاحب جید تدبیر است بسیار کمال است
 بکمال و مناقب الامام الشافعی و آثاره و کمال الاسامع الامیاد و تواتر ارجاع العلماء و کتاب خط مشهور و کتاب
 معجم التبعیه و کتاب مستور و کمال و تاریخ محقق که مشهور است از علم القضاة است قریب سبع هزار بود و در این
 تاریخ و جود بطریق اختصار جمع کرده و آن کمال ذکرش در کمال کرده و گفته که آن متقیانی در حد علم و دانش در سه
 اربع و خمسين اربع مائه مصنف و ده قصایدی در تفسیر کفایت است و قوی باشد که اربعین حد است قبول از حد و الاثر الله
 محفل بن عبد الله بن ابی کریم عبد الله بن عبد الرحمن الحافظ العلما ابو عبد الله القضاة السلسی الحاکم الادب
 المعروف باسم الامام و در سه حسن و تسعین و خمس مائه متولیده حمایت داشت بهجرت و در ابد حسن و اربع مائه کرده عالی
 و اعلی بودت تصویر بود در حال عالم بود و تاریخ امام بود و در عریضت فقیه حسن اصاری مصحح در ابعث است و شکی بود
 صاحب ریاست اعیان و است و محفل و اول و در ابعثات اوست تکمله صلا لایس کوال و کتاب تحت القادوم و کتاب
 ایاض الرق در بولس بر دست حاکم آنجا متقول شد بسیار که در خیال می جروح او و متق عصا از وی در آمده
 و گوید حسن اعدای او و گوئی نزد صاحبش کرد و گوئی تاریخی نوشته و در این و حق جماعتی کلام بود و کمال او را بطریق
 احساس الی که گوید و غلام بود و در گفت معلوم بود و هر جا که می گذشت این در سه تمان و خمسين اوست

اتفاق افتاده از اشعار اوست		نظم	
شفاف الدل	احسن	ابی ما اودع	عسده
دیم یومی	عن احواله	اسراف احمی	من صعد
و کلا الحسن	و امره	اواکاه	السحر یؤید
مستطوم الحد و مؤخره		یکسوی السقم هر چه	
فی وحدنه من نعمه		جرعوا دی مؤقده	
متدالی الخطی من نور		انری لا محال تقعد	
و کرد و کب فی قوالت الوقیات		

محفل بن احمد بن محفل ابی کریم خمس الایمة الحسری عالم فقیه جمعی است در سه اربع مائه متولیده و در سه
 الی جنبه صلس بود و همراه پدر برای تجارت بعد و قدوم آورده در سه اربع و تسعین و اربع مائه در گذشت حیرت
 الصحن و سکون حاتم محمد بن ادریس حسان است خمس الایمة حلو الی دیگر است نامش ابو محمد عبد العزیز بن احمد بن
 من صالح الحارثی است و شمار او در محمد بن بوده قاله فی حقیقه العقی و ویانش در سینه تمان و تسع و العزیز بن
 در مکه کس اتفاق افتاده و اراحا شمار اقل کرده و من نمود و حلو الی نسبت است اسوی حلو الی بنهم جا
 و سکون لام نام شهری است و هم و بدل پس هم گوید نسبت بهوی سبج حلو و الیکس برین نقش دیر نصیح است
 انوال العصل محفل بن محمد بن احمد العزیز الحاکم التوسیدار و قضاة جمعی است کتاب المعتقدی و می مؤلف
 سر را اوج دست و روشی او بود و بهر که کرده و در کتاب الحاکمی مسطور بود و جامع محمد بن احمد مؤلف مخد کمر
 و مطول محمد را در حرات یک است اما برای من چه کردی گفت فقوا را که سلبه دیدم با چار صد کرد و کمر بود و هم
 در دست نه گفت قطع که ترا شد ای اعلی چنانکه است مر قطع کردی پس در بند و مر و تحت قتل از طرف اراک مبتلاست

والمطلع فجر الزمان لاوت سیکر شنبی باز شد و در توحید یابین گیت رسید فاذا انفتح فی الصور فلا انساب بینهم یومئذ
ولا یسا لون ناد صبح بین یابین باز خواند امام نووی بسوی خطی نوشته در آن یابین بیت بود بیدیت
لکل زمان واحد یقتدی به و هکذا زمان انت لا شاک فیها از فاضل طبع اوست قطعه

تفتت ان الشیب عاجل لعیق
واخذ من عصر الشیب وقاره
واخذ من عصر الشیب عاجل لعیق
واخذ من عصر الشیب وقاره
واخذ من عصر الشیب عاجل لعیق
واخذ من عصر الشیب وقاره

وما تشددت العیش حتی یجهاها
اذا شاء روی سید کل بلقع
وفیها شیوخ الدیر والفضل
فقم وایغ واقصد باب نوافذ افزع
واسعی اذا ما کنز لطلوع وقفی
اروح واغدی فی ثیاب المضع
فکرمین ارباب الصلح ورجال الساع
اذا یجشوا فی مشکلات یجمع
من السقم المرذی بمنصب احد
واما تلقی غصته المستجوع

بالحمد اکثر علمای حق این فن شریف اجماع دارند بر آنکه هر کس از زمان صحابه تا زمان
شیخ در معالی حدیث اقتدر بر ترقیق و اسمان ننمود که این عزیز بعل آورده و هر کراشاد این مقال مطلوب باشد شرح او کرده
بر قطعه از امام نوشته است با معان نظر معاینه نماید که چه غرور و وقت نموده در حدیث بر این عازب رضی الله عنه امرنا
رسول الله صلی الله علیه وسلم و نهان عن سبع چهار صد فائده استنباط نموده و آن همه را بتقریب شایسته ادا فرموده
بزهاده اند خیر اوی و بظهور علم حدیث و اهل آن سباله تمام ننمود و اهل نیار او در نظر او قدری و وقعی نداده بودند در حق او
بر جمیع کتب این فن شریف داشت و اکثر مدیون و مقروض می بود بسبب خریدن کتابهای این قرن او را حق تعالی شرف عظمی
و قلوب کشف و قرائع و حوادث هر دو برابر عطا فرموده بود چنانچه ملازمین مجلس او درین هر دو باب فتر و فتر از آن فرگوا
حکایت کرده اند و موضع بود روزی شخصی پیش او آمد و گفت که من نزد ویشی جا بل فتم مراد نماز و سوا و فی خطر
بسیاری آید و رنجیده میشوم آن در ویشی در جواب فرموده تسبیح بر آن دل که در وی غیر خدا بگذرد بسبب این حرف
قلت و سوا من اکل کشت شیخ این ترقیق العید گفت این در ویشی جا بل نزد من بهتر از هر رفقیه است
را تم حروف و گوی بعضی از متکلمین فقها و درین سخن او در او یقین نهاده و گفته اند که این بجز از حدیث صحیح نیست انچه اعدا

ابوبکر محمد بن احمد بن الحسین بن عمر الشاشی الاصل الفارسی المولد المعروف بالمستظهری الملقب بفخر الاسلام الفقيه
 فقیه وقت بود تفقه بر محمد بن سیدان کا زرونی کرده و بغداد و رفته لازم شیخ ابوالفتح شیرازی گردیده و کتابهای بسیار در الصیغ
 سؤلف می خوانده و در روی امام الحرمین و در مسئله حکم کرده و بر وجه خوب در عراق برای فقه متعین شده و ریاست افتاد
 یومی منتفی گشته از تصانیف اوست علیه السلام فی العلم فی المذهب بعد در روی اندیشهای با اختلافات و در هیچ جمیع نموده ظاهر
 نام که وزیر کبریا شیخ فقه را تالیف کرده بود و در بغداد و متولی تدریس مدرسه فقهیه شده بود تا وفات خود روز در مجلس درس
 چنین که در شمسیه را گردید و این سخن تکرار کرد خلت الدیار فستخیر مسوح ومن العناء تفردی بالسؤدد
 این سخن کان گوید و انصاف منه و اعتراف من بقدره بفضل و الاحسان لوفی یوم السبت محاش شوال صبیح و خمس و ثلثه
 محمد بن احمد بن عثمان بن قایماز الشیخ الامام العلامة شمس الدین ابو عبد الله الذهبی حافظ الاموال و لایزاله
 متقن بود در حدیث و رجال و فقه ناظر بود و در احوال آن عارف بود و ترجمه تاسو ابیات ایهام در تواریخ ایشان بسیار
 و بسیار کتاب الفقه بخشیده و در تصنیف آثار فرموده و مطولات را در تالیف مختصر ساخته شیخ کمال الدین بن الزمکان
 چون تاریخ کبریا که سسی است بتاریخ الاسلام چرا بعد جز و اوقف شده گفته این کتاب جلیل القدر است آن در مجلس
 و کتاب تاریخ النبلاء نیز بیست مجلد است و از تصانیف اوست لدول الاسلام و طبقات القراء و طبقات الفقهاء و مجلد
 و میزان الاعتدال سه مجلد و المنبیه فی الاسماء و الانساب یک مجلد و بناء الرجال یک مجلد و تهذیب التهذیب یک مجلد
 و اختصار سنن بهی بنیج مجلد و تنقیح احادیث التعلیق لابن الجوزی او استخلی اختصار المحامد المتقنی فی المعنی فی الضعفاء
 و اختصار ما استرک الحاکم دو مجلد و اختصار تاریخ ابن عساکره مجلد و اختصار تاریخ خطیب دو مجلد و توقیف اهل التوفیق
 علی مناقب الصدیق یک مجلد و نعم السمری سیره عمر یک مجلد و التبیان فی مناقب عثمان یک مجلد و فتح الطالب فی اخبار
 بن ابی طالب یک مجلد و مجمع اشیاخ و دران یک هزار و سه صد کس و ذکر نموده و اختصار کتاب الجهاد لابن عساکره یک مجلد و ابعاد الموت
 یک مجلد و التلبید فی عددا اهل بدر و او است ترجمه اعیان برای هر یک مصنفی قائم الذات نوشته مثل ابی رابعه
 و سیکه جاری بطبری ایشان است و لیکن همه را در تاریخ العلماء و النبلاء داخل نموده و کوهی بجاه رجب الاول سنه ثلاث

وست مائه بود و از اشعار اوست قطع هـ

فاخلی موضعاً لو فاة مثله

وقال ایضا قطع

و هذا من نصب الخلاف جهالة

فما جازى بأحسان لانی

العلم قال الله قال رسول

بین الرسول و بین ابی فقیه

ارید حیاته و یرید قتله

ان صحیح و الا جماع فاجحد فیه

توفی سنه ثمان و اربعین و سبع مائه

محمد بن عبد الواحد بن احمد بن عبد الرحمن بن سبط بن الحافظ الحجة الامام ضیاء الدین ابو عبد الله السعدی الدمشقی

الصالح صاحب التصانیف در دیر سبک در سنه تسع و تسعین و خمس مائه متولد شده و لازم حافظ اخبار الغنی گردیده بود

مخرج کرد و قرآن حفظ نمود و تفقه کرد و او را در حلت بسوی مصر نمود و در سنه خمس و تسعین و آنجا شنیده بغداد رفت بعد موت

ابن کلیش از ابن الجوزی سماعت نمود و داخل بهدان شده بدشوق برگشت بعد ست مائه و روز وفات فزونی صفا

محمّد بن سنان و کتب عمود کرده است اسما ساحت نمود و محفل موصول بود و ما علم کنه و وصل کنه عیون مشرقی فرموده و این
اصول العیون هم ساید و نیز از و سجا و هم که تسبیح یک رستقال شد و مقصودت یرواحات حافظ صلی و تحفه
و این قهری و خلقی که از او احارت او حال الدین مری گفته بود علم من الحافظ عبد العلی از تصانیف او است که الا حکما
سه مصلحان الی اعمال یک جمله الا احادیث المحاربه و نمود و حرکات صفتة الحیة و الابرار کما یساق اصحاب الحدیث
الشیخ من سلاصحة و غیر ذلک را با طبع مطهری مدرسه سا کرده و اهل حیره و ارباب اسانت نموده و آردار از حد
گرواید که سجد در آن وقت فرموده الی الان ما حفظ عبد العلی فاس الحاحب و اس سلام بود و یکس در کتب الحیة
نوست ما را از تاریخ حرمه و شی که تیرا را در گذشته و دانش در سه ملت و اربعین و ست مائة اتفاق افتاده و
عجل من محمود الحسن بن هبة الدین محاسن الحافظ الکبیر محمد الدین بن النجار السعدی صاحب التاریخ
در یقینده منه ما و یعلیه من مائة ولادت مائة شمع که اس کلید باب البجوری و اصحاب باب الصید و جماعه از
اهل علم دارد و او را رحلت و اسعد است بسوی تمام و مصر و حجاز و اصحاب عراسان و مکر و هرات و سیار و سیل
سیار نموده و اصول سساید و ابراهیم آورده و تاریخ طحیث علی نوشته و در آن روی هند را که نموده و این تاریخ
او در سنی مکتوب است لالت ارد و ترجمه و درین سال وسعت حفظ و بی نو و اما مقفه تحت بقری خود و حسن الحاضر و کشش اصعب
متیحه و استقلال است در هر تاریخ است و هبت سال در مکر گردار میوه و او را است کتب القمر المیر فی السید الکبیر و
در هر صحنای ماعد و مات و ذکر نموده و مکتف و محتلف در آن ذیل بر اس ماکو لا نوشته و شفق و محرق و بسته
المحدثین الی الاماء و السلفان کتب عدالی و کتب تحم و حمة الناطقین فی معرفة التابعین و الکمال فی معرفة اصحاب
الدرة النیمة فی احصار المندیه و در سته الوری فی احصار ام القری و عر العوائد و در ستتر مکتف و سابق و الشا
یا قوت در مضم الا و ما گفته استدی لنفسه

عقلی و دموع العین تمیض	مالی ادر الحریبا باکیا اسعد
صلت ابی سعید الدار عن وطن	و خلق الکف الا حبا قد عجز

و قائل قال يوم العيد لی در ای
کان قلک فیه الساکت ستر

فصل بن یوسف بن علی بن یوسف بن حیان الشیخ الامام الحافظ العلامة فیه العصور شیخ الرایان امام النجاشی
ابن الدین ابو حیان العرطی قرآن کریم را در روایات حواصده و حدیث سلما و ادلس حریر و افریقیه و قمر اسکندر فی الا
و حمار تسبیح و اجارات شرافت و اوراق عید و کحاصل ساحت و در طلب اجتهاد و نموده و تحصیل کتبات کرده بر
طله او کیا حلی قوسه میفرمود و توظیم ایستادن سکر و صاحب نظم و ترست و شغلات عیبه دارد و در نقل خودت
و در قول خود و محرجت مار و ملعت و صا بط الی اط او و اما صرف و تحویر در آن امام دیاست و تحسیر و حدیث
ید طلی و آهسته و در سروط و فروع و تراجم و طفاقت و تواریج و حوادث و تقیید اسما کما من خصوصامعاریه و موا
لمعط ستان ارا مال و ترجمه و ترفیق تعجیم و سنگاه قوی و آهسته حسن العصر ملح الوضطر الملو شرب محرم و نور الی
مولد او در مکرط و شهر و سه اربع و سیدین است مائة نموده الی الحسن فاید بن اس الصانع و خلقی بسیار شیخ و او مید و

از بهار بن النحاس گرفته و در نحو بحیات شیوخ خود قدیم شهر گردیده و آوازه او بسیار دور دست رسید تا که بعضی از وی فرمودند
کتب مشهوره تا ایضا و ستات فی صفر ستم و سن اربعین و سبع مائه بالدار المصری و ثاب الصلاح الصفدی بقوله

مات اتار الدین شیخ الورع	فاستقر البارق واستعبدا	ورق من حزن نسیم الصبا
واعقل لا اسوار کما سدر	وصادحات الایات فی یوحا	رشته فی السبع علی حرف ودا
یا عین جودی بالدموع النی	یروی بما ماصه من ترے	واجری دما فاحطبه شانه
قد اقصی اکثر ما جرے	مات امام کان فی علمه	یوی اماما و الوادی من ورا
امسی مادی للبالام فردا	فضمه القبر علی مات سدر	یا اسفا کان هدی ظاهرا
وعاد فی تربینه مضمر	وکان جمع الفضل فی عصره	صح فلما ان قضی کثیرا

الی قوله فظ	ان مات فالذکر له خالد	یحیی به من قبل ان ینشرا
حاد ثری واره غیث اذا	مسا به بالسقی له بکرا	ونخته من ربه رحمة

و بی طبعه فکرمه اسید طی فی حسن المحاضرة بما هما به

قطب الدین ابو بکر محمد بن احمد بن علی المصری المعروف بالقطب القسطلانی در مصر بسند

اربع عشره و ست مائه متولد شده و تفقه بنوده و فتوی داده و علم و عمل را جمع کرده و در ریث و تصوف بهیجا

پرداخته و متولی شیخه دار الحدیث کالمیکشته در محرم سنه ست و ثمانین و ست مائه در گذشت و در حدیث

ابو عن شعیل بن عثمان بن ابراهیم الدمشقی و الی قضای صرب و دما هشت سال بعد احمد بن بلولون سرانجام تقیم کرده

بعد قاضی دمشق شد و در هشتاد و اخی را در انجا داخل کرد و قضات انتخابان حکم کردند بعد از آنکه غالب بر انما بود

او زعی بود در احکام توقف شدید میکرد و کول بالغ و کریم بود و قوی سنه اثنین و ثلث مائه پسرش ابو عبد الله حسنین

هم عارف و بقیه بود و در کریم قهقاری صر و شام بوی تعلق داشت و زید و نخی در سنه چهل و سه ماله در گذشت

آین المقدسیه العدل المنزه الدین ابو بکر محمد بن الحسن بن عبد السلام القیمی السفاقی الاصل الکنته

شاگرد حافظ سلفی ست اورا شیخ ست که حافظ منصور بن سلیم تخرجش کرده مات فی سنه اربع و عیدین ست مائه

محمد بن احمد بن عبد المادی بن عبد الحمید بن عبد المادی بن یوسف بن محمد بن قدامه المقدسی الحنبلی شمس الدین

یکی از اذکیا بود و سنه خمس و عیدین و سبع مائه متولد شده و قیل فیها و قیل بعد از او سماعت از تقی سلیمان و طعم

و ابر بن حد و طبعه ایشان بنوده و تفقه باین مسلم کرده و شیخ الاسلام تقی الدین بن حمیه آمد و رفت میکرد و ما هرت

در حدیث و فقه و اصول و عربیت جز آن مصدی گشته و عاشر کان آیه گشت اذ القیه ساله عن سائل ادبیه

و نوار عریضه فیخ رکاسیل و کنت اراره یوافق الحری فی اسما و الربال ویر و علیه یقبل نه و ذی بی و جمیع خود گفته

النقیه الباریع المصری الجود و الحدرث الحافظ النوی الحاذق و ذوالفنون کتبه بانی و استغفرت منه و این شیخ کنته کان

حافظه نامه ناقد احصل من العلوم بالاسلفه الشیوخ الکبار بریح فی الفنون کان حلیا فی العلم الطریف و الربال

حسن الظن مع جمیع ائمه حسنیه گشته در صدریه و قضاویه و س گشته و صدر آحاد و دومی گفته انقیست است اما اولی
 سه کتاب الاحکام آورده است و محدث در حدیث و آثار از امام احتساب نموده لغایت حدیث بر احتساب
 تعلیق اس قدر می فرموده و بر آن آورده و محرم صاحت و مترجم تفسیر و محدث او را اسفاقت است اما بحیان ما
 اعتراض او بر آن مالک القیه غیره کلام است اما فادیت مختصر اس الحاح تخرج کما العلل بر ترتیب کتب فقهیه
 سه دسته لیکن کامل گفته و او راست در درستی و در رد او بر اس تمیز فخر شیخ گوید و شاید اس و بهمان کتاب
 مشتمل باشد اما مالک علی بحر السک که فقیر بر اس طبع شده و در شرح و تفسیر و در هر کتابی و در هر کتابی
 و تحقیق شد زیارت فخر و شرح برای آن حق این است که مسلک آن کتابی درین باب الی الآن دیده شد دلالت دارد
 بر سعت علم و کمال الطیاع و بهایت اهتمامت فی حق و صحت خامنه و وقوف مع الایضاب او و المبدء و همی گشته
 اما صحت نه الاوقه است قدرت سه و چون می بخرد اسفاسیا و از آنعالتن کرد و ترجمه او از ده جامه بسیار شد
 اما آنکه شمارش دشوار است و کرد و لک الحافظ اس بحر العقلا فی حق الذکر الکامنه فی احوال اهل المناء الکاس
 انونکه محمل اس علی بن حسن المصری بر تفسیر المعائن الحافظ الامام الحوالی الموصلی الاصل العبداد
 المولود و المعشای عالم بود و فخر تفسیر و تفسیر کتابی تصنیف کرده که ما مشتمل بر تعداد صد و بیست و هجده
 فی عربی القرآن المصحح فی القرآن معنایه و صد العقل و المساک و هم المناسک احار القاس و دوم محمد
 و دلائل السوءه و الاواب فی القرآن غیره و سمر سترق و عرب بسیار کرده و در کوفه و مصر و شام و حیره و
 و حال و حرات اس و او را الهجرات نموده و در حدیث می نماید سیرت اس را بشود و چون که او مشتمل بر حدیث و حدیث
 کال یکدب فی الحدیث العالم علی القصد و ایت و ارجاعی را را حقه علم است و او می جماعتی را و می جماعتی را
 کل حدیث کفایت بسیار و لیکن تفسیر حدیث جمیع ولادت او در سه حسن است و تفسیر با تفسیر و وفات در
 شتم سوال سه حسین و قبال امین و ستمین و ثلثه و لغات سبت و سبوی که مقوف و حیطان غیره بر اسفت بسیار
 حوز می در صد امر خود تا طایرین صحت میگوید بهمان معروف شد سیوطی گفته جمیع السالک و اما علی و الدار
 مقس الدار ابو عبد الله محمد علی بن ابی کریم اس سفت حیرین القیم الرعی الدستقی العنلی الامام العالم
 الکامل العبد الاصولی النحوی المعسر المحدث الحافظ المحدث المقنع المشکک تولد او سه احدی و تفسیر و سبت است
 ساعت برقی الدین سلیمان بن ابی کریم عبد الزکرم و شیخ الاسلام سنجیه خراسانی و تنهاب الدامسی العار و فاطمه حدیث
 و عیسی الطعم و اس التبریزی و تفسیر اس مکتوم و عامه اگر که اس را مودود اس رحمت طقات خود گفته در مدینه و مدینه
 و دعوی داده و بارع گردید و در علوم اسلام نفس کرده و سارف بود تفسیر و اصول دین و لغاری و فیهما الیه المستفی سالک
 سجدت و معانی و فقه و دقائق استنباط اس را لایحق فی و لک و اما لود و فقه و اصول و حریت و ادب و فیهما الیه المستفی
 و سبت ساحت علم کلام و علم سلوک و کلام اهل تصوف را و سارفت و قالی ایسان او را در هر کتابی از هر کتابی
 ساحت عبادت و تفسیر و طول سلو و آرایت قسیمی و قاله لرحم که و شمع بحث است اما سارفت و فیهما الیه المستفی

و اطراح بر آستانه عبودیت اوست ندیم مثل او درین امور و نه وسیع تر از وی در علم و نه شناسا تر از وی بمعانی آن
 و سنت و صفات آن ایام نیست و بی خصوص و لیکن مانند او در کار او دیده نشده بارها گنج گزیده و مجاور که مخطی مانند
 اولی که از شدت عبادت و کثرت طواف او تعجب بودند زیاده از یکسال لازم می آید و قبل از موت او بود و تمهیداتی
 طویل بود که در سنت بروی سماعت کردم و از دیگر تصانیف او متعجب شدم خلقی پیش از وی اخذ علم نموده و در
 شیوخ او آنکه بر فضلای ما تعظیم و میگردند و نقل از وی نازیده این جبار الهادی و غیره از شاگردان او و اینها
 بر آن الدین زرعی گفته ماتحت اویم السماء و وسیع علمانه در رساله صدریه درس گفته و در جزیه مدنی نامست نحوه
 و آنقدر بدست خود نوشته که بسبب کثرت وصف نتوان کرد در باره علم و کتابت مطالع و تصنیف و اقتضای کتب
 شدید المعهود و آنچه وی از کتب برجیده هرگز خیر او حاصل نشده بارها ممتحن شده و بمرات اندا داده شده و او را پیش تفتی
 بن تجمیة درمۀ اخیر در قلعه جدا زوی حبس کردند درین مدت مشتغل بتلاوت قرآن بهتر بود و تفکر بود و خیر کثیر از آن برو
 مستفیع شده و از ادواق و مباحث صحیح و غایب عظیم او را حاصل گشته و بسبب آن بر کلام در علوم اهل عارف و دخول در
 غوامض ایستاد و سلسله گشته چنانکه تصانیف او متکلی نیست بدان بیانی و ازین قید بعد موت شیخ او ابن تجمیة شد انتی
 ابن حبیب حافظ ابن حجر عسقلانی در درک آمده در ترجمه وی نوشته که عربیت را بر این الفتح و مجر توفی خوانده و فقه
 بر محمد خراسانی و ابن تجمیة پدید آورد و قرآن و حدیث و سبکهای بود این علم از وی فرا گرفته و در اصول بر صحنی پهنی و آئین شناسی
 جری البخاری اسع العلم عارف بخلاف و مذاهب سلف بود و کتب ابن تجمیة بروی غالب شده آنکه در هیچ شی از اقوال او
 بیرون نمی رفت بلکه در هر آن انصاف را می نمود و اوست عهذب کتب و ناشر علم او بود و او را حفظ وافر نزد امای مشر
 و عقیده و نقل شد با ابن تجمیة بقلعه ای ایانت و طواف بر شتر و مضروب شدن بدیده و چون می بمر در مالیش کردند و کان
 ینال من علمه و حصه و ینالون منه تجمیة و در حقش گفته محبوب مانند مدتی بسبب انحکار او شد و در ابرای زیارت و تخیل
 و مستعد رشد برای اشتغال و نشر علم و لیکن بحسب برای خود بود و جری بر امور مذمت ملازمت و با بن تجمیة از زمان
 عود او از مصر تا وفاتش بود و ابن تجمیة ملازم اشتغال بود و روز و شب کثیر الصلوة و التلاوة و حسن الخلق که از او
 بی حسد و حقار جده گفته نمیشناسم در زمان خود از اهل علم کسی را که اکثر عبادت باشد از وی نماز را خیر از سبک او
 و رکوع و سجود را حمته بنمید و برای او بسبب سلسله اطلاق قصد او میکردند تا آنکه میان او و میان ابن سبکی درین باب
 روداده چون نماز صبح بخواند در جای خود نشسته ذکر خدا تا باین رشدان روز میگرد و میگفت این خدای من است
 اگر کنم قوامی من ساقط شوند و میگفت بالصبر و الفقر تنال الامانة فی الدین و غیر میگفت لابد للسالک من بهیه تیسیرة و ترقیه
 و علم بصیر و یدیه و کتب موع بود تا آنکه چندان بهم رسانیده که حصر نتوان کرد حتی که اولاد او بعد از وی زمان طویل
 از او فرشته بصیرت او در نزد سواهی کتب که آنرا چیده نزد خود و تهنیدی محتمل گرفته از آنجا آنکه بهار ربیع الاول سبکی او را
 طلب کرده جهت فتوای او بخواه از سبقت بغیر محل بروی درین حکم انکار کرده تا آنکه از فتوا و ادون باز مانده و هو القائل نظم
 سیابی بکر کبیر ذنوبه

بعد از نماز خانه گذارده بمقبره باب صغیر دفن کردند خلق کثیر مشایعت نمود و منامات کثیر بخشنه برای او دیده شد و قبل
 موت خود شیخ نقی الدین ابن تیمیه را بخواب دیده بود و از منزل و مرتبه خود پرسیده وی اشارت بلور تباه و فوق بعض
 اکابر کرده و فرموده است که تخی بنا و لکن استالان فی طبقات ابن خزمیه استی و حافظ ابن حجر در تصانیف او انما
 فی مصائد الشیطان القضا و القدر و کتاب الروح هم ذکر کرده و گفته کانت جنازته حافله جد و رؤیت کسنامات حسنة
 و من فقهه قصیده توفیة تسلیح سبعة آلاوت میراث استی و هم در در کاسنه ترجمه پدر و پدر وی نوشته و گفته ابو بکر بن یوب
 ید را و از رشید حامری سماع کرده و نزد او تحدیث نموده و تبعید بود قبل تکلیف در وی الحجة سنة ثلث و شریفین سبع مائة
 در گذشته استی تحریر سطور گوید و از فوائد ابن القیم است که گفته ابن عمر روی حدیث اعفاء الخیوة کان مع ذلک مسککة
 فافضل عن القبضة اخذ و خص فیہ الامام احمد و ابراهیم الخفی و روی اللیث عن محمد بن عجلان عن ابی صالح السمان انه
 لما ذکر رسول الصلی الله علیه وسلم اعفاء الخیوة کلمه اصحابه فقال ایسک قبضة فما جاوز ذلک جزه ان شاء فعل ابن عمر
 بلغه هذا من حدیث رسول الصلی الله علیه وسلم فذهب الیه و الا فالاعفاء یابی ذلک لکن لما رواه ابن عمر و اخذ ما جاوز ذلک
 مع شدة تحریه و ورعه و اتباع السنه و علی ان عنده من ذلک علم بالخصه و من ذلک سب الی هذا الشعبی و سفیان الثوری
 و غیرهما و خص الامام احمد فی خلق مات تحت الخیة علی الملق و جوز بعض اصحابه الاخذ من المحاجین اذا طال و قال کان
 احمد یفعله و کان لم یر ذلک من النصل المحرم انما یأخذ الخیة و الا ذی بطولها و اما المرأة فیزجر لها ان یأخذ نثارها و ان
 الخیة ان یأخذها بجملة او عنقه و آتسجعه بعض اصحاب الشافعی و منه محمد بن جریر الطبری و لاه تغیر الخلق اید استی و ذکر
 خلق را س گفته قد قوترت الایمان عن الصحابة بکراهة الملق و المنع منه حتی قال عمر یصنع لو وجد تک مخلوق الاخذت لک
 فی عینک و فی الحدیث فی صفة الخوارج سیاهم التعلیق و کان علی بن رضی الله عنه اذا احتاج الی اخذ شعر را سافنده باجم
 و لم یحلقه و فعله الامام احمد استی تحریر سطور از کتب مؤلفاتی استی حاوی الارواح و اعلام الموقعین غیره باصرف در خطیر
 از بلا و کین بهم رسانیده و قصیده توفیة او را بدست خود نوشته و از بعض کتب در سفر حرمین شریفین ایابا و با سافند
 و از نظر در آن معلوم میشد که اگر تیر و شخصی جدا تصانیف ابن عزیزی را مؤلفات شیخ وی جمیعاً التعلیق موجود باشد با وجود آن
 دراموزین خود محتاج بسوی هیچ کتاب تالیف علما نمیگزیرند و متاخرین نیست که اقبل کل القصید فی جوف القری طوی است
 در چه تصانیف ایشان را لائل جمیع سائل براه او است از کرا و الی خلاف علما سلفا و خلفا حالاً چنانکه برای آن رجوع بطریق کردی
 و با سلف التوفیق صادق و من لغت که ترجمه او خواهد آمد و در حدیث سلخ از ایشان را در تاریخ تالیفات ایشان را یافت که تصانیف ضعیف
 ابو عبد الله محمد بن ابراهیم بن علی بن الرضی بن الفضل الحسنی القاسمی الهادی المبنی المعروف بابن الوزير الشریف بن الشرف
 و الایمر بن الایمر و الامام بن الامام المتولد فی شهر رجب سنة خمس و سبعین و سبع مائتی از ملوک صنعاء میرزا اعلم علی
 زمر است زیدی المذهب بود بر طریقه ابا چون حق تعالی او را سلم و افرافضا و تنکات ترنجشیر سستی متع گشت و حاصل
 رتبه اجتهاد مطلق گردید را س اجد و در عقول بنقول و امام بود در علم فصول و در حق او گفته السیاسة و الامام العلیة
 المحدث الاصولی الخفی المصنف عقیدة البلیغ الرحلة الحجة الشیخی الصوفی فخر العصر نادرة الدهر خاتمة لنفا و حامل لوا کمال

مقتضی این الاحتیاد ظاهر است و همانند کثرت اصداف العرفیه و قشایر آثار العوائد فاحش افعال اللغات و سماج افعال الطرائف
 معینست بخلاف المسکلات مواوذا الطار و یوشق جماعستل المحصلات اصولهم و انکاره مصحح کما تم الکتابت من ابوابه
 و یفتح و اخر الطرف فی موارد و مصادر و عز الدین محیی الله سید السلسلین فی الادب و ادوار و ادب و در خطبه که در خطبه
 در میریست لود و تسامیف خلیله مدینه سعیده اروی یادگار است لدن محکم کتاب الحواصم فی الدرب عن متالی اللغات
 چنانچه جمله در رد بریدیه و سب علیه احتم احتیاد و انتصار علی سبب یویه عامل فوالم و فوالم که میستل آن در کتابی دیگر و دیده
 و کتاب المروان القاطع فی معرفه الصانع و جمیع المعادات به الشرائع جفده فی مستاحدی و تمایز و مختصر جملت علم الام
 القصد الاطلاع علی تحته الفکر الحاط اس و محروم قبیح الانظار فی علوم الامتار و سبب فی او احسنه ملت پیتره و تمایز
 و کتاب التماس المملوک فی و جه و محروم و یویه عجاایه و کتاب الامر بالعرفه فی اکثر القوافل کتاب الصلایه و عیال
 و قول الستر فی التیسیر للیسری و احسام المستهون فی الدرب عن الامام المصنوع و جمیع آیات الاحکام و کتاب
 و کتاب التاریخ علی الخلق و دیوان شمسوی صحیح الحقائق و الرقائق فی معارج ربیة کماله و غیره و کتاب الزیر که در
 محروم بطور وجود است لغوی را مدیارت یدیه و مستغنیه گشته است از بی این سال و وقت و ملاعت شریعت متبرکات و تالیفات

صاحب مؤلفات علییه است فقه شافعی و بهر دو اصل کتابی را او دو اسامیه گفته است مانند فی الحدیث مراده و لکن اکثر اسامیه
الموصوفات فی کتب و الاثر فی کتب من مقالات النجاشی حتی قال صاحب الکونین العربی مع تنده و تعلیم له شفا ابو جعفر
فی بعض المصنفه هم را و ان صحیح سها فاما قدر گویم کتاب التراف و احیاء العلوم سادسی اندر حلاف آن من العربی گفته
او را در طواف دیدم بروی مرقعه بود و گفته ترا حرس حامیه نیست حال آنکه قوم درستی توانا امیکند و موروثیست و حاکم
راه می یابد گفت میراث چون قمر حرات درین اوقات طالع شد و محمول بر آن مضایح اصول بدستید و حال حق بر آن را الیه
و خدا اثر حقش تدبیر کرد و جمع و حیرت بر یکی مسوی چیزیست که بر آن مطلق شده و این آیات و آیات

و کت هوی لعلی و لکنی عمل	و صورت الی مصحوب اول مندر	و ادا دتی ما که کوان حتی احتیجا
الا یها الساری و یلحاکر	نعمت فی دار المدی نعمة	قلوب و دی العربیه منها عمل
عزلت لهم عن لاریقا فلم اجد	لیرک لسا حاکمیت معک	و چون را بهما تنیدی پیغم نوی گران

توان کرد که اتباع حرافات فلا ستمیمود و بعضی را به شایع او را و روری آنحضرت صلی الله علیه و سلم دیدم که شکوه او
طالع من وی میگفت آنحضرت شایع بر دین تاریا به آنکس فرمود چون میدارند در صرب موجود بود و آن حضرت در کتب و
عبارتها به سوس کرده و او را پسگی گفته سوس میدار و در عالی را مگر حاسب یا بدین ابتهی کلام انما حی شیخ کمال الله
و میری در حیوة الحیوان الکبری در مملکت اول درید که حرام در ما را المله و تنده وی یکی را اصحاب ۵۰ و در مدینه است
و ارجح مار احکایت کرده شده و شتر گشته و روایت آن سید شیخ ارجح عارف بالله تعالی ابو الحسن شادانی و ابراهیم است
دی گفته دیدم رسول خدا صلی الله علیه و سلم و دی سادات که موسی و عیسی را علیه السلام مامور مالی و گفت ایست
ایا نو ده است در است تمام کلام حضرت علی را اشارت فرمالی که گفته شد و شیخ عارف استاد در کتب الشریفة و تحقیق ابو العباس
المرسی وقت که بر غزالی شهادت بعد از غنیمت عظمی برای او داده و گفته حساب من با بی رالی صلی الله علیه و سلم است
و عیسی و شهداء الصدیقون بالصدیقه العظمی و شیخ با محال الدین هموی در دعوات برای او ترجمه خوب گاشته
و گفته هر وقت الوجود البرکة التامة کل من موجود و روح خلاصه تا بل الایمان الطریق الموصلة الی عباد الرحمن تقر
الی الله تعالی به کل صدیق و لا یعضد الا لیل و اوردیق قد الهدی و دلت العصر عن اعلام الزمان کما الهدی و اهل
فلا یرحم بعد السان استی و کنت و نوافیه عبیده است لایسا احیاء علوم الدین فانه کثبات الاستغنی عنه طالع
اسمی کلام الدیمی لایا کاتبه جللی در کتب الفصول نوشته کتاب احیا اول دخولش در عرب بود و بعضی معارف
شیخ فارا ازل انکار کرده و اهلما فی الرد علی الاحیاء نوشته بعد از او خوانی دید که در وی که امر است شیخ و صدق
ظاهر شد پس از اعتقاد خود در حق می تأیید گشت و این بسکی اقل کرده که شیخ اس حرارم را بران خود برده و
کتابی را او گفته است سید که این احیاء است و شیخ طالع بود در غزالی و می میگردد و احوال این کتاب بین
ظاهر که جسم خود که مرده بود و نسیا و گفته غزالی در جواب بر آند و گرفته است آنحضرت مرد و گفته ای رسول
این مردم میگفت که من بر تو حیر می گویم که تو اگر گفته آنحضرت امر نصرت و کرد پس ده قدم که الله الله

فی طبقات النبوة الفرج بن الجوزی گفته اغایط این کتاب را جمع کرده اعلام الاحیاء با غایط الاحیاء نامیده ام و در کتاب
تعیین السوی بعضی آن را اشارت نموده ام سبط وی ابوالمظفر گفته وضع این کتاب برضا رب و فی هیت قاف
فقره را در این اثر کرده اند زیرا بر احادیثی که بصحت نرسیده است انکار کرده اند و آنچه گفته برین احادیث انکار نتوان کرد زیرا که
ایران و آن در تخریج ترمذیست که در این علی الاطلاق نیست بلکه بشرط آنکه موضوع نبود و حافظ را هیچ
در تخریج احادیث او و کتاب نوشته یکی که در دوم صغیر و حافظ این حجر عقیقی در مجلدی است در کافات عراقی نوشته
و بهم تخریج او از زین الدین قاسم بن قطلوبغا الحنفی است سنی بتجفة الاحیاء و خود غزالی را در اصل تشکلات او کتابی است
مسمی بالمالا علی مشکل الاحیاء و نیز ناسیه پیشه و باجه میسکت عن الاسئلة المبهمة انتهى کلام الجلی سید الفیض
محمد الرضی الحسینی الواسطی البیهری ثم الزبیدی ثم المصری در کتاب تحف السادة المتقين بشرح احوال احیاء علوم الدین
نوشته که امام ابو ابراهیم فتح بن علی بن فتح البنداری الاصبهانی در ذیل خود در تاریخ بغداد گفته و یعنی الغزالی من
لم یر العیون مثله لسانا و لفظا و بیانا و خاطر او ذکا و طبعا و چون فخر الماکزیر شد و کمال فضل او شنیده بدو تبرک گرفت
و استعاضی طریق افاده مردم معلوم و اقتباس از او را فرمودم از وی کرد چنانکه بنیسا او رفته در نظامیه ایجاد سرگشت
و قاصدین افاده فرمود مردم با وی خلاف کردند و در وی افتادند و از هیچ اثر ازین امر نشد و شغل بجا باطنین
بلکه درین اشعار بقدر شیخ ابی علی فارمدی اخذ کرد و مدتی در محبت او مانده اشتغال امر او در قیام بوظایف عبادت
داشت و گفت که فرموده اند که حاضر ملک عقاب تکلیف شاق گردید و اصل صواب شد بعد رجوع بسوی علم که کرده و آن
اجتهاد نمود و باب خوف برو می توج شد ابرو معانی در تاریخ خود گفته چون بوطن برگشت مدرس خانقاه ساخته و توفیق
برونقاف حاضرین از ختم قرآن مجاست اهل علم تدریس علوم نمود و روحی که وی کوسید که او بود یک لحظه از نوحات
خالی از فائده نمی بودند و انجام کار و خاتمه امر او اقبال و توجیه بود و طلب حدیث نبوی صلی الله علیه و سلم و مجاست
اهل حدیث و قدرت آن شیخ آن تا آنکه از ابو الفتیان عمر بن ابی الحسن سند حامی وایت بطوس نمود و او را اگر کم زد
و ایام او را غنیمت شمرد و از وی صحیح شنید و گمان نکینم که بخیری حدیث کرده باشد و اگر حدیث کرده است پس آن
قلیل و بسیار است زیرا که روایت حدیث از وی منشرف شده است کلام الاتحاف محرر سطور گوید شک نیست در آنکه
امام غزالی امام بود در فقه و کلام و مناظره و مجادله و فلسفه و جمیع علوم محقول معانیات و بعلم حدیث در برابر امرو
آن کم بود و اندک احادیث ضعیفه و اخبار واهی که با ذب بلکه موضوع نیز در تصانیف او بسیار یافته میشود و چون
خود در تصوف کرد و سخن از باطن اند و بعضی مواضع مواعظ او با فلاسفه و آرا ایشان صورت است زیرا که
بیشتر از تصوف با فلسفه بوجه اتحاد و در عقولیت گویا متحد اند ازین جهت کبرای محدثین مثل ابن عربی شیخ الاسلام
ابن تیمیة حرانی و سبزه از دو چهار در می و در کتب فی جرح و قدح کرده اند و ایشان درین طعن معذور اند زیرا که
اقتدار شریعت حق و ذبا زجر احملت محمد قیضی همین امر است و الا در نفس الامر ایشان ابا امام بلکه سایر علما
اسلام هیچ بغض عداوت نیست هر چه هست یعنی الله است و حیث که چون حال انسان بطوری نیست بلکه

و خط می گفت و در خط او را وجد لاحق می شد بسیار سبک است و در سینه مهرات مجلس او را بایست ایستد و قال است
 و سوالها سبک و نه مهر جواب خوب بود و سبک و از ظاهر که کلام خلقی کثیر سبک است در آمد و مهرات ملقب به
 بود و سبک اشتغالش بر بدست نماند و در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که
 بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که
 و میان او و کسان آنجا کلام در هر وجه بجز سبک اعتقاد رفت و از بدنه خارج کرده شد و او را انهر سبک را آنجا بهم رساند و خواند
 و او را از آنجا رها و بر سر خود بی گشت در روی طبعی صادق بود و نعمت و ثروت داشت و او را دو دختر بود و دختر الدین را بدست
 و طبیب بر لیس شده یقین موت کرد و دو دختر را بر دو پسرش در زنی و دو و گدشت فخر الدین بر جمیع اموال او سبک است
 و صاحب نعمت شد و سفر کرد و در اموال خود او را با شهاب الدین بن غوری صاحب غزوه مسلمان و او را چون نزد او
 استیفا حق خود رفتی در کار اموال او اتمام بروی مسالمت جای آورد و مال طائل از طرفش او را حاصل شده بخراسان برگشت
 و سلطان محمد بن کاشغری معروف بخوارزم شاه متعلق شده خطیر داشت و با سنی الراتب رسید که بکلیش او را باقی تبریز رساند

بیشمار است این جمیع نظری هم وارد است	و ایاة اقدام العقول عقل	و اکثر سعی العالمین ضلال
و امر احسان و محضه من جسمها	و حاصل جنان اذی و دبال	و لم يستفد من مجشنا حلول عرفنا
سوی ان جمعا فیہ قبل و قالوا	و که قدر اینان من دجال و دلدرا	فبا و اجمعا مسرعت و ذالوا
و که من جبال قد علت شرفا نجا	رجال ذالوا و اجمال جبال	علا از بلاد و در دست قصدا و سیکر

و ایا آنها بسوی او از اقطار می ایستند حسین و سبطی گفته روزی بر منبر مهرات بجا آمد که در وی خطاب باطل بود و این غوغا
 المهر ما دام حیا یستنهان به و عظم الذخیرة من یصدق در کتاب خود تحصیل الحق ذکر کرده که علم
 از پدر خود ضیاء الدین عمر گرفته و سلسله ادبانی علی جانی می رسد و در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که در وقت بیعتی که
 با نام شافعی ختمی میشود و ولادت او در رمضان سنار ربع و اربع و خمس مانده بود و در وی و وفات روز عید الفطر سنه ست
 و ست ناله بر می زد مهرات این خلکان گفته او را و صینی دیده ام که در مرض موت خود بر یکی از تلامذها مانده و دلالت میکند
 بر حسن عقیده وی انتهی بحر سطو گوید شیخ عبد الحق بن ابوی در سال هجری البحرین که از شافعیان تالیفاتش است بقا الطبع
 نوشته اند از مشاخرین آنکه در خوش فلسفیات غلو کرد و ابطال آن نمود و سده پانچ فتنه شد امام فخر الدین از وی هست که صدق
 و مقامت غریب با کمال نمود اگر چه بعضی سباحت کابره و مجاهد نیز راه یافته باشد اما چون بقیست حاقبتش بخیر یاد و با حق
 آن بعضی از ارباب گفت که بجهت معنی حضرت سید کائنات صلی الله علیه و سلم مشغول شدند و از حقیقت حال فخر از وی سبقت
 فرمود و ذلک دلیل محاسب و چون از حال او سبک پرسیدند فرمود ذلک دلیل اخلاصه الله علی علم و در شان با آنکه
 مقول فرمود من متعبد یعنی وی نیز از تابعان و پیروان ابو علی است و الله اعلم انتهى کلامه *
 ابو الفتح محمد بن ابی القاسم عبد الله بن محمد بن ابی بکر احمد اشهر است فی الکلام علی مذاهب الاشعری امام سبزه رفقیه شکار
 فخر بر او خواجه ابی نصر شیرازی کرده و کلام بر ابی القاسم انصاری خوانده بار و در وقت و مقفود در کلام گردیده که نایب الالفاظ

سلامی اسلام و حجت و حدیث سیدانام و ائمه اطهار صلوات الله علیهم و قد فی صالحه هیهات الا ان الله و رسوله
 و نبوه و ائمه و گویند که کلام بر نسبت ترویجی و اختلاف در آن و در ترجمه ابو جعفر محمد بن احمد فقیه شافعی که مشتمل بر حجت الیه
 ابو عبد الله محمد بن محمد بن یزید بن باقر الرضی بالله و الاقر بنی الحافظ المشهور مصنف کتاب السنن فی احادیث امام در حدیث
 و عارف با علم و آگاهی و بعد از آن چه در آن تعلیق دارد بوده و علت بسوی عراق و بصره و کوفه و بغداد و کله و شام و مصر و سیبری
 و مشرق و حدیث نموده و اورا تفسیر قرآن کریم و تاریخ طبع است و کتابا و یکی از اصحاب سته است در سنت و معانی و استنباط
 از جباره بن الخلس و ابراهیم بن السنه و ابن نمیر و شام بن عمار و دیگران که آن طبقة اخذ علم حدیث نموده و از ابو بکر بن
 استفاده فرموده ابو کسرتان که صاحبیه و ایت سنن اوست از اعیان ثلاثه اوست و صحیح است که حاجت جناب
 ماوراء بود پس بالای بن الف باید نوشت تا معلوم شود که ابن باب صفت محمد است نه صفت عبد الله و بتوجهی از
 ابن بکیده از وی صحابی مشهور و پیوسته تحلیل ابن ابراهیم بن علی عاصم امام شافعی و فائش یوم الاثنین با فضائل و مناقب
 سته و سبب و مائتین بوده برادرش ابو بکر بیروی شاکر که از و پس از عبد الله بن یزید و بیعی بفتح را و سکون با
 نسبت است بسوی بر سیه که نام چند قبائل است معلوم است که این نسبت بسوی کلام یکی از آنها است و تفریق فی افتخار
 و سکون نسبت بسوی تفریق است که از مشهورین عراق و عجم است جماعتی از علما از اصحابیون آمده در اشعه المصاحف
 گفته وی یکی از پیشوایان حافظان حدیث و فقه و معجز است از اصحاب مالک که حدیث سماع حدیث کرد و و حدیث نمود و طلب
 حدیث بلاده و کتابا و یکی از کتب اسلامیه است که بهر علمای اصول و کتب سته صحاح سته مشهور شده و چون محدثان گنجینه
 رواه و الحافظه و رواه است که این شش تن در پیش شش کتاب و ایت کرده اند چون رواه الاربعه گویند و رواه ابن حبان و غیره
 و مسلم باشند و او را چند حدیث ثلاثی است و و فضل تفریق حدیث آورده که منکر بلکه موضوع است این جهت طریقه
 و و فضل تفریق احادیث بسیار آمده که نزد محدثان آن همه موضوع است میسر نام شخصی آنرا را وضع کرده و الله اعلم
 ابو عبد الله محمد بن محمد بن عبد الله بن محمد بن حماد بن محمد بن الحکم الضبی الطحانی الحاکم النیسابوری الحافظ المشهور
 بابین البیاض امام اهل حدیث بود و در حدیث و در کتابها بسیار تالیف کرده که مثل آن بسبق نشده عالم عارف واسع الکلم
 تفریق برای سهل محمد بن سلیمان صعلوکی کرده بعراق آمد و برای علی بن ابی هریره فقیه قرأت نمود و طلب حدیث فرمود و حدیث
 بروی خالیست و در آن شهرت یافت حدیث از اجاعتی کثیر لا تحصى شنیده و عجم شیوخ او بد و هزار کس میرسد از کسیکه
 بعد از زنده ماند هم را وی است بنا بر سرعت روایت و کثرت شیوخ و تصانیفش در علوم و بیک هزار و پانصد جزوه می رسد
 منها الصحاح و العلل و الامالی و فوائد الشیوخ و امالی العشیات و تراجم الشیوخ و آنچه باخراج آن تفرقه گشته معرفت حدیث
 و تاریخ علمای غیباً بود و المصل الی علم الصحیح و المستدک علی الصحیحین و ما تفرقه و بکل احد من الامامین و فضائل الاثنین
 و اورا بسوی حجاز و عراق و و حدیث است در حدیث ثانی در سنه ستین و ثلث ثانی بود باحفاظ مناظره کرده و شایخ مذکور
 و از آنها نوشته و با و ارقطی مباحثه نموده و وی آنرا پسندیده و جلی در کتاب الارشاد گفته حدیث در سنه ثلثین شنیده
 و اطار و ماوراء و الزهر و سنه خمسین بنوده و در عراق بسنه سبع و ستین و ارقطی لازم آورده و ابو بکر فیال شافعی انظار او

[illegible]

انو عبد الله محمد بن علی بن عمر بن محمد العباسی المازنی العقیدة المالکی المحدث یکنی ابا اعلیٰ شافعی القیم وخط
 حضرت وکلام بران بود شرح صحیح مسلم وسمی کتاب الاطعم لواء کتاست لم تخرج حجة تست قاصی عیا کما کتبت کتاب
 ابرار یا کرده گویند که این کتاب است احوال و کتب متعدد است که کتاب الاطعم الموصول فی بران الاصول نقل
 مستقر بود و حضرت و ثمانون صد و یوم الاثنین تانی یا ثمانین عشر ربیع الاول سبست و تفتین و خمس فاته
 در گذشت مازنی بصحیح مسلم و رای معتود سبست و سبست که نام ملیده الیست در حریر و صفتیه
 انو موسی محمد بن ابی بکر عمر بن ابی موسی بن احمد بن عمر بن محمد الاصبهانی المذنبی الحافظ المشهور امام عصر خود
 در خط و معرفت در حدیث و علوم آن توالیف مفید و در کتاب المیت او مجلدی است و در آن کتاب العریس اثر
 در کمال کرده و بران است که در کتب تالیف منع است و او را با و ات است در عری الطیف المصور ذیل بر کتاب شیخ او
 ابی ابراهیم محمد بن طاهر الملقب بسمی بکتب ابی السائب و بی با بران بود او کرده و تفسیر و بران محمود و ابراهیم
 اطلعت علم حدیث و علت بود و در آن جمع کرده و تفسیر شده که در او و تفسیر و او را بهر او خود مجلس سماع حدیث
 ابو سعید محمد بن طرمی بر جوی سنن تفسیر سید ابی ابراهیم و او را بر جوی طاهر تفسیر و او را القاسم بنی احادیث علم نمود
 و او را خط بنی سنده در تعداد استعداد کرده و تفسیر عظیم در حدیث و در معرفت رجال
 و روایات و طویلی داشت و درین مودن یکا نشد و در حدیث خود بود و حاضری علی بن عقیسی و ما و خطه عبد القادر و ما و بی ساطع و کبر
 جاری و دیگر حدیثان حدیثاگر و او را در تصانیفش که در آن بر قداست است و در چند کتاب است سبب کتاب تفسیر
 متوفی القاسم و آن گویند و ابی ابراهیم بن کتاب الطوالات لیکس در آن موضوعات و و ابراهیم بسیار است
 و کتاب اللطائف و کتاب عوال النافعین و توفی ساطع ابی ابراهیم و کتاب علوم الحدیث حاکم در مقامات و اخبار
 خواندار اهل نیا سقنی و تفتع بود و او را در یکس نزد و بسیار قیل و غیره و تفتع ارا مال داشت و ارسعت و تفتع
 ستر اوقات میکرد و جمعی متواضع بود کسی را بهر او میگرفت و او میگفت یکین سال مرد او آمد و رفت کردم
 و درین مدت چیزی که خلاف شرح و مروت باشد از وی ندیدم و او را ت و او را تفتع و سبب است و تفتع
 و وفات سبب الاربعا رابع جادی الا و فی سبب اندی و تمامی جنس ماله و بر و با صوبان اتفاق افتاده و بهر ارب
 و در او قانع شده و نو که بارش بسیار بود آورد و موسی که او را تفتع و ابراهیم در آن و او را تفتع و ابراهیم
 اگر تان حوا و نو که سبب انحصار علی احمد علیه السلام را حوا و تفتع و ابراهیم که تفتع و ابراهیم که تفتع و ابراهیم
 راست است امامی یا ابراهیم مسلمین کی بیک وقت باشد و علت نماید زیرا که بهین قسم جواب بر و تفتع امام تفتع
 و وفات سبب انوری و امام احمد بن حنبل بر و دیده بود و دیده جواب که بهین قسم تفتع و ابراهیم که تفتع و ابراهیم
 در کتب و امارات تفتع شد و تفتع سبب و کسزال و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است
 در کتاب ابی السائب که تفتع سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است
 دوم هر کس و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است

بسوی همان بدن مابینی است و اکثر نسبت مذکر رسول صلی الله علیه و سلم فی ابائستی محرم مطهر و در سال سی و شصت
 ابو الفضل **محمد بن طاهر بن علی بن احمد المقدسی** الحافظ المعروف بابن التیسری یکی از رجالین در طلب علم است
 شاعت در حجاز و شام و مصر و غنور و جزیره و عراق و جبال فارس و خوزستان کرده و در همان وطن خود از مشرین
 ب حفظ و معرفت اعلوم حدیث است و درین باب او را مصنفات و مجموعهات مست دال بر غزوات و علم و جودت معرفت او
 تصانیف بسیار دارد و منها اطراف الکتاب المست و صحیح البخاری و سلم و ابو داود و الترمذی و النسائی و ابی حاتم
 و اطراف القرطبی تصنیف او قطعی و کتاب الانساب فی جزئیات طیفه ابو الذی زیله الحافظ ابو موسی الاصبهانی و غیره فلک
 من الکتاب او اسعفتی است بعلم تصوف و انواع آن و تفننی است در آن تصنیفی دارد و در وی او را اشعار حسنه است غیر واحد
 از صفات از وی نوشته اند و منهم ابو موسی البزکانی و اولادش ششم شوال سنه ثمان و اربع مائه بوده و در بیت المقدس و اول
 سماعش در سنه ستین و اربع مائه است و در دو و بیست و سیع و ستین و اربع مائه اتفاق افتاده و از اصحاب بیت المقدس
 برگشت و از هجرت احرار بسوی مکه است و نزد قدوم از حج روز جمعه در سنه سیع و خمس مائه بمکه و وفات یافت یکشش
 ابوزید طاهر بن محمد بن طاهر از مشهورین اهل کوفه است و کثرت سماع بود و معرفتی بعلم داشت لیکن پدرش او را در طفلی و
 از جماعتی سماعت کنانیده منهم ابو محمد عبدالرحمن بن احمد الدوبی در سری و ابوالفتح عبدوس بن عبداللّه و همان ابو عبد الله
 بر خشان الکافحی و ابو الحسن یکی بر منصور السلار و او را در بغداد و چاره آورده از ابی القاسم علی بن احمد بن ابی غوث خوانیده
 بعد وفات پدر یساکن بهمان شده برای حج از بغداد میرفت اند بسیاری از سماعات خود را در اینجا تحبیرت کرد و در ابی المنظر
 بن هبیر و غیره از وی سماعت دارند و مولدش در سری است سنه احدی و ثمانین و اربع مائه و وفات روز چهارشنبه رابع ربيع الاخر
 سنه ست و ستین و خمس مائه همان قیسری فی الفصح قاف و سین همان نسبت بسوی قیسریه است که تلبیده الیست در شام
 بر ساحل بحر ابن خلکان گفته و الا آن بدست فرنج مست خدا لهم الله تعالی گویم ملک طاهر رکن الدین بن یسیر صاحب
 وزه و در سنه ثلث و ستین و ست مائه آنرا از دست ایشان باز گرفته و ویران ساخته که هنوز خراب است . . .
 ابو عبد الله **محمد بن یحیی بن منوره العبیدی** الحافظ المشهور صاحب کتاب تاریخ اصبهان یکی از صفات
 ثقات بود و از محدثان کبیر جماعتی از علمای ازان برآمده و نبودند بعدین ولیکن چون با و روی بزرگوار محمد از بنی عبد الله
 منسوب بسوی احوال شد و وفاتش در سنه احدی و ثلث مائه بوده و سنه و بیست و بیست و اربع مائه است . . .
 ابو عبد الله **محمد بن یوسف بن طاهر القریری** را وی صحیح البخاری و اولادش در سنه احدی و ثلثین
 و ثمانین بوده مردم بسوی با و برای سماعت این کتاب و طهارت کردند و وفاتش شوال سنه عشرين و ثلث مائه بوده و در
 بفتح قاورا و سکون موحده بلده الیست بطرف و چون متصل بخارا و وی اکثر کسی است که جامع صحیح را از بخاری و ابی کر
 ابو عبد الله **محمد بن الفضل بن احمد بن محمد الصاعدی** القفادی النیسابوری الملقب بکمال الدین الفقیه المحدث
 آمد و ش بجلس امام الحرمین ابی المعالی داشت از وی اصول گرفته و در میان صوفیه و شیوخا یافته فقیه حدیث مفتی منظر
 واعظ بود و طعام برای سفرین اردین بروی خودی برد و خدمت میکرد با و چه کمرن برای حج بکشتافت و در بغداد و سایر بلاد

و انما شعرا طیفه او آست که در وی هم از امیر زاده خوش نوی سواره برای شکار میرفت در راه امیر زاده که کوخود و در گشت بسوی دی جنباتیدن گرفت غرض او ان سلاط و باری بود ابن العربی فی الفوارین قطعه انشا و نمود قطعه		
بهر علی الرحمن خطی صفه هفت ولکنه رح و تان و تان لث	لعوب بالباب الهیة عابث شرح اشعار را در تعین ثانی و ثالث اختلاف است بعضی گفته اند قد و نگاه است	
و بعضی چیزی که گفته اند هیچ نوزاد هم چون آنست که مراد از روح واحد کیا جنبانیدن است از ثانی ثالث شکر از آن عالم و نیز از اشعار او است قطعه	الثنی بکرم نوبتی بالیکام امرت جفوانی بتعدی بیها	
فقلت اذا استحسن عینک امناء سحر واللیل یخرج بالفر	فاهللا لها دبتا نیها و در شوق و یا رشا سیه گفته نظم	
ولم تخض الظلمه بالاجم الزهر یحث مطایقه طاهما لغیره	خیال حبیب قدحی قصب الفخر و لم یرض بالارض الا ریشه کما	
یسارت عجلال تنقی الم الزهر یمرت علی الجوزاء یواضع فؤاد	فصار علی الحور الی فلات یجور فصار ثقالا بالجلال از فوقا	
ایق لی سول ولا مطلب ها انا منه قریب قریب	فمن شریک و ما هناك لمن یسیر و در هر گاه کامت مدینه گفته نظم	
لا تسال المغبوط عن حاله بطیبه لی کل شیء بطیب	من غاب عن حضرة محبوبه جار کزیر و محل خضیب	
و من خود بود و در دی از دیات فاس اجل او در رسید از انجا انفس او را برداشته بناس آورد و در میران باب مجروح و فتنش کردند انتهی کلام البستان مجروح طور گوید این یکی از و در روایت وفات اوست و این خلکان گفته و فن	لا اثنی شیئا سوی قربه فلمست عن طیبه من یعیب	
بمقتضی الجحانی و این غیر این عسری صاحب فتوحات مکیه امام طائفه وجودیه است چنانکه ترجمه اش بسیار ایضا که شمل بن ابی محمد قاسم بن محمد الانباری النحوی علامه وقت بود و در اب صدوق گفته وین شیر که اعظم	العیش والموت لبسنا طیب و در سینه با نصد و پنجاه و ست بود و در سمر و دو وقتی که از سر گذشت بدو	
از اهل سنت در علوم قرآن و غریب حدیث و مشکل تصنیف کرده خطیب در تاریخ بغداد ذکر او نموده و بروی شن گفته ابوعلی قال گفته وی سلاک بیت شاهد قرآن کرم یاد داشت و خود وی گفته سیزده صدوق یاد دارم و یکصد و		
تفسیر قرآن با سانی محفوظ او بود و کتاب غریب الحدیث او چهل و پنج هزار ورق است و در سینه احدی و سبعین و الثمین متولد شده و روز عید الفرسه شان و عشرین شکست مائه جان بحق سپرده و بعضی آمالی خود نویسانید		
نظم سقی الله اطلاله با کتبه النبی لقال الصک یا صاحبی انزل ابی	فها لا نعترا اذ منتقم کلامها وان کن قد ابدین للناس مایا	
	منازل لو مرت بهن جنازتی و بالعرق البیضاء ان زرت اهلها	

امیر عزرائیل عظیم قلم حسن از خطابات عزرائیل بنانان اولو بود که از قلم عزرائیل جاری بر رسد او و صلاح حال مایه مایه از آن شرح است
سنة تیسری از ییعی محسن مایه است بهر یک خارج و فوات بهم آنجا است در سنة احدی و عشرین مایه است یا زده و پنجم
ابوالمطفی صیبا ابن الجوزی در حق او گفته که از شیخ غینیا بنجران می شنید که احدی از اولاد او در حق بنجره نما و می عباد
محاسن بن سلمان کرد و در تاریخ عزرائیل کرده و فواتش یوم الخميس بعد العصر عاشر صفر سنة الف و ثمان مایه و اربع و اربعون
در تاریخ عزرائیل آورده که قصه صحیح و وارد ابل شده و سنة اربع و ست مایه و دوم روز در تفسیر میگفت حسن القاصص الکامل
طبع الشماثل بود و در خاص عام قبول تمام داشت پدرش یکی از ابدال و زباید بود و فقه عزرائیل بقیه را کرده و در ظاهر و باطن
مختصات در فقه نوشته و در خطب سلوک مسکات ابن شایبانه نموده اربع بود و تفسیر و جمیع علوم در آنها را می ریفه مایه داشت حدیث از

مستأخر بعد اوشنیه والنسبه نظراً

سلام علیکم مضی ما مضی

فراقی لکھو لم یکن عن رضا

سأول الليل عني مذ عبثتم

اجفني بالنوم هل اغضضاً

الحبيب قلبي وحق الذي

بمرفاق علینا قصه

لئن عاد عید اجتماعی ہو

وعوقبت من كارت امراضاً

لا لتقین مطاً یا کم

بوججي وافرسته في القضاء

ولو كان حبوا على جبهتي

ولولمخ المواجهه جسر الفضأ

فاحیا وانشد من فرحتے

سلام علیکم مضی مضی

[illegible]

و در شهر بست که در سیستان است ساکن بود شاگرد و متفانی است و از ابوعلی موسی حسن بن یحیی ابوبکر بن
 نیکبخت بن محمد بن خراسان به مصر سیر کرده و از نه عالم فیض گرفته سواهی علم حدیث علوم دیگر هم داشت فقه و لغت و طب
 و نجوم و حکم از وی اخذ کرده و شیخ او بسیار اندوی گفته بعد از کتبنا عن الفی شیخ تصانیف بسیار دارد و در زمان شیخ
 و کتاب الضعفاء و علل حدیث از نهی و علل حدیث مالک ما انقرب الی المدینه من الشامین ما انقرب الی المدینه
 و ما انقرب الی العراق و ما انقرب الی خراسان و اورمچی است و کتابی در مناقب مالک کتابی در مناقب شافعی
 و کتاب انواع العلوم و او صاحب مسجل و کتاب الامریه الی علم السنن و جزآن و او ابدا فی پیش آمد که در بعض کتب خود
 النبوة العلم و العمل در مبرین حرف اشکار کرده می زند وقت خود در روایت حدیث از وی و ملاقات کرده و این ماجرا
 بخلاف وقت رسانید و ضایع فی تحقیق حکم قتل او و تا آنکه بعض محدثین ثقات هم در حق وی گفتند و ذاک فی فلسفی بکبر و غنا
 آنست که این کلام چندان دور از عقاید حق نیست مراد آن نیست که نبوت کسی است بر یافت و علم و عمل حاصل آن
 چنانکه مذکور است بلکه فرض آنست که نبوت را از نعم است که نفس نا طعمه انسانی در علم و عمل نداشت و نبوت
 بعد بطریق موجب است و انبوت عطا میشود که اشار الیه و جل الله علیم حیث یجعل سالت و اعتقاد آنکه انبیا را هیچ مرتبه
 در قوت طبعی و علمی بر سایر افراد نباید که باشد و بطریق حکم محض یکی را از میان افراد متساوی نبوت سرفراز می نماید
 اصلا از شریعت ثابت نمیشود و یا مراد آنست که انبیا را بعد از عطا نبوت تفوق در هر دو جانب علم و عمل حاصل گردد
 لهذا معصوم می باشند از گناه و خطا و این معنی مجمع علیه جمیع اهل اسلام است و در مذکر گفته و هذا
 محل حسن اذ لم یرد حصر المبدء فی النج و مثل الحج عرفة فمعلوم ان الرجل لا یبصر حاجا یجوز له الوقوف بعرفة و اما
 ذکر عمر الحج و فوات او در سنه اربع و خمسين و ثلث مائه بسمت و م ماه شوال روز جمعه بوده که ذاتی بستان المحدثین
 ابوبکر محمد بن عبد الله بن ابراهیم بن عبد رب الحافظ البزاز بد و زانیر که جامع سیف و خشت یکی از محدثین عراقی
 در بغداد سکونت داشت و جبل که شهری است متصل واسطه در سنه ستین یا شصتین متولد شده آقا و طلب علم او
 در سنه ست و سبعین بود از موسی بن مشاک آخرین اصحاب اسمعیل بن علی است استفاده حدیث کرد و از محمد
 بن شاذان که خاتم یاران یحیی قطان بود نیز تحصیل و تکمیل این صنعت نمود و بانی بکر بن ابی الدنیا و ابوقلابه رقاشی
 و دیگر محدثان جمله تلذ نمود و موسی جزیره و مصر و بلاد دور دست برای طلب این علم شریف سفر کرده و از قاضی و عمر
 بن شاپین ابن الحاطی و ابوطالب بن خیلان ابن بشران ابوعلی بن شاذان دیگر رؤسای این فن شگرا و اویند
 از قاضی و خلیف بروی شت گفته اند ما فی سنه اربع و خمسين و ثلث مائه که ذاتی بستان المحدثین
 شمس الدین محمد بن عبد الله بن موسی بن عبد الله بن عبد الله النعمی بصینه التصنیف مشهور بتیمم بن عبد الله بن عبد الله
 در صل عسقلانی است و باعتبار رسوکت بر مادی مصری و در ب شافعی داشت خاص عشر و قیقه سنه ثلث و ستین
 و مسیح مائه متولد شد و نشو و نما و از بد و عمر و مشغله علم شد علم حدیث از بران بن جلاء و تاج الدین بن الغصیح
 و بران الدین شامی و ابن الشیخ و سراج الدین بلقینی و زین الدین عراقی و دیگر اجله این فن تحصیل نمود و در فقه

و اصولش معلوم عریضه جارت تمام داشت در آن حجر ملازمست مدالین زر گشتی احتیاج کرد و در ارشده طامه لوگرت
 از کائنات و کار بود دست خود گسترسیار دوست و اکثر لیس را تحتیه بود و تعلیقات گاشت و در قوی چس چسپان
 جمع بدو حس مجاوره و یکدیگر که اعدا و اوقار فی مختلفه نیست یکدیگر قوی بار صمیمیت و مقبولیت داشت
 از قصه ایست یکی شرح محاربی است سسی بالملاحع الصبیح گویا مستعد زر گشتی بود که مالی است و قوا مجید از مقدمه شرح
 اس حجر در آن ایچوده العید دارد در اصول فقه که در مایه خودت و حولی واقع شده و تل آن از مستقیمین هم
 و عزان تهری نوشته مستند تمام اس فی در آن تخریرید ارباب اصولیان برده احسن برداشته اکثر حق ماحودار کائنات
 زر گشتی است مابین حجت تعایت عیسای الموضع اذیاده و عده الکام را بر شرعی نوشته و رجال آنرا نظم نموده و نظم
 شرح کرده و شرح او بر اتمیه الاعمال ابن مالک دیعایت خود و تحقیق واقع شده محضری دارد در حق سیرت و بطور
 در در الف و لیکن این کتاب و بعد از انتقالش تفریق و انتشار یافت قونی یوم الجمعة بعد العیدوه مالی جادی الکافه
 سنجیدنی فلتین است مانه و در سحر اقصی در سبب تفریح عدله قری قدس سره و گشتی از وی ایستان المودع
 اتی الحیدر محمد بن احمد بن محمد بن عبد الرحمن بن سبیح جمیع الصدادی العسالی المعروف ماس المجمع صاحب
 صاحب غلت او در ملاذ بسیار گشته و از ابو سعید بن الاسرائیلی دانی العساس بن جعده و الوعداده الحاملی و دیگر بکتاب
 آن حجر سماع نموده در که و تصور و کوه و بعد از د و ضرورتی علمای صهر را در یافته چرا که معجم او بر آن حالت اندر د و اط
 عد العسی و تمام رازی و باطله صورتی نیست حق حسن بن جمیع و دیگر مردم بسیار را در می گرفته اند و در سه حسن بن حسن بن
 متولد شده و در سه اتمین در این مانه در حیات یافته متولد سال بود که موم دهر بهاد گشت تا آخر عمر بدان قیام بود
 و فوت است خطبه دیگر علمای این فی توفیق و تعدیل او کرده اند خطبه گفته به واسطه بنی الناکم که فی ایستان المودع
 ابو عبد الله محمد بن علی بن حسین بن بشیر المؤذن لقب حکیم ترمذی رئیس مادیق خود بود و روایت میکند از پدر خود
 علی و قتیله بن سعید بنی و صاحب بن عبد الله السمدی و اقربان ایستان قاضی بنی بن منصور و دیگر علمای ایستان و از او
 روایت کرده اند در سه دو صد و بیست و هشتاد و از ایستان نور بنده مردم ظاهر بنی بن و در کتاب تمام الولایه و کتاب
 علل التریخ و اولی که در بار ارباب اسماط تفصیل لایست مروت بنی تفصیل و اولیا را هدیه و لودن آن بنی ایستان
 مودود و احتیاج ایستان غیر شایه بهمن معنی است زیرا که تمسک نموده اند بقطعه لعظمهم العسول الشهدا و گفته که اگر
 حسن و اولیا الفصل را اعمیا و شهادت عظمه حیر است مردم ترمذی بعد بن عقیده و حشدا که ایستان از ارباب
 اخراج نمود و چون در رخ رسیده مالی آتیا ایستان بقول کرده و ایستان بنی بن و شان به راین کلمات بیان
 و گفته که بنی بن بهمن افری تنها بهمن حسن تفصیل و اولیا را هدیه و لودن آن بنی ایستان از صحت خلق رسید گفت
 صعب طاهر و دعوی عریضه از لطائف او است که گفت هیچ کس را به شرح حاشیت کوه که از آن کس و جان اسباب
 و طالع معلوم بر اسید و زل احاطه خود و مودعی ار بدان ایستان المودع بنی بن نوشته که در قاسم ایستان افاد
 غیر متروک و موصوفات بسیار بهمن حشدا بنی بن جاد خود ایسان بیان کرده اند که بنی بن جاد و بنی بن جاد و بنی بن جاد

نفیست کرده ام و در بعضی من گفتند که کسی این مؤلفات را نسبت بمن کند بلکه چون مرا قرض وقت میشد
از ارام خاطر تصنیف بجستم و هر چه بخاطر رسیدی نوشتم و از اینجا معلوم شد که اکثر مصنفات ایشان از قبیل سودا
صانع نظر ثانی و تهذیب و تنقیح و حذف و اصلاح مانده قوفی رحمه الله تعالی سینه ششمین و هفتمین شمعید
محمد بن یعقوب بن محمد بن احمد بن محمد بن ابی بکر بن احمد بن محمود بن ادریس بن فضل الله بن شیخ الاسلام
ابو حنیفه الکافور فی الشیبه بن الشیخ عبداللین الشیرازی الفیروز آبادی اللغوی القزطی البکری الشافعی نزل
نرم الشریف المکی و المتقی الیه در کافور و نوباه ریح الاول سنه تسع و عشرين مائه متولد شده و همان جا
شود و نمایافته و در هفت سالگی قرآن یاد گرفته و هشت ساله بود که نقل بشیر از کرد و ادب لغت از پدر خود و شیخ عبدالله
محمد و غیره حاصل و شیر از اخذ کرد و تجویف خط نمود و اقبال بر علم لغت کرده و در تصنیف اش فریدان مرگ و دید تفقه در
خود کرده بود و بطبع حدیث بقرآن و واسطه بغداد و دمشق شتافت و از عبداللین بن بکباش قاضی بغداد مرسل نظر
عاطف محمد بن ابی بکر بن القیم الجوزیه و غیره اسامی مروایت نمود و مدتی در بغداد متصرف تدریس ماند و فضائل او ظاهر
ایگرشت خلقی کثیر از وی اخذ و استفاده نمودند و امام الصفدی و البهار بن عقیل و الجمال اللاسنوی و ابن هشام عمید
خل قاهره و شاذلی و لغت سبکی و ولدش تاج الدین قاضی عزالدین بن جاعه و غیره هم اخذ نمود و در بلاد شرقیه و شامیه
مان کرد و در روم و هندوستان داخل شد و بهر بی رسید و در قاسوس از بلاد هند دلی و قنوج را ذکر کرده است پس
بسی را از فضلا ملاقات کرد و اشیای کثیره از ایشان نگذاشت و بهر بی رسید و در قاسوس از بلاد هند دلی و قنوج را ذکر کرده است پس
این از مر و باتش کتب سه صحاح و سنن بیهقی و مسند الامام احمد و صحیح ابن حبان و صحیح ابن خریزه و مصنف ابن ابی شیبه
و غیر ذلک شمرده و گفته که قرات آن بر حجم غیر از مشایخ نموده است بعد در ماه رمضان سنه ست و تسعین و سبع مائه
در زبید داخل شد بعد وفات قاضی القضاة جمال ربیع شایخ تنبیه ملک شرف المصلح در تلقی او با کرام و عظام
سبا الغبجا آورد و هزار و نیا صرف نمود و جز هزار دینار که صاحب عدل در تجنیز شد او بود مدتی در انجا در کف ریخت
و حدیثش بر نشر علوم تمیم ماند و انتفاع بسیار از وی بخلق حاصل شد و فضائل او مالک محمد و سنن ابی حنیفه و درخت طلبة
از هر سو قصد او نمودند و بسوی وی حلقه ها فرمودند سلطان بهم بردی قرات کرد و دختر خود را که زائد الجمال بود بلا حظه
کمال او در تزویج وی داد و بان جهت رفعت و ثروت او سزاوار گشت و وی کتابی تصنیف کرده در اطباء و پیش سلطان
فرستاد سلطان آن طبقه را بر پرز کرده و سپس نمود و بست سال که لقبیه ایام خلافت ملک شرف و دلدار و ناصر بود
در زبید گذرانید و درین اثنا بارها بکلمه معظمه قدم آورد و در مدینه منوره و طائف مجاورت کرد و اکثر حسنه از وی درین جا
یادگار ماند انساب خود بسوی که دوست داشتی و بخواهی خود نوشتی الملتجی الی حرم الله تعالی و در هیچ بیده داخل نشد مگر
والی و ملک و امیر و قاضی شناسیش نمودی ساخت و در تعظیم و تکریمش مبالغه نمود و شل ملک و صاحب تریه
سلطان بایزیدخان برین جهان متولی روم و یاشای صوابین ادریس صاحب بغداد و امیر تیمور ملک هند و غیره کتب بسیار
بسیار وقت کرده بود تا آنکه از وی نقل کرده اند که گفت کتب پنجاه هزار اشغال زهر خرد کرده ام و در سخران احمال

تصد و وصول بکبر معظم کرد و بسلطان نوشت مصداق تنبیه الی العلوم الشریفة شمع العبد و رحمة سیر و وقته تنبیه
و علمه و قد کال امره الی ان صار کالسافر الذی تحرم و انتقل اذ و من العظم سنی و الراس اشتعل و انقضى و انقضى
السن فما هو الا عظام فی هرباب و بنیان قد اشرف علی الفراب و قد ناله العمر الذی سمية العرب دقاقة الرقاب
و قد مر علی المسامح الشریفة غیر مرة فی صحیح البخاری قول سیدنا رسول الله علی علیه و سلم اذا بلغ الممرین سنه
فقد اعذر الله الیه فیکف من شیعته علی السبعین اشرف علی الثمانین و لا یجمل بالموهن ان یضی علیه أربع سنین
ولا یتجدد له شوق الی بیت رب العالمین فی زیارة سید المرسلین قد شفت فی الحدیث النبوی ذلک و العبد له
ست سنین نازع من تلك المسالك و قد غلب علیه الشوق حتی جل عمرو عن الطوق و من اقصى امنیه ان یجد العبد
بیتک المعاهد و یفوز مرة اخرى بتلك المشاهد و سأل من المرحم العلیة الصدقة علیه فی هذا العام قبل شهتاد امر
و غلبه الا و ان لم یفصل الطیب الرجح ازیر فیضا کان من عادة الخلفاء سلفا و خلفا انهم کانوا یزیدون الیه
لتبلغ سلامهم بجنه سید المرسلین صلوات الله و سلامه علیه الی یوم الدین فاجعلنی یا مولائی جنی السعدان کذا الشر

فلا اتنی شیئا سواه و لا ازید قطع	اشوق الی الکعبة القرواء ذیاد	فاسقحل القاص الوخاذه الزاد
و استاذن الملک المتعالم زید	و استودع الله اصحابا و اوله	ا چون این کتاب بسلطان رسید بطور

نوشت ان هذا شیء لا ینطق بالسانی و لا یجری فلی فی فقد کانت الیمین عیایا مستنارت کلیم یکن ان تقدم و من
تعلم ان الله تعالی قد احیا یک اکان میتا من المسلم فباید علیک الاما و یستنا بقیة هذا العمر و الدین یا مجید الدین بیابا و
انی ناری فراق الدنیا و نعیمها و لا فراقک انت الیمین و ابله انتی فاسی گفته اور اشترجید و نشر علی سیه کثیر الاستحضار
برای تحسنت شعر و حکایات و خلقی جید با سرعت می نگاشت تا فطش بسیار بود و گفت گاهی خواب نکردم آنکه بخواب
یا بنو و دم او را خانه بود بیکه معظم بر جیل صفا که شرف ملک یمن بطور مد رسه برای او در انجا بنا کرده بود و در ان خانه
صاحب و میماند و برای او در سربین طلبه مقرر بودند و همچنین در مدینه منوره مانند داشت خانه نامی او در منی و در آن
هم بود و بیستانی در طائف وی آخر کسی هست که در از روی علم آنکه نفرمود بود هر یک از انها بغنی و علی و کمالی و فانی و
در ان بر اقرار من معاصرین خود و فاش در رسید شب بستم شوال سنه سبع عشره و ثمان مائه اتفاق افتاده در آنجا
منتفع بود بسبع و بصر و حواس خود و تواجز کرده بود و از نو سال و ده فون شد در تربیت شیخ اعلم علی بن جبر
فیروز آباد یکسفر و سکون یار و خمر را بلده نیست در فارس فکرة السمعانی فی الانساب و غیره و گفته فقیه کات
کذا فی الدرر الکامنه لکما فظ ابن حجر العسقلانی و انصواء الملاحح الحافظ السخاوی رحمه الله قال
تجمل بوطا **أحمد الفنی** مؤلف مجمع البحار فی غریب الحدیث خادم حدیث بنوی و ناصر سنن مصطفوی است
بله تخریر الدرسه ابن عشره و تسع مائه متولد شد تحصیل علوم و تکمیل فنون از عظامی خضر و فضلا می هر دو بنو و ش
استاذ الزمان ملا حقه و مولانا شیخ ناگوری و شیخ بران الدین مهدوی و مولانا ناید الدینوی بعده جاده نور و جبرین بن
و از علم و شایخ آن بیا که مرست آثار مفاده و متفاضه گرفت مثل شیخ علی حیدر بن سید عبد الله فی شیخ حیدر بن سید

خصوصاً اعتبارش از شکل شیخ محمد طاهر عالم حقیق شبلی بسیارست ولیکن قول غرق در سیرت مذکور حقیقه بنابر ظاهر سیرت
 صدق نیست ایست قطع نظر از آنکه از جانب مادر باشد یا پدر و اندک مسلم ولیکن اصح همین است که بگوید بود و در حال الحزن
 نوشته شیخ محمد طاهر از ایشان بودند یعنی بویژه کسی گفته بود هر قومی مستحق غنیمت حاصل ایشان بود بجز کثرت است و بهر
 ایشان بود اگر تجارت و پیشه و روابل حرفه غالباً اشتها را ایشان باین لقب ببدستغفال تجارت است که در پیش
 بویار گویند و فرق اندکی شیخ اسماعیل که اسمعیل بن امام جعفر صادق را امام میدانند و از باقی ائمه منکر اند و در
 و انضای عقیده خود بنیاد بر افتادند و ایشان را جماعت خرد گویند و تمام ملک مالود از او چنین سر و بیخ و در آن از ایشان
 معلومست و فضا و شغل مذنب و رسوم و عادات ایشان بسیارست از آنجا که اکثر ایشان را در عصر امامی میباش
 بنام آنکه از او بیرون زده آخری بنام ایشان و سواد من المرحم العلیه الصدقه علییه فی هذا العام قبل هشتاد و یک
 و غلبه او دام فان لفصل الطیب الرج ازین است ایضا کان من عاده الخفا سلفاً و خلفاً انهم کالمیر و دون الیرید
 لتبلیغ سلامهم بجنه قریه المرسلیه صلوات الله و سلامه علیه الی یوم الدین فاجعلنی یا سوا لانی جنی السوا کان لک الشرف
 فلا اتمنی شیاً سواه ولا ازید قطعهم **اشوق الی الکعبة الغواقل اذ طلم** **فاستقبل القائل الوخاذه الزا**
واستاذن الملك المنعالم زید **واستودع الله احباباً واکوذا** **چون این کتاب بمطابق رسیده بطور**
 نوشتن ان هذا شیء لا یطیق به سانی ولا یجری بظنی فقد کانت الیسر عیایا مستنارت فکیف یکن ان تقدم و ت
 تعلم ان الله تعالی قد احیا یک اکان یتما من العلم فبما علیک الاما و یتما بقیته ذالعمرو و الله یا محمد الدین عیایا و
 انی اری فارق الذیاد و نعیمها و لا فراق انت الیسر و اوله انتی فاسی گفته او را شعر جدید و شاعر علی سب کثیر الاستحضار
 برای تحسین شعر و حکایات و خطی جدید با سرعت می نگاشت حافظش بسیار بود میگفت گاهی خواب نکردم تا آنکه دستم
 یا خنمو و او را خانه بود بلکه مستحکم بر جیل صفا که اشرف ملک بن بطور در رسیده برای او را اینجا بنا کرده بود و در آن خانه
 صاحب دوی ایمان و برای او در مسین طلبیه مقرر بودند و همچنین در مدینه منوره خانه داشت خانه های او و دینی و جز آن
 هم بود و بستان در طائف و در اکثر کسی هست که در از روی سماعی علم آنکه منفرد بود دیگر که از آنها لغنی و خطی و کما انی فانی
 در آن بر اقران معاصرین خود و فائقش در سید شبلیست شوال سنه سبع عشره و ثمان مائه اتفاق افتاده در جمعه
 شمس بود و جمیع و بهر و حواس خود و تجا و ز کرده بود و از نو سال و در فون شد در تربیت شیخ اسمعیل بن جبر
 قریه زابا و کسر فاسکون یا در و ضم را بده ایست در فارس فکرة السمعانی فی الکاسب و غیره او گفته بفتح فاست
 کذا فی الذریه الکامنه لیا فظ ارج جسم العسقلانی و الضو و اللامع الی فظ السخاوی رحمه الله فوالله
 شمل بوطی اهرم القنی سواف جمیع البیاری غریب المحدث خادم حدیث بنوی و ناصر سنن مصطفوی است
 بده نه و از در سنه اربع عشره و تسع مائه متولد شد تحصیل علوم و تکمیل فنون از عظمای عصر و فضلا می بود خود و در منزل
 استاذان زمان ملاصحت و مولانا شیخ ناگوری کو شیخ برهان الدین محمودی و مولانا یونس بنی العبد جاده نور در منزل شیخ
 و از علما و مشایخ آن دیار که است آثار سلفا و در متفاضه گرفت مثل شیخ ابی علی بن سید فی سید عبدالله فی شیخ بنیامین بن محمد

مانع عار الدین کی و شیخ اس حجر کی صاحت و اعتراف محقر و شیخ علی مدنی و شیخ رجور در رسدی و شیخ الواسع کی
 خصوصاً رعایت محفل شیخ اجل علی حسام الدین المتقی فیص در اوان ابدحت و سعادت ارادت و کثرت
 و عیان بولین مای بارگروایه و به گانه افاده علوم و اعلاهی کثرت الحق کرم صاحت و مقصایب انیسیه مدینه یزدا
 از احکام کتاب مجمع العمارت که بدان توصل بحدیث شیخ خود علی متقی کرد و در سیاه آن تمامی طبع بروی نموده و
 بروقی و بیست شیخ خود مداد رای امداد و سحر نویسان علوم حل سیکرد و مدی که در وقت دیس گشت هم کل کردن کثرت
 مستعمل می نمود تا دست یزدان را شدیدی و شکست از پیر محمد یک به مقوم اولو و در اقدای سید محمد جویری
 مدعی عهد ویت میگردید و اصل استاد خود که گشت و چمد کرد که تا دلی و دعت از بهیثالی یا یتال لتوید و ستار بر سر مرد
 حیران کرد و شاه در سه تمان و سبع مانه گجرات را تمیز کرد و در پیش ما شیخ ملاقات واقع شد یا دشمن دست خود دست
 بر سر شیخ بنید و گشت ماحت برک و ستار مع رسیده نصرت یس تین بروقی ارادت شمار و مدح عدلت من الاربع
 در آن سال حکومت گجرات خان اعظم میراوری که کوه فیض یافت باغات او اکثر موم دعت و زاده حدیثه ابا عقیق صید گجرات
 بعد از رحیم جاسمان قرار گرفت و حکامات او طاعت نمود و به بار از کین بر خستند شیخ دستار از سر کشاد و عزم اگر کرد
 که با امر السبع اگر باد شاه و ستاد و تدارکی عمل آمد شیخ و حید الدین علوی هر چند بطریق کسی بیست کرد و در مود عالم مظهر
 اسامی طالبی و دعالی است حفظ آثار و احکام هر اسم صراطی مستقیم است محمد بیضا و درخت کوچ بر خست خجی از احوال عالم
 در فی افتاد و دایم او چنین ساز گنجیور ریخته تشبیه با عقده و این حادثه در دست و دایم شیخ ایضا اتفاق افتاد
 لعن او را از بالود ریث آورده و در مقام اسلام او و من کرد که انی با تکرار کرام تاریخ مگر کرام السید اراد و جیره
 و حاجی شیخ الدین جان هر او امانی در حالات محروس بوشتان چون اگر باد شاه در پیش ملاقات شیخ محمد طاهر کرد و
 و علوم طاهر و مایل از کار خود نمودند که گفت خدمتی برای پدید گفتند آوری یا آنست که اگر کسی از وریدان
 پیش نماید و در بدان نماید او را خود راه دهد و بر اسید و بعد اندک توقف فرمود در این گفتن من فائده مدار فایضا
 خواهد آمد و ستاره و خواهد پیدا و آخر کی از بنابر الیتال برو عالم گیه را و شاه آمد شیخ الاسلام ملقب شد و حاجی شیخ
 استی و به آواز او نشسته کی یکی از احاد و شیخ عبدالقادر شیخ ابوکر معنی که مظهر بود و در علم و فصاحت و علم
 لایع اتفاقیت ممتاز عصر می نیست سالها رسد افغانی حرم محرم سر ملیدی از دت از توایع دوست معاوی و حاجی
 و سخته مشایب ماتنی شفا من گفتن فائده و الف شیخ عبدالعظیم و انصاری کی شافعی استاد او بود در شرح تلمیذیه
 روایت دما کا شیخ محمد طاهر جدا و صدیق اگر می اندید سارید میگوید
 من او حد العلماء و الفضلاء | اعی محمد طاهر من مستحق |
 الان شیخ محمد طاهر اتفاق هموار قوم او بهر دست و کلام شیخ عبدالحق و دیوی با جبار الا حیات تم تسبیح میکند و صد
 بعضی میگوید اعتبار سراسر اسباب مادی بود و بعضی گویند با حجت اعتقاد بود که چون تبعیه خود را حیا ری میگوید
 او خود را صدیقی خواهد داشتی کلام محضر سلطو بر گوید از شیخ قول تالی می نماید زیرا که سبب بادهی باشد بلکه ایراد می بود

خصوصاً اعتبارش از مثل شیخ محمد طاهر عالم حقیق جمعی بسید است ولیکن قول خود در بیت مذکور حقیق بنی بر آن ظاهر است
 صدیقیت اوست قطع نظر از آنکه از جانب مادر باشد یا پدر و آنرا علم و لیکن اصح همین است که او پدر و در حال آنکه
 نوشته که شیخ محمد طاهر از ایشان بودند یعنی او پدر کسی گفته او پدر قوی مستحق غنیمت حاصل ایشان بود بجز تجارت است و همه
 ایشان بود اگر تجارت رویت و و اوایل حرفه و غالباً اشتغال ایشان باین لقب بسبب اشتغال ب تجارت است که در نزد
 پیو یار گویند و در قرآن یکی شیتة اسماعیل که اسماعیل بن امام جعفر صادق را امام میدانند و از باقی ائمه بزرگترند و در
 واحضای حقیقه خود بنایت مبالغه دارند و ایشان را جماعت غر و گویند و تمام ملک مالو از او جری و سر و نخ و جز آن از ایشان
 معلومست و فضاخ و شغل مذموب و رسوم و عادات ایشان بسیار است از آنجا که اگر ایشان را در عصر امامی میشناختند
 و الا آنرا بی در و جبین است و وی کسب نمیکند و شغل ملک و را ایشان حکمرانی میکنند و اینانی مثل عایا اطاعت فرمان بزرگان
 دی می نمایند و دقیقه از حکم وی تجاوز و جرات ندارند و چون کسی می میرد و ارث است پیش امام یا نائبی که در شهر میماند
 میرود و برای است سفارش نامه میخواهد و وی بقدر حال مقداری از مال مقرر کرده میگردد و چنانچه نوبت بزرگان میرسد
 و بدان مقدار مال هر کانی از بهشت بدست می آید و فرزند و پسوی جبریل علیه السلام نامی نویسد باین معنی چون یا
 جبریل فلان الکیمت من اسباعی جبل صانع فادخله فی جنة الفردوس او العنان فی قلال العنصر و تحت ظل الرمان
 او التعلی فمحمدين تعد بنکر نیک می نویسد که در گفتنش می نمایند مالی غیر ذلک من الغوات و الدنیایات در عهد احدی
 و عالمگیر ثانی در بدله بصورت علی نواز خان نام حاکمی بود و سالی امام این او پدر و از او جبین در صورت آمد علی نواز خان او را
 پیش خود طلبیده گفت ما و شما همه بنی آدمیم و بهشت میراث آدم با و شما همه رسید حال که شما بهشت بدست مردمان
 فروختید و حصه ما را هم بزعم خود تصرف آوردید می باید با چیزی با بهید تا بر دوازده بهشت سکنانی مختصر برای خود بستانم
 این گفت و بعضی فرمودند که یک ملک و پیگرفت و دوم اهل سنت و جماعت و ایشان را جماعت کلان گویند و ایشان
 در پیش تجارت و احکام و اساکن اند و جمعی اکثر از ایشان در بند رسورت و جده و حرمین شریفین تجارت و حرفت
 اشتغال دارند و بعضی اهل بنی شریفند و در رسوم و عادات ایشان بسبب یک علم و اکابر دین که درین قوم گذشته
 اکثر و افق سنت است شیخ محمد طاهر در هر کس از ایشان بودند و در میان سابق هر دو فرقی با هم نداشتند و بودند و استیلا
 در میان نبود شیخ محمد طاهر در پیش و سید محمد جعفر و احمد آباد و عالم بزرگ بودند با شارت نبویه علیه الصلوة و السلام
 هر دو فرقی را از هم جدا کردند و درین بابی مبلغ سبذ و ان اشتند تا هر دو فرقی از هم جدا شد و بعد از آن اختلاف را
 با هم امکان نماند و جماعت غر و از صوبه تجارت برآمد و در صوبه مالو و متفرق شد از عیال و کایات که باعث بر تحریک
 این قوم شده است که بزبان مولوی فی الششیده شد و بعد از آن از محمد بن جمال الدین نام ازیر قوم که در سفر دیا
 شرکاء مرکب بودند نیز تصدیق آن مسموح گشت که در وقت شیخ محمد طاهر در پیش و درویشی مسافر وار شد از بعضی ساکنان
 آنجا با وی سلوکی غیر مرضی بطور آمد آن درویش بدعا کرد و گفت خداوند از روزی این قوم در سفر مقدر گردان چون
 این خبر بشنید شیخ محمد طاهر رسید و دانست که دعای درویش بجل اجابت رسیده ایشان دعا کردند که خدا یا روزی ایشان

برآنها تادخه داشت اخذ علوم حدیث و غیره از شیخ عبد القادر بن علی البدری و شیخ محمد طاهر بن شیخ ابراهیم الکرمی
 شیخ سالم بن عبد السدین سالم البصری المکی و شیخ عبد الرحمن بن ابی الفیث الشافعی المدنی خطیب المدینه المذنبه
 و غیره کرده و از وی فقهی کثیر فرا گرفته منهم السید الامام عبد القادر بن احمد بن الناصر و ولد و العلامة السید عبد الله
 بن محمد الایوب و اهلن البیاری بن احمد الورود و شیخ العلامة ناصر بن حسین المحدث و شیخ عبد الحامد المزجاجی الزبیدی
 و غیره در فقه و حدیث تصانیف بسیار یافته و در بعضی از آن با محاشا لطیفه و ایرادات نفیسه نموده و سوابق
 را از علماء صحر خود جوهرهای مستقیل و در کار رسیدن نوشته سهل و از فرغ زبیدیته منعاست می چون بر توبه اکمال و تکمیل علم
 و فنون رسید و بطلان مذاهب بن فرقه و یافت انتقال بنده به اهل سنت و جماعت نمود و از ائمه معتبرین ایشان
 و مرجع خلافت گردید عالمی کثیر از وی انتقل یافت شیخ ابو الحسن سندی مدنی هم از شیوخ اوست و تالیفات بسیار است
 کلام مجتهدانه سبک و غایت انصاف و صواب ارجحیت نماید منها شرح الجامع الصغیر للتسویلی مجلدین و تسبیح السلام
 تشریح بلوغ المرام و مجلد کلام است و استنبال المیزان شرح قصب السکر نظم خزانه الفکر فی علم الاثر و آثار الفکر فی علم الاثر
 و توضیح الاثر شرح تنقیح الانظار در علم اصول حدیث التواتر فی المواقیت التمهید المورود فی الکلام علی آیه بود یعنی
 یا ارض اطمینی ما کفر و در آن بیست یک نوع از علم بیان ذکر نموده بخانه الاسمه با کلام اهل الذم اشارت و نقد و تالیفات بسیار
 و تله بذات التراب فی حقه نیت العبادات لیل الایات و مع العقاب مع الاستار الایات و ائمه القاطنین و فناء الدار
 و در وی بر این عربی در کرده و القول المبلین فی قبول عطیة المسلمین الی غیر ذلک و محرم سطور اکثر این کتب بخط وی است
 و شرح دیده و از آن استفاده نموده و بعضی از آن نزد خود هم دارد و وی بسبب واسطه در سلسله سند حدیث شریف و شیخ
 مقداری کثیر از اشعار و در محله بک خط و ولد علامه واحد السدین محمد قمر قوم بود نقل گرفته ام بعضی از آن در اینجا ثبت می نموده

العالم میرات الدبی کذا فی	فی الفض و العلماء هم و را	ما خلف المختار غیر حدیثه
وینفذ الک مناعه و انما	فلنا الحدیث و راثة نبویه	و کل محدث بدعی احداثه
فادارت حقیقه تدیدی	دراته فکرت ما میراثه	و لای احادیث الصباية تسند
وعی رواة الحبف الوجدان	و مرسل معی قدره و لا نه	لما أرسلوه عن عزایم تشهد
و کما اخذ العشاق مرناک صبور	و کما ورد و لمن هو معی او حرد	علی فی الهوی الحدیث ارفع رتبه
الی متی لها اهل الصباية یقصد	هناک احبابی سناهم جفوا نهج	وجفی اذا اجن الطلاق لمسه
احلب اجفانی فلا اللسل تنقبض	ولا النغم یا نکتی ولا الدمع ینفذ	الابیات و هی قصیده اجاب بها والده

و در سه تالیف ثلثین مائة و الف بحرین شریفین شتافته و جمعه و عموما آورده و در سطور و تکلیف عظیم برداشته و در بعضی قصائد
 خود آنرا نظم کرده سطوانات می در هر نوع از کلام است و آنچه از آن در حدیث و اهل آن و تنکایت قلند بر علم و ادب
 بدیع و فقه دان اتباع است آنرا در رساله الجنبه فی الاسوه المحسنه بالسند و فصلی مستقل نوشته ایم در بعضی جامع بخط شریف
 دیده که نوشته است شیخ العلامة ناصر بن حسین المحدث قرا علینا سبع سنین فی عدة فنون من ادرك مع تقوی و در حسن حال

هم دخل مع العبد في شهر رجب سنة تسع مائة والبع وقول بها انصافا كبرست له ذلك لما علمنا من اهل انصاف
عمره وكان جازلا قاضيا لاهل الحرمين عن الولايات الاتصال بالملك وكنت طارئة فذكر ان من سأل الشيخ **نظم**

دعيت بعسك لكن لا بسكين	كمار و يماض طرد يا كسين	دعيت بعسك يا كسين	دعيت بعسك يا كسين
عسك في العرماد اعد ستين	دعيت بعسك يا كسين	كمار و يماض طرد يا كسين	كمار و يماض طرد يا كسين
اسي السلامه قد و في عداه حد	ادعيت بعسك يا كسين	كمار و يماض طرد يا كسين	كمار و يماض طرد يا كسين
واتسان في السار واد الحربي المون	ادعيت بعسك يا كسين	كمار و يماض طرد يا كسين	كمار و يماض طرد يا كسين

الى آخره في طوره الذي قال في ماصلا الابرار في المشرق وارسيد اميد اية العلامه امير ايم من محمد الامير مع عز و دلالت
شهر جدي في الادي **نظم**

سوي حسن قال ابي بيتي	وانا احمد جدي الامام	واهل الميت والبلد الاحرام	واهل الميت والبلد الاحرام
من الرب السلام على الامام	ابا يا عسكر جدي عنيب	توازع يماضي وشايعي	توازع يماضي وشايعي
ياي عبيدكم انصروا الصوامع	ياي عبيدكم انصروا الصوامع	اد اطوا اعمال عند تنجيد	اد اطوا اعمال عند تنجيد
سطين الجيب ادعيت الاحرام	سطين الجيب ادعيت الاحرام	ولوني بالخمر كان او المقام	ولوني بالخمر كان او المقام
وحاشا ايكتر صوان هذا	وحاشا ايكتر صوان هذا	ودعا والجميع لكر صوب	ودعا والجميع لكر صوب
وايترو صقوة الال الكرام	وايترو صقوة الال الكرام	لياد الا قد ب عن الايام	لياد الا قد ب عن الايام
استحق لخصا و في طرية ايضا	استحق لخصا و في طرية ايضا	ويبريد رجا يا صبيحا ويريد	ويبريد رجا يا صبيحا ويريد
ويتركها من قول ريد وعمرة	ويتركها من قول ريد وعمرة	رواه ثقافت ليس فيهم هذا	رواه ثقافت ليس فيهم هذا
ولا علة فيها بها يعيد	ولا علة فيها بها يعيد	جلي كل حال في المالد تصيد	جلي كل حال في المالد تصيد
احاء عن المحار حروف احدا	احاء عن المحار حروف احدا	ولو صيغ من كان يكامل احدا	ولو صيغ من كان يكامل احدا
طبية ادويها السبي المطهر	طبية ادويها السبي المطهر	يعتق اموال الجميع ويستتر	يعتق اموال الجميع ويستتر
ومن كان في هدي السواحل	ومن كان في هدي السواحل	ويعطى اهل العلم منها حياية	ويعطى اهل العلم منها حياية
وهذا العيني في التحقيق ايكتر	وهذا العيني في التحقيق ايكتر	اد اطم قسط من السحت الكرام	اد اطم قسط من السحت الكرام
كفي حرماني الدين ان حايته	كفي حرماني الدين ان حايته	حتى يصير الاسلام من احاده	حتى يصير الاسلام من احاده

اد كان من يرحي يخاف ويحذر

كما في فيما بين غير ما من كلامهم بعسك العمام في رايوا احداث يست رتق قير في اخذ ايات تمت در فروع احكام
دين و قلقي و هم طرقي عظيم است را بهي انار اسلام و صفت ترجمت و مكر طرقي اتباع سمن اخذ سمن عيديات
و قس كنه ل آل را موصرين او يكلمه مستقيم روي هم الامام شاه القالي مودعيت توفى رحمة الله تعالى في سنة
انستين و ثمانين مائة و العير مرتين سيد محمد النعمان محمد الامير محمد علي راييين كمال في تحقيق بود اخذ عباو

از جمعی کثیر مثل محمد بن عبد الرسول البرزنجی و ملا محمد شریف کورانی و سید سلیمان بن محمدی قبول الماده از یوسف بن محمد الکرمانی
 و عبد القادر بن کدک و عبد الله بن خلیل و محمد سعید صفرو غیر ایشان نموده و بعضی از ایشان بتلاسی شیخ محمد حیات
 و ابو الحسن سندی اندوخته و استفاد از او علامه خود نموده و بعد بر ریجای او درس گفته و حدیث نموده و فتوی داد و در بعضی
 تخصیص المعنی لایزال الاثر فیما لا یصل الی الا حیا و من الخیر از دوست و غیر ذلک در حدیث و تفقه و اساسی رجال تصنیفها و دارو کتب
 بسیار از تالیفات و الوجود دیگر مستفیدین بدست خود نوشته خطش بنیاید صحیح و بیعیست و بعضی مواضع در تحقیق
 از پدرم سبقت برده بیک واسطه شیخ محرم مطهر است سبیل السلام شرح بلوغ المرام قلی وی باین فقیه حاصل شده و در
 شیخ محمد حیات سندی مدنی از اسامی برانید و عظمای محدثین بود نام و دانش ملا خاوری است از قبیله چاچر ساکن
 اطراف عباد لپور و چاچر و زن ساغر قوی از کشور سند و عابد لپور است از توابع بهکرم مولد و نشأ شیخ محمد حیات است
 در عنوان سبب توفیق زیارت حرمین شریفین یافت در مدینه منوره و وطن بنامیل کرد و کثرت تحصیل علم برست با وجود
 فقدان مبعاش هتکاست را کار فرمود و نزد علمای حرمین شریفین سیما شیخ ابوالحسن سندی نزلی مدینه منوره و سبب
 کمالات نمود و بر خدایش شیخ عبد الله بن سالم بصری و شیخ ابی الکلام محمد بن احمد تکرکی و تمام عمر خدمت حضرت شریف
 صرف ساخت و حمیری عظیم درین فن اشرف اندوخت و همیشه مشغول طیفه و عام اوقات شریفه بود و خاص عوام
 حرمین کریمین مصروف و مشام اعتقاد و اخلاص خاص داشتند و از ذاتها یون کسب برکات مینمودند و از او در
 آثار الکرام نوشته و کتی که خیر از مدینه منوره بکوه معظه معاودت نمود شیخ قدس سره کوکبی نامزد فقیر نموده و اسم فقیر سید علی
 بیاضافه تلامذ تحریر فرمود و از جهت آنکه در حدیث شریف آنکه که کس عباد الله اند اطلاق عبودیت نسبت بمخلوق
 نباید کرد و فقیر در جواب نوشت مسلم روایت میکند از ابی هریره رضی الله عنه ان رسول الله صلی الله علیه و سلم قال لا یقرب
 احدکم عبدا و استی حکم عباد الله و کل نساکم امام الله و لکن لیقرب غلامی و جاریتی و فتای و فتاتی و بخاری روایت میکند
 لا یقرب احدکم عبدا و استی و لیقرب فتای و غلامی و نیز نقلی است که اگر واضع اسم غلام را بمنشی عباد داده باشد دیگر
 بمنشی فرزند تلفظ نماید و او را میرسد لکن امر مانوی شیخ بعد وصول خط داد انصاف داد و بعد ازین اسم فقیر غلام علی تحریر نمود
 و چون عتبات شش انچه این بخار در تاریخ بغداد در ذکر احمد غزالی آورده که نوبتی قاری در مجلس او این آیه خواند فتل
 یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم الا ینفق الله فقال شرفهم بیا الاضافه الی انفسه لبقوله یا عبادی ثم انشد نظم

و هان علی اللوم فی جنب جهها	وقول الاحادی انه خلجیع	اصم اذا نودیت باسمی و اننی
اذا قیل لی یا عبد الله السميع	شیخ محمد حیات در تاریخ بیست و ششم صفر و چهارشنبه سنه ثلث و تدریس مائه و انت	
و دیت حیات سپرد و در عقبه مبارک تیغ مدون گردید جمله شیخی تاریخ یافته ام تا که حلت پیچ عدد محسوب است زیرا که معتبر		
قاسم و جل صورت کتابت باشد نه تلفظ انتی حکام محرم سطور گوید که ملا محمد شیخ محمد حیات جمعی از علماء است منهم الشیخ احمد بن محمد		
الشیخ ابی شیخ محمد بن جعفر و الشیخ عبد القادر خلیل کدک و السید عبد القادر بن احمد بن عبد القادر و السید غلام علی بن نوح		
المکملانی و الشیخ محمد فاضل المتخصص فی الزکاة الابدی و هر یکی از ایشان فرید عصر و حید و هر دو شیخ سلاسل حدیث و بزرگان		

ستاد و در هر قسم و نگاری او پس عالی افتاده بود و در مقدمات فاضله علی بصیرت تمام تر سیر سیاحتها و تشریفات و شیخ محمد فضل
 او را در سفر حسن مرید ساخت و تربیت حواله شیخ محمد کجی کرد و غلظت پدر بزرگوار تربیت مایافت و مجاز و شخص گردید و بعد از آن حال
 والد چنانستین شده و در سنه تسع و اربعین بعد از وفات حامیم حرمین شریفین شده و در سنه شمسین بایر سعادت یافت و
 در سیر سال راقم الحروف احرام بیت المقدس و سفر دریا با انجام رسانیده بجهه نازل شد از بعد اتفاق بکامه رسیدیم
 و دیده نیاز استان سال حضرت مالیدیم شدار الیه و احوال احدی و خمسین بر جوانی که راقم الحروف رفته بود و چون تیر
 و در سنه اربع و خمسین کثرت ثانی دایره حرمین شریفین مصمم ساخت و درخت کوچ از الدابا و بر بست و در سنه شمسین شریفین
 ناگاه در آن بحر پر شور جزایرت قوم پیشه و کن که از چندی بنده بیستی را از دست فرنگیان انتزاع نموده و در دریا قطع کر
 شعرا ساخته اند نمودار شد بضر تو پیا آتش حرب اشتعال گرفت و جهاز را قابض گردیدند و جهاز را با استماع و سکون
 پبند بیستی بودند و حال شیخ محمد فاخر ایقدر رحم کرد که سوار از جانب خود داده به سورت رسانیدند و اشیا و اسباب
 ایشان را بجزرند و قکتب همراهان تصرف کردند و شیخ با شکار سوم جهاز در صورت توقف کرد و در راه صفر سنه شمسین
 و مانند الف بر جهاز عازم گردید و قصار اجازت باده شد و بکنار بندر مخار سیاحت چند ماه در بندر محققا است کرد و در موسم
 کشتی متوجه بکهکه مسقطه گردید و بست دوم رمضان سنه شمسین محرم آمد و اصل شد و بهم درین سال حج روز جمعه که
 آنرا در عرف حج اگر گیرند دریافت و در سنه تسع و خمسین باز بندرستان عطف عنان نمود و در جادوی الاولی سال نو کور
 از بندر سورت روانه پیشتر گردید برادر میر محمد یوسف قلی نو که شیخ محمد فاخر و رب سنه تسع و خمسین بشا جهان آباد
 میرزا اجا نجارانان ظهور از ملاقات ایشان بسیار مخطوط شدند و با هم صحبتها گذشت انستنی شیخ یکسال در الدابا ماند و در
 ماه شوال سنه ستین فمات و الف از راه بکال عازم دریای محیط شد که از انجاد جهاز نشست سری بجزر که شد و عظیم آباد و بپند
 و مرشد آباد و دیگر امصار سر راه کام نهادند تا بقدم رسانیدند از بندر بگوگی بر جهاز نشست قصار مسافت چند روز
 قطع کرد و چینی از جهاز شکست سه ماه جهاز در دریای تابه ماند آخر الامر بموضع چاک کام که فتهای دریای شرقی محل بادشا
 هند بست از جهاز فرود آمد و بعلت موسم بیشکال سپه راه در چاک کام گذرانیدند از راهی که رفته بود و بالآباد برگشت
 درین مرتبه نیز کام سر راه نذر فروان گذرانیدند و قمری و ماه در الدابا ماند و قصد شاهی جهان آباد کرد و بست و پنجم رمضان
 سنه شمسین رسید و اصل آن شهر شد و چندی باقامت آنجا برداخت و باز شاق همت بزیارت حرمین شریفین بپست
 و محض باراده ملاقات راقم الحروف اول قصد و کن کرد و غرض شعبان سنه اربع و ستین از شاهی جهان آباد روانه شده
 پنجم فرم چار سال کور بر مانچور رسید فلک ناتوان بین فرصت ندا کرد برویت یکدیگر گشته تنابر آید عیور و ریای نریا
 بیاری سر سام و اعراض شد و پس از وصول بر مانچور بیاری قوت گرفت باز دهم فرم چار سال و یکشنبه وقت اشتراق
 سنه اربع و ستین فمات و الف جهان خرنیز را در راه بیت المقدس ساخت تاریخ ولادت او که در سنه عشرین فمات و الف واقع شد
 بخورشید رسته تاریخ انتقال زوال خورشید عمرش چهل چار سال و در حالت مرض و صیبت کرد که از نوشا شیخ بر مانچور شیخ
 عبد اللطیف قدس سرور و کمال شریع پویند بمرقد مبارک ایشان بدو تنهای اهل زمان عمل نمی آید مراد جوار ایشان

احتمال الاسلام و شیخ المسلمین قاضی القضاة ابو علی محمد بن علی بن محمد الشوکانی یعنی الصنعانی از اهل علم
 علما و اکابر فضل و جلال علی بن محمد و در جمیع علوم متولد در صوف و نحو و منطق و فقه و اصول و فقه حدیث و تفسیر و اصول آن
 یدیدند و استند چنانکه ثبت او که مستعمل بر ذکر کتابین علوم و غیره راست بر این آلات از ولادت و در سنه سبع و سبعین
 و مائه و الف اتفاق افتاده متبع و بسیار اند منهم السید الامام عبدالقادر بن احمد بن الناصر و علی بن ابی طالب بن علی
 و صدیق بن علی الفرجی و قویوسف بن محمد الفرجی و حسن بن سید محمد بن جعفر المغربی و غیره و بعضی از ایشان در این
 از صحیحات سندی مانی و اناجی و احسن سندی و از سید محمد بن اخیل السید و عبدالقادر بن جعفر و غیره و چنانکه وی از اینها
 اخذ کرده و مبالغه نموده چنانکه بی شمار از وی اخذ نموده و استفاده کرده و در حد خود در علوم و فقه حدیث و تفسیر و اصول
 تعلیم می و فخر اجازت از وی در ظاهر و مناجات عبید و دوست قاضی القضاة صغای مین ابو از طرف امام خمین
 علی بن العباس و در میان او و اهل شهر شعبان و معتقد این خدمت شده چنانکه آنگاه که مدینه پییده داشت و تحویل و احوال
 او بسیار اند و در هر باب از امر و نهی مقتدی قوی و بود و مجال نداشت که سر و خلاف دلی او در فصل خصوصیات
 و دیگر حیات ملک مال کند شیخ محمد بن القاضی حسن بالانصاری و حیدر و باقی حکایت کرد که پادشاه صغای مفت
 آنقدر خوف که از او کس می آید از آنکه چنانکه نیست یکی او تعالی دوم شوکانی و نیز میگفت که زیدیه را بسبب رد
 بر بنده بسیار ایشان بعضی تمام با او بود و بارها بصورت بلوی بر آمد و خانه او را محاصره کردند چون می یکبار از خانه بر آمد
 همه با بگریخته و چنانکه یکی را محال بقایه و مواجده با او نبود و آری صحرع هدایت حق مست این از خلق نیست
 در علوم و دینی بر تریب اجتماع رسیده بود و فقه و چنانکه در کتاب محمد مصطفی خالص صاحب مجاهد الموقوفی سنه ثمان
 و عتقین و الف و رزغیب السالک الی حسن السالک نوشته از شوکانی که قاضی القضاة صغای بود شاید که خبری قوی
 میگوئی که بعد از سلف بود و قواطد و اطلاع او در فن حدیث کسی بر نرسیده و در فروع تقلید باید و چنانکه در حل و اجتماع و تخریص
 و این معنی نه خاص اوست که هر اهل حدیث آنجا بدین شیوه خرامش در این دنیا بجا که اگر ارض این سخن چندین را باب
 خیر و صلاح و جمیع چنین احباب فلاح آمد شکفت چیست که خواجگان کائنات علیه و علی که فاعل الصلوات و خصوص او
 فرموده الا یسان یکان الحکمة یا نه انتی گویم وی صاحب تصانیف بسیار است از مطولات و مختصرات منها فتح القدر
 انفسی القدر آن الکرم در اربع مجلد و خام و تیل الما و طار شریع منتقی الاخبار در چهار مجلد و اول سیکه این هر دو کتاب در هند
 آورده و آثار و ارج داده و حمزه مطبوع و حال این هر دو کتاب در مقصد اول گذشت و منها القدر را البهیة مختصره
 فقه الحدیث و شرحه را رازی المصیة بمجلد لطیف و شرحه را زیدیه فی مسئلة الغیبة و شرح الصدور فی تحریم رفع القدر
 و ارشاد المسائل الی دلیل المسائل و التوضیح فیما جاء فی المنظر و المسیح و الالجابات الوضیة فی الکلام علی حدیث حبس الزنا
 راس کل خطیه و تحفته الذکرین شرح حصص صمدین مجلد ضخیم و القواعد المجموعه فی الاحادیث الموضوعه و این کتاب در هند
 بقا بطبع رسیده و اول سیکه آنرا در هند آورده و مولوی عبدالحمید مرحوم اند و ایشان در سفر حج از وی سند فرستاد
 هم بطریق اجازه با کتاتیه حاصل نموده بودند و تحریر الدلائل علی مقدار راجح و زیدین الامام و الموتهم من المارتفاع و الاختفاء

يتصرف كصرف القطر
لعمري ما خذ ما وطلق الدقة
للمحافظة الخبر الحوى محمد
والانار عن طاهها بصالح نية
القت اليك امورها الاحكام اذ
وجبت بحكم الله في الازلية
وشربت من نضاح عين السنن
بن علي الحلال اليمنى **نظم**
وكل من يشق سائر وفاد بة
من اجلها صرت اهلها والمواد
منير كلما حنت مطوقة
يوم الريح ريثا ما كرتا لك
وكلمنا افترشغل الاقح راى
توبيده ما يراه في محبتك
وعل لدعوة نظفى بها خرقا
في كل فقر لقت الصبر معرك
قد حوت فيه ما شبال مررت بها
قد سالت كل ركاض ورتاك
الى حيا الذي حاز العللا وحوا
اقلاده في الاعادى فعل بتاك
محمد العلم في هذا الاوان ومن
بمنصل لدم الفجار سفك
ابدى لنا في تأليف له ظهور
معظم بين زهاد ونسك
ادام الله ربي للعباد معا
فرائدا ما نظمناها باسلا
ويريد عجا او علوا الشأن

والنسا في العلم الخفيد لسورة
وما لفت طفرزت به النقاد
بن علي البحر الخضم الحججة
وابان عن عضد تلك مكتب
وجدت عند الخطب ادريشة
لا فاض فواك نصبت اعادهم اظفر
الغرا وقت لها باكمل دعوة
يا دار عزة صوب المزن حياك
يبكى بدمع مشوق عند غناك
يا صاحبك اليك بالحق وسلا
اطال بين نساء الحي ذكرك
وكلمنا مال غصن في غلا فله
به شنبية ما من في ثنياك
يا عز هل للذي قدر مرسيب
من الظنا نالها بالبحر مظاك
ومهمه مقف فيه السباع فيه
وكل اشوس لوى غير ضماك
ناديتها وحي في الارفال جامدة
كل الكمال يعقل نير زاك
البحر العالو الفهرير مخصت
قد انقذ الناس من فسوق انك
مفسر الذكر بالقول المبين فقد
مقالة خاب منها كل افاك
مخلصين على العلم الشريف بها
الكل بحث دقني خير فكاك
وبعض اوارسقط في حق نظم
فليات نادى حبرها وعميد

وضاعنا ما لوسطا ظفر بها
ما هادت الى سبل الرشاد بعزة
جمع الذي يروى من الايات
العليا وادركها م كل فضيلة
من يستطيع ينال رتبناك التي
وفلت بالصدق سيف البعد
وسمها للسيد بليل في الاسلام عيسى
وجاد سهرات جون الهامر الباي
افلى بعزة في تلك الربا خلص
ديار ما عن محب ظل برعاف
وكلمنا هبت الاريح في جهة
سالت مدامه شوقا لمراك
وكلمنا احمر ورم في الريا صحت
الى الرجوع وهل يخطى بلفياك
هيها من دون هذا كل امة
الريح تسمى وقد شيدت بالركا
قطعية ما مون غير دانية
يا نانا خبي لقد ابعدت مراد
محمد بن علي والذي فعلت
له الرقاب خضع الخالق لتسا
مشهور العلم في بدو وفي خطر
علا برفوق اعلام واملاك
ان جئت حضرة العلي خلدت بها
على امام سزيغ الفهم فانا
اليك يا ابن علي قد سمعت بها
يا من اتى صفاء يبغي منخرا
قطبا كمال محمد الشوكاني

میرزا امیر کبیر پیش یکی اصنامت تالیف می باشد و در پنج باب شریعت محتاج بسوی غیر او نیست تا این همه در نصرت سنت
 و طبع قلم و عتق روح و ثبات دفع منکرات بر زبان بیان آتی با نایکات آتی بود و درین و آخر آنچه سعی در ترویج شرح سطر و تجرید کجای
 سلام و احیای سنن امانت فتن از وی بوجود آمده گمان نمیدود که کسی دیگر کرده باشد جز آنکه اندرین الاسلام و المسلمین خبر
 محمد بن عبدالوهاب نجدی آنچه از حال وی شیخ محمد بن ناصر حجازی در رساله الفتح المنان فی ترجیح الراجح و تدریج الازالف
 صلیح الاخوان نوشته در تخطی می شود و نیز که در وی از فقه توحید و طائفه مبتدع با هم خلاف بسیار دارند و اکثر خواب
 را هم اطلاق صحیح بر حال و وصل نیست تا بهوام چه رسد و صلیح الاخوان رساله ایست از سید علامه دود و بن سلیمان بغدادی
 رد بر شیخ محمد بن عبدالوهاب فقه المنان گوید که کما هست میان سید و شیخ مذکور پس در رساله مذکور نوشته که وی شیخ
 بن عبدالوهاب بن سلیمان بن علی بن محمد بن احمد بن احمد بن زید بن محمد بن زید بن یزید بن مشرف است این هست نسبت به و ولی
 و گویند که وی از حضرت است بر تریخی استیم ولادت و در سنه شصت و شش سر عهد المائت و الالف در عینیه از بلاد نجد بوده و در مساجد
 نشو و نما یافته و قرآن شریف خوانده و علم از پدر خود اخذ کرده و او بیت فقه حنابله است که گذارده و بعد از منوره رفته و آنجا
 با شیخ عبدالمعین ابراهیم که از اصحاب ابوالوهاب اعلی الله شتی و از اهل نجد بود ملاقی گشته کسب علم نمود و بعد و همراهم
 بسوی حرمه از نجد شتافته و چون پدرش بمرد و جرح بعینه کرد و خواست که نشر دعوت کند اهل عینیه بروحوت و اراضی شد
 از آنجا بسوی بسوی در عینیه آمد امیر آنجا محمد بن سعود نام که از آل مقرن بود و گویند از بنی حنیفه ثم شمر بن سید و الله علم طاعت او
 قبول کرد و این در سنه تسع و خمسين اجد المائت و الالف اتفاق افتاد و دعوت او در نجد و شرقی بلاد عرب تا عمان انتشار گرفت
 و از آنجا بسوی حجاز و یمن جز در حدود مائتین الف بیرون نیامد و وی هر وی عالم متبع است غالب بروی فنی فقه استماع
 و رسائل معروف است در وی مقبول و مرد دوست و اشرار و حیزری که بروی انکار کنند و وضاحت بزرگ است که کفایه اهل
 بحیر و تالیفات که در طبعی بران نیست و سید مصنف در رد بروی بران الضاف کرده دوم تجارتی بر سر فکرم محصور و جمادات
 واقعات بران در دیگر جزئیات تابع اوست که سید مصنف بعضی را از آن فر کرده و بسیار را ترک نموده و ارجح است باصلاح
 وصحت اصل توان بخشیدن کلام سید او در تکفیر و تشریک نیست و بجاست و بر شیخ محمد و اتباع او کلام در و لا و برا
 خطا گذشته حال آنکه فرق میان هر دو روشن است زیرا که بزرگ کسی هم واقع میشود که بنور و اثره اسلام باقی است
 و کافر خارج از دایره و خارج رقیه است و مخالفت قواطع مانده تکفیر نیست بلکه مانده مخالفت و لائل سعیه قطعیه است
 سنه او دلائل و اما کلام مصنف در شان ابن تیمیه و ابن القیم پس این هر دو احوال اهل بیت علم حنابله خلفا من سلف
 از اعظم حفاظ قرن سابع و افضل ایشان اند و ابن القیم شاکر داین تمجید است و هماما اهل طایف اقیان و قوتان
 منصفان لقباً انفسهما و آداباً علیهما و احدهما تابع الاخر و انفراد با قوال و اختیارات الضفافی بعضیها و الله لا یضایق
 و استحقاق بسبب بعضیها و الله تعالی و شیخ محمد نجدی طرفه خود را بر اتباع این هر دو امام نزع خود بنا کرده و طر فی
 بحسب اطلاق و اشراف خود از اقوال ایشان فر گرفته و در بعض نقل صائب است و در بعض خطا کرده و بعض ابی قصه
 اخذ نموده و دعوت و احیای بعضی شریعت و امانت بسیاری از باطل در نجد و حجاز و یمن کرده تجاوز اند و فیما اخطا فیها

اولاً حضرت علیه السلام انما اعلمنا على انفس جلبي تحت العتق بن سبيل الاله وكانت المسئلة ما يحصل بها شغلنا بكم من الصلوة
فانما نأمر بالتحقق في الصلاة على سبيل الحق في الصلاة الى الجاوس من السجدة تين بوضوح دليل في تلك الخلاف
بما انما امر الشافعي بالبسطة ولا نأمر بالاسرار وستان من سبيلين فاذا اتقوى الدليل ارشدنا بهم النص في انما العتق
انما يجب ذلك كما يكون نادراً ولا مانع من اجتهاد في بعض المسائل دون بعض فلا ساقطة لعدم دعوى الاجتهاد
المطلق وقد سبق جمع من اية الهندية الى الاربعة الى اختيارات لهم في بعض المسائل مخالفين للدين في سبيل المتدينين
صاحبه ثم انما نستعين على فهم كتابه بعد التماس المنة لاوله المتعبرة ومن اجلها الدين التفسير من جبرية وغيره لا من شير
وكذا النجوى والبصيا وادي والحاظر والحدادي والجلالين في غيرهم وعلى فهم الحديث بشرح الائمة المبركة في الحفظ
والقسطاني على البخاري النجوى على مسلم والمناوي على الجامع الصغير ونحوه على كتب الحديث خصوصاً الاحكام
وتسرحوا مستعين بسائر كتب الهندية سبيل في سائر الفنون اصولاً وفروعاً وقواعد وسير ونحوها وجميع علومهم الكثرة
ولا تنكف شيئاً من المؤلفات اصلاً الا ما اشتمل على ما يقع الناس في الشكر كروض الراحين او يحصل بسببه خلل
في العقائد كعلم المنطق على انما انفس من مثل ذلك الا ان اطالهم به صاحبه معاذ الله انما العتق عليه بعض المبدء في تلك
بعض كتب بل الطائفة انما صدر منه بجملة وقد زجر به وغيره من مثل ذلك لا نرى سبي العرب لم نفعده ولا نقابل غيرهم
ولا نرى قتل النساء والاطفال كما يكذب علينا سائر الحق وتبليسا على الخلق بانما تفسير القرآن بربنا وناخذ من الحديث
ما وافق فخصنا من من مراحته شرح ولا سؤول على شيخ وانا انفع من رتبة نبينا صلى الله عليه وسلم قبلونا النبي رتبة
تجربوه عصا اصدا الفع له وليس له شفاعة وان زيارته غير مسند وبه وان كان لا يعرف معنى الا الاكلا المحدثي انزل
عليه السلام انما العتق والاطال العتق وتختلف المؤلفات اهل المذاهب ككون الحق والباطل فيها وانما محسنة وانما كثر الناس على الاطال
الاهل انما نأمر من بعد دست مائة الامن هو على ما نحن عليه ومن فرغ من ذلك انما لقبيل محبة احد الاله الا انما العتق عليه بانما شريك
وان ابو به ما نأمر على الشكر بالعدوانا نهي عن الصلوة على النبي صلى الله عليه وسلم ونحوه زيارة القبور المشروعة مطلقاً وانما كثر
حق الا بل البيت وانا نجبرهم على ترويج غير الكفر لهم وانا نجبر بعض الشيوخ على فراق زوجته الشاية لتكنجها بالامرافقة لينا
ولا وجه لك في جميع الحوادث واشباهها لما استقصينا عنها من ذكرنا كان جوابنا عليه في كل مسئلة سبحانه بالامتنان
فمن وى حنا شيئاً من ذلك ولسبب الدين فقد كذب علينا واقتري ومن شاهد حالنا وحضر مجالسنا وتحقق ما عندنا علم
قطعا ان جميع ذلك وضعه علينا واقتراه اعداء الدين في احوال الشياطين متغير للكناس عن الاذعان لاختصاص التوحيد
لدى تعالى بالعبادة وترك انواع الشكر الذي نصر الله على ان لا ينفره ويغير ما دون ذلك لمن يشاء فانما نعتقد ان من فعل
انواعا من الكبار كالتقتل المسلم بغير حق والزنوا والربا وشرب الخمر وتكر منه ذلك لا يخرج بفعل ذلك عن اثر الاسلام
ولا يخلد في دار الانتقام اذ انما موحده الله تعالى في جميع انواع العبادة والذي نعتقد ان رتبة نبينا صلى الله عليه وسلم
اسلم من التعلقين على الاطلاق انما هي في قهره حجة مستقرة مانع من حجة الشهود لهم خصوصاً عليه في التفرع لادبه فضل من هم كاذب
وانما يسع سلام من بسبيل عليه وتس زيارته الا انه لا يشهد لاجل الاله لزيارة السجود والصلوة فيه واذا قصص من ذلك الزيادة

باسید احمد بر بلوی مرید شاه عبدالعزیز بلوئی بجا آورده بود و سرخیل قاضی سراج و مجاهدین بی بی بود این همه ترویج شریعت از شرق تا مغرب رفیع و محدثات کلمی بینی و این همه مذکر علوم و کثرت صوم و صلوة و زکوة و آبادی مساجد که مردم هند مشاهده میکنند هم بدولت جد و اجتهاد او و مولوی احمد علی مرحوم است گوئی در سرزمین هند مثل این دو بزرگوار که بجای او و ورثه شیخ خود بودند درین کار درین دوازده صد سال کسی نبر خاسته اسلام را به جدایشان رونق نداد حاصل شده و سنن و آثار و محدثان را برقرار ریزی ایشان حیاتی تازه و دست بهم داده و اسلام را حکایات برکات و وعظ و نصایح محمد صلی الله علیه و آله و سلم را در میان مردم پند و اندرز آن باقی بجا مانده چیزی است که موافق و مخالف در آن گیران است نتوان گفت که چه قدر رسوم اشرار که در اینهم متلاشی شده و محدثات و کفریات از عالم بدر رفت نظر

ساعت به بدع تصادی عمرها	ادھر اکا دکلا مھا لای بھلی	فعلی بہ اک اسلام ارفع ہضبتہ
و ہر اسواہ فی الخیض لک لفظ	غلط امر بابی علی قاسہ	ہیہات قصر عن علاہ ابو علی
لوان رسطالیس یسمع لفظہ	من لفظہ لعتہ ہزۃ اھل	ولو انہ جمعوا لدینہ یتیقنوا
ان الفضیلہ لم تکن للاول	تحم اتباع سنت واجتنباب از بدعت کہ بدوی شاہ ولی احمد محدث حق المذنب	

درین دیار کاشته بود و در عمدوی برگ بار آورده بدایت او از وی نہایت پذیرفت در علوم عقول منقول و یاد و شہینان از خطاطی برد و در علم فروع و اصول ایضا آنرا در ترمی نشانند و ہر علم کہ با او سخن آئی دانی کہ وی امام این فن است و ہر فن کہ با وی مناظره کنی شناسی کہ وی حافظ این علم است اصول فقہ بر لو کہ زبان داشت و علم حساب در انگشتان قرآن بخند خود محفوظ میداشت و بود و فتنہ و منقول شوق دیرینہ او ہر چند مثل دیگر علم اشتغال بتدریس و تعلیم نکرده و عمری کہ سبک آن نگذرانیدہ و گزودیدان امتحان نزد دکانی خدا داد و وجود طبع نقاد و بصیرت بر متحنین اکابر علمای مشہورین می برد بتقریب حج و ہجاء و سفرهای عرب حرم کرده و در ہر دو جہاد و بعض سائل علمای عصر مثل شیخ محمد عابدندی و مولوی سید فضل حق ہندی با او طرف شدہ ہر چارایت فتح و اقبال بدست او ماند و خصم شکست بخیر گشت خورد و مسائل در مسائل این مناظرہ مشہور عالم است احتیاج ذکر ندارد تمام عمر خود را در اعلائی کلمۃ اللہ و احیای سنن رسول اللہ و جہاد فی سبیل اللہ و بدایت خلق اللہ گذرانید و دمی بآرام در جہانی از بلاد اسلام نیا سوزد تصانیف او کہ بضرورت تمام و التماس حج می از اعلام بوجود آمدہ غالب در اسفار تحریر پذیرفتہ و نویبت نظراتانی در آن صورت نیست مع ذلک بلاغت انشا و فصاحت و لطافت سبانی و تحقیق معانی و روکش مؤلفات اقران اشغال بلکہ بعض سابقین اعیان است اگر در رنگ دیگر اہل علم فرصت تالیف می یافت و با علمیان مناظرہ حوالی نشستہ مشغول تصنیف میشد خدا داد چہ کار میکرد و ہر چہ کاوش و وجود خاطر و علو پایہ تقاضا و در دین کمال شریع آباد شریع سبعین سبب حسد اہل مانہ اقرای عداوت و بدعتان کاہی تحت ترک خفیت نمودند و گاہی رومی بوناہیت کردند بلکہ نوبت بآن رسید کہ مشوب بنجد سبب اعتزال و خروج نشاندہ و باین افراتر وی خود چون نامہ اعمال خویش سپاہ کردند اینک کتبہ مؤلفہ او موجود و مشہور است نشان ہر کجا معجزی شدہ و کجا خارجی گشتہ مقصود این بنابر طلبان ازین بیرون و تغیر خلق اند از تعبد خالص جوہ تحقیقی سرگرمی

مدار امت خود نمود تا بدیده از روی کار ایشان نیفتد و آبروی هر گاه کنار نمی رود و با این امر که بالا آمد
 دریافت اطلاق طریقه ایشان است و حاصل شریعت حقه و در و یکس متور و عوامی این فریق کاری را از پیش
 و ای حق تعالی را بدایت اسم افراد ملک اگر عباد خواست نمود اگر کم عدم نعمت و خود آمد و حلقی است تا تمامت حقه را
 و توبه در سلوک طریقه بنیم اختیار نمود و بعد از آنکه رکات آن بدایت امور را در و دیوار پس نمایان است در
 مثل باران بر دلهای صاحبان بیان محالین اگر مردمی با نصاب گرایند و دم هم تو اسند که این همه اعتقاد
 و معلوم که فی الحال محال است و کار ایشان است بهم دولت است الا احوال مستباح و علمای هندوستان الا ما تا از انبیا
 معلوم نگین است که کار داری را احکام اسلام و اتباع دین می آید و سراسری سوی بدایت بعوض خود و تقدیر
 و تعلیم فقر و عدیت و منور تحریه و علوم دینی می رود است که احوالات ایشان محصور در تحصیل معقولات و کسب
 صیلت و بیعت مازک از معروف و همی عن اسکر بود و ادعای طویله و عریضه و معاصر و سابق علیه و چون حق تعالی
 وجود ما را بدایت خلق مقصود بود و داعیه حق گوئی و صوتائی در دل و ادوات ارجایل تا عالم را در غیر
 آفریند و گویا ارجواب میداد و حق را از مطلق صوت ارجاط و حرام را از حلال بارشاعتد اگر چه در بعض
 یا اکثر مسائل اودی مخالف بوده اند تحصیلا انصافا و مع دلک حق این است که وی بلکه حایه علمای تقدیرین متاخرین را
 در عدم تقلید یک واحد است بچگونگی با خلق افعال ایشان متعدد نیست نه بچگونگی اطاعت و سماع ایشان نیست
 آنکه متعدد است شارع علیه اسلام است سخن او است و حکم حکم او را رعایت که متقدین بقدر و حد و طلب است
 که ای آفرینا بصورت مسخر در مبع و استمرار گفته و نوشتند و عشرتیران از مولوی محمد بن اخیل بر روی کار بیاید و یکس
 چون نظر اسامی مانع تصور کردند پس خود و حدودا متاخرین ایشان است و ما مولات اهل این است و حیات
 و تدریج و سیر و طبقات ایشان کاری مدار در حقائق امور و وقایع و امور ایشان را اطلاع حاصل نیست امر و کار
 حرفی را اتباع می راند یا در رساله ارسال و روح حلاف می رسد و میگوید که ایجا و میگوید کرده است
 و از اثر اسلام مدرسه و حلاف چه میگوید و ده شاه عن ذلک میگوید و درین است مقتضای سلف و احوط
 عامل نیست و یکس معاصران و بعضی سیاست حق تعالی را در این بی بار انصاف و رمی که با خدا
 مؤلفات می رود و حد و حدیث و هوای حرات بعضی مسائل موجود است و همه مانع و در اهل حق مقبول و اجماع و اکثر
 مستعمل بر و اب در بعضی استراک، رسوم کفر و بدعات اراعات و تقویة الایمان ترجمه یک باب است همه از روی
 و توفیر العیسین فی اثبات رفع الیدین و افعال مقدس که اسناد و مخرط المستقیم و شاکه است الاصحاح الحی
 فی احکام المیتة السراج و این هر دو تمام است و تفسیری مسلک بود اما تمام و تقدیر الحواب و رانسات رفع الیدین
 و هر آن گاه بی میل سظم هم میگوید و در مدح آن حضرت صلی الله علیه و سلم قصیده دارد و این جدید است را سامت ایشان

همراه در حکیم صاحب خود	الموجود کرد و کمش و حرره موجود	راقتاب حماس مافت در بعض
از یک معر بین تا سماک جرح کند	راقتباسی ظهور و جمال بر سلف	محو است تا که شود عکس آن حال

از هر جلوه آن مجلس ساخت آینه
 بنور فکر تامل گنی بلوح وجود
 شروق نور مقدس به تیره دامن
 ظهور احمد و رسل در اهل کفر و وجود
 نوید مولد او چون بگوشش حمید
 بجنبش آمده ایوان جابران عجز
 طلوع احترام بود نفس بر کسر
 شمار تا بدستم خانه چار بار نمود
 غرض که حد سنینش با رعین کج
 که سر غیب همین جلوه چه خوش فرزند
 نزول وصف الکی بکسوت الفاظ
 به چشم خاک نشینان جلال شد نمود
 اگر فیر شکو و محمد عر بے
 که سرکش جهان بر او چو خوار نمود
 بصرف مال حر بصرف بندل جان غیب
 مصداقان مبارک مساویان بود
 بهر صفت آید و ان بفتاک باد و دان

القب نما و مرآن احمد و محمود
 عجیب تر ز همه غیر ازین نخواستی یافت
 بروق بارق غیبی ز متن سبب بود
 احاطه کون مکان مقتضی از و گردید
 رسید گفت زهی مولد زهی مولد
 از ارض تا بهما چرشد از علما ماش
 چنانکه اختر حدش خلسیل بر نمود
 چو یافت قطعه نصرت نشسته بود
 ز لطفت وجود الکی بر غم الفت حسود
 ظهور روح قدس مبنی بصورت شکر
 بر رفیض مقدس برنگ گشت و شنید
 ز نور تابش آن آفتاب عالم تاب
 بنور و شکر تامل گنی بغیر صدود
 گرده اهل ایمین بحر کاس گشتین
 بهر لای مصادم هر تصانو شوند
 بحکله شیر زیان و بز و ریل و دان
 بحدت آتش سوزان بهر خیراک نمود

بچو سجاد باقی انصاف آفاق
 که شد ز حکم حکیم چو ادب و دود
 نزول نور الهی بعالم قدس
 همه روج و کواکب باوشده مسعود
 ز شور تنفیت قدسیان کردی
 خبر بد او از ان مخبر محو حس بود
 مهندس فلکی از کمال فرج و سفر
 بدید کواکب اقبال بر کمال صعود
 نمود گشت بنگار نفس عجائب ذکر
 سطوح نور ازل در تجلیات شهود
 چو آفتاب قهر و باده جبروت
 تمام خلقت الحاد و کفر شد نابود
 یقین گنی که نزار حبش کشتی شریست
 بنرم و نرم جرم مجرب بحر بس منقود
 مصابران قتل و مبارزان صاف
 بکبید و حبست پلنگ و بکینه سست قعود
 تمام این قصیده بخند و ال با هر بحر

در بیاض شان هر قوم منتقال ایشان در سر کمره بالا کوٹ در ولایت افغانستان بزخم تفنگ شد

و در بر شوادت خطمی فالر شد ندوکان ذلک تقریبانی ستمیع و اراده

التنزیه شعیل بن ناصر الحارسی السیدنی النجفی از ارشد تلامذہ و احد
 حدیث و فقه و جبرآن از وی و از شیخ محمد بن عبد الرحمن گزیر
 قریل که شیخ عبد الرحمن بن لیمان شیخ محمد بن علی العمران و کتبات فائزین

منفی الکا کتبه بکمال الشرفه و غیر هم نموده و حفظ کتب حدیث
 ممتاز اقران بود خلقی شیرازی راوی است منوچهر شیخ سعید

اکرات و مرآت گذارده در اصول بر حقیده حنا بله بود و در فروع و روش فقهی می شریف این شیوه نه خاص اوست بلکه

محمد بن یحیی بن زبید هم برین جاده سلوک از صاحب تالیفات رساله دارد و در بیان صفات الهی رساله است

با اهل مکه و رساله در جواب سادسی را و در فقه راوی در و بر محمد بن عبد الوهاب بنی حواله الی فی و سادسی و بغنون حدیث علامه

میان شمس الدین و سید الدین

تدو است
 از علم
 باوی
 مرزو
 و نو عباد

وحیه الدیر انوار المطوعه فی سبیلان الهدی الی الاسکدرانی الشافعی المعروف باسم الامام وصرصر
 سبع دست نامه متولد شده است تا محدث و محقق رجال آن و نقد نموده و در حدیث و انواع آن و دقیقه
 تألیف کرده تاریخ اسکندریه تألیف اوست و مهم تیوج دارد و سیاطی ابروی روایت نموده مات
 فی التوال سیکسین و سبعین دست نامه در قمر مثل خود کسی را نگذاشته که در حق حسن الحامیه

حرف الموال

اکام انو حبیقة المعجمان من تانت بوز و طی من ماه العقیة الکونی و طی تتم اسم بر قلعه و بهوس مطیج واریت
 دی خیر بود در سینه حرف حق و طی از مردم کامل بود و قیل من ابل بال قیل من اسام و قیل من سما قیل من
 دوی قیق بود و احدی از دانشمندان است و در اسلام متولد گردید و اسمعیل من حامد اسم علم گفت بدست
 مرمران از احراز اسای هارس بود و دی اسوگم که بر یوگاه بر بارق واقع شده قول قدم در سه پستان دست
 در محضر بر دلیقی انی طالب حاضر شد و وی در حق او و دریت او دعا سرگشت نمود و با اسید و از قبولیت آن عباد
 ق خود ایمان را و تقالی و درین اهل احسن اهل علم کلام کرد و اند فلند طوطی و تاریخ گفته ابو سعید جباری برادر قیتم
 السن من مالک عبد الله بن ابی اوفی را که و در سبیل من سعد ساعدی را درین و ابو الطیلس قاسم بر الله را که
 و لیکن تحسلی را در بهمان دیده و احد محمود یاران را گویند که وی جماعتی را به اصحابه را ملاقات نموده و از اهل و کاتب
 کرده و لیکن این معنی بر دلیقی نقل است شده از کسی مقدار تا دهن ابی سلیمان گرفته و در خطاس طبع و ابی از طی سبیلی
 و محارب من بار و تتم من حبیب صراف و محمد بن اسکندر طبع سوگاس عمر و هشام من غر و ده ساک من حرب سماع بود
 و آردی ناس المارک و کتب بن الحراج و ابو یوسف و محمد و غیر هم را وی اند و خود عالم عابد بود و در حق کبر لغت و کلام
 الی اسد قالی ابو جعفر سعید را در او که و سعد از روز قاضی آبی که اسکا کرد و در عدم قیل به که جور و حلیه او را بر
 و ستاد تحسین برید من عمر بن سیوف و زاری امیر بر اقیس جو است که او را قاضی کوکب و این در زمانه بهران من محمد
 آخر لوک نسی امیر بودی انکار نمود امیر او را یکصد و ده تار با به بر و بر و ده تار با به می افزوده اما وی بر یک کار
 مستمر ماند با چار و بار با که او را نام احمد بن حسن این قصه را میگوید که در این حدیث بر محمد و در این حدیث
 مصروف نشدن او بود و در گفتن قرآن املو و بود و می جو من صورت جو من برم بسیار که بر حسن المواساة با احوال
 میانه قدر قیل طول الحامیه گم گم گم خویش قسیر برین برین طریقه گفت ابو سعید و جواب بیکه که بر تحت علی علیه
 و سلم را تمیکن این بر بر گفت صاحب این و یا علی بر آنکه و که تمیکن بر این سائق نشسته باشد تا فعلی گفت مالک
 از حال ابو سعید پرسید گفت مردی هست که اگر یادی حق کنی درین ستون خواهی که آرا در تانت که البتة میتوان
 تا است تحت و بر شافعی گفته بر که بر خود و ده دی خیال هست بر ابو سعید و دی اگر کسی که آرا را تو من قیتم
 اوه شد و حق من مدین گفته مقدف الی سعید است برین با فتم درم از حق بر سبیل گویند پنج سال بر و افه ماند
 بیچکس الطول الصمت از و یا فتم و چون از بر سعید حدیث من توج شد و چون از و یا فتم و در سخن گفتن او را

و چهارم آن داشت و در قیاس امام بود این مبارک گوید سفیان نوری را گفتیم ابوحنیفه چه قدر دور از غیبت است و چنانچه
 که دشمنی را بهم غیبت کند گفت می عقل تر از آنست که کسی را بر حسناست خود مسلط کند که آنرا بر باید خلیف و تاریخ
 انشی که تیر از فضل او آوده و بعد چندی ذکر کرده که البقی ترک است و در دین و ورع و حفظ مثل این امام شک نیست
 و نبود و صاحب کچیزی سوا می قلت عربیت در سینه ثنائین متولد شده و در سینه خمس و مائه در بغداد و در زندان فاقات یافته
 براهو الصبیح و قباله و در مقبره خیزران مشهور است و وطنی بعضی اسم شطی است و کابل جیه معروف از بلاد هند است و چنانچه
 از علما منسوب باوست و شرف الملک ابو سعد محمد بن منصور خوارزمی ستوفی ملک سلطان ملک شاه سلجوقی قریب قریب آوده
 بنزوش هر سینه بزرگ برای حنفیه در سینه شمس و خمیس و اربع مائه ساخته ابو جعفر سعید بیاضی این شرح خواند نظر

له تزان العلم کان صمداً
 انشراحا حل الصید ابی سعد
 مجموعه هذا الغیب فی الحلال
 اکن لک کانت هذا الا حینه

انتهی من این ملک کان و کمال باشد طبقات خود گفته وی اول کسی است
 بقرین فقه که در دوران تالیف و تصنیف نمود و او را اصحاب مجتمع شدند مثل ابو یوسف مقدم در علم اخبار حسن بن زیاد
 قدم در سوال و تفریع و زفر مقدم در قیاس و محمد مقدم در فطنت و علم اعراب و نحو و حساب لادت که در عهد صحابه بود
 صدق قول آنحضرت صلی الله علیه و سلم خیر القرون قرنی الزوال و پس هر که تدوین علم و تفریع در زمانه مشهور و دلایم
 صدق کرده مصیبت و کیف که خصوم او بدان مقرر اند این شرح را رسید که مرثی ابوحنیفه می افتاد و او را طلبیده
 فرض تو در روی افتادی که تمام است برای او سه ربع علم مسلم کرده و وی ربع علم هم برای ایشان تسلیم نیکند گفت
 چگونه گفت فقه سوال و جواب است و وی تفرع و دست بوضع اصول و این نصف علم شد ابو ازان همه جواب آوده است
 و خصوم او نیکویند که در همه خطا کرده و چون موافقات او را با مخالفات براب کنند سه ربع علم برو می تسلیم شود و در
 ربع هم مردم اند از انتهی کلامه و در اینجا گفته اند که وضع اصول و جواب او از ان بطریق فرض خلاف فقه است فقه
 زیرا که شارع را اخبار صحیح از ان منع نموده و بر تقدیر صحبت غایتش امامت و در قیاس است که او را مراتب است کمال
 و لهذا جمعی از اهل حدیث گفته اند که بضاعت می در حدیث فرجات ستانائی در کتاب الضعفا گفته ابوحنیفه لیس
 بالقوی فی الحدیث و این ترجیح است و در سینه ثانیه از مراتب ربع و صاحب ریاسات اللیب گفته بهم غیر نیست
 در سبب عدم قوت می پس گفتیش که دریم از ان یافتیم امام که قبله المحدثین محمد بن اسمعیل بخاری را که ذکر او در کتاب
 خود نموده و گفته نعمان بن ثابت الکوفی بن روی عجمی او بن العوام و این المبارک و پیشتر و کعب و مسلم بن خالد و ابو معاویه
 و المقری و کان مرجحاً سکوت اعرب ای و عن حدیث انتهی و درین کلام چیزی که موجب اشکال در احوال او باشد از فسق
 و ذلالت قادمه و سوجن و قلت ضبط و کمارت موجود نیست و همچنین ابو الحسن اشعری او را و اصحاب او را از حدیث اهل
 شمره و کذا لک الشیخ اکمل فی غزیه الطالیین و غیره و فی غیره و شاه ولی الله محدث دهلوی و صاحب ریاست از ان گفته اند که در
 محل خود مذکور است و لیکن شک نیست که مقلدین نهضت و در مناقب وی سلوک سبیل مبالغه کرده اند تا آنکه بعضی نوشته اند
 که چهل سال ابوحنیفه عشا نماز صحیح گذار و در عاقلیای تمام قرآن یک رکعت ختم میکرد و در موضع وفات خود گفت هرگز از نماز

بر کسی پوشیده نیست بلکه تالیفی هم از وی است صحیح و اقویست جمعی از علما اخبار آن گفتند و اگر اقصیت امام
 بر سلطان فارسی اوجوه مذکور معتقد باشد با وجود صحبت وی و تبعیت ایشان می باید که امام احمد و بخاری را بکار خود
 که جامع بودند میان فقه و حدیث و روح و صدق و عمل از یاد بردند و در علم از سلفین چه تابعین چه تبع ایشان از
 از امام ابوحنیفه بوجود بسیار بنا بر وجودش در ایشان و در روش و در وی حال آنکه تقدم امام بر ایشان در فقه و قیاس
 مسلم بگمان است و الله اعلم و از اینجا ثابت شد که صدق حدیث مذکور کسی است که شارح صفات سلمان فارسی است
 نه آنکه سفت و خیر گفت می است چنانکه شامی گفته که سلمان فقیه نبود و امام فقیه است حاشا و عنی لکن سوال آنست
 بهر امام در آن اخل است و هر چه حدیثین فرس با اشاره النصح الله اعلم و گمان کنی که نبودن روایت حدیث از امام
 یا عدم تالیف از وی موجب نقض می است بلکه می درین باب مقتضای سلفیت حاصل نموده است که از نایب تقوی قورع
 در روایت و تحریف از بنده کلام خود میگرد و کافی است بر او را از جلال قدرت و رفعت منزلت تالیف کردن اجله اهل علم
 مصنفات جلیل و کتب مستفله در بیان مناقب او اگر چه خالی از سبب و اغراق نیست و اصحاب مناقب گفته اند که لایزال
 مقدم بر امام است که ساری احوال امام خود باشد و شایسته بیعت و مناقب و فضائل و سیر آن امام حاصل نمی تواند شد
 پس لابد است از بیان نام و کنیت و نسب و عصر و بلد و شیوخ وی و معرفت اصحاب تا مذکور او و از اینجاست که هر یکی از علما
 مذاهب در مناقب امام خود بلکه امام دیگران بتالیف پرداخته و شیخ عبدالحق دهلوی در مقصد ثانی زاد المتقین در احوال
 شیخ عبد الوهاب المکی المتقی شیخ خود نوشته اند که روزی از تقلید مذہب حکم آن پیر جدید فرمودند که درین دیار
 ما از تقلید و اتباع مذہب این است که تراجم و مناقب ائمه اربعه بر شخصی القا میکنند و میگویند که احوال و اوصاف هر کدام
 الا ایشان این است بآمر که تراسل خاطر و اعتقاد باطن بشیر و راجح ترست اتباع علو کن می هر که اعتقاد خود بیشتر می باید
 تقلید و میکنند و لهذا یک شخص چهار پیروار در هر یکی در مذہب ازین مذہب را بعد است مذہب اینها را و اثبات میکنند
 و هر طور گوید اینها بطریق درین زمان پیش اهل عصر خلی مذہب افتاده است امر و درین مذہب را و اثبات میکنند
 و ترک آنرا خلق و دلائل و شمارند و این معنی متوجه باشد و مقصود جعل نشده و الا سبب آن شرع نیست که گشاده است
 واحدی بر تقلید احدی مجبور و مأخوذ و خواهی تقلید فقیه یا شیخ اهی ترجیح است اختیار بدست است هر چه افضل
 و اسعد انی و موجب سعادت و ایراد نجات نشأتین شناسی بهای اخذ کن اما انصاف شرط است بر
 علی که مأخوذ از مشکوٰۃ نبی است و الله که سیرانی از آن نشانه ایست جای که بود جلوه حق حاکم و وقت
 خارج شدن حکم خرد و بولهی است آدمیم برینکه حقیقه را در مناقب امام خود تصانیف بسیار است از آن جمله
 عتود و الحیان فی مناقب ابی حنیفه النعمان مختصرش عقود الدرر و المعراج هر دو از طحاوی است و الله ایضا از روضه القات
 حقیقه فی مناقب امام ابی حنیفه و کتاب الشیخ محمد بن احمد الشیخی در سبب مجرور ذکر و الحاکمی در تاریخ و کتاب ذوق الدین
 بن احمد المکی الخوارزمی المتوفی ۵۹۵ هجری در مناقب النعمان الشیخ محمد بن احمد الشیخی در سبب مجرور ذکر و الحاکمی در تاریخ و کتاب ذوق الدین
 ابو حنفری و کشف الاستار مجلد بعد از ابن محمد الحاکمی و کتاب الشیخ طاهر الدین المحدثانی و کتاب الشیخ محمد بن احمد الشیخی

آنرا بزرگترین حکم کردم و کتاب فارسیه و مختصرات خواندن تشریح نمودم و در سال هفتم شرح ملا سید خواندم راه مطالعاتی که شکسته شده
 سال چهارم و هفتم تدریس صورت گرفت سال پانزدهم با والدیه بیعت کردم و با شغال صوفیه خصوصاً نقشبندی مشغول شدم
 و دهان بل طر فی از بیضاوی خواندم و والد الطحانم و از درویشا ساخته و خاص عام را دعوت کرده فایده اجازت در خواندن
 قرآن از فتنه بخار و بحسب سم این بار در پانزدهم حاصل شد از علم حدیث مشکوٰۃ تمام آن خوانده شد و صحیح بخاری
 آنکس با الطحان و شغال النبی تمام و طر فی از بیضاوی و مولود و چند بار در مدرست قرآن کریم با تدریس معانی شان نزول
 گویج بقایسیر خدمت ایشان حاضر شدم و این معنی بسبب فتح عظیم شد و از فقه شرح و قایم و هدایه بتامح الاطری سیر
 از هر دو از اصول ششای و طر فی از توضیح و توجیح و از منطق ششای شمسیه و طر فی از شرح مطالع و از کلام ششای عقاید
 الهیه با طر فی از خیالی و شرح موافقت و از سلوک طر فی از خواروف و پاره از رسائل نقشبندی و غیر آن از حقائق شرح ربیای
 سلوکی جامی و مستدرک شرح لمعات و مقدر و نقد الفصوص از خواص اسما و آیات مجبور که خاصه ایشان با تکرار و تکرار و از طب
 معانی و از کتب ششای هدایه حکمه و از نحو کافیه و تشریح ملا و از معانی طول و مختصر و از حدیث و حساب بعضی مسائل محفوره
 آن نشان بلند و در هر فن بخاطر پیروسی و سال هفتم به علم ایشان مریض شده و رحمت حق پیوستند و اجازت بیعت
 و کف و یادگیری که در فرمودند خدمت ارجمند علی اکبر که در نهایت رضامندی از فقیر بگزیدند و توجیه ایشان
 در فقه آبا با برنامی مانست بعد از وفات الیتام و دوازده سال کجا بیست بدر کتب بنید و تقلید و توطبت نمود و بعد
 از سبب اسباب بعد و اصول فقه ایشان از احادیثی که تمسک ایشان است قرار داد و خاطر بد و نوز فنی روش فقیر
 در افتاد ابتدا از آن و در آخر سه تکت و در بعدین پنج مشرف تند و یک سال مجاورت حریرین روایت حدیث از ششای بطریق
 مدنی و فخره و شایخ غزوفی گشت و با ستم و طمان حریرین از علما و غیر ایشان صحبت بهای بنیکم با اتفاق افتاد و در قیاس ششای بطریق
 که ادبی حسی خرق صوفیه توان گفت یونشید و آخرین مهال حج گذارده و او اکل سنه خمس و اربعین توجه وطن شد و روز جمعه
 چهارم و هفتم جب که کف سخت و سلامت بوطن رسید بیست و هفتی برین صفت آنست که او را خلعت فاختیت دادند و فخر و
 باز پس مردستی کردند و آتشاد فرمودند که مرضی و فقه حبیبیت آنرا جمع کرده فقه حدیث از سر بنیاد کرد و اسرار حدیث
 و مصالح احکام و ترفعیات و مسائل آنحضرت صلی الله علیه و سلم از خدا بی تعالی آورده اند و آن فنی است که پیش ازین
 فقیر ضبوط از سخن این فقیر کسی آنرا ادراک کرده است با وجود جلال آن فن اگر کسی را درین حرف شبهه باشد گو کتاب
 تواند کبری بر بین که ششای عزم الدین آنجا چه با کرده بدشتر عشرین فن فائز نشده و طر فی سلوک که این مان مرضی سخن
 و درین دوره فائز میشد و الدام فرمودند که از درجیات و الطاف القدس ضبط کرده و عقائد قوامی اهل سنت به لائق حج
 اثبات نموده و آنرا از خض و خاشاک محقولمان پاک ساخته و بوجهی مقرر نموده که حل بحث نماند و حکم کلمات از بعضی ابداع
 و خلق تمیز قریب این عرض و طول و علم تعدادات نفوس انسانیه بجمیعها و کمال آنکس هر کسی افاضه فرمودند و این هر دو علم
 جلیل اندیش ازین فقیر کسی اگر دکن گشته و حکمت عملی که صلاح این دوره دران است بوسیستی تمام افاده نموده و توفیق
 تشدید آن بکتاب سنت آثار صاحب دادند و بر تیز این علم دین است نقول از آنحضرت صلی الله علیه و سلم آنچه منقول و محقق

محمد بن حیدر حیدر	وان قلح رسول الله یوما	محمد بن تقصیر فی التساء
رسول الله یا حیدر ایا	نوالک انتی یوما القیام	اداما حل خطب مد لهم
فانت المحض من کل السلاء	الیک یوحی ویاک استادی	ویاک مطامی ویاک ارتقای
الی آخر قال را ستعارانی او انت	علی کبر ما خود مشکو بهی ست	واحد که سیرانی ار وقتد لمی ست
حائیکه بود جلوه حق حاکم وقت	تابع شدن حکم خود لو لمی ست	والکه بود دارا در جردا قریح کسرا
که ظل عالم قدس است احکام قول او	نثار و پخش از جویین آئینه صفت	للسجیرت نمودت بکین و وصول
ستماع اقبال اراد این رس پند	بجریان کینه متوال است حصول	وله بختین ماده که بدر حاکم کرد
مراحتن مکرر کن کلام کردند	شترک عدت از محماده عیب	مرا صبح ار دل در کام کردند
چو عطف دم رسید بهار سر سو	عزیزان سستی از رس و ام کردند	والکه دل بدام خود مالی جانشین
در و کیمیت خوش تر انس مبتدیان	سویای بل با بی اندر سچ و ناب او	لنوس عالم ام الکائنات متوال نفس
وله تا کی محبت جهور فی دوری شتم	نارین ظلم سوی و طس مار و دم	تا کی جان ماساک بود و صفت
صددم بر جمیع سوی جس مار و دم	تا کی بهی سگ تنو و ستیوه س	گوهری بار عدم سوی عدل مار و دم

یومی فی سیرت و سبعین مائه و الف مار بخت این صراع است صراع اول و دوم اعظم دین و دینی اندر و آوا

حرف الهاء

اول القاسم همة الله بن علی بن سعود الازهری المعروف بالنویری کانت دیست سماعات عالیله
متشرو روایات و دو و اصاحار انا کار و علو و سباد و ساید و در آخر عصاره حکمی و در دریا و سید و سماعات دار و تقرات
الوطا هر سلی و امراییم بن حاتم اسدی را بی صادق برست در سخی المیدی و دی آخر کسی است در دیار و روایت شام
و درانی حسین علی الزهر الموصلی سماعا و هم را و می شنید از فی الصبح سماعا بن ابی الیم المقبره یعنی اگر کسی است در ترمذ یا در ترمذ
از وی سماعا و هم روی شنیده اند و سوسی او شنیده اند و در سست و سس مائه متشرو توله شد و تو می شنید و تو شنید

حرف الباء

آنو ذکر یا یحیی بن معین شیخ المیم و کسر العین و سکون الیا و شعیس ریاض و سظام کسره الموحه و کسره العین
المرئی الصم المیم و قتیبه الزهراء العدداوی الی اوسط المستور و ام عالم حافظ شمس بود گوید مجلسش از قریه لعیا سب
سماسا سمار پدیرس کانت عداند بن مالک بود و قمر بر جراح مله روی حوی بود یک یک که در هم برای یکی و در برات گدا
وی این بهر مال کثیر را و طلب علم بدیت اتفاق کرد و سماع ندارد در متبیر و ام الماسک و طقه او روی بر سب و حدید
احادیث و تثنیه گفت بدست خود و در کک حدیث و تثنیه ام احمد بن عقبه را وی این حدیث گفت گنگام است که تثنیه
راوی او بدست جویش شش ملک حدیث او تثنیه اند وی حدیث کرب و چهار صاب ترا مییرا که کتاب گدا تثنیه صاحب
حرج و تعدیل است که را زید حدیث را وی روایت کرد و اند بهم البخاری و سلم و الودا و الودا و الامام محمد و غیر هم میان او

وامام احمد صاحب تواتر و الفت و اشتراک در اشتغال بعلموم حدیث بود چنانکه مشهور است ابو خنیسه بن یزید از وی روایت دارد یکی از ائمه این فن بود در نقل احادیث و معرفت احوال رجال و در کثرت معلومات و محفوظات نظیر ندرت علی بن المدینی علم بصیرت منتهی شده بسوی یحیی بن ابی کثیر و قتاده و علم کوفه بسوی اسحق و عیسی بن عمار و علم حجاز بسوی ابن شهاب و عمرو بن نيار و علم این شهرش تن در بصرو بسید بن ابی عمرو و شعبه و معمر و حماد بن سلمه و ابی حنانه و در کوفه بسفیان بن عیسی و ابی مبارک و از اهل شام با وزاعی و سیاه و علم این شهرها بمحمد بن ارقم و شمیم و یحیی بن سعید و ابن ابی زائد و وکیع و ابن المبارک و ابن همدی و یحیی بن آدم منتفی شده و ابن المبارک و اسحق و یحیی بن یزید در علم و علم هم این امیر در حدیث یحیی بن یزید احمد گفته هر حدیث که نمی شناسد آنرا یحیی حدیث نیست و یگفت این چهار حدیث است که خدا فی تعالی او را برای همین کار آفریده که کذب کند این ظاهر کند و ابن الرمدی گفته نشنیدم احدی را هیچگاه که حق در باره عثمان بن عوف و جرجی بن مسین و غیره و احتمال بالقول است یحیی گویند ندیدم خطای هیچکس مگر آنکه پوشیدم آنرا و خطایم که کار او را زینت بهم و خطایم هیچکس را بکوهی رو بر و نشنیدم و مواجعه کردم و لیکن خطای او را میان خود و میان او بسین که آنرا قبول کردیم و الا آنکه گفت او را یگفت حدیث نشنیدم از کذب این مگر مردم بدان تغرر را بر آوردم از آن بخت و این اشعار بسیار بخواند اشعار

المال یذهب و کلته و حرامه	اطرا و یبقی فی عدا شامه	لیس لقی بمتق لا له
حتى یطیب شرا به و طعمه	و یطیب ما یحوی تکسب کفه	ویکون فی حسن الحدیث شکلا
نطق النبی لنا به عن ریه	فعلی النبی صلاته و سلا	و ارقطنی ذکر او در کسانیکه روایت کرده اند

از شافعی نموده و در ترجمه شافعی خبر او با وی و با امام احمد گفته در سنه ثلث و ثمانین از بغداد و قصد حج نمود اول به مدینه منوره رسید و از زیارت فارع شد قصد خانه کعبه نمود و در اول منزل بخوابفته بود که ناگهی او را آواز داد که ای ابو ذر که از همسایگی با کجا میروی معلوم کرد که روح مبارک به بغیر خداست که او را بآن تشریف شرف ساخت رفقا را گفت که شمار بروید و خود روز و دیگر گشته به مدینه اقامت نمود بعد از سه روز وفات یافت و این آخر حج او بود از سعادت او آنست که او را بر همان تختها غسل دادند که جناب رسول خدا صلی الله علیه و سلم را بر آن غسل داده بودند بهشتاد و پنج سال عمر یافت در تاریخ وفات او اختلاف است الی مدینه بروی نماز گذارده و در قریع دفن کرد و نماز بروی مکرر شد چند بار مردی رو بروی جنازه او با و از بلند میگفت این است کسی که کذب از حدیث رسول خدا

صلی الله علیه و سلم میکرد بعضی محدثین مرثیه او این را بیان گفته اند	ایست	ذهب العیلم بعیب کل محدث
و بكل مختلف من الاسناد	و بكل وهم فی الحدیث و مشکلی	یعنی به علماء کل بلاد

او را بعد از مرگ بخوابت میداد و پرسیدند که خدای تعالی با تو چه کرد گفت عطایا و موایب بسیار داد و از انجا آنکه رسید حوزین بن تروج فرمود مردی او را بشبست بودا گویند زیرا که از نوالی بنی مره بود و لا نشنیده ایم که شیخان و یمن مانده بوده این خلک کذب گفته و بعضی تواریخ دیدم یحیی بن عیین بن عیاض بن زیاد بن عون بن ابیطام حلی الجندی بن عبد الرحمن النطفا فی المری امیر خراسان از طرف هشام بن عبد الملك الاموی و اول شهر است اصح و قری نسبت بسوی

متره عطفان است که قسید کلان و مشهور است و در عرب چندین بار منسوب به نسوی آن و هر یکی را سرگودین نامند
 در کتاب الاساطیر گفتنی است که نوح کسرتاب یافته آن بعد از بانی متوحصی را بدست از قزاقی اسار کرد و از قزاق
 بجای بر سید حبیب گفته میگویی که هر عمل هم را بیل بپوش و او استیصال حاصل نماید این عبارت اتفاق است که
 جبین کا و قد جین موسی را یکجا رحیم و درستان المحدثین درین مقام میخواندند فائده نوشته که با همان نام همانا
 ابل حدیث اعمو و او یکی از سیدین اصحاب است که ایشان خصوصاً ایشان شخص و خلقی اندر زبان خود
 در کار کرده و کسی او را ملوک کسی را ملوس و حاصل کسی استغری میگویی و این حدیث محمد را علم پیدا نموده
 می انگار و چنانچه بگویند جمادات و عمری درین باب میگویند از هر چه که در علم حدیث انحراف میجوید و در حدیث شریف

دری الحیر فی الدیایا یقل لک	و یقص نقصا و الحدید برید	و لو کان حیدر امان کما حیدر کله
ولکن سلطان الحدیث مرید	و لاس معین فی الحال مقالة	سیستل عنها و الملیک شهید
فان ما حقا فی فی الحکمة غیبة	و ان یاک و واد الفصاح سنید	لیکن این جا بلی و اشالی و انفسه و ان
که این بخش و صحیح ایشان حال را محض برای صیانت تنوع و درین است گویا از قبیل قتال کما و خارج و ابل	و سیاست قمر ابل سکراندر بهترین عادات است از حدیث محمد بن ابی بنو که	صاحب الجمع من الصمیمین جواب داده و قصیده در آن محاط باین شعر میگویی

و انی الی ابطال قواک قاصد	ولی من شهادت الله و حق	ادالم یک حیدر کلام نبینا
لذیک عاں الحدیث مک تعید	و اقم شیء ان جعلت لما استی	عن الله شیطانا و ادک شدید
لعدو و رقی بجی من سیر گفته نظم	و ما هو الا واحد من حماته	و کلهم و یما حکما شهود
فان صدق حکم الشهادة و حال	فان کتاب الله ویه حدید	و لو اذاة الدین صاعقه
معالمی الا حدرین تعید	هم حفظوا الا نار من کل شهود	و میرهم عما اتقوا رتق و
و هم ما حرواقی و جماعت و ادرا	الی کل اقل و المرام کوف و	وقام و استعدیل الی اذ و حرم
قیام صحیح النقل و هو حدید	تتلیعهم صحت شرع دینا	حد و تحروا و اعطوا و عمو و
و صحیح نقل النقل منها انتقام	فلم یبق الا عائد و حق و	و حسهم من الصعابة بلعوا
و عدم و الا یستطاع حقیق	فمن حاد عن هذا البقیس حاد	مرید الاظهار الشکوک مرید
ولکن ادواته المدی و دلیله	دلیس اوحی الضلال و حو و	و ان رام اعداء الدیانة کیدا

فکین هم باحریات مکید	و عدی السلام بریدین غار الاستیلا برید قسیده و راست و در جواب	و رای مصیب للصواب سنید
این ابیات نظم	و لاس معین فی الدی قال الاسوة	و یدله فی الحلال حیت برید
و اخره یلی الاله محله	و حمله اهل العلم قالوا نقولاه	و ما حوق شیء انتا و مرید

ولولم یقم اهل الحدیث بدینا
من الفضل ما عند الانام فوق
علیک ابن عثمان ازوم سیلم
راجواب ست و منها ابی
جعلت شیاطین الحدیث مرید
فقو المذموم و انت عین
یهم عرک دین الله طرا و هم له

فمن کان بروی علیه و یقید
و هم که صایح الی می یقتل
فخالم عند الاله حمید
ایا فی العلم زید عاؤه
الا ان شیطان الضلال
و ذوالعلم فی الدنیا یوم حدیث
محاقل من اعدائه و جنوا

هم در حق علم المنبوت و احقوا
و ناره بعد المعات خموا
و هم از ان ابیات احصین عمر
روید ایما بیدی به و یعد
و قوت بالتکذیب من کان صافا
اذا غاب فخم لاح بعد جدید
انتهی کلام البستان

ابو محمد یحیی بن یحیی بن کثیر بن سلاسل اللیثی هملش از قبیلہ بربرست که آنرا مسموم گویند و لای بنی لیش
لهذا منسوب بایشان شده بعد او کثیر کنی بابی عیسی است باندلس مراده ساکن قرطبه شد و آنجا از زیاده و لای بنی
بسیطون قرطبی روی او طاساعت نمود و هم از یحیی بن مضر القیس الاندلسی در حلت کرد و یسوی مشرق در عصر
بست و در شت الکی و مؤطار ابرام مالک شنید و سماع او یکبار از سفیان بن عیینه و بمصر از لیس بن سعد و ابن زبیب
و ابن القاسم است و در هر دو جایگاه بر اصحاب مالک تفقه کرده ملاقات با او امام مالک بر نه تسع و سبعمین سال که
سال وفات امام است بوده در وقت وفات حاضر بود و در ترجمه خبرت نموده در اندلس جامع بین الروایه و الدرر لیه معا و
مشترک لیکشت و رجوع استغنی آن بار با مختصر شده قبل از وی رجوع فتاوی بعیسی بن یسار بود که از کتاب لای
امام مالک مستفید مالک از عیین بن مکر در اندلس منتشر شد که یحیی در عقل روی زائد بود و ابن ابی بکر یحیی
فقیه باندلس عیسی بن دینار و عالمها کن حدیث عاقل یحیی امام مالک و ارا حافل خطاب اوده گویند
روزی بحضور امام مشغول اند فیض بود جماعت دیگر نیز حاضر بودند ناگاه شورا افتاد که فیلی سیگند رود و در حجاز فیلی
غزابت در آن خصوص و آن زمان لای بعضی رسیده بدین فیلی تفاخر کرده اند و مبارکباد خواسته اند و شوق گرفته قطعه

یا قوم انی راایت الغیل بعد که

فکدت اصنع شیئا فی الدلیل

خبردار که الله فی روین الغیل

بدون از علاج و منظر آب نشسته مشغول اند فیض ماند مالک گفت تو چرا می روی که فیلی را به بینی گفت من از زیاده
برای یمن تو و اموال من روی و علم تو آمده ام زیرا دیدن فیلی امام را این حرو و غوغا آمد و او را حافل خطاب کرد
یحیی را با این همه علم حدیث و فقه ریاست ظاهر و تقرب نزد ملوک و اغنیای نیز حاصل بود و نزد و ابن گروه با و منشی
و تدبیر و امانت خلیفه حکم و مکر بود و گاهی قضایا که چندان علم منافات ندارد و قبول نکرد و اما تیر او زیاده
برابر با صاحب بود و ابن حزم گفته این دو غریب در عالم از راه سلطنت و ریاست رواج و امتیاز گرفته اند
ابو حنیفه و غریب امام مالک زیرا که قاضی ابو یوسف قضا می کرد که مالک بدست آورد و قضا از طرف او می رفتند
از قضا می شوق قضا می افروغید و برین قاضی شرط میکرد که مالک و حکم غریب ابو حنیفه کند و در اندلس یحیی بن یحیی

احصا بحسب روی تماشای فیلی دیدند و محبت امام گذاشتند مگر یحیی روضه
بدون از علاج و منظر آب نشسته مشغول اند فیض ماند مالک گفت تو چرا می روی که فیلی را به بینی گفت من از زیاده
برای یمن تو و اموال من روی و علم تو آمده ام زیرا دیدن فیلی امام را این حرو و غوغا آمد و او را حافل خطاب کرد
یحیی را با این همه علم حدیث و فقه ریاست ظاهر و تقرب نزد ملوک و اغنیای نیز حاصل بود و نزد و ابن گروه با و منشی
و تدبیر و امانت خلیفه حکم و مکر بود و گاهی قضایا که چندان علم منافات ندارد و قبول نکرد و اما تیر او زیاده
برابر با صاحب بود و ابن حزم گفته این دو غریب در عالم از راه سلطنت و ریاست رواج و امتیاز گرفته اند
ابو حنیفه و غریب امام مالک زیرا که قاضی ابو یوسف قضا می کرد که مالک بدست آورد و قضا از طرف او می رفتند
از قضا می شوق قضا می افروغید و برین قاضی شرط میکرد که مالک و حکم غریب ابو حنیفه کند و در اندلس یحیی بن یحیی

ایمانه و له شیء یحسوه
احصا بحسب روی تماشای فیلی دیدند و محبت امام گذاشتند مگر یحیی روضه
بدون از علاج و منظر آب نشسته مشغول اند فیض ماند مالک گفت تو چرا می روی که فیلی را به بینی گفت من از زیاده
برای یمن تو و اموال من روی و علم تو آمده ام زیرا دیدن فیلی امام را این حرو و غوغا آمد و او را حافل خطاب کرد
یحیی را با این همه علم حدیث و فقه ریاست ظاهر و تقرب نزد ملوک و اغنیای نیز حاصل بود و نزد و ابن گروه با و منشی
و تدبیر و امانت خلیفه حکم و مکر بود و گاهی قضایا که چندان علم منافات ندارد و قبول نکرد و اما تیر او زیاده
برابر با صاحب بود و ابن حزم گفته این دو غریب در عالم از راه سلطنت و ریاست رواج و امتیاز گرفته اند
ابو حنیفه و غریب امام مالک زیرا که قاضی ابو یوسف قضا می کرد که مالک بدست آورد و قضا از طرف او می رفتند
از قضا می شوق قضا می افروغید و برین قاضی شرط میکرد که مالک و حکم غریب ابو حنیفه کند و در اندلس یحیی بن یحیی

نزد سلطان وقت آن گشت و دعا و صلوات گشت که هیچ قاصی و حاکمی مشوره او مسووم نیست و بی غیر از این بود
 خود استولی بی حاجت و مردم سرخ اندویدی بیایس که صکر و غیره بطوع اعرص خود حال آنکه خود و قی تصانیست
 سست یاوت حلال است و در ایستان و اعیاسوی قول قول و شهادتی در دستان الهیست که سبب تراج ندهد مالک
 در دیار حضرت اندلس برده و برادر حسین است که علمای آن ملازمی حج و زیارت اکثر محارر صلت میکردند و چون
 ملاطاف خود خودی نمود و فصل و برگری امام مالک دست علم و حلال قذرا ایستان استاده بود و دفتر و قضا
 کمال ایستان در آن ملاطاف بنمودند و در قطع امام مالک تقلید مدعیان ایستان در دامن مردم آنجا شروع و از
 بیید کرد و الاقل این بر سر بنده است و راعی خود مدیحه ریح حق تعالی برادر اندلس از صلت حلال و قبول
 و اطاعت امر است بید چکس از علمای اندلس بنده و اس لشکوال گفته بچی استیجاب الدعوة نمود و در صبح لباس
 و شست و در حاجت و بیات ظاهری بر تن حشرت امام بنمود و ایچا امام مالک تنیده بود و چون آن فتوی یازد
 و هرگز نکلاف و مرید امام مالک راضی نیست حال آنکه در آن سال تقیید یک تدریس انج خود و دعوام و در دعوی
 و معذلتک در چهار سکه مدیسایت بن سعد صری اختیار کرده بود و یکی آنکه قوت و صبح و دیگر صلوات حاضر شد
 دوم بایستاد و قسم دعی اتناست حق درست میدهند و هم که در راعی و صحن حکیم طعین او اجتناب میکرد و چنان
 گرفت که راعی زرجی به حصول آن و امیگفت و مردم آن یازد کمال اعتقاد امام مالک درین مخالفت قلیا
 هم بر گرفت میکرد و در آنجا بنمود و احدی العیاض در کتاب خود گفته بود و عبدالرحمن بن الحکم الاموی بن
 عمری امیر اندلس حاضر بود که دینای ابدی برای انتقامی سئو و قصر خود طلبید سکه این بود که در رمضان سکه
 حار که که ارجیل دوست میداشت نظر کرد و عجب بود و روی میداد و بعد ادم شده و تقصیر تو را برین حرکت حواس
 بچی بر یکی هم در آن خلق و در دو گشت که کار و آن صوم و دوا بیایی است معذرتی بگریست و نای او سکوت کرد
 چون را آنجا آمد بید بچی گفته چرا بنده مالک فتوی دادی که در او بچیرت میان حق و باطل امام و صیام گشت اگر
 ناب برای او متوجع میکردم کار روی آسان میدیدم هر روز یکی را و طبع میکرد و در قیاد او میبایست که در اخر صبح
 حل نموده تا مار گرد این کار گرد و چون بچی را مالک معصل شده سوسی ملا خود گرفت در هر رسید دید که عذر
 بن الفاسم و بن صیاح خود را مالک یکسره و در راجع سوسی مالک برای صیاح آن مسائل خوش بود و بن حلت تا به
 سوسی وی کرد امام مالک اغلیل یافت گفت مرض موت امام منته شد چون وقت آخر رسید جمله فقها و علمای مدینه
 و دیگر اصهار که برای زیارت آن حضرت وارد بودند برای توبیخ وی و تشدید عیاصیای او و در راه اتساع شده یکصد
 را عیاض علم و مقرا بودند بر سر از حلقه ایستان بودند و در روی امام بنمرد و سلام میکرد و خود را در نظر امام می نمود
 که شاید گنجی و کار کند که سبب اسودد این گردد و در پیش حال امام چشم خود را گشاده و مامو شده گفت که بعد
 مالک می بوی که آنکی بواطات و اعی و گفته قضای خدا رسید و لقای او تعالی بر یک شده بنگران عرض کرد که این وقت
 باطن شما چه حال دارد فرمود که حال خوش و قوتی دارم صحبت اولیا و اولیا الله و رس اهل علم امد و هیچ حیر

نزد خدا عز و جل بعد از حضرت انبیا از این است و نیز خود را مسرور و خوشدل می یابیم بلکه عمر من و طلب علم و تعلیم
و سعی خود را مشكور می بینم زیرا که هر عمل که او را خدا بی تعالی فرض ساخته یا به غیر او سنون گردانیده همه از زبان حق
بما رسیده و ثواب آن بارشاد آنحضرت صلی الله علیه و سلم دریافت شده و ملا فرموده که هر که محافظت نماز کند او را
چنین چنان اجر باشد و هر که حج خانه کند او را این ثواب است و هر که با کفار جهاد کند او را نزد خدا این مرتبه است
و نفس علی نهاده و بر طلب علم حدیث این امر وجه صحت تفصیل نمی تواند داشت و نیست پس این علم گویا میراث
نبوت است زیرا که علوم دیگر از ادبیات و تعلیمات و ریاضیات و غیر این نبوت هم توان شتاخت بخلاف علم ادب و عقاید
و شریع و ادیان و احکام که غیر از شکو نبوت اقتباس از ایشان نتوان کرد بکمال است پس یک طلب این علم خود را
و خود را در شوق آن گذاشت عجب که است و ثواب دارد که نموده که است و ثواب انبیا است و لا اله الا الله و لا اله الا الله
که شمار حدیثی روایت میکنند که تا این وقت کرده ام شنیدم رسیع را میگفت بجهاد مغرور بل که اگر شخصی در نماز خود خطا کند
و نداند که نماز چه قسم ادا توان کرد و از من پرسد و من او را بفراغ نفس و سنج آن نشانم هم و طریقی صواب بیان نمانم
دوست تر و بهتر است نزد من آن نیکه تمام دنیا بمن دهند و آنهم را در راه خدا صرف کنم و سوگند دهم که اگر هر اور خاطر شب
در سکه از علم باور و روایتی از روایات حدیث مخلور کنم و خاطر خود بتفکی و تذکر آن صرف کنم و در حالت نوم و کفر و غیبت
مرا بقرارداد و تاصح بسبب آن شش بهنگام گذارم و باده از نزد عالمی رفته آن شب را خاطر رفع کنم و طایفیان حاصل سازم
نزد من بهتر از صد حج مقبول است و نیز فرموده بار از این شهاب شنیدم میگفت قسم بخدا اگر شخصی در مقدمه از مقدما
و بر خود با من مشوره نماید و من آنچه حق شیر است از نامل و تفکر اختیار اصوب اولی نموده او را بر راه حق و لالت کنم
تا این او اصلاح پذیرد و در ایام او که میان او و خدا است زنگ که ورت گیرد نزد من از صد غزوه بهتر است یحیی گوید
این آخر حرف است که از حضرت امام شنیدم بعد وفات امام یحیی نزد ابن القاسم رسیده سماع او از مالک شنیده که
ابو الولید بن القزحی فی تاریخ یحیی گفته رکاب لیث بن سعد اگر قسم غلام او خواست که مرا منع نکند گفت بگذار بعد از خرو
خدا که اهل العلم تا آنکه بعد مرور ایام چنان دیدم وفات یحیی در حبس نه اربع و ششین و بیست و شش سال و دو سال
قبلا در قریه مشهور است مردم در قریه بوی استسقا میکنند و تبرک میجویند رحمه الله تعالی
آنکه که یحیی بن عبد الله بن مکی از سکنه حضرت او را خبر می گویند زیرا که از مال بنی مخزوم بود و شاکر
امام مالک لیث بن سعد است و از هر دو بزرگ استفاده و علوم دارد بخاری بی بی و بطوس و کافه اسطازوی و صحیحین و است دارند
و هر که از محدثین او را توثیق کرده بسبب عدم وقوف بر احوال دوست الا صدق و امانت او مثل آفتاب در این عصر
مشهور بود و الیه صائم و نسا فی در و ثوق او ترد کرده اند و چندان محترمید دارند لیکن حق که در امانت و غور علم و دینی
و دانات او حرفی نیست و چون شیخ بر وی اعتماد کنند گنجایش سخن دیگر آن نیست تعقیبی صنفی سیصدی و ششین و بیست
عنوان الدین ابو المظفر یحیی بن حمزه بن سید الوزیر عالم فاضل صاحب اسامی صاحب سیرت صالح و
یوم الاربعاء و سید و هم رابع الاخر سنه اربع و اربعین و خمس مائه متولی وزارت شد در ایام ولایتش چند بار از وی ظاهر شد

که گویند اسماحت و کسایت اوست مردم شکر گزارا و شده و لعین بر مایشش مکرر شده و برای او اسماحت عادت شده
 متوکل گردید اهل علم بسیار مکرر میکرد و فضلا در مجلس اوجاهت میدادند و اختلاف نمونی قنات حدیث و سراج
 محمود را میگردید و محبت و فواید کوفت و زکات اسماحت میبایست که مقتصد که تصاد و سروجی شرح است از محمد
 بن الحسن الحوی در جیار محمد و محسن کتاب اصلاح المظن لار السکیت و کتاب العادات علی حق الامام احمد و احمد
 در حدود و مقصوره و در جوره و علم الخطاس الحوری در کتاب المنظر گفته وی را جدا شده است و خود میگوید و متعین
 با اسماحت میباید تا آنکه یوم السبت تا بیستم جمادی الاولی در سینه بن حسن نامه در عاقبت جواب که چون
 قیام وظیفه احصا کرد و در بیستم و شایسته در آن مرد وظیفه حدیثش با و هم نوشتن و شایسته شریعت فیه که
 و عمر و مکتب میرت در بر مکرر نوشته که سبب موت او را فلان علم بود در مراح او و لا و قش در سینه و سینه و سینه
 نوده قال محمد بن القاسمی فی تاریخ الرور او را و العباد موت در جوابی که در احوالش پسید گفت قطعه
 قد شلتا علی النما فلعنا بعد طحال النما و حسنا | فوجدنا مصاعفا فلکسنا | و وجدنا مخصما فلکسنا
 محاسن بسیار است از چنان ترش و ادبیک که اسماحت نوشته و اطالت بسیار نموده و گفته معذرت دارد و در طبع استقامت
 سلم بود و محاسن فیه و ادماحت در نور و به اسماحت و سماعت حدیث نموده و در هر طرفی حاصل ساخته و در آن
 و قنات تمام نموده اطلاع داشت بر کج و دروایات و احوال ناسخ ایام عزت طارم کتابت او و مدعا العاطا و عطف بود
 است آسمان بود و او را در سینه بن الحوی البقی جو آمده و گفته برای آنکه بنویسد و صحبت شریعت میگوید
 در یافته و سماعت حدیث اراعی همان تأخیر بن محمد الاصبغانی و ابی القاسم بن عبد الله کتاب نموده و از
 لامر اسماحت المرومید و عیوی تحدیث نموده و خلقی که تیرا وی بر او بیست هم الی الله الوالضح بر الحوری محمد
 او و محمد بن یحیی بن محمد بن قطن بن سمان الروری فقیه عالم لفظه نصیر با حکام بود و در اوقای دیگر و در محاسن
 و خطیبت تاریخ بعد در حق گفته سلیم بود و در بدعت اسماحت میگردید و به اسماحت را سماعت از دار اسماحت
 بن عیوبه و غیره و او را بی تردید و عیور و ابیت کرده اند و ظلم محمد گفته وی یکی را اعلام دیاست امر و نوشته
 اصعبی که بر مردم فعل و علم و ریاست میبایست او پوشیده نیست حسین بن عبد الله بن محمد گفته
 بودیم چون در سینه بن الحسن بن فائز بن محمد بن یحیی بن محمد که در جوابش بنیم و سیریم که جدا نموده که در سینه
 و گفته جدا کرد و ما لو گفت بختید را و توجیح کرد و فرمود ای یحیی دیار را بر نفس خود حلا کردی گفت
 بر حدیث ابو سعید و یحیی بن ابراهیم اراعی صلح اراعی میگوید که در گفت فرمود رسول خدا
 که لو گفته من شرم دارم از یک سیری را با تشرع عذاب کنم فرمود ای یحیی از تو عفو کردم و
 ولیکن او در در دنیا بر جان خود حلیط نمودی که با او که ابوالقاسم الفقیه فی الرسائل
 انی یحیی بن عبد الوهاب بن الامام ابی عبد الله محمد بن اسحق بن محمد بن یحیی بن اسماحت
 و مرده لفظ است از حقا مشهور بن ابی یحیی را از اصحاب حدیث سیر بر بنیوی حدیث من محمد

محمد بن محمد است جلیل القدر وافر الفضل وواسع الروایه نقه خلطه کمال کثرت حدیثی که از وی نقل شده است و از وی نقل شده است
 بنی الکلفه او حدیثی است خود را در عصر خود بر وی خود و برای جماعتی از شیوخ اصیها من تخرج کرده و سماعت از وی
 بن عبد الله بن یحیی الطبری و ابو طاهر محمد بن احمد که تابع ابو منصور محمد بن حمید المدنی و فضلیه اصبهانی و پدرش ابو عمر
 بش ابو الحسن عبید الله و ابو القاسم عبد الرحمن و ابو العباس احمد بن محمد القضاعی و ابو عبد الله محمد بن علی بن اوصاف
 ابو بکر محمد بن علی الجوزی فی و ابو طاهر محمد بن محمد الشافعی بنووده و بسوی نسیابور رحلت کرده آنجا از ابو بکر محمد
 از ابن ابی عمیر بن منصور بن یحیی شنیده و در همان و بصره سماعت کرده از جماعه بسیار و بصره را در آمده بار او حج
 در آنجا حدیث بنووده با من منصور شیوخ از وی بنا بر شهرت و ثبت می کتابت کرد از اساطیر و ابو الحسن بن علی بن اوصاف
 و ابو طاهر محمد بن الصباغ و جماعه کثیر از وی را وی است این سماعی ذکر او در کتاب الذیل کرده و گفته برای من اجازت
 حج سماعت خود نوشته و ابو القاسم حمید بن محمد الحافظ از وی پرسید هر وی بسیار شنیده و وصفت و نحوه
 حفظ و معرفت و درایت و ابو بکر محمد بن نصر الکفعمی را شنیده میگفت خاندان ابن منده یحیی هدایت یافته یحیی هم
 یعنی در معرفت حدیث و علم فضل و حافظ علی القادر در ساق تاریخ نسیابور ذکر وی کرده و گفته این منده مردی فاضل
 از بیت علم حدیث مشهور در دنیا است سمر کرده و مشتیخ را در یافته و از آنها شنیده و بر تحقیق تصنیف بنووده و با سنان
 فعل خود تا بعضی علم را وایت کرده که گفت کثرت تحک امارت حمق است و عجلت از ضعف عقل است ضعف
 عقل از قلت ای و قلت رای اسوداق و سواد و بورت همان است و چون طرفی از جنون است و حمد را از او است
 و نام محمد مرث ضحائ است ولادت او یوم الثلثه التاسع عشر شوال سنه اربع و ثلثین و اربع مائه و وفات روز
 عید النحر سنه اثنی عشره و خمس مائه با صدق در مولدش هم در آنجا بود و در خاندان او بعد از وی مثل او
 خلقی نمانده و این نقه در کتاب الکمال گفته توفی یوم السبت ثانی عشر فری الحجه سنه احدى عشره و خمس مائه
 ابو بکر یحیی بن سعد بن محمد بن محمد الازدی القطری الملقب صائون الدین یکی از بزرگترین قرائت و علوم القرآن الکرم
 و حدیث و نحو و لغت و غیر ذلک است از اندلس غنوه ان شباب بر آمده بصره رسید در آنجا از ابو عبد الله محمد بن احمد بن محمد
 الازدی و ابو طاهر محمد بن یحیی و غیره شنیده و حدیث بر ابو بکر محمد بن عبد الباکی البزاز معروف بقاضی مازستان خوانده حدیث
 و درع بود با قدر و هیبت و سکینه صدوق نقه بنیل القلیل الکلام کثیر الخیر فیه توفی سنه سبع و ستین و خمس مائه
 آنو ذکر یا یحیی بن علی بن محمد بن الحسن بن بسطام الشیبانی التبریزی المعروف بخطیب احدی از بزرگترین
 سماعت حدیث در مدینه صورت از فقیه ابو الفتح سلیم بن ایوب الازدی کرده خطیب از وی روایت از خلقی کثیر از اصحاب
 علم مثل حافض ابو الفضل محمد بن ناصر و ابو منصور یحیی و ابو الحسن سعد الخیر الازدی و غیره هر وی تخرج کرده
 و نقل بنووده او است کتاب تهذیب غریب الحدیث و غیره ولدت احدى عشر و اربع مائه و توفی سنه اثنی عشره و خمس مائه بغداد
 قحی الدین ابو ذکر یا یحیی بن شرف العجمی بکسر الحاء و فتح الزای نسبت الی اجداد هالانوی و ولادت دی و غیره
 از حم سنه احدى و ثلثین سنه بنووده و در قریه نوری از شام اعمال مشفق و نسبت بوی نواوی نیز گویند قرائت کرد قرآن را

و راقطه ارض بش ساخته عابین ابی مالک گفته در یاران ابو نعیمه شریفی می نمود و گوی می نمودی کسی که از او شنید
 نمودی دوست که در شرفال موجب علم می کرده وی گفته آتش مرا از ستمه پدید جبار باد و گفت این تر از کجا حاصل شد
 گفته از حدیث قد و آن حدیث را که از خودم گفت من این حدیث را یاد دارم قبل از آنکه ابوبکر بن ابی حمزه جمع شوند اما تا دل
 آن نشانستم مگر ایندم و از کلام او دست العلم شی الالبی یک بعضی حتی قطعی حکایت است اذا احدثت کلام من بطله
 البعض علی غرور و اخبار و بسیار است و علی او تعظیم و تفضیل می گشت از خود و اندر تعظیم بغداد می تبارخ انظرها
 از ابن المبارک و کعب بن الجراح و زید بن ماری و محمد بن اسماعیل بخاری و ابی الحسن الدارقطنی و غیرهم در حق و
 ذکر کرده که گوش از شنیدنش می ریخته اند و ذکر آن ترک نموده شدند و اندر علم بحال و لا دانش در سینه داشت عشق و مایه بود
 و وفات یوم انجیس اول وقت ظهر پنجشنبه رابع الاول سده اثنین و ثمانین مائه در بغداد در حالت توفی و قضا و ولی انصاف
 سده ست و ستین مائه و پسرش یوسف هم نظر در رای و فقه کرده بود و حدیث از یونس بن ابی اسحق سیمیه
 و سری بن یحیی و غیره را شنیده و قاضی جانب غربی بعضی را بود و در حیات پدر خود و در مدینه منصوره بامروزش
 نماز جمعه بامردم گذارده و تا وفات قاضی ماند تا فی رجب سده اثنین و تسعین و مائه سده او
 ابو جواد نایب بن اسحق بن ابراهیم بن ابی النیسابوری ثم الاسفراینی الحافظ صاحب المستدرک
 المخرج علی کتاب سلم بنی از حفاط جواد بن محمد بن کثیر بن بود شام و مصر و کوفه و بصره و واسطه و حجاز و جزیره و بین
 و انبوهان بن جری و فارس اطراف نموده ابن عساکر در تاریخ دمشق گوید در بنیام بن محمد بن عبد الصمد بن
 بن محمد بن قیس اطروشیع بن اسحق و غیرهم سامت نموده و بمصر از یونس بن عبد الاعلی و ابن اسحق و هب و غیر
 در ربيع و محمد و سعد و یسیران عبد الحاکم و بطارق از سعدان بن نصر و حسن عطارنی و عمر بن شیبه و غیرهم و بخراسان از
 محمد بن یحیی الذبلی و سلم بن الحجاج و محمد بن جبار السندی و غیرهم و در جزیره از علی بن حرب بن خیره و از وی ابو بکر
 اسماعیلی و احمد بن علی رازی و ابو علی حسین بن علی و ابو احمد علی و سلیمان الطبرانی و محمد بن یعقوب بن اسماعیل و علی
 و ابو الولید الفقیه و ابن ابی اسحق و صاحب محمد بن ابی عوانه و روایت کرده اند پنج بار حج کرده میگفت در صیحه بودم که برادر
 محمد بن اسحق بمن پوشت قطعه نان سخن التیقین قبل موت شفیدا النفس من مضطرب الغنا
 دان سبقت بنا ایدی المنایا فکرم من غائب تحت اللواب گویم شاعری این مضنون او فارسی شاعری
 گویانیم لم یفره برد و زیم و امنی که فراق چاک شده و بر میریم عذر ما بپذیر ای بسا آرزو که خاک شده
 حاکم نیسابوری گفته ابو جواد از علی بن حدیث و اثبات ایشان و از جمله در اقطار ارض برای طلب حدیث است
 توفی سده ست و شصت و ثلث مائه و ابی جبار گفته قبر او در سفر ابن از عالم و متبرک خلق است و به پهلوی جمعی از علمای
 فقه است امام عمر بن محمد بن فخر گفته اینجا از امیر و فتوای اندر بسا امام شافعی جمال امام اندر که هر یکی تصرف در نه بکن و فقه
 برای و استخوان خود و پسرش و من مردم عام افتد و قرب که بقبر است و ابی اسحق می کنند بقبر ابو جواد نمی کنند و قرار این امام
 محدث نمی شناسد بنابر خبر محمد و وفات او قرب جمده وفات است و حال آنکه ابو جواد نه در شافعی را بر ای است و ابی اسحق

<p>بسی کثیر در علم نسب است در بلاد مغرب گردیده و همیشه شعر در اندلس گذرانیده بلکه اکثر کتب و خطب اندلس برآمده و جزیه فتا و کسب از علمای وقت خود ندیده و از غیر ایشان علم نیاموخته و باین همه در علم شریعت و بهیچیکه این حرم نیست بلکه بعضی چیزها نزد اوست که نزد دیگران نیست و صدق دیانت و حسن اعتقاد و اتباع سنت که او را نصیب بود کم کسی را از علمای روزی شده از عوالی اسنادش منسوب بود و دوست که از عبدالعزیز بن عبدالعزیز و وی از ابن داسه و وی از ابو داود و حضرت ولایت یکبند در اول امر ظاهری بود و بعد مالکی شده و بعدها سیلان بقیه شافعی هم دار و کتاب الدرس اختصار المغازی و السیر و کتاب العقول و ما جافی اوصاف و کتاب جبر و الکتاب فی الجبال و غیره تصنیف اوست باشتای شهر سبلی و پشت از موت اشعرا</p>	<p>فلما اراد العلم بالدين والخير وعلم الاولي من نافذيه وفهم ما اذا من ذوى الالباب كان استغما</p>	<p>تذکرست من سبکی علی مد او ما انت عن رسول الله مع حكايا ولم يقل الا ذی نصح وذات فوائد من افضل اعمال الرشاد اتباعا حسن سلوكه و تفقه نیک گفت اشعرا</p>
<p>چون در شهر محض که از شایر بلاد و سفر بیست و اخل شد و از این شهر و صار ذاعا بعد علمه و سلسله بلایت بمجموع المقام ببلایه ولم یبقا عنه هم كان اعظم اجمالا و رایام ملک مظفرین الاقط مشرق</p>	<p>ننکر من کنا نس بقره ولا لا یمتہ الدان یتحولا اذا هان حر عند قوم اتاهم وما عوبت الا لکسان الا لبقلا</p>	<p>و حق لجامه یوافقه جاره طویلا لعمری عنانی یوشر الیلا ولم تضرب الا مثال الا لعالم</p>

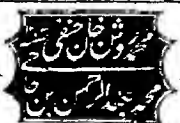
قضای شش و نه و ششترین شده بود روز جمعه آخر یوم از ربیع الآخر سنه ثلث و ستین و اربع مائه
بدین شایسته شرفی اندلس بمهر و انتقال خطیب بغدادی نیز در همین سال است این حافظ مغرب بود
و او حافظ مشرق درین فن امام وقت خود بود و در غری افتتاح نسبت مست بسوی خمر فی سلسله قبایله کثیره مشهور است
ابو موسی یونس بن عبدالاعلی بن موسی الصدق فی المصری الفقیه المقری المحدث الشافعی یکی از اصحاب شافعی
و مکرر در روایت از حنی طارست برای او بود بر دی تفقه کرده و بر ویش خوانده و از این حدیث روایت نموده و بعد از وفات
و برایت علم و علوا سنا و کتاب سنت بوی شریفی گردیده یکی از بزرگان اسلام و روح صالح عابد کثیر الشایسته
در ذی حجه سنه سبعین مائه متولد شده و از بن هریمصری شنیده در علم اخبار صحیح و قویم در زبان و کسی باو شریک نیست و حدیث
جلیل است قضای که او در خطب مصر آورده و گفته باعتی از وی حدیث و تفقه گرفته و او را احبست در دیوان ملک و بعد از او
در خطب مصر مشهور است بروی نمایش کتب و بیوطی و غیره گفته اند که مسلم و نسائی و ابن ماجه و غیرهم از وی روایت
برویش گفته شافعی بر او گفت بچند او رفت گفت نم گفت نه دیبا قیدی و نه مردم و علی بن قنیر گفته وی حافظ حدیث
و بدین قیام داشت و نسائی ذکر او کرده و گفته وی تفقه است قوی از سنه اربع و ستین مائه ثین فی ربیع الآخر

خاتمه

میرزا قاسم آقا صاحب سلمای متقی تمام این بیاض جدا و در ذل العالمین و قسیدای قنای محمدتین بهایای ستایش حضرت
سید المرسلین بر آری سید مصطفی مان و میرزا قاسم آقا صاحب سلمای نورانی و در آن محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
علایت یزد و در گذار از اقصای زمانه است و در فصلی بر دو عمارت و مطلع سدا و در حاشای از قرص زمین تا عرش برین بلور
فرحت و سرور است و در هر دو آیت ابی که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
قدم بر سر کرده و در آیت و در آن ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
لبت کلمات محمد حالات ارباب شمس و احوال اصحاب شمس که در کلمات تعات محمدتین تصور و تعات علمای دین
موسوم با تحاف السلا المتقین با حیا را تا در القوم را محمدتین که مستعمل بر دو مقصد است اول تحریر است بر محاکمه
از تحسین تمام کلماتی که گفته اوراق تصامیم ستر سدا و اقسام توالیف میباید کلی مشام جان با طریقی تنگ و سخت است
و تالی و در حق است میباید که در سیم و در آن ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
عیرت محمدتین ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
آری و قدی آری است که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
کلی کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
مرکزیده و قدی و سادات علمای رده و تعات کرام مدرسه فلک هدایت و حق رسالی و در حاشای از قرص زمین تا عرش برین بلور
و در ادانی ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
حیات محمد الهام مولانا مولوی سید صدیق حسن خان بهادر و در آن ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
قدی و سادات علمای رده و تعات کرام مدرسه فلک هدایت و حق رسالی و در حاشای از قرص زمین تا عرش برین بلور
والیه ریاست بخوبی و الی آخر سادات علمای رده و تعات کرام مدرسه فلک هدایت و حق رسالی و در حاشای از قرص زمین تا عرش برین بلور
کلی کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
حرم و حدان گشته و در آن ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
بر حاجی محمد رشید خان قریب یافته قدیم برادر و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
در طبع نظامی بر دیک و در ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
یکبار و دو صد و هشتاد و سه هجری از رویو الطبع محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش
نصارت بر او انی و در آن ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش

رای سید این مینی که کتاب پیدا

مطوع مطبع نظامی است و در ستر سدا که در کاسیای نورانی و در محلی که ستر سدا که درین هر یک یکیم محبت فراموش

صحیفه نامه کتابخانه انبیا صیغ جاب مصنف فضل الله

صفحہ	سطر	خط	صحیح	صفحہ	سطر	خط	صحیح	صفحہ	سطر	خط	صحیح	صفحہ	سطر	خط	صحیح
۱۳	۲	۱۳	شہیدان	۱۱۹	۲۲	لم یثبت	۱۱۹	۵۰	۲۲	فائز	فائز	۱۱۹	۲۲	فائز	فائز
۱۴	۳	۱۴	دما	۱۲۲	۵	بریدی	۱۲۲	۵۱	۲۱	برادی	برادی	۱۲۲	۵۱	۲۱	برادی
۱۵	۱۱	۱۵	ابرار	۱۲۲	۱۴	الصبح	۱۲۲	۵۲	۴	حافل	حافل	۱۲۲	۵۲	۴	حافل
۱۶	۲۴	۱۶	باغیہ	۱۲۲	۷	ان الذین	۱۲۲	۵۳	۷	استد	استد	۱۲۲	۵۳	۷	استد
۱۷	۲۱	۱۷	الی افرج	۱۲۲	۲۷	علی عن	۱۲۲	۵۴	۲۰	فضل	فضل	۱۲۲	۵۴	۲۰	فضل
۱۸	۷	۱۸	کراسہ	۱۲۲	۱	انصری	۱۲۲	۵۵	۲۷	علا حسن	علا حسن	۱۲۲	۵۵	۲۷	علا حسن
۱۹	۱۰	۱۹	اؤکار	۱۲۲	۱	قرینہ	۱۲۲	۵۶	۵	برادی	برادی	۱۲۲	۵۶	۵	برادی
۲۰	۱۵	۲۰	رتاق	۱۲۲	۲۷	عنیت	۱۲۲	۵۷	۹	سنتہ	سنتہ	۱۲۲	۵۷	۹	سنتہ
۲۱	۲۳	۲۱	یلون	۱۲۲	۴	مناقصہ	۱۲۲	۵۸	۲۳	ثانی	ثانی	۱۲۲	۵۸	۲۳	ثانی
۲۲	۱۰	۲۲	الاکمر	۱۲۲	۲۰	لادمان	۱۲۲	۵۹	۲۷	السمی	السمی	۱۲۲	۵۹	۲۷	السمی
۲۳	۱۲	۲۳	لشاه	۱۲۲	۱۷	اؤہر	۱۲۲	۶۰	۹	ستین	ستین	۱۲۲	۶۰	۹	ستین
۲۴	۱	۲۴	طیبا	۱۲۲	۲۱	بنیہ	۱۲۲	۶۱	۱۰	رعیتہ	رعیتہ	۱۲۲	۶۱	۱۰	رعیتہ
۲۵	۲۲	۲۵	ابتدا	۱۲۲	۱۲	محدود	۱۲۲	۶۲	۲	بجاری	بجاری	۱۲۲	۶۲	۲	بجاری
۲۶	۱۱	۲۶	شہد	۱۲۲	۳	خدی	۱۲۲	۶۳	۲۲	کامہ	کامہ	۱۲۲	۶۳	۲۲	کامہ
۲۷	۱۹	۲۷	ستنی	۱۲۲	۲۰	حنس	۱۲۲	۶۴	۵	اؤلہ	اؤلہ	۱۲۲	۶۴	۵	اؤلہ
۲۸	۱۴	۲۸	بامار	۱۲۲	۲۷	یومی	۱۲۲	۶۵	۴	حدک	حدک	۱۲۲	۶۵	۴	حدک
۲۹	۲۷	۲۹	مب	۱۲۲	۵	افزودہ	۱۲۲	۶۶	۲۲	شائع	شائع	۱۲۲	۶۶	۲۲	شائع
۳۰	۲۰	۳۰	العراق	۱۲۲	۱	ثمن	۱۲۲	۶۷	۲۴	المحدین	المحدین	۱۲۲	۶۷	۲۴	المحدین
۳۱	۱۳	۳۱	العقلان	۱۲۲	۲	المختار	۱۲۲	۶۸	۲	الموحدین	الموحدین	۱۲۲	۶۸	۲	الموحدین
۳۲	۲۷	۳۲	مخطی	۱۲۲	۱۹	الافتل	۱۲۲	۶۹	۴	رجعت	رجعت	۱۲۲	۶۹	۴	رجعت
۳۳	۱۷	۳۳	بفتہ	۱۲۲	۱	حسن	۱۲۲	۷۰	۵	مجاہ	مجاہ	۱۲۲	۷۰	۵	مجاہ
۳۴	۱۳	۳۴	دبران	۱۲۲	۳	عبد الحیب	۱۲۲	۷۱	۷	قائمہ	قائمہ	۱۲۲	۷۱	۷	قائمہ
۳۵	۷	۳۵	ارشد	۱۲۲	۱۹	الامہ	۱۲۲	۷۲	۲۷	مجدد	مجدد	۱۲۲	۷۲	۲۷	مجدد
۳۶	۸	۳۶	تذیل	۱۲۲	۳	المرشی	۱۲۲	۷۳	۲۲	دافہ	دافہ	۱۲۲	۷۳	۲۲	دافہ
۳۷	۳۲	۳۷	المدان	۱۲۲	۱	القرودانی	۱۲۲	۷۴	۱۷	مرادباؤی	مرادباؤی	۱۲۲	۷۴	۱۷	مرادباؤی
۳۸	۲۱	۳۸	شیخ	۱۲۲	۱۹	الارسیفی	۱۲۲	۷۵	۲۷	حدشا	حدشا	۱۲۲	۷۵	۲۷	حدشا
۳۹	۲۰	۳۹	حالی	۱۲۲	۲	وقفہ	۱۲۲	۷۶	۳	تعلقات	تعلقات	۱۲۲	۷۶	۳	تعلقات
۴۰	۹	۴۰	القاج	۱۲۲	۲۲	الطوبی	۱۲۲	۷۷	۳۷	مزدوری	مزدوری	۱۲۲	۷۷	۳۷	مزدوری
۴۱	۱۲	۴۱	والشاد	۱۲۲	۲۲	حقنہ	۱۲۲	۷۸	۸	اسفزی	اسفزی	۱۲۲	۷۸	۸	اسفزی
۴۲	۷	۴۲	بدعہ	۱۲۲	۲	یکم	۱۲۲	۷۹	۲۲	سناہتہ	سناہتہ	۱۲۲	۷۹	۲۲	سناہتہ
۴۳	۳	۴۳	ند	۱۲۲	۲	حدشا	۱۲۲	۸۰	۲۰	ادعی	ادعی	۱۲۲	۸۰	۲۰	ادعی
۴۴	۲۳	۴۴	تینیک	۱۲۲	۱۰	تخریجا	۱۲۲	۸۱	۱	اعطی	اعطی	۱۲۲	۸۱	۱	اعطی
۴۵	۲۴	۴۵	کشی	۱۲۲	۹	بادری	۱۲۲	۸۲	۲۵	وایح	وایح	۱۲۲	۸۲	۲۵	وایح
۴۶	۲۵	۴۶	تعلقات	۱۲۲	۱۲	تعلقات	۱۲۲	۸۳	۲۲	فی ذلک	فی ذلک	۱۲۲	۸۳	۲۲	فی ذلک
۴۷	۲۳	۴۷	روسی	۱۲۲	۱۳	مشتق	۱۲۲	۸۴	۲	الامان	الامان	۱۲۲	۸۴	۲	الامان

یہ کتاب درج ذیل کے مصنفین کی تصانیف ہیں:

